ILLYÉS GYULA

Ozora

Várkastély

TKM 660

Ýllyés János, parajdi asztalos
128-29

Jacoby 199. l.

Jadot 197
János asztalos 67
Jászai Mihály farcha 260. l.

Voit P.: Rési m. otthonok.
Bp. 1943.
156. l.

Dr. DOMÁNY IMRE
REND. INT. FŐORVOS
BELGYÓGYÁSZ
Bp. V., Balassi B.-u. 25 fszt. 1.

Rónay Mária
részére

Budapest.
II., Keleti K. u 15/a.

~~Huetter Lukács f. 202 l~~

Jacoby, Erk v. Eckholm

elszászi ep. esztergomi kastély terv. 18. sz. talán azonos a brünni tartomány épít. hiv. veretőjével 199. l

Kracker Jeos Lukács 202. l

Lászói premontrei rendház egyi liceum kot magyarete és kispréposti palotta elvédtője 202. l

Schrött Erasmus festő

kassai városháza lépcsőház és tanácstere freskói 202. l

Vürtzinger Mihály festő

tuzsérí kastély nagyszalon freskói

7 p. szárad

~~Kalmi Antalos Jós~~
~~[illegible]~~
~~Havadi Andras~~

Illyés Jós, paragdi

Komarói Sebő Istv
Kozma Mihály, gálfalvi

Megyesi Mihály
mezőbándi Eszlári, Jós 1620
Miskolci Antalos Sáre és Istv

Tudós Jós

Váti Nagy Jós

Jestő antalosok 16-17. s.
128-29. l

Voit P: Régi m. otthocok, 1943.

~~Hefele Mayhárt~~ 251

~~és [illegible] asztalos~~
~~[illegible] pusp palota~~ ~~1778-83~~
~~bukoterodt is~~

Jászai Mihály farakas kasta kábyka 260. l nép

Lotter károly

egri asztalos, lecem kot terem 231. l

Pallády Ferenc
Vizadó butorai 273. l

Pollak Mihály 271-73

Rivetti, Piatro pesti papnev. kot tere freskói
1802
276. l

Rosinajel Marton

pesti asztalos 1813 birák
utcai Gönöny-patike 271 l
Vizadó farajott ajtói 273

Sterndl Ferenc
Vizadó butorai 273

Johannes, de Ungria, aés

Lippai Pal aés

Maiano, Benedetto de 97

15. l

Michael le Ungre (Mirár mester

aés

Pollaiuolo, Ant. di Pietro 101

Simone, Domenico di | 97

Simone, Vittorio di Pietro

Lorenzo 97

Terme, Pellegrino di 97

Vedani, Alessandro 114

Vissegrál 56. l. 59 - 65

102

Budai aés 93 - -

287. l. ~~Held József~~ (pesti Marcibáze – palota könyvtár termel kép)

289. l Joó János egri rajzisk. vanitóra, butortaro. 19. s.

289. l Joó Sámuel asztalos Makón

283. l. Kerner és Vogel bútorzár Pest 1800-tól

Kozma lajos 301. l 303. l (kép)

Pallády Ferenc (Steindl F. társ)

Sersényi József

Szmonyi Mózes

Steindl Ferenc 1826-tól, 100 segédelt dolgozik 292. l

Szalkó József

289. l

Szivárgó János

Tolnay Mihály

Nyváry Sándor (más lapon is)

19. sz. 1. fele Pesti asztalosok

Kiss Bálint (Vikas cukrászde „Gourmandok" képét

Kitzerov

Kosztka István

Klieber Joseph tit. István és Ferenc kirák homokkő fokait 1828 R

Micheli Lajos

Mollie Eduard

Pilvas és Provorszky kávéharat

Müller János, tragessági f. Löcse 1823-27

Pach János épitész 1832. kiléve

Pisch: Szegélyesi Zichy-kastély

Phalmán a főagátság nagy farát

Prostner sopron f. cenki kastély

Szekora Dömé: Temesvárott és falat festett; Verno kitörése, villám csapás, catalanni üthöret

280-81. l.

Thoroczkai Wigand Ede 301-2 (képpel)

diszítőfestők a 19. sz. közepén Pesten

Moderni Magno, Pietro

1649. Morsz. dolg. m. nemes lesz 196. l

Orsolino, Pietro, építész

1680 hosszú bencés kolostor és berendezés

Spazzo, Pietro, építész 196-

Stazio, Alexandro stukkátor

Stella Milano, Giov, 196. l

Tencala, festo (morszov +1685) 196. l

Veretini, Giov. Battista

1663 kismartoni kastély

belső dekorátora 196. l

17. tárad

Orsati, Pietro

Smrtší pušp. vyzdobí kostelík
stukkói podíjí Béró Márton
pušp. Mendelssohn

Prati, Fortunato m. udvari
namare veretö epitézse 1715-35
196. l

Rosa, D., F.A festö
1745 ~~rusti Vencel-kár~~
festö rákosi kostelík desztermer
tanyezet freskói: 7 szabad
Tudomány 196. l

Ricca, Gian battiste
nagy vázádi pušp. palote lépésö
kárc 196. l

~~Hildebrand Johannes~~ 204. l

~~cp. filtorové hostík 1711.~~

~~l [illegible] lapor is~~

Martinelli udo. epitém

1719 magaarbéli Csáky-hostík 210 l

Mayerhoffer András

pesti epitém / Grassalkovich hostík 219. l

Stephanovicki Péter

magaarbéli tvergetes festő XVIII. sz. 225 l

Ujhári Ferenc

épitém 18. sz. 211. l 228 l

nep

~~Hildebrandt, Joh. Lucas~~

~~építés 1702. építi Rác Kevén~~
~~Savoyar Eugen kastélyát~~ 125 l

Molnár Albert fa farajó 135
XVII. sz. 145 kép

Tetbenedek
Korniss-kastély

~~Hongrois le Sieller~~

~~XIV. sz. vezesmester~~
~~burgundi~~
~~Guillaume, Hainult grófie~~
~~szolgálatában~~ 156. l

Patay Ferenc asztalos
1780 (utipatike terve) 184. l

Stagio, Florentino
asztalosmester 1494-től
Esztergomban 173. l

Illésfalvi rk. templom

(kepes m)

l.

Div Felsőm

216. l.

~~Jurkovich Emil, kerületi főjegyző~~

III. 219, 223

Illésháza

Pozsony m

cratikör.

Közöki (1878) vagy

1) Szentély alapvaje 1:100.

1 oltárfülke és szenteltvíztartó 1:8.

← 1:20

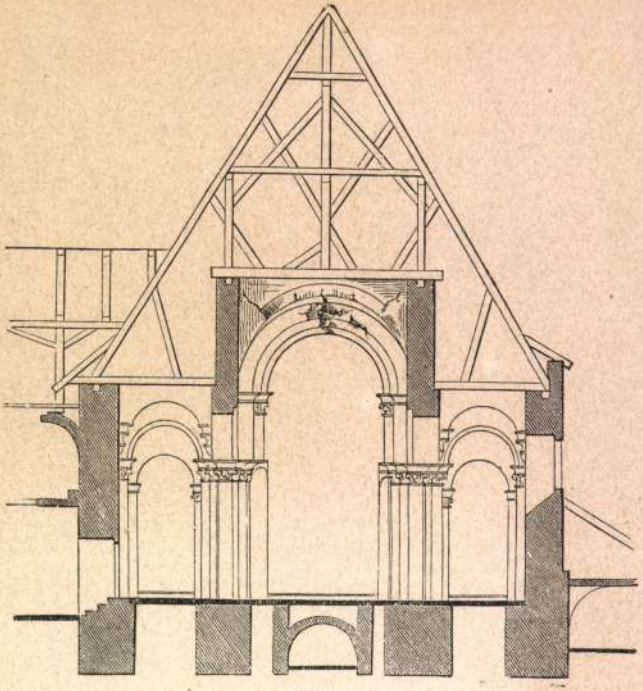

10.

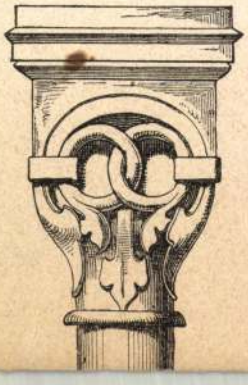

Illésházy-Képtár

Máriatölgyes. R. k. pléb. templom, szép barokk főoltára fölött négy korintusi oszlopos koronás mennyezet; a tabernaculum fölött üveges szekrényben ruhákba öltözött Madonna-szobor fából a XV. századból. Az Illésházyak egykori kastélya. Mostani tulajdonosa Schanzer Ignác budapesti fakereskedő. A kastélyban rengeteg régi olajfestmény, többnyire XVIII. századbeli mesterember munkák, amelyek az Illésházyak különböző birtokainak gazdasági épületeiből gyűjtettek itt össze. Ezek sorában a folyosókon sok kultúrhistóriai szempontból véve érdekes kép, arcképek, a termekben jó XVII—XVIII. századbeli másolatok németalföldi és olasz eredetiek után, szép bútorok, XVIII. századi fayence-ok és üvegedények.

Divald Kornél: Ismeretlen képek. a XVII–XIX. századból Trencsén vármegyében. Művészet 1913. 77. l.

Illésházy Gábor

főispán vavatal-
kepe, olajf.
1655
Nemzeti Muzeum

Repr.
Divald Magyarvenil

195. l.

BUDAPEST
15 I 8-5
DT

BUDAPEST
42 I -8-2

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....I. T. 130

Név: Illiasevich Nicolaus

Foglalkozás: aranyműves (Goldschmid)

Szárm. hely: _____

Hitfelekezet: _____ Csal. állapot: _____

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1732. VI 20

A polgárjogért fizetett összeg forintban: _____

Illésházy Gábor

ravatali képe

Gerevich – Genthon

A magy. tört. Képeskönyve

Bpest 1935.

Illésházy Gábor főispán ravatali képe 1655-ből a Nemzeti Múzeumban. A művészetileg nem jelentékeny alkotás viselettörténeti szempontból becses, feltűnik rajta az aprólékos gond, mellyel a szőnyeg rajzát is híven másolja.

Illési Bent Illés

templom

(Ilija) Hont m.

d.

GerMRE

helységnévmutató

3799. Bosznay István.

Sz. Csurgón 1868 október 19

Nyári nap.

Tisza ~~nap fényében ábrázol~~

A ~~Tisza~~ tulsó partjá
a melytől ~~egy~~ csolnakban ~~kett~~
áll, ki fejét sárga kendővel
réklit, sötétkék kötényt meg
A középtért nádas foglalja el
jobbról két fehérre meszelt h
~~ábrázolt vidék~~ égbo
visszatükröződnek. Jelzése al

Vászon, mér. 70.3:100
Vétetett az 1908. ápri
1200 K-án (704-908).
Elszámoltatott 1908. m

Vét. 43506-908

MDK

Illéssy Béla

Műveivel szerepelt a Magy.Képirók kiállitásán.

Cikk: A Magy.Képirók kiáll.

Képzőművészet, 1934. 89.lap

Illéssy Zoltán

A képzőművészeti kiállításon részt vett.

Meghívó. XIX. Tanács Ifjú Gárda Művelődési Ház és Nagy Balogh János képzőm. kör. 1964. Máj. 16 - Máj 25-ig.

Illésné Major Julianna tárlata

A Hévíz Galéria kamaratermében február utolsó napjától **Illésné Major Julianna** vonyarcvashegyi festőművész képei leltek otthonra.

Az ünnepélyes megnyitón **Klucsarits Iván** a város Kulturális és Sportbizottságának elnöke köszöntőjében kiemelte, hogy külön öröm és megtiszteltetés a város számára, hogy e kiállítással is erősítik a szomszéd települések közötti együttműködést.

Dr. Hóbor Erzsébet a Zala Megyei Közigazgatási Hivatal vezetője megnyitóbeszédében nem a műértő alkotásokat elemző, értékelő kritikus szemével nézte, s tolmácsolta gondolatait a nagyszámú érdeklődőnek, hanem mint barátját, jó ismerősét ajánlotta a festőt, s munkáit a jelenlévők figyelmébe.

Gondolatai, s a képek társaságában valóban érezhető volt a pozitív kisugárzás, a szívet melengető, megnyugtató érzés. A festmények a nézelődő számára szépet, szívhez szólót mutatnak, emberi gondolatokat ébresztenek. Magukért beszélnek, felesleges magyarázni, elemezni őket.

Az ünnepélyes megnyitót színesítette az alkalomhoz illő verseszenés műsor.

***

– A képeket végignézve számomra nem igazán egységes stílusjegyek tükröződnek.

– Ez így igaz. Talán a személyiségemből adódóan úgy érzem, soha nem leszek az a festő, akinek szinte egyetlen ecsetvonásáról felismerik a munkáját. Engem lenyűgöz a témák és az alkalmazható technikák változatossága. – vallotta a képek alkotója.

Kértem, hadd ismerjük meg kicsit mindennapjait:

– Korábban tanító voltam, bár a lelkem még most is az, jelenleg a közművelődésben dolgozom. Munkám legfőbb célja, hogy az embereknek hasznos, kellemes időtöltést biztosítsak. A képeknek sincs más feladata, mint hogy megpróbáljanak egy kis kikapcsolódást biztosítani annak, aki megnézi őket a hétköznapok monoton taposómalmában, egyhangúságában.

Munkahelyem révén nagyon elfoglalt vagyok, s hogy mégis jut idő festésre, köszönhetem a fiaimnak is a türelmet, hiszen olykor csak hideg vacsora várja őket.

– Honnan a hajlam, s az indíttatás a festészethez?

– A szüleim is ügyes kezű emberek voltak. Bár nem foglalkoztak festéssel, de valahol mégis tőlük kaphattuk az indíttatást, hiszen az Öcsém is fest, s ő fafaragással is foglalkozik. Engem is mindig érdekelt a manuális kreatív munka: egyidőben kötöttem, hímeztem, tanítóként rengeteg dekorációs képet készítettem, s néhány éve fogtam hozzá a képek festéséhez.

– Jövőt illető tervei?

– Amíg kedvem telik benne, szeretnék festegetni, főként a magam és a családom szórakoztatására, de ha lesz még alkalmam másoknak is bemutatkozni, örömmel teszem.

Nem csak munkakörömből adódóan, hanem tényleg hiszek abban, hogy a festőtáborok rendezésével, szervezésével egyre több embert tudok megnyerni a képzőművészet ügyének, hiszen a képzőművészet bármely ága egyfajta kultúrát, harmóniát közvetít számunkra, mely beépül mindennapunkba. Ezért is örülök, hogy otthont adhatunk – a vonyarcvashegyi önkormányzat segítő támogatásával – ez évben már negyedik alkalommal nyaranta egy művésztelepnek.

Ez évtől fafaragó tábort is indítunk, hogy bővítsük a művészeti ágakat.

Esztétikai értéket szeretnénk teremteni, mely kizárólag abban fejeződik ki, hogy a szemlélőnek tetszik, avagy sem....

Nekem tetszenek Illésné Major Julianna képei – számomra szimpatikus, kreatív, mégis szerény, színes egyénisége.

S. Nagy I.

TAVASZVÁRÓ SZÍNHÁZ

A Művelődési Intézmény gazdag programajánlatával nemcsak a lakosság, hanem a gyermekek szórakoztatásáról is gondoskodik. Vidám, tavaszváró színházi előadáson vettek részt a város óvodásai, kisiskolásai az Illyés Gyula Általános Iskola előadótermében.

A *„Napsugárka"* zenés mesejáték szereplői a gyerekek érdeklődését végig fenntartva mutatták be, hogyan győzi le a napsugár, a tavasz a *„gonosz"* telet.

Hasonló színházi élményt várnak a jövőben is a gyerekek.

Cencz Ágnes

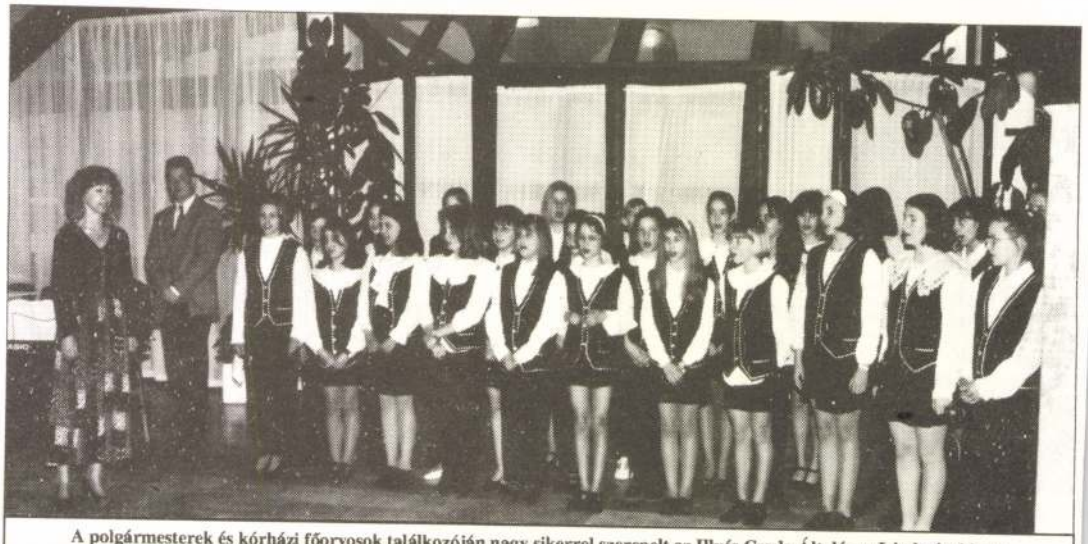

A polgármesterek és kórházi főorvosok találkozóján nagy sikerrel szerepelt az Illyés Gyula Általános Iskola énekkara és közreműködő pedagógusai: *Szabó Ágnes* tanárnő és *Szarka László* igazgató.

GYERMEKEINKÉRT

1997. február 27-én és március 4-én a Brunszvik Teréz Óvodában, ennek előtte az egregyi óvodában szülői értekezlet keretében tartott ifjúságvédelmi, bűnmegelőző, felvilágosító előadást a Hévízi Rendőrőrs részéről Tóth Károly rendőr őrnagy, parancsnok és helyettese Vajda Gábor rendőr hadnagy. Gelencsér Hédi a Polgárőr

gyermekek ellen elkövetett bűnesetek száma. Gyermekeink boldog, biztonságos élete érdekében fontos a szülők felvilágosítása, s a gyerekek felkészítése a „nagybetűs életre". Ez a párbeszéd is ennek jegyében történt.

A rendőr- és polgárőrparancsnok az alábbi bűnesetekre hívta fel a figyelmüket. Az ifjúsági bűnözé-

A másik elharapódzott bűneset a gyermekek sérelmére elkövetett szexuális erőszak. A szülőknek fel kell készíteni a gyermekeket arra, hogy idegenekkel ne menjenek el, ne üljenek kocsijukba semmilyen ígéret, ajándék ellenében sem.

Sajnos, az ifjúság körében történő drogfogyasztás is egyre nő.

gen. Ne menjenek el közömbösen az esetek mellett.

Mint pedagógus, a megelőzés legfőbb forrását abban látom, hogy kisgyermekeinkkel a szülők őszinte, beszédes viszonyt alakítsanak ki. Ez a kapcsolat kamaszkorra is jó alapot biztosít. Nagyon fontos a családban a pozitív szeretetteljes légkör, ami ellensúlyozni tudja a tv agresszivitást, brutalitást sugalló modelljét. A kisgyerekek életéből szűrjék ki a válogatás nélküli tv-nézést, s annak feszültséget, agresszivitást, félelmet közve-

Illetskó Béla

1893/94 - 1896/97

Ferkèpzomfoiskèvk

94-1.

ILLIASEVICS NIKOLAUZ

budai aranymüves 1732. után

Budapest régiségei XIX. évf. 1959. 222. 1

Illiasovicz Miklós

ötvös

1764 Buda

Magyarországi ötvösök 20 l.

delzetén az admirális, ki bal kezét csi-
ras. Mögötte balra az altiszt utasí-
k, mig jobbra két tiszt beszélget. Öltöze-
eknél s kerek kalap a legénységnél szalag-
lejü sötét-kék kabát vállrojttal a tiszteknél
ísztéknél rangfokozatuknak megfelelő pa-
tai a kép alatt:

rine."

on Strassgschwandtner gez. und lith."
uck, Verlag und Eigenthum der Kunst-
kum in Wien".
alkeretben, méretei 33.5 : 25.5 c/m.
'sche Armée nach der neuesten Adjustirung
raphirt von A. Pettenkoffer und A.
r.
ekete nyomás chinai papiroson)
ineczett, alányomással).

55/93 № 1235.

Illiasevich Nicola

budai ötös

1764

l.

Schoentabáni

10 l.

Illing József

festő

1892

Éimisk 1930. 84. l.

van ábrázolva
lta fordulta ~~[illegible]~~. Bal kezével szekercze
lét fogja, melyet ispójéhez támasztott s jobb-
akja nyakvédős, tajúsza hosszú, szakálla lebe-
, ~~[illegible]~~ kabát, szűk nadrág és magas
oritja, oldalán kardés nyil-tok lóg, vesszővel
. Felirata a kép alatt két sorban:

grás
hez Duflos le Jeune
Cabinet des Estampes du Roi
R.

ronalkezetnek 23·7 : 15·2 cm.

. (szines).

4/1,8
2.

MDK.

Illyés Margit

lo éves kislány rajza

Köznevelés 1966 febr.18.

Illies alias Csiszár

György

kardcsiszár

l. Csiszár György

Nagyszombati lövészegylet táblái

IX. 77.

Illikman József

veszprémi faragó MK

szerepelt a Jankovics Lajos kulturális szemle pályázati kiállitásán a veszprémi Bakonyi Muzeumban szeptember végén..

Koncz István: A művészet "hinterlandja".
Napló . 1963. okt. 6.

Illikmann József

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ APR 1

1021

A CSUTORÁS

Illikmann József a rendőrségnél teljesít szolgálatot. Szabad idejében csutorát készít. Egy hónapban egyet, kettőt, két hónapban egyet. Mikor mennyi a rendelése.

— *1935-ben, amikor tanultam mint második ipart, már akkor is kihaló szakma volt* — mondja, míg forgatja, gyönyörködik a féligkész remekműben. — *Nagyapámtól tanultam a csutorakészítést, félig-meddig parancsra.*

Bakonyi—balatoni heteket rendeztek Veszprémben 1935-ben. Akkor kutatták fel, s kapták fel az öreg csutorást. Akkor épült a múzeum mellett a bakonyi ház. Ott rendeztek be műhelyt az öregnek. A város vezetői ráparancsoltak, hogy a mesterség ki ne haljon egészen, neveljen legalább egy utódot. Így tanulta meg a ritka mesterséget Illikmann József.

— *Huszonhárom éves voltam. Négy és fél éve asztalossegéd. Három és fél hónap alatt megtanultam az új szakmát.*

Maga rajzolja, maga faragja a mintát. Ezen a most készülőn a vár és a viadukt van — ezt kívánta a vevő. A legszebb, az igazi minta: a szőlőfürt, a szőlőlevéllel. Ezt rajzolja, vési a csutorába a legszívesebben.

— *A faragás könnyű. A csutorakészítésben az esztergályozás a nehéz. Fél lábon áll az ember, a másikkal hajtja az esztergát, a két keze le van foglalva* — mutatja a szakmai titkokat. Az eszterga lábhajtásos, olyan, mint amilyeneken a régi céhbeliek formálták a csutorát.

— *Tömör fából kell készíteni. El kell kasítani a rönköt, nehogy a közepe benn maradjon, mert az reped. A külső rész, a „vesefa" kell a csutorához. A legnagyobb, amit készítettem, 4 literes volt. Egyszer volt ilyen nagy fám.*

Forgatja a már majdnem kész csutorát. Polírozni, fényezni kell. Belül méhviasszal kiönteni. Mindenféle italt lehet benne tárolni — csak forrót nem szabad bele önteni.

Ragasztás, preparálás egyetlen csutorán sincs. A szekrény tetején néhány féligkész, selejtes darab. Meg lehetne javítani, ragasztani. Senki sem venné észre. Mégsem teszi. Ez becsület dolga.

— *Utódot nevelni? Gondoltam rá. A fiamat szeretném megtanítani, de nem hiszem, hogy sikerül. Szőlészeti szakgimnáziumba jár Füreden. Kevés a szabadideje. Ezt a mesterséget meg csak úgy lehet elsajátítani, hogy hétről hétre reggeltől-estig csak ezzel foglalkozik az ember. Szeretni kell ezt a szakmát. Jó az a pár forint, amit a csutorákért kapok. De nem csak azért foglalkozom vele. Pénzt keresni másképpen is lehetne.*

Csutorát készíteni ma már nem tud más.

(Mikéné)

(Fotó: Péterfay E.)

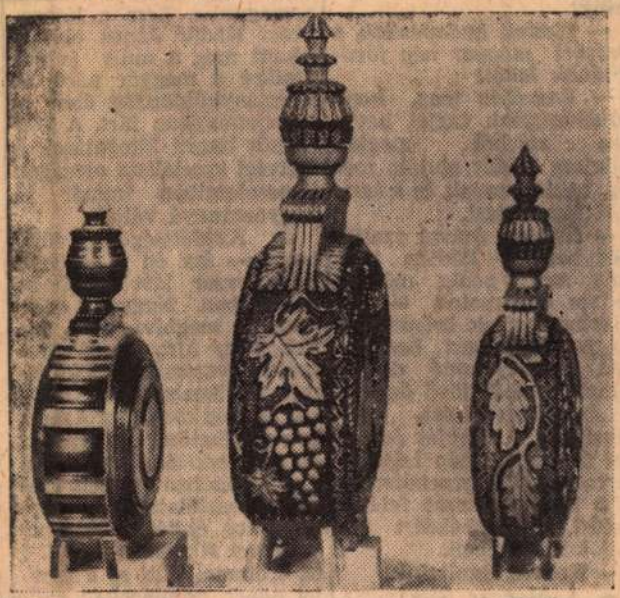

erősíteni szüntelen törekvésünk.

A múlt év nyarán magyar párt- és kormányküldöttség járt a Szovjetunióban. Akkori találkozóink, tárgyalásaink és megállapodásaink erősítették egységünket, továbbfejlesztették együttműködésünket népeink javára.

Szívünk mélyén elevenen él annak a forró, testvéri fogadtatásnak emléke, amelyben bennünket, a magyar nép képviselőit, a szovjet emberek a gyárakban és a földeken, városban és falun, Moszkvában és a messzi vidékeken, mindig és mindenhol részesítettek. Mi, mint mindig, ott is, látogatásunk minden órájában éreztük, hogy a magyar nép a Szovjetunióban olyan igaz és közeli barátra talált, aki jóban-rosszban, szép időben és viharban szilárd

lényegesel
sokrétűbb
szovjet—n
együttmű
győződésü
ségük mo
nak eredm
vább erős
unió és a
társaság testvéri, szocialista kapcsolatai. A mi barátságunk nem irányul egyetlen más nép ellen sem, ezért mondhatjuk, hogy barátságunk és együttműködésünk további elmélyülése, erősödése hasznos hozzájárulás valamennyi szocialista ország, a nemzetközi kommunista mozgalom, a haladás minden erejének még jobb tömörítéséhez, a béke megőrzéséhez.

Örülünk annak, kedves szovjet barátaink, hogy e látogatás során Önök saját szemükkel láthatják, még

a Szovjetunióban a népek szabadságának, az emberiség békéjének legszilárdabb támaszát látja.

Kedves Hruscsov Elvtárs!

Még egyszer szívből köszöntöm Önöket, kívánom, érezzék jól magukat nálunk, legyen itt-tartózkodásuk kellemes, közös ügyünknek hasznos.

Éljen a kommunizmust építő szovjet nép, a Szovjetunió Kommunista Pártja, pártjaink, országaink, népeink testvéri barátsága!

(Nagy taps.)

. Hruscsov elvtárs beszéde

Munkáspárt Központi Bizottságának és kormányuknak meghívására érkeztünk országukba. Erre a látogatásra Kádár János elvtárs hívott meg a múlt évben, amikor a magyar párt- és kormányküldöttség élén a Szovjetunióban járt. A kölcsönös baráti látogatások a testvéri szocialista országok kapcsolataiban immár jó hagyománnyá váltak.

— Küldöttségünk több tagja — így én is — már nemegyszer járt az Önök országában. Nagyon örültünk a meghívásnak, annak, hogy újra meglátogathatjuk országukat, hogy ismét találkozhatunk Önökkel és még közelebbről megismerkedhetünk a testvéri magyar nép életével, az új élet építésében szerzett gazdag tapasztalataival. A szocializmus építése Magyarországon sikeresen halad, s ez örömmel tölti el a szovjet népet, mindazokat, akik a marxizmus—leninizmus magasztos eszméiért harcolnak.

— Mostani látogatásunk nemcsak szívélyes találkozás jó barátainkkal — ami önmagában is nagyon kellemes —, hanem több annál, mert lehetőséget nyújt arra, hogy folytassuk országuk vezetőivel 1963 nyarán megkezdett rendkívül gyümölcsöző megbeszéléseinket.

— Meggyőződésünk, hogy mostani találkozásaink és eszmecseréink Kádár János elvtárssal és a többi magyar vezetővel érdekesek, hasznosak és szívélyesek lesznek, amint ez jó barátok között szokás. Nagy érdeklődéssel várjuk találkozásainkat a magyar munkásokkal, parasztokkal és értelmiségiekkel.

Kedves Elvtársak!

— Küldöttségünk a magyar nép nemzeti ünnepe, hazájuk felszabadulása 19. évfordulójának előestéjén érkezett. Örülünk, hogy Önökkel együtt ünnepelhetjük ezt a nagy jelentőségű évfordulót és az ünnepségeken Önökkel együtt vehetünk részt.

— Engedjék meg, hogy köszöntsem Önöket ünnepük előestéjén, további sikereket kívánjak hazájuk felvirágoztatásáért végzett munkájukhoz, a szocialista világközösség erejének és egységének megszilárdításáért, a tartós világbékéért vívott harcukhoz. Tiszta szívből köszönetet mondunk azért a szeretetteljes fogadtatásért, amelyben bennünket részesítettek. *Éljen a testvéri magyar nép, amely sikeresen építi a szocialista társadalmat.*

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt és annak Központi Bizottsága, amelyet Kádár János, a magyar nép hű fia, a nemzetközi kommunista mozgalom ki-

Kedves Magyar Barátaink!

— *Tisztelt budapestiek, a testvéri magyar nép fővárosának lakói!*

— Engedjék meg, hogy küldöttségünk tagjai nevében szívből megköszönjem Kádár elvtárs meleg, baráti szavait és a testvéri fogadtatást.

— Néhány órával ezelőtt még hazánk földjén voltunk, most pedig már — kedves elvtársaink — itt tolmácsolhatjuk örömmel a magyar nép igaz barátainak, a Szovjetunió dolgozóinak szívből jövő őszinte és forró üdvözletét, jókívánságait. A szovjet dolgozók a magyar nép hűséges harcostársai a szocializmus és a kommunizmus felépítéséért, a világbékéért vívott küzdelmében.

— Kedves Barátaink!

— A Magyar Szocialista

„ELTÖRTÉK A HEGEDŰM...“

Lángész vagy őrült vagy szent

Irta: KARINTHY FRIGYES

1935 november.

Madame Joliot, Irène Curie megkapta a Nobel-díjat, ahogy szülei megkapták, akik »véletlenül« felfedezték a rádiumot. Úgylátszik, ebből az újabb kitüntetésből mintha mégse véletlenül találták volna meg. A Nobel-díjat nem lehet örökölni, kénytelenek vagyunk feltenni, hogy a rátermettség örökölhető, de a rátermettség viszont nem ismer véletlent, legalább is nem abban az értelemben, ahogy a fajbiológusok gondolják. A tizenkilencedik században voltak gyönyörű elméletek a lángészről és a huszadik században vannak gyönyörű elméletek a fajbiológiáról. Általában az elméletek gyönyörűek, csak az az egy kis bajuk, hogy egyrészt látni nem lehet tőlük világosan, másrészt gondolkodni nem hagyják az embert, époly kevéssé, mint ahogy nem lehet zongorázni egy olyan gépzongorán, amibe beletették azt a bizonyos előre elkészített és átlyuggatott celluloidlemezt. A gép forog, a zenemű pompásan lepereg, sehol semmi hiba, üteny és kontrapunkt egybevág, még a billentyűk is ugrálnak, mintha láthatatlan kéz szaladgálna fölöttük. Akinek az agyveleje egyszer bevette ezt a lemezt, az rendkívül pontosan és hibátlanul ítéli meg az élet dolgait, aszerint, hogy a Lombrozó, vagy a Kretschmer, vagy a Spengler, vagy akármelyik ikszbeli víg fajbiológista lemezét dugták bele. Ezek a gépagyvelők ma nagyobb elterjedtségnek örvendenek, mint a gépzongorák s a néhány naturalista szegénylegény, — egyre kevesebben vannak Európában s egyre rosszabbul megy nekik, tekintély és hatalom dolgában — aki ragaszkodik hozzá, hogy a saját fejével sajátmaga gondolkodjék, valamint hogy saját idegein s tulajdon szívbillentyűin önmaga zongorázzék, nem jut el odáig, hogy másokra is hasson művészetével, örül, ha a sötétben tulajdon hangját hallhatja, mikor a gépzenekar egy percre szünetel. De megvan az elégtétele, hogy néhány percig elméletmentes közegben szemlélheti a világot. Épolyan elméletmentesen (»elmélet« alatt persze, félreértések kikerülése végett, szociológiai, politikai, fajbiológiai, »történelemtudományi« s más hasonló népszerű és alkalmazott elméletet értek s nem valódi, vagyis tudományos elméletet), mint ahogy Irène Curie, Madame Joliot, férje társaságában felfedezte a mesterséges rádiumot, félig véletlenül és félig nem véletlenül a szabadon és függetlenül dolgozó *emberi értelem* ismeretlen, hála Istennek, ismeretlen elméletekkel gúzsba nem kötött törvényei szerint, nem lángészi mivolta következtében, hanem egyszerűen úgy, hogy ezt a szabad és független értelmet vidáman és passzióval megfeszítette, mint ahogy egy izmot feszít meg az erős ember, amikor nehéz fába vágja a fejszéjét. S hogy éppen ő volt az, akinek sikerült kettészelni a fát, erről is csak félig és csak bizonytalanul az örökölt erők, »lelkiség« és »testi habitus« tehet, félig és sokkal valószínűbben a jó környezet, a jó példa, az a természetté és lelkiséggé és testi habitussá vált józokás, ami minden derék és jószándékú és tisztességes lelkes emberre »jellemző«, függetlenül ízlésétől és pártállásától.

*

Most ami az ízlést illeti, az megint más. Aljechin sakkvilágbajnok ízlése például túlzott mértékben hajlik a viszki terpentinzamata felé, amiből futó kellemetlenségei lettek, szubjektíve és objektíve, elvesztett egy csomó partit, amit nem kellett volna elvesztenie, s öt napra fel is függesztették a mérkőzést. Dicséretére legyen mondva ellenfelének, Euwenak, aki a világbajnokságot szeretné elhódítani tőle, hogy ennek a fordulatnak egy csöppet se örült, sőt kijelentette, hogy ilyen körülmények közt az egész mérkőzés, még az ő esetleges győzelme is problematikussá válik. Ebben a látszólagos finnyásságban a nagy ellenfél lángeszének mélységes megbecsülése rejlik. Hála Istennek, a sakkjátékban való siker olyan képességeken múlik, — s ebben talán egyedül áll ez a nemes sport (sokan művészetnek, sokan tudománynak tartják) — amelyeknek megítéléséhez semmiféle »elméletre« nincsen szükség, mivel e képességeknek már minimális fölénye, a legkisebb klasszisküllönbség is, abszolút bizonysággal érvényesül az erők harcában. Normális körülmények között aki csak egy picit jobban sakkozik nálam, az okvetlenül megnyeri velem szemben a mérkőzést, miután a mérkőzés elegendő számú játszmát biztosít az erősebb fél számára, hogy a tulajdon (s nem a játék teljesen exakt) természetéből folyó esetleges hibákat kiküszöbölje. Itt nem használ semmiféle »szempont« — aki a sakkban világbajnok, az nem ennek vagy annak a csoportnak a »véleménye« és »nézete« és »sakkelmélete« szerint, hanem egészen bizonyosan *azért* világbajnok, mert a világon a legjobban ő tud sakkozni. A sakkvilágbajnok nem azért világbajnok, mert az ő mentalitása legjobban idomult hozzá a kor szelleméhez, a történelem logikájához, az »idők« követelményeihez, és nem azért, mert ő egy tökéletesebb lelkiséget, vagy fajtát vagy világfelfogást képvisel, nem azért, mert ő egy nemzet, vagy osztály, vagy fajta akaratának »kiteljesülése« és vezető és irányító egyénisége, de nem is azért, mert csodálatos szuggesztív erejével meghódította s kezében tartja a nagy tömegeket: hanem azért, mert jobban tud sakkozni, mint a többiek és ehhez térben és időben semmi máshoz nincsen köze, mint a sakkozáshoz, aminek szabályai és törvényei, addig, amíg tartjuk magunkat hozzájuk, teljesen függetlenek a *mikor*-tól és a *hol* tól, mert Aljechin a tizenharmadik században éppenúgy legyőzte volna a rosszabb sakkozókat Honoluluban és Veleucéében, mint ahogy most legyőzi, Amszterdamban és Moszkvában. Szép játék a sakk s az ember fájó szívvel gondol rá, hogy az irodalomban, közgazdaságban és politikában miért nincsenek ép olyan megállapított és elfogadott alapszabályok, mint a sakkban, hogy mérni lehessen hozzájuk, abszolút és relatív értelemben, a hozzáértés fokát és mértékét. Képzeljük el, milyen gyönyörűen rendbejönne a világ, ha ezekben a művészetekben vagy tudományokban, vagy sportokban (nem az elnevezésen múlik, valóban) mindig és mindenütt a kétségen kívül legtökéletesebb szakember, a *hozzáértés* bajnoka irányítaná a dolgokat nem egyesek, vagy tömegek »véleménye« szerint, hanem a *dolog természetének* megfelelő legjobb erő és tehetség.

*

Egyelőre, sajnos, ezekben a dolgokban elméletekre vagyunk rántalva, olyan területen, ahol nemhogy az alapszabályokban, de még az alapfogalmakban se állapodtunk meg. Az elmélet gépzongorája harsog az elfeketülő mezők helyett s termel, ha nem is gondolatokat, mindenesetre nézeteket és véleményeket és meggyőződéseket. Nem emberek, elméletek szaladgálnak körülöttünk, emberformában, emberi érzéseket és indulatokat utánzó taglejtésekkel. Tegnap egy csomó ilyen elmélet, ilyen gépzongora berontott a Zeneakadémiára, nagyobb kárt nem tettek, csak éppen összetörték egy szegény diák hegedűjét. Az illető, hallom, tavaly megnyerte a Reményi-díjat, tehát nyilván tehetségesen hegedül. Remélem, jóakaratú barátai vesznek neki új hegedűt, mert nagyon valószínű, hogy sokkal több esélye van valami zenei Nobel-díj elnyerésére, ha tovább is szorgalmasan tanul és dolgozik, mint bármelyiknek a zajongó és önérzetes elmélet-gépzongora közül, akik hegedűjét eltörték, arra, hogy fajbiológiában, vagy történelemtudományban, vagy politikában végleges és megbízható eredményt mutassanak fel.

Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedőknek megbecsülhetetlen szolgálatot tesz az enyhe természetes **»Ferenc József«** keserűvíz azáltal, hogy a tápcsatorna tartalmát kíméletesen levezeti és az emésztőrendszer működését biztosan elősegíti. **Az orvosok ajánlják.**

MEGJELENT
Abesszinia magyar kiadású részletes, új **térképe**
Kapható AZ EST könyvkereskedésében, VII, Erzsébet krt 18-20. Vidékre az összeg előleges beküldése ellenében szállítjuk.
ARA 1.— PENGŐ

Fenyves modell

Kabát

nemesített valódi szőrmével, elöl két rókafejjel; végig krepdesinnel bélelve

P 48.-

Fenyves
ÁRUHÁZ KALVIN-TÉR 7

Decemberi adófizetési határidők

December 5. *Azok az adózók, akik a forgalmi adót havi átalányban fizetik és átalányuk 48—240 pengőig terjed, a decemberi átalány egyhatod részét bélyegekben kötelesek leróni.*

December 10. *Azok az adózók, akik a forgalmi adót havi átalányban fizetik és ez a havi átalány 48—240 pengőig terjed, a decemberi átalány egyhatod részét bélyegekben kötelesek leróni.*

December 15. *Az alkalmazottaknak kifizetett havi illetmények alapján illetményjegyzéket kell készíteni és be kell fizetni az alkalmazottak kereseti, külön adóját és a rokkantellátási adót.*

Akik az általános forgalmi adót készpénzben fizetik, a novemberi forgalomról bevallást tartoznak készíteni és be kell fizetni az általános forgalmi adót, úgyszintén a novemberi forgalom után a fényűzési adót.

Azok az adózók, akiknek forgalmi adóátalányuk havi 240 pengőnél több, kötelesek a havi részleteket befizetni.

Azok az adózók, akik a forgalmi adót havi átalányban fizetik és havi átalányuk 48—240 pengőig terjed, a decemberi átalány egyhatodát kötelesek befizetni.

December 20. *Ugyanaz, mint december 10-én.*

December 25. *Azok az adózók, akik negyedévenként, vagy ennél hosszabb időközökben készpénzben fizetnek általános forgalmi adót, havi előleget tartoznak fizetni.*

Azok az adózók, akik a forgalmi adót átalányban fizetik és havi átalányuk 48—240 pengőig terjed, a decemberi átalány egyhatod részét ma kötelesek bélyegekben leróni.

December 30. *Ugyanaz, mint december 10-én.*

SPORTHIREK

× **Nagy a Sparta ázsiója.** Amíg a középeurópai csapatok alig tudnak elfogadható anyagi eredményeket elérni egy-egy nyugateurópai túrán, addig a Sparta az istenek kegyence. *Strassburg*, amely a Beogradskinak egy vendégszerepléséért *3000* frankot fizetett, *30.000 frankot adott a Spartának* és *17.000 frankot* a Slaviának.

× **Az úszószövetség női versenye.** A Magyar Úszó Szövetség december 1-én este rendezi a Nemzeti Sportuszodában második női versenyét. *A verseny eredményei alapján állítja össze a szövetségi úszókapitány az osztrákok ellen kiálló magyar válogatott női csapatot.* A női versenyen egyébként ismét csak női rendezők és női versenyzők lesznek.

× **Csak Louis mérkőzhet Braddockkal a világbajnoki címért.** A newyorki ökölvívó bizottság megállapította, hogy Braddock világbajnokkal csak *Louis, vagy ennek legyőzője mérkőzhet a világbajnoki címért.*

NAPI HÍREK

JÓ RÉGGELT!

Szombaton bejelentették, hogy rövidesen kezdődik a hószezón. Eddig csak hűhó mutatkozott.

Abesszíniában nagy hossz mutatkozik. Erősen felment a rabszolga ára, miután de Bono párezer darabot kivont a forgalomból.

A nap aktuális kérdése: »Vajjon az új általános választás előtt készen lesznek a petíciók tárgyalásával?«

A nap hőse: Laval, aki kijelentette, hogy nem mond le. Még Franciaországban is jobb aktív miniszterelnöknek lenni, mint nyugalmazottnak.

Időjárásjelentés. Az esős időszak miatt Abesszíniában a tankok közlekednek lassabban, Budapesten a villamosok.

Beszélgetés a villamos perrónján: »Olvasta? Több vidéki városban valóságos roham van szegénységi bizonyítványért.« »Azért fogy ilyen jól, mert nem kerül pénzbe. Őrülnek az emberek, hogy végre valamit ingyen kapnak a mai világban.«

Mindenben első a Pesti Napló

— **A nemzetközi béke érdekében síkraszáll a Magyar Békeegyesület és Népszövetségi Társaság.** A Magyar Békeegyesület és Népszövetségi Társaság dr. *Lukács* György v. b. t. t., ny. miniszter elnökletével választmányi ülést tartott, melyen a választmány tagjai a jövő programját vitatták meg. A vitában többek között *Babits* Mihály, *Benedek* Marcel, *Körmendi* Ferenc, dr. *Auer* Pál, *Rosenberg* Auguszta és *Vámbéry* Melanie vettek részt. A választmány elhatározta, hogy csatlakozik ahhoz a nemzetközi akcióhoz, amely *a világ valamennyi kormányához tömeges aláírásokkal ellátott feliratokat intéz a béke megmentése érdekében.* A választmány örömmel vette tudomásul, hogy az egyesület vezető tagjai közül többen felszólalnak a közeljövőben rendezendő *»béke-ankét«*-en (november 28-án és december 5-én, csütörtökön este 6 órakor, Gróf Zichy Jenő ucca 4.). Végül elhatározta a választmány, hogy támogat minden olyan mozgalmat, amely a népszövetségi eszme népszerűsítését és a népszövetségi alapokmányoknak revízióját és hatályosabbá tételét szolgálja.

— **A belügyminiszter felajánlotta a 10. huszárezredre vonatkozó emlékgyüjteményét a székesfehérvári múzeumnak.** *Kozma* Miklós belügyminiszter, aki mint tiszt a székesfehérvári 10-es huszároknál szolgált, értesítette dr. *Marosy* Arnoldot, a székesfehérvári múzeum igazgatóját, hogy a múzeum számára *felajánlja a 10-es huszárezredre vonatkozó emlékgyüjteményét.* A múzeum az emlékkiállítást december 10-én, a limanovai csata évfordulóján mutatja be a közönségnek.

— **Egyházi kinevezés.** Dr. *Rott* Nándor veszprémi megyéspüspök a veszprémi szeminárium rektorává dr. *Schuhmacher* István kaposvári hitoktatót nevezte ki.

— **Nékám professzort több külföldi dermatológiai társulat tiszteletbeli tagjává választotta.** *Nékám* Lajos professzort, a budapesti egyetemi bőrklinika igazgatóját, aki elnöke volt a IX. Nemzetközi Dermatológiai Kongresszusnak, a *madridi* dermatológiai akadémia és a *hollandi* dermatológiai társulat tiszteletbeli, továbbá az *argentinai* és az *északamerikai* dermatológiai társulatok levelező tagjukká választották.

— **Az OTI közgyűlése** december 1-én kezdődik a Vigadóban. A közgyűlés három napig tart.

— **A rákospalotai képviselőtestületi választást** Pest vármegye alispánja december 15-re tűzte ki.

— **Javult a főváros közegészségügyi helyzete.** *Csordás* Elemér tisztifőorvos hivatalos jelentése szerint *november első felében valamivel javult a főváros közegészségügye.* Mindössze 777 hevenyfertőző eset fordult elő. Kevesebb a kanyaró, a vörheny, a szamárhurut és a vérhas. Emelkedett a hastífusz, difteritisz és a bárányhimlő.

— **Harminc embert lekaszált egy vonat nyitott kocsiajtaja.** *Londonból* jelentik: Laindon állomáson egy elrobogó vonat nyitott kocsiajtaja *lekaszálta a perronon tolongó utasokat, akik közül harminc többé-kevésbé súlyos sérüléseket szenvedett.* Az ajtó oly erővel ütközött a tömegbe, hogy sarkaiból kivágódott és pozdorjává tört.

— **Lengyelország válaszolt a csehszlovák jegyzékre a kisebbségi konfliktus ügyében.** *Párizsból* jelentik: A Havas-iroda prágai tudósítójának értesülése szerint a lengyel kormány válaszjegyzéke hangoztatja, hogy a Csehszlovákia és Lengyelország között fennálló viszály enyhítésének egyetlen módja, ha a csehszlovák kormány *jóváteszi azokat a sérelmeket, amelyek a csehszlovákiai lengyel kisebbséget érték.*

— **Ma avatják fel a rákoskeresztúri új olasz katonai temetőt.** Ma, vasárnap délelőtt ½11 órakor avatják fel a rákoskeresztúri Hősök temetőjében *az új olasz katonai temetőt.* Az olasz kormány képviseletében *Garibaldi* tábornok jelenik meg az ünnepségen.

— **Ingyen szövetségi helyiségeket kaptak a frontharcosok a fővárostól.** Szombat délelőtt *Szendy* Károly polgármester magához kérette a Frontharcos Szövetség vezetőségét és közölte, hogy a főváros a *Rákóczi* út 27. szám alatt levő szövetségi helyiségeket a közterhek átvállalása mellett a frontharcos érdemek elismerésének dokumentálására ezentúl *ingyenes használatra engedi át.* A polgármester a jelképes szerződést át is nyujtotta a küldöttségnek. Gróf *Takách Tolvay* József, a Frontharcos Szövetség elnöke meleg szavakkal mondott köszönetet a polgármesternek.

— **Három életunt nő.** A főkapitányság életvédelmi osztályán szombaton három nő öngyilkossági kísérlete ügyében indult nyomozás. A Rózsa ucca 52. számú házban megmérgezte magát *Varsa* Dezső építész 36 éves felesége, *Österreicher* Piroska. — A Lehel téren *Kovács* Ilona és *Gazdag* Anna munkásnő mérgezte meg magát egy padon. A Lehel ucca 17. számú házban laktak. A három nőt a Rókus-kórházba vitték. Egyik sem írt búcsúlevelet, *vasárnap hallgatják ki őket a detektívek.*

— **»Matyóbridzs.«** A bridzsjáték híveinek és a magyar népművészet kedvelőinek egyaránt kedves meglepetés lesz az az új kártya, amely most kerül a közönség elé. *Radnainé Szörédi* Ilona festőművésznő ötlete volt, hogy ma, amikor egyre jobban szeretjük és féltjük a magyar népművészet és népviselet ősi hagyományait, az eddig teljesen francia és angol hagyományokat követő kártyafigurák birodalmába is beviszi a színpompás és stilizálásra is nagyon alkalmas magyar népi viseletet. A most megjelent *»matyóbridzs«* királyai, dámái és bubijai szép és jellegzetes magyar viseleteket mutatnak be: a torockói, kalotaszegi, alföldi és matyóországi népművészetet.

— **Visszavonták a Daily Express és a Sunday Express németországi betiltását.** *Berlinből* jelentik: A belügyminiszter azonnali hatállyal visszavonta a *Daily Express* és a *Sunday Express* eddig Németországban érvényes betiltását.

— **Hivatalos jelentés a Madarász ucai nyomortelep megszüntetéséről.** Megírtuk már, hogy Madarász ucai nyomortelepet megszüntetik. Most hivatalos jelentés számol be erről az akcióról. A VI. kerületi mérnöki hivatal megállapította, hogy a kommunizmus idején épített épületek *életveszedelmesek* és ezért elrendelte azonnali kiürítésüket. Az iparügyi miniszter is jóváhagyta a műszaki véleményt. A belügyminiszter ennek alapján elrendelte, hogy *az épületekben tartózkodó 150 család közül 100 családot azonnal helyezzenek át a lakótelepen közcélokat szolgáló iskola, kaszinó és szükségotthon termeibe.* A kilakoltatottak élelmezéséről is gondoskodnak. Este 8 órakor az állami lakótelep vezetősége rendőri karhatalmat kért a főkapitányságtól, mert a kilakoltatandó családok zúgolódtak az intézkedés ellen. A rendőrfőparancsnokságról riadóautó vonult ki a lakótelepre, hogy biztosítsa a kilakoltatás sima lefolyását. *Rendőri beavatkozásra azonban nem került sor.*

— **Meghalt az utolsó veszprémi csutorásmester.** Veszprémben 82 éves korában meghalt *Illikmán* György, az utolsó *csutorásmester*, akinek remekei megjárták nemcsak az országot, hanem még a külföldet is.

— **20 éves, 64 centiméter magas, 14 kiló súlyú leányt ápolnak egy brazíliai klinikán.** *Rio de Janeiróból* jelentik: Az egyik itteni klinikára beszállítottak egy Jose *Rodriguez* nevű leányt, akinek esetével egyelőre tehetetlenül áll az orvosi tudomány. A leány, noha már húszéves, *mindössze 64 centiméter magas*, testsúlya 14 kilogram s arca olyan, mint egy hathónapos gyermeké.

— **Orvosi hír.** Dr. *Grosz* Rózsi bőrgyógyász, orvos-kozmetikus új rendelőjét IV., Kristóf tér 6. megnyitotta. Telefon: 83—3—23.

Dr. *Teleki* Pál, a Vöröskereszt-kórház ultrarövidhullámú osztályának vezetője magánrendelését a János Szanatóriumban megszüntette és 3—15 m-ig szabályozható hullámú nagy készülékével József tér 8. sz. alatt nyitotta meg városi rendelőjét. Telefon: 808—25.

Özv. dr. *Bara* Béláné közli, hogy megboldogult férje rendelését dr. *Fejér* Endre bőr- és nemibetegségek szakorvosa vette át. Erzsébet körút 18. I. (Az Est-ház.) Telefon: 44—8—89.

— **Szélhámoskodnak az erdélyi egyesületek nevével.** Az Erdélyi Férfiak Egyesülete, a Hargitaváralja Székely Jelképes Község és a Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete a magyar társadalom tudomására hozzák, hogy adománygyüjtésre megbízást nem adtak s aki könyvet, vagy más tárgyat ezen egyesületek vagy bármely más erdélyi egyesület nevében elad, visszaélést követ el. Az egyesületek arra kérik a közönséget, hogy bármily igazolvánnyal felszerelt ügynök is jelentkezne azzal, hogy az egyesület részére adományt kér, vagy valamit eladni akar, rendőrileg igazoltassák.

ÚJRENDSZERŰ BÚTORHITEL

Lakását berendezheti minden közalkalmazott és minden véglegesített

harminc egyenlő havi részletre

vagyis minden 100 pengő után havi 3.33 pengőa részletre, előleg nélkül. Egy éven belüli törlesztésnél kamatokat visszatérítünk

KARDOS TESTVÉREK BÚTORÁRUHÁZA

Budapest, VII., Wesselényi ucca tizennyolc. Kazinczy ucca mellett

Illésy Péter Alajos

1922/23 – 1924/25, 1926/27 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

9h. l.

gus-nemzedék legjava [illegible]
ból került ki.

FUSELI, l. *Füssli, Johann Heinrich.*

FUSINA, *Andrea,* milánói szobrász, a XV. század végén és a XVI. század elején quattrocento díszítésű, a figurálisban klassziciszticus törekvésű síremlékeket alkotott. Legnevezetesebb ilyen műve Birago érsek síremléke a milánói S. Maria della Passioneban. Sok műve elpusztult.

FUTURIZMUS, századunk első évtizedének végén felbukkant mozgalom, amely általános világnézeti tartalma mellett a művészet és irodalom minden ágára kiterjedt. Első manifesztuma 1909. jelent meg a párizsi „Figaro"-ban mint tiltakozás a „Passéismus", a mult ellen. Mint világnézeti mozgalom az élet lényegét a folytonos változásban, a szakadatlan rohanásban látja, az egyén életének célját pedig abban, hogy ezt a változó életet minél teljebebb intenzitással kiélje. Az élet célja a jelen korlátlan átélése folyton előre, a jövő felé fordított arccal. Innen nevezték el önmagukat is és ezért harcolnak a mult ellen és minden ellen, ami a mult kultúráját konzerválja: követelik a könyvtárak, képtárak és múzeumok rombadöntését. A futuristák mozgalma nagyon szűk körre terjedt ki, csapatjuk egy-két tucat íróból és festőből állott — majdnem kivétel nélkül olaszok — azonban olyan zajjal és reklámmal dolgoztak, hogy nevük általánosan ismert lett és a laikus nagyközönség még ma is a F. nevével jelöl minden szélsőséges művészeti mozgalmat. Milanóban léptek fel, több manifesztumot adtak ki, később pedig a Dinamo c. lap körül csoportosultak. Vezérük, egyben legnevesebb költőjük Marinetti. Művészi programmjuk kétirányú: kifejezni a mozgást és képet adni a lélek pillanatnyi keresztmetszetéről. Az első problémát a dinamizmus, a másikat a szimultanizmus akarja megoldani.

Illéssy Péterné özv.

A képzőművészeti kiállításon részt vett.

Meghívó. XIX. Tanács Ifjú Őrda Művelődési Ház és Nagy Balogh János képzőm. kör. 1964. Máj. 16 - Máj 25-ig.

Ára: 20 fillér.

Merkur-nyomda, Budapest, IV. Prohászka Ottokár u 6

Illéssy Péter
Ilosvai – Varga
Jándi Dávid tovább!

MŰTEREM

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK K.F.T.

III. csoportkiállítás
1935. márc.

BUDAPEST
IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12, FÉLEMELET
TELEFON: 89-3-65.

81/Bg

		Pengő
1.	Kelemen Emil: Minori, pasztel	80.—
2.	Belányi Viktor: Csendélet, olaj	150.—
3.	Boldizsár István: Naplemente, olaj	600.—
4.	Belányi Viktor: Csendélet, olaj	150.—
5.	Jándi Dávid: Kubikosok, pasztel	150.—
6.	Sülyi Langsfeld Károly: Portré, fa	2000.—
7.	Mészáros László: Portré, terméskő	magántul.
8.	Nagy István: Duna mellett, pasztel	120.—
9.	Dési Huber István: Tájkép, tempera	150.—
10.	Nagy István: Dömösi táj, pasztel	120.—
11.	Mészáros László: Beethoven, bronz	500.—
12.	Körmendy Frim Ervin: Szentendre, o.	200.—
13.	„ „ „ : Zug ucca, o.	200.—
14.	Perlrott Csaba Vilmos: Kompozició o.	800.—
15.	br. Schossberger Klára: Velencei tetők,	600.—
16.	Bernemissza Géza: Csendélet kagylóval, olaj	400.—
17.	Mészáros László: Portré, bronz	500.—
18.	Cser Károly: Fésülködő, bronz	120.—
19.	Csorba Géza: Trianon, terracotta	150.—
20.	Gádor István: Birkózó, terracotta	120.—
21.	Gádor István: Kenyeret szelő paraszt, terracotta	50.—
22.	Csorba Géza: Thália, terracotta	150.—
23.	Novotny Emil Róbert: Báger, o.	300.—
24.	Lehel Mária: Tanulmány, pasztel	300.—
25.	Novotny Emil Róbert: Akarattya, olaj	300.—
26.	Lehel Mária: Mezei virágok, pasztel	250.—
27.	Novotny Emil Róbert: Ménesi út, olaj	250.—
28.	Donner Gertrúd Mária: Bauer Lila táncosnő, műkő	250.—
29.	Sülyi Langsfeld Károly: Kompozició, fa	2000.—
30.	Donner Gertrúd Mária: Zsákolók, gipsz bronzban	250.—

		Pengő
31.	Halmágyi István: Zsuzsanna, műkő	200.—
32.	Szomor László: Szüret, terracotta	100.—
33.	Dési Huber István: Tájkép, olaj	150.—
34.	Jánosa Lajos: Iskola, olaj	250.—
35.	Miháltz Pál: Tavaszi földek, olaj	250.—
36.	Patkó Károly: Atrani, tempera	700.—
37.	Cselényi Walleshausen Zsigmond: Csendélet, olaj	300.—
38.	Berne Géza: Parasztasszonyok, temp.	180.—
39.	Cselényi Walleshausen Zsigmond: Fehér virág, olaj	200.—
40.	Illésy Péter: Menyecske, gipsz terracottában aranyozva	350.—
	bronzban „	450.—
41.	Illésy Péter: Honvágy, kréta	300.—
42.	Paizs Göbel Jenő: Flamingók, pasztel	150.—
43.	Ilosvai Varga István: Szentendrei részlet, olaj	200.—
44.	Schönberger Armand: Gyümölcsárusnő, olaj	300.—
45.	Kántor Andor: Hegyoldal, olaj	150.—
46.	Ilosvai Varga István: Körtefa, szénrajz	80.—
47.	Jobbágyi Gaiger Miklós: Kilátás a Notre Dame-ra, olaj	350.—
48.	Förstner Dénes: Horgászok, olaj	400.—
49.	br. Schossberger. Klára: Velencei tér, olaj	600.—
50.	Biai Föglein István: Esik eső Baranyában, olaj	200.—
51.	Pólya Iván: Szolnoki halászok, o.	200.—
52.	Apáthy Abkatevics Béla: Tájkép, pasztel	80.—
53.	Vörös Géza: Csendélet, tempera	200.—
54.	vitéz Darvassy István: Csónakok, o.	150.—
55.	Biró József: Tepolya, olaj	300.—

		Pengő
56.	Farkashazy Miklós: Figurális kompozició, pasztel	300.—
57.	Szuly Angela: Szentendrei udvar, o.	120.—
58.	Farkashazy Miklós: Ecsetek és üvegek, pasztel	300.—
59.	Lugosi Szabó Vladimir: Fasor, grafit	30.—
60.	Lugosi Szabó Vladimir: Pötyi, grafit	50.—
61.	Lugosi Szabó Vladimir: Római házak, grafit	40.—
62.	Jánosa Lajos: Sakkozók, olaj	300.—
63.	Mészöly Munkás Béla: Párizsi köszörús, pasztel	150.—
64.	E. Kühne Ilse: Tájkép, pasztel	100.—
65.	Lugosi Szabó Vladimir: Olasz fantázia, kréta	30.—
66.	Lugosi Szabó Vladimir: Búcsú, kréta	50.—
67.	Gábor Mária: Külváros, pasztel	100.—
68.	Lakatos Arthur: Pécsi szőlőhegyek, olaj	300.—
69.	Gábor Mária: Hüvösvölgy, pasztel	100.—
70.	Gimes Lajos: Hollandi város részlet, monotipia	60.—
71.	Gimes Lajos: Téli táj, monotipia	80.—
72.	Czumpi Imre: Kikötő, pasztel	100.—
73.	Cserepes István: Cséplés, olaj	200.—
74.	Kemény László: Rakparti munkások, olaj	200.—
75.	Vörös Géza: Cirkusz, tempera	300.—
76.	Mészöly Munkás Béla: Spanyol falu, olaj	350.—
77.	Kántor Andor: Ucca, pasztel	80.—
78.	Kelemen Emil: Tájkép, pasztel	80.—
79.	Cserepes István: Havas táj, olaj	200.—
80.	Muhoray Mihály: Holdvirág, pasztel	80.—
81.	Diener Dénes Rudolf: Csendélet, o.	100.—

Ára: 20 fillér.

Merkur-nyomda, Budapest, IV., Prohászka Ottokár-u. 6.

Tellér Péter

Tovább

MŰTEREM

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK K.F.T.

Nagy Balogh János
Társaság kiállítása
1935. március 31.

BUDAPEST
IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12, FÉLEMELET
TELEFON: 89-3-65.

36

		Pengő
1.	~~Grabos László~~: Csendélet, olaj	200.—
2.	Illéssy Péter: Tanyasiak, olaj	150.—
3.	Illéssy Péter: Leányok, olaj	80.—
4.	Illéssy Péter: Dombtetőn, olaj	300.—
5.	Illéssy Péter: Árvíz, olaj	100.—
6.	dési Némethy Miklós: Zöld mező, o.	100.—
7.	~~Grabos László~~: Csendélet, olaj	200.—
8.	~~Darabos János~~: Lemondás, gipsz	150.—
9.	Klimó István: Arckép, pasztel	magántul.
10.	Klimó István: Tölgyessy F.-né úrnő pasztel	„
11.	Klimó István: Áttörő napsugarak, tempera	300.—
12.	~~Darabos János~~: Vágyódás, gipsz	100.—
13.	dési Némethy Miklós: Tisza völgye, olaj	150.—
14.	Klimó István: Hidon, pasztel	250.—
15.	Klimó István: Vágyakozók, olaj	500.—
16.	Klimó István: Vihar előtt, olaj	400.—
17.	Klimó István: Őszi nap, pasztel	150.—
18.	~~Darabos János~~: Vasárnap délután, gipsz	100.—
19.	dési Némethy Miklós: Anyaság, o.	350.—
20.	Muhoray Mihály: Kerkavölgyi cigányok, pasztel	120.—
21.	Muhoray Mihály: Csalogány, olaj	300.—
22.	dési Némethy Miklós: Gyerekekkel, olaj	80.—
23.	Muhoray Mihály: Cigánycsalád, o.	300.—
24.	~~Darabos János~~: Vásárban, gipsz	150.—
25.	Vályi Gábor: Korsós nő, gipsz	120.—
	bronzban	200.—
26.	dési Némethy Miklós: Szomjazom, olaj	400.—
27.	dési Némethy Miklós: Vasárnap Máramarosban, olaj	300.—
28.	dési Némethy Miklós: Bestiák, olaj	600.—
29.	dési Némethy Miklós: Miért jönnek, olaj	300.—
30.	dési Némethy Miklós: Éden, olaj	300.—
31.	dési Némethy Miklós: Dévajkodók, olaj	260.—
32.	Vályi Gábor: Gond, gipsz	60.—
33.	~~Faith István~~: Eső után, akvarel	100.—
34.	K. Nagy Sándor: Antilopok, színestus	300.—
35.	K. Nagy Sándor: Búcsú, „	300.—
36	K. Nagy Sándor: Kolduló barátok	„ magántul.
37.	K. Nagy Sándor: Toborzó, „	300.—
38.	K. Nagy Sándor: Ima, „	250.—
39.	K. Nagy Sándor: Gémeskút, „	200.—
40.	K. Nagy Sándor: Kubikusok, „	150.—
41.	K. Nagy Sándor: Csikós, „	120.—
42.	K. Nagy Sándor: Cséplés, „	150.—
43.	K. Nagy Sándor: Kártyások, „	150.—
44.	K. Nagy Sándor: Bogárzó ménes „	100.—
45.	K. Nagy Sándor: Terelés „	150.—
46.	Muhoray Mihály: Göcseji ház, akvarel	50.—
47.	Klimó István: Hazafelé, pasztel	100.—
48.	Klimó István: Napfolt, pasztel	100.—
49.	dési Némethy Miklós: Suhanó idők, olaj	180.—
50.	Mayer József: Nővérek, pasztel	50.—
51.	Mayer József: Szőlőevők, pasztel	80.—
52.	Mayer József: Fésülködő, kréta	120.—
53.	Mayer József: Sárgainges nő, pasztel	100.—
54.	Klimó István: Guberálók, pasztel	80.—
55	Uherkovich Ágoston: Őszi táj, ceruza	30.—
56.	D. Szabó István: Delelő gulya, rézkarc	30.—
57.	D. Szabó István: Judás, rézkarc vázlat	40.—
58.	D. Szabó István: Pásztortűz, rézk.	30.—
59.	D. Szabó István: Assisi szt. Ferenc, tusrajz	60.—
60.	D. Szabó István: Ebéd, rézkarc vázl.	50.—
61.	D. Szabó István: Öreg kondás, fametszet	30.—
62.	Uherkovich Ágoston: Nyár, ceruza	30.—
63.	~~Faith István~~: Tájkép, akvarel	100.—
64.	Uherkovich Ágoston: Fianona, cer.	30.—
65.	~~Faith István~~: Eső után, akvarel	140.—
66.	~~Faith István~~: ~~Delizzanói templom~~, akvarel	magántul.
67.	~~Faith István~~: Falurészlet, akvarel	120.—
68.	Uherkovich Ágoston: Utca részlet, akvarel	30.—
69.	Uherkovich Ágoston: Dobsinai táj, akvarel	35.—
70.	~~Faith István~~: Erdőben, akvarel	130.—
71.	~~Faith István~~: Füzes, akvarel	120.—
72.	~~Faith István~~: A hid, akvarel	100.—
73.	Uherkovich Ágoston: Őszi lombok, akvarel	35.—
74.	Uherkovich Ágoston: Felvidéki házak, akvarel	40.—
75.	~~Faith István~~: Buzakeresztek, akvarel	150.—
76.	~~Faith István~~: Duna mellett, akvarel	100.—

Egy magyar művész karrierje Romániában.

Halomszámra fekszenek előttem bukaresti román és erdélyi magyar napilapok, melyekben hasábos, sőt oldalas cikkek számolnak be egy Budapestről jött művész szenzációs sikereiről. A román lapok mély elismeréssel magyar-román kultúrközeledést emlegetnek, a magyar lapok büszkeséggel írnak arról a szinte legendaszámba menő csodáról, hogy Budapestről lejött egy szobrászművésznő Bukarestbe, már másnap a királyi palotában mintázta a kis trónörököst és utána sorra járultak mintázó fája elé a román előkelőségek. Interviewk hosszú sorát olvasom arról, hogy mennyire megnyerte Károly király tetszését a kis trónörökös mellképe és milyen elragadtatással nyilatkoznak a fejek és mellszobrok szobrászi kvalitásairól és frappánsan találó karakteréről azok a notabilitások, akiket egy-két hét leforgásán belül *Gosztonyi* Alice szobrászművésznő megmintázott. Mert róla van szó, Gosztonyi Alice szobrászművésznőről, akit a magyar közönség a tárlatokról jól ismer és a Képzőművészet olvasói is találkoztak már néhány művének reprodukciójával hasábjainkon. Gosztonyi Alice Ligeti Miklósnál és

GOSZTONYI ALICE:
GRIGORCEA ROMÁN KÖVET FELESÉGE

GOSZTONYI ALICE
Foto Erdélyi

Kisfaludi Stróbl Zsigmondnál tanult, majd egy ideig Zala György műtermében is dolgozott. Néhány éve, hogy tárlatainkon megjelent és egész rövid idő alatt elismerést vívott ki a kritikánál és tiszteletet szerzett nevének a műértő közönségnél. Nálunk ez sok, különösen ilyen rövid idő alatt nagyon keveseknek adatott meg ez a siker, többre-másra magyar művész ma nem is mer gondolni. Gosztonyi Alice azonban nem állt meg a félúton. Ahogyan, amilyen tempóban kezdte levetni magáról mestereinek, iskolájának hatását és műveiben kezdte a maga önálló művészi egyéniségének életét élni, olyan arányban támadt fel benne az önbizalom és az az eltökélt elhatározás, hogy elismertesse művészi képességeit oly mértékben, amilyen mértékben az kijár egy művésznek, aki megtanult a maga lábán járni, a maga útján haladni. Csak az alkalomra várt, hogy bebizonyítsa a világnak, milyen messzire tud elvinni még egy nőt is a tehetsége, pedig köztudomású, hogy éppen a képzőművészetekben a nőket milyen előítélettel deplasszírozzák. Az alkalom gyorsabban jött, mint talán maga is gondolta. Megbízást kapott Grigorcea budapesti román követ felesége mellszobrának elkészítésére. A szobor kitünően sikerült. A kegyelmes asszony el volt ragadtatva és Gosztonyi Alice már másnap a bukaresti expressen ült a román követ ajánló soraival zsebé-

ben. Az út megnyilt, a többi már filmszerű gyorsasággal pergett le. Gosztonyi Alice a Budapestről érkezett művész karriért csinált Romániában. Alkalma nyílott arra, hogy egyéni hangú művészetének a legmegfelelőbb helyeken találjon híveket. A Gosztonyi Alice szobraiban egész határozottan érvényesül egy önálló művészi egyéniség. Ez a művészi egyéniség erősen feminin jellegű. Szereti a karakter meglátásán kívül a fejnek szinte tónusos hangulatait is feljegyezni a modell arcán. Plasztikája lágy, mintázása pointirozott, vagyis mindig arra törekszik, hogy a fejnek legyen valami beállítottsága. Gondolat vagy érzésébresztő ez a plasztika. Különösen jól illusztrálja ezt a Képzőművészet egyik közeli számában megjelent aktja, melyen csodálatosan érvényesül az akt beállítása és a fej kifejezése. Amellett, hogy finoman rajzos ez az akt, mégis nem az aktot, hanem a gondolatai után röppenő, kissé előrehajló fejet érezzük hangsúlyozottnak. Egy-egy point az, amit Gosztonyi Alice röptében elfog és azon melegiben szerencsésen is ad vissza szobraiban.

Gosztonyi Alice szobrászi egyénisége most alakult ki, szinte egyik kiállításról a másikra, szemeink előtt. Tehetsége most kezd igazán érvényesülni, joggal várhatunk tőle sokat. Épp ezért kétszeresen örülünk annak, hogy ez a felfelé ívelő pálya a román sikerek trambulinjáról széles ívben lendül el.

Chroniqueur.

SZÁSZ ISTVÁN: TANULMÁNY

Erdélyi művészek.

III. sorozat: Nagybánya, Kolozsvár, Szatmár.

Nagybánya. Úgy hangzik már, mint egy történelmi név. A magyar művészet megujhodása fűződik nevéhez a kilencvenes években. Innen indulnak eredményes útjukra a magyar impresszionisták Hollóssy Simon és Ferenczy Károly vezetésével. Nagybánya nagy hagyománya lett a magyar művészet történelmének. Ma is ennek a nagy hagyománynak hatása alatt áll a kitünő iskola. Különböző művészeti felfogást enged érvényesülni falai között, a tanítás ma is igen liberálisan tár ablakot az új irányoknak, de a természettel való összefüggést nem engedi elszakítani, mert ma is úgy érzi, hogy a művészet az az Antheus, aki abban a pillanatban veszti el erejét, mihelyt megszakad kapcsolata az anyafölddel, a nagy természettel.

Hosszú évekig *Thorma* János, a kiváló mester állott az iskola élén, míg ide s tova tíz éve *Mikola* András vette át a művésztelep vezetését. Ezek a személyi változások azonban semmi változást nem jelentenek a művésztelep művészeti életének alapelvében. Nagybánya ma is az új irányzatokkal szemben tanusított minden érzékenysége mellett megmaradt a természet imádatában. *Thorma* János, ha nem is hivatalos vezetője a művésztelepnek, de ma is ott él a

SARKADI SÁNDOR (Szatmár): RÉGI FAÉPÜLET

állítás képét már előre meg lehet rajzolni. Reméljük, hogy a következő tavaszi szalonok szélesebb alapokon valósítják meg tiszteletreméltó szándékaikat.

A DUNÁNTULI TAVASZI TÁRLAT. Hetedik esztendeje, hogy Kaposvárott a Berzsenyi Társaság minden évben megrendezi a Dunántúli Tavaszi Tárlatot. Ezalatt a hét esztendő alatt a dunántúli művészek jelentékeny fejlődésen mentek át. A Kaposvári Berzsenyi Társaság igen szerencsés időben kezdte meg apostoli munkáját és ölelte magához a dunántúlon szétszórtan élő tehetséges művészeket. A tárlat anyaga jó, — bár ezúttal sok jó művész

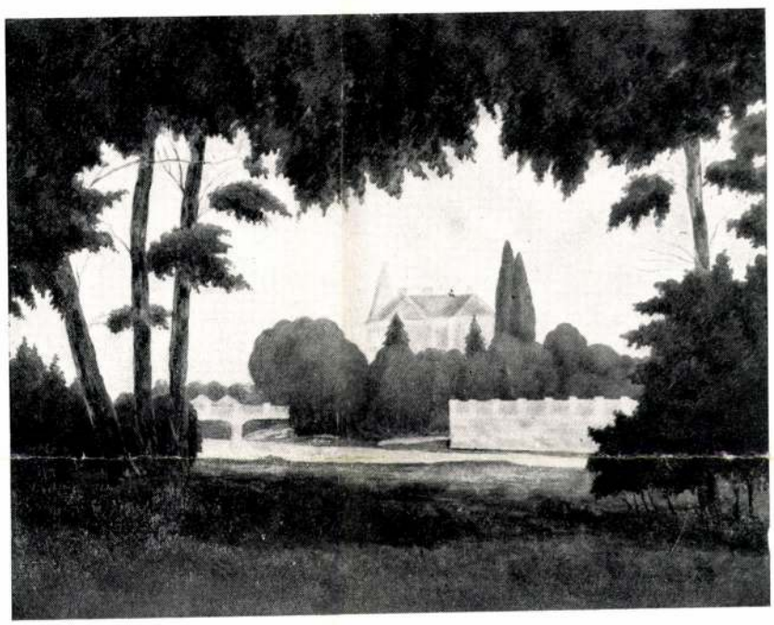

TÓTH ISTVÁN (Kolozsvár): TÁJKÉP

távolmaradt — amit sajnálkozással állapítunk meg. A tárlat erősségei a tatai *Hessky* István, a kaposvári *Kovács* Jenő József, a soproni *Mühl* Gusztáv és a szekszárdi *Vallacher* László, akik kiforrott művészek. *Keszthelyi* István tehetséges iparművész. *Farkas* Klára a dunántúli festőnők első sorában foglal helyet. *Szentes* Béla, *Lovrits* Kálmán, *Bacskay* Béla, *Gaál* Dezső festők, *Fetter* Károly szobrász mind igyekvő és produkáló művészek. A kiállítók között szerepelnek *Soós* István, *Horkay* Péter, *Pogány* Lajos, *Jeney* Zoltán, *Vallacher* György, *Halvax* Gyula, *Schmidt* Dezső, *Pasitzky* Sándor, *Krammer Csákvári* Margit, *Matolcsy* Lajos, *Zsobrák* István, *Petz* Lajos és *Held* I.

ALPESI KIÁLLÍTÁS. Osztrák — itt-ott néhány magyar kiállító — művészek kiállítása az az alpesi tárlat, melynek egyetlen tárgya az alpesek hegyvidékének ábrázolása. Nem szerencsés dolog, amikor a művészetet oly lényegtelen szempontból csoportosítják, mint a műtárgy témája. Ezen a kiállításon is erősen érzik ennek a laikus szempontnak káros hatása. Alig akad néhány igazán jó kép ebben a népes kiállításban, melyen sokkal több a dilettáns, a túrista festő, mint a hivatott művész. Az együttesből messze kiemelkedik Oscar Mulley sorozata, mely erős ecsetvonásokkal nagyolja fel az alpesek monumentalitását. Mellette Anton Peschka szólaltatja meg a művészet egyéni hangján az alpesek fenséges hangulatát és Thomas Riss szolgáltatja hozzá ugyanazon a művészi nívón a hegyvidék lakóinak markáns figuráját. Van a kiállításnak még egy nagyszerű művésze, aki elsőrangúan ért a folthatásokhoz, ez Stefan Mauthner. Sajnos, egészen sajátos egyéni művészetének csak egy darabját láttuk a kiállításon, Urnapi körmenet a Traunseen c. festményét, holott a katalógus egy tucat művét ígéri. A magyar piktorok közül Edvi Illés Aladár, Barna Ilona, Fodor Ferenc, Déry József, Hénel Gusztáv, Horváth Béla, Kövesdy Géza, Radnay József, br. Korányi Anna, Martos Marcelné és Lakatos Artur vettek részt a kiállításon, melynek nívóját sikerült valamennyire alátámasztaniok.

A NAGY BALOGH JÁNOS EGYESÜLET KIÁLLÍTÁSA KISPESTEN. A kispesti művészek Nagy Balogh Jáncs egyesülete az idén is megrendezte beszámoló kiállítását. A kiállítók közül Farkas Béla szobrászművész országosan ismert név, míg Klimó István és Dul Lajos neveit is jól ismeri a főváros kiállítást látogató közönsége. A kispesti művészek között különösen László Endre pasztell arcképei, Némethy Miklós és Mayer József vásznai a sikerült munkák. Feljegyzésre érdemes Keresztury Margit, Illésy Péter, Nagy Sándor, Szabó István és Uherkovics Ágoston nevei.

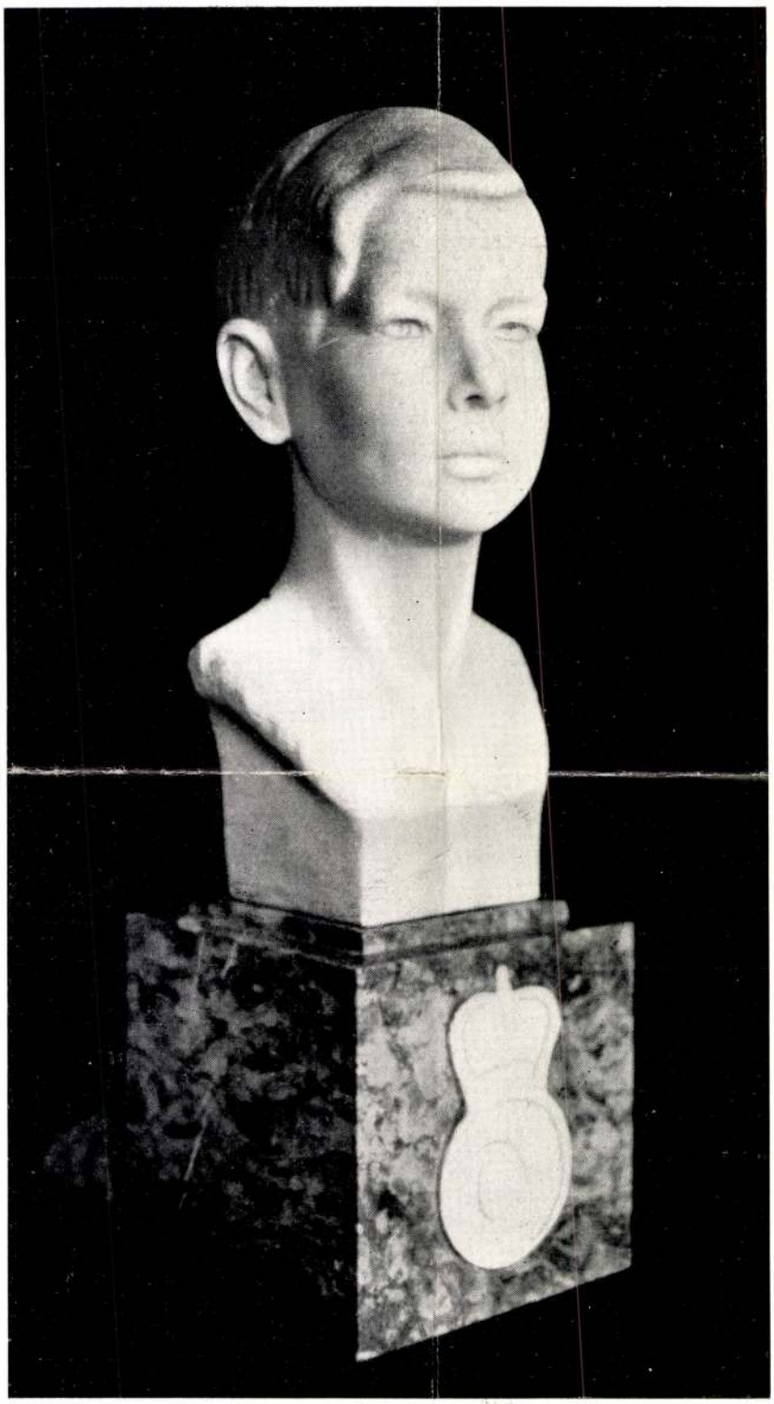

GOSZTONYI ALICE: A ROMÁN TRÓNÖRÖKÖS

stilizáló ereje és tiszta színezése. *Fried* Pál megint örömetkeltő. Brilliáns rajzai teljes mértékben leleplezik felkészültségét. Kevés művész dicsekedhet azzal a biztonsággal, amellyel Fried kezeli a grafika jóformán minden ágát. Excellál monotipiáival, preciz rézkarcaival és virtuoz rajzaival. *Jándi* Dávid pasztelljei színekkel való experimentumok, melyek mögött nyersesége és hidegsége ellenére, erő rejtőzik. *Batthyány* Gyula gróf a felsővilágításos nagyterem vendége. Munkái besokasítják a falakat, amelyek igazolják, hogy felkészült festő, mintahogy letagadhatatlan dekoratív érzéke, komponáló képessége és tónusbiztonsága. És Batthyány mégsem képeket fest, hanem bizarr, extravagáns víziókat illusztrál, amelyeket megcsodálunk mint kuriózumokat, néha mulattatnak is, vagy megfélemlítenek, de legritkábban válnak képélményekké. Kivételt csak tájai és korareneszanszos utánérzéssel telített képei képeznek.

Mikus Sándor szobrainak kiállítása repriz. Megérdemli, hogy másodszor is figyelemmel nézzük neg kitünő portréit. *Dr. Jajczay János.*

TAVASZI SZALON A NEMZETI SZALONBAN. A Szinyei Társaság minden évben megrendezi tavaszi tárlatát a fiatalok részére. Az idén is érvényesítette tiszteletreméltó intencióit, de mindjárt meg kell állapítanunk, hogy a kiállítás nem teljesíti eredeti hivatását. Az ilyen ifjúsági seregszemlének két célja van: az egyik, hogy alkalmat adjon a fiatalok felvonulására: a másik, hogy új művészeknek egyengesse a nyilvánosság felé vezető útját. Az első célnak a kiállítás megfelel. A fiatal művészek szép számmal vonultak fel erre a kiállításra, amely ha nem is nyujt zavartalan élvezetet, mégis eléggé áttekinthető fogalmat ad az új generáció törekvéseiről. Sajnos, új nevekkel nem találkozunk. Pedig talán éppen ez lenne az ilyen tavaszi bemutatónak a legfőbb célja. Néhány jól ismert név, mint *Bayer* Ágost, *Biai Föglein* István, *Cserepes* István, *Csóka* István, *Páris* Ila, *Pekáry* István, *Schrotta* Frigyes, *Somogyi* István, *Sóvári* János, *Szomor* László és *Vadász* Endre jelzik, hogy a kiállításon számos jó munka van, de ezeket a fiatalokat, akik már kezdenek szinte beérkezni, jól ismerjük és hovatovább kinőnek a tavaszi szalon kereteiből. Rajtuk kívül is egész sora van itt az olyan művésznek, akik a különböző tárlatokról már jól ismert nevek, mint pl. *Ambrózy* Sándor, *Borsos* István József, *Dabis* Rózsi, E. *Fodor* Böske, *Kern* Andor, *Kolbe* Mihály, *Novotny* Emil, *Csebi Pogány* István, *Szendy* Arisztid és *Gáborjáni Szabó* Kálmán. A kiállítás tehát nagyjából tartja hagyományos nívóját, de szerettük volna a kiállítás érdekességét is hangsúlyozni. Ez a tavaszi tárlat lehetett volna sokkal érdekesebb, ha a rendezők nem exkluzivitásra törekszenek, hanem kitárják az ajtót az új generáció egész széles frontjának befogadására. Ha a rendezők megmaradnak továbbra is mai rendszerük mellett, a ki-

ZIFFER SÁNDOR (Nagybánya): TÁJKÉP

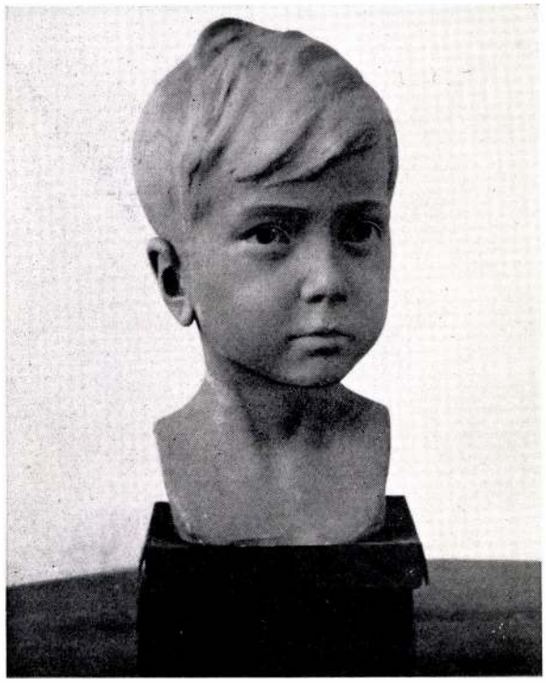

CADERI ÁLLAMTITKÁR KISFIA

APÁCA

CADERI ÁLLAMTITKÁR FELESÉGE

TANULMÁNY

VÖLGYESSY ÉVA

GYERMEKFEJ

Foto Balázs.

Gosztonyi Alice szobrai.

Szadai Lajos
(Kispest, Hunyadi u. 134.)

133.	Női akt	tempera	150	P
134.	Anyai szeretet	»	150	P
135.	Utcai zenészek	»	100	P
136.	Arckép	olajfestm.	mag. tul.	
137.	Csendélet	»	100	P
138.	Római villa	rézkarc	10	P
139.	A munka	»	12	P
140.	Fürdő nő	»	10	P
141.	Firenze	»	8	P

vitéz Szereda Béla
(Pestszenterzsébet.)

142.	Nagymarosi táj	olajfestm.	50	P
143.	Téli út	»	200	P
144.	Kertek alatt	»	200	P
145.	Virágok	»	200	P
146.	Vitorlás a Balatonon	olajtempera	50	P
147.	Falu vége	»	50	P
148.	Svábhegy	»	50	P
149.	Badacsony	»	50	P

Szini Zoltán
(Kispest, Kossuth-téri polg. isk.)

150.	Akt	vízfestmény	100	P
151.	Akt	»	100	P
152.	Tanya	olajfestm.	100	P

Sztankóczy István
(Kispest, Rákóczi u. 89.)

153.	Keringő	olajffestm.	60	P
154.	Hegyi beszéd	»	60	P
155.	Jézus tanítványai között	»	50	P
156.	Vízparton	»	40	P
157.	Páris almája	»	40	P
158.	Parkban	»	40	P
159.	Koszorúkötők	»	40	P
160.	Arckép	»	magántul.	
161.	Mária Jézussal	»	40	P
162.	Marika	»	magántul.	
163.	Női fej	»	40	P
164.	Mária	»	40	P
165.	Kirándulás	»	50	P

Takách Ödön
(Budapest, Szt. János tér 3.)

166.	Tigris	faszobor	300	P

Uherkovich Ágoston
(Kispest-Wekerletelep, Baross u. 63.)

167.	Novemberi hó	vízfestmény	20	P
168.	Moschiena	»	30	P
169.	Adria mentén	»	20	P
170.	Olasz utca	»	20	P
171.	Erdőben	»	15	P
172.	Olasz falu	»	20	P
173.	Október	»	25	P
174.	Gömöri hegyvidék	vízfestmény	15	P
175.	Erdő	»	20	P
176.	Adria partja	»	25	P
177.	Virágos udvar	»	15	P
178.	Kápolna	»	20	P
179.	Tengerparti sziklák	»	25	P
180.	Sziklás partok	»	20	P

II. Iparművészet

Bereznay Andrásné

181.	1	db hamutartó		2.—	P
	1	» maratott ezüsttál		12.—	P
	1	» cukortartó (japán)		25.—	P
	1	» váza		15.—	P
	1	» ezüst hamutányér		7.—	P
	2	» kinai váza	á	6.50	P
	2	» aranycsésze aljjal	á	8.—	P
	1	» arany hamutartó		5.50	P
	Likőrkészlet (6 db tányérka, kis tésztástál)			40.—	P
	Teás készlet (6 db csésze aljjal)			48.—	P
	» db arany cukortartó			—.—	P
	Sat — summa japán tányér aljjal			17.—	P
	1	db bonbonier		12.—	P
	1	» tálca		14.—	P
	2	» váza	á	8.—	P
	2 személyes japán feketekávés tálca, 2 csésze aljjal, kanna, cukortartó			75.—	P

Csernefalvi Dóra

182.	1	db Kerámia váza		18.—	P
183.	1	» Festett selyem terítő		28.—	P
184.	1	» Selyemfestésű kép		50.—	P

Szadai Lajos

185.	1	db Maszk	kerámia	50.—	P
186.	1	» »	»	50.—	P

Tarjánné, Bodrog Erzsébet

187.	22 sz. tüll motiv		4.50	P
188.	34 sz. » »		4.50	P
189.	204/50 sz. 1 körű		11.—	P
190.	206 sz. ovál		11.—	P
191.	300/a terítő		45.—	P

Kiss Teréz

192.	Aranyhimzés	magántulajdon		
193.	Mezőkövesdi himzés	»		
194.	Somogyi terítő	»		

III. Kunsági himzések

201.	Balogh Rózsi	párna	—.—	P
202.	özv. Gaál Györgyné	terítő	—.—	P
203.	özv. Gaál Györgyné	terítő	—.—	P
204.	özv. Gaál Györgyné	terítő	—.—	P
205.	Gach Mária	párna	6.80	P
206.	Gach Mária	párna	—.—	P
207.	özv. Kreitzer Károlyné	falvédő	—.—	P
208.	Paulinyi Jánosné	terítő	—.—	P
209.	Paulinyi Jánosné	párna	—.—	P
210.	Paulinyi Jánosné	párna	—.—	P
211.	Posch Kató	terítő	—.—	P
212.	Scholtz Ilona	mellény	—.—	P
213.	özv. Szakáll Józsefné	párna	—.—	P
214.	Tejfalussy Lászlóné	ruha	—.—	P
215.	Turóssy Anna	párnalap	—.—	P
216.	Turóssy Anna	párnalap	—.—	P
217.	Turóssy Anna	párna	—.—	P
218.	Turóssy Anna	teritőcske	—.—	P
219.	Vass Jolán	retikül	5.80	P
220.	Vass Jolán	terítő	50.—	P
221.	Vass Jolán	terítő	(félkész)	
222.	Zunft Károlyné	párna	—.—	P
223.	Simon Zoltánné	retikül	—.—	P
224.	Köhler Hildegárd	irómappa	—.—	P
225.	Kiss Teréz	párna	—.—	P
226.	Kiss Teréz	párna	—.—	P

IV. Kispesti szőnyegszövőüzem termékei

227.	mérete 74/140		62.—	P
228.	» 90/150		81.—	P
229.	» 90/150		81.—	P
230.	» 92/180		99.—	P
231.	» 92/180		99.—	P
232.	» 73/129		56.—	P
233.	» 70/140		58.—	P
234.	» 75/128 Kaszab Károlyné úrnő tul.			

A szőnyegek K. Nagy Sándor festőművész tervei alapján készültek.

A 181. folyószám alatt szereplő vitrint a Kispesti Műasztalosok Bútorcsarnok Szövetkezete szívességből bocsátotta rendelkezésünkre.

TÁJÉKOZTATÓ

a kiállítást rendező

Nagy Balogh János Egyesületről.

Az egyesület immár kilencedik éve működik. Működési köre kiterjed az ország egész területére. Célja a kebelébe tartozó képzőművészek (festők, szobrászok és iparművészek) együttműködésének előmozdítása, kiállítások és művészeti felolvasások rendezése és ezzel a művészet népszerűsítése és terjesztése.

A művészek évi tagsági díja két pengő és egy saját alkotású műtárgy — festmény, szobormű vagy iparművészeti termék — felajánlása az egyesület részére.

A pártoló tagok három éven át évenkint 10 pengő, az alapító tagok pedig egyszersmindenkorra 50 pengő tagsági díjat fizetnek. A tagdíjak fél évi részletekben fizethetők.

A pártoló tagok minden harmadik évben a tagsági díj értékének megfelelő értékű műtárgyat, az alapító tagok ugyancsak a tagság harmadik évében az alapító díjnak megfelelő festményt, szoborművet vagy iparművészeti tárgyat kapnak ellenszolgáltatásként.

A tagok évi hozzájárulása tehát szorosan véve nem egyéb, mint egy értékes műtárgyra fizetett részletesztés, amely minden esetben fölér a tagsági díj értékével.

Lépjen tehát be az egyesületbe és tegye lehetővé annak megerősödését és a magyar művésztársadalom foglalkoztatását.

Bővebb felvilágosítást ***Faith István*** ügyvezető alelnök ad (Városháza, I. em. 43 ajtó).

Fizagó I. nyomdája Kispest, Üllői ut 85. Telefon: 349—268.

K Gellért Péter

A NAGY BALOGH JÁNOS EGYESÜLET ÉS A TESZ ÁLTAL RENDEZETT 1937. ÉVI KARÁCSONYI

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁS

KATALÓGUSA

394 1937

A kiállitás a kispesti városháza 2 termében nyitva van 1937. évi december 4-től december 13-ig, délelőtt 9 óratól délután 6 óráig.

A katalógus ára 50 fillér, megváltása kötelező.

Őrizze meg a számozott katalógust, mert minden eladott 300 darab után 1—1 értékes művészeti tárgyat (képet vagy szobrot) sorsolunk ki.

Személyzeti rész:

Fővédnök: ***Dr Preszly Elemér*** m. kir. titkos tanácsos, Pest megye főispánja.

Védnök: ***Dr Molnár József,*** Kispest megyei város polgármestere.

Rendezőség:

A Nagy Balogh János Egyesület és a TESZ központi és helyi szervének vezetősége.

A kiállításra bocsátandó anyag biráló bizottsága:

Elnök: ***Glatz Oszkár,*** a Képzőművészeti Főiskola festőművész tanára.

Tagok: ***Sümegi-Schrotta I. Frigyes*** és ***Farkas Béla*** szobrászművészek; ***Némethy Miklós*** és ***Klimó István*** festőművészek.

A Nagy Balogh János Egyesület vezetősége:

Elnök: ***Eberhardt János,*** nyug. m. kir. postafőigazgató.

Alelnök: ***Némethy Miklós*** festőművész.

Ügyvezető alelnök: ***Faith István,*** városi mérnök, festőművész.

Titkár: ***K. Nagy Sándor*** festőművész, egyúttal műtáros.

Pénztáros: ***Uherkovich Ágoston*** festőművész.

Ellenőr: ***Klimó István*** festőművész.

ELŐSZÓ

Csaknem **két** évi távollét után, egyesületünk ismét megjelenik Kispest megyei város nagyérdemű közönsége előtt. A TESZ központi és helyi szervével karöltve, megnövekedett számban verődtünk össze és eddig sohasem látott anyagmennyiséggel szinte szinültig betöltjük azt a termet, amelyet a város vezetősége ezúttal is rendelkezésünkre bocsátott.

Különös érdekessége a mostani kiállításnak az a tény, hogy az egyesületi tagokon kívül igen sok olyan művész — tanférfiú — állított ki, aki eddig egyesületen kívül állott és csatlakozásával most tanuságot tesz arról a szolidaritásról, amely nem véletlenül, nem váratlanul, hanem nemes célkitűzéstől ösztönözve késztette tömörülésre és nemes versenyre a művészeket.

Megemlítendőnek tartom azt a körülményt is, hogy a tökély igen magas fokán álló kispesti iparművészek közül néhányan szintén csatlakoztak vállalkozásunkhoz és remekbe készült munkáikkal méltán keltenek majd feltünést.

Utolsónak megemlítem az immár ötödik éve működő kúnhímzési tanfolyamok és Kispest legújabb alkotásának: a kúnszőnyeg-szövő üzemnek néhány elsőrendű mintadarabját. Meg vagyok győződve, hogy a pusztán propaganda céljára bemutatott ez az anyag felkelti a látogatók figyelmét és néhányukat arra késztet, hogy az iskolánkívüli népoktatás keretében rendezett tanfolyamokon résztvegyenek.

Amidőn a város és a TESZ vezetőségének, a kiállításon résztvevő összes művészeknek és különösen még a helyi iskolánkívüli népművelési tanfolyamok fáradhatatlan vezetőségének páratlan támogatásukért szívem egész melegével köszönetet mondok, annak a reménynek adok kifejezést, hogy az Egyesület célkitüzéseivel azonos hazafias munka nemcsak az egyénnek és a sok nehézséggel küzködő Egyesületnek, hanem idővel a városnak és ezzel szegény hazánknak is javára fog válni.

Ily érzelmektől indíttatva, mély tisztelettel köszöntöm Kispest megyei város megértő közönségét és kérem mindnyájuk hathatós támogatását.

Kispest, 1937. évi december hó 4. napján.

EBERHARDT JÁNOS
nyug. m. kir. postafőigazgató,
egyesületi elnök.

Lépjen be a Nagy Balogh János Egyesületbe! Tájékoztató az utolsó oldalon. Belépési nyilatkozat a pénztárosnál kapható.

I. számú terem:

I. Képzőművészet

A kiállító művészek és a kiállított tárgyak megnevezése:

Boros Endre
(Kispest, Kossuth L. u. 76.)

1.	Sokác nő	olajfestm.	150	P
2.	Menyecske	»	200	P
3.	Csendélet	»	200	P
4.	Tulipán	»	150	P
5.	Akt	tusrajz	15	P
6.	Elégia	»	20	P

Faith István
(Kispest, Zrinyi u. 5.)

7.	Boglyák	vízfest.	mag. tul.	
8.	Eső után	»	80	P
9.	Patak partja	»	80	P
10.	Napsütés	»	80	P

pankotai Farkas Béla
(Budapest, Stefánia út 1.)

11.	Gugoló nő	gipszszobor	100	P
12.	Szemérem	»	80	P

Hidai Ferenc
(Kispest-Wekerletelep, III. sz. polg. isk.)

13.	Pihenő fiú	olajfestm.	150	P
14.	Önarckép	»	mag. tul.	

Hybl József
(Kispest, Eötvös u. 6.)

15.	A jókedvű atyafi	pat. g. szob.	50	P
16.	A libatolvaj cigány	» » »	50	P
17.	Muzsikús cigány	» » »	50	P

Illésy Péter
(Kispest, Bocskay u. 28.)

18.	Várakozó	olajfestm.	250	P
19.	Cigányok	»	300	P
20.	Lány	»	100	P
21.	Menyecskék	»	150	P
22.	Babonás táj	»	300	P
23.	Taigiszer Lajos korm. tanácsos úr	gipszplaket	m. tul.	

Kalászy Imre
(Kispest-Wekerletelep, Gyáli u. 1.)

24.	Vízhordók	pasztel	magántul.	
25.	Erdőrészlet	olajfestm.	»	

Kaszab Károly
(Kispest-Wekerletelep, 1. sz. isk.)

26.	Önarcmás	pat. gipsz	m. tul.	
27.	Anyám	» »	» »	
28.	Nebuló	»	» bronz. el.	
29.	Boldog órák	terrakotta	100	P
30.	Szundikálás	»	80	P
31.	Kis levente	»	120	P
32.	Farmosi öregasszony	»	300	P
33.	Andor fiam	»	mag. tul.	
34.	Fiu arcmás	gipsz	» »	
35.	Szabó Mária úrnő arcm.	»	» »	
36.	Tanulmányfej	»	100	P
37.	Leányfej	»	150	P

Kissolymosi Simo Zoltán
(Pestszentlőrinc.)

38.	Gróf Takách-Tolvay	pat. gipsz	m. tul.	
39.	Dr Szutrély István	»	» »	
40.	Hegyoldal	pasztel	100	P
41.	Falu vége télen	»	100	P
42.	Erdei sétány	»	magántul.	
43.	Hegyi beszéd	» vázlat	m. tul.	
44.	Udvar	pasztel	100	P
45.	Mezei út	»	magántul.	
46.	Önarckép I.	olajfestm.	»	
47.	» II.	»	»	
48.	Csend	»	100	P
49.	Erdő mélye	»	100	P
50.	Férfi arckép	»	magántul.	

Klimó István
(Kispest, Zrinyi u. 103.)

51.	Otthon	olajfestm.	260	P
52.	Nagymama	»	130	P
53.	Bolgár tanya	pasztel	100	P
54.	Tóbetöltés	»	100	P
55.	Külvárosi éj	»	120	P
56.	Csepürágók	»	150	P
57.	Zsugázó csibészek	»	160	P
58.	Mutatványos bódé	»	180	P
59.	Sergő	»	190	P
60.	Vándorcirkusz	»	260	P
61.	Kötéltáncos	»	260	P
62.	Vasárnap délután	»	300	P
63.	Poros naplemente	»	80	P
64.	Napos út	»	80	P

Mayer József
(Kispest, Deák Ferenc u. 11.)

65.	Vizhordó nő	rajz	30	P
66.	Töprengők	rajz	70	P
67.	Pihenő nők	»	50	P
68.	Anyai szeretet	»	100	P

Máté János
(Kispest-Wekerletelep, Kálmán kir. u. 41.)

69.	Utca Monostoron	pasztel	65	P
70.	Álom	»	140	P
71.	Erdőmélyén	»	25	P
72.	Monostori görbe utca	»	45	P
73.	Horányi út	»	50	P

Muhoray Mihály
(Kispest-Wekerletelep, Drágffy-köz 6.)

74.	Göcseji öreg présház	olajfestm.	eladó	
75.	Falusi búcsú	»	200	P
76.	Göcseji konyha	pasztel	100	P
77.	Borona ház	»	150	P

K. Nagy Sándor
(Kispest, Szigligeti u. 54.)

78.	Alkony	szinestus	200	P
79.	Tanya	vízfestmény	200	P
80.	Hajnal	szinestus	160	P
81.	Antilopok	»	160	P
82.	Kártyázók	»	100	P
83.	Halászok	»	80	P
84.	Téli ködben	vízfestmény	100	P
85.	Rohanás	»	100	P

D. Némethy Miklós
(Kispest, Nagy Sándor u. 22.)

86.	Mármarosi fejszések	olajfestm.	400	P
87.	Hangverseny	»	400	P
88.	Karácsonykor	»	200	P
89.	Vasárnap	»	200	P
90.	Szilveszterkor	»	magántul.	
91.	Hegyi lakók	»	200	P

Peremenczky János
(Kispest-Wekerletelep, Gyáli u. 1.)

92.	Budai házak	vízfestmény	40	P
93.	Szilasligeti tanya	»	50	P
94.	Szőlőfürtök	»	70	P
95.	Aranykacsa ucca	»	40	P
96.	Erdő széle	»	50	P

Radics Ede
(Kispest, Gábor Áron u. 5.)

97.	Csendélet	pasztel	magántul.	
98.	Ut a faluba	tempera	40	P
99.	Reggel a Dunán	vízfestmény	30	P
100.	Szentendrei Dunaág	»	30	P
101.	Nagymosás	»	30	P
102.	Hegyoldal a vízparton	»	30	P
103.	Egy nyári nap	»	30	P
104.	Alkonyatban	»	30	P
105.	Vízpart	»	40	P
106.	Március	»	40	P
107.	Dinnyés szekér	»	30	P
108.	A sziget partján	»	30	P
109.	Falusi utca	pasztel	magántul.	
110.	Dáliák	»	40	P
111.	Ősz a majorban	olajfestm.	50	P
112.	Nagymama	»	magántul.	
113.	Ebédlő a szabadban	tempera	»	
114.	Bakterház	vízfestmény	30	P

Rösch Emil
(Kispest-Wekerletelep, Hungária út 4/a.)

115.	Alsópáhoki legelő	olajfestm.	85	P
116.	Párás táj pocsolyával	»	magántul.	

Sümegi-Schrotta I. Frigyes
(Budapest, X., Százados úti művésztelep.)

117.	Tigris	pat. g. szob.	500	P
118.	Táltos	» » »	500	P
119.	Sztankovich I. úr arcm.	» » »	m. tul.	
120.	Matyó menyecske	terrakotta	120	P

D. Szabó István
(Budapest, VIII., Baross u. 98.)

121.	Notre Dame	tusrajz	magántul.	
122.	Strandon	vízfestmény	60	P
123.	La Parisienne	»	50	P
124.	Midinette	»	40	P
125.	Suzy	»	30	P
126.	Vöröshajú nő	»	40	P
127.	Lisette	»	70	P
128.	Szajnapart	tusrajz	40	P
129.	Rue st. Honoré	»	50	P
130.	Párisi utcarész	vízfestm.	mag. tul.	
131.	Kalapos nő	»	70	P
132.	Tanulmányfej	kréta	50	P

A-B cid

KISPEST-PESTSZENTLŐRINCI

KÉPZŐMŰVÉSZEK

NAGY BALOGH JÁNOS EGYESÜLETE

1933. ÉVI

TÉLI

KIÁLLITÁS

a városháza disztermében
DECEMBER HÓ 1-TŐL 10-IG
Nyitva naponta 9-től 2 óráig

TÁRGYMUTATÓ

Kiadja az Egyesület. ◆ Kispest 1933.

KISPEST-PESTSZENTLŐRINCI KÉPZŐ-MŰVÉSZEK NAGY BALOGH JÁNOS EGYESÜLETE

LEVÉLCIM: KISPEST, EÖTVÖS UTCA 29.
POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI CSEKKSZÁMLA: 26159.

Díszelnök:
Dr. Molnár József polgármester

Tiszteletbeli ügyész:
Dr. Farkas Mihály városi főügyész

Tiszteletbeli tag:
Maszny Sámuel ny. isk. igazgató

AZ EGYESÜLET VEZETŐSÉGE:

Gyulai István
elnök

Faith István
alelnök

Abonyiné Keresztury Margit
ügyvez. alelnök

Dul Lajos
titkár

Uherkovich Ágoston
pénztáros

Némethy Miklós
ellenőr

k. Nagy Sándor
műtáros

Mayer József
háznagy

Választmányi tagok:

Déry József, Farkas Béla, Gabos László, Haluska Ferenc, Illéssy Péter, Klimó István, Maszny Sámuel, dr. Mericzay Aladár, Muhoray Mihály, Schrotta J. Frigyes, vitéz dr. Varju Alajos

Számvizsgáló bizottság:

Dr. Barabás Dezső, Bencsik Gyula, Szarvas Ede.

ELŐSZÓ

A Kispest-Pestszentlőrinci Képzőművészek Nagy Balogh János Egyesületé-nek művészei a *Téli Kiállítás* kapcsán most állanak ötödször *Kispest* város közönsége elé.

Az egyesületnek ez az ötödik kiállítása, de a kiállító rendes művésztagoknak nem ez az első kiállításuk. Nevükkel, alkotásaikkal és sikerükkel a pesti nagy tárlatok majd mindegyikén találkoztunk már. *(Műcsarnok, Nemzeti Szalon, Balatoni Kiállítás, Magyar Képirók Kiállítása stb.)* Épúgy, mint ahogy legtöbbjük székesfővárosi művészi egyesület tagja is egyuttal. Igy a *Képzőművészek Egyesületéé, Nemzeti Szalon Művészeti Egyesületé, Magyar Képirók Egyesületéé, a Munkácsy Céhe, a Magyar Rajztanárok Országos Egyesületéé stb.*

A kispesti *Téli Kiállítás* szinvonala az egyesület tagjainak magyar és művészi törekvéseit eme bejelentésem nélkül amugy is elárulja.

Az eddigi négy, valamint a mostani *Téli Kiállítás* fentiek szerint az egyesület művészeinek *Kispest* városához való idetartozandóságát fedi elsősorban. Az itteni kiállítások tehát ragaszkodást jelentenek a környezethez, a lakóhelyhez, melyet megbecsülnek; szeretetet a város iránt, melynek szülöttei, vagy lakói. Tudatában egyuttal annak a körülménynek is, hogy *minden itteni kulturális törekvés, vagy ilyen emelkedés egyben a város lélekbeli aranyvalutájának a gyarapodása is. A város pedig a megcsonkított Magyarország része...*

*

Az út nagyon fáradságos és göröngyös, melyen a «*ma*» magyar művésze a cél felé halad... A gazdasági vál-

ság, fizetésreductió minusa őket is elérte... A legnehezebb életkörülmények minden akadályával kell harcolniuk. A «*Jelen*» magyar képzőművésze nemcsak azért harcol, hogy az álma alkotásban testet öltsön és életre keljen... De küzd és kinlódik a művészet egy-egy pénzen megvásárolható jelentéktelen eszközéért is. Festő eszközökért, keretekért, a sárért, az agyagért... a műteremért... *és magyar Sisiphusként alja a harcot...*

Ez a kiállítás is rengeteg anyagi nehézség emberfeletti leküzdése árán áll a közönség elé.

*

A tárlatlátogató közönség is megvívja a maga harcát. Szép a kép... Tetszene... Meg is venné — ha vehetné... Dehát erre kell a pénz, arra kell inkább a pénz...

Nos itt folytatódik az a közben megszakított mondatom, hogy: «*a lelkiekben bőséges aranyvalutájú város pedig egyben a megcsonkított Magyarország egy része.*»

Ebből következően *Kispest város minden lakója pedig a megcsonkított Magyarország egy-egy igazi hívséges gyermeke. S mint ilyen magyar, kötelességtudó, öntudatos és művészetkedvelő is.* Akiről feltehető, hogy megcsinálja azt a csodát, hogy noha gazdasági válság van és fizetésreductió, nem hagyja veszni alkotó művészeit. *Nem hagyja el a magyar alkotó géniuszt... az édes testvérét... saját magát...*

*

A decemberi éjszakai magyar égbolton csillagok ragyognak... Mint annyi kép, szobák nagy, üres falán... Nagyon szép...

Köszöntés a tárlatlátogató közönségnek.

Abonyiné, Keresztúry Margit
egyesületi ügyvezető alelnök.

A kiállított műtárgyak jegyzéke:

Abonyiné Keresztúry Margit

1.	Krizantin	olajf.	40
2.	Őszi rózsák	„	250
3.	Balatoni holdas éj	pasztel	100
4.	Balaton-Szepezd	„	100
5.	Oroszvári utcarészlet	olaj-pasztel	150
6.	Csendélet	olajf.	250
7.	Várakozás	vizf.	200

Boros Endre

8.	Merengő	olajf.	120

Csernefalvi Kozmutza Dóra

9.	Kék madarak	olajf.	80

Déry József

10.	Öttó, Téry menedékház	olajf.	Magánt.
11.	Lomnici csucs	„	„
12.	A gyönyörü Gosau	„	„
13.	Tarpatakvölgy	„	„

Dúl Lajos

14.	Tihany felett kél a nap	olajf.	80
15.	A csendes Balaton	„	60
16.	A délutáni Magyar Tenger	„	250
17.	Zalai falu	„	160
18.	Magyar csendélet	„	50
19.	Birsalmák	„	Egyesület tulajdona
20	Budai táj	„	25
21.	Esteledik	„	500
22.	Piros almák	„	50
23.	Báthory István	gipsz-szobor	200
24.	Édesapám	„	Magánt.
25.	Riadó	gipsz-szobor vázlat	30
26.	Deák Lőrinc	szinigazgató ceruzarajz	Magánt.

Farkas Béla

27.	Szégyenkező	gipsz-szobor	50
28.	Dr. Gergelyffy Gábor rendőrt.	„	Magánt.

Faith István

29.	Erdő széle	vizf.	150
30.	Kossuth-téri piac téli estén	pasztel	120
31.	Tájkép	olajf.	80
32.	Esti hangulat	„	70

Illéssy Péter

33.	Dombtetőn	olajf.	300
34.	Estike	„	150
35.	Jóska	krétarajz	40
36.	Menekülés	„	40
37.	Javasasszony	olaj-kréta	50
38.	Fehér bivaly	olajf.	40
39.	Barátnők	„	40
40.	Fűzfák	„	100
41.	Lókötők	„	250
42.	Mikes Béla szinművész	ceruzarajz	Magánt.

Klimó István

43	Tabán hattyudala	pasztel	80
44.	Szép őszi délután	„	70
45.	Őszi napsütés	„	65
46.	Erdei út	„	60
46/a.	Inségmunkások	„	Kispes: város tulajdona
47.	Erdőszél	„	Egyesület tulajdona
48.	Népligeti vurstli	„	35
49.	Délutáni nap	„	30
50	Nyárfák	„	30
51	Vihar a Balatonon	olajf.	200
51/a.	Zankó Antal ur arcképe	„	Magánt.

László Endre

52.	Laborfalvi László Mihály úr	pasztel	Magánt.
53.	Video	vizf.	100
54.	Vér és arany	„	50
54/a	Szalay Miklós úr	pasztel	Magántul., a kisp. mentő-orvosok ajánd

Mayer József

55.	Fehérkendős nők	olajf.	60
56.	Ádám és Éva	„	40
57.	Madár	szénrajz	40
58.	Gond	szines kréta	40
59.	Mindszent	„	40

Muhoray Mihály

60.	Csodamadár	olajf.	Eladó
61.	Tanyai bál	"	"
62.	Csernefalvi Kozmutza Dóra tanárnő arcképe	"	Magánt.
63.	Csikós fej.	"	35
64.	Verekedő legények	pasztel	100
65.	Csendélet	"	Laberc Ferenc ur tulajdona

K. Nagy Sándor

66.	Riadalom	szines-tus	400
67.	Templomba menők	"	Dr. Czagány F: ur tulajdona
68.	Csikós	"	150
69.	Toborzó	"	600
70.	Kubikosok	"	300
71.	Terelés	"	150
72.	Menyecske	"	300
73.	Eltévedt lovas (Ady)	vizf.	120
74.	Magyarok	"	100
75.	Krisztuskereszt az erdőn (Ady)	"	80
76.	Emese	"	80
77.	Miséről jövők	"	60
78.	Menekülés Egyiptomba	tus	200

D. Némethy Miklós

79.	Zene	olajf.	Eladó
80.	Kék nefelejts	"	"
81.	Ezek is aratók?	"	"
82.	Munka	"	"
83.	Válaszut	olajf.	Eladó
84.	Nyár	"	"
85	Illéssy Péter festőművész	ceruzarajz	Magánt

D. Polonyi Jolán

86.	Balatoni virágok	olajf.	Magánt.

Uherkovich Ágoston

87.	Fenyők	vizf.	20
88.	Felvidéki házak	"	20
89.	Fenyves	szénrajz	15

A kiállító művészek lakjegyzéke:

Abonyiné Keresztúry Margit Kispest Arany J. u. 20.
Boros Endre Kispest, Kossuth u. 76.
Déry József Pestszentlőrinc, Batthyány u. 101.
Dúl Lajos Kispest, Eötvös u. 21.
Farkas Béla Budapest X. Bolgár u. 13.
Faith István Kispest, Hunyadi u. 2.
Illéssy Péter Kispest, Bocskay u. 23.
Klimo István Kispest, Árpád u. 19.
Csernefalvi Kozmutza Dóra Kisp. Sárközy P. u. 17.
László Endre Kispest, Bocskay u. 7.
Mayer József Kispest, Deák Ferencc u. 11.
Muhoray Mihály Kispest, Géza u. 6.
K. Nagy Sándor Kispest, Nagy Sándor u. 51.
D. Némethy Miklós Kispest, Nagy Sándor u. 22.
D. Polonyi Jolán Kispest, Nagy Sándor u. 22.
Uherkovich Ágoston Kispest, Baross u. 63.

A műtárgyak eladását
k. Nagy Sándor műtáros végzi

*

A kiállitást rendezték

László Endre és k. Nagy Sándor

Faragó Imre könyvnyomdája, Kispest, Üllői-út 85.

A-B cíd-

KISPEST-PESTSZENTLŐRINCI

KÉPZŐMŰVÉSZEK

NAGY BALOGH JÁNOS EGYESÜLETE

TESz TÁRLAT

Kispesten, a Városháza diszter-mében április 29-től május 3-ig

TÁRGYMUTATÓ

Kiadja az Egyesület - Kispest 1934.

Faragó Imre könyvnyomdája, Kispest Üllői-ut 85 sz. Telefon: 46-9-41.

ELŐSZÓ

A Társadalmi Egyesületek Szövetségének helyi elnöksége a kispesti társadalmi egyesületek érdeklődése mellett szólította a nyilvánosság elé a Kispest-Pestszentlőrinc Képzőművészek Nagy Balogh János Egyesületét az idei Tavaszi Tárlaton.

A kiállító művészek hatodszor jelennek meg Kispest város szine előtt, de az idei Tárlaton országos érdeklődés kiséretében vizsgáznak művészeink, hogy a TESz elősegíthesse az alkotó magyar erők kifejtésének lehetőségeit és célkitűzésének szellemében utat nyisson érvényesülésüknek.

A kiállító művészek jórészt már a Főváros nagy Tárlatain ragyogtatták tehetségüket és elismerést szereztek alkotásaiknak, de nemzeti művészetük ezen önzetlen művelői csak akkor válnak Kispest város igaz büszkeségeivé, ha városunk e tehetségeseit maga a város is megismeri, elismeri, értékeli és méltatja.

Kereskedő, iparos, tisztviselő, munkás és városunk polgári társadalma egyetemesen értsék meg, hogy megnyitotta a teret az idő végre a dolgozók érvényesülésének.

A Társadalmi Egyesületek Szövetségének Helyi Elnöksége nagynevü művészek bevonásával biráltatja meg a Tárlaton kiállító képzőművészeink képességeit, tárgyilagosan értékelteti alkotásaikat, jutalmazza az érdemeket és a kiválók érvényesülését támogatni kívánja a magyar kultúra szolgálatában.

A történelmi fordulóknak harsonás megnyitói a művészetek voltak minden időben, minden nemzet életében. A szenvedések mélységeiben fogamzott művészi alkotások árasztják célkitűzéseinkre az egységes nemzeti ideálok útjelző fényjeleit. Minden nemzet a maga művészete által teremtett ideálok fé-gében írja nagyszerü történelmét.

Az önzés, a percat mundus, dum ego salvus sum elve rántotta gazdasági, kulturális és társadalmi életünket útvesztő dülőutakra. Itt az ideje, hogy alkotásaikban emésztődő önzetlen művészeink felébresszék a nemzet birodalmát és öntudatát a boldogabb élettel szemben. Az önzetlen tűrés és kitartás hősi erényeiből árad a művészi alkotások gazdag adakozása, mely Kispest város nagy tanácstermében f. é. április hó 29-től május 3-ig bezárólag e Tavaszi Tárlaton elénk tárul.

Büszke öntudattal tekintheti meg városunk valamennyi polgára képzőművészeink kiállítását. Ismét bizonyságtétele e Tárlat annak, hogy Kispesten is dobog az ország szive.

Tegyük hát félre a részvétlenség és közöny durva bűneit. Érdeklődésünkkel és áldozatkészségünkkel fokozzuk a nemzeti géniusz művészi alkotó erőket, hogy ragyogóbb fény áradjon utainkra, hogy szebb legyen végre a föld és boldogabb legyen e földön az élet.

Hazafias köszöntéssel,

Dr. vitéz Somogyi Ferenc
áll. reálgim. tanár, TESz helyi elnök.

A kiállított műtárgyak jegyzéke:

Abonyiné Keresztúry Margit

1.	Várakozás	Vizf.	100
1/a.	Őszirózsák	pasztel	200
2	Alkonyodik	pasztel	50
3.	Zalai Balatonpart	olajpasztel	60
4.	Falu végén	pasztel	100

Balázs Attila

5.	Őszi erdő	olajf	100
6.	Téli táj	"	100

Csernek Antal

7.	Nehéz az élet	szines karikatura	50

Déry József

8/a.	Magas Tátra, Öttó katlana	olajf.	Magánt.
9/a.	Magas Tátra, kilátás a jégvölgyi csúcsról	"	"
10/a.	Magas Tátra, Lomnici csúcs	"	"

Dúl Lajos

8.	R. N. ur arcmása	gipszszobor	Magánt.
9.	Leányka fej	"	50
11/a.	Őszi táj	olajf.	Magánt.
12/a.	Esteledik	"	"

Dvorák Oszkár

13/a	Nyirfák		olajf.	150

pankotai Farkas Béla

10	Vetkőző nő	gipsz	szobor	eladó
11.	Lechner fejtanulmány	"	"	"
12	Lechner Ödön szoborminta		"	"
13.	Birkózók	bronz	"	"
14	Sulydobók	"	"	Magánt.
15.	Barabás Kálmán	"	"	"
16.	Barabás Kálmánné	"	"	"

Faith István

17.	Csendélet	olajf.	150
18.	Erdőszéle	vizf	120
19.	Pallieanoi templom	"	Magánt.
25.	Táj	"	40
26.	Tájkép	"	100
27.	Hóolvadás	"	100
28.	Szerb lakószoba	"	100
30.	Eső után	"	100
31	Tájkép	"	70
33.	Tájrész	"	80

Illéssy Péter

34	Menyecske	patinázott gipsz-szobor	bronzban	150
			terracotta	60
			gipszben	40
35.	Dombtetőn		olajf.	300
36.	Galambok		"	150
37.	Honvágy		kréta	300
38.	Bölények		olajf.	120
41	Fehér gulya		"	150
43.	Fekete lovak		"	250
44.	Estharang		"	150
45.	János		"	300
46	Hirvivők		"	150
48	Vajákosok		kréta	200
49,	Mennyasszony öltözés		"	Magánt.

Klimó István

51. Arckép	olajf.	Magánt.
52. Nagymama	„	300
53. Delelő	„	250
54. Pihenő	„	300
55. Szentkereszt	tempera	150
56. Erdei tó	pasztel	150
57. Népliget	„	40
58. Bánya betöltése	„	40
59. Őszi hangulat	„	60
60. Tavasz	„	70
61. Nyáron	„	70
62. Homokbánya	„	150
63. Erdő	„	30

László Endre

64. Chanson Triste	pasztel	Magánt.
64/a. Fiatal anya	vizf.	„

Majoros József

65. Kártyavető	szineskréta	70
66. Anya és gyermek	„	100
67. Kékszemű asszony	„	120
68. Tóparton	„	120
69 Gond	„	70
70. Töprengők	„	70
71. Szép Ilona	„	80
72. Kártyavetőnő	szénrajz	100
73. Ádám és Éva	olajf.	120

Muhoray Mihály

75. Csodamadár	olajf.	Eladó
76. Fülemüle	„	„
77. Cigánycsalád	„	„
78 Január	„	200
79. Kun legények	„	100
80. Virágvasárnap	„	100
81. Vörös liliom	pasztel	200
82. Áldozat	„	nem eladó

K. Nagy Sándor

83.	Toborzó	szines tus	Eladó
84.	Riadalom	"	"
86.	Csodaszarvas	"	50
87.	Csikós	"	150
88.	Terelés	"	150
90.	Hid	tus	100
91.	Menekülés Egyiptomba	"	150
92.	Lókötő	szines tus	80

D. Némethy Miklós

97.	Heje huja haj	olajf.	Eladó
98.	Örvendező leánykák	"	"
99.	Tópartján	"	"
100	Isten bogárkái	"	"
101.	Munka	"	"
102	Leánykafej	"	nem eladó
103.	Tanulmány	"	"
104.	Kirándulók	"	Magánt.

D. Polónyi Jolán

104/a.	Mezei virágok	olajf.	Magánt.

Schrotta I. Frigyes

105	Táncosnő	platinázott gipsz szobor	100
106.	Szinfónia	gipsz szobor	Eladó
107.	Traviata	"	"
108.	Savonarola	"	"
109.	Utolsó húr	platinázott gipsz szobor	80

D. Szabó István

110.	A. Szt. Ferenc	tusrajz	60
111.	Pásztortűz	rézkarc	30
112.	Hortobágy	"	30
113.	Itatónál	fametszet	30

PEREMENSZKY JÁNOS

84.	Mogyoródi táj	vízf.	Mt.
85.	Tabáni részlet	„	Mt.

D. SZABÓ ISTVÁN

86.	Budapesti illusztr.	I.	vizf.	eladó
87.	„ „	II.	„	„
88.	„ „	III.	„	„
89.	„ „	IV.	„	„
90.	„ „	V.	„	„
91.	„ „	VI.	„	„

D. SZABÓ ISTVÁNNÉ

92.	Arckép I. tempera	Mt.
93.	„ II. „	Mt.

SZADAI LAJOS

94.	Önarckép	tempera	200·—
95.	Férfi fej	kerámia	Mt.
96.	—	„ I.	eladó
97.	—	„ II.	eladó
98.	—	„ III.	eladó
99.	—	„ IV.	eladó

SZTANKÓCZY ISTVÁN

100.	Angyali üdvözlet	olajf.	300·—
101.	Ave Mária	„	100·—
102.	Szeretet	„	60·—
103.	Női fej	„	60·—
104.	Mária	„	80·—
105.	Matyó asszony	„	60·—
106.	Ballada	„	60·—

RADICS EDE

107.	Extázis	olajf.	eladó

108.	Várakozók	pasztell	100·—
109.	Terefere	„	100·—
110.	Pelyvás	„	80·—
111.	Suomi	„	100·—
112.	Tanulmány, tempera		Mt.
113.	Várakozó, pasztell		50.—

KASZAB KÁROLY

114.	Arcmás, terakotta	Mt.

LABORCZ FERENC

115.	Tanulmányfej	gipsz	200·—
116	Ruszin asszonyok	„	150·—
117.	Tanulmányfej	„	Mt.
118.	Szent István	„	Mt.
119.	Wekerletelepi Mária szobor, terak.		Mt.

CSERNEFALVI DÓRA

120.	Falvédő, selyemf.		
121.	Dekorativ kép I.		eladó
122.	„	II.	eladó

UHERKOVICH ÁGOSTON

123.	Vízpart	vízf.	20·—
124.	Felvidéki falu részlet	„	25·—
125.	Szentendrei templom	„	30·—
126.	Felvidéki táj	„	30·—

PANKOTAI FARKAS BÉLA

127.	Luther Márton, bronz	250·—
128.	Akt	

K. Nagy Sándor magyar szőnyegei eladók.

Illéry Péter

NAGY BALOGH JÁNOS EGYESÜLET

1929-1939

JUBILEUMI KIÁLLÍTÁS

1939 DECEMBER
16—26

29

KISPEST
KULTURA KONYVNYOMDA
1939

† NAGY BALOGH JÁNOS

1. Önarckép olajf.
2. Anyám „
3. Fatanulmány „ a Szépműv. Múz. tul.

ANTAL JÓZSEF

4.	Kati néni	pasztell	200·—
5.	Garamvölgyi erdő	„	200·—
6.	Templom után	„	150·—
7.	Zalai táj I.	„	150·—
8.	Zalai táj II.	„	150·—
9.	Szántás	„	100·—

BAUMANN TIVADAR

10.	Csendélet I.	olajf.	60·—
11.	„ II.	„	60·—
12.	„ III.	„	60·—
13.	„ IV.	„	60·—
14.	„ V.	„	60·—
15.	„ VI.	„	60·—

BOROS ENDRE

16.	Szimbólikus jelenet,	rajz	80·—
17.	Utolsó barázda	olajf.	120·—
18.	Durhó-utca	„	100·—
19.	Meseszerű táj	„	100·—
20.	Bohóc fej	„	80·—
21.	Szent István	rajz	60·—
22.	Szimbolikus kép	tusrajz	80·—
23.	Akt kompozició I.	rajz	50·—
24.	Akt „ II.	„	50·—
25.	Akt „ III.	„	50·—

VÁRKONYI FERENCZY LÁSZLÓ

26.	Kislányom	olajf.	Mt.
27.	Bogdányi táj	vízf.	60·—
28.	Pipáló cigány	vízf.	60·—
29.	Borús hegyoldal	„	60·—
30.	Balatoni napny.	„	60·—
31.	Budaörsi sváb	„	50·—
32.	Öregasszony	„	35·—
33.	Zsák utca	„	40·—

ILLÉSSY PÉTER

34.	Menyecskék	tempera	Mt.
35.	Tehénrontó	„	300·—
36.	Méregszedő	„	200·—
37.	Csend	„	100·—
38.	Nőtáltos	„	200·—
39.	Tavasz	„	200·—
40.	Nyári est	„	60·—
41.	Kígyóbűvölő	„	60·—

KALÁSZI IMRE

42.	Tükör előtt	olajf.	Mt.

KLIMÓ ISTVÁN

43.	Várépítők	olajf.	400·—
44.	Fekvő akt	„	300·—
45.	Hazafelé	„	250·—
46.	Délben	„	200·—
47.	Előadás alatt	pasztell	250·—
48.	Spanyol nő	„	300·—
49.	Palóc menyecske	„	150·—
50.	Kertészet	„	80·—
51.	Tavaszi munka	„	80·—
52.	Szérüskert	„	80·—
53.	Tanulmányfej	„	Mt.
54.	Bezerédi Baba arcképe		Mt.

MÁTÉ JÁNOS

55.	Faluvége,	pasztel	50·—
56.	Munkácsi utca Szentendrén	paszt.	100·—
57.	Eladó templom Szentendrén,	paszt.	100·—
58.	A Duna Szentendrénél	„	150·—
59.	Szentendrei részlet	„	80·—

MAYER JÓZSEF

60.	Család	rajz	70·—
61.	Nők	„	70·—
62.	Alvó nő	„	50·—
63.	Furulyázó	„	Mt.
64.	Libák	„	50·—
65.	Csónakos	„	50.—

MUHARAY MIHÁLY

66.	Éjszaka a Hollókőn	olajf.	400·—
67.	Kendertörés	„	300·—
68.	Garamvölgye	„	150·—
69.	Lángos este	„	150·—
70.	Hollókői menyecskék	„	120·—
71.	Palóc menyecske	„	80·—
72.	Alkony, pasztell		100·—

K. NAGY SÁNDOR

73.	Menyecske	színes tus	120·—
74.	Kűzdelem	„	200·—
75.	Mese	„	120·—
76.	Tavasz felé	„	120·—
77.	Vasárnap	tempera	200·—
78.	Verőfény	„	200·—

D. NÉMETHY MIKLÓS

79.	Hazafelé	olajf.	200·—
80.	Vihar közeledik	„	200·—
81.	Diszítő falfestmény terve,	vízf.	300·—
82.	Egyházi falfestmény terve	„	60·—
83.	„ „ „	„	60·—

KISPEST-PESTSZENTLŐRINCI
KÉPZŐMŰVÉSZEK
NAGY BALOGH JÁNOS EGYESÜLETE

NAGY BALOGH JÁNOS
EMLÉKKIÁLLITÁS
ÉS
REPREZENTATIV
EGYESÜLETI

TÁRLAT

a városháza dísztermében
1931. március hó 7—14-ig

KATALÓGUS

Kispest, 1931.
KIADJA AZ EGYESÜLET

„Attila"-nyomda Kispest, Üllői-út 85.

KISPEST-PESTSZENTLŐRINCI
KÉPZŐMŰVÉSZEK
NAGY BALOGH JÁNOS EGYESÜLETE

NAGY BALOGH JÁNOS
EMLÉKKIÁLLITÁS

ÉS

REPREZENTATIV EGYESÜLETI TÁRLAT

a városháza disztermében
1931. március hó 7—14-ig

KATALÓGUS

Kispest, 1931.
KIADJA AZ EGYESÜLET

„Attila"-nyomda Kispest, Üllői-ut 85.

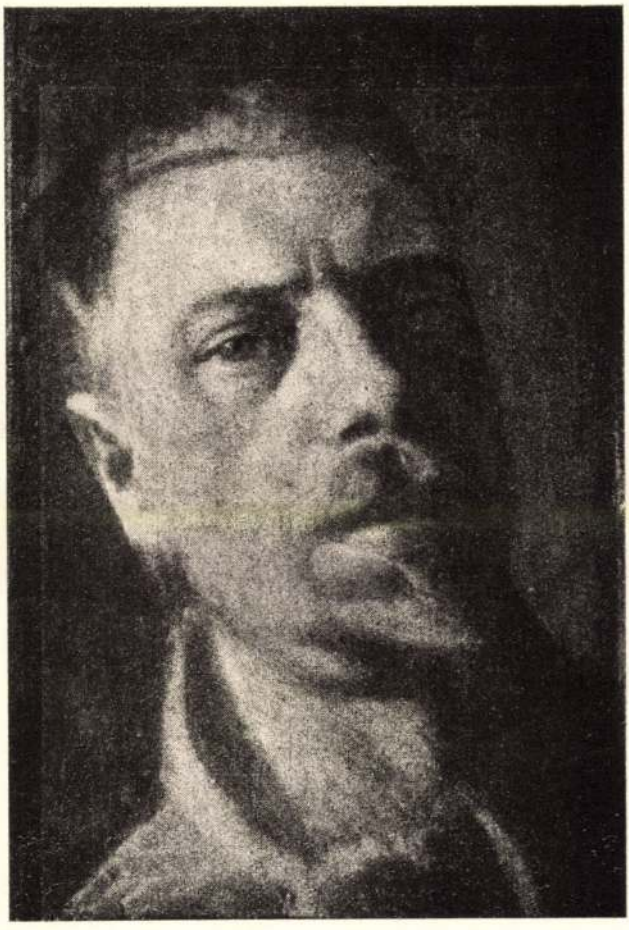

Nagy Balogh János: Önarckép

Az Orsz. Magyar Szépművészeti Muzeum gyüjteményéből

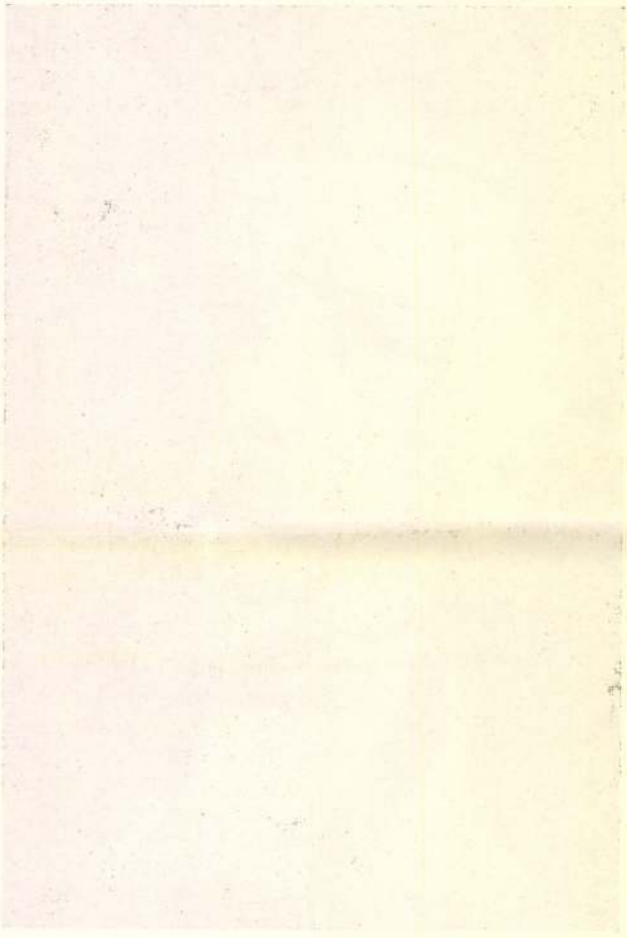

ELŐSZÓ

Kispestet a várossá alakulása előtt egyik írásomban a székesfőváros testéből kinyuló izmos karhoz hasonlítottam. Az erőtől duzzadó izmok és ereinek pattogó lüktetése szimbolizálták Kispest fejlett gyáriparát, virágzó kisiparát, kereskedelmét és lakósainak jólétét. Ez a szimbolikus kar Trianon bénító hatása óta tétlenségre van kárhoztatva. Műhelyeinkben megállt a munka. Inség lett urrá minden vonalon. A város vezetősége óriási erővel küzd a dolgozni vágyók nyomorának enyhitésén és munkaalkalmak teremtésén. Érezzük valamennyien, hogy a hamu alatt lappangó parázs mihamar lángra lobban, és módot és eszközt talál az egyszerü megélhetést is biztositó jólét elérésére. Ilyen parázsnak mondhatjuk Kispest kulturális egyesületeinek látszólag csendben folytatott munkálkodását. Ma itt, holnap ott gyúl lángra egy-egy szikra és ad életjelt magáról. A művészi célokat maga elé tüzött egyesületeink közül a Kispest-Pestszentlőrinci Nagy Balogh János Képzőművészek Egyesülete a most megnyiló reprezentativ és emlékkiállitásával máglyatüzet gyújt, hogy a tagjait egyképpen sujtó nyomoruságban is életjelt adjon képességeiről és alkotó munkájának eredményéről.

Az ilyen kulturális megnyilvánulások nemzetünk — és szükebb értelemben városunk — élni akarásáról és tudásáról tesznek tanubizonyságot. 1931. március 7-én szombaton délután 5 órakor Kispest városháza dísztermében ünnepélyes keretek között nyilik meg ez a kiállitás, amelyen Kispest és Pestszentlőrinc szobrász és festőművészeinek legkiválóbb műveit mutatjuk be. Az egyesület harminc művész tagja megérdemli, hogy törekvéseiket figyelemre méltassuk és a mai gazdasági körülmények között őket anyagilag is támogassuk.

Ugyanitt mutatjuk be az Országos Szépművészeti Muzeum gyűjteményéből néhai Nagy Balogh János kispesti festőművész 22 darab festményét is, hogy ezzel iránta egyesületünk háláját is kimutassuk.

A munkás sorsból hazánk egyik legnagyobb képzőművészévé emelkedett Nagy Balogh János életrajzát Kosztolányi Dezső irónk tollából az ő engedelmével közöljük.

Meg vagyunk győződve róla, hogy ezideig már a harmadik kiállitásunk városunk kulturtörténetében feljegyzésre méltó esemény lesz.

Gyulai István s. k.
az egyesület elnöke.

Nagy Balogh János

Irta: *Kosztolányi Dezső.*

A halálozási hirek közt olvasom — nem ünnepi betükkel, — hogy *Nagy Balogh* János festő szivszélhüdés következtében meghalt a Szent István-kórházban, negyven és egynéhány éves korában. Tudják róla, hogy tárlatokon sohase állitott ki, különc módjára élt és «halálával veszteség érte a magyar festőművészetet.»

Erről a rejtélyes és nagyszerü magyarról részletesebben kell irnom, mert — becsületes és komoly hitem szerint — egyik legkülönb volt minden magyar piktorok között és mig sokan csak «művészpolitikát» miveltek, művészhez méltóan alkotott. Életében szerényen és egyszerüen megkért a hallgatásra. Én pedig hajlottam a kérésére. Sokkal inkább tiszteltem művészi magányát, mely — ugy látszik — lelki szükség volt a számára, mint a köz érdekét tartottam szem előtt, mely arra ösztönzött volna, hogy kikiáltsam a nevét s reászabaditsam a műbirákat és a műbarátokat.

Másfél évvel ezelőtt láttam első képét egy festőbarátom műtermében, sok készülő vászon közt, a földön: egy kis önprotrét. Az első benyomás megdöbbentő. Egy fej mered elénk, melyet az élet minden sanyarusága megmunkált, keményen és jelentősen, alig színezve, a fekete és fehér festék változatával és azzal a diadalmasan összefogó művészettel, mely elállitja lélekzetünket. Ez sikerült. Valakinek sikerült megrögziteni az időt és kiragadni áradatából valamit, ami elmúlt. A rajz biztos. Semmi tétovázás ott, ahol határozottnak kell lenni, a művész a sokféle megoldás közt megtalálta az egyetlen jót. Kérem olvasóimat, ne gondoljanak valami «tehetség»-re. Tehetség sok szaladgál ezen a bús földgolyón, aki kitüntetéssel járta végig a párizsi vagy berlini festőiskolákat, aranyérmeket nyert, aztán festett «merész realista modorban» vagy pointilista utalásokkal, vagy széles ecseteléssel. Ő nem tartozott semmiféle iskolához. Egész ember, akinek festenie kell, különben elpusztul. Járt külföldön, de onnan semmit se hozott. Képeiről csak az erejének feszülése érzik. Az, hogy minden munkája valami végzetes kiszakadás a semmiből, mely környékez bennünket és az, hogy amit teremtett, annak szükségszerüen lennie is kell.

Hányan tudtak munkáiról? Nem sokan. Néhány jövőre készülő, komoly fiatal festő ugy beszélt róla, mint a legnagyobbról, aki a mai pikturában ősi tehetségével, rembranti egyszerüségével hat. Egy napon összehoztak vele. Katonaruhában állitott be. Hadirokkant volt. A háboru első napján, immár vénülő fejjel, katonának jelentkezett, még pedig közkatonának, mert iskolai végzettsége nem volt az önkéntességre nem tarthatott számot. Végigküzdötte a háborut, mely nagyon érdekelte. Egy ütközetben sebet kapott, a jobb karja megbénult és halála napjáig nem tudta kezébe venni az ecsetet.

Maga az ember a testi megjelenésében épp olyan megdöbbentő, mint a művészete. Képzeljenek el egy negyvenéves középtermetü férfit, a lépése fürge, az arca himlőhelyes, az orra cyrano-szerüen nagy, a haja szőke, a szeme pedig — virgonc és kicsiny, kék szeme — szinte röhög az életkedvtől, a látás részegségétől. Aki szembenéz vele, majdnem zavarba hozza. Harsogóan nevet, tele tüdőből. Egyáltalán nem a «nagy művész», a «mester». Mikor elmondom, milyen hatást gyakorolt rám művészete, természetesen fogadja a hódolatot, bár eddig

nem igen lehetett alkalma ilyen őszinte szavakat hallani. Nem szerénykedik, de nem is nagyon örül. Ő biztosan, mint álunk pontosabban tudja, hogy kicsoda. Esztétikai műveltsége majdnem semmi. Valahol a mélye legmélyén, az ösztönei ideggócaiban érezheti az erejét. Máskén egyensulyozott lélek és bölcs is.

Husz éves korában szobafestő volt. Ekkor annyira vágyott festeni, hogy a munkabérének felét félretette — évekig kenyéren és vizen élt — aztán mikor egy kis összeget kuporgatott, kiment a müncheni festőiskolába. Itt harminc forintból éldegélt, három hónapig. Kenyeret eszik és forró vizet iszik rá. Igénytelensége később valahogy életévé válik. Évek mulva már tárlatokat nyithatna és könnyen ölébe csöppenhetne egy csinos vagyonka, ellenben ő titokzatos makacssággal nem mozdul el kispesti szobájából, melyet maga takarit husz év óta. Egy tábori ágy, két rozoga konyhaszék, egy alacsony vaskályha minden butorzata s egy kancsal cselédtükör, melyből az önarcképeit festette, számszerint vagy huszonötöt. Ha beletekintünk ebbe a tükörbe, a vonásaink eltorzulnak és nem értjük, hogy dolgozhatott innen. Semmiesetre sem másolt, hanem szerkesztett. A képzelete álmodta vissza magát a zöld tükörből, a lirikus vallott. Soha más portrét nem festett, csak a sajátját. Maga főzött a kis tüzhelyen is, többnyire babfőzeléket, melyből rengeteget evett s reggel több liter teát, melyet lehütött és aztán napközben hidegen iszogatott. Kispestről gyalogszerrel járt be Budapestre, mert a villamos pénzbe kerül.

Ne higyjék azonban, hogy aszkéta volt. Rajongva imádta az életet. «Egy ember, akire a külvilág csakugyan létezik.» Milyen gyermeteg mohósággal néz meg s vesz észre mindent és milyen hiánytalan élvezettel szivja a szivarját, mellyel előbb megkináltam. Különben nem igen szokott szivarozni sem. Mig nézem az arcát, szeretném megrajzolni a magam eszközeivel, a lélekismerettel és az idegen életek sejtésével ezt a rejtelmes emberi portrét. Vajjon miért él igy? Azt mondja, hogy «még nem kész és nem jött el az ideje.» Érzem, hogy nem mond igazat. Maga is nagyon jól tudja, hogy amit elérhetett, azt elérte és többre alig futja az ereje. Bizonyára csak ragaszkodik az egyetlen életörömhöz, a magányhoz és az ismeretlensége gőgjéhez. Csak ugy találkozhattam vele, hogy előbb bizalmas barátjainknak megfogadtam, hogy egyetlen szót se irok róla és nem is igen beszélek másoknak. Nem mintha szerény lenne, mert inkább hiú, mint szerény. De egyelőre nem akarja. Én már akkor tudtam, hogy sohase akarja.

Rigolya volt ez, egy agglegény bogara, vagy az öntudat alatti munkáló művészi ösztön sugallata, mely védi magát az idegen világgal szemben. Azt hiszem, az utóbbi. Olyan örömei lehettek a homályban, melyeket mi nem ismerünk. Utolsó pillanatig őrizte a birodalmát, egy bölcs önzésével. Könyveket nem igen olvasott. A magányban élő és társaságba nem járó emberek zavarával első pillanatban Zóláról kezdett beszélni, nyilván udvariasságból, hogy az irónak kedveskedjen. Később észrevettem, hogy nem érdekli őt és egyáltalán nem is olvasta. Aztán a jobb karjáról mondott egyetmást, mely a háboruban megbénult és most villanyoztatja. De ugy vettem ki a szavából, hogy a gyógyulás se nagyon sürgős neki. Soha ilyen gazdag és elégedett embert nem láttam. Se az emberek véleménye, se a művészet, se a beteg karja nem érdekelte őt, csak a látás, mely kispesti hosszu sétáin nagyszerü munkát adhatott teremtő erejének, csak az asztalom, a maga formáival, csak a piros doboz, melyen végigfeküdt a napfény, csak a zöld kályha a sarokban az arcok körötte s az élet, mellyel egyenrangu alkotó volt. Gyanakodva nézett azokra, akik közelébe akartak fér-

kőzni, hogy kinyissák a szemét és leszoktassák különcségeiről. Nem adta el a képeit és nem házasodott meg. A korlátjait féltette. Mert a lángész nem a mindent megértés, mint ahogy sokan hiszik, nem a tág befogadás, hanem inkább a korlátoltság, a magábazáruló, magábafutó kerekdedség. Erre vigyázott szüntelenül ez a szemérmetes és büszke debreceni magyar, ez az ősien keresztény lélek, ki se a hírtől, se a jóléttől nem engedte magát megváltatni, minthogy a megváltás műve az ilyen ember számára befejeződik abban a pillanatban, mikor születik és mindjárt üdvözülten adhatja magát oda hivatásának, a műnek, az alkotásnak. Külső dolgokkal nem kell foglalkoznia. A képei menyországában él, melyektől semmi kincsért sem akart megválni.

Vannak még különös emberek ebben a silányul egyszerű korban is. De nem azok, kik egy életen át kiabálnak, hogy népszerűtlenek, míg végül mindegyik csak arról kiabál, hogy milyen népszerűtlen. Ismerem ezt a művész-típust, és mélységesen megvetem. Vannak még gyermeteg művészek is. De nem azok, kik költséget és fáradságot nem kímélve selypítenek vén-korukig. Nagy Balogh János nem közéjük tartozott. Ő nem csinált sportot, reklámot, stílust a remeteségből sem. Szerette ezt, mint valami szakadt ködmönt, mely hozzánőtt a testéhez, és ragaszkodott hozzá kétségbeesett erővel. Életében mindössze ötven-hatvan képet festett, főkép önarcképeket és csendéleteket s mindössze százötven rajzot hagyott hátra. Képei alá még a kézjegyét se írta. Nevetve mondta, hogy a műtörténészek majd kisütik, ki a festő. Első szűzi borzongásait féltette még a jövendőtől is. Mindezt csak a koporsójánál írhatom meg.

Most pedig elfog valami babonás érzés. Csak a képei jelentik őt nekem, azok a festmények, melyek halhatatlan daccal üzennek hadat a halandóságnak. Az életét, bármennyire foglalkozom vele, nem értem.

Tulajdonképpen egyetlen egy lángészről se tudjuk, hogy ki volt.

Nagy Balogh János művei

az Orsz. Magyar Szépművészeti Muzeum gyüjteményéből:

1	Önarckép	olajfestmény
2	Mezei munkások	"
3	Fatanulmány	"
4	Krumpliszedő asszonyok	"
5	Tájképvázlat fákkal	"
6	Tájképvázlat	"
7	Virágos mező	"
8	Virágok pohárban	"
9	A művész anyja	"
10	Konyhacsendélet	"
11	Kubikosok	"
12	A művész anyjának arcképe	"
13	A művész műterme	"
14	Csendélet bögrével	"
15	Kubikos	"
16	Önarckép	"
17	Gyümölcs csendélet	"
18	Önarckép	"
19	Műteremrészlet	"
20	Tájkép	"
21	Interieur	"
22	Konyhainterieur	"

1931.

Reprezentativ Egyesületi Tárlat

A kiállitott műtárgyak jegyzéke:

Abonyiné Keresztury Margit

23	Krizantemumok	pasztell	200
24	Marschal Niel rózsák	olajf.	200
25	A pozsonyi várlépcső	pasztell	300
26	Csendélét	olajf.	200
27	Ibolyák	„	100

Balás Attila

28	Erdő belseje	olajf.	300
29	Magány	„	150

Budai Ferenc

30	Akt	pasztell	150

Csernek Antal

31	„Fox trott"	szines rajz	35

Dul Lajos

32	Felhő tanulmány	olajf.	100
33	Esti hangulat	„	120
34	Viharfelhők	pasztell	60
35	Naplemente	olajf.	60
36	Tanyai házak	pasztell	80
37	Balatoni táj	olajf.	150

Dvorák Oszkár

38	Erdei ut	olajf.	500

Dvorákné Polonyi Jolán

39	Krizantemum	olajf.	300

Faith István

40.	Tájkép	pasztell	50
41.	Holdvilágos éjjel	„	35
42.	Csendélet	olajf.	100
43.	Kossuth-tér télen	„	250
44.	Csendélet	„	150
45.	Falurészlet	„	80
46.	Csendélet	„	200

Farkas Béla

47.	„Plakettek"	bronz	—
48.	Siremlékterv	gipsz	—
49.	Női akt	gipsz szobor	250
50.	Kutató lovas	gipsz vázlat	250
51.	Gyulai István elnök arcmása	patinázott gipsz	Magántul.
52.	Bánat	gipsz szobor	250
53.	Csárdás	bronz	500
54.	Vetkőző leány (Halmos díjjal kitüntetve 1930.)	bronz	500

Gabos László

55.	Csendélet	olajf.	300
56.	Tájkép.	„	300
57.	Falurésztet	„	200
58.	Csendélet	„	300
59.	Erdőrészlet	„	300
60.	Erdőrészlet	„	200

Hybl József

61.	Dr. Molnár József polgármester arcmása	gipsz	Magánt.
62.	Tanulmányfej	„	„
63.	„Plakettek" patinázott	„	„
64.	Hazatérés a sorozásról	gipsz	100
65.	Tanulmányfej	„	Magánt.
66.	Tanulmányfej	„	„

Illéssy Péter

67.	Fiatal asszonyok	olajf.	200
68.	Tanulmány	krétarajz	40
69.	Honvágy	„	350
70.	Akt.	ecsetrajz	40
71.	A halottlátó	tussrajz	150
72.	Réka	lakkfestm.	30
73.	Virágok születése	„	40
74.	Menyecske	gipsz 60 bronzban	200
75.	Galambok	olajf.	400

Janicsák Mihály

76.	Mezei virágok	olajf.	250

Klimo István

77.	Hunyadi-utca télen	pasztell	120
78.	Balatoni hangulat	„	120
79.	Erdei-ut	olaj.	130
80.	Kukoricarágó	pasztell	100
81.	Uszályok a Dunán	„	70
82.	Vida Jenő park	olajf.	200
83.	A bál vége	szénrajz	450
84.	Tükör előtt	olajf.	350

László Endre

85	Alkonyat a Hejő völgyben	olajf.	150

Mayer József

86.	Facsoport	olajf.	120
87.	Őszi táj	„	160

Muhoray Mihály

88.	Koncert	olajf.	1500
89.	Paradicsomszűret Vadason	„	200

Nagy Sándor

90.	Homokhordás	akvarell	100
91.	Öreg pipás	fametszet	15
92.	Vonatok	tollrajz	40
93.	Pihenő napsütésben	„	40

Némethy Miklós

94.	Délután	olajf.	250
95.	Erdei lak	„	120
96.	Herodes felhője	olajf.	nem eladó
97.	„Az apostol"	„	„
98.	Tovább!	„	„
99.	Heje-huja-haj!	„	„
100.	Az én képem	„	„
101.	Tavasz	„	„

Némethy Györgyi

102.	Isaszegi táj	olajf.	120
103.	Isaszegi táj	„	250

Schrotta János Frigyes

104.	Éva	patinázott gipsz	250
105.	Keresztelő Szt. János	„	250
106.	Holofernes (fej kompozició)	„	250
107.	Női torzó	„	300
108.	Sanyi (fiu akt)	„	350
109.	Női akt (Fővárosi dij nyertese 1928)	gipsz	2000
110.	Szimfonia (Szinyei Társaság által kitüntetve 1930)	gipsz 2.500, bronzban	4.500

D. Szabó István

111.	Delelő gulya a Hortobágyon	rézkarc	30
112.	Félelem	tussrajz	40
113.	Pihenő	krétarajz	100

Szathmáry R.

114.	Pihenő fiu	olajf.	150
115.	Dáliák	„	100
116.	Tanulmányfej	„	60

Uherkovich Ágoston

117.	Részlet Meschienából	vizf.	50
118.	Téli hangulat	„	80
119.	Sziklás tengerpart	„	50
120.	Fenyvesek télen	„	70
121.	Isztriai tengerpart	„	60
122.	Fenyőtalulmány	„	40
123.	Olasz utcarészlet	„	70

A műtárgyak eladását

Mayer József műtáros végzi

Illéssy Péter

grafikus

illusztrációi az

alábbi könyvben

Szathmári Sándor:

Usarás Kazohinia-

ban [grafikus

regény.] 2. kiadás

Bp. 1946.

Feléky Péter

festőművész

Kispesti Nagy Balogh János [illegible] kiállítása - Kispesten a városháza nagytermében - képével szerepel.

Budapesti Hirlap
1929.V.18.

MDK

Illéssy Péter

Fekete lovak, olaj
Estharang, olaj
János, olaj
Hirvivők, olaj
Vajákosok, kréta
Mennyasszony öltözés, kréta

Nagy Balogh János Egyesület kiáll. Kispest, 1934.
TESz tárlat. ápr. 4 l.

MDK

Illéssy Péter festőművész arcképe,
D. Némethy Miklós festménye

Nagy Balogh János Egyesület kiáll. Kispest, 1933.
dec. 5 l.

Illési Péter.

a Magyar Képirók egyesületének tagja. Rést vett a Nemzeti Szalonban rendezett eslő kiállitáson 1933.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Illésy Péter

Festményeivel szerepelt az Uj Szalón tavaszi kiállitásán.

Cikk: Fiatalok tavaszi kiállitása.

Az Est, 1934.máj.27.

Illény Péter, festő

MDK

Mellőzött, teljesen elfelejtett művész. Kohán barátja és buzdító híve volt.

Kádár Zoltán: Kohán György emlékkiállítása Debrecenben 90-91.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. november XXI/11.

Jelesy Péter
festő

A Bartha Miklós Társaság tagja volt.

Fábián Dániel–Erdős Jenő: Kortársi emlékezés. . .
Művészet, 1971. december - 22.oldal

Hellény Péter

„MŰTEREM“
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK R. F. T.

1935 ápr.

MAGYAR KÉPÍRÓK
KIÁLLITÁSA

66/Tg

BUDAPEST
IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 12. FÉLEMELET
TELEFON: 89-3-65

Krautvig-nyomda, XI., Horthy Miklós-út 154.

Az idő érlel — és igazol.

Ma, a reformtörekvések szükségszerűen bekövetkezett korszakában, bontakozik ki teljes jelentősége és korszerűsége azoknak az eszméknek, amiknek jegyében társaságunk évekkel ezelőtt megalakult s amiket kiállításai alkalmával ismételten hangoztatott. Művészi hitvallásunk, a sajátos magyar lélek korszerű formában való megnyilatkoztatása akkor még romantikusnak tünhetett — ma mindenkinek ez a jelszava. Művészjóléti eszméink akkor még „utópiák“ voltak — ma elkerülhetetlen kérdések, amik megoldása nélkül nincs többé képzőművészetünk.

1934 januárjában körlevél alakjában bocsátottuk közre művészkataszter tervezetünket, ami legalább is alapot szolgáltathat az elkerülhetetlen reform kibontakozásához.

Népi kultúránk értékelése és megmentése érdekében jártuk be mult év nyarán Göcsejt s közreműködtünk e vidék ősi sajátságainak megmentésében. Tanulmányutunk művészi eredményeiről jelen kiállításunk keretében számolunk be.

A MAGYAR KÉPÍRÓK.

1935. április.

		Pengő
1.	vitéz Litkey György: Vasárnap, olaj	550.—
2.	Mokri Mészáros Dezső: Borsodi táj, szénrajz	60.—
3.	Hangai Szabó Miklós: Sárközi leány, olajf.	300.—
4.	Mokri Mészáros Dezső: Szénagyüjtés, szénrajz	60.—
5.	vitéz Litkey György: Búcsú Göcsejben	350.—
6.	Vályi Gábor: Magyar nyílas, [illegible]	mt.
7.	Hangai Szabó Miklós: Sárközi gólyák, olajfestm.	400.—
8.	Hangai Szabó Miklós: Sárközi öreg ember, olajfestm.	300.—
9.	Boromisza Tibor: Tavaszi zsongás. olajfestm.	600.—
10.	Boromisza Tibor: Vázsoly emlékezetére, olajfestm.	eladó.
11.	Boromisza Tibor: Zuzmarás délután, olajfestm	600.—
12.	Büky Béla: Falu, szőnyeg	120.—
13.	Büky Béla: Szent László, szőnyeg	120.—
14.	Mokri Mészáros Dezső: Gólyák, szr.	80.—
15.	Büky Béla: Tihanyi komp, olajf.	300.—
16.	Büky Béla: Kustán bácsi, olajf.	600.—
17.	Büky Béla; Göcseji hangulat, olajf.	300.—
18.	Mokri Mészáros Dezső: Kapás aszszonyok, szénrajz	100.—
19.	Vályi Gábor: Ósmagyar, terakotta.	30.—
20.	Vályi Gábor: Attila, [illegible]	50.—
21.	Mokri Mészáros Dezső: Zarándokhely, szénrajz	80.—
22.	Mokri Mészáros Dezső: Szalonnasütés, szénrajz	80.—
23.	Vályi Gábor: Apám, gipsz	eladó.
24.	Mokri Mészáros D.: Mongol tanya, szr.	60.—
25.	„ „ „ Bölénycsorda, „	80.—

		Pengő
26.	Mokri Mészáros D: Kaszás, szénr.	80.—
27.	„ „ „ Sajópart, „	80.—
28.	„ „ „ Halászok, „	80.—
29.	Fáy Aladár: Forróság, olajf.	250.—
30.	„ „ Toldi, „	600.—
31.	„ „ Varjú örvény, olajf.	200.—
32.	Mokri Mészáros D.: Zivatar, szénr.	50.—
33.	„ „ „ Tájkép, „	80.—
34.	„ „ „ Varjak, „	50.—
35.	Antal József, Zalai táj, olajf.	250.—
36.	vitéz Litkey György: Halászok, olajf.	350.—
37.	Antal Loránd: Izbégi völgy „	250.—
38.	„ „ Dunaparti utca „	300.—
39.	Némethy Béla: Csendélet, olajf.	75.—
40.	Muhoray Mihály: Ünnep Göcsejbe, of.	250.—
41.	Hangai Szabó Miklós: Zalai falu, paszt.	100.—
42.	vitéz Litkey György: Munkanélkül, olajf.	300.—
43.	vitéz Litkey György: Cséplés, olajf.	200.—
44.	Muhoray Mihály: Aratás, „	250.—
45.	„ „ Naplemente, aquar.	80.—
46.	Molnár I. Viktor: Tél, olajfestm.	100.—
47.	Antal Loránd: Falusi utca, olajf.	100.—
48.	Zimbrói Gulyás Ferenc: Göcseji présházak, olajf.	150.—
49.	Illésy Péter: Veronika, pasztell	100.—
50.	„ „ Jósnő, „	150.—
51.	„ „ Cigányasszony, olajf.	300.—
52.	„ „ Virágmező, „	120.—
53.	Nagy Sándor: Székely kapuk, rajz,	rendelés
54.	Némethy Béla: Paradicsom, olajf.	300.—
55.	Fáy Aladár: Hajrá! vizf.	120.—
56.	Antal József: Göcseji szőlőhegy, vf.	80.—
57.	Büky Béla: Pásztorok, fametszet	30.—
58.	Hangai Szabó Miklós: Pihenő tehenek, pasztell	100.—
59.	vitéz Litkey György: Parasztbál, vízf.	70.—

		Pengő
60.	Antal József: Göcseji házak, vizf.	80.—
61.	Nagy Nándor: Révnél, linoleum	25.—
62.	„ „ Agyagos út, vizf.	40.—
63.	Hangai Szabó M.: Balatonpart, vizf.	50.—
64.	Némethy Béla: Nárcissok, olajf.,	nem eladó
65.	Hangai Szabó Miklós: Sárközi falu vége, vizf.	50.—
66.	Büky Béla: Balaton, pasztell	40.—
67.	Nagy Nándor: Kisörsi hegy B.-nál	50.—
68.	Büky Béla: Göcseji ház, vizf.	40.—
69.	„ „ Kisleány, vizf.	50.—
70.	Boromisza Tibor: Göcseji végeken, vf.	80.—
71.	„ „ Budai hegyvidék „	80.—
72.	„ „ Meritősök a Dunaparton, vizf.	80.—
73.	Boromisza Tibor: Kubikosok a Balatonnál, vizf.	80.—
74.	vitéz Litkey György: Égigérő templom-falva, vizf.	80.—
75.	vitéz Litkey Gy.: Udvar, vizf.	80.—
76.	„ „ „ Göcseji faln, „	70.—
77.	„ „ „ Vízhordás, „	70.—
78.	Győry Elek: Cigándi magyar csárdás, olajf.	130.—
79.	Győry Elek: Mikóházi kontyolótánc, olajf.	140.—
80.	Fáy Aladár: Aprilis, vizfestm.	40.—
81—91.	Mokri Mészáros Dezső: Nimród sorozat, terakotta drbja	20.—
92—95.	Antal Dezső, Építészeti tervek.	
96.	Putsalvi Márton Piroska: „Emese“, olajf.,	magántolajdon.
97.	Vályi Gábor: „Madách“, terakotta	80.—
98.	Büky Béla: „Mocsár“, olajfestm.	300.—
99.	Hangai Szabó M.: Tolnai halász,	300.—

◆◆◆◆◆◆

1

A

MAGYAR KÉPIRÓK

KIÁLLITÁSÁNAK

KATALOGUSA

NEMZETI SZALON
1934. MÁRCIUS HÓ

3

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK:

Gróf ZICHY JÁNOS v. b. t. t.

ALELNÖKÖK:

CSÓK ISTVÁN HORVAY JÁNOS
FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ:

HUBAY ANDOR

MŰTÁROS:

KÉZDI-KOVÁCS ELEMÉR

Az értelem eredménye mindenütt ugyanaz — a kétszer-kettő világszerte négy — az egyén értelmi kulturája lehet nemzetközi, a közé mindég faji, mert sajátos ösztöncsapásokon jár. A művészet nemzetközisége csak a túlzottan értelmi korszak tantétele volt, — a nemzetközi-kollektiv művészet pedig csak zavaros álom: fából vaskarika.

A korunkban kirobbanó eszmeáramlat, az expressziv művészi megnyilatkozás csak akkor tölti be igazi hivatását, ha a népek és fajok sajátos ösztönének rejtett értékeit teszi az általános emberi kultúra közkincsévé. Igazán korszerű csak az lehet, ami sajátosan faji.

Ebben a meggyőződésben fogamzott évekkel ezelőtt a Magyar Képírók egyesülése. Ezt a hitünket fejtettük ki mult évi bemutatkozónk előszavában. Ezt hirdetjük ma is képben és írásban.

Eredményeink nem voltak véglegesek, de ne is legyenek azok. Törekvésünket nem sajátitjuk ki egyének mozgalmává, hanem mindenki számára nyitott kapu marad. Mi csak a gyökerek legyünk, akik utat mutattunk a csodálatos magyar őstalajba — a lombot és virágot nálunk érdemesebb nemzedék tegye terebélyessé. Egyrészt azt szeretnénk, ha hitünk minden kiforrott magyar képzőművészt áthatna és megtermékenyitene — másrészt kiállitásaink helyet adnak azoknak is, akikből iskolázatlanul ütközik ki őstehetség. Nem vagyunk senki ellen, csak a keletről szakadt magyar léleknek is méltó részt követelünk a művészi gondolatszabadságból a nyugati irányok korlátlan importja közepett.

Ez a kollektiv eszmei tartalom forraszt kitartóvá. Nem tűrünk egyéni ambiciót, csak közös hitet. Ez a kollektiv eszme hatja át szociális programmunkat, amit bemutatkozónkkor vázoltunk s azóta körlevélben is kibocsátottunk. A nemzeti öncélúság szolgálatában a művész munkalehetőségének biztositása országos közügy.

Az elmult esztendő teljes egészében igazolta tavalyi programmunk művészeti és szociális részét egyaránt. A közvélemény egyre határozottabban kivánja azt, amit tavaly még csak érdekes csodabogárként fogadott: a sajátos magyar ösztön szavát a magyar művészetben — s valaminő művészkataszter szükségességét sem tagadja már számottevő gondolkodó.

Hitben és számban megerősödve állunk ujólag a közvélemény elé. A keleti testvérnépek művészetének szinte vallásosan faji karaktere lebeg előttünk. Nekünk is rá kell ébrednünk végre, hogy a nyugati népek becsülésére akkor szolgálunk rá igazán, ha nem igyekezünk az árnyékuk lenni.

A MAGYAR KÉPIRÓK.

7

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK JEGYZÉKE*

* Félremagyarázások elkerülése végett meg kell jegyeznünk, hogy a feltüntetett árak nem a szokásos túlbecsült kiállitási-árak, hanem a művészkataszteri elgondolásunknak megfelelő szociálisan reális értékek.

8

ANTAL DEZSŐ

1	Templom (belső kép)	(építészeti tervek)	
2	Templom (külső kép)	(építészeti tervek)	
3	Népház	(építészeti tervek)	
4	Népház udvara	(építészeti tervek)	

ANTAL JÓZSEF

5	Palóc vasárnap	olajf.	400.—
6	Vén komédiás	olajf.	400.—
7	Imádkozó	vizf.	50.—
8	Mókuska	vizf.	50.—

ÁBRÁN ZOLTÁN

9	Szulamit	szines tus	Mgtul.
10	Rozmarin	rézkarc	Mgtul.
11	Sakuntala	tempera	Mgtul.
12	Ezüstbrokát kendő	szines rézkarc	Mgtul.

BOROMISZA TIBOR

13	Őszi reggel	olajf.	Eladó
14	Kelet felől	olajf.	Eladó
15	Májusi reggel	olajf.	Eladó
16	Hegytető	vizf.	80.—
17	Tél	vizf.	80.—
18	Duna	vizf.	80.—
19	Solymár	vizf.	80.—

BÜKY BÉLA

20	Tinódy	olajf.	Eladó
21	Letelepedés	olajf.	400.—
22	Tanya	olajf.	300.—
23	Sgrafitto tervek		Mgtul.
24	Nyugat alkonya	olajf.	400.—
25	Meggyfa	olajf.	500.—

CSER KÁROLY

26	Anyaság	szinezett gipsz	300.—
27	Szegény asszony	bronz	120.—

28	Emberpár	bronz	120.—
29	Fésülködő	bronz	150.—
30	Ülő női akt	bronz	600.—
31	Fájdalom	márvány	600.—
32	Térdelő női akt	gipsz	500.—

CSERNEFALVI DÓRA

33	Terítő		80.—
34	Faliszőnyeg		100.—
35	Csendélet	Selyem	50.—

CSIKÓS TÓTH ANDRÁS

36	Öreg bárka	vizf.	50.—

DÉSI NÉMETHY MIKLÓS

37	Tópartján	olajf.	250.—

DUDÁS DUDOSITS JENŐ

38	Tájkép	olajf.	500.—
39	Hejő csabai hid	grafika	80.—
40	Dudujka völgye	grafika	80.—

FÁY ALADÁR

41	Ifat a gönciöl	olajf.	300.—
42	Etele	olajf.	400.—
43	Szántás	olajf.	300.—
44	Szomjúság	olajf.	300.—
45	Ingovány	olajf.	400.—
46	Este	olajf.	200.—
47	Csalamádé	olajf.	300.—

FELSŐGELLÉRI ANTAL ELEMÉR

48	Zsellér	linoleum	15.—
49	Hazafelé	linoleum	20.—

FELSŐGELLÉRI ANTAL LÓRÁND

50	Hazatérők	olajf.	250.—
51	Faluszéle	olajf.	200.—
52	Kőszegi határ	olajf.	300.—

10

FUTÁSFALVI MÁRTON PIROSKA

53	Sabarhegy	olajf.	200.—
54	Falusi csendélet	olajf.	150.—
55	Ábrahám kápolna	olajf.	200.—
56	Falusi ablak	olajf.	150.—
57	Kanyargó Nyárád	vizf.	50.—
58	Nyárádandrásfalva	vizf.	50.—
59	Erdélyi táj	vizf.	50.—
60	Erdélyi falu	vizf.	50.—

GYŐRI ELEK (autodidacta munkásfestő)

61	Szüreti felvonulás	olajf.	150.—
62	Református temetés	olajf.	100.—

HANGAI SZABÓ MIKLÓS

63	A Balaton Tihanynál	olajf.	400.—
64	Lányok a bánki tónál	olajf.	500.—
65	Vasárnapi beszélgetők	olajf.	250.—
66	Lányok a faluvégen	olajf.	350.—
67	Kenderáztatók a kobolyában	olajf.	400.—
68	Téli vasárnap	olajf.	400.—
69	Menyecske gyerekkel	tempera	200.—
70	Pécskülvárosi részlet	tempera	200.—
71	A Balaton Györöknél	tempera	200.—
72	Tolnai halászok	vizf.	50.—
73	Beszélgető lányok	vizf.	50.—
74	Leány rózsaszinben	vizf.	50.—
75	Bogyiszlói részlet	vizf.	50.—
76	Csikósok	pasztell	80.—

ILLÉSSY PÉTER

77	Álom	kréta	100.—
78	Fehér bivaly	olajf.	80.—
79	Angyali üdvözlet	olajf.	100.—
80	Bölények	olajf.	150.—
81	Javasasszony	kréta	80.—
82	Koppány	kréta	100.—

83	Vajákosok	kréta	300.—
84	Fehérszarvas	olajf.	150.—
85	Asszonyka	olajf.	100.—
86	Fehérgulya	olajf.	80.
87	Boldogasszony	olajf.	150.—

KÁPOLNAI NAGY SÁNDOR

88	Csodaszarvas	szines tus	50.—

KÉZDI KOVÁCS ELEMÉR

89	Parasztlakodalom	olajf.	Eladó
90	Vasárnap délután	olajf.	Eladó

KOHÁN GYÖRGY

91	Dsinnek	kréta	100.—

KENDER LÁSZLÓ

92	Kolostorudvar	szines rajz	Eladó

LÁSZLÓ GYULA

93	Krisztus	linoleum á	10.—
94	Portré	linoleum á	10.—

vitéz LITKEY GYÖRGY

95	Tájkép	olajf.	300.—
96	Tavasz	olajf.	400.—
97	Virágzás	olajf.	100.—
98	Hazafelé	vizf.	50.—
99	Boldogságfalva	vizf.	50.—
100	Hullámverés	vizf.	60.—
101	Templom felé	vizf.	50.—
102	Itatás	vizf.	50.—
103	Ünnepvárás	vizf.	50.—
104	Budapest	vizf.	50.—
105	Falu	vizf.	50.—
106	Egyedül	vizf.	50.—

12

MOKRY MÉSZÁROS DEZSŐ

107	Muhipuszta	olajf.	Eladó
108	Ősvilág	olajf.	100.—
109	Vitorlás	olajf.	100.—
110	Tájkép	olajf.	100.—
111	Kaszás	olajf.	400.—
112	Tájkép	olajf.	100.—
113	Élet idegen planétán	olajf.	Nem eladó
114	Ősvilág	olajf.	200.—
115	Madaras táj	olajf.	100.—
116	Az oceán	olajf.	200.—
117	Tarlo	olajf.	200.—
118	Felvidék	olajf.	Eladó
119	Tájkép	olajf.	100.—
120	Ősvilág	olajf.	500.—
121	Idegen planetán	olajf.	Nem eladó
122	Tájkép	olajf.	100.—
123	Ázsia	olajf.	500.—
124	Sivatag	olajf.	Nem eladó
125	Mamut	olajf.	500.—
126	Mongol kendő	szőnyeg	100.—
127	Mongol kendő	szőnyeg	100.—
128	Köcsögök, szobrok a vitrinben		
129	Köcsögök, szobrok a vitrinben		

MOLNÁR I. VIKTOR

130	Csend	olajf.	150.—
131	Télutó	olajf.	120.—

MUHORAY MIHÁLY

132	Január	olajf.	200.—
133	Csudamadár	olajf.	500.—
134	Áldozat	pasztell	150.—
135	Vörös liliom	pasztell	150.—
136	Virágvasárnap	olajf.	100.—
137	Kadarka	olajf.	200.—

B

NAGY NÁNDOR

138	Metszetek	à	15.—
139	Metszetek	à	10.—
140	Nyárád	linoleum	30.—
141	Székelyfalu	linoleum	25.—
142	Nagybányai táj	linoleum	30.—
143	Székelyfalu széle	linoleum	25.—
144	Horgászó fiu	linoleum	25.—

NÉMETHY BÉLA

145	Zuzmarás karácsony	pasztell	180.—
146	Csendélet	olajf.	200.—
147	Háromkirályok	olajf.	200.—
148	Terus	olajf.	150.—
149	Göcseji falu	olajf.	200.—
150	Téli reggel	olajf.	100.—
151	Pirospünkösd	olajf.	150.—

RAJKI JÓZSEF

152	Szeretet	gipsz	Eladó

TARJÁNI (SIMKOVITS) JENŐ

153	Magyar nemesek	rézkarcok á	10.—
154	Magyar nemesek	rézkarcok á	10.—
155	Kuruc huszártisztek	rézkarcok á	15.—
156	Magyar nemesek	rézkarcok á	15.—
157	Pihenő harcosok	rézkarcok á	12.—

TÓTH SÁNDOR

158	Öreg paraszt	olajf.	Eladó

VARGA NÁNDOR LAJOS

159	Madonna	linoleum á	10.—
160	Balatoni képek	linoleum á	10.—
161	Badacsony	linoleum á	10.—
162	Közelgő vihar	linoleum á	12.—

14

VERSECI THOMAS ANTAL

163 Magyar telepes házak (építészeti tervek)
164 Magyar telepes házak (építészeti tervek)
165 Magyar telepes házak (építészeti tervek)

ZIMBRÓI GULYÁS FERENC

166 Vizimalom pasztell 30.—

Képkeretek

HOFFMANN FERENC

KÉPKERETGYÁR

IV., Gerlóczy-u. 5. IV, Károly-körut 28.

Alapittatott 1880.

A

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

LEGKÖZELEBBI KIÁLLITÁSAI:

K. U. T. csoportkiállitása

1934. április hó 14-től április hó 29-ig.

Bélyeggyüjtők nemzeti kiállitása

Előkészületben egy

Spanyol representativ kiállitás

Illéssy Péter A.
Illusztrációk, cer.

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 22 l.

Illéssy Péter

festő

Budapest

Bocskay u. 28.

MKSz 1947

MDK

Illéssy Péter

Barátnők, olaj
Füzfák, "
Lókötők, "
Mikes Béla szinmüvész, cer.

Nagy Balogh János Egyesület kiáll. Kispest 1933.
dec. 4 1.

MDK

Illéssy Péter

Dombtetőn, olaj
Estike, "
Jóska, kréta
Menekülés, "
Javasasszony, olajkréta
Fehér bivaly, olaj

Nagy Balogh János Egyesület kiáll. Kispest 1933.
dec. 4 l.

MDK

Illéssy Péter

Tanyasiak, olaj
Leányok, "
Dombtetőn, "
Árviz, "

Nagy Balogh János Társ.-kiáll. 1935. márc.
Műterem.

MDK

Illéssy Péter

Tavasz, temp.
Nyári est, "
Kigyóbüvölő, "

Nagy Balogh János Egy. jub. kiáll. 1939. dec.

MDK

Illéssy Péter

Menyecskék, temp.
Tehénrontó, "
Méregszedő, "
Csend, "
Nőtáltos, "

Nagy Balogh János Egy. jub. kiáll. 1939. dec.

MDK

Illéssy Péter

Menyecske, gipsz
Dombtetőn, olaj
Galambok, olaj
Honvágy, kréta
Bölények, olaj
Fehér gulya, olaj

Nagy Balogh János Egyesület kiáll. Kispest, 1934.
TESz tárlat. ápr. 4 l.

MDK

Illéssy Péter

Müveivel szerepelt a Nagy-Balogh János Egyesület kiállitásán.

Cikk: A Nagy-Balogh János Egyesület kiállitása.

Képzőmüvészet, 1931. 97. l.

MDK

Illésy Péter, festőm.

értékes munkákkal vesz részt ezen a kiállitáson.
Sajátságosan dolgozik.

/d.e./ : Tavaszi Tárlat az Uj Szalonban.
Magyarság. 1934. máj. 27. 19.1.

MDK

Illéssy Péter

Fehér gulya, of.

Tavasz, of.

Uj Szalon ...karácsonyi kiáll. 1934. dec.

6. 1.

Illéssy Péter, festö MDK

Fiatal asszonyok.	Olf.
Tanulmány.	Krétarajz.
Honvágy.	"
Akt.	Ecsetrajz.
A halottlátó.	Tussrajz.
Réka.	Lakkfestm.
Virágok születése.	60 "
Menyecske.	Gipsz, bronzban.
Galambok.	Olf.

Kispesti Városháza. Nagy Balogh János eml.kiáll. és Repr.Egyes. Tárlat. 1931.márc.7-14. Kat.

MDK

ILLÉSY PÉTER

Nagy Balogh János...kiáll. Képzőművészet, 1932. 51.sz. 136 l.

MDK

Illésy Péter, festö-szobr.

Várakozó.	Olf.
Cigányok.	"
Lány.	"
Menyecskék.	"
Babonás táj.	"
Taigiszer Lajos korm.tan.	Gipszplak.

Nagy Balogh János Egy. és a Tesz által rend.1937. évi karács. Képzömüv. Kiáll.
Kat. Kispest.Városháza.

MDK

Illéssy Péter

Álom, kréta

Fehér bivaly, olaj

Angyali üdvözlet,"

M. Képirók kiáll. N. Szal. 1934. márc.

lo-ll l.

MDK

Illéssy Péter

Bölények, olaj

Javasaaszony, kréta

Koppány, kréta

M. Képirók kiáll. N. Szal. 1934. márc.

lo-ll l.

MDK

Illésy Péter

Honvágy, kréta

Műterem. 3. csop.kiáll. 1935. nére.

MDK

Illésy Péter

Menyecske, gp. terrakottában

Műterem. 3. csop.kiáll. 1935. márc.

MDK

Illésy Péter

Honvágy, kréta

Galamgok, olaj

Bucsu, kréta

M. Képirók kiáll. M.Szml. 1933. jan.

lo-ll l.

10-11 J.

MDK

Illésy Péter

Menyasszony öltöztetés, kréta

Holdfényes udvar, olaj

Menyecske, szobor

M. Képirók kiáll. N.Szal. 1933. jan.

lo-ll l.

Illésy Péter

Menyasszony öltöztetés, kréta

Holdfényes udvar, olaj

Menyecske, szobor

[illegible]

10-11 l.

MDK

Illésy Péter

Dombtetőn, kréta

Lókötők, "

Est, "

M. Képirók kiáll. N.Szal. 1933. jan.

lo-11 l.

Illésy Péter

Domboréh, kréta

Lokréh, "

Mat, "

K. Képlaki tiáll. 8.okt. 1913. Jun.

Io-11 I.

MDK

Illésy Péter

Esztike, olaj

Fiatalasszony, kréta

Jóska, kréta

M. Képirók kiáll. N.Szal. 1933. jan.

lo-ll l.

Illéry Péter

Beatike, olaj

Piatolnaszony, kréta

Jóéva, kréta

10-11 l.

MDK

Illésy Péter

Kiállítások. Független Kritika, 1935. márc. 1.

5 l.

MDK

Illésy Péter

Cigányasszony, olaj

Virágmező, olaj

M. Képirók kiáll. Müterem. 1935. ápr.

Illés Péter

Olgányasszony. olaj

Virágmező. olaj

M. Képzőm. kiáll. Műterem. 1975. ápr.

MDK

Illésy Péter

Veronika, paszt.

Jósnő, "

M. Képirók kiáll. Műterem. 1935. ápr.

MDK

Illéssy Péter

Cigányasszony, kréta
János, olaj
Fekete lovak, olaj
Fehér bivaly, olaj
Asszonyka, olaj
Bölények, olaj

Uj Szalon tav. kiáll. 1934. máj.

MDK

Illéssy Péter

Vajákosok, kréta

Fehérszarvas, olaj

Asszonyka, "

M. Képirók kiáll. N. Szal. 1934. márc.

lo-ll l.

Illésy Péter

festőművész

Magyar Képirók kiállitása - Műterem helyiségében képével szerepel. Érdekesen, vonallal és színnel finoman stilizálja a természetet.

U j s á g
1935.IV.4.

Fellsy Péter

festőművész

Magyar Képirók Társasága csoportos kiállítása - Nemzeti Szalónban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1933.I.22

Illésy Péter

festőművész

Magyar Képirók Társasága csoportkiállitása - Nemzeti Szalónban - képével szerepel. Vagyon érdekesek finom és artasztikus krétarajzai -

Nemzeti Ujság
1933.I.15.

Fellsy Péter

festőművész

Magyar képírók Társasága csoportkiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Magyarság
1934.I 10.

Fülöp Péter

festőművész

Magyar Képirók csoportja kiállitása - Nemzeti Szalón ban - képével szerepel.

Magyarország
1933.I.15.

Illésy Péter

festőművész

Magyar Képirók kiállítása - Nemzeti Szalónban - képével szerepel. Szinben szükszavú és grafikus hatású képei dekorativak és ízdekesek.

8 Órai Ujság
1933.I.15.

Illésy Péter

festőművész

Magyar Képirók kiállítása - Nemzeti Szalonban - lenével szerepel. A rzinerséget áldozza fel grafikus tendenciájú képein.

Budapesti Hirlap
1933.I.15.

Illéssy Péter

MDK

Fehér bivaly, olf.
Asszonyka, olf.
Bölények, olf.

Uj Szalon 1934. máj.
Tavaszi kiállitás

Illéssy Péter

MDK

Cigányasszony, kréta
János, olf.
Fekete lovak, olf.

Uj Szalon 1934. máj.
Tavaszi kiállitás

Illéssy Péter

festőművész

Kispesti Képzőművészek Kiállítása - Kispesti városháza nagytermében - képével szerepel.-
Nagy fejlődésről és határozott tehetségről tett tanubizonyságot a Halottlátó - Réka - a Honvágy - a Virágok születése c.feltünést keltő alkotásaival.

Uj Nemzedék
1931.III.15.

Illéssy Péter

festőművész

Budai Szépművészeti Társulat Őszi Tárlata - II.Margit körut 48.sz.a. - képével szerepel.

Uj Magyarság
1935.X.27.

Illéssy Péter

festőművész

Budai Szépművészeti Társulat Őszi Kiállitása - I.Margit körut 48. ez - képével szerepel.
Ismert magyaros törekvéseit hozza.

Magyarság
1935.X.27.

Illésy Péter

Magyar képirók kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

Illésy *Péter* finom muzsikáju vásznai, a „Boldogasszony", a „Vajákosok", az „Asszonyka", *Némethy Béla* „Háromkirályok" és „Göcseji falu" c. képei, *Dudás Dudosits Jenő* kevés szinnel festett finom tája.

PH. 934. III. 18.

Illéssy Péter

1932-évi Tavaszi Tárlaton az alábbi mű-
veivel szerepelt: Bucsu
Betyárok
Leventék,
Cigányleány
Veronika
Tanulmány
Legény.

Tárgymutató

Illéssy Péter

Alkotásával szerepel az Új Szalon tav.tárlatán

M.934.V.27.

Illéssy Péter

Alkotása az Uj Szalon tav.kiáll.-án.

Ujság.934.V.27.

LIBRARY RATES

Illésy Péter

Ujság, 935. III. 30.

— **A Nagy-Balogh János Társaság kiállitása.** Mücsarnok Kossuth Lajos-utcai kiállitóhelyiségében mutatkozik be ez a müvészcsoport. A vidéken már rendezett kiállitást (tagjai jobbára ujpestiek), de a fővárosban ez az első csoportos megjelenése. A müvészcsoport egyes tagjait már ismertük egyéb kiállitásukról. Ismertük például *Illésy Pétert*, aki érdekes képzeletjárásu festő. Ennek a müvészcsoportnak tagjai általában képzeletüknek eredetiségével tünnek fel. Milyen gazdag formai mondanivalóju festő *dési Némethy* Miklós. Kár, hogy rajzzal és szinnel nem mindig tudja követni megragadó elképzeléseit. Vele rokonlelkü müvész K. *Nagy* Sándor. Szintén sok érdekes mondanivalója van, de olyan meggyőzően, mint antilopos képén csak ritkán sikerül kifejeznie magát. Tehetséges, finom festőtehetség *Mayer* József is. *Klimó* István számos képe közül egy női arcképének (10.) vannak értékes szinbeli kvalitásai. Jó szobrász

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK JEGYZÉKE*

Nemzeti Szalon 1934.
Magyar Képírók marc
kiáll.

* Félremagyarázások elkerülése végett meg kell jegyeznünk, hogy a feltüntetett árak nem a szokásos túlbecsült kiállitási-árak, hanem a művészkataszteri elgondolásunknak megfelelő szociálisan reális értékek.

ANTAL DEZSŐ

1	Templom (belső kép)	(építészeti tervek)	
2	Templom (külső kép)	(építészeti tervek)	
3	Népház	(építészeti tervek)	
4	Népház udvara	(építészeti tervek)	

ANTAL JÓZSEF

5	Palóc vasárnap	olajf.	400.—
6	Vén komédiás	olajf.	400.—
7	Imádkozó	vizf.	50.—
8	Mókuska	vizf.	50.—

ÁBRÁN ZOLTÁN

9	Szulamit	szines tus	Mgtul.
10	Rozmarin	rézkarc	Mgtul.
11	Sakuntala	tempera	Mgtul.
12	Ezüstbrokát kendő	szines rézkarc	Mgtul.

BOROMISZA TIBOR

13	Őszi reggel	olajf.	Eladó
14	Kelet felől	olajf.	Eladó
15	Májusi reggel	olajf.	Eladó
16	Hegytető	vizf.	80.—
17	Tél	vizf.	80.—
18	Duna	vizf.	80.—
19	Solymár	vizf.	80.—

BÜKY BÉLA

20	Tinódy	olajf.	Eladó
21	Letelepedés	olajf.	400.—
22	Tanya	olajf.	300.—
23	Sgrafitto tervek		Mgtul.
24	Nyugat alkonya	olajf.	400.—
25	Meggyfa	olajf.	500.—

CSER KÁROLY

26	Anyaság	szinezett gipsz	300.—
27	Szegény asszony	bronz	120.—

28	Emberpár	bronz	120.—
29	Fésülködő	bronz	150.—
30	Ülő női akt	bronz	600.--
31	Fájdalom	márvány	600.—
32	Térdelő női akt	gipsz	500.—

CSERNEFALVI DÓRA

33	Terítő		80.—
34	Faliszőnyeg		100.—
35	Csendélet	Selyem	50.—

CSIKÓS TÓTH ANDRÁS

36	Öreg bárka	vizf.	50.—

DÉSI NÉMETHY MIKLÓS

37	Tópartján	olajf.	250.—

DUDÁS DUDOSITS JENŐ

38	Tájkép	olajf.	500. –
39	Hejő csabai hid	grafika	80. –
40	Dudujka völgye	grafika	80. —

FÁY ALADÁR

41	Ifat a göncöl	olajf.	300. –
42	Etele	olajf.	400 —
43	Szántás	olajf.	300.—
44	Szomjúság	olajf.	300.—
45	Ingovány	olajf.	400 —
46	Este	olajf.	200.—
47	Csalamádé	olajf.	300.—

FELSŐGELLÉRI ANTAL ELEMÉR

48	Zsellér	linoleum	15.—
49	Hazafelé	linoleum	20.—

FELSŐGELLÉRI ANTAL LÓRÁND

50	Hazatérők	olajf.	250.—
51	Faluszéle	olajf.	200. –
52	Kőszegi határ	olajf.	300.—

FUTÁSFALVI MÁRTON PIROSKA

53	Sabarhegy	olajf.	200.—
54	Falusi csendélet	olajf.	150.—
55	Ábrahám kápolna	olajf.	200.—
56	Falusi ablak	olajf.	150.—
57	Kanyargó Nyárád	vizf.	50.—
58	Nyárádandrásfalva	vizf.	50.—
59	Erdélyi táj	vizf.	50.—
60	Erdélyi falu	vizf.	50.—

GYŐRI ELEK (autodidacta munkásfestő)

61	Szüreti felvonulás	olajf.	150.—
62	Református temetés	olajf.	100.—

HANGAI SZABÓ MIKLÓS

63	A Balaton Tihanynál	olajf.	400.—
64	Lányok a bánki tónál	olajf.	500.—
65	Vasárnapi beszélgetők	olajf.	250.—
66	Lányok a faluvégen	olajf.	350.—
67	Kenderáztatók a kobolyában	olajf.	400.—
68	Téli vasárnap	olajf.	400.—
69	Menyecske gyerekkel	tempera	200.—
70	Pécskülvárosi részlet	tempera	200.—
71	A Balaton Györöknél	tempera	200.—
72	Tolnai halászok	vizf.	50.—
73	Beszélgető lányok	vizf.	50.—
74	Leány rózsaszínben	vizf.	50.—
75	Bogyiszlói részlet	vizf.	50.—
76	Csikósok	pasztell	80.—

ILLÉSSY PÉTER

77	Álom	kréta	100.—
78	Fehér bivaly	olajf.	80.—
79	Angyali üdvözlet	olajf.	100.—
80	Bölények	olajf.	150.—
81	Javasasszony	kréta	80.—
82	Koppány	kréta	100.—

83	Vajákosok	kréta	300.—
84	Fehérszarvas	olajf.	150.—
85	Asszonyka	olajf.	100.—
86	Fehérgulya	olajf.	80.
87	Boldogasszony	olajf.	150.—

KÁPOLNAI NAGY SÁNDOR

88	Csodaszarvas	szines tus	50.—

KÉZDI KOVÁCS ELEMÉR

89	Parasztlakodalom	olajf.	Eladó
90	Vasárnap délután	olajf.	Eladó

KOHÁN GYÖRGY

91	Dsinnek	kréta	100.—

KENDER LÁSZLÓ

92	Kolostorudvar	szines rajz	Eladó

LÁSZLÓ GYULA

93	Krisztus	linoleum á	10.—
94	Portré	linoleum á	10.—

vitéz LITKEY GYÖRGY

95	Tájkép	olajf.	300.—
96	Tavasz	olajf.	400.—
97	Virágzás	olajf.	100.—
98	Hazafelé	vizf.	50.—
99	Boldogságfalva	vizf.	50.—
100	Hullámverés	vizf.	60.—
101	Templom felé	vizf.	50.—
102	Itatás	vizf.	50.—
103	Ünnepvárás	vizf.	50.—
104	Budapest	vizf.	50.—
105	Falu	vizf.	50.—
106	Egyedül	vizf.	50.—

MOKRY MÉSZÁROS DEZSŐ

107	Muhipuszta	olajf.	Eladó
108	Ősvilág	olajf.	100.—
109	Vitorlás	olajf.	100.—
110	Tájkép	olajf.	100.—
111	Kaszás	olajf.	400.—
112	Tájkép	olajf.	100.—
113	Élet idegen planétán	olajf.	Nem eladó
114	Ősvilág	olajf.	200.—
115	Madaras táj	olajf.	100.—
116	Az oceán	olajf.	200.—
117	Tarló	olajf.	200.—
118	Felvidék	olajf.	Eladó
119	Tájkép	olajf.	100.—
120	Ősvilág	olajf.	500.—
121	Idegen planetán	olajf.	Nem eladó
122	Tájkép	olajf.	100.—
123	Ázsia	olajf.	500.—
124	Sivatag	olajf.	Nem eladó
125	Mamut	olajf.	500.—
126	Mongol kendő	szőnyeg	100.—
127	Mongol kendő	szőnyeg	100.—
128	Köcsögök, szobrok a vitrinben		
129	Köcsögök, szobrok a vitrinben		

MOLNÁR I. VIKTOR

130	Csend	olajf.	150.—
131	Télutó	olajf.	120.—

MUHORAY MIHÁLY

132	Január	olajf.	200.—
133	Csudamadár	olajf.	500.—
134	Áldozat	pasztell	150.—
135	Vörös liliom	pasztell	150.—
136	Virágvasárnap	olajf.	100.—
137	Kadarka	olajf.	200.—

NAGY NÁNDOR

138	Metszetek	à	15.—
139	Metszetek	à	10.—
140	Nyárád	linoleum	30.—
141	Székelyfalu	linoleum	25.—
142	Nagybányai táj	linoleum	30.—
143	Székelyfalu széle	linoleum	25.—
144	Horgászó fiu	linoleum	25.—

NÉMETHY BÉLA

145	Zuzmarás karácsony	pasztell	180.—
146	Csendélet	olajf.	200.—
147	Háromkirályok	olajf.	200.—
148	Terus	ofajf.	150.—
149	Göcseji falu	olajf.	200.—
150	Téli reggel	olajf.	100.—
151	Pirospünkösd	olajf.	150.—

RAJKI JÓZSEF

152	Szeretet	gipsz	Eladó

TARJÁNI (SIMKOVITS) JENŐ

153	Magyar nemesek	rézkarcok á	10.—
154	Magyar nemesek	rézkarcok á	10.—
155	Kuruc huszártisztek	rézkarcok á	15.—
156	Magyar nemesek	rézkarcok á	15.—
157	Pihenő harcosok	rézkarcok á	12.—

Thomas Antal Utóbbi

TÓTH SÁNDOR

158	Öreg paraszt	olajf.	Eladó

VARGA NÁNDOR LAJOS

159	Madonna	linoleum á	10.—
160	Balatoni képek	linoleum á	10.—
161	Badacsony	linoleum á	10.—
162	Közelgő vihar	linoleum á	12.—

VERSECI THOMAS ANTAL

163 Magyar telepes házak (épitészeti tervek)
164 Magyar telepes házak (épitészeti tervek)
165 Magyar telepes házak (épitészeti tervek)

ZIMBRÓI GULYÁS FERENC

166 Vizimalom pasztell 30.—

Illéssy Péter

azobrász

Kispest-szentlőrinci képzőművészek kiállitása - a kispesti városháza nagytermében - szobraival szerepel.

Székelymotivumu müvei emelkednek ki.

Pesti Hirlap
1931.III.12.

Illéssy Péter

Magyar képírók kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt. Víziói inkább irodalmi eredetűek, mint vizuálisak.

BH. 934. III. 18.

Illésy Péter

Magyar képírók kiállításain a Nemzeti Szalonban szerepelt.

NM. 934. III. 18.

Illésy Péter

Magyar Képírók Egyesületének kiállításán a Nemzeti Szalonban jól rajzolt állatképeivel szerepelt.

8 óu. 934. III. 18.

Illésy Péter

Magyar Képirók kiállitása - Kossuth Lajos utca 12.
alatti müteremben - xxxxxxal - kisével- szerepel.

Magyarság
1935.IV.14.

Illéssy Péter

A TESZ - Társadalmi Egyesületek Szövetsége Tavasni Táslatán szerepel.

A bankok díját kapta.

Füsl. 934. v. 2.

Illyéssy Péter

Kiosztották a TESz kispesti tavaszi tárlatának díjait a festőművészek között

Függ. 934. V. 2.

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-

Utalványszám ...../BI..... ügyosztály.

Fizetési u

---

a magyar királyi államvasutak főpénztára

Pengő

azaz

A ..... Pengő ..... fillérről kiállítandó .....

Budapesten, 193.....

Utalványozza «.....» főosztály:

A könyv

M.D.K.

Illésy Péter

"Képeinek nagyrésze misztikus tárgyu és megoldásu"-mondja a /- k/ sign.-val készült beszámoló.
"Önképző rajziskolám felfogásban a kinai és japán müvészethez hasonlit"- nyilatkozik a müvész a beszámoló során.
"Csend" és "Bivalyok" c. képeinek repr.-ját bemutatja a lap.

/- k/:"Müteremlátogatás" c. rovat
Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. jan. 18-25.
III.évf. 3. sz.

MDK

Illésy Péter A.

Illusztrációk, cer.

Képcőm.Főisk. ifjusági kiáll. Brnst Muz;.1924.

22. l.

MDK

Illéssy Péter

Fehérgulya, olaj

Boldogasszony, "

M. Képirók kiáll. N. Szal. 1934. márc.

10-11 l.

Illéssy Péter
festő

M.D.K.

Az 1929-ben alakult Nagy Balogh János
Egyesület tagja volt.

Szíj Béla: Nagy Balogh János emlékére
Művészet, 1962. november – 13 lap

ILLÉSY Péter fotó

BŰN – tény

A BÉKÉS MEGYEI NAP heti bűnügyi melléklete

Rovatszerkesztő: Gajdács Emese

Egy gazdag ország közlekedésrendészete

Svájcban jártak a Békés megyei rendőrök

A Békés Megyei Rendőr-főkapitányság és a svájci Thurgaui Kantonrendőrség között meglévő jó együttműködésnek köszönhetően a közelmúltban öt megyénkbeli rendőr járt Svájcban. Vendéglátóik ezúttal az ottani közlekedési szolgálat munkatársai voltak, akik főként saját szakterületüket mutatták be magyar kollégáiknak. Az út tapasztalatairól Balta Jánost, a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság közlekedési osztályának vezetőjét kérdeztük:

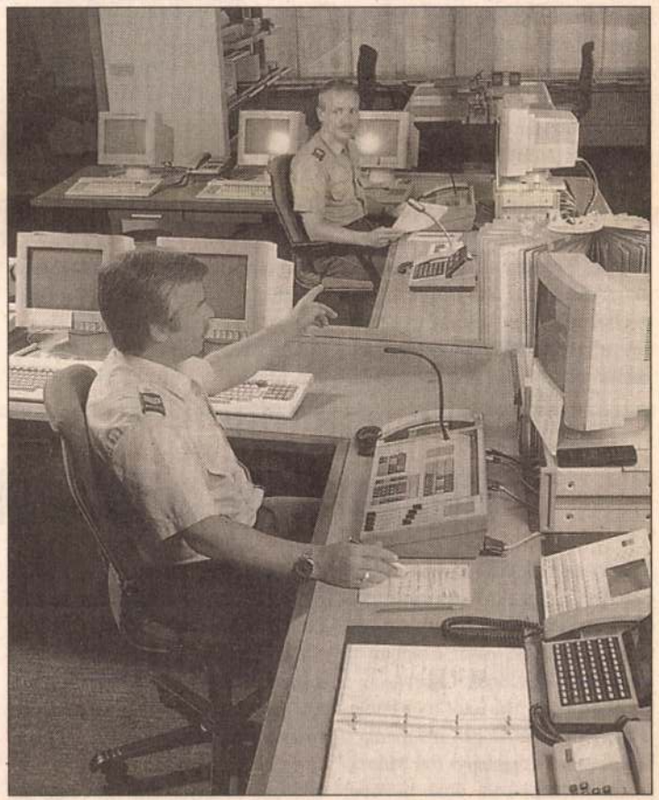

Bevetésirányítási központ Thurgauban

– Október 27-étől november 1-jéig voltunk a thurgaui kollégák vendégei – kezdte az alezredes. – Öt fős delegációnkat *dr. Ábrahám Béla*, a főkapitány közbiztonsági helyettese vezette, s az utazásban részt vett *Bokor Gyula*, a Békéscsabai Rendőrkapitányság közlekedési osztályvezetője, *Zsibrita András*, a megyei főkapitányság közlekedési osztályának forgalomellenőrző alosztályvezetője, tolmácsként pedig *Bacsa Vendel* bűnügyes kollégánk. Örömmel fogadtuk, hogy a svájci rendőrök előre összeállított programja visszautalt az ő delegációjuk nálunk tett látogatására. Tehát most az általunk akkor bemutatott dolgokat a svájci-

lönbség a munkakörülményekben, az elhelyezésben, a technikában van. Svájci kollégáink rendkívül jó feltételek között dolgoznak. Nem felesleges luxusra

dasági járművek. A másik feltűnő különbség, hogy Svájcban nem fasorok és mély árkok húzódnak meg az utak szélén, hanem a padkát követően széles és sík felület

ber 1-jétől háromszorosára nőttek a bírságok tételei. A sebesség jelentős túllépése miatt például akár 250 frankot is fizethet a helyszínen a szabályszegő. Svájci kollégáink gyakorlatilag ugyanazokkal a sebességmérő műszerekkel rendelkeznek, mint mi (lézeres, menet közben mérő, traffipaxos gépkocsi stb.), s ezeket nagy erőket mozgósítva használják. Ezenkívül léteznek olyan közlekedési lámpák, melyekbe beépített kamera segítségével, automatikusan tudja lefotóztatni magát a tilos jelzésen áthaladó.

– Milyen módszereket alkalmaznak a fiatalság közlekedésre nevelésében?

– Svájcban ez egyértelműen rendőri feladat, nem pedig a pedagógusoké. Évente egy-két alkalommal a rendőrök elmennek az óvodákba, iskolákba és előadásokat tartanak. Ezek nem szigorúan vett szabálymagyarázatok, inkább játékos, gyakorlati tevékenységek, melyekbe a szülőknek is be kell kapcsolódni.

A mi ifjú közlekedési rendőreinknek megfelelő munkát Svájcban a közlekedési kadétok végzik. Ők felső tagozatos diákok, akik különféle nagyobb tömegeket megmozgató rendezvényeken karos forgalomirányító

Kirámolták az ékszerboltot

Több millió forintos kár

Rendkívül nagy kárértékű betörés történt Békéscsabán, az Andrássy út 5–7. szám alatt lévő Fiume Aranya Plusz Kft. tulajdonában lévő ékszerboltban. A bűncselekményt hétfőn délelőtt fedezték fel a bolt alkalmazottai, akik azonnal értesítették a rendőrséget.

A nyomozás eddigi adatai szerint a betörők lopott vagy hamis kulcs használatával jutottak az épületbe, ahol a riasztókészüléket hatástalanították. Az üzletben lévő aranykészlet jelentős részét elvitték, amivel több millió forintos kárt okoztak.

A rendelésre készített, típus- és javításra vitt ékszerek zömét ellopták a ma még ismeretlen elkövetők. Az ügyben a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság bűnügyi osztálya kezdte meg az eljárást. **G. E.**

Drogtérkép Mezőkovácsházáról

Mezőkovácsházán a közelmúltban, mint az önkormányzat egyik legfontosabb feladatáról, a gyermek- és ifjúságvédelemről tárgyalt a képviselő-testület. Akkor nyilvánosságra kerültek a drogfogyasztási szokások vizsgálati eredményei is, melyekhez 1995-ben serdülőkorú fiatalok megkérdezése útján jutottak Mezőkovácsházán. A megkérdezettek baráti körében 84,9 százalék dohányzik, 71,7 százalék fogyaszt alkoholt, hetente lerészegedik 46 százalékuk. Szipuzik 6,1 százalék, marihuánát fogyaszt 2,8 és amfetamint használ 2,8 százalékuk. A rendszeres dohányzók és alkoholfogyasztók barátai között magas a drogokkal való próbál-

nak veszélyességét függővé teszik attól, hogy a társadalom mennyire fogadja el azok használatát, illetve a fogyasztás mértékétől. Kevésbé tartják veszélyesnek a kipróbálást, mint a néhányszori használatot vagy a rendszeres fogyasztást. A városban a megkérdezettek 1,7 százaléka szed altatót, 6,5 százaléka nyugtatót. Marihuánát, hasist 0,8 százalék használ. A válaszadók 43,5 százaléka szerint lehetetlen heroinhoz, 35 százalék szerint marihuánához hozzájutni.

Az adatok önmagukért beszélnek. A vizsgálat egyértelműen leszögezi, hogy a korán megkezdett dohányzás, alkoholfogyasztás előkészítője az illegális drog-

Jótékonysági est Csorváson

Márciusi lapszámunkban szerezhettek tudomást olvasóink arról, hogy *Göncz Árpádné* fővédnökségével Csorvástól nem messze, Rudolf- majorban letették annak a nyári tábornak az alapkövét, ahol remények szerint három év múlva autista gyermekek és szüleik pihenhetnek. November 9-én ennek érdekében rendeznek jótékonysági estet a csorvási Fényes étteremben. A szórakoztató műsort olyan neves előadók szolgáltatják, mint *Ungár Anikó* és *Boncz Géza*. A rendezvény védnöke *dr. Vastagh Pálné*, házigazdája pedig *dr. Tóth Molnár Antal*, a Csorvásiak Baráti Társaságának elnöke lesz. Az estet a délelőtt folyamán egy szülői összejövetel előzi meg, ahol a szülők megtekinthetik az építkezést. Lehetőség nyílik az autista gyermekekkel kapcsolatos egyéni problémák megbeszélésére is, valamint dr. *Bohdoneczky Mária* és *Daksi Pálné* előadók segítségével szeretnék megalakítani az autista gyermekek és szülők érdekvédelmi csoportját.

Lajos Tünde

Mindig lesz érdeklődés a csodák iránt

Telefoninterjú Ungár Anikóval

A csorvási jótékonysági est egyik fénypontja Ungár Anikó, a nemzetközileg elismert bűvész műsora lesz. Ennek kapcsán hívtuk fel budapesti lakásán a népszerű művészt, aki szívesen állt a Békés Megyei Nap rendelkezésére.

– Művésznő, milyen fellépéseket vállal mostanában?

– Rendszeresen részt veszek különböző rendezvényeken, bár állandó helyem nincs, ugyanis Budapesten megszűntek azok a fajta elegáns szórakozóhelyek, ahol létjogosultsága van ennek a műfajnak. Korábban gyakran léptem fel külföldi varietékben, kaszinókban, azonban felhagytam ezzel a fáraszító, kimerítő életformával, most már én is polgári életet szeretnék élni. Ez azt jelenti, hogy van egy vállalkozásom a divatszakmában, továbbá többet vagyok együtt hétéves gyermekemmel.

– Az információs, technikai forradalom korában nem szorult háttérbe a bűvészkedés?

– Úgy gondolom, hogy a nagy változások ellenére mindenkiben megmaradt az igény a csodák iránt, a legnagyobb csodát pedig az ember képes produkálni. Ezért meggyőződésem, hogy az ilyen jellegű produkciók iránt mindig lesz érdeklődés..

– Van-e utánpótlása a műfajnak Magyarországon?

– Sok tehetséges, fiatal bűvész tűnik fel, főként férfiak, hiszen ez egy hagyományosan „férfiszakma". A bűvészet szerencsére nemzetközi műfaj, így az igazán tehetséges fiatalok számára nyitottak a lehetőségek. Ha szerencséjük van és jók az összeköttetéseik, a nagy konkurenciaharc ellenére is boldogulnak a külföldi színpadokon.

– Gyakran vállal fellépést a csorvásihoz hasonló jótékonysági rendezvényeken?

Szombaton este a csorvásiakat kápráztatja el

– Szívesen fogadok el ilyen jellegű meghívásokat, ha azonosulni tudok a célokkal. Ez a szombati fellépés különösen ilyen, hiszen beteg gyerekek megsegítéséről van szó.

Korbely György

Illéssy Péter, az egyházművész

Gyomaendrődön, a Vidovszky Béla Helytörténeti Gyűjtemény Városi Képtárban tegnap délután *Banner Zoltán* művészettörténész nyitotta meg az *„Illéssy Péter,* az egyházművész" című tárlatot. A kiállítást Illéssy Péter fia, *Illéssy Zoltán* rendezte, aki maga is grafikusművész, és édesapja most kiállított egyházművészeti képeit ajándékozta a városi képtárnak.

Illéssy Péter gyakran dolgozott templomoknak. A most kiállított képei között több Madonna-ábrázolás is látható, azaz Szűz Mária a kis Jézussal. Ez az egyik legkedveltebb témája volt Illéssy Péternek. A tárlaton több bibliai témájú rajz, festmény is megtekinthető. Jézus alakját több változatban és műfajban is megalkotta a művész. Banner Zoltán művészettörténész megnyitójában hangsúlyozta, az egyházművészet kétezer éve szerves része a művészettörténetnek. Bár a modern művészet forradalmai nem az egyházművészetben jelentkeztek, mégis az e tárgykörben született alkotások kifejezik a mai ember életérzését. Illéssy Péter művei is a mai ember szívét megérintve a képzőművészet eszközeivel szól a kereszténység érzelemvilágáról és tanításáról. A kiállítás december 31-éig tekinthető meg.

M. L.

A kiállítás megnyitóját Banner Zoltán művészettörténész tartotta

BARTOLF ÁGNES FELVÉTELE

Ifjú fotósok a fotólaborban

Számot adtunk már az öntevékeny csorvási gyerekekről lapunk korábbi számában, amikkor az energia volt fő témájuk, most azonban új pályázatra készülnek Csorváson a kis Edisonok. Ma fotósként kívánják felfedezni a világot, mégpedig a békéscsabai Vásárhelyi Pál Műszaki Szakközépiskola által hirdetett Műszaki alkotások – építmények című pályázat keretében. A tavalyi évben a község önkormányzata és az ÁMK által rendelkezésre bocsátott eszközöknek köszönhetően lázas munkát folytatnak a fotósok az általános iskola egyik helyiségében, mely immár fotólaborként szolgál a gyerekeknek. A még szükséges eszközöket és anyagokat abból az 50 ezer forintból sikerült megvásárolni az Edison klub alapítványnak, melyet az év elején a Nemzeti Kulturális Alaptól nyertek. Legfontosabb tevékenységük ma is az alkotás.

A csemeték maguk választják fotójuk témáját, s természetesen önállóan vesznek részt a mű elkészítésének folyamatában. Ma rendkívüli a hajrá, nyerni szeretnének a pályázaton.

L. T.

A dohányfüsttől mentes életért

Gyermekeink védelmében

Hirek

Fokozottabb lehülés

A Meteorológiai Intézet jelenti:

Az Oroszországból kiáramló hideg levegő hatására Európa legnagyobb részében a fagypont alá, Lengyelországban —10 fokig szállott le a hőmérséklet. Franciaországból esőt, Németországból és Keleteurópából havazásokat jelentenek.

Hazánkban 23-ikán csak 4—7 fokig emelkedett a hőmérséklet, éjjel az Alföldön —5, —7 fokig terjedt a talajmenti lehülés. Az ország nyugati felében sok helyen felhős volt az éjszaka, úgy hogy a hőmérséklet általában még nem szállott le a fagypont alá. A délnyugati megyékből 1—2 milliméter esőt és gyenge havazást jelentettek. A Mecsek hegységben, a Misinatetőn hófoltok vannak.

Budapesten 24-én délben a hőmérséklet 8 Celsius fok, a tengerszintr átszámított légnyomás 764 milliméter, alig változik.

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS: KELETI-ÉSZAK-KELETI SZÉL. TÖBB HELYEN KÖD, NÉHÁNY HELYEN ESETLEG GYENGE HAVAZÁS. A HŐMÉRSÉKLET LASSAN TOVÁBB SÜLLYED.

— KÉZIRATOKAT NEM ADUNK VISSZA. CSAK VALAMELYIKÉGET ÉS MEGCÍMZETT BORÍTÉKKAL ELLÁTOTT LEVELEKRE VÁLASZOLUNK.

Ma:

DECEMBER
25
Kedd

— **olcsóbb lesz karácsonyi ajándék gyanánt a gáz és villany. Égő kívánesisággal várjuk, hogy az olcsóbbodás legázolja a depressziót...**

— **valutavisszaélés miatt letartóztatták egy himzőgyár igazgatóját. Letartóztatásánál is hímezett-hámozott...**

— **kölcsönből építik fel az új Rudas-fürdőt. Remélhetőleg sem a kölcsönnek, sem a Rudasnak nem lesznek lógósai...**

— **fertőzött májat hozott forgalomba egy hentes. Már a hentesek közt is van rossz-májú?**

— **Kirov meggyilkolása miatt most az egész szovjetellenzékre készül a büntetés kirovása...**

— **letartóztatták a „Mi magunk" szövetkezet óvadékcsaló igazgatóját. Túlságosan komolyan vette a szövetkezet nevét?...**

— **megegyezés történt, hogy a Batthyány-téren lesz a fedett sportcsarnok. Szóval fedél alá kerül végre...**

— **elfogták a Jánoshegy turistáinak fosztogatóját egy hajdani futóbajnok személyében. Elfogatása azonban nem futólag történt...**

— **egy ügyvédnél találták meg a miskolci zálogház eltűnt dolgait. Az ügyvéd úr most a saját ügyét védi?...**

— **A hercegprímás karácsonya.** Serédi Jusztinián bíbornok-hercegprímás hétfőn este az esztergomi szemináriumban résztvett a kispapok karácsonyfa-ünnepségén, a bazilikában ő pontifikálja az éjféli misét, kedden, karácsony első ünnepén szentmisét pontifikál és szentbeszédet mond ugyancsak az esztergomi bazilikában. Az ünnepekre való tekintettel a hercegprímás január 6-ig nem tart kihallgatásokat.

— **Hutyra Ferenc emlékezete az Orvosegyesületben.** A Budapesti Kir. Orvosegyesület ülést tartott, amelyen *Verebély* Tibor tanár, elnök megemlékezett arról a súlyos veszteségről, mely a magyar orvostudományt *Hutyra* Ferenc egyetemi tanár, az Állatorvosi Főiskola igazgatójának elhúnytával érte. Hangoztatta, hogy *Hutyra* munkája az állatok belső betegségeiről számos kiadást ért, sok nyelvre lefordították és néki, valamint társszerzőjének, *Marek* tanárnak, az egész világon elismerést és a magyar tudománynak dicsőséget szerzett.

Szilveszterest a Vigadóban

Komikusok kabaréja, — Táncrevü, — Színház. A legjobb tréfákban: Békeffi, Huszár Puci Kökény—Rajna Alice, Radó, Rátkai, Salamon, Pártos Gusztáv és még 15 legnívósabb, változatos és mulattató szám. Jegyek 1—6 P-ig Koncertnél, IV., Váci-u. 22.

KARÁCSONYI BABAVÁSÁR

(Illéssy Péter rajza)

— **JÓ ÜZLET AZ ARANYTERMELÉS AMERIKÁBAN.** San Franciskóból jelentik: A dollár értékének csökkenése újabb ösztönzést adott az aranytermelésnek. Kalifornia, Alaszka, Dakota és Dél-Koloradó a mult évben 43 millió dollárnyi aranyat bányászott; az idén a termelés — a dollár értékcsökkenését figyelembe véve — 70 millió dollárra emelkedett. Az aranyások száma 1932-ben 5000 volt; ebben az évben számuk 15.000-re szaporodott.

— **Házasság.** *Czippauer* János okl. építészmérnök és bylanfeldi *Troján* Mária leányát, Marikát eljegyezte *Hüttner* Romuáld.

Bernolák Erzsébet, *Bernolák* Nándor ny. népjóléti miniszter leánya és *Szluha* Benedek december 29-én tartják esküvőjüket a budavári koronázótemplomban.

Némethy Matyóka és *Gáspárdy* József dr. ügyvéd jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Galambos Dezső belvárosi kereskedő és neje leánya, *Magdolna* és *Réna* László textiltechnikus jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Jev Jolika és *Józsa* Domokos december 26-án délután fél 5-kor tartják esküvőjüket a tatatóvárosi kapucinusok templomában.

Sichermann Ancit Ungvárról eljegyezte *Schäfer* Andor, a *Schäfer Testvérek cég* beltagja, Debrecen. (Minden külön értesítés helyett.)

Pick Máryt, Pick Jenőnek, a Magyar Országos Tenisz Szövetség alelnökének leányát eljegyezte Charles *Wartman* (Genf), a svájci pénzügyminisztérium főtisztviselője.

Bisztray *Balku* Tamás dr. eljegyezte *Csáky* Nelly grófnőt.

Nagy Irén (Rákospalota) és *Pribenszky* Rezső (Szekszárd) jegyesek.

Haeffler Sarolta és *Kiszelly* Tibor jegyesek.

Józsa Domonkos december 26-án, szerdán délután félötkor tartja esküvőjét *Jéhn* Jolikával a tóvárosi kapucinusok templomában.

Buzáth Barna székesfővárosi tisztviselő december 26-án vezeti oltárhoz *Crnojácsky* Kornéliát.

— **Nem örül a Saarvidék az idegen katonáknak.** Londonból jelentik: Az angol sajtó nem titkolja afeletti csalódását, hogy a saarvidéki lakosság fagyos közönnyel fogadta a nemzetközi szolgálatra odaérkezett angol csapatokat. Kiemelik a lapok, hogy az angol katonákat az után a kitörő lelkesedés után, amellyel őket átvonulásuk alkalmával a francia lakosság elhalmozta, kínos meglepetésként érte, hogy a Saarvidékre való megérkezésük alkalmával egyetlenegy hangos köszöntés vagy barátságos arc sem üdvözölte őket.

— **Pályázatot hirdet grafikusoknak tíz díjjal a Meinl Gyula r. t. Feltételek a *Reklámélet* legújabb számában.**

— **Kübekháza a kiüldözöttekért.** *Dömösi* Pál tanár írja a *Függetlenségnek* Kübekházáról: Az 1900 lakosú Kübekháza a Szőregen elhelyezett hontalanoknak eddig a következő adományokat juttatta: 695 kg búza, 101 kg liszt, 1806 kg burgonya, 28 kg húsféle, 62 kg bab, 1 kg szappan, 391 kg tengeri és 56 pengő.

FOHÁSZ

Uram, a szeretet ünnepére
Adjál minden jót a szegénynek.
A leányoknak derék, hű férjet
És menyasszonyt minden legénynek,
S bár a regősnek nem célja az, hogy
Az olvasót ugrassa itt,
Kérlek, lepd meg pár grófi hívővel
A demokrata Rassayt.

— **Rejtélyes bűntény a keceli országúton.** Kiskunhalasról jelentik: A keceli országúton egy fával megrakott kocsi tetején szombatra virradóra egy eszméletlen ismeretlenre találtak. Beszállították a kiskunhalasi kórházba, ahol a zsebeiben talált iratokból megállapították, hogy az illető Lakatos István kiskunhalasi fuvaros, akit ismeretlen tettesek megmérgeztek. A rejtélyes bűnügyben a csendőrség folytatja a nyomozást.

— **Karácsonyi menü című** hirdetésünkre felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy csoportba tömörítettük azokat a helyiségeket, melyeket a közönség az ünnepek alatt előszeretettel látogathat.

— **A régi kor** alkimistáinak aranycsináló kísérletei során a véletlen sok hasznos felfedezéshez juttatta az emberiséget. A mai kor tudósa azonban már nem ezekkel a kezdetleges eszközökkel, hanem végtelenül preciz műszerekkel, a modern tudomány teljes fegyvertárával dolgozik. Nem a véletlen több az, amelynek jóvoltából felfedezésekhez jutunk, hanem céltudatos, tervszerű kutatások. Ilyen munka eredménye a sav- és szalmiákmentes „Zett" anódtelep és zseblámpaelem, amely tökéletes felépítésével, üzembiztosságával méltóan sorakozik az elemkémia legmodernebb alkotásai közé.

— **Újfajta szemüvegek** díjtalan orvosi szemvizsgálat alapján Refractio látszerésznél, Ferenciek-tere 1.

— **A FIAT Művek** január havában megnyitják saját új javítóműhely- és service-állomásukat teljesen újonnan felépített, Aréna-úti telepükön. Úgy az épület, mint annak felszerelése és berendezése a legújabb és legmodernebb elvek szerint készül és lehetővé fogja tenni, hogy a FIAT cég nagyszámú régi és új vevőinek a kocsik karbantartására és javítására irányuló igényeit a legtökéletesebben, a leggyorsabban és a legolcsóbban kielégítse. Különösen érdekelni fogja a nagyközönséget az új service-állomás szalonszerű kiképzése és annak érdekes zsírzási, mosási stb. gépezete, mint pl. forgatható emelőhídjai és egyéb berendezései.

— **Rádlókészülék a háztartásban. Aki rádiójától megkívánja, hogy a lakberendezés szerves tartozékaként mindenkor rendelkezésre álljon és üzembiztosan működjék, már a vásárláskor legyen a készülék szerkezeti felépítésére tekintettel. A Philips-gyár évtizedes tapasztalata és világszerte elismert márkája feltétlen biztosítéka a minőségi munkának. A Philips Oktoda Szuper 4+1 csöves és Junior 2+1 csöves készülékek nemcsak szelektivitás és hangszínezet tekintetében nyujtják a legjobbat, hanem a hivatalos biztonsági előírások szemelőtt tartásával az üzembiztonsági követelményeknek is tökéletesen megfelelnek.**

Megharagszik vevője, ha nem ad neki újévre naptárt ajándékba!

Idei évad olcsósága!

Saját kiadású falinaptár hátrész öt színű vegyes képpel ellátva, letéphető heti piros-fekete betüs, 104 oldalas naptárral.

Kapható női fejek, gyermekjelenetek, figurális, tájkép, hazafias stb., stb, választás szerint.

Ára darabonként 12 fillér

Száz darab rendelésnél cégnyomást és újévi jókivánságait ingyenesen rányomatjuk. Az érdeklődőknek teljes mintagyüjteményt 70 fillér előzetes beküldése ellenében szállítunk. (Lehet levelibélyegben is.)

„KRÁMER" naptárkiadóvállalat,
Budapest, VI., Nagymező-utca 46. sz.
Telefon: 256-68

— **JEHOVA TANUI BÖRTÖNBE KERÜLNEK.** Berlinből jelentik: A hallei törvényszék gyorsított tanácsa három-három hónapi börtönbüntetésre ítélt tizennégy bibliakutatót, akik a „Jehova tanui" nevű szervezetben tömörültek és újszerű bibliamagyarázatokat próbáltak terjeszteni a nép körében. Az volt a vád ellenük, hogy külföldről importált destruktív gondolatokat terjesztenek, amit az állam nem nézhet tétlenül, még akkor sem, ha tiszteletben akarja tartani a szabad vallásgyakorlás elvét.

— **Olcsóbb lett a fény!** Olyan ujság ez, melyre úgy a kereskedő, mint a gyáros, de főképpen a háziasszony régóta hiába vártak. Hogyan lett olcsóbb a fény? Az eddigieknél jobb égők, az új Tungsram duplaspirállámpák által. Bár a Tungsram-lámpák már ezelőtt is a legkiválóbbak közé tartoztak, az új duplaspirállámpák ezekhez képest is 20%-ig terjedő fénytöbbletet adnak. Ez a nagy előny a kétszer tekercselt izzótest révén jött létre. Itt a karácsony. Bizonyára ön is gondolt arra, hogy régi, elgyengült égőit most már ki fogja cserélni. Tegyen egy kíséreletet lakásában, irodájában vagy műhelyében az új Tungsram duplaspirállámpával. Érdemes. Csavarjon a 60 Wattos lámpa helyébe egy 65 Dekalumeneset. A fénykülönbség oly nagy, mintha egy erősebb lámpát vásárolt volna. Pedig az új Tungsram duplaspirállámpa áramfogyasztása a jobb fény ellenére is egészen 52 Wattig csökkenhet a régi lámpa 60 Watt fogyasztásával szemben. Tehát az új lámpa nemcsak szebb fényt ad, hanem áramszámláját is csökkenti. E nagy előnyök mellett az új dupaspirállámpa egy fillérrel sem kerül többe, mint az eddigi égők.

— **Halálos villamosgázolás.** A Béke-utca és a Fáy-utca keresztezésénél egy A-jelzésű villamos elütötte *Sass* István 40 éves mázolósegédet, akinek a villamos mindkét lábát levágta és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Mire a mentők megérkeztek, Sass István a helyszínen meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

SZÁMLÁLÓ
szerkezetek: Óragyár, Tömő u. 26

— **Akar fogyni?** Soványítókúrára veszélytelen, természetes szer a *Mira* glaubersós gyógyvíz. Napi 3 dl víz tetemes súlycsökkenést biztosít!

— **Akinek a szívműködése rendetlen,** úgyszintén az, akinél a vérnyomás emelkedésének tünetei mutatkoznak, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székelést, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József" keserűvizet iszik.

Pillanatfelvételek szobában is!
— tőlen a legkedvesebb téma —
most már bármily egyszerű géppel is.
Ilford Hyperpan lemezre v. filmre
Leírást küld fotokereskedője vagy a vezérképviselet:
FEHÉR ÉS TARSA
Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 13 — T.: 800—39

VIZACCAS
A földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztálya

A Duna Paksig apad, lejjebb árad. Igen alacsony vizállású.

Dunai vizállások: Passau 153, Struden 83, Stein —166, Bécs —130, Pozsony 17, Komárom 166, Budapest 108, Paks —1, Baja 84, Mohács 116.

A Dráva Barcsnál 40.

A Tisza végig apad. Alacsony vizállást.

Tiszai vizállások: Tiszabecs —5, Vásárosnamény —65, Tokaj 47, Tiszafüred 76, Szolnok 80, Csongrád 15, Szeged 58.

A Szamos Csengernél —3.

A Körös Békésnél —32, Gyománál —38.

A Balaton Siófokon 72.

A Velencei-tó Agárdnál +6.

A legolcsóbb matrac a szabadalmazott **szalmamatrac**
Minden szalmazsákba behelyezhető. Rugalmas. Évekig tart. Ára P 6.80. Szalmazsák hozzá gyári áron. Pótlék ig. szalmaáru- és nádszövőgyár, Soroksár

SEGITSETEK!

Amióta a *Függetlenség* megindította akcióját a hontalanná vált szerencsótlen magyarok megsegítése érdekében, nap-nap mellett olyan megnyilvánulásait látjuk a magyar szíveknek, hogy legtöbbször szinte lehetetlenség leküzdeni a meghatódást.

A magyar szíveknek ez a megmozdulása különösen megkapó a kisgyerekek gesztusaiban. Milyen meghatóan szép volt pl. az az adomány, amit legutóbb nyilvános nyugtázásaink egyikében közölhetünk: a kistelki óvoda 140 csöppsége összesen 2.80 pengőt küldött a kiüldözöttek részére, vagyis fejenként kettő fillérеket...

Nagyon megkapó eset az is, hogy a biharfordai református elemi iskola kis tanulói írásbeli dolgozatot írtak a szerencsétlen hontalanokról. *Vigváry* Lajos kántortanító beküldte nekünk ezeknek a kis magyaroknak az írásműveit. Őszintén sajnáljuk, hogy nincsen terünk arra, hogy a kis *Győri* Irma, *Boruzs* Benedek, *Csabai* Vilma és a többi „V. oszt. tanulók" sorait leközöljük: ezeknél kedvesebb, szívbemarkolóbb és őszinte írást nehéz elképzelni. Csak az egyik kislány dolgozatát közöljük mutatóul eredetiben.

Segítsetek!

Jön a karácsony! Hány gyermek várja nagy örömmel a karácsonyi ajándékot. De nem minden gyermek ilyen boldog. Nagy bánat szakadt azokra a szegény magyar testvéreinkre, akiket a lelketlen szerbek kiüldöztek otthonukból. Most nincsen ahol lehajthassák fejüket. Gondoskodott ugyan az ország róluk, és ellátta őket hajlékkal, de csak nem olyan az, mint az ő csendes, békés otthonuk volt. Milyen jól esik most azoknak, ha segítünk rajtok. Én is segítek rajtuk, ahogy tudok. Ha sok pénzem lenne elmennék oda közéjük, vinnék a gyermekeknek karácsonyfát. Az iskolába én is hozok majd fel valameñyi pénzt és azt a többi adománnyal együtt elküldjük, hogy vegyenek rajta ami nekik szükséges. Segítsünk! Segítsen mindenki rajtuk, ahogy tud! Ti pedig magyar testvéreim ne búsuljatok, bízzatok egy szebb, egy jobb jövőben. Arra törekedjetek, hogy beteljesedjen a legszebb imádság, ami így végződik: Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen

Fáki Róza VI. o. tanuló.

Egyébként a mai napon a következő adományok érkeztek: Nyírbátori Községi Ének- és Zeneegyesület 350.—, Polgári Olvasókör, Babocsa, 5.—, Nemzeti Egység pilisborosjenői szervezete 15.—, Budaörsi r. k. elemi fiúiskola IV. osztálya 4.—, Berekböszörményi ref. elemi iskola V—VI. osztálya 5.—, Budafoki áll. polg. fiúiskola IV. b) osztálya 6.90, Csiszár Gáspár nyugalmazott csendőrtiszthelyettes, Nagykutas 3.—, Özv. Lénárt Istvánné, Bogyiszló 1.50, Szücs Jánosné, Balatonlelle, 10.—, Tápiógyörgyei közs. elemi iskola VI. osztálya 5.50, Hejőpapi ref. elemi iskola tanulói 6.18, Körösnagyharsányi ref. elemi iskola tanulói 1.90, Nemzeti Egység biai szervezete 23.—, Szakál Dezső, Klepátz Jenő, Figura Dániel, Kis Lajos és Iványi Sándor kiskörösi lakosok 10.—, Madarasi áll. el. iskola ifjúsági Vöröskereszt csoportja 3.58, Nemzeti Egység lábatlani szervezete 5.10, Nemzeti Egység rinyahosszúfalusi szervezete 51.22, Tóvári Béla színtársulata által a menekültek javára rendezett előadás jövedelme Dombegyháza község elöljárósága útján 15.—, Kis István, Rákospalota 5.—, Kajos Gábor gyüjtése: Nemzeti Egység szervezete és Litér község közönsége 50.—, „Pengő" asztaltársaság, Csepel 18.50, Sámsonházai ág. h. ev. iskola tanulói, Nikolaidesz Géza tanító gyüjtése 5.75, Nagypál Lajos, Bocfölde —.50, Dávid Tamás gyüjtése: Sárisáp község társadalma és az elemi iskola növendékei: 36.60, Nemzeti Egység tolnai szervezete 269.40 (Ezen összegből 76.10 P-t a Tolnai Textilművek munkásai és tisztviselői adományoztak.), Filip J. József úri és hölgyfodrász (V., Báthory-utca 15) december 10-étől december 21-éig befolyt bevételének 5%-át, 30.— P-t adományozott. Filip J. József személyzete: Rubiczay Mária 1.—, Nagyiván Mária 1.—, Katona Sándor 1.—, Bangó Gyula 1.—, Bozsó János —.50, Halmai Jenő 1.—, Szentmiklósi Gyula 1.—, Urenovics Frigyes —.50, Kállay Roland —.50, Ruttkay Ilona —.50, Magyar Turf 10.—, IX. ker. gróf Teleki Blanka leánykereskedelmi isk. II. c. oszt. 5.—, Szentendrei Iparosok Takarék Egyesülete 4.90, OTI munkásszanatórium 7.32. Hétfőn estig befolyt összesen: 9.142.68 P.

TERMÉSZETBENI ADOMÁNYOK

N. N. 1 csomag ruha, N. N. 1 csomag ruha, Pintér Jolán és Papp Manci, Rákoscsaba 1 csomag ruha. Horváth Julia Szeged, Pusztaszeri-u. 5. 10 kg cukor, 1 párna, pár méter vászon és egyéb apróságok.

EGYÉB FELAJÁNLÁSOK

Id. Bíró Lajos Paszab, Szabolcs megye, hajlandó kertészetében vagy gazdaságában egy 16 év körüli menekült hadiárva gyermeket ellátására elfogadni. — Tihanyi Károly Vasad, Pest megye és Bihari Dezső Pusztapótharaszt, u. p. Kakucs, Pest megye egy-egy gazdasági munkákban jártas, 20—25 év körüli nőtlen menekültet hajlandók január 1-től alkalmazni, teljes ellátással és 96 pengő fizetéssel. Winchler Rudolfné bérlő neje, Vitorágpuszta, u. p. Hárságy, Somogymegye, 20—35 év körüli magános nőt, aki a háztartásban jártas, teljes ellátással és havi fizetéssel hajlandó alkalmazni. Sibert Zsigmond Szamoskér 20—25 éves, gazdaságban jártas menekültet hajlandó családtagnak elfogadni.

METRO SCALA FILMPALOTA
TERÉZ KÖRÚT 60. TEL. 26-0-60
PREMIER MA!
Viva Villa!
WALLACE BEERY
Csodálatos, bravurosan emberi alakítása
Rendezte JACK CONWAY
A többi főszerepekben Fay Wray, Joseph Schildkraut, Stuart Erwin
Nem sablon, hanem egészen egyedülálló filmszínlegesség!
A leghatalmasabb filmóriás!
Előadások 2, 4, 6, 8, 10 órakor, az előadás félhelyárakkal
Karácsony mindkét napján délelőtt 11 órakor GYERMEKMATINÉ olcsó helyárakkal

Heves földrengés Franciaországban

Páris, december 24.

Salon városában vasárnap reggel heves földlökést éreztek, amelyet tompa földalatti moraj követett. A házakban a bútorok táncolni kezdtek, de anyagi kár nem történt.

— Asztma és szívbetegség, mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, a bőr megbetegedései és furunkulózis eseteiben a mindig kellemes hatású természetes „Ferenc József" keserűvíz az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja s a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. Hírneves európai és amerikai klinikusok tuberkulótikus egyéneknél tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a „Ferenc József" víz használata folytán lényegesen enyhülnek.

Kockázat nélküli
búsás kereset
minden forgalmas nyilvános helyiség: vendéglő, kocsma, kantin, büffé, garázs, kávéház, kávémérés, cukrászda, kaszinó, legényegylet, gazdakör részére
a közkedvelt divatos játék:
az automata billiárd
Heti 20—30 pengő **tiszta** bevételen felül új állandó vendégeket vonz. A fogyasztást lényegesen fokozza. A bevételből hetek alatt törlesztődik. Olcsó örökáron — lefizetésre is — szállítjuk. De ki is helyezzük minden előleg nélkül, magas haszonrészesedésre. — Mintaasztal megtekinthető:
ÓRAGYÁR AUTOMATA BILLIÁRD
osztályában **Budapest, VIII., Tömő-utca 26**
Üllői-úti Stefánia gyermekkórház mögött. Részletes felvilágosítás ugyanott.
Körzetképviselők kis némi pénzzel vagy ingatlan biztosítékkal rendelkeznek, kényelmesen megélhetnek belőle.

Január elsejétől kezdve megváltoznak egyes kerületi adófelügyelőségek határai

A Budapesti Közlöny december 25-i száma közli a pénzügyminiszternek a Budapest Székesfővárosi Állami Pénzügyigazgatóság új beosztására vonatkozó rendeletét.

A kerületi adófelügyelőségek új területi beosztása már az új közigazgatási kerületi beosztás figyelembevételével történt, amennyiben 1935. évi január 1-től a VI/c kerületi adófelügyelőség illetékessége alá az új XIII., a XIII/c kerületi adófelügyelőség alá az új XIV. közigazgatási kerületi terület tartozik, a X. kerületi adófelügyelőség alá tartozó terület határai pedig a X. közigazgatási kerület új határaival esnek össze. Ezek folytán az V/b, a VI/b és VII/b kerületi adófelügyelőségek határai is megfelelően módosulnak.

Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a székesfővárosi területnek új pénzügyigazgatósági beosztását az adózók számának az egyes kerületi adófelügyelőségek között való *arányosabb és helyesebb megosztása tette szükségessé.*

Másfélmilliós vesztesége miatt lett öngyilkos Lorenz tanár

Bécs, december 24.

A hétfői lapok szenzációs részleteket közölnek *Lorenz* hírneves bécsi sebésztanár öngyilkosságának okáról. Ezekből a részletekből kitünik, hogy

Lorenz lelketlen üzérek kezébe került,

akik rábírták arra, hogy petróleum forrásokba fektesse vagyonának nagyrészét. Ilyen módon *Lorenznek* végül meg kellett vásárolni két nem éppen kiadós petróleumforrást, amelyeknek üzemben való tartása összesen

másfélmillió schillinget emésztett fel.

Anyagi romlása lelki depressziót idézet elő, amely halálba kergette.

Az Elektromosművek vezetősége hétfőn nyujtotta át a polgármesternek a tarifareformra vonatkozó tervezetet

Az egész közvélemény régóta sürgeti az elektromos áramtarifa revízióját, mert a mai tarifarendszer a fogyasztás hátrányául szolgál. Érzi a helyzetet a főváros is és ezért el is határozta a tarifareform keresztülvitelét. Több mint másfél év óta készülnek erre a lépésre, időközben több alternatív javaslat el is készült, kivitelre azonban közülük egyik sem került. Az Elektromosművek vezetősége ugyanis a tarifareformot olyan formában kívánja megvalósítani, hogy

az ne csak a fogyasztók anyagi előnyét szolgálja, hanem egyúttal az üzemét is, miután a főváros a mai körülmények között nem léptethet életbe olyan tarifát, amely a bevételek csökkenését vonná maga után.

Szendy Károly polgármester a sok huzavona után utasítást adott az üzem vezetőségének, hogy most már haladéktalanul terjessze elő a végleges tarifareformot, amely azután a legrövidebb időn belül gyakorlati alkalmazásba kerülhet. Ennek az intézkedésnek meg is lett az eredménye. Hétfőn délelőtt *Szendy* Károly polgármesternél megjelent *Morvay* Endre tanácsnok, a világítási ügyosztály vezetője *Plósz* Pál, az Elektromosművek vezérigazgatója és *Szaszovszky* Ottó helyettes vezérigazgató kíséretében. Magukkal hozták az elektromos áramtarifa új tervezetét, amelyet átadtak a polgármesternek. Értesülésünk szerint

ez a reformtervezet lényegesen eltér az eddigi javaslatoktól és nagy engedményeket tartalmaz a fogyasztók javára.

Közvetlenül újév után már összehívják a világítási szakbizottságot, ahol a javaslatot tárgyalás alá bocsátják. Röviddel később a gáztarifa módosítása is tárgyalásra kerül. Itt szintén az a vezérelv fog érvényesülni, hogy az egységárak olcsóbbításával progresszív módon nyújtott kedvezményekel segítsék elő a többfogyasztást és így szolgálják úgy a fogyasztóközönség, mint a főváros érdekeit.

Kína pénzt kap Amerikától

Shanghaj, december 24.

Az amerikai kormány a lapok jelentése szerint eleget tesz a kínai pénzügyminisztérium kérelmének és pénzbeli támogatásban részesíti a kínai kormányt.

ÜNNEPI DÉLUTÁNOK és ESTÉK
a UJEX SZÁLLÓ éttermeiben
VIII., József-körút 16
Pogány jazz **Tánc!** Polgári árak
Szilveszterre asztalfoglalás: Tel. 39-4-43

J. Klíma

č.

Lykanemzromantika

16. č.

Illéssy Zoltán, grafikus

budapesti, 1968. jan. 2-án Naszádos Ilona győri kislánnyal a pécsi, II. kerületi tanács anyakönyvvezetője előtt házasságot kötött esperantó nyelven esperantista barátaik társaságában.

Sok boldogságot!

Magyar Ifjúság, 1968. 1.5. 20.l.

Illésy Zoltán

és Kelemen Pál alkotásaiból nyílt kiállitás nov. 18/án az UVATERV Kisz klubjában.

Magyar Hirlap .1975/3o1/13

CASPARUS ILLICH, suszter-cipészmester

1722-ben Pécs város tanácsa újabb összeirást és felmérést készittetett./Grundtbuch gemainer Stadt Fünfkirchen/.-Ot kéziratos kötet,754 tétellel.-Házzal biró mesterek a Belvárosban:
A telek száma: 372.-A tulajdonos neve: Casparus Illich
Foglalkozása: suszter,cipészmester. 131.old

PETTER ANTAL: Pécs ~~1~~ 1722-ben 125.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII. 1972-73. Pécs, 1975

Illik Margit, [ ]

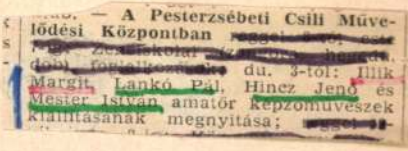

[illegible] — A Pesterzsébeti Csili Művelődési Központban [redacted] du. 3-tól: Illik Margit, Lankó Pál, Hincz Jenő és Mester István amatőr képzőművészek kiállításának megnyitása; [redacted]

— : A hét végi kulturális programból 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976 jan. 10.

ILLIKMAN FERENC, csutorásmester

Illikman György az utolsó veszprémi csutorásmester atyjánál, Illikman Ferencnél tanult. Szegődött 3 évre, 1868. dec. 27-én, Felszabadult 1871. dec. 17-én. 242. old. 12. jegyz. 261. old.

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi csutorások 241. old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

ILLIKMAN GYÖRGY, csutorásmester

A 30-as évek elején a Veszprémi Bakonyi Muz-ban, az un. "bakonyiház"-ban eredeti esztergapadján és szerszámaiva dolgozott az utolsó csutorás mester, Illikman György. 242.old. 12.jegyz..

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi csutorások 241.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

ILLIKMAN GYÖRGY, csutorásmester

"Beiratkozott a Csutorás Társulatba 1889. január 1-én, fizet 15 forintot és ~~xxxx~~ 2.50 forintot a lámpa ára ba". Elnök: Hevenyesi György, Szegődött az apjánál Illikman Feerenél 3 évre. 1868. dec. 27-én felszabadult 1871, dec 17-én. 242.old. 12.j.gyz. 261.old.

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi csutorások 241.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

Tisza völgye:

~~E lap a Tisza völgyét~~ Veresmartnál ~~tünteti föl~~ szemlélhető, hol a hegyek aljában ~~[illegible]~~ kőségeket, azok tetején pedig erődöket látunk s a hol a ~~nevezett folyó~~ Tisza kanyarogva fut tovább. Az előtérben, ~~[illegible]~~ az úton, mely a jobbról emelkedő hegyre visz, nász menet halad. Elől megy ~~[illegible]~~ a zászlóvivő, a ki után egy gyermek fut komondortól követett, utána jönnek a zenészek, ezeket boros palaczkkal és kalappal a kézben tán czolva követi a mulattató, mögötte látjuk ~~[illegible]~~ a fiatal párt, a menetet pedig a család tagjai és a vendégek után, kocsi zárja be. Jobbról férfi és nő, meg két gyermek nézi a menetet. Az égbolt felhős. Felirata a kép alatt két-két sorban középütt:

„A' TISZAVÖLGY.

Veresmartnál Magyarországban"

balról: „La Theis vallée.
Veresmart en Hongrie" és

jobbról: „Das Theis Thal
bei Weresmart in Ungarn.";

alól balra: „Természet után fel vette Illincz János Bánya mérnök
Bécs 1863."

és jobbra: „Reiffenstein és Rösch s testvérei Mű intézete Décsben."

Könyomat, méretei 34.9 : 52.2 c/m.

Ltha 4524 (szines nyomás). 57/94 N° 76.

Illincz János

Veresmart. T. 4524. III.

A Tiszától átszelt vidéken városok és várak látszanak, az előtérben pedig a korlátos uton, mely a hegyre vezet föl, nászmenet közeledik zeneszóval. Felirata:

középütt: A' TISZAVÖLGY
Veresmartnál Magyarországban.
balra: La Theis Vallée
Veresmart en Hongrie.
jobbra: Das Theis Thal
bei Weresmart in Ungarn.
alol balra: Természet után fel vette Illincz János Bánya mérnök
Bécs 1863.
jobbra: Reiffenstein és Rösch s' testvérei Mü intézete Bécsben.

Szines kny., mér. 34.9 : 52.3 cm.

57-94-76.

Illincz Tanis

banjamérnök Becs
1863.

A tiszavölgy. / Ve-
resmártnál Magyar
Országban. Erdkövül
francia és német
szövegyel.
Szines Kőnyomat, folio.

Termesszel után fel
vette: lás fenti

Illincz János

Illincz János, bányamérnök, festő. Litografiája: A Tiszavölgy Veresmartnál Magyarországban. Természet után felvette Illincz János bánya mérnök Bécs 1863. Ráffenstein és Rösch könyv. 34·9 x 52·3 cm. M. Tört. Képes. Graf. gyűjt.

tótanácstól.Höschl 1831-ben politi-
kairöpiratot adott ki,amiért a nyo
dától egy időre megvonták a müködé
engedélyt,Höschlt pedig nyolc napra
lecsukták/X/.A nyomda ettől kezdve
sokáig csak épen,hogy vergődött.183
ben Trentsensky is megkapta a privi
giumot,de egy ideig még nem nyitott
meg vállalatát,amit mi sem bizonyit
jobban,mint az,hogy a Vereinigte Of
Pester Zeitung 1836.március 27.szám
azt olvassuk,hogy "rövidesen megnyi
üzemét Pesten" A nyomda fellendülés
ettől az időtől számitható,amikor
Trentsensky Walzel Frigyes Ágostot
küldi Pestre,üzletének irányitására
Walzel az osztrák hadsereg tisztje
volt,Trentsenskyvel még itt ismerke-
1831-ben

Illincz János

ILLINCZ JÁNOS bányamérnök, festő. Kőrajza: A Tiszavölgy Veresmartnál Magyarországban. Természet után felvette Illincz János bányamérnök. Bécs, 1863. R. & R. 34.9×52.3 cm. — M. Tört. Képcs. Graf. Gyüjt.

ága

or elnök-

Az ülé-

an je-

n az

rtész

rok,

zky

rok,

chner

szek,

Szőnyi

n.o.ta-

r Vilmos

Illinszky Aurél

vobrász-tanonc

vül. 1883. Esti tant.

mintárás.

Értimusk 1903/4. 76 l.

Illits György

ötvös

1828 Ujvidék

Kazinczy Magyar ötvösök 37 l.

4480. Boecklin Arnold:

Tavaszi est.

Folyótól szelt dombo
rányos előtérben sipján
hol balról a dallamra
a közelében lévő fák egyike
boltozata könnyen felhő

Kf 466

Fa, mér. 67.4:129.5 cm.-- L
Gróf Andrássy Dénes hagyománya 1
A Magyar Nemz. Muzeum örökletéte
~~rilis 23-án (2046-913).~~-- Bejele

Illits Tivadar
festö

~~Régi hegedi festö.~~

~~Alexics Miklos. hegedeu~~
~~szilhudés éste.~~
~~l. Bekeszi. Tem. m. 67.~~

Illits Tivadar Köregen szülelett
1746.
l. Bekeszi. Tem. m. 67.

Wälderlanis. Bekeszi. 84.

Humborg Adolf. Bekeszi 91.

Csillagi Lajos. 1863 ban hegedeu
vott
Bekeszi. 98.

Illmer, Urban

Kőfaragó

l.

Csat-Frey Öst Kunstt

XXIV. k

61. l.

Gyüjt

A hely neve	A tárgy megnevezése
Eger,	a város látképe

M.D.K.

ILLMER Orbán kőfaragó

1666. Kismarton, Esterházy-kastély, építkezéseinél 374, 15 forintot kapott

Aggházy: Barokk szobrászat ... Bp. 1959.
I. 219., II. 149. l.

Illmicz (Moson m.) R. K. templom

Harang, 1 régi mázsás. Felirata: Aus Not hilft Gott; különös díszítése nincs; évszám hiányzik; az 1812. évi visitatio perantiquanak jelzi; az 1735. évi visitatio is említést tesz róla

temploma.

om
nplom sanctuariuma.
, várkastély.

síremlékek.
templom.
nyok.
nplom és falképei.
lom.

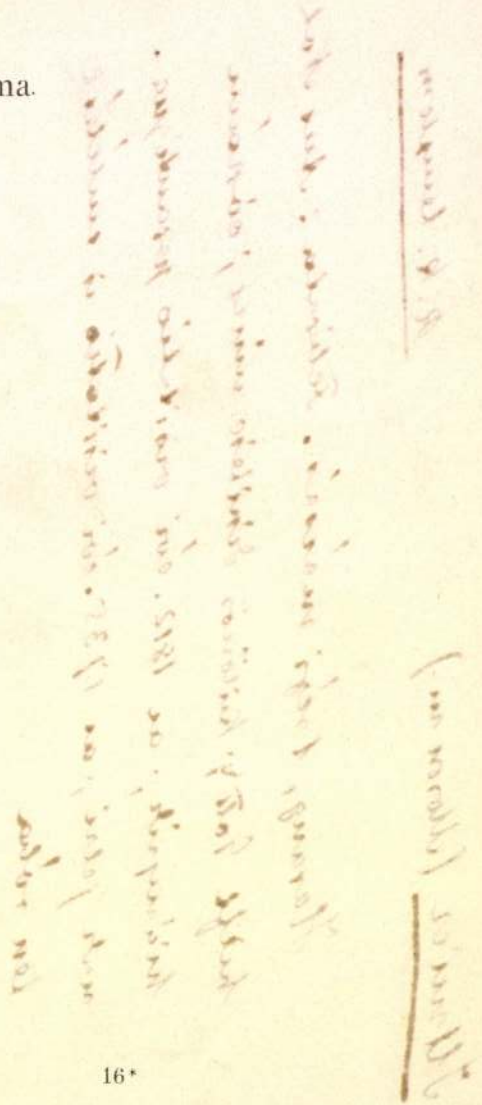

Illobai Ruppl Jánosné

Az Iparmüv. Múz Textilgyüj téményében az 18310, 18312, 18313 és 18314 ltsz-ü kézimunkái. Szül: Gebhart R. 8 Zold

Molnár László Reformkori himzések és kézimunkák az Iparmüvészeti Múzeumban. 83.o.

Az Iparmüv. Múz. és a Hopp ferenc Keletázsiai Müvészeti Múz. Évkönyve. VIII. 1965. Múzeumi Ismeretterjesztő ~~xxxx~~. Központ. Bpest. 1966

„Illustratore" (Pseudo-Miciolo)

munkásságát érintő kérdésekről tartotta kongresszusi előadását Cesare Gnudi.

Prokopp Mária: A XXII. Nemzetközi művészettörténeti kongresszus /Bp.1969.IX.15-20./ - Művtört.Ért. 1971.1.sz.38-46. l. 42-43. l.

Iloki Kapisztrán vt
János templom

Margalits Ede: Kapisztrán vent János iloki templomának restaurálása. Haraint 8-r. 30 l. Palánka, 1905 -

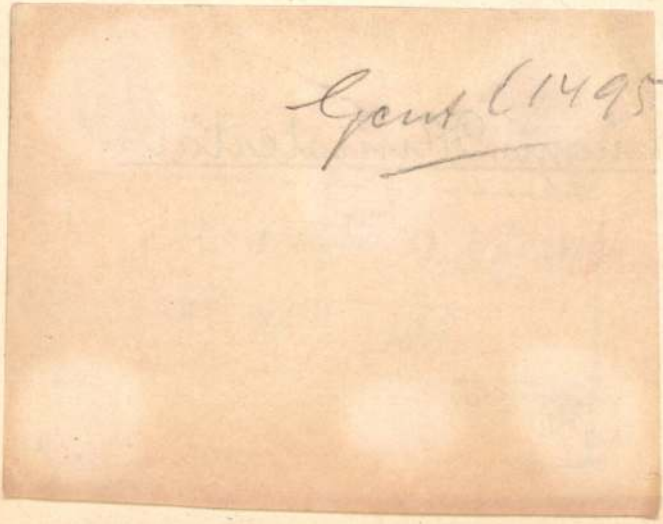

Gent (1495)

ERDÉLYI NEMZETI M
SECTION NUMISMA
□□□□ MUSÉE NAT
KOLO

105 szám.
1917/18.

A Müemlékek Teki

Hivatkozással a beszterczei l
sa tárgyában hozzám intézett nagybe
ság mai napon lépett velem érintkez
ság számára szükséges nyilatkozatot
müemléki jellege nem lévén, annak l
pontjából kifogás nem emelhető, kiá

Kolozsvár, 1917. október hó 31

Tisztele

87—88. Ilonca, g. k. fatemplom.

1733. „duo lignea". (O. L.; C. P. D. A. 1733. jan. 26.)

1737. „Ecclesia antiqua inferiori. Ecclesiae structura est lignea et existit in bono statu." „Ecclesia superiori. Ecclesiae structura est lignea, existit in statu bono." (O. L.; C. P. D. M. 1737. szept. 4. No. 1.)

1738. „Lignea in bono statu et haec est prima ecclesia. Secunda lignea aeque est in bono statu." (O. L.; C. P. D. M. 1738. máj. 14. No. 1.)

1747. „Ecclesia lignea in statu bono." (O. L.; C. P. Tab. et Conscr. 1747. No. 8.)

1797. épült a kötemplom. (Schem. Munk. 1845. p. 24.)

(Bereg m.)

Domfalva

SALAMANDER
CIPÖ

Mosonmagyaróvár építészeti fejlődése

1

2

1—2. Légiképek a történelmi városmagról

Mosonmagyaróvár fejlődésére mind a mai napig rányomja bélyegét az a tény, hogy a város két, szervesen nem összefüggő település egyesítéséből jött létre. Moson és Magyaróvár eredetileg a Kisalföldön a Lajta mentén fekvő külön települések.

Magyaróvár község 1921-ben alakult várossá és 1939-ben Moson hozzácsatolásával kapta a Mosonmagyaróvár nevet. A települések kedvező földrajzi elhelyezkedésük miatt már a XIX. század második felétől kezdve jelentős ipari központokká fejlődnek. Nem véletlen, hogy a város Győr után ma Győr-Sopron megye iparilag legfejlettebb városa, olyan országos jelentőségű üzemekkel, mint a Mezőgazdasági Gépgyár; Fémszerelvénygyár (MOFÉM); Timföldgyár; Kötöttárugyár.

Jelentősek a város kulturális hagyományai is. Az adminisztratív egyesítés mellett mindez az adottság kevésnek bizonyult ahhoz, hogy a két városrész idővel valóban szerves egységgé épüljön össze. Ennek a folyamatnak a késlekedéséhez a II. világháború pusztításán túl számos sajátos tényező is hozzájárult.

Az 1960-as évekig a nyugati határszélen fekvő város fejlesztése igen lassú volt.

Nagyjából ugyaneddig az időpontig nagyobb arányú állami lakásépítkezésről sem beszélhetünk. Terhet rótt Mosonmagyaróvárra a rendkívül elmaradt közműhálózat, valamint az a körülmény, hogy legjelentősebb üzemei a város ellentétes szélein helyezkednek el. Ez az utóbbi tény inkább a város széthúzódását, semmint egyesítését, összeépítését segítette elő.

1959-ben kapta a város az egész további fejlődését meghatározó első átfogó jellegű tervét ún. egyszerűsített általános rendezési terv formájában, melyet ÉM megbízásból a VÁTI-ban Ilonczai Nándor készítette el. Ez a terv — bár a Győri Tervező Vállalat 1966-ban kisebb átdolgozással felújította — alapkoncepcióját tekintve mind a mai napig helytállónak bizonyult és valóban lefektette Mosonmagyaróvár korszerű fejlesztésének alapjait. Ennek kijelölése alapján került sor több részletes rendezési és beépítési terv elkészítésére és az addig ötletszerűen elhelyezett többszintes lakóházépítkezések továbbfolytatásának szabályozására. (Ipartelep; MOFÉM telep, Hajós utca.)

Az 1959-es terv legjelentősebb javaslata egy új városközpont kialakítására vonatkozik. Helyéül az 1-es (ma M1) nemzetközi főútvonal, a mosoni Duna, a mosoni és a magyaróvári városrész által határolt beépítetlen területet jelölte ki, amely nagyjából a város földrajzi súlypontjának is tekinthető. A tervező nagyszámú lakóházon kívül ide kívánta elhelyezni a település valamennyi városi és járási szintű közintézményét. Ezek: városi tanács; városi rendőrkapitányság; központi művelődési ház könyvtárral, mozival; szálloda; üzletek; szolgáltatóház; irodák; posta; vendéglátó együttesek.

A tervet akkor sokan utópiának tartották. Az élet azonban a tervezőt igazolta. A megvalósítás felé vezető úton jelentős lépés volt, hogy nem sokkal a terv elkészülte után az ÉM országos tervpályázatot írt ki a városközpontként kijelölt terület rendezésére, majd megbízta a Győri Tervező Vállalatot, hogy a pályázat eredményeinek felhasználásával készítse el a végleges beépítési tervet. Ennek azonban — a magyaróvári városrészhez kapcsolódva — csupán egy kis hányada valósult meg 1968-ig, hagyományos technológiával.

Jelentős változást hozott Mosonmagyaróvár és a városközpont további alakulásában az új országos lakásépítési program és ennek kapcsán a Győri Házgyár üzemének az 1968-as belépése.

A házgyári termékek elhelyezésére Mosonmagyaróvárt is kijelölték. A szóban forgó terület szanálásmentessége, központi fekvése igen alkalmasnak bizonyult erre a célra. Természetesen az eddigi beépítési terveket át kellett dolgozni. Az átdolgozást szintén a Győri Tervező Vállalat, személy szerint *Foltányi Miklós* készítette 1969-ben. Ennek a tervnek ismét csak az első, szerencsére nagyjából összefüggő egységet alkotó üteme épült meg 1165 lakással 1969 és 1972 között. Itt kapott helyet egy iparcikk áruház, ABC-üzlet, ÁB-iroda és jelenleg épül a központi posta épülete. A terület és a város legjelentősebb új középületei azonban a második építési ütemben valósultak volna meg. Éppen e miatt kellett a terv még meg nem valósított részét 1971-ben újra, minden bizonnyal utoljára áttervezni.

Az eredeti tervben szereplő nagyvonalúan kezelt és összevont közintézmények megvalósítása a gazdasági körülmények alakulása miatt ugyanis ütemezhetetlennek, szakaszolhatatlannak bizonyult. Az új és véglegesnek tűnő terv készítője *Gyüre Zsolt* volt. Ez a terv és az, ami abból már megvalósult, ismét ékesen bizonyítja azt — mint Salgótarján, Szekszárd vagy Szolnok esetében —, hogy legjobb városépítészeti együtteseink ott alakulnak ki, ahol a tervezést magasépítési tervezési gyakorlatot folytató, a további tervezésben résztvevő egy építész, vagy építészek kis összeszokott csoportja tartja kézben. Ez biztosítja ugyanis az eredeti elképzelések következetes keresztül-

1. A 2400 lakásos új lakótelep
2. A beépítés ütemezése
3. Az I. ütem modellképe

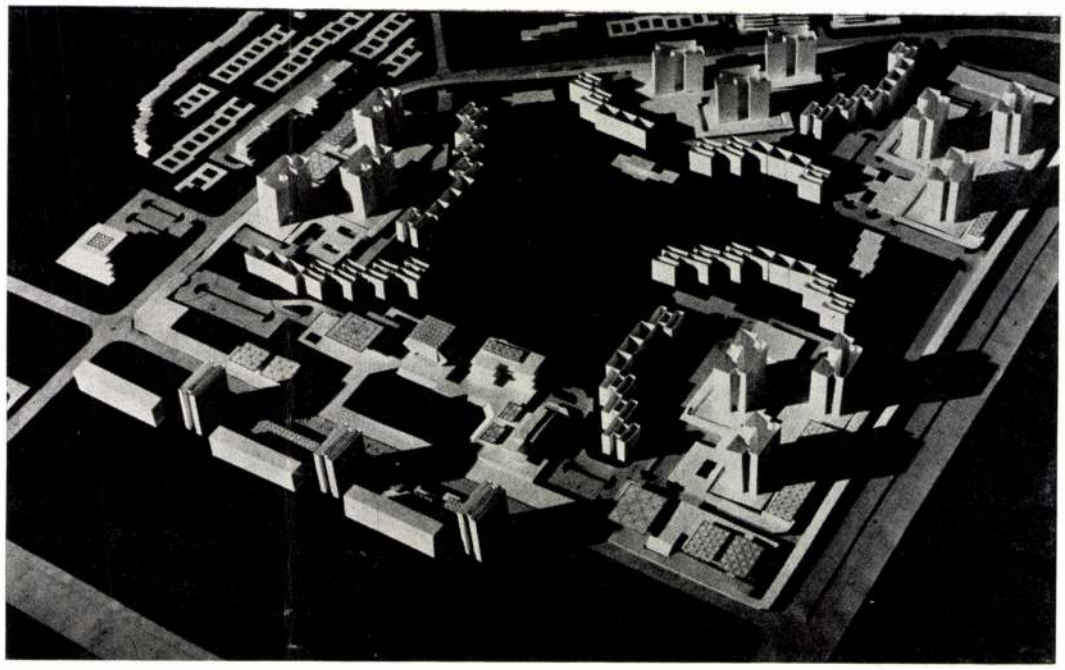

1

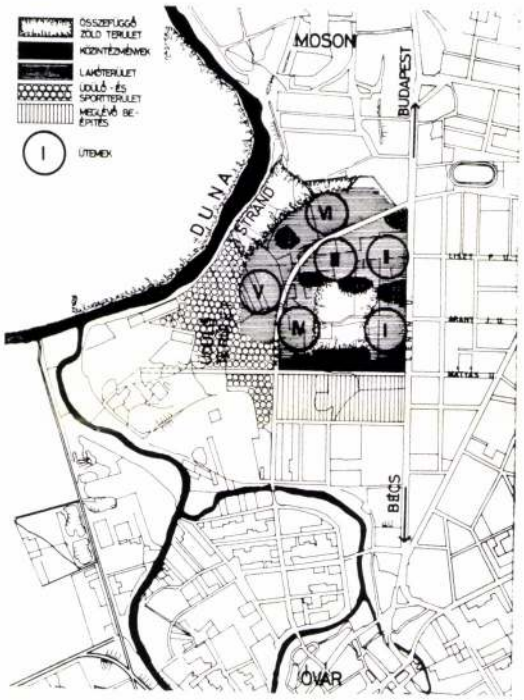

2

3

vitelét és a másként elképzelhetetlen komplex szemléletet.

Minden remény megvan arra, hogy a mosonmagyaróvári városközpont teljes kiépülte után a példaként említett kiemelkedő együttesek sorába fog kerülni. A beépítés oldottsága, az intézmények logikus szervezése, az épületek színessége, a csekély szintkülönbségek szellemes kiaknázása, a gyalogos- és gépjárműforgalom szétválasztása, a tömbösített kisgarázsok tetejére telepített játszóterek stb. házgyári lakótelepeink egyhangúságában szinte oázisként hatnak, ill. fognak hatni.

Az újszerű hatást a már megvalósult néhány középület — Minerva Motel; szolgáltatóház (Patyolat); irodaház magas építészeti színvonala, nem utolsósorban bátor színezése csak még fokozza. A már megtervezett, de még meg nem valósult középületek közül a központi művelődési ház újszerű megoldása teszi majd fel a koronát a város valóban szemünk előtt megvalósuló új központjára.

A „városközpont" teljes kiépítése 1990-ig fejeződik be. A II. ütemben elhelyezett lakások száma 2615 db.

A városközpont megvalósításával a két városrész végre összeépül, közöttük szerves és logikus kapcsolat jön létre.

Figyelembe véve a város lélekszámának várható alakulását, az urbanizációs folyamat (városba áramlás) csökkenő tendenciáját, a további jövőben Mosonmagyaróvárott ilyen nagyszabású fejlesztési feladatra már valószínűleg nem fog sor kerülni.

Igaz, a most befejezés előtt álló újabb általános rendezési terv további jelentős fejlesztéseket irányoz elő a város más területein, különös tekintettel a gabcsikovói vízlépcső Mosonmagyaróvárt is érintő kihatásai miatt. Ezek reális igényét azonban majd az élet fogja igazolni.

Mosonmagyaróvár városközpontjának kiépülte után teljesen más jellegű feladat megoldása vár a városra, mégpedig a két városrész történeti magjának rekonstrukciója. Előrelátó módon már ezek előkészítése is elkezdődött két országos tervpályázat lebonyolításával. (1971-ben magyaróvári városrész; 1976-ban a mosoni városrész.) A mosoni városrész rekonstrukciója szorosan csatlakozik majd a városközponthoz.

Nagy vonalakban ezek az adottságok, fejlesztési tendenciák, amelyben nem lényegtelen láncszemet alkot a Minerva Motel és az irodaház.

Simányi Frigyes

Sorszám	Név	Születési hely	Születési év	Az oklevél keltének éve	Az oklevél száma
8	~~Hoffmann Alfréd~~	Szombathely	1915	1938	143
9	Ilonczai Nándor	Ungvár	1916	1939	152
10	Karner Dezső	Temesvár	1903	1938	146
11	Kovács Gyula Lajos	Bicske	1902	1938	144
12	Lechner Ödön	Budapest	1916	1939	153
13	Névery Tibor	Nagyvárad	1914	1939	156
14	Pavlovszky István	Ólubló	1914	1939	159
15	Petőházi József	Csongrád	1904	1938	140
16	szörényi Reischl Antal	Budapest	1916	1939	150
17	székelyhidasi Sebestyén Tibor	Budapest	1916	1939	154
18	Stechauner Ferenc	Kispest	1916	1939	162
19	Stumpf Ferenc	Szeged	1912	1939	160
20	Szabó Lajos	Komárom	1915	1939	155
21	Szüszner Géza Zoltán	Kecskemét	1914	1939	158
22	Takács Sándor	Csurog	1915	1939	161
23	Tomory László	Miskolc	1915	1939	151
24	Varga Pál	Budapest	1911	1938	145
25	Wolf Károly	Budapest	1908	1938	141
	III. Gépészmérnökök.				
1	Alapi Gábor	Székesfehérvár	1909	1938	404
2	Anda Lajos	Pozsony	1912	1939	460
3	Balogh Péter János	Torda	1913	1939	451
4	Baneth László István	Szeged	1916	1939	443
5	Bárd Endre	Budapest	1913	1939	410
6	Bátori Ferenc	Budapest	1916	1939	444
7	Bihari István	Budapest	1915	1938	399
8	Boda Ferenc	Nagyatád	1901	1939	461
9	Csák Ervin	Budapest	1913	1939	429
10	Dankanits Géza József	Kolozsvár	1908	1938	400
11	Dezső Ervin	Pozsony	1913	1939	462
12	Elsász Rezső	Budapest	1913	1939	417
13	Endre Árpád	Beregszász	1901	1928	418
14	Ereky Vilmos	Hedrahely	1912	1939	412
15	Ernst Frigyes	Boszna Brod	1913	1938	405
16	Felter Károly	Nagykanizsa	1915	1939	463
17	Fráter Pál István	Budapest	1914	1938	406
18	Füzy Vilmos	Pestszenterzsébet	1913	1939	411
19	Galovics János	Abaújszina	1904	1939	420
20	Gábor György	Budapest	1912	1939	436
21	Grőber Andor	Győr	1914	1938	407

Sorszám	Név	Születési hely	Születési év	Az oklevél keltének éve	Az oklevél száma
24	Lublóy László	Körmöcbánya	1913	1939	349
25	Maetz Ervin	Budapest	1915	1939	328
26	Merhán Miklós	Vágszered	1908	1938	309
27	Milasovszky Géza	Diósgyőr	1914	1939	350
28	Mitók Béla	Girált	1916	1939	338
29	Nagypál Sándor	Cegléd	1910	1939	336
30	vitéz Papp Zoltán	Beregszász	1916	1939	339
31	Patz Béla	Lőcse	1903	1938	310
32	Pelle László	Hódmezővásárh.	1911	1939	351
33	Petur Alajos	Sátoraljaújhely	1916	1939	330
34	Policzer Jenő	Rózsahegy	1885	1909	361
35	Quell Ernő	Vác	1892	1939	353
36	Radó Béla	Piskitelep	1909	1939	352
37	Rajczy Ervin	Budapest	1916	1939	331
38	Reisenleitner Pál	Budapest	1903	1939	341
39	Sáfrán Gusztáv	Budapest	1915	1939	332
40	Schlatter Győző	Budapest	1901	1939	345
41	Schramek István	Rákosszentmihály	1911	1939	344
42	Serfőző Gusztáv	Szolnok	1912	1938	316
43	Spitz Miklós Béla	Budapest	1916	1939	340
44	tarcsaligeti Stráner Lajos	Budapest	1911	1939	354
45	Superina Egyed	Fiume	1901	1939	346
46	Szaplonczay István	Nyírkarász	1913	1939	355
47	Szedlák Mihály	Budapest	1904	1939	356
48	Szepessy László	Csíkszereda	1903	1938	319
49	Szepessy Zoltán László	Miskolc	1912	1939	357
50	Szőke Pál	Füzesabony	1909	1939	327
51	Szőllősi Ferenc	Budapest	1900	1938	311
52	Thamó Gábor	Sepsiszentgyörgy	1911	1939	358
53	Thirring László	Budapest	1909	1938	312
54	Tóth Károly	Budapest	1911	1938	306
55	Vaszilievits-Sömjén György	Budapest	1917	1939	359
56	Worschitz Ernő	Budapest	1910	1939	360
	II. Építészmérnökök.				
1	Baló Zoltán	Kolozsvár	1901	1938	139
2	Böhm Anna	Budapest	1915	1939	147
3	Csohány Sándor	Budapest	1907	1938	138
4	Czigler Endre	Szeged	1913	1938	142
5	Filó György	Érsekújvár	1910	1939	148
6	Hajós Pál József	Debrecen	1916	1939	149
7	Hinléder Fels Ervin	Okland	1911	1939	157

József nádor 1938/39.
207 l.

Sorszám	Név	Születési hely	Születési év	A doktorrá avatás éve	Az oklevél száma
85	Udvaros István	Mátyásföld	1914	1939	411
86	Weinberger Anna	Nyíregyháza	1912	1939	395
*87	dr. Wekerle Imre	Budapest	1901	1938	375
88	Zala György	Budapest	1915	1939	436
89	Zöld Ferenc	Győr	1912	1939	400
	V. Közgazdaságtudományi doktorok. (Az egyéves közgazdasági tanfolyamot végezték.)				
1	Bertóty István	Budapest	1904	1939	39
2	vitéz Kelemen József	Budapest	1898	1938	32
3	Kleiner József Miklós	Budapest	1912	1939	34
4	kisudvarnoki Marczell Ernő	Pozsony	1898	1938	33
5	Reischl Ágoston	Budapest	1912	1939	36
6	Schmidt Zoltán	Győr	1909	1938	37
7	Simonesics Miklós	Nagyszombat	1907	1939	37
8	Takó Antal	Szécsány	1908	1939	38
9	Turay László	Mohács	1894	1939	40
10	Virlics Géza	Litke	1901	1939	35

*-gal megjelöltek a közigazgatási, a többiek a közgazdasági és kereskedelmi osztályon végeztek.

Kicédulázandók a II. sorat nevei, + a születési év, hely, és az oklevél kelte. Forrás, elzés a 207 lap alján (rövidítés, ~~[illegible]~~ szerint átvenni). Bl

XV.

NÉVJEGYZÉKE

ama végzett hallgatóknak, akik az 1938/39. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen mérnöki, építészmérnöki, gépészmérnöki, vegyészmérnöki, bányamérnöki, vaskohómérnöki, fémkohómérnöki, erdőmérnöki, mezőgazdasági, állatorvosi vagy közgazdaságtudományi oklevelet szereztek.

Sorszám	Név	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
	I. Mérnökök.				
1	Abzinger Miklós	Hodrusbánya	1913	1938	317
2	Bálint Miklós	Torda	1894	1939	320
3	adlerhorsti Bellmond Egon	Wien	1911	1939	321
4	Binnyei István	Hatvan	1909	1939	333
5	Bogyó József	Szolnok	1907	1939	322
6	Cseppentő Zsigmond	Kassa	1907	1939	342
7	Deutsch István	Debrecen	1914	1938	313
8	Farkas Mihály	Balassagyarmat	1910	1939	323
9	Gábor Andor	Miskolc	1903	1939	324
10	Gémes Endre	Szeged	1910	1938	314
11	Gonda József Antal	Békés	1912	1939	343
12	Greschik László	Lőcse	1909	1939	334
13	Heuschmidt I. Sándor	Budapest	1910	1939	329
14	Imre Géza	Budapest	1915	1939	335
15	Kászon-Jakabfalvi László Endre	Párkány	1912	1938	315
16	Keserü Alfréd Ferenc	Brassó	1906	1938	307
17	Király Béla	Szeged	1916	1939	337
18	Knézy György	Hódság	1912	1939	325
19	Komlósi Imre	Sarkad	1912	1939	347
20	Komlóssy László	Paks	1906	1939	326
21	Kuster Tibor	Győr	1912	1938	318
22	Lendvay Dénes	Zalaegerszeg	1906	1938	308
23	Leveleki László	Felsőgalla	1916	1939	348

A m. kir. József Nádor Műegyetem épülettervezési tanszékén Kotsis Iván tanárnál készült feladatok gyüjteménye.

Adjunktus: Kiss Tibor

Sammlung von Aufgaben, die am Lehrstuhl für Bauentwerfen an der Königl. Ung. Joseph Techn. Hochschule Budapest bearbeitet werden.

Prof.: Iván Kotsis. — Adjunkt: Tibor von Kiss.

XLIII. sz. TERVEZET.

Bérház mozgófénykép szinházzal az Attila-utcában. Készitette *Ilonczay Nándor* IV. é. ép. hallg. 1937/38. tanév.

Entwurf No. XLIII.: **Miethaus mit Lichtspieltheater.** Plan von Stud. arch. *N. Ilonczay*. Lehrjahr 1937/38.

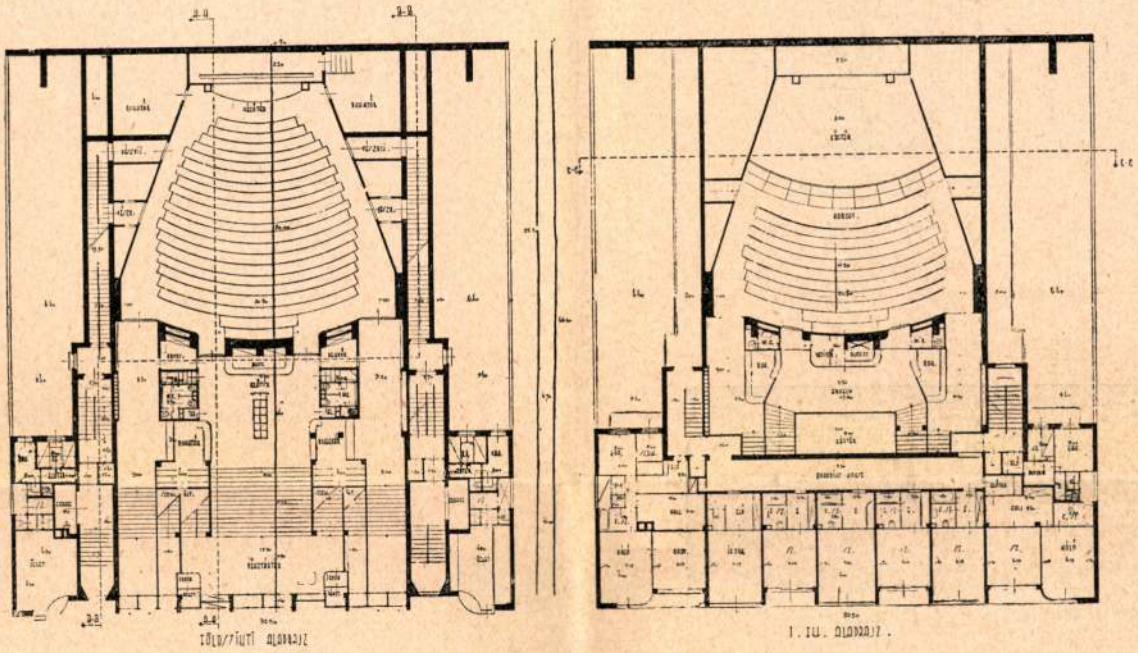

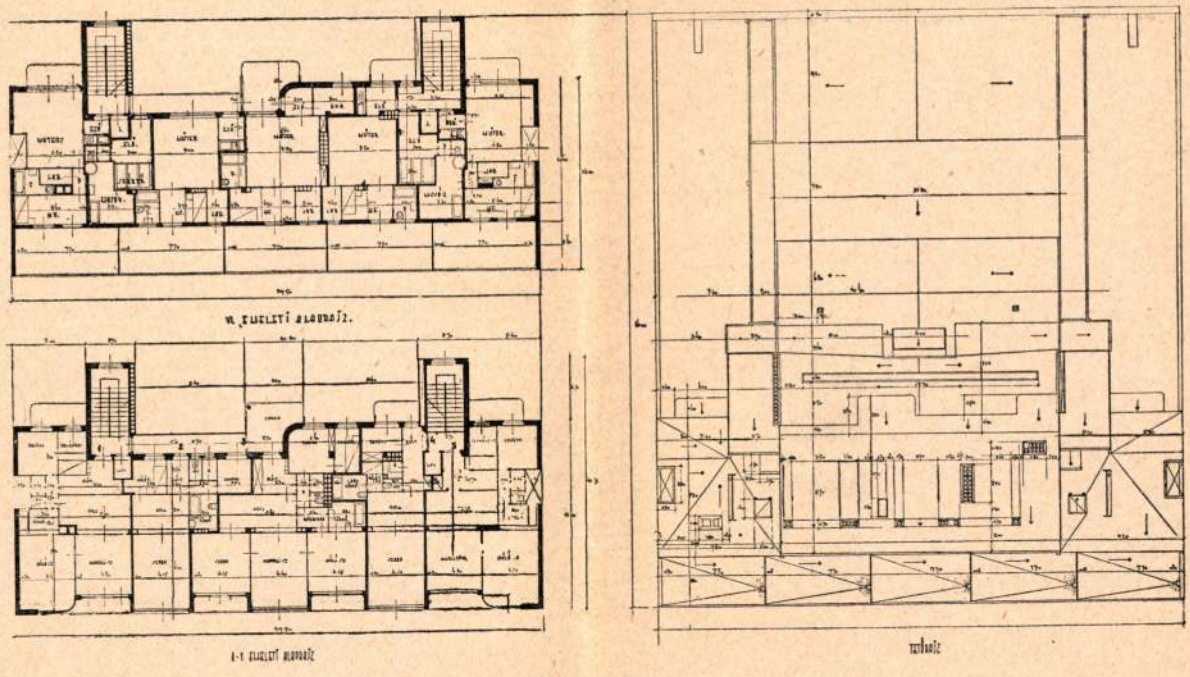

Alaprajzok.

A Budai Színkör lebontásával a Krisztina-város elvesztette egyetlen színházát. Előnyösnek látszik ezen a környéken, miután színház építésre nincsen elég pénz, olyan bérházat építeni, amelyben mozgófényképszínház van. A bérház földszintjében és az udvaron van a színház, a közbülső emeleteken bérlakások, a tetőemeleten műtermes lakások vannak, tágas terraszokkal. A bérház forgalma a színházétól teljesen el van különítve, csak a nézőtér vészkijáratai nyílnak a bérházi lépcsőházba.

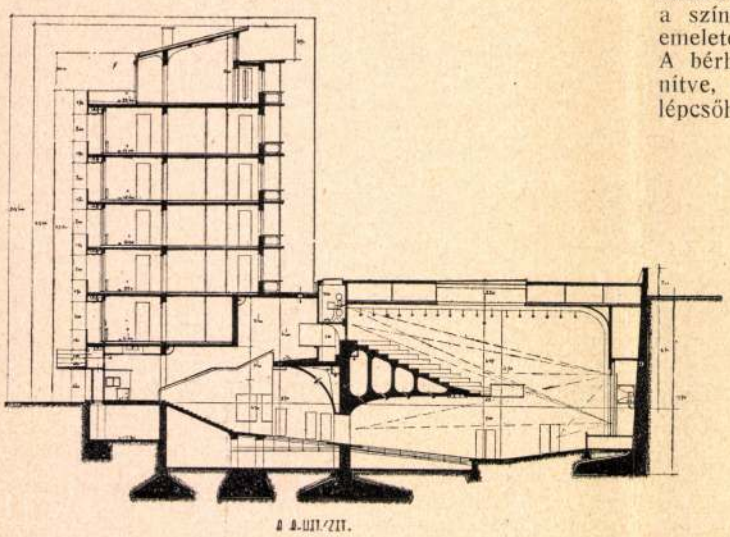

Metszet.

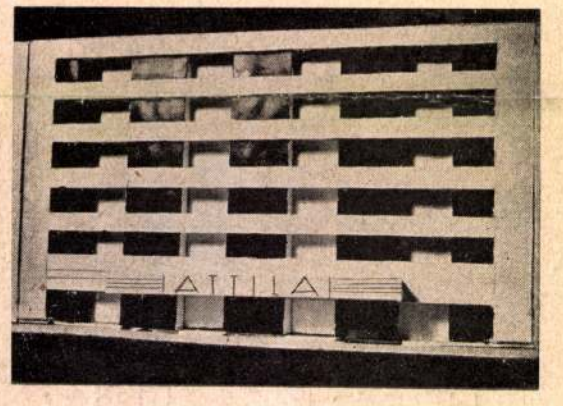

Kisminta fényképe.

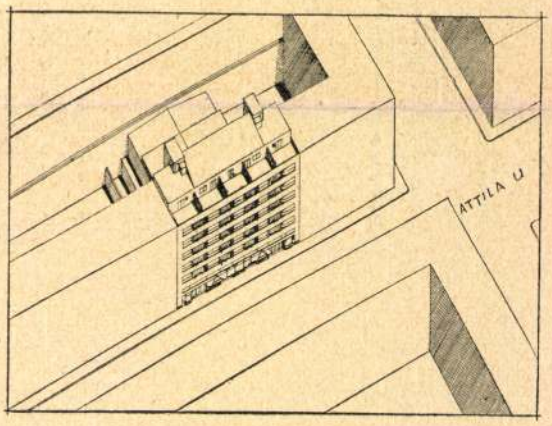

Helyszinrajz.

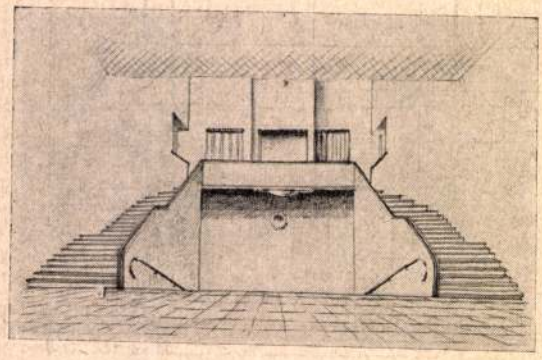

Az előcsarnok térvázlata.

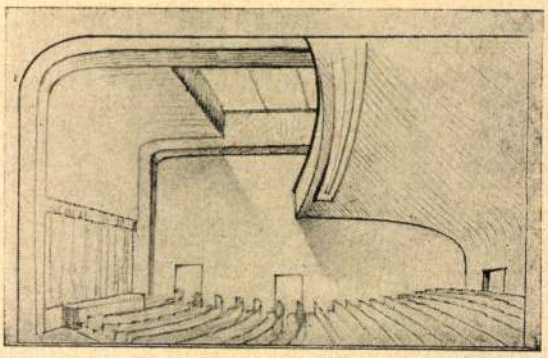

A belső térvázlat.

Ilosfai J

felucérése: Úri u. 34. kapnalj

repr.

Seitl: Budai Hár 1957 338-o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Hosfai J

Kín u. 36. a kapnalj eszaki falának felmérési rajza repr.

Seitl: Budai Kár 1957. 339. o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Ilosfai J

Úri u. 36. a kapnagy déli falának felmérési rajza – repr.

Seitl: Budai Vár 1957. 340. o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Hosfai J

felmérése: a kapualj déli és északi fala – Úri u. 48.

Seitl: Budai Vár 1957. 359. o.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Slosfai J

felmérése: Ún u. 48-50. alapraj

repr.

Seitl: Budai Kár 1957. 358. o.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Slosfai J

Úri u. 50. A kapualj déli és ezpaki fala – repr.

Seitl: Budai tár 1957. 360. o.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Ilosfai J.

rekonstrukciója: Orszaghaz u. 5. középkori ablakkeret – 1. kép.

Seitl: Budai Hár 1957. 304. o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Hosfay József

Faplasztikája a Behnam expressziót díszíti

Törökös expressió a Várban
Magyar Hírlap, Jp. 1970. sep. 18.

Ilosfai József
szobrász

M.D.K

Leányfej
Tanuló leány } repro

Zolnay László: Ilosfai József szobrászada
Művészet, 1965. október - 28 lap.

Ilosfai József M.D.K.
szobrász

Archaikus emléket idéz fel a „Bual-
falista" című műve. „Naporó", a
„Tanuló lány", „Nőalakf ja szob-
rászi képessé gemik legjavát fejéri ki.

Tolnay László: Ilosfai József szobrászata
Művészet, 1965. október - 27 kp.

Ilosfai József

Tanulmány és 2 kép. (Leányfej, Tanuló leány.)

Művészet 1965. okt.

Ilosfai József nekrónata. Zolnay László

Ilosfai József nobtász

Szöveghen emlitett mű: Üdő nő

Tibély Gábor: A X. Kiállítás nobtai

1966. feb. Művészet

M.D.K

Ylospai József
szobrász

„Ülő nő" - jét állította ki
a tárlaton.

Sebély Gábor: A X. kiállítás szobrai
művészet, 1966. február - 18 kep

Ilosfai József MDK

Ülő nő,

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Slospai József
szobrász

M.D.K

1952-ben a BTM-ben készült
a Varinuzzum restauráló szob-
rász művésze, ma is részt vesz
annak munkájában.

Ilosfai József 14 D.K.

nobrász

A hiábonus években került az Iparmívészeti, majd a Képzőművészeti Főiskolára, utána Pátzay Pál körébe.

Tolnay László: Ilosfai József nobrászata Művészet, 1965. október - 27 lap.

M.D.K.

Ilosfai József, építés

rekonstrukciós rajzát körli a szerző a budai várpalota egyik oblakáról – a másik oldalon szembehelyezve egy ajtóhezet-töredékének fényképét.

Balogh Jolán: A müvészet Mátyás király udvarában
Bp. 1966. 2 köt.

2. köt. 46-47 old. 48.49.

Ilosfai József

F.Z.: Lakóépület, Budapest, I. Uri utca. - Építész: Farkasdy Zoltán, belsőépitész Gaubek Júlia, statikus H Halbrohr Gábor; az eszpresszó dombormüve: Ilosfai József. - Ismertetés, képekkel /fotók: Vidovics István/

Magy.Ép.müv.1972.5.sz. 21-23.l.

Ilosfai József

alkotta a X. Hormat utcai lakónegyed épületek állatfigurált. (1967).

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 13351

4241

Flonczi Nándor

okl. épitészmérnök

szül. Ungvár 1916.

végzett 1939.

József nádor 1938/39.

~~207~~. l.

208.

INNERES DER KIR

Ilonczai Nándor épitész

MDK

Komló, kenderföldi lakónegyed modell-foto repr.
Salgótarján, városközpont modell-foto repr.

Perényi Imre: Kompozicios törekvések városterveznése gyakorlatunkban Magyar Epitőművészet 1955. IV. évf. 3-5. sz. 87. l. 91. l.

Ilonczay Nándor épitész M.D.K.

Balatonkenese hétvégi lakótlep részletes rendezései terve.

repr.

Magyar Épitőművészet 1962/1. 26.l.

MDK

Ilonczai Nándor, építész mérnök.

szül. 1916 Ungvár

okl. szerzett 1939-ben.

József nádor. 1938/39 208. l.

Hauptstaatsarchiv Düsseldorf Bestand

Rep. 1016 Übergabe

Akz. Konrad 1939 - Bau

Bauakt Wuppertal 1938/39 Lfd. Nr.

M.D.K.

ILONCZAY György építész

Tessényi György - Galambos F.

Bogyiszló. Újjáépítési terv

Farkas Tibor - Polanyi Károly: Beszámoló a délmagyarországi árvizsujtotta területek újjáépítéséről

Magyar Építőművészet 1956 (V.) 272. l

Honczai Béla

Honczai Béla okl. mérnök, építőmester irodája, IX. Gálya-u. 3.
181-426
Lakása, I. Naphegy-u. 5.
154-822

Budapest 1940. szept

emléket fentartani nem akarja, s e
hez a Főfelügyelőség hozzájárul, a
miniszter a Főfelügyelőség javasla-
tára elrendelheti az illető emlék k
sajátitását. Ebben az esetben a tu-
lajdonos tartozik az emléket a kisa
játitási eljárás befejezéséig érint
lenül hagyni. A kisajátitási összeg
tekintetében, meg nem egyezés eseté
három tagu bizottság dönt, melynek
egyik tagját a tulajdonos, a másika
a Főfelügyelőség jelöli ki, mig a h
madik az épitmény helyén illetékes
járásbiróság elnöke. Amennyiben a F
felügyelőség nem él a kisajátitás j
gával s a tulajdonosnak engedélyt a
hogy az épitményt egészben vagy rés
ben lebontsa, a tulajdonos, ha az i
felszabadult telken maga épitkezik,
telek értékének, ha pedig azt eladj

Ilonczra (Bereg m.)

Gör. kath. templom

l.

Lebereg lelkészség

114. l.

Iloki ágostonrendi

templom és kolostor

l.

Fallenbüchl 48. l.

Agost

CENTRUM
Jzletek:
a 52
Tel. 37-5-14
3
Tel. 59-6-11

Ilosfai József
1021

Modern reliefek a budai várnegyedben

A budai várnegyed sajátos zárt egység, a főváros provinciális hangulatú negyede. Itt nemcsak az épületek mintaszerű helyreállításának van jelentősége, hanem az újonnan megnyitott vagy régi közhasznú létesítmények belső kiképzésének is.

A budai várnegyedben két új műalkotás keltette fel a figyelmet. Ezek nem az előző korok formáinak másolatai; mai alkotások, tartalmukkal, mondanivalójukkal illeszkednek a „hely szelleméhez".

A mai Dísz téren a törököktől visszafoglalt Budán az 1688-ban megnyitott „Arany Sas" patika helyére napjainkban ismét gyógyszertár került. Körtefából készült patikaszekrényei és azok rézveretes tagozatai jól illeszkednek a barokk boltozattal határolt térhez. Ebben az enteriőrben helyezték el Ilosfai József alkotását: kék textil alapra komponált hársfa figuráit.

A kompozíció — első rátekintéssel — csupán hieroglifákká egyszerűsített emberalakokat jelenít meg, valójában egymást követő helyzetek realista ábrázolata:

A rendelőben beteget vizsgál az orvos, aki alakjában test és műszer egyszerre. A beteg a várószobán keresztül távozik, de közben együttérző várakozó megállítja. A beteg tovább megy, be a patikába ahol a patikus orvosságot mér, majd — akár egy mesében — átváltozik mérleggé.

Az Úri utcai BEHRAM eszpresszóba került Ilosfai másik, ugyancsak lebegő plasztikájú alkotása a „Szerelmespár". Ebben a műben is a mozgás és a ritmus dominál.

A relief arany színe sárga meleg homállyal vonja be a helyiség márvány burkolatát, s keleties — szeráj — hangulatot idéz.

A budai várnegyed e két alkotását némelyek még értetlenül szemlélik, pedig ezek a művek formájukkal és mondanivalójukkal korunkat, korunk művészetét reprezentálják.

Pereházy Károly

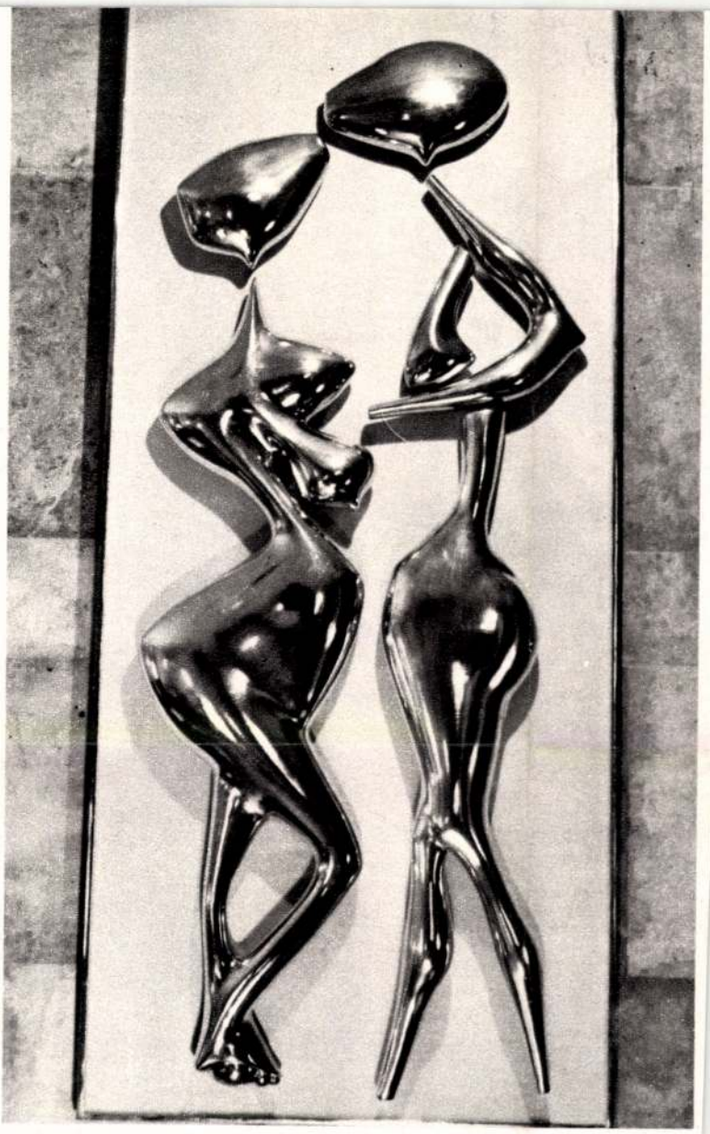

Szerelmespár

Ilosfai József: Gyógyítás

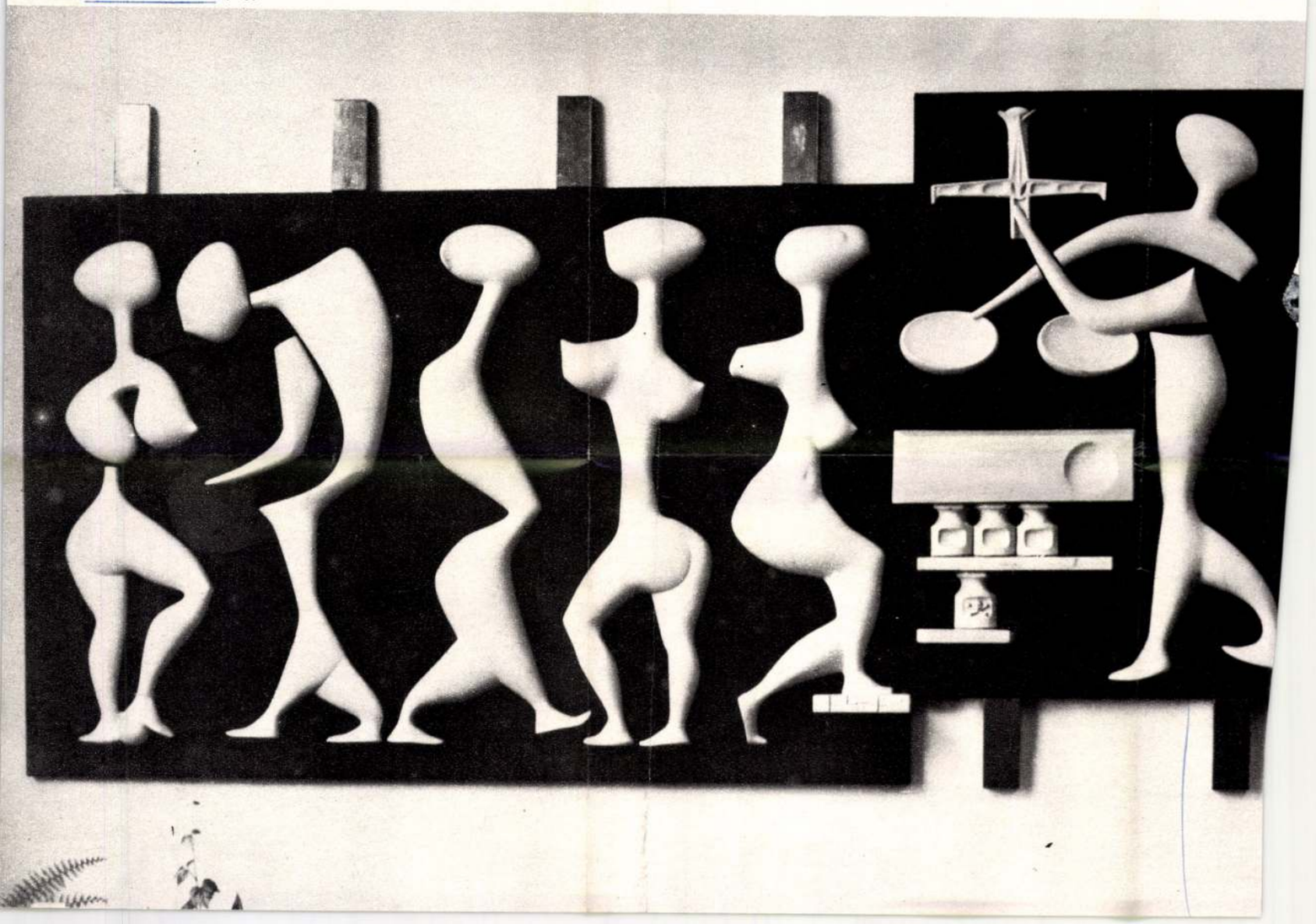

Ismeri-e Budapestet? 1

E havi rejtvényünk — Tahin Gyula felvétele — egy épület részletét ábrázolja.

Kérdésünk: Hol van ez az épület?

Megfejtéseikhez, kérjük, mellékeljék az oldalon levő 1-es számot.

E havi rejtvényünk megfejtését szíveskedjenek február 10-ig beküldeni.

1975. 10. sz. rejtvényünk helyes megfejtése:

A játszótér Budapest VII., Dob u. 102. sz. alatt található.

A helyes megfejtést beküldők közül sorshúzással az alábbiak nyertek jutalomkönyvet:

Balatoni Istvánné, 1157 Budapest, Zsókavár u. 17.

Ceglédi Ferencné, 1188 Budapest, Címer u. 78.

Herodek Jolán, 1172 Budapest, Ároktő u. 4.

Heyder Gabriella, 2730 Albertirsa, P. f. 25.

Hontvári Ottó, 1113 Budapest, Bocskai út 4. fsz. 3.

Lázár Józefné, 1039 Budapest, Ármány u.

Limperger Istvánné, 1122 Budapest, Petényi u. 11/b. A. II. 1.

Lochmann Pálné, 9700 Szombathely. VII. Rudrózsa u. 15.

Lonkó Mártonné, 1064 Budapest, Izabella 94.

Loda Andrea, 1123 Budapest, Győri út 16.

Ilosvay János szobrász

Pesti Hirlap. 1926. jun. 1. 11

Baksa Lajos szerencsétlenek leleplezése

ILOSVAI József szobrász

Magyar Nemzet, 1992. junius 23

Művészek kitüntetése. A Magyar Köztársaság elnöke – a miniszterelnök előterjesztésére – a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje kitüntetést adományozta művészi munkássága elismeréseként Kárpáti Kamil József Attila-díjas írónak, költőnek és Rákos Sándor író, költő, műfordítónak irodalmi munkássága elismeréseként. A Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje kitüntetést adományozta művészi alkotótevékenysége elismeréséül Ilosfai József szobrászművésznek. A kitüntetéseket Göncz Árpád hétfőn a Parlament Nándorfehérvári termében nyújtotta át.

VORWORT ZUR ZWEITEN AUFLAGE

der Pikarde Villard de Honnecourt vor Augen, als er – vermutlich in dem 235 sein einzigartiges Bauhüttenbuch zusammenstellte: zunächst suchte er ein- wertvolle Vorbilder aus allen Bereichen der Bauhütte abzuzeichnen und für ommentieren. Lange Jahre des Studiums, ausgedehnte Reisen zu den führen- ankreichs, die ihn über die Schweiz bis nach Ungarn führten, boten ihm dazu heit. Zum andern war er bestrebt, bestimmte Gruppen von Exempeln zu ge- eln zusammenzustellen, ähnlich wie er sie in seinen Quellen aufgezeichnet fand, n Traktaten über Bauhüttengeometrie, über Meßprobleme, Konstruktionen, it diesen beiden Tendenzen steht das Buch Villards zwischen zwei Gattungen wischen dem beschrifteten Bildmusterbuch des Mittelalters und dem illustrier- Traktat der Antike. Wenn die Bauhütte zur hohen Schule für Technik und lters wurde, so könnte man ihr Lehrbuch, in Analogie zu den Enzyklopädien ma Operis" bezeichnen. Wir haben es Bauhüttenbuch genannt, in Anlehnung h des Malers und Illuminators, ein Terminus, der inzwischen in die deutsche eratur eingegangen ist – Paul Frankl nennt es „Lodge-Book". Nachdem auch d Louis Réau die Bezeichnung „Livre de l'Oeuvre" empfohlen haben, wäre 3 die französische Kunstgeschichtsschreibung nicht stur bei dem alten, aber k „Album" bleibt, der ganz an der so wichtigen Beschriftung des Buches

Ilosfai József szobrászművész

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

ILOSFAI JÓZSEF

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

MEGNYITJA:

SOMOGYI JÓZSEF
KOSSUTH-DÍJAS SZOBRÁSZMŰVÉSZ

1976. MÁRCIUS 26-ÁN PÉNTEKEN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR

FÉNYES ADOLF TEREM
BUDAPEST VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

3119 fnyv 1.

Losvai József szobrász
(1922-

Kiállítása a Fényes Adolf Teremben

1976. március 26. – április 18.

– Katalógus a könyvtárban –

Ilosfai József

A Veszprém-megyei Művelődési Központban április 25.-ig tart nyitva ifj Rácz Endre fotóművész kiállítása.
A Studió Galériában Németh János keramikus március 26.-án,
A Fényes Adolf-teremben Ilosfai József szobrászművész március 25.-én,
A Studió Galériában Szabolcs Péter szobrászművész március 24.-én,
Bod Éva keramikus a Csók István Galériában március 25.-én,
Berecz András festőművész a nyíregyházi Benczur Gyula-teremben március 25.-én nyitja meg kiállítását, mint a lap kulturális eseményeket ismertető rovata közli.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. márc. 20. XX. évf. 12. sz. 8. lap.

Glatz Józsefet

Megbízást kapott Glatz József, hogy a Váci út 43. Vegyianyag Áruházat Flóra és Fauna, fa domborművel díszítse.

Köztéri munkák:
Művészet, 1977. március - 48.oldal.

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

ILOSFAI JÓZSEF

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

MEGNYITJA:

SOMOGYI JÓZSEF

KOSSUTH-DÍJAS SZOBRÁSZMŰVÉSZ

1976. MÁRCIUS 26-ÁN PÉNTEKEN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR

FÉNYES ADOLF TEREM

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

3119 FNYV 1.

ILOSFAI JÓZSEF

Ilosfai József

A Feniges Adolf Terembe vendégte Ilosfai József soproni szármázá-sú szobászművész első ön álló tár-latát.

----:Kiállitási naptár.

Művészet,1976.április - 48.oldal

Kosfai József

A főiskolai tanulmányai befejezésével a miskolci Herman Ottó Múzeumban dolgozott. Nagy figyelmet fordított egyes anyagok, és a technikák sokféleségére.

----:Kiállítási naptár.

Művészet, 1976. április - 48. oldal

Ilosfay József

Megbizást kapott a müvész, hogy diszitó plasztikát készitsen a Margitszigeti Thermál Szálló és Gyógyfürdő részére.

------:Köztéri munkák.
MŰVÉSZET, 1980. március - 47. lap.

Ilosfai József

Ilosfai József erősen kötődik az
építészethez. Érdeklik a szobrász-
építész kapcsolatok. Ennek ved-
ményeként születnek konfigurativ
felé hajló kompozíciói.

----:Kiállitási naptár.

Müvészet,1976.április - 48.oldal

Ilosfai József

Budapesten a Kunigunda utcai lakótelepen, az Albertirsai úti Vásár területén a művész szobra áll.

----:Kiállitási naptár.

Müvészet,1976.április - 48.oldal

Klospai József

szobrán

Március 26-án nyílt meg a Ferenczy Adolf Terembe Klospai József szobrászművein kiállítása.

-----:Kiállitási naptár.

Művészet, 1976. március - 48.oldal

Ilosfai József, nobrász

L.: Németh János
keramikus

—: Közlemény 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976 ápr. 17.

Klasfalvi József szobrászművész

Klasfalvi József szobrászművész kiállítását Somogyi József nyitja meg márc. 26.-án, a Fényes Adolf teremben.

Napló

1976. márc. 20.

Ilosfai József, szobrász

A Kiállítási Intézmények értesíti a tárlatlátogató közönséget, a Műcsarnok, a Fényes Adolf Terem és a Helikon Galériában rendezett kiállítások ünnepi nyitva tartásáról. Április 18-án, vasárnap nyitva, 19-én, hétfőn zárva, 20-án, kedden nyitva, 21-én, szerdán zárva. Németh János kerámikusművész kiállítása a Műcsarnokban, Ilosfai József szobrászművész kiállítása a Fényes Adolf Teremben április 18-án, vasárnap zárul. A Kulturális Kapcsolatok Intézetének Kiállítóterme rendezés miatt **zárva.**

– Közlemény

11.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. ápr. 17.

89. Ilosva, ev. ref. fatemplom.

1777. jún. 5. megszemlélték a rongált fatemplomot, mely 6 öl hosszú és 2.5 öl széles volt, kimondva új templom szükségességét, majd

1781. megkezdik a kőtemplom építését. (Lehoczky IIIb. p. 320.)

Lásd még: Balogh p. 133.

(Bereg m.)

Domfalép

Vasárnap

12

Jubilate

Hétfő

13

Bellar. Róbert et.

Kedd

14

Bonifác vt.

Szerda

15

A Budapesti Nemzetközi Vásár utolsó napja.

Protestáns naptár

Május

V	12	Pongr.
H	13	Szerv.
K	14	Bonif.
S	15	Zsófia
C	16	Mózes
P	17	Paskál
S	18	Erik

Ó görög naptár

Április-Május

V	29	Szozip
H	30	Jakab
K	1	Május
S	2	Atan.
C	3	Timót
P	4	Pelágia
S	5	Iréne

(Bereg m.)

90. Ilosva, g. k. fatemplom.

1733. „ligneum". (O. L.; C. P. D. A. 1733. jan. 26.)

1747. „Ecclesia in statu ruinae. (O. L.; C. P. Tab. et Conscr. 1747. No. 8.)

1825. kőtemplomot építettek. (Schem. Munk. 1845. p. 24.)

Domfacép

halljanak bennünket és hallják f
ként a magyar mult némán zengő k
veinek szavát.Abban a nagy magya
kereszteshadjáratban,amelynek ne
mindig kimondott,de mindig gondo
és szentül hitt céljában minden r
gyar egyesül és amelyet ma idehaz
és a külföldön annyi igaz magyar
más-más eszközökkel és egyre foko
dó sikerrel folytat:kezünkben a r
gész ásójával és a mütörténész sz
számaival mi is részt akarunk ven
a magyar mult emlékeinek feltárás
val és tanuságul hivásával a magy
jövő érdekében.Ezzel a fogadalomm
nyitom meg mai közgyülésünket,s f
kérem Ybl Ervin tisztelt tagtársu
tartsa meg emlékbeszédét Lotz Kár

Tlosva (Bereg m.)

Gör. kath. templom

l.

Lebereglelkeisvegek

114. l.

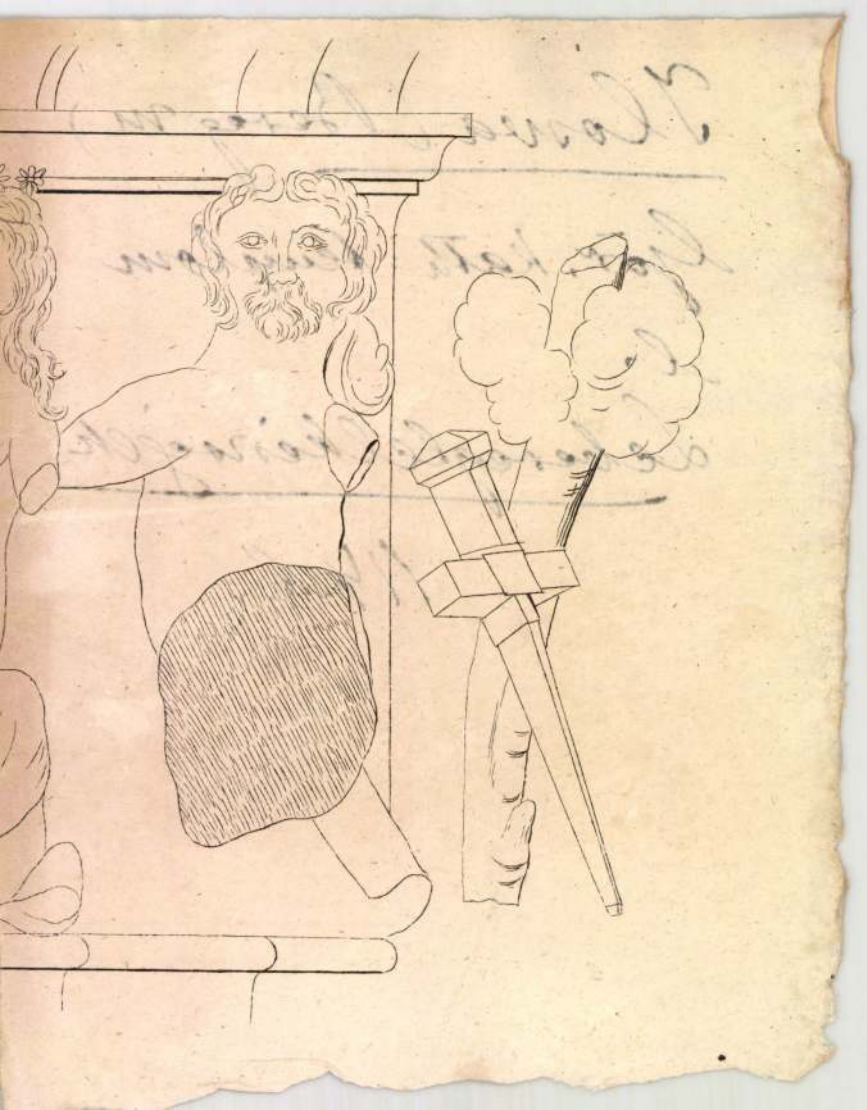

Ilosvai várom

ILOSVA. (Bereg.)

Várrom (Bodolo) a kobotíni hid melletti magas-laton. (Anyagát felhasználták az új templom építéséhez.)

Gerecze, 1906, 187 l.

Frigyes

Stárépitő

. szám.

A Műemlékek Orsz. Bizottságának

Budapest.

Folyó évi szeptember hó 4-iki r. ülésből 610. sz. a. kelt fölterjesztésére megfelelő további eljárás végett közlöm, hogy Ilosvai Frigyes oltárépitőnek a lőcsei Szent Jakab-templom 1494. évi stallumainak,

Az utalványozott összeget a vallás és közokt. minist. számvevőség X. osztálya (V., Báthori-utca 12. sz. III. ... 3.) számfejti

a tárcza { főkönyv 45/a köt. 25 lap 2 tételén
számlakönyv ... lapján,

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

952 /1917 szám

Érk.: 917 év november hó 20 n.

A vall. és közokt. m. kir. miniszternek f. é. november hó 6-án 158.507. sz. a. kelt s a IX. ker. állampénztárhoz intézett rendeletének másolata:

A lőcsei Szent-Jakab-templom berendezési tárgyai közé tartozó 1494. évi stallumok, valamint a déli oratorium Kálvária-csoportjának helyreállitási költségei fejében hatezerkilenczszáz-hatvan /:6.960/ K-t engedélyezvén, utasitom az állampénztárt, hogy ez összeget a Műemlékek Orsz. Bizottsága elnökének hivatalos

valamint a déli oratoriuma kalvária-
csoportjának helyreállitása munkájával
- ide visszacsatolt ajánlatának elfo-
gadásával történő megbizását engedélye-
zem.-

Egyben elvi engedélyt adok arra,
hogy a templom főoltárának konzerválása
és helyreállitása érdekében az előmunkála-
tok megkezdessenek s a vizsgálat a Mária
kőoltárra is kiterjesztessék addig is, mig
a Bizottságnak a költségekre nézve módjá-
ban lesz érdemleges jelentést tenni.

Budapest, 1917. november hó 6.

A miniszter helyett:

Magyarics

államtitkár.

tájára, elszámolás kötelezettsége mellett fizesse ki és tárcám föntmegjelölt alnaplójában kiadáskép számolja el.-

A hivatalos másolat hiteléül:

Vörös

igazgató.

Ilosvai Frigyes

oltárépítő

Látta:

Tizányfüch

XI/21

A VALLÁS ÉS KÖZOKT. M. K. MINISZT. SZÁMVEVŐSÉG XIII. osztl.

Ilosvay János

szobrászuniverz.

Lapott megbízást az alábbi
siremlék elkészítésére.

Kő és Mükő.

1926. 1. sz. 15. l.

(Fock Ede tanácsnok
siremléke.)

Ilovai János

könyvkötő

1795-ben Nagyka-

nizsán-

Barbarits

300 l.

D 92

Horvay János

Szerepelt a Baloldali Társaság földrajzi kiállításán.

M. 1933. VIII. 8.

Ilosvay János

szerepelt a Balatoni Társaság földvári kiállításán.

Ptl. 1933. VIII 8.

M.D.K.

Ilosvay János

"Olvasó asszony" c. művének repr.-ját hozza a lap a Műcsarnok tárlatáról.

A "béke-kiállitás" c.
Szinházi Élet. Bp. 1933. ápr. 3o. - május 6.
XXIII. évf. 19. sz. 42-43. lap.

Ilosvai János, szobrász M.D.K.

volt társa a 36 éves korában elhunyt Szamovolszky Gedőnek a Budapesten emelendő Szabadságharcos-szobor munkálatainál.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1915. XXXVI. évf.

jan. 6. sz. 7. old.

M.D.K.

Ilosvay Jozsef

Szobrászmüvész. Foto felv.

A müvész Hunyadi János lovasszobrával készül a tavaszi tárlatra.

Népakarat. 1957. márc.6.54.szám. 1.old.

Ilosvay Katalin

Egy képével szerepel az "Alkotó Művésznők Egyesülete" első kiállitásán.

8 O.U.931.VI.7.

Ilosvay Katalin festőművész

Résztvett az "Alkotó Művésznők Egyesülete" első kiállitásán.

E.K.931.VI.7.

MDK

Ilosvay Lajos dr.

a Cennini Társ. tagja

Cennini Társ. 3. kiáll. N. Szal. 1926. 1.o.
febr.

MDK

Ilosvay Lajos

igazgatósági tag.

Nemz. Szalon kiáll. 1933. ápr. 1 l.

MDK

dr. Ilosvay Lajos

Kéve 16. kiáll. 1925. nov. N.Szal. 1. o.

MDK

dr. Iosvay Lajos

N.Szal. 1927. jan. 53. csop.kiáll.

dr. Ilosvay Lajos

LXII. csoportkiáll. 1928. szept. 1 l.

N. Sol.

MDK

dr. Ilosvay Lajos

N. Szal. XLIX. csop. kiáll. 1926. jun. 1 1.

MDK

Ilosvay Lajos

LXXX. gyüjt.kiáll. N.Szal. 1933. márc.

Ilosvai ref. templom

gotikus

Petri Mór dr.

Szilágy vármegye

monographiája

III. k. 572. l.

vegges

d. 34

1 Köt. 4r

Pray,

Georgius

Syntagma historicum de sigillis

regum, et reginarum Hungariae, pluribusque aliis.

Opus postumum, cum XVI. tabulis aeri incisis

AZ

„AME" VEZETŐSÉGE:

ELNÖK:

FESZTY ÁRPÁDNÉ JÓKAI RÓZA

ALELNÖKÖK:

FESZTY MASA, ANTALFFYNÉ FÉMES BECK MÁRIA

Őrgróf PALLAVICINI GYÖRGYNÉ

IGAZGATÓSÁGI TAGOK:

FEJÉRVÁRY ERZSI KŐVESHÁZI ELZA

SZIVESSY ACZÉL BARBARA

PÉNZTÁRNOK:

H. SCHUSCHNY ERNA

IGAZGATÓ:

DÉRY BÉLA

FŐTITKÁR: Dr. FARKAS ZOLTÁN

ÜGYÉSZ: Dr. RÓZSA MIKLÓS

AZ „AME“
ELSŐ KIÁLLITÁSÁNAK
BIRÁLÓ BIZOTTSÁGA:

Deliné Bacher Rózsi
Fejérváry Erzsi
Feszty Masa
Antalffyné Fémes Beck Mária
Z. Hadzsy Olga
Hollósné Matteoni Eszther
Kövesházi Elza
ilyefalvi Lőte Éva
Páris Ila
Őrgróf Pallavicini Györgyné
Réty Zsuska
Schaár Erzsébet
Szivessy Aczél Barbara

Mióta megalakult az „AME", állandóan drága, kedves tanárom, Székely Bertalan emlékével foglalkozom és szeretnék az egyesület nevében pár szál virágot tenni a sirjára.

Mert ő volt az asszonyi tehetség fejlődésképességének első apostola. Az a kevés asszonytanitványa, aki még él rajtam kivül, emlékezhet rá: milyen fanatikusan hitte, hirdette, jósolta egy friss, erőteljes, bátor nőpiktor gárda születését és munkásságát.

Nagy különbség van a születés, alakulás és kitartó munkásság, eredmény között. Sajnos, e sorok irója az első, aki megdöntötte öreg tanárja jóslatát. Nehéz sors, az asszonysors! És majdnem a lehetetlennel határos megfelelni az anyai, feleségi és művészi hivatásnak. Ez a küzdelem tört, tör és fog kettétörni még sok asszonytehetséget.

De ez nem baj. Igy van rendjén. A nőnek első és — hiába ma és holnap a gép világában is — legszebb hivatása az, amit ma annyi modern asszony lenéz. Tehát kár volna a művészetért elhanyagolni azt, ami annál még fontosabb. Csak az mondjon le az u. n. földi boldogságról, aki azonkivül hogy nagyra van hivatva, érzi, hogy a lelkiereje is megvan a lemondások láncolatára. Mert a nő élete — akit egy benső kényszer, láz a művészettel jegyez el — a lemondások láncolata kell, hogy legyen.

Nekem se volt meg ez az erőm, mint sok más tehetségnek sem. De hiszem, hogy igaza lesz Székelynek és azok, akiktől ma legtöbbet várunk, elég erősek lesznek keresztül harcolni megkezdett életüket. És azt is remélem, hogy a mai boarding-house-os világban mindig kevesebb lesz a családos asszonyok gátló akadálya is.

Mindezt hiszem és remélem, hogy ez az egyesülés, amely azért alakult, hogy otthona legyen nemcsak a már lehiggadt, kiforrott stilusu, de a még kereső, esetleg csetlő-botló, a művészetet azonban komolyan szerető fiatal lelkeknek is, — ez az egyesület nemcsak sok szép megindulást, de sok szép kivirágzást, gyümölcsözést is fog a magyar és külföldi műbarátoknak bemutathatni.

Az egész mai uj utakat, uj nyelveket kereső művészet egy furcsa, de érdekes chaotikus forrongás. És mert sosem lehet tudni, a chaosznak melyik paránya fog a babiloni nyelvzavarban egy tiszta, uj nyelven megszólalni, kinek a lelkében fog valami igazi nagy szép kikristályosodni: a küzdőteret senki előtt se szabad elzárni, aki dolgozni és harcolni akar.

És most átadom a sajtó és közönség kezébe a bányászlámpát. Kutasson, keressen mi az érték, mi az értéktelen.

Én csak azt mondom tiszta szivvel: Szerencse fel!

Özv. Feszty Árpádné
szül. Jókai Róza.

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK JEGYZÉKE

ANTALFFYNÉ FÉMES BECK MÁRIA

1	Pályamunka a Budapesti Emlékéremhez	bronz	500.—
2	Áhitatos szerzetes	bronz	60.—
3	Fedák Sári arcképe	bronz	100.—
4	A fiatal próféta	bronz	60.—

BARCZIKAY PAOLÓ

5	Olasz vitorlás, jávai batikfestés		140.—
6	A Nap Isten bárkája, jávai batikfestés		160.—

BÁND VIKTORIA

7	Terrasse a Balatonra	olajf.	200.—
8	Hortenziák		250.—
9	K. Marianne	olajf.	300.—
10	Nyári vendéglő	olajf.	400.—
11	Laci gyerek		250.—
12	Tenger mentén	olajf.	200.—

BENDÉNÉ K. FRIDERIKA

13	Fürdőzők	olajf.	300.—

BEREND ILONA

14	Vak harmonikás	olajf.	150.—
15	Tanulmány	olajf.	200.—

BRABECZNÉ WELLISCH MARGIT

17	Tulipánok	olajf.	400.—
18	Nő gitárral	olajf.	500.—

CSABAI ROTT MARGIT

19	Szajna part	aquarell	80.—
20	Utca részlet	olajf.	150.—
21	Május	olajf.	250.—
22	Szürkület	aquarell	80.—

	CSENGERY IBOLYA		
23	Lányok		300.—
	CSULYOK MARGIT		
24	Férfi arckép	gipsz	Mgtul.
	DELINÉ BACHER RÓZSI		
25	Vasárnap délután		600.—
26	Weekend		1500.—
27	Bár	tempera	800.—
28	Csendélet	olajf.	500.—
29	Freskó terv		800.—
	EHRENHAFTNÉ HEVESI MARGIT		
30	Napsütötte falak Capriban	olajf.	250.—
31	Kikötőrészlet Capriban	olajf.	300.—
	ERBERNÉ FODOR BÖSKE		
32	Ülő női akt	olajf.	400.—
33	Csendélet	olajf.	450.—
	J. ÉBER ANNA		
34	Az élet bohoca	olajf.	Mgtul.
35	Egy kép	olajf.	Mgtul.
36	Érdekes olvasmány	olajf.	600.—
	FÁBIÁNNÉ BICZÓ ILONA		
36a	Pörzse néne	olajf.	60.—
	FEJÉRVÁRY ERZSI		
37	Madonna	olajf.	700.—
38	Hegyibeszéd		600.—
39	Tanulmány	olajf.	300.—

FESZTY MASA

40	Tanyarészlet	olajf.	
41	Tanulmányfej	olajf.	
42	Akt	olajf.	

G. LÁZÁR ILONA

43	Gyöngyékes fej	faszobor	250.–
44	Táncosnő	faszobor	250.—
45	Madonna gyermekkel	faszobor	200.—
46	Anya gyermekkel	faszobor	200.—
47	Madonna gyermekkel	faszobor	700.—
48	Kompozició	faszobor	200.—

GÖMÖRI RAIDL IDA

49	Szüret	350.—
50	Fikusz	250.—
51	Manczi	200.—

HAIDECKERNÉ BURIÁN IRÉN

52	Feketekalapos hölgy	pastell	500.—

HÁMOR ILONA

53	Vilma	pasztell vázlat	50.—
54	Testvérek	olajf.	300.—
55	Csendélet	olajf.	200.—
56	Toilette	olajf.	500.—

HELLEBRANTH BERTHA

57	Szajnaparti részlet	olajf.
58	Rosewelt Alice	olajf.

HELLEBRANTH ILONA

59	Amerikai leányka	olajf.
60	Marinka	olajf.

7

HERMANNÉ SCHUSCHNY ERNA

61	Fehér szonett	olajf.	500.—
62	Tavasz	olajf.	500.—
63	Virágkompozició	olajf.	500.—

HOFFMANN LENKE

64	Vágvölgye		150.—
65	Trauenstein	olajf.	200.—

HONTI PARISS ELZA

66	Csend	olajf.	400.—

HOROWITZ LUKÁCS STEFFI

67	A szolid albérlő	aquarell	80.—
68	Leányaim	aquarell	80.—

ILOSVAY KATALIN

69	Kertrészlet székkel	olajf.	300.—
70	Kertrészlet platánnal	olajf.	300.—
71	Kerti ut	olajf.	300.—

Ilyefalvi LŐTE ÉVA

72	Hún lóáldozás, gipsz	bronzban	4000.—

KÁROLYI IRÉNE

73	Monsalvatsch	300.—
74	Május a Városmajorban	100.—
75	Tótfalu	80.—

KERTÉSZFFY JÁNOSNÉ

76	Boszorkányok utcája	150.—

KNOPPNÉ CURTIS GERTRUD

77	A „Piazzetta“ Veneziában	800.—

KOLÁR NÁNDORNÉ

78	Vasárnap	olajf.	500.—

KÓSA MÁRIA

78a	Női fej		Mgtul.
78b	Relief kompositió	gipszben	500.—
		bronzban	1200.—
78c	Kompositio	gipszben	600.—
		bronzban	2000.—

KOVÁCS MARGIT

79	Nő korsóval		
80	Iparművészeti tárgyak		

KÖVESHÁZI ELZA

81	Hasas Buddha	kerámia	Mgtul.
82	Anya gyermekkel	sárga rézszobor	800.—
83	Olasz parasztnő		900.—
84	Tánccsoport	alabástromszobor	2000.—
85	Leányarckép	gipszszobor	Mgtul.

LUKÁCS IRÉN

86	Portrait tanulmány	gipsz	1000.—
87	Bánat	gipsz	400.—
88	Dr. Krakovits Miklósné portraitja	gipsz	1000.—

MAGDOLNA FŐHERCEGNŐ

90	Esti felhő	olajf.	300.—
91	Jön a vihar	olajf.	300.—
92	Lángoló ég	olajf.	100.—
93	Tél	pasztell	100.—
94	Alkonyat	pasztell	100.—
95	Április		100.—

Manfeld Dóra l. hátrább

MARGITAY ERNŐNÉ

96	Tanulmányfej	olajf.	100.—
97	Tanulmányfej	olajf.	150.—

MURÁNYI NELLY

98	Akáczvirág vázában	olajf.	300.—
99	Testvérek	olajf.	400.—

NOGRÁDY MAGDA (Balatongyöröki)

100	Zugliget télen	olajf.	200.—

NÓTINÉ KÁLNAY B.

101	Tavaszi verőfény		150.—

Ö. BAKONYI KATÓ

102	Parasztleány	olajf.	200.—
103	Hosszuhaju férfi	olajf.	100.—

P. BÁRÁNY ADRIENNE

104	Ervinke. Arcképtanulmány. Szobor		200.—
105	Uszály hordozónő	kerámia	80.—

P. FESZTY EDITH

106	Falusi udvar	olajf.	
107	Tó	olajf.	
108	Bábi néni	olajf.	

Őrgróf PALLAVICINI GYÖRGYNÉ

109	Vizözön		400.—
110	Terv falipapirosnak		50.—
111	Terv falipapirosnak	rajz	50.—
112	Birkozó arcképe		Mgtul.
113	Fiatalok		300.—
114	Földműves		150.—

115	Leány	tempera	200.—
116	Utcai harc	tempera	150.—
117	Sizés a budai hegyekben		300.—
118	Vas spirituale		300.—
119	Turris Davidica		300.—
120	Illusztráció	aquarell	Mgtul.
121	Szüret	aquarell	50.—
122	A rév	aquarell	50.—

G. PAPP EMILIA

123	Sajóparti fűzfák		500.--

PATAKY SÁRA

124	Tanulmányfej	olajf.	200.—

PÁRIS ILA

125	Murano	olajf.	800.-
126	Önarckép	olajf.	1000.—
127	Tavasz Budafokon	olajf.	600.—

PENDER K. RÓZSI

127a	Tanulmány	olajf.	

PERCZEL MARGIT

128	Nagybányai részlet		300.—

Dr. PETHEŐNÉ ERTL LIVIA

129	Mezőkövesdi leány	olajf.	900.—

PÉCHYNÉ RÓNAY KYNGA

130	Tanulmány		— —

POLGÁR BORISKA

133	Csendélet		200.—
134	Leányok		400.—

PORTER PAULA

135	Kis svábhegy alján		Eladó

RAÁB ERVINNÉ

136	Kertrészlet olvadáskor	olajf.	
137	Parkrészlet	pasztell	
138	Olasz tavak vidéke	rajz	
139	Akt tanulmány	szénrajz	
140	Akt tanulmány	szénrajz	

RÉTY ZSUSKA

141	Ligeti legény	olajf.	400.—
142	Zöldben		—.—
143	Nyár	olajf.	400.—
144	Bözsi	olajf.	160.—
145	Almaszedők	olajf.	500.—

RUTTKAY MÁRIA

146	A körönd egyik részlete	olajf.	400.—

SÁNDORNÉ GRÓSZ MÁRIA

147	Schaurek Ottmár arcképe	olajf.	Mgtul.

SCHAÁR ERZSÉBET

148	Gipsz		400.—
149	Női torzó		500.—

SOÓS ELEMÉRNÉ br. KORÁNYI ANNA

150	Mezei virágok	olajf.	400.—
151	Virágcsendélet	olajf.	400.—

SZEGEDY MASZÁK LEONA

151a	Erdőrészlet	olajf.	500.—

SZENTGERICZEY J. PIROSKA

152	Nő tükör előtt	olajf.	500.—

SZILÁDY MARGIT

153	Cigányfej	olajf.	250.—
154	Tavaszi felhők	olajf.	300.—
155	Tanulmányfej	olajf.	250.—

SZIVESSY ACZÉL BARBARA

156	Dr. Bródy Tiborné arcképe	olajf.	Mgtul.
157	Szomory Emil portréja	olajf.	300.—
158	Dr. Szántó Ferencné arcképe	olf.	Mgtul.
159	Női akt fátyollal	olajf.	300.—

T. MANSFELD NÓRA

163	Kemény Lajos ev. lelkész arcképe	olajf.	500.—

TURÁN HACKER MÁRIA

165	Énekes koldusok		150.—

VADÁSZ ILONA

166	Olasz piactér		450.—
167	Virágcsokor		280.—

VOLLERICH OLGA

168	Alpesi táj	olajf.	300.—

VUJOVICH IRMA

169	Férfi akt		300.—
170	Tanulmány		250.—

Z. HADZSY OLGA

171	Gyermek az ablakban		3200.—
172	Vitorlák a Balatonon	olajf.	600.—
173	Kettős arckép	olajf.	Mgtul.

Üvegszekrényben:

ENDRŐ MARGIT

174	Kerámiák		

Slossay Katalin

szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

MO. 1933. IV. 16.

Ilosvay Katalin

Kertrészlet székkel, olaj
Kertrészlet platánnal, "
Kerti ut, "

AME I.kiáll. N.Szal. 1931. jun. 7 1.

MDK

Ilosvay Katalin

polg. isk. rajztanárnői és kézimunkatanítónői oklevelet kapott.

Képzőművész. Főisk. Évk. 1915-16. 49 l.

Tlosvay Katalin

1913. máj.–jún. kiáll. MKE
Nemzeti Salon
Boglyák, olyf. 150.–

Nápolyi művészeti iskola III. 154

Ilosvay Katalin

1911/12 – 1915/16

Ferkèpzomfoiskèvk

94. l.

tovább ~~[illegible] Julianna~~

~~Herkner Szidónia~~

Ilosvay Katalin

Kaszár Rozália

Kubányi Olga

Liber Margit

Paulovits Magdolna

Preuss Mária

Raidl Ida

Walter Edit Hilda

Weyde Gizella

polg. isk. rajztanítónői és kézimunkatanítónői oklevelet kaptak

Képzőm. Főrik. Évk

1915-16. 49. l.

11/Pg

SCHULEK JÁNOS

Müépitész.

Tekintetes

Müemlékek Orszá

A mult év foly

nél a visegrádi munkálatok után

körül néhány esetben a szükséges

be,- Ebből kifolyólag az intézet

lést támaszt az épitési alappal

Én ezt a kése

az a véleményem, hogy a mi admin

mek elkerülehetetlenek, viszont

sünkre, ugyis idejében fizetjük

További zakl

ILOSVAY Katolin

M-D.K

1917-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Kéti: Nagybánya... p. 1954. 332.l.

MDK

Ilosvai Varga István

N. Szal. csop.kiáll. 1928. jun.

Ilosvai Varga István

Falusi utcaképekkel nekepel a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán

Pesti Hirlap 1927 VI.16

Glossai Varga István.

A Nemzeti Szalonban rendezett csoportkiállításon pasztellképei és olajfestményei szerepelnek.

Nemzeti Újság, 1924. jún. 10.

ilosvai Varga István.

~~Fesztőműrészek~~.

Kiállítása nyílik a Nemzeti Szalonba f. hó 10.-én.

Magyarság, 1928. Jún. 9.

ILOSVAI VARGA István

Pogány Ö. Gábor

A festő és a kisváros

Ilosvai Varga István emlékezete

Népszava 1985. okt. 1. 6.

Könyvekről

megőrzője és megjeler
látszatra – csak a lá
mellérendelt idézeteivel

A két – már idéze
olvasható ebben a köny
(mindkettő igen jó poi
beleérző szépségű vers,
mint a vallás, a míto
Pomogáts Béla írása;
kritikákból. Fontos – és
megszokott – kiegészít
eddig készült képeinek t
sainak jegyzéke.

A kötet képei, amer
csak lehetséges, hűség
tipográfia *Vasvári Lász*

(A könyvet a Dovin

PRADO

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

ILOSVAI VARGA Istvá

A kiállítás a

Szentendre Művészetéért Alapítvány -
Ilosvai Varga István Díjalap
Pest megyei Múzeumok Igazgatósága
Magyar Nemzeti Galéria Baráti Köre
Körmendi Galéria Budapest

szervezésében és támogatásával jött létre.

A Magyar Nemzeti Galéria Baráti Köre
emlékülést tart
1995. szeptember 20-án 15^{30}-kor
Budapest V. Deák F. u. 15 - ben.

Előadók:

Benedek Katalin
művészettörténész

Chikán Bálint
művészettörténész

Bakallár József
festőművész

Az MHB IMMO ART GALÉRIA és a
KÖRMENDI GALÉRIA BUDAPEST
meghívja Önt az

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

festőművész születésének 100. évfordulójára
rendezett kiállításra

Megnyitó:

1995. szeptember 20-án 17^{h} - 19^{h} között

A kiállítást megnyitja:

Dr. Bereczky Lóránd
a Magyar Nemzeti Galéria Főigazgatója

A kiállítást rendezi:

Bodonyi Emőke
művészettörténész

Chikán Bálint
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető:

1995. szeptember 20-tól október 4-ig
Budapest V. Deák F. u. 15.

ILOSVAI VARGA ISTVAN

Dévényi Iván:

ILOSVAI VARGA István
Látóhatár, 197o. 7-8. 719-724.

kocsmákban vagy kéjelgő lokálokban csillogtatja virtuózitását. Az operaénekes vagy megelégszik munkanélküli segélyével vagy odacsapódik valamelyik műkedvelő kórushoz.

3. Amióta kiderült, hogy az ősi doktrinával szemben a pénznek van szaga, de nincs nemzetisége, vallása, pártállása, a kultúra mindenütt a világon ellenzékbe kényszerült. Az ellenzékről viszont tudnunk kell, hogy két fajtája létezik: az első természetes módon és törvényszerűen kerül szembe a mindenkori államhatalommal, a másikat pedig éppen az államhatalom tenyészti ki demokratizmusát igazolandó, propaganda célra. Tehát így eleve, még ellenzéki szempontból is megosztott a kultúra. Többek között ezért is szűkül hatásköre, véznul el a funkciója, amitől éppen a világ ál-kozmopolitizálódása fosztja meg.

Nemzeti sajátosság nélkül nincs kultúra. E sajátosságok erőszakos egybemosása, mozaikolása fából vaskarika. Ellentmond az egyedi ember és az emberi közösségek társadalmiasított életformájának és önérzetének. Úgy-é, Amerikáról is bebizonyosodott, hogy nem a nemzetek kohója, Kanada sem egységes, miként Nyugat-Európa sem. Tessék szétnézni Spanyolországban vagy személyesen tapasztalni Belgiumban, hogy a vallon nem megy be a flamand kocsmába, a svájci kantonok nem szólnak bele egymás ügyeibe, Indiában huszonkét nyelvet kellett közigazgatási nyelvként elfogadni, Kína is küszködik a maga százkét nemzetiségével... Vagy említsem a volt-Szovjetuniót és a volt-Jugoszláviát? A mesterséges asszimilációs politika változtatta ezeket a térségeket tűzfészkekké. A vallási ellentétek sem hitbéli kibékíthetetlenségből erednek, hanem az általuk "kitermelt" és elviselt kultúrák etikai és etnikai különbözéseiből, ellenmondásaiból, amelyek akkor szegülnek szembe egymással, amikor hatalmi módszerekkel meg akarják fosztani őket nyelvüktől és jelrendszerüktől. Erre a legékesszólóbb példa az ír, a bosnyák, a kurd, a csecsen, a burundi tragédia, vagy a moldáviai, illetve a kárpát-medencei helyzet, a palesztinai kérdés, a zsidó-arab viszony stb. Érthető tehát, ha a kultúra útjában áll, mint nemzeti sajátosságokat hordozó tényező a gazdasági, ennél fogva politikai világhatalmi törekvéseknek, erőszaknak.

4. Vagyis: kultúra-ellenes és kultúra-pusztító világban élünk. Ebből következik az elidegenedés, amely szétzúz minden nemes emberi kapcsolatot, az állami manipuláció segédletével egyéni jogokra bontja a kollektív jogokat, az Embert, aki csak közösségben képes kiteljesülni, olyan egoizmusba kergeti, amely megfosztja egyéniségétől... És itt ismét a kultúra kerül előtérbe, hiszen a kultúrálatlan embert könnyű uniformizálni. Az uniformizálást szolgálja az utcaszéli közétkeztetéstől a divathóbortig a tömeghisztériát kiváltó szórakoztatóipari rendezvények egész sora. Az uniformizált ember viszont észre sem veszi, hogy modern rabszolgává változattták, hiszen az igényei immár csak a biológia és fiziológia szintjén tespednek. Igaz, az árufogyasztáshoz nincs is szükség magasabb szintű igényekre.

5. Olyan szellemi elsivatagosodással nézünk szembe az ezredfordulón, amely egyetemes társadalmi katasztrófához vezethet. S megalapozhatja, bár ideiglenesen, egy új rabszolgatartó társadalmi rendszer világméretű meghonosítását. Magasabb fokon, mint az ókorban volt, de annál könyörtelenebbül, háborúval, politikával, pénzzel és a kultúra megsemmisítése révén. Márpedig a kultúrájától megfosztott ember nem is minősíthető. Szellemileg kiszolgáltatott. A kiszolgáltatott ember pedig – bármivel is foglalkozzék – cseléd vagy rabszolga. A szellemi rabszolgaság sivatagában viszont nemcsak a rabszolgák, de az uralkodó, sőt még az istenek és elpusztulnak.

Félek és mindenkit féltek e sivatagtól, függetlenül attól, hogy milyen nyelven dadog és milyen istenhez könyörög, mert egyre pusztulnak a szellemi oázisok.

Én már jártam sivatagban.

Tisztelt Szíj Rezső! Kedves Barátom!

Jeles ünnepeden, 80. születésnapodon köszöntőid között lélekben mi is ott leszünk a Ráday Kollégium dísztermében, az általad 1973-ban alapított Művészetbarátok Egyesületének 800 valahány tagja és vezetői. Akik ismerik életutadat, régen tudják, hogy évtizedek óta kis hazánk példa-emberei közé tartozol. A másokért is cselekvők, országot és népét önzetlenül szolgálók közé.

Életed egy fáradhatatlanul dolgozó, alkotó ember életműve, tettekben felsorolhatatlanul gazdag. Példás tetteid sorában nem utolsó helyen említendő, amit a magyarországi vizuális kultúra terjesztéséért végeztél, Egyesületünk alapító főtitkáraként, majd elnökeként is 1988-ig. Köszönet és elismerés mindenért.

Mivel Geröly Tibor főtitkárral együtt ma este is hetekkel ezelőtt rögzítetten előadóként és szokásos heti találkozónk vezetőiként másra áthárithatatlan elfoglaltságunk van, így csupán e levélben kívánhatjuk Néked – Egyesületünk és elnökségünk tagjai nevében is –: még sok munkás évet, a munkához erőt, egészséget! Száz évig éltessen az Isten!

Budapest, 1995. október 4.

Nagyrabecsüléssel, baráti szeretettel köszönt:
Gergely Mihály, elnök

Király Lajos

Időtlenség boldog himnuszával

Száguldunk felszabadultan
méretlen űrkoponyában
évmilliárdok kozmikus
csendjében új ismeretlenek
tárulnak galaxisok törpülnek
űrsirályok sikoltanak
Űr-Csendes-Óceán fölött
Gyémántcsőrükben rángatódznak
szikrázó csillaghalacskák
szállunk időalagúton át
jelenből múltba múltból jövőbe
szívünkben az időtlenség
boldog himnuszával

(Az Uránusz Kiadónál most megjelent Kláris antológia '95-ből.)

Rudnai Gábor

Tilalmas ének

Kriszta, e tiszta szép ragyogásban
én csak egy árnyék, árnyad lehetek?
Napnak a holdja, vágya bolondja,
kergetem elfutó életemet.
Mert odaátról már csak a vád szól:
Miniatűrökön pepecseltél, hol van a nagy mű, a sixtusi freskó?
Hol van Hamlet, hol van Faust?
Mit akarsz?
Boldog vagy legalább?
kései érzés vagy épp korai, hiszen hírtelen fel se ocsúdtál,
egy év lappangási idő és – mit neked intelem! – szinte ledönt a láz.
Torkodon akad a rím és sima úton is botlik a versláb,
felrúgva szabályt e szabálytalanul viharos szerelemben.
Élhet az ember takaréklángon?
Hajlik a tölgy, de hajolhat-e úgy, mint a nádszál?
Szólhat-e még a rigó vagy beton-átok ül a világon?
Kriszta, te tiszta, aranyhajú tündér,
hozd nekem vissza
fiatalságom!

(A Szerzőnek a Művészetbarátok Egyesülete kiadásában most megjelent Kriszta könyve című kötetéből.)

Horvai Varga Istvánné

Ilosvai Varga István öröksége

Száz esztendeje, 1895. augusztus 31-én, Kunhegyesen született Ilosvai Varga István. Erre az eseményre méltó módon készült a szülőváros és Szentendre is, ahol a kiváló festő otthonára lelt. Mindkét város megkoszorúzta sírját a szentendrei temetőben, a most alapított Ilosvai Varga István díjat első ízben a szintén kunhegyesi születésű festőművész, Gy. Molnár István kapta. Kunhegyes Város Önkormányzata emlékünnepséget is rendezett Ilosvai Varga István születésének 100. évfordulóján, ahol Pogány Ö. Gábor, László Gyula, Tóth Antal szólt a nagy festő munkásságáról. Ebből az alkalomból nyitotta meg Nagy Kálmán református lelkész, alpolgármester abból a 111 rajzból összegeződő kiállítást, melyet Ilosvai Varga István özvegye adományozott Kunhegyesnek. Az ünnepség a Hild József által tervezett műemléktemplomban zárult, ahol dr. Bolyki János teológiai professzor zenés áhitattal szólt istentisztelet keretében Ilosvai Varga István emberi és festői értékeiről. Az emlékülés keretében Szelekovszky István polgármester érmeket és okleveleket adott át mindazon közreműködőnek, aki sokat tett és tesz a művész méltó utókorának megteremtéséért. Felemelő pillanat volt, amikor a Művelődési Központot Ilosvai Varga Istvánról nevezték el és megkoszorúzták a festő szülőházát, melyet a tervek szerint a következő években Ilosvai Varga István Múzeumnak kívánnak átalakítani.

Miben összegezhetjük festészetének jelentőségét?

Hosszú ideig kereste öntörvényeit. Megtalálta. Telitődött lepkékkel, kaktuszokkal, (bennük a létezés formáit, színeit gyűjtötte), sajátos gondolkodással. A botanikai, zoológiai érdeklődés festői eredmény lett sok elvonatkoztatás és kiemelés révén. Tájékozódása alaposnak bizonyult. Ő is eljutott Ady és a maga útmutatása nyomán "Értől az Óceánig", Kunhegyestől Párizsig, Jászberényig, Nagybányáig, Szntendréig, Önmagáig. Vlaminck zaklatottsága, Van Gogh drámája, Mednyánszky együttérzése művészetének földolgozott, arányban tartott komponense lett. Mindezt egyéniségévé avatta. Töprengett a csongori hármas úton, helyes irányára bukkant.

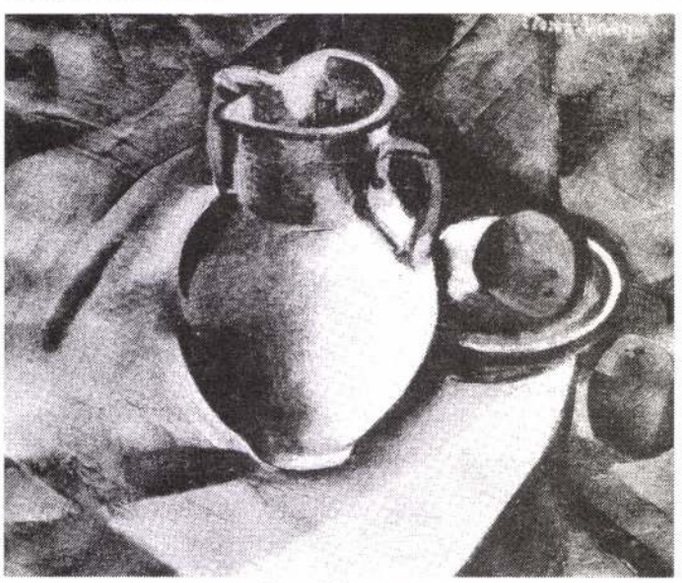

Csendélet, 1933

Amivel Kunhegyes megajándékozta, az a nagykunsági tempó. Soha nem siet. Megérkezik. Nem lassú, nem gyors. Szívós. Alapos. Medgyessy szobrai, Ilosvai képei ebben a tekintetben testvérek. Magaslatuk, katarzisuk a harmónia, a legyőzött feszültség, a belső béke. Az a tény, hogy Nemes Lampérth József kubisztikus szigora és Czigány Dezső összefogottsága is fölkeltette figyelmét, nem okozta, hogy stílusa eklektikus legyen, mert minden hatást öntörvényévé finomított.

Megérintette Szentendre varázsa. A magyar nagylelkűség urbanisztikai formává alakult. Mi a menekülő szerbeket a XVII. század végén befogadtuk, ahogy előtte a kunokat és a besenyőket, utána a horvátokat, bosnyákokat. A bajba jutott emberen ezer esztendő folyamatosságában segítettünk. Így Szentendrén a szerbek, vagy hat községből érkezettek, fölépítették egykori templomukat és köréje telepedtek házaikkal. Így alakult ki az a kacskaringós, labirintikus mediterrán, szerb, dalmát hangulatú építészeti forma, mely a Dunaparti várost európaivá avatta a színek érzékeny gyülekezéseivel, a formák csöndes torlódásával. S közben lassan mindenki magyarrá asszimilálódott, mert soha senkit nem akartunk asszimilálni. Virágfűzérekkel teli a szentendrei utca, színes bensőség, költői képek festőisége árad e sajátos hangulatból, melyet Ilosvai Varga István érzékelt, s e rejtett kincsek föltáró kolumbuszi festője lett. Őszinte, tiszta, átható kamaraművészet az övé, – minden jelentéktelennek látszó látvány jelentőssé válik festményein, miközben magatartása a szellemi függetlenség jegyében állandósul.

Megszakadt, remegő, előcsalogatott színeinek "gyöngyházderengése" Szentendre évszakainak gazdag metamorfózisa és Ilosvai Varga fölisméréseinek együttes egyedisége. Népmesei elem rejtett számmisztikája: három birs, három napszámos, három akt jelenik meg képei felületén. Köztudott az is, mennyire szerette Ady költészetét, ez megnyilvánul a képzeletében szunnyadó színek föltámasztásában. Ady "Véres panorámák tavaszán" című versében szecessziós fordulatok, szürrealisztikus képek találhatók és Ilosvai Varga István 1933-ban festett "Szentendrei Duna-part"-ján is fölfedezésre váró látványok rejtőznek.

Több mint egy évtizedig vezette a csepeli Munkásotthonban a képzőművészeti szakkört, tanári szelídsége és minősége egyszemélyes akadémiát jelentett a hallgatóknak. Ilosvai intézményként nevelte művésszé Bakallár Józsefet, Németh Miklóst, Bartl Józsefet, Misch Ádámot és társaikat. Ez is fontos epizód annak az életművében, aki egyenletes volt pályaívének minden állomásán. Talán azért is halasztotta magában a főmű megfestését, mert értékrendjének fennsíkján szemlélődött és alkotott. Blake költői fölismerése, hogy

"Homokszemben világokat,
Örökkévalóságot egy órán"

lehet találni fában, virágban, legelésző lóban, vonuló felhőkben. Erre bukkant rá a maga intenzív szelídségével Ilosvai Varga István, ezt a lehetőséget ragadta meg, ez lett az ő festői univerzuma. Művészetében a lét színes központjait villantja föl, a Mindenség képben sűrűsödött híreit, ezen a nyomvonalon teremtett maradandó értéket.

Losonci Miklós

Ilosvai Varga István centenáriumára

Az új magyar képzőművészet kitűnő mestereinek egész sora született a múlt század kilencvenes éveiben. Ahogyan e mostani évtizedben múlik az idő, egyre többször emlékezünk a jeles elődök centenáriumára. 1990-től, a Ferenczy-ikrek, Noémi és Béni jubileumi évfordulójától merül fel gyors egymásutánban nagyjaink alakja, életműve, esztendőről-esztendőre nagytehetségű festők alkotásai kerülnek a közönség elé az emlékezetükre rendezett kiállításokon, s tisztelgő cikkek, dolgozatok olvashatók a száz éve születettekről. 1895-ben látta meg a napvilágot Bánovszky Miklós, Bernáth Aurél, Dési Huber István, Elekfy Jenő, Ilosvai Varga István, Patkó Károly, Tarjáni Simkovits Jenő, közülük Tarjáni Simkovits Jenő – a grafika nagy öregje – személyesen is megünnepelhette születésnapját a Magyar Nemzeti Galéria és a Művészetbarátok Egyesülete rendezésében megnyílt tárlaton, családja és tanítványai körében.

Ilosvai Varga István ennek a pléiade-nak volt fényes csillaga, festészetünk egyik legeredetibb egyénisége, a lírai hangulatú képek alkotója. Ez a festett költészet valahány művében a piktúra sajátos törvényeinek maradéktalan érvényesítésével jelent meg, a kétdimenziós ábrázolás színekben gazdag változatainak megfelelően. Tehetségének elhivatottságát szakmai készültségével igazolta, szinte magától értetődően tett eleget mindazoknak a feltételeknek, melyeknek teljesítése a hiteles festőművészi megnyilatkozáshoz nélkülözhetetlen. Mégpedig olyan hőfokon és személyes meggyőződéssel, hogy festményeinek a szellemisége szinte esztétikai összefoglalását kínálta az ágazati, műfaji igényeknek. Amit manapság modern piktúrának neveznek, annak valahány fontos ismérve fellelhető a képein, ám mindannyiszor szerves egységben, a művész lelki alkatának, intuiciós készségének a jellegzetességeivel. Ez a szerves egység azért jöhetett létre, mert mind határozottabban érvényesült benne a szakszerűség mesterségbeli gyakorlata, ami a jó festménynek maradandó minőséget biztosít.

Nem elfogultság Ilosvai Varga István művészi képességeit felsőfokon véleményezni. A tiszteletet iránta a humánum váltja ki, amit nem lehet felosztani mű és alkotója között. Munkássága során töretlen harmóniában jelenik meg a festmény és a belőle áradó őszinte vallomás. Ez azért hat lenyűgözően, mert ami érzelmi nyitottság van benne, az magától értetődő, sőt szükségszerűen szép és derűs. Képein a vizualitás és a mondanivaló, minden ecsetvonás és színfolt összefügg egymással, azt a képzetet kelti, hogy így kerek a világ. Vajon miként sikerült neki ezt a vizionárius, nosztalgikus élményt egyértelművé tenni, hogyan jutott közös nevezőre az élet értelme és az optikai birodalma?

A tevékenységét meghatározó belső béke, egyensúly, mérték és arány forrásaira rátalálni életrajzának alapos áttanulmányozásával lehet, az okokat és következményeit lélektanász és műítész egyaránt kielemezheti pályájának alakulásából. Azonban hamarost bebizonyosodik, hogy művészetében nincsenek éles fordulatok, melyekkel korszakokra lehetne bontani oeuvre-jét, mert mindig is hajlamai szerint vélekedett tennivalóiról, legjobb meggyőződését követve fejezte ki magát, elkerülte az olcsó sikerek csapdáit, akár a hatalom, akár az ellenzék állította fel ezeket a kulturális közéletben. Persze, az ilyen esetek már azért se hozták kísértésbe, mert a helyezkedés, csoportosdi, a torzsalkodás érdeklődési körén kívül maradt, nem foglalkoztatták a vetélkedés esélyei. Mintha érzéketlen lett volna a dogmákat kiszolgáló irányzatok között dúló csetepaték dolgában, talán észre se vette, amikor a hivatalos műkritika egyik idétlen megszemélyesítője a nonfiguratív elvontságokra próbálta rábeszélni. Az áldatlan rivalizálástól távol lepkéi, kaktuszai ápolásával mulatta magát, mindvégig zavartalanul haladt a maga útján.

Hogy miért tanúsított érdektelenséget az avantgardista toborzók idején, azt pályaképének egyenletes mozgása, egyedi alkotómódszerének a felismerése indokolja. Adottságai, stúdiumai, művészettörténeti ismeretei és a korabeli törekvésekből levonható tanulságok sokoldalúan befolyásolták formanyelvének a kialakulását, de csak úgy, hogy feladatainak elvégzésekor vérmérséklete, képességeinek karaktere, festői látásmódja szerint váltotta valóra elképzeléseit. S mivel nem igazodott se az ezotéria, se az eklektika követelményeihez, önállóan tudott válogatni gondolatai és érzései érzékeltetésének lehetőségei között.

Fejlődése folyamatának körültekintő feltárása a műtörténet bölcs tudósaira vár. Szentendrei életviteléről, aktívitásáról, sikereiről számos tény ismert már. Viszont a rácvárosi áttelepülése előtti 12-15 esztendő történetéről a kutatók csak kevés adatot, dokumentumot tartanak számon. Ilyen vonatkozásban jó lenne, ha a kunhegyesiek segítenék pótolni a hiányokat. Kunhegyesen és Jászberényben nyíltak meg első kiállításai, nem volna haszontalan az ott bemutatott képek sorsáról tájékozódni.

Kalapos önarckép, 1964

Tőle magától értesülhettünk arról, hogy a Kunságról, a Jászságról mennyi élmény élt az emlékezetében, a korai művek áttekintése eligazíthat a szentendrei évtizedek problémáiban is. A természethez fűződő kapcsolata feltehetően – a szülőföldön vált szorossá, önképzésének nagybányai, párisi szakasza a plein air sorsdöntő befolyásáról győzi meg festészetének a kedvelőit. Hogy nem lett az École de Paris magyarországi rezidense, az is természetszeretetéből érthető meg.

Hívei között vannak olyanok, akik nagyrabecsülik a természettudományokban szerzett szakismereteit. Hiszen azért tekinthető Ilosvai Varga István képzőművészetünk egyik legilletékesebb koloristájának, mert képein erdők-mezők burjánzó növényeinek, a fény bontott árnyalatainak, az időjárás és a napszakok változásainak a színvilága tér vissza, mint a festmény lényeget sugalló kelléke.

Többen megállapítottak már, hogy Ilosvai Varga István elegendő energiával rendelkezett a lélekhasadásos kollegák elszigetelődésének a feloldására, műveiben megszűntette a kolorit és a feszes konstrukció ellentétét. A dúsan vagy légiesen felrakott színek szilárd szerkezetet töltenek meg hangulattal, a természetfestés palettájáról jutott neki elegendő tónus, valőr a képépítő ritmus átvilágítására. Annak kell lekiismeretesen utána nézni, hogy a szűk utcák, meredek lépcsők városában miért szóródik szét a fény, terjeng a lomha pára, miként jött létre a látomásos veduta? Biztos, hogy szerepe van ebben az alföldi szivárványnak, a "délibábos rónaság"-nak. Kis hazánkban a régiók színképe átlépi a megyehatárokat, kiben-kiben eluralkodik a képzelet játéka, az érzékek nyugtalansága.

Ilosvai Varga Istvánt mint botanikust, zoologust is sokan becsülték. Már kora ifjúságától mély benyomást tett rá a "természet lágy öle", a natura kimeríthetetlen kincstára. (Nem véletlen, hogy annyira szerette Ady Endre verseit: a Hortobágy poétája – ha átköltözött légyen a Balaton partjára – vajon hasonult volna fenntartás nélkül a pannon idillhez?) Érthető, hogy Kungegyesen azon töpreng a műbarát, hogy a kunságifi mit vitt magával a Duna balpartjára. Le kell szögezni, senkisem akarja elvenni Szentendrétől Ilosvai Varga Istvánt, azért sem, mert a Szentendrei Festők Társaságát tulajdonképpen a posztnagybányaiak alapították, csupán az utókor szemellenzős igehirdetői, parancsuralomra törő hittérítői vonatkoztatják el a a művészettörténet öntörvényű mozgását a valóság sokrétű körülményeitől.

Ilosvai Varga István Kunhegyesről indult. Szentendrére, mint pót-Nagybányára érkezett a természetfestők társaságába. Az absztrakt "szentendreiség" szűken értelmezett képlete helyett a művészek nyitottságát személyesítette meg, mert nem akaródzott neki elszakadni a természetről, a figuratív festészettől, a kölcsönös megértés biztató légkörétől.

Pogány Ö. Gábor

A XXVIII. Szegedi Nyári Tárlat

Július 22-én nyílt meg a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai, háromszintes Képtárában. Jelentős kulturális esemény volt ez Szeged város életében a nyári szabadtéri játékokkal egyidőben, fontos idegenforgalmi program. Az ország minden részéről érkeztek művek, az anyagot (szegedi) zsűri válogatta, így a helybeli, környékbeli művészek nagyobb számban szerepeltek, mint a többiek. Tizenkét vállalat, intézmény támogatta a kiállítást és ajánlott fel díjakat. Részletes katalógus készült A/4-es méretben, amiben minden kiállított mű szerepelt színesben vagy fekete-fehérben.

A kiállítást Szuromi Pál művészettörténész rendezte és Trogmayer Ottó, a Móra Ferenc Múzeum igazgatójának bevezetője után dr. Szalay István, Szeged Megyei Jogú Város polgármestere, nyitotta meg. Kitüntetést kapott többek között Fischer Ernő Pantokrátor című képéért, Gyulai Liviusz grafikusművész, festők és több szobrász is. A zsúfolásig megtelt teremben, ájult melegben és levegőtlenségben hallgattuk a megnyitót, utána fogadás a Várkertben, végre szabad levegőn. Rengeteg étel, ital, derűs hangulat, régi kollegák, barátok találkoztak, beszélgettek, eszegettek, koccintottak.

Néhány kivételtől eltekintve nem azokra szavaztam volna, mint akik kitüntetést kaptak, de ez már csak így van, főleg a díjazott szobrok nem tudtak megszólítani. Fischer Ernővel és Ágh Ajkelin Lajossal szemben elfogult vagyok, most is szépek voltak a képeik, de tetszett Ásztai Csaba, Csáji Attila, Pataki Ferenc munkája, Mayer Berta akvarellje, Kovács Tamás puritán grafikája. Ez persze egyéni vélemény.

Minden felfogás, stílus képviselve volt. A hagyományos naturalista, impresszionista képek ízesen megfestve, problémamentesen csillogtak, mint egy-egy örökzöld Lehár keringő. Az elmozdulás, a saját hang keresése már problematikusabb volt itt is, mint minden nagyobb kollektív tárlaton. Akik – hogy úgy mondjam – veszik a lapokat: nagy kihívással kell szembenézzenek, lehetőleg napra készen olyan alapvető kérdésekben, mint pl. megérteni a világot, amiben élünk, megérteni önmagunkat, megtalálni a formát, ami igazán a mienk és amit csak nekünk lehet és kell elmondanunk, szétválasztva a lényegest és a lényegtelent.

Három csoportba lehet sorolni itt is a kiállított munkákat. Először a mindenáron való újatakarás, ami többnyire bizarr, zavaros, keresett, üres, súlytalan, mellékes, kialakulatlan formában jelentkezik, nincs mögötte se érzelmi, se szellemi fedezet. Agyalmány, trükk, blöff, handa-banda.

A második csoport már új hangot üt meg, de főleg tartalmilag nehéz őket elfogadni. Ezek a morbid, torz, sokkoló, agresszív, maszkulin, nyers, goromba megnyilatkozások, néha ügyes kéz, technika, de valmi mégis hiányzik. Talán az alkotónak nincs igazi lényeglátása, helyes ítélete, vagy tiszta szándéka. Nincs centruma! Nem a képnek – a szerzőnek. A legnagyobb figyelem – sajtó, TV, rádió stb. – néhány kivételtől eltekintve elsősorban mégis ennek a kategóriának szól. Úgy látszik, mégis van egy populáris és egy elit művészet, ilyen megoszlású a tudomány, a vallás, filozófia. Az én kettős természetének vetülete ez, ahol az egyik csak a világias, a másik a szellemi realitások felé is nyitott.

A harmadik csoport a keveseké, ahol minden együtt van, új hang, mai hiteles forma, egyéniség, elegancia, bátorság, erő és érzékenység, esztétikum, szabadság és rend jó arányban, ahol szilárd magvuk van a dolgoknak minden doktriner, okoskodó merevség nélkül. Filozófikus, aki elveti a szélsőségeket és egyesíteni tudja magában a maszkulin és feminin minőségeket. Nem csak azt mutatja meg, ami van, hanem aminek lennie kellene. Az emberi érettség mai fokán, aminek itt az ideje. Nem külső, hanem belső változás hozhatja el a szebb holnapot, ahogy Weöres Sándor írja a Nehéz óra című versében. (Az ember) "...mielőtt a külső világba sürögve forogva intézkedik: előbb felméri és rendezi benső világát." "Ez az egyetlen járható út." "A múltbéli ember mindig másokat hódított meg, de – ó, rezgő reménység – a jövőbeli meghódítja önmagát, ezért a sors maga meghódol előtte és a csillagok."

Szeged földrajzilag is közel van a balkáni véres csaták színhelyéhez. Elgondolkoztató, hogy ennek ellenére ezeknek a borzalmaknak nyomuk sincs a tárlaton. Gábor Emil Menekülők című képe az egyetlen, ahol közvetlen kapcsolat fedezhető fel a környező eseményekkel, de ez a kép is inkább szép, békés vonulat és nincs benne semmi megrázó, felkavaró. Igazolódik, ami oly sokszor elhangzott már, hogy a művészetben másról van szó. Nem napi politikai, háborús események diktálják, inspirálják a művészetet, jól lehet, ebben élünk és ennek hatása alól senki nem tudja kivonni magát, de a művészet más szinten mozog. Áttételesen benne van a művekben, de nem egy az egyben illusztratív módon, hanem tartalmilag, esetleg éppen az ellenkező oldalt felmutatva.

A felsorolt kategóriákon kívül természetesen sok a köztes, átmeneti forma, ezért nagyon nehéz biztos ítéletet mondani, különösen, ha egy vagy két kép áll csak rendelkezésre. Életműről lehet valamit hitelesen mondani, amit a személyes ismerettség tesz kerekké, mert "hiteles élet nélkül nincs hiteles művészet", mondta Hamvas Béla, és jó, ha a képek mellett az embert is ismeri a recenzor.

Hasznos és tanulságos volt látni és részt venni ezen a tárlaton. Az ember így jobban el tudja helyezni önmagát, ha látja, megismeri a mások munkáit, szempontjait, törekvéseit. Keresztmetszet volt ez az alkalom, még ha akadt is benne némi lokálpatrióta elfogultság, és voltak, akik valamilyen oknál fogva kimaradtak, nem vettek részt, nem tartották fontosnak itteni szereplésüket.

Remélhetőleg a látogató közönség így is kapott valamit a magyarországi vizuális kultúra mai állásáról, eredményeiről, színvonaláról.

1995. szeptember 20.

Kürthy Sándor

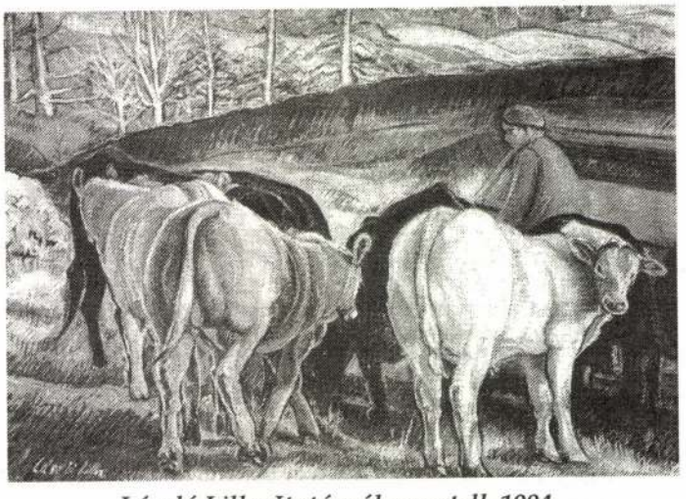

László Lilla: Itatásnál, pasztell, 1994.

A képet a festő Gödöllőn, szeptember 9-én megnyitott kiállításából választottuk

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

67

68 ▪ VÖRÖS GÉZA (1897–1957)

Csíkosblúzos nő szobában

93 × 62 cm
Pasztell, papír
Jelezve jobbra lent: VG

Kikiáltási ár: 850 000 Ft

(Tanulmány Vörös Géza Csíkosblúzos nő szobában című képéhez, a festmény jelen katalógus 29. tételszáma alatt szerepel.)

Vörös Géza: Csíkosblúzos nő szobában, (Feleségem szobában), Kat. sz. 29.

ILOSVAI VARGA ISTVÁN
2002 őszi

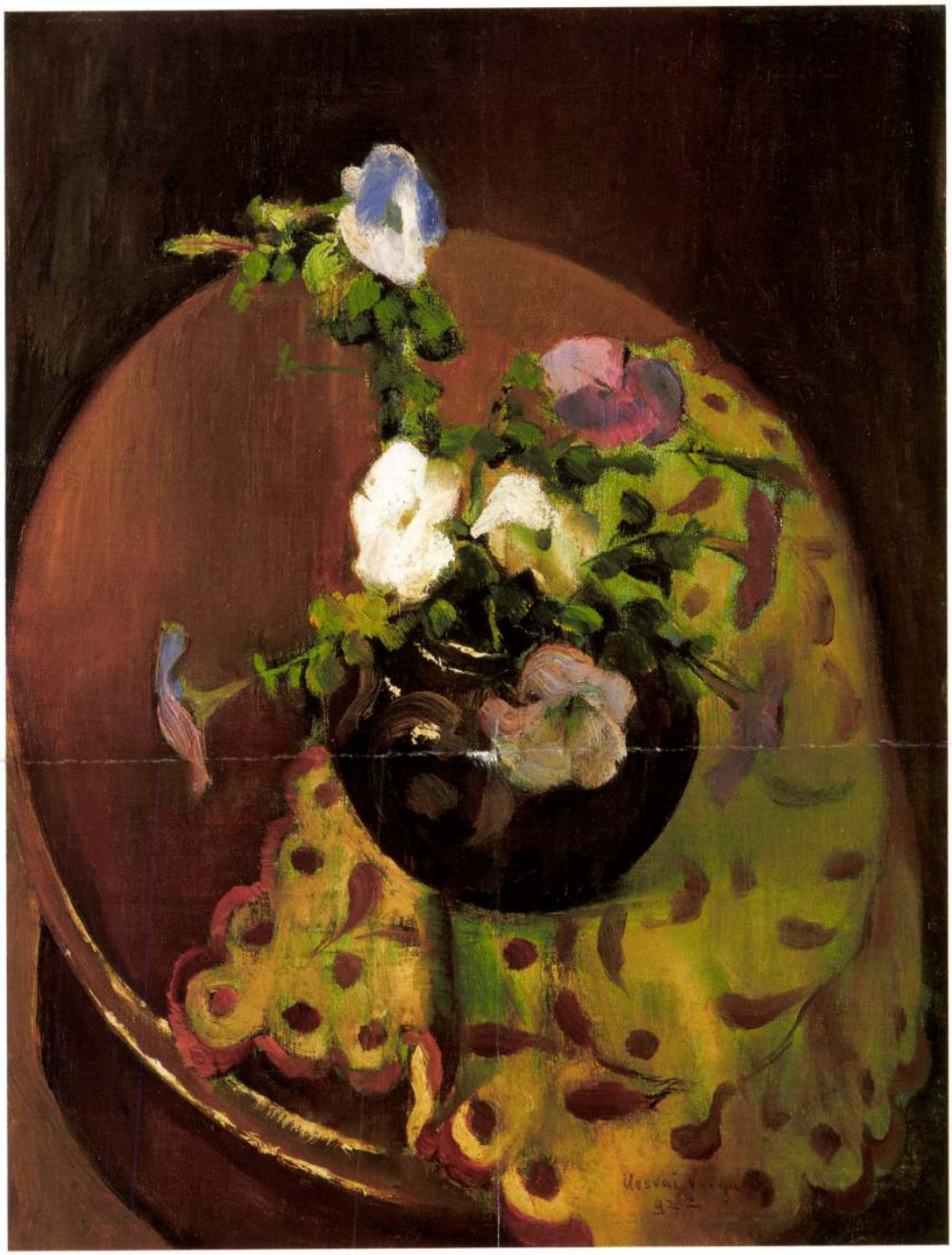

80

80 ▪ ILOSVAI VARGA ISTVÁN (1895–1978)

Csendélet, 1927

57 × 44 cm
Olaj, vászon
Jelezve jobbra lent: Ilosvai Varga I. 927

Kikiáltási ár: 450 000 Ft

81 ▪ MATTIS-TEUTSCH JÁNOS (1884–1960)

Táj fákkal

15,5 × 19,5 cm
Olaj, karton
Jelezve balra lent: MT

Kikiáltási ár: 4 500 000 Ft

1971 ABC
1021

DÉVÉNYI IVÁN

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

Ilosvai Varga István, a szentendrei művészcsoport egyik fontos egyénisége ez év nyarán tölti be életének hetvenötödik esztendejét.

1895. augusztus 31-én született a Jász-Nagykun-Szolnok megyei Kúnhegyesen; édesapja jogász volt. Ilosvai Varga Kúnhegyesen és Jászberényben töltötte gyermek- és diákéveit, – a jászberényi gimnáziumban érettségizett. A középiskola befejezése után a budapesti Haris-közi művészeti szabadiskolába iratkozott be; Rippl-Rónai lett a mestere. Ripplt néhány ízben gellérthegyi – Kelenhegyi úti – műtermében is felkereste.

A Haris-közi szabadiskolából 1917-ben a budapesti Képzőművészeti Főiskolára került, – itt a nagy technikai tudású Balló Ede volt a tanára. Főiskolai stúdiumait – amelyeket katonai szolgálata miatt kénytelen volt félbeszakítani – 1923-ban fejezte be.

1924 őszén – tanulmányainak folytatása céljából – Párizsba utazott; nyolc hónapig maradt kint. Ugyanabban a kis szállodában lakott, amelyben a kiváló magyar avantgardista festő: Tihanyi Lajos, akivel sűrűn volt együtt, s aki egy rajzával és a nagybeteg Adyt ábrázoló litográfiájának egy példányával meg is ajándékozta.

Ilosvai Varga legnagyobb párizsi élménye az 1924 végén nyílt nagyszabású Van Gogh-tárlat volt; a holland–francia mester azóta is az egyik legkedvesebb művésze. Esténként az Académie Colarossi-ra járt, aktrajzolásra, krokizásra. Egyszer-egyszer Henri Matisse és Foujita is megjelent itt; ők is papírral, rajztollal, szénrúddal jöttek, s a többiekkel együtt rajzolták a pódiumon ülő vagy álló modellt.

Ilosvai Varga Párizsból hazaérkezve Kúnhegyesre tér vissza: 1927-ben Pestre költözik. 1929-ben és 1931-ben a nyarat Nagybányán tölti. Mindössze néhány képe született itt; a táj – amely egy emberöltővel korábban Ferenczy Károlyt, Réti Istvánt, Iványi-Grünwald Bélát, Thorma Jánost nagyszerű művek alkotására ihlette – őt nem igézte meg.

A harmincas évek elején Vörös Géza festő hívta fel a figyelmét Szentendrére, mint olyan helyre, amely motívumgazdagságával (Duna- és Bükkös-part, izbégi dombok, szűk sikátorok, gyümölcsöskertek, görögkeleti templomok, barokk városrészek stb.) valóságos paradicsom egy festő számára. Ilosvai Varga vicinálisra ült, hogy körülnézzen a városban és környékén. Szentendre varázsos hangulata nyomban rabul ejtette őt, kibérelt egy kis szentendrei lakást, s azóta (1934) megszakítás nélkül itt él és dolgozik. „A festők városá"-ban rövidesen baráti körre is szert tesz, – elsősorban Tornyai Jánossal, Paizs-Goebel Jenővel, Mészáros László szobrásszal, Deli Antallal, Modok Máriával, Barcsay Jenővel került meleg, ben-

sőséges kapcsolatba. „1958 r… Nem
volt maradásom, – harmadna… képzel-
ni, hogy máshol éljek… Ha… olvas-
suk a művész egyik nyilatkoza…
1934-ben a progresszív tör… Új Mű-
vészek Egyesülete"), a Vesztr… ló Tár-
saságnak és a KÚT-nak („Ké… KÚT-
hoz való tartozására ma is bi… szait és
festőit (Medgyessy Ferenc, E… Perlrott
Csaba Vilmos, Kmetty János, … cz a tö-
mörülés.

A művész életében a továb… tt, s ha
összegyűlt egy kiállításra való … badulás
után egy ideig a Szentendrei… Társaság
élén – mint elnök – Czóbel á… vezetett
Csepelen (több fiatal festőnk … tanító-
mesterét tiszteli Ilosvai Vargáb… vjetunió-
ban (különösen a középázsiai v… ajdonosa
lett a Munka Érdemrend ezüs… Magyar
Népköztársaság érdemes művésze …

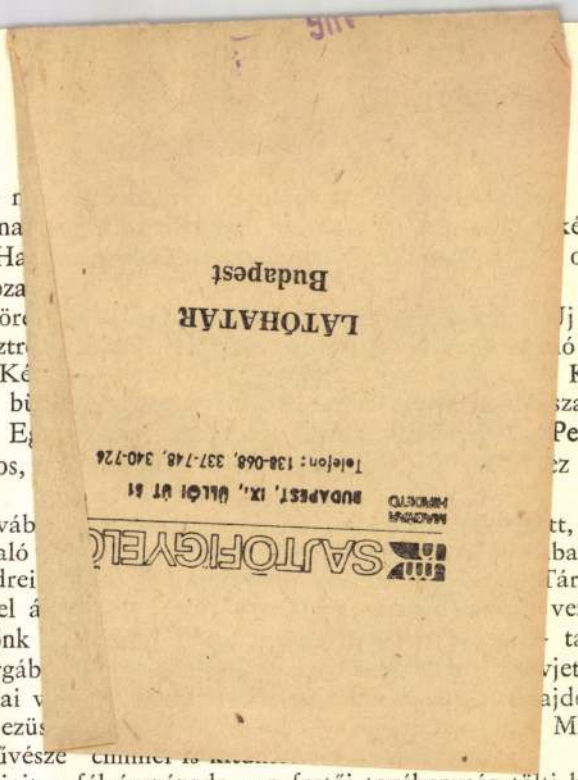

Ilosvai Varga István napjait – fél évszázada – a festői tevékenység tölti ki; ha leteszi az ecsetet, bélyeg- és kaktuszgyűjteményével foglalatoskodik. (Nemzetközileg számontartott kaktusz-szakember, – neve gyakran felbukkan a „Succulentarum Japonia", a „Kakteen und andere Sukkulenten" és más külföldi szakfolyóiratok oldalain.)

De nemcsak a kaktuszfajták százainak tudósa: a magyar lírai költészetnek is szerelmese és avatott ismerője, ritka és értékes verseskönyvek – editio princeps-ek és dedikált kötetek – gyűjtője. Diósi Ödöntől (Léda asszony férjétől) egy párizsi bukinistához, attól pedig Ilosvai Vargához került. „Az Illés szekerén"-nek az a példánya, amelynek ajánlása így szól: „Édes, jó Dodómnak szeretettel, s talán utolsó üdvözlettel Ady Endre, Erdmindszent, 1908. decz. 29." József Attila Medvetáncának Ilosvai Varga könyvtárában levő példányában e sorokat találjuk: „Varga Istvánnak barátsággal József Attila, Bp. 1934. dec. 12." (József Attilával a Japán kávéház Kernstok-asztalánál találkozott néhány alkalommal a művész.)

A közelmúlt idők poétái közül Berda József áll a legközelebb Ilosvai Varga szívéhez: Berda számos „kikötői"-nek egyike a művész vendégváró és vendégmarasztaló szentendrei otthona volt. Az „Égő évek fölé" című kötet bejegyzése így hangzik: „A színlátomások muzsikusának, Ilosvai Varga Istvánnak szívbéli barátsággal Berda József". A költői verset is írt Ilosvai Vargához; a „Színek tobzódó tánca…" kezdetű költemény e sorokkal végződik: „Csak így folytasd tovább emelkedésed te soha nem/ irányítható, forrongó forradalmár." (Megjelent 1965-ben a „Magamhoz méltón" című gyűjteményes kötetben.)

Ilosvai Varga István korai – 1927 előtti – képeiről csupán megsárgult fényképfelvételek maradtak fenn; a fotók azt tanúsítják, hogy a művészt már pályája kezdetén sem elégítette ki a pepecselő akadémikus előadásmód, de nem tudta őt tartósan lekötni az atmoszférikus jelenségek érzékeltetésében kimerülő impresszszionizmus sem.

A századforduló és a századelő francia festészetével (Cézanne, Gauguin, Bon-

Ilosvai Varga István rajza

nard, Utrillo, a Nabi-k, a Fauve-ok, a kubisták) való 1924/25-ös találkozás és a művészi tevékenység leglényegsebb elemének a kompozíciót tekintő magyar festők munkái Ilosvai Vargát már korán a *konstruktív törekvések* irányába terelték.

A Franciaországból való hazatérése utáni hónapokban festett „Almaszüret"-et (1925), majd a nagybányai képeket („Városrészlet a református templommal" 1920; „Fák a Zazar patak partján" 1931; „Nagybányai malom" 1931) feszes szerkezet, élénk. üde, friss kolorit, az „École de Paris", a „Nyolcak", az aktivisták művészi elveinek, formai vívmányainak tanulmányozása, hasznosítása jellemzi.

Ilosvai Varga első önálló budapesti kiállítása 1928-ban nyílt meg a Nemzeti Szalonban; ezt jászberényi, kúnhegyesi, karcagi tárlatok követték, majd 1937 elején egy újabb fővárosi kiállítás, Tamás Henrik – a modern áramlatokkal rokonszenvező, tekintélyes műkereskedő – galériájában. A bemutatott képekre Kár-

páti Aurél is felfigyelt; a Pesti Napló 1937. január 10-i számában „rendkívül tehetséges, sokat ígérő művésznek" nevezi Ilosvai Vargát, akinek mind a festményei, mind a rajzai „erős kvalitásokat árulnak el". A kiállításon egyébként (az önportrék, tájképek, csendéletek mellett) szép számmal kaptak helyet olyan képek is, amelyek – szociális indítéktól hevítve – a dolgozó kisember: az agrárproletár, az ipari munkás életét, sorsát szólaltatták meg („Munkálkodó asszonyok", „Kőhordók", a Festészetünk a két világháború között című Lyka-könyvben is tárgyalt „Sikátor" stb.). A művész kapcsolatba kerül a Kassák-körrel is: a Kassák Lajos szerkesztette Munka című „művészeti és társadalmi beszámoló" 1937. évi januári számának címlapján egy Ilosvai Varga-tollrajz reprodukciója látható.

1938 tavaszán a debreceni Déri Frigyes Múzeum látja vendégül Ilosvai Varga István munkáit: a Debreczen című lap 1938. május 1-i számában megjelent cikk szerint a kiállításlátogatóra mély benyomást gyakorol a falakon függő festmények „káprázatos szín-mágiája". A kritika e szavakkal fejeződik be: „Ez a negyven kép egy önmagával harcoló, kereső, kutató művészléleknek lázas alkotó és teremtő elhivatottságát mutatja meg."

1942 tavaszán Medgyessy Ferenc szobraiból, rajzaiból, gobelinjeiből és Ilosvai Varga olajfestményeiből nyílik kiállítás. „A Műbarát" helyiségében. A Film, Színház, Irodalom című képeslap 1942. évi 18. számában Csemiczky Tihamér, a korán elhunyt festő, grafikus és művészeti kritikus foglalkozik a két művész közös tárlatával: „Ilosvai Varga István képei alkotják a kiállítás gerincét. Arról a festőről, aki Medgyessy mellett ilyen tökéletesen tud érvényesülni, csak a legjobbakat írhatjuk. Témáiban, szellemében, stílusában *vérbeli festő* munkái ezek a képek..." A Nemzeti Újság 1942. május 1-i számában Radocsay Dénes műtörténész ismerteti a Medgyessy–Ilosvai Varga-kiállítást: „Ilosvai Varga alkotásai gazdagok és változatosak. A művész egyforma készséggel tesz eleget mind az oldott és lágy festőiség, mind a szigorú szerkesztés, a konstruktív látásmód követelményeinek... Képeinek egy részében elmélyedő, bölcselkedő hangot üt meg a festő, más munkáiban viszont játszi, derűs kedély nyilatkozik meg."

A felszabadulás utáni esztendőkben tovább érik és terebélyesedik a mester életműve. 1947-ben részt vesz a stocholmi grafikai kiállításon, majd 1948 májusában a Fővárosi Népművelési Központ Rákóczi úti helyiségében nyílik meg munkáinak retrospektív tárlata, amelyen a régebbi képek mellett („Öregasszony" 1936; „Beszélgető asszonyok" 1937; „Szegénynegyed" 1939) új termésének válogatott darabjaival („Lilás harmónia" 1946; „Sárga kép" 1946; „Utcai munkással" 1947 stb.) találkozhatott a közönség. A katalógus előszavában Kampis Antal rajzolt portrét a művészről: „Ilosvai Varga István rajztudása, tér- és felületkompozíciója, festői technikája fölényesen biztos. Nem absztrakt festő; az objektív valóság képét soha el nem utasítja... Ecsete nyomán líra, – megindult, bensőséges költészet fakad." A Magya Nemzet 1948. május 5-i számában Gogolák Lajos elemzi a tárlat anyagát; elismeréssel, megbecsüléssel szól a festőnek „a művészet iránti odaadásáról és aszkéziséről", s kitér Ilosvai Varga önportréinak sorozatára is: „önarcmásaiban a művész nagyszerű pszichológusnak bizonyul."

A negyvenes és ötvenes évek fordulóján Ilosvai Varga is „formalista", „dekadens" művésznek minősült, s így munkái – önálló kiállítás formájában – pár esztendeig nem kerülhettek bemutatásra. Miután a modern művészettel szembeni előítéletek, elfogultságok oldódni kezdtek, – 1953-ban, majd 1954-ben kisebb

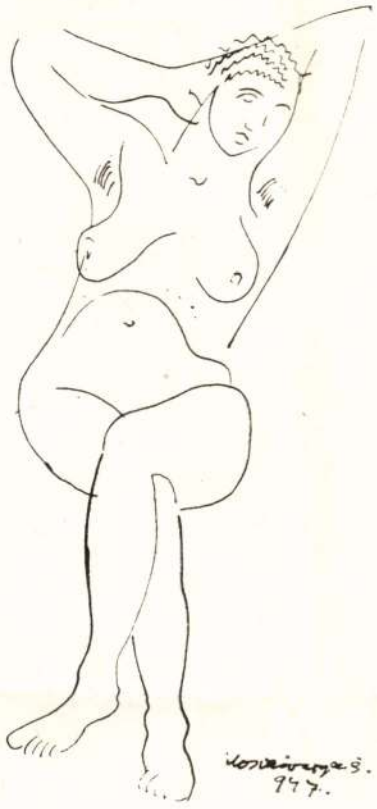

Ilosvai Varga István rajza

Ilosvai Varga-tárlatok nyíltak a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban. Az 1954-es kiállításon részt vett még a Czóbel-házaspár és Szántó Piroska is; a megnyitó beszédet Fülep Lajos egyetemi tanár, művészetfilozófus mondotta.

1958 tavaszán az Ernst Múzeum rendezett terjedelmes Ilosvai Varga-tárlatot. A katalógus élén közölt kis, finom esszé méltán nevezte a művészt „eredeti és hiteles szellemnek", aki „művészetének változásaiban mentes maradt az idegen hatásoktól", s „akinek festészete – Rainer Maria Rilke szavaival élve – »komoly, egész és igaz«". A Műterem című folyóirat 1958. évi 6. számában az idős művészeti író: Dömötör István az ábrázolás érzékletességét, életteljességét, a színek artisztikumát jelöli meg Ilosvai Varga piktúrájának uralkodó jegyeiként.

Az 1958-as kiállítás sikere, kedvező visszhangja (az anyagot 1958 szeptemberében a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum termeiben is bemutatták) ösztönzően hatott a művészre; a következő – 1959-es – esztendő bővelkedik új, kimagasló értékű Ilosvai Varga-művekben. Ezek közé tartozik a „Kis templomköz", a „Lány a kapuban fiúkkal", az „Esőcsatorna", a „Piros postaláda", a „Zsuzsánna kaktusszal", a „Gülbaba-köz Szentendrén" és a „Csendélet piros asztalon".

E képek azután az 1959-es szentendrei kiállításon kerültek a nyilvánosság elé. Cseh Miklós esztéta katalógus-előszava sok kitűnő, találó megállapítást tartalmaz a művész „mindig megújulni képes egyéniségéről", „új élményeket, új mondanivalókat kereső, veszteglést, elszürkülést nem ismerő alkotó kedvéről", az Ilosvai Varga-művek „zeneiségéről, szonátaszerűségéről, szín- és forma-melódiáiról."

Az 1959-es szentendrei kiállítás után nyolc esztendeig váratott magára az újabb Ilosvai Varga-tárlat, bár a festő műhelyében lankadatlan munka folyt ezekben az években is. Az 1967-es – Frank János által rendezett – budapesti kiállításon (Ernst-múzeum) azután teljes számban felsorakoztak a 60-as évek elején és közepén született kompozíciók, közöttük a „Napernyős nő az utcán" (1960), a „Hervadt virágok" (1962), a „Narancsok és kaktusz" (1962), a „Dolgozó kőműves" (1963), a „Nyár" (1964) és még vagy hetven további mű –, a mester munkásságának valamennyi periódusából. A kiállítás előtt az általános vélemény az volt Ilosvai Vargáról, hogy a művész a jó, a számottevő magyar festők közé tartozik; a tárlat után azonban nyilvánvalóvá, kétségtelenné vált, hogy az idős alkotó több, mint jó festő – egyike napjaink *nagy* magyar művészeinek. (A tárlat néhány festményével rövidesen – 1968 májusában – a külföldi művészbarátok is megismerkedhettek, az esseni Folkwang múzeum „Ungarische Kunst der Gegenwart" című kiállításán.)

Az 1967-es Nagymező utcai tárlat képes katalógusának oldalain, majd Modern magyar művészet című monográfiájában (Corvina kiadó, 1968) Németh Lajos jelölte ki Ilosvai Varga művészettörténeti helyét. Ilosvai Varga „koloritgazdag, mély érzelmeket sugárzó piktúrájában" Németh a lírai, poszt-impresszionista festői nyelv és a szerkesztő szándék szerencsés találkozását, szintézisét látja megvalósulni; Németh Lajos szerint a szentendrei fesztészet egyik – igen lényeges – ágának (Czóbel mellett) Ilosvai Varga a reprezentánsa, „legerőteljesebb képviselője".

Medgyessy Ferencről szóló tanulmányában Ferenczy Béni megkísérelt választ adni arra a kérdésre: melyek a jelentős művészi oeuvre ismérvei ... Nagy szobrászunk úgy véli, hogy a) az életmű egysége, szervessége, b) az alkotói egyéniség markáns, szuggesztív volta, c) a művek elmélyült, koncentrált megformálása, tehát a kvalitás és d) a művész munkásságában megnyilvánuló erkölcsi emelkedettség, komolyság, tehát a humánum jelenléte teszi súlyossá, a múló idők konok támadásaival szemben ellenállóvá egy művész-pálya termését.

A Ferenczy Béni által megfogalmazott kritériumoknak az Ilosvai Varga-művek együttese – úgy hisszük – hiánytalanul megfelel. A delikát színkultúra, az élet és a természet szépségébe vetett hit, a művészeti doktrinákat diadalmasan legyőző, vehemens, felszabadult festői előadásmód, „a teória és a szív közötti egyensúly" (Henry Moore: „balance between the theorem and the heart") a hetvenöt éves Ilosvai Varga István piktúráját a jelenkori magyar képzőművészet élvonalába emeli, s őt legjobb mai festőink – a Frank Frigyesek, Czóbelek, Kmettyk – egyenrangú társává teszi.

Iparművészeti vásár

A karácsony az ajándékozás ideje is, amikor különös gonddal válogatjuk szeretteinknek a személyre szóló ajándékokat. Ehhez nyújt segítséget a kiállító művészek egyedi alkotásaiból a művészek részvételével rendezett vásár.

Borpincék bemutatkozása

A díszudvaron bemutatkoznak a budafoki pincészetek, amelyek szőlőbirtokai az ország kiemelkedő borvidékein találhatók. Ez teszi lehetővé, hogy szinte átfogó képet adjanak az ország borvidékeinek jellegzetességeiről. Érdemes az ünnepi asztalra kerülő bort és pezsgőt is itt, a *„Pezsgő és bor városában"* kiválasztani. A környezet szépsége, a forralt bor, a fahéj és méz illata, a különleges programok, az egyedi kínálat kellemes előkészítője lehet az ünnepnek.

Nyitva tartás:

2003. november 29 – 2004. január 4.

A kiállítások naponta 10–18 óráig látogathatók, hétfő kivételével, az egyéb programok a négy adventi hétvégén lesznek: november 29-30, december 6-7, december 13-14, december 20-21.

e-mail: info@nagytetenyi.hu

honlap: www.nagytetenyi.hu

mobil: 06-30-280-11-77

Király Elvira

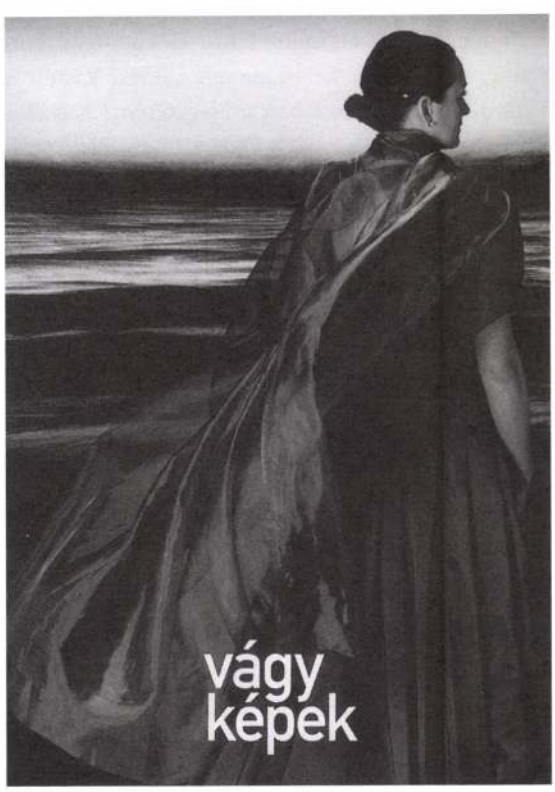

Vágy képek 1999–2003
Ludwig Múzeum Budapest
2003. november 7-ig

CSORNA

Adventköszöntő és kiállításmegnyitó a Csornai Múzeumban

2003. november 29.

2003. november 29-én a csornai múzeum kazettás dísztermében kerül megrendezésre a több éves hagyománnyal rendelkező Adventköszöntő c. program. A rendezvény a Csornai Múzeum és a Premontrei Prépostság közös rendezésében valósul meg.

A vendégeket *V. Szalontay Judit* igazgató köszönti, majd *dr. Horváth Lóránd Ödön* premontrei apát, prépost prelátus mond adventköszöntőt.

Ez alkalommal *Pérely Zsuzsa* Munkácsy-díjas művész gobelin kiállítását csodálhatja meg a nagyközönség.

„Pérely Zsuzsa fonalakkal fest. Művein keresztül úgy kerül egymás mellé szent és profán, hogy ezzel új értéket nyernek a jól ismert fogalmak, jelenségek, megítélések. Valami titikos belső ösztönnel, égi-földi talentummal, kifogyhatatlan önkifejezési ötlettárral, nyíltan és bátran vállalt érzelmekkel dolgozik. Ihletője néha egy háborús katonai levél, néha egy régi fénykép, vagy csak egy hír a tévéből. A mögöttes – tudatos-tudattalan – szándék a lényeg, legyőzze a feledés, az elidegenedés, a rombolás kísértését, s mivel ez neki sikerül, hite átragad ránk." *(Török Katalin)*

A kiállítás megnyitását a múzeum új kiadványának, a Patrona Hungariae kiállítás katalógusának bemutatása követi.

A kiállítások 2004. március 1-ig megtekinthetők.

VESZPRÉM

A Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság a Veszprém Megyei Pedagógiai Intézettel együttműködve az Egry József Emlékmúzeumban (Badacsony, Egry sétány 1.) 2003. október 13-án 14 órakor múzeumpedagógiai foglalkozást tartott, amelynek célja Egry József művészetének, festészetének bemutatásán keresztül elősegíteni a vizuális művészeti nevelést.

A kreatív foglalkozást *Sinkó István* képzőművész, a Magyar Nemzeti Galéria GYIK műhelyének vezetője tartja.

Résztvevők: rajztanárok és minden érdeklődő, oktató pedagógus.

Gopcsa Katalin

Ilosvai itt bemutatott munkája (Régi Munkácsy utca) és Ámos Imre e teremben látható szentendrei látképei, mindkét pályaképen belül igen fontosak. Ámos baljóslatú, rosszat sejtő, depresszív, váteszi, csaknem monokróm, a „szerkezet akart hiányát" *(Körmendi András)* mutató festményeit később még drámaibb, kicsit színesebb vizionáló művek követik majd (Festő égő ház előtt, 1940), Ilosvai pedig most készíti elő gyöngyházas fényű, sfumátós opusait, melyeket erőteljes kolorista korszaka követ majd.

Haulisch Lenke Ámossal kapcsolatban artisztikus, passzív előadásmódról beszél, a művész pedig asszociatív expresszionizmusnak nevezi ekkori periódusát.

1937-ben naplójában szubjektív emlékképekből táplálkozó víziós képeknek nevezi a harmincas évek harmadik harmadában festett munkáit.

„Ezek nem kimondottan tájképek. Inkább a táj bennem keltette érzések kivetülései" – írja.

Nos Ilosvai, a par excellence festő, a tájban tájat lát, festői formát, átírandó motívumot.

Sokan az új tárgyiasság speciális megjelenítőjének tartják a mestert.

Míg Ámos introvertált, Ilosvai extrovertált alkat, míg Ámos drámai, Ilosvai poétikus, míg az előbbi indulatos, az utóbbi szemlélődő.

A most bemutatott Ilosvai festmény a Munkácsy utcát ábrázolja, mely a Szamárhegyre vezet fel, alig pár lépésnyire található az Anna – Ámos Gyűjteménytől.

A jobb szélen látható két figura szerves része a kompozíciónak, mintegy értelmezi az esetlegesség bájával megfestett épületeket.

A tetők határozottan „meghúzott" kontúrjai a korai Barcsay (s az ő tapasztalatait értékesítő fiatal Kántor Andor) ecsetkezelésére emlékeztetnek. (Persze míg Barcsay Jenőnél a konstruktívan rendező szándék mögött húzódik meg a poézis, Ilosvainál a költői mozzanat mögé szorul a kubusokra való hivatkozás.)

Az a város, mely Ilosvai vásznairól néz vissza ránk, ma már csak nyomokban fedezhető fel.

Legfőképpen éjszaka, holdfényben, amikor elcsendesedik; egy olyan magányos sétán, amilyenre Deim Pál olyan szívesen invitálta mindazokat, akik azzal a Szentendrével óhajtanának találkozni, mely éppen e mű születésének idején művészek százait vonzotta a városba.

Ezt a hangulatot idézi meg Ilosvai Varga István „Régi Munkácsy utca" című vászna.

Hann Ferenc

Orbán Attila kiállítása, Rippl-Rónai Múzeum, Kaposvár
Megtekinthető: 2003. december 7-ig

BUDAPEST

Karácsony a kastélyban

Karácsonyi színek, formák, hangok, ízek, illatok.
Nagytétényi Kastélymúzeum
2003. november 29. – 2004. január 4.

E minden érzékszervünkre ható, léleküdítő adventi rendezvénysorozat helyszíne egy „vidéki kastély a fővárosban", pontosabban a Nagytétényi Kastélymúzeum. A barokk kastély és az azt körülölelő park élettel telik meg erre az alkalomra.

Kiállítások:

- Az öt évszázad lakáskultúráját bemutató kiállítás szobáiban elhelyezett fenyőfákat kiváló iparművészek (textiltervezők, keramikusok, ötvösök,stb.) díszei varázsolják karácsonyfákká.
- A régi karácsonyok hangulatát idézi fel az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében őrzött karácsonyfadíszek kiállítása.

Rendezvények:

- Karácsonyi hangversenyek

A kastély dísztermében klasszikus és régi zene hangversenyek várják a közönséget.

- A Maszk Bábszínpad „Betlehemi történet" című előadása a kastély parkjában a gyerekek számára jelent különleges élményt.

Vesztfáliai mester: Mária, az Ég királynője, muzsikáló angyalokkal (1422 körül)
Szépművészeti Múzeum

spiritusszal fűtött útivasaló, a gázvasalók és a korai villanyos vasalók mellett kiderül, hogy volt és van asztali és ládás mángorló, kéményes vasaló, kesztyűvasaló, vászonsimító üveg és csipkevasaló, Expressz, Vulkán, Dalli és más védett márkájú vasaló.

A nagyanyáink, dédanyáink korát bemutató falusi enteriőrrészlet a paraszti világban használt simító és vasaló eszközök, a parazsas vasalók világát villantja föl, a „modern", 40-es évekbeli konyhasarok pedig a gázvasalók, a korai villamos vasalók használatát idézi föl a látogatók előtt. A múzeum saját anyagán fölül néhány múzeum és magángyűjtő különleges darabja is helyet kapott a tárlókban, összesen több mint 200 vasalót csodálhat meg a látogató. A kiállítás alkalmából jelenik meg az Öntödei Múzeumi Füzetek 12. száma Régi vasalók címmel, *Tóth György* és *Lengyel-Kiss Katalin* tollából. Az Öntödei Múzeum köszöni a múzeumok és a magángyűjtők, valamint a kiadvány megjelentetését támogató cégek segítségét.

Mindkét intézmény szeretettel várja a nagyszülői korosztályt egy kis nosztalgiázásra, s a mai nemzedéket is, akik közül talán sokan már nem is tudják elképzelni, milyen fáradtsággal tudták elődeink a sokszor 3-5 kilós, de a szabóműhelyekben akár nyolc kilós vasakkal is, simává varázsolni a gyűrött holmit.

Vajk Éva és Lengyelné Kiss Katalin
múzeumigazgatók és egyben a kiállítások rendezői

Közönségkapcsolat

SZENTENDRE

Érintések és távolodások

A Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága Szentendre képzőművészeti gyűjteményeiben, ill. múzeumaiban (némiképp a látogatók számának növelésére is gondolva) egy-egy olyan, más művésztől való művet mutat be, mely hasonlatosságokat és különbözőségeket egyaránt mutat a gyűjtemény nevét adó mester egy-egy főművével.

Az így kialakuló enteriőrben rövid magyar és angol nyelvű összehasonlító műelemzés is olvasható, mely rávezetheti az érdeklődő múzeumlátogatót eddig nem is gondolt összefüggések felfedezésére.

Ez év októberében és novemberében az Anna Margit – Ámos Imre Gyűjteményben *Ilosvai Varga István* egy jellegzetes vásznát láthatják az érdeklődők. A tervek szerint decemberben és januárban *Pittner Olivér* (Nagybánya) csendélete a Kmetty Múzeumban, 2004. február és március havában *Thorma János* egyik korai festménye a Ferenczy Múzeumban, majd *Perlrott Csaba Vilmos* erdőrészlete a Czóbel Múzeumban, *Balogh László* Három nő című friss műve a Barcsay Gyűjteményben), a nyár derekán a Vajda Lajos Múzeumban egy *Bálint Endre* opusz, szeptemberben és októberben *Deim Pál* egyik kulcsműve ugyancsak a Barcsay Gyűjteményben lesz látható.

Az évet *Apáti Abkarovics Béla* egy ritkán látható munkájának bemutatása zárja (Czóbel Múzeum, Szentendrei Nyolcak, a Szentendrei Festők Társaságának alapító tagjai).

A bemutatók kéthavonta követik egymást.

Ilosvai Varga István Régi Munkácsy utca (1939) című képe az Anna Margit – Ámos Imre Gyűjteményben

2003. október–november

Ilosvai Varga István (1895–1978) tizenhárom évvel volt idősebb *Ámos Imrénél* (1907–1944), s harmincnégy esztendővel engedélyezett neki többet a sors.

A harmincas évek derekán mindketten Szentendrén dolgoztak; Ámos 1937 és 1941 között nyaranta, Ilosvai – aki 1935-ben kertes házat vásárolt a Zenta utcában – folyamatosan, immár városlakóként.

Ebben az időben az egymás mellett, de egymással kapcsolatban alig lévő két művész főleg városképet festett. Ugyanazok a zegzugos utcák, jellegzetes sikátorok bukkannak fel vásznaikon, hasonló a látványhoz való viszonyuk, érzékenységük is hasonlatos, mégis, ahogyan az oeuvre egészében, e képtípusnál is több a különbség, mint a rokon vonás.

A különbözőségek a két mester eltérő szemléletmódjából, alkati tulajdonságaik másféleségéből adódnak.

Mindketten *Rippl-Rónai* tanítványok voltak (bár Ámos a Főiskolán *Rudnay* keze alatt dolgozik). Ám míg Ilosvai felveszi Rippl latinos hangütését, Ámos komor, baljós vásznain ennek nyomát sem leljük.

A kunhegyesi, jogásznak szánt ifjú Ilosvai 1924-25-ben járja meg Párizst, ahol egyebek mellett a Colarossi Akadémián tanul, korán felszívja a könnyed, franciás látásmódot. Ámos 1937-ben tölt három hónapot a Szajna partján feleségével, Anna Margittal, ahol találkoznak *Chagall*-lal s (legalábbis képekről) megismeri *Picasso*-t.

Múzeumok és gyűjtemények

A vasaló napja – Technikatörténeti múzeumok közös rendezvényei

A simítás trükkjei – trükkös simítók
Textilmúzeum, Bp. III. Lajos utca 138.

Régi tüzek parazsa
Öntödei Múzeum, Bp, II. Bem József utca. 20.

2003. október 16-ától 2004. március 10.

A nagy múltú ipartörténeti tevékenységgel bíró társintézmények szoros és összehangolt együttműködése eredménye ez a két kiállítás. Nem véletlen, hogy mindketten ugyanannak az eszköznek – a vasalónak –a más-más aspektusból való bemutatására vállalkoztak, hiszen a textil- szakma (ipar és háztartás) használta és használja, az öntödék pedig gyártották.

Ezért „A simítás trükkjei – trükkös simítók" című kiállítás megrendezésével a Textilmúzeum célja az volt, hogy elsősorban textil-ipartörténeti szempontból közelítsen a vasaló-vasalás témához. Milyen korban mit, mivel és hogyan vasaltak. A kiállításon látható kronologikus sorrendbe szervezett széles és változatos műtárgyrepertoár kissé durván leegyszerűsítve két nagy csoportba sorolható:

A külső energiaforrás által hevített, melegített nehéz vasból készült, de igényesen megmunkált vasalók, amelyekkel a vasalás művelete csak szakaszosan volt lehetséges és a folyamatos vasalást biztosító, állandó hőenergiát közvetítő vasalók.

A Textilmúzeumban a saját gyűjteményi anyag mellett, a Magyar Nemzeti Múzeum, az Óbuda Múzeum, a Palóc Múzeum, a Déri Múzeum, a Herman Ottó Múzeum, a Jász Múzeum, az Országos Széchényi Könyvtár és *Dóczi Ferenc* vasalógyűjtő és magángyűjtők anyagait és dokumentumait láthatják. Szerepelnek a kiállításban a minden korosztály érdeklődésére számot tartó különböző típusú és korú apró méretű gyermekjáték-vasalók és néhány a jelenkor ipari vasalóinak legkorszerűbb példányaiból.

A kiállítás színfoltja *Berzy Katalin* 2003-ban Ferenczy Noémi-díjjal kitüntetett keramikusművész porcelán-samott masszából mintázott, a valóság illúzióját keltő régi vasalói. *Jakobovics Miklós* nagyváradi festő, keramikus így ír munkásságáról a Magyar Iparművészet 2000/4 számában: *„A reálisnak tűnő, tökéletesen megmintázott, mázazott, patinázott tárgyak, vasalók (...) üzenetet hordoznak (...) Varázslatukkal csaknem belevisznek abba a korba, amelyet idéznek (...)".*

A kiállítás létrejöttében és az anyag szakmai összeállításában *Tóth György,* a Textilmúzeum Alapítvány kurátora volt segítségünkre. A Textilmúzeumot a Poliform Bt.és a YTONG Hungary Kft. támogatta.

A „Régi tüzek parazsa" című kiállításról:
Öntődei Múzeum

Az Öntödei Múzeum 2001-ben pályázati úton jutott *Illyés Mihály* debreceni gyűjtő ipartechnikai szempontból is értékes vasalógyűjteményéhez. Ezt a páratlanul érdekes kollekciót, a muzeológiai feldolgozás után most első alkalommal láthatja a nagyközönség. Természetesen a tárlat nem csak egyszerűen egymás mellé állítja a szebbnél szebb és különösebbnél különösebb vasalókat, hanem a vasalás és a vasalók történetét is bemutatja. A vasalók nagy részét öntéssel állították elő, ezért a formakészítés, öntés technológiája is hangsúlyt kap a kiállításon.

A még 40-50 éve is használatos faszenes, parazsas vasalók mellett láthatóak a híres szegedi rézvasalók, a biedermeier formavilágú, vasmaggal melegített betétes vasalók, az ökörnyelv formájú fényesítővasalók, s a nehéz szabóvasalók egész sora. A

ILOSVAI Varga István

MN 1995. aug. 16

LOSSONCZY TAMÁS kiállítása augusztus 25-től október 22-ig tekinthető meg az Ernst Múzeumban (Budapest VI., Nagymező u. 8.).

ILOSVAI VARGA ISTVÁN születésének 100. évfordulóján augusztus 31-én, délután két órától emlékünnepséget rendeznek a kunhegyesi Művelődési Központban.

PRO SIEBEN

04.50 **Film- és rajzfilmsorozatok**
10.30 **Az életuntak tovább élnek**
Angol vígjáték
12.15 **Kemény, de szívélyes**
Amerikai detektívsorozat
13.10 **A rendőrnő**
Amerikai krimisorozat
14.10 **Arabella Kiesbauer**
Talk-show
15.15 **San Francisco utcáin**
Amerikai krimisorozat
16.10 **Dennis**
Rajzfilmsorozat
16.35 **Tom és Jerry Kids**
Amerikai rajzfilmsorozat
17.00 **Tiny Toon kalandjai**
Amerikai rajzfilmsorozat
17.25 **A rózsaszín párduc**
Amerikai rajzfilmsorozat
17.55 **A Flintstone család**
Amerikai rajzfilmsorozat
18.25 **Alf**
Amerikai családsorozat
19.00 **Roseanne**
Amerikai családsorozat
19.30 **napf**
napi–aktuális–pimasz–friss
20.15 **Eszelős szívatás**
Amerikai vígjáték (1990). *Chris, a tőzsdeügynök barátnőjével és egy másik párocskával Atlantic Citybe igyekszik, amikor egy közlekedési kihágás miatt Valkenvania, a titokzatos kisváros rettenetes bírájának, Reevesnek a karmai közé kerülnek...*
22.00 **A keményfejű**
Amerikai akciósorozat
23.40 **Moziról mozira** (ism.)
00.20 **A riporterek**
Hírmagazin (ism.)
01.10 **San Francisco utcáin** (ism.)
02.00 **Rendőrnő**
Amerikai krimisorozat (ism.)

RTL

07.00 **Pont 7 óra**
07.35 **Egymás között**
Német szappanopera (ism.)
08.05 **Vészhelyzet** (ism.)
09.00 **Egy rém rendes család** (ism.)
09.30 **Cheers** (ism.)
10.00 **Gazdagok és szépek** Szappanopera
10.30 **Életünk napjai**
Amerikai szappanopera
11.00 **Megéri az árát!**
11.30 **Családi párbaj**
12.00 **Pont 12 óra**
12.30 **A springfieldiek története** Szappanopera
13.15 **A kaliforniai klán**
Amerikai szappanopera
14.05 **Gyilkosság a hobbija** (ism.)
15.00 **Ilona Christen**
Naprakész talk-show
16.00 **Hans Meiser**
Kerekasztal-beszélgetés
17.00 **Kockázat** Vetélkedő
17.30 **Egymás között**
Német szappanopera
18.00 **Gazdagok és szépek** (ism.)
18.30 **Exkluzív**
18.45 **Hírek**
19.10 **Vigyázat, robban!**
19.40 **Jó idők, rossz idők**
Német családsorozat
20.15 **Stangl fogadós**
Német vígjátéksorozat
20.45 **Corinna**
Német vígjátéksorozat
21.15 **Peter és Paul**
Német sorozat
22.15 **Traumatológia**
Német kórházsorozat
23.15 **Éjszakai show**
24.00 **Hírek**
00.30 **Cheers** Vígjátéksorozat
01.00 **Egy rém rendes család** Családsorozat
01.30 **Vészhelyzet**
Amerikai sorozat

ORF 1

06.30 **Confetti szünidei TéVéje**
Gyerekműsorok
09.00 **Gyilkosság a hobbija**
Krimisorozat (ism.)
09.45 **Baywatch – A malibui vízimentők**
Akciófilmsorozat (ism.)
10.35 **Az Enterprise űrhajó – A következő generáció**
Sci-fi sorozat (ism.)
11.25 **A nagy kép**
Amerikai film
13.00 **Confetti szünidei TéVéje**
Gyerekműsorok
15.35 **Az Enterprise űrhajó – A következő generáció**
Sci-fi sorozat
16.20 **Baywatch – A malibui vízimentők**
Amerikai akciósorozat
17.10 **Egy rém rendes család**
Szórakoztató sorozat
17.35 **Golden Girls**
Szórakoztató sorozat
18.05 **Két öreg róka**
Tv-filmsorozat
19.00 **Cosby-show**
Szórakoztató sorozat
19.30 **Tv-híradó**
20.00 **Oldalpillantások**
2000. adás
20.15 **Lángoló part**
Négyrészes francia–olasz–német kalandfilm, 4. rész
22.00 **New York-i zsaruk – N. Y. P. D. Blue**
Krimisorozat
22.50 **Holtan és eltemetve**
Amerikai film (1981)
00.25 **Egy rém rendes család**
Szórakoztató sorozat (ism.)
00.50 **Schiejok naponta**

SAT.1

05.30 **Németország ma reggel**
07.30 **Tv-villásreggeli – Ma élni**
09.30 **Érezze jól magát!**
10.00 **Fantáziasziget**
Szórakoztató sorozat
11.00 **Chicago Hope**
Kórházsorozat (ism.)
12.00 **Szerelemhajó**
Amerikai családsorozat
13.00 **Falcon Crest**
Amerikai családsorozat
14.00 **Cagney & Lacey**
Amerikai krimisorozat
15.00 **Az Enterprise űrhajó – A következő generáció**
Amerikai sci-fi sorozat
16.00 **Baywatch – A malibui vízimentők**
Amerikai akciósorozat
17.00 **Kockáztass!**
18.00 **Menj az egészre!**
19.00 **Híradó**
19.15 **Napi „ran" – Sporthírek**
19.30 **Szerencsekerék**
Nyereményes játékshow Berlinből
20.15 **Wolff körzete**
Német krimisorozat
A tolvaj
21.15 **A gonosz dzsungelében**
Amerikai tv-film
Főszereplők: Richard Crenna, Beverly d'Angelo, Vincent Baggetta. Rendezte: Jud Taylor (168 perc)
00.25 **Az U. N. C. L. E. embere visszatér**
Amerikai krimikomédia
02.05 **Az Enterprise űrhajó – A következő generáció**
Amerikai sci-fi sorozat (ism.)
02.55 **Baywatch – A malibui vízimentők**
Amerikai akciósorozat (ism.)

OTV 1

10.40 **Hírnévárusok**
11.55 **Pozsonyi miniatűrök**
12.10 **Lumen 2000**
16.20 **Amerikai Nemzeti Galéria**
17.00 **Nyomok**
17.30 **Mérföldkövek a tudomány világában**
17.45 **Tévékalidoszkóp**
18.05 **A világ vége**
18.30 **Turisztikai magazin**
19.00 **Esti mese**
19.10 **Egészségügyi magazin**
19.30 **Híradó**
20.10 **A speciális egység tagjai** Vígjátéksorozat
22.10 **Híradó**
22.40 **Egy nap a nagyvilágban**
22.50 **Kredit**
23.20 **Film & video**

OTV 2

16.25 **Pragobanka Cup**
Szlovákia–Svédország jégkorongmérkőzés
18.50 **Az első szlovák gimnázium Rőcén**
Dokumentumfilm
19.05 **Tell Vilmos**
Tévéfilmsorozat, 72/9.
19.30 **Híradó**
Eseményösszefoglaló
19.55 **Sporthírek**
20.02 **Időjárás-jelentés**
20.05 **MONAR-expedíció**
Dokumentumfilm egy lengyelországi kábítószer-elvonó gyógyintézetben élő emberekről
20.50 **Cassovia dzsessz**
21.30 **Nagy Péter cár**
Amerikai film, 4/3.
23.00 **Téma**
A gyűlölködés gyökerei. Kerekasztal-beszélgetés a szlovák–magyar viszonyról
00.10 **Híradó**

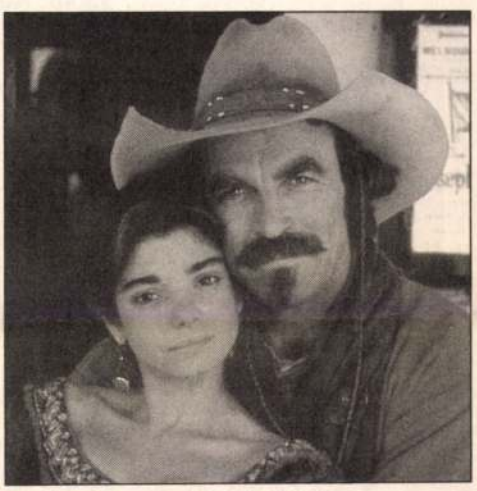

Quigley, az ausztrál (VOX, 20.10)
Amerikai játékfilm

TNT

Főtéma: Női sztárok

20.00 **Amíg vitorláznak**
Négy nővér a II. világháború alatt Új-Zélandban állomásozó amerikai tengerészekbe szeret bele. Főszereplő: Paul Newman
22.00 **Ahol a kémek vannak**
Egy vidéki orvost rávesznek, hogy kémkedjen hazája érdekében
24.00 **Az ellentétes nem**
02.00 **A csókos bandita**
03.45 **Az álmom a tiéd**

CNN INTERNATIONAL

08.30 **Világhíradó**
10.30 **Üzlet ma**
11.30 **Világriport**
12.00 **Business-show**
14.30 **Ázsiai üzleti hírek**
15.00 **Larry King élőben**
15.30 **O. J. Simpson**
16.30 **Sportvilág** (ism.)
17.30 **Üzleti hírek**
21.00 **Nemzetközi óra**
21.30 **O. J. Simpson**
23.00 **Friss hírek**
23.30 **Sportvilág**
24.00 **A világ ura**

Lángoló part (ORF 1, 20.15)
Francia–olasz–német filmsorozat

ORF 2

09.05 **Schiejok naponta**
10.05 **Kétségbeesett utazás – Az Allison Wilcox-sztori** (ism.)
11.35 **Villám és mennydörgés** (ism.)
12.25 **Veszélyesen élnek**
13.10 **A riport – különkiadás** (ism.)
14.00 **Alpok–Duna–Adria**
14.25 **Trapper John főorvos** Filmsorozat
15.10 **Gyilkosság a hobbija** Krimisorozat
16.00 **Schiejok naponta**
17.05 **Isten hozta Ausztriában!**
19.00 **Tartományok ma**
19.30 **Tv-híradó**
20.00 **Sport**
20.15 **Slágerkörhinta**
21.10 **Egy bolond pár**
22.00 **Tv-híradó 2.**
22.30 **Schilling**
23.00 **Coco Chanel**
Dokumentumfilm
23.50 **Az amerikai polgárháború**
Dokumentumsorozat
00.50 **Oldalpillantások**
01.00 **Videoéjszaka**

DSF

06.00 **Tenisz**
Összefoglaló
09.00 **Autó-motor sport**
Összefoglaló (ism.)
10.00 **Tenisz**
US Open, összefoglaló
11.30 **Futbol mundial**
12.00 **Tenisz** (ism.)
US Open, összefoglaló
13.30 **A világ sportja**
14.30 **A sport klasszikusai**
14.45 **Lósport** (ism.)
15.45 **Varázslatos sportok – különkiadás**
Tudósítás a berlini nemzetközi rádió- és tévétechnikai kiállításról
16.00 **Tenisz**
22.55 **Sportriport**
23.00 **Lósport**
Eb-verseny Luxemburgból, 2. nap
24.00 **Futbol mundial** (ism.)
00.30 **Gillette-sporthíradó** (ism.)
01.15 **A sport klasszikusai**
Mats Wilander
01.30 **Tenisz**
Hosszabbítás lehetséges! Élő közvetítés a Flushing Meadows-i amerikai nyílt teniszbajnokságról

EUROSPORT

08.30 **Lovassportok**
09.30 **Táncverseny**
10.30 **Úszás-Eb 1995**
A műugrás döntői
11.30 **Kamionverseny**
12.00 **Motorkerékpáros GP-magazin**
12.30 **Forma–1 – GP-magazin**
13.00 **Póló JAL Kupa**
14.00 **Snooker Európa Liga 1995** (ism.)
16.00 **Eurofun sportmagazin**
16.30 **Vízisí-Eb**
Bourg en Bresse, Franciaország
17.30 **Triatlon Pro Tour**
Toronto, Kanada
18.30 **Ralikrossz-Eb**
Ingelmunster, Belgium
19.30 **Sporthírek 1.**
20.00 **Testépítés**
21.00 **Pankráció**
22.00 **Kamionverseny**
Chelmo (Lengyelország) és Revingehed (Svédország)
23.00 **Traktorhúzás-EK**
Herning, Dánia
24.00 **Golf US PGA**
01.00 **Sporthírek 2.**

MTV

06.00 **Klipvekker**
07.30 **Kliprács**
08.00 **Egytől 3**
08.15 **Klipvekker**
09.00 **Maria klipműsora**
12.00 **Hadd souljon!**
13.00 **Nagy slágerek**
14.00 **Délutáni egyveleg**
15.00 **Egytől 3**
15.15 **Délutáni egyveleg**
15.30 **Sportmagazin**
16.00 **Új mozifilmekből**
A filmvilág hírei, újdonságai, az Európában megjelenő videofilmek. Műsorvezető: *Davina*
16.15 **Délutáni egyveleg**
17.00 **MTV-hírcsokor**
17.15 **Délutáni egyveleg**
17.30 **Hívd az MTV-t!**
18.00 **Táncparti**
18.30 **Enrico klipműsora**
20.00 **Nagy slágerek**
21.00 **Tánckalauz**
22.30 **Beavis és Butthead**
A két rajzfilmfigura kalandjai
23.00 **MTV-hírcsokor**
23.15 **Új mozifilmekből**
23.30 **MTV – élőben**
24.00 **Vége?** Klipshow
01.30 **Videósok éjszakája**

Horvai Vanga Ubul

hordóival Londont, de a modernizáció sajnos az ő létüket is fenyegeti. Pedig hajdanán John nagyapjának a farmján még nagy becsben tartották az igáslovat, és a komlószedésnek is szép szokása volt. Ma a legnagyobb öröm és megtiszteltetés ha kivételes ünnepi alkalmakkor John befoghatja gondosan ápolt lovait a királynő hintaja elé.
Magyar szöveg: Haller Orsolya. Szinkronrend.: Aprics László
20.45: Reklám

20.50: Környezetünk hírei (3')

20.55: Ütköző
Aktuális politikai vitaműsor (45')
Szerk.: Szombathy Pál, Rudi Zoltán. Gy.-vez.: Vidáné Keczán Mária. Rend.: Szentesi Zsolt
Munkatárs: Szutyányi Edina
21.40: Reklám

21.45: Híradó (12')

22.00: Objektív
Háttérműsor hírekről, eseményekről (30')
22.30: Időjárás – Reklám

22.35: Vérvonal
Magyar–spanyol–portugál–lengyel film (100')
Írta: Kardos István. Op.: Pap Ferenc. Gy.-vez.: Ozorai András. Rend.: Erdőss Pál

Marylin és Marianna barátnők, egyetlen közös vonásuk, hogy mindketten árvák. Váratlanul kiderül, hogy Marylin apja él. A film arról a kalandos utazásról szól, amelynek során felkutatják Marylin apját.
Szereplők: Daniel Olbrychski, Silvia Munt, Michaela Cardoso, Annabela Teixeira, Szabó László

0.15: Dante: Pokol Tizenkettedik ének
Angol filmetűd (10')
Rend.: Raul Ruiz
Vergilius – John Gielgud (Mádi Szabó Gábor), Dante – Bob Peck (Helyey László)
Dramatizált jelenetekben: Vergilius – Fernando Bordeu (Kárpáti Tibor), Dante – Francisco Reyes (Zalán János)
A magyar szöveg Babits Mihály műfordítása alapján készült.
Szinkronrend.: Andor Péter

DUNA TV

8.00–14.00: Képes krónika
Tájékoztató műsor

14.00: Lapozó
Lapszemle, friss hírek

14.15: Emlékképek – Régi híradók
Bokor Péter műsora

14.30: Az álompáros
Makrancos hölgy
FF. magyar filmvígjáték (1943)
William Shakespeare vígjátékából írta és rend.: Martonffy Emil
A makrancos hölgy Benedek Pálma, egy gazdag gyáros elkényeztetett lánya, akit férje kezdetben gondosan titkolt szerelme gyógyít ki szeszélyességéből.
Szereplők: Jávor Pál, Karády Katalin, Balázs Samu

15.45: Kapcsok
Ismeretterjesztő magazin (ism.)
Szerk.: Lengyel Gyula. Rend.: Orbán Ágnes

16.40: Horgásztanyán
Horgászmagazin
Szerk.: Szalay Ferenc
Ismerkedés a Rakaca-víztározó horgászati lehetőségeivel. Pisztrángozás a Kelet-Kárpátok romantikus hegyi patakjain. Fogások, módszerek, ötletek. Tilalmak, korlátozások a szomszédos országokban.

17.00: Hélène és a fiúk
Francia ifjúsági tévéfilmsorozat
49.: **A magándetektív**
Rend.: Jacques Samyn

17.30: Mese
A csodakörhinta
Az egyiptomi művészet
Pollux seriff
A szőlőfürt

17.55: Műsorismertetés

18.00: Híradó

18.15: Nyugaton a helyzet változatlan (All Quiet on the Western Front)
Amerikai filmdráma (1930)
Erich Maria Remarque regénye alapján írta: Maxwell Anderson, George Abbott, Lewis Milestone, Del Andrews. Op.: Arthur Edeson. Zene: David Broeckman. Rend.: Lewis Milestone
Az első világháborúban német diákok egy csoportja önkéntesként kerül a hadszíntérre. Lelkesedésük azonban az átélt borzalmak hatására csökken, s a fronton tapasztaltak után tulajdon nemzetük vezetőit is másként ítélik meg. A film és rendezése Oscar-díjat kapott, ami nemcsak Milestone, hanem az anonim módon közreműködő Fritz Lang és Eizenstein képességeit is méltányolja.
Főszereplő: Raymond Griffith, Lew Ayres, Louis Wolheim, Ben Alexander

20.00: Váltó
Gazdasági magazin
Főszerk.: Wiedermann Helga. Rend.: Oblath Péter

20.45: Esti kérdés
A nap interjúja

21.00: Híradó

21.15: Az elKÉPzelt Grúzia
Kék hegyek, avagy egy hihetetlen történet
Grúz filmszatíra (1984)
Forgatókönyv: Revaz Gabriadze. Zene: Gija Kancseli, Dzsanszug Kahidze. Op.: Geno Csiradze. Rend.: Éldar Sengelaja

A szerkesztőségben látszólag lázas munka folyik, valójában kisszerű dolgokra fecsérlődnek el a napok, a hetek, az évek. Eltelik az ősz, a tél, a tavasz és a nyár, de Szoszo elbeszélését senkinek sincs ideje elolvasni. Megreped a plafon az irodisták feje fölött, ők ezt sem veszik észre. Rájuk szakad az egész épület, a bürokraták hatalmas kavarodás közepette menekülnek az utcára, majd elfoglalják helyüket az új székházban.
Szereplők: Vaszilij Csheidze, Dato Dzsgenti, Ariadna Sengelaja

22.45: Látogatás Ilosvai Varga István festőművésznél
Portréfilm
Zene: Herczeg László. Op.: Abonyi Antal, Németh Attila. Rend.: Jeli Ferenc

23.10: Vers
Farkas Árpád: **A szivárgásban**
Elmondja: **Balázs Éva**

Hírújság

Keverem – kavarom

Fejtettbab-főzelék
Hozzávalók 4 személy részére: 60 dkg fejtett bab, 5 dkg Hera főzőmargarin, 2 teáskanál Univer vöröshagymakrém, 5 dkg finomliszt, 1 evőkanál Univer fokhagymakrém, 1/2 csokor petrezselyemzöld, 1 dl tejföl, ízlés szerint só, paprika, ecet

A fejtett babot megfőzzük, sózzuk. Herával zsemleszínű rántást készítünk, melyre vöröshagymakrémet, fokhagymakrémet, pirospaprikát teszünk. A rántást kissé lehűtjük, hideg vízzel elkeverjük és állandó keverés mellett a főzelékalapba öntjük, majd kiforraljuk. Ecettel ízesítjük. A tejfölt egy kevés főzelékkel kikeverjük és a főzelékhez adjuk.

Natúr borda
Hozzávalók 4 személy részére: 4 szelet sertéskaraj, 5 dkg Hera főzőmargarin, 2 dkg liszt, 1 dkg só

A hússzeleteket egész vékonyra klopfoljuk, bevagdossuk az inas részeket és sózzuk. Herát olvasztunk, a húsokat lisztbe mártjuk és mindkét oldalukon hirtelen készre sütjük.

Hideg gyümölcsrizs
Hozzávalók 4 személy részére: 15 dkg rizs, 13 dkg porcukor, fél citrom, 3 dkg mazsola, 4 dl tej, 1/2 csomag vaníliás cukor, 3 dl tejszín, 2 dl víz, 15 dkg őszibarack, 10 dkg alma

A kiválogatott, megmosott rizst vizes tejben megfőzzük. Ha megpuhult, lehűtjük. Előkészítjük a gyümölcsöket, almát megtisztítjuk, magházát eltávolítjuk és apró kockára vágjuk, úgyszintén az őszibarackot is.

A gyümölcsöket összekeverve megcukrozzuk. A mazsolát átválogatjuk és hideg vízben megmossuk. A tejszínhabot felverjük és hűtőbe tesszük!

A kihűlt rizshez porcukrot, reszelt citromhéjat, megmosott mazsolát, cukrozott gyümölcsöt, vaníliás cukrot adunk, majd a tejszínhab felét és óvatosan összekeverjük.

A rizst poharakba tesszük, tetejére habzsákból spriccelt tejszínhabrózsákat nyomunk. Gyümölcscsel díszítjük, meglocsoljuk málnaszörppel.

(Vasárnap, Tv2 8.00)

A Szív Tv mai műsorából ajánljuk:

Míg a halál el nem választ

Az 1992-ben készült amerikai film – *Meredith Baxter, Stephen Collins* és *Michelle Johnson* főszereplésével – egy szerelmi dráma végkifejletét ábrázolja. Betty és Dan boldog házasságban élnek négy gyermekükkel, de egy napon minden megváltozik. Dan beleszeret egy fiatal lányba és elhagyja családját. Betty nem bírja fékezni indulatait és egy éjjel agyonlövi az új házaspárt. A kettős gyilkosság perének végkimenetele aligha lehet kétséges. A tárgyalás azonban váratlan fordulatot vesz... *(x)*

Csütörtök, Szív Tv 21.00

(Részletes műsor az 54. oldalon)

RÁDIÓ TAXI 177-7777
TELEFONON, UTASKÁRTYÁVAL 60 FT/KM

RANDI-VONAL

EGYEDÜL ÉRZED MAGAD? TALÁLD MEG VÉGRE A HOZZÁD ILLŐ PARTNERT!
☎ 06-90 30 20 43
1450 Ft.: 49. Belföldi hívás, 77Ft+ÁFA./perc.

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

A kiállítás a

Szentendre Művészetéért Alapítvány -
Ilosvai Varga István Díjalap
Pest megyei Múzeumok Igazgatósága
Magyar Nemzeti Galéria Baráti Köre
Körmendi Galéria Budapest

szervezésében és támogatásával jött létre.

A Magyar Nemzeti Galéria Baráti Köre
emlékülést tart
1995. szeptember 20-án 15^{30}-kor
Budapest V. Deák F. u. 15 - ben.

Előadók:

Benedek Katalin
művészettörténész

Chikán Bálint
művészettörténész

Bakallár József
festőművész

Az MHB IMMO ART GALÉRIA és a
KÖRMENDI GALÉRIA BUDAPEST
meghívja Önt az

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

festőművész születésének 100. évfordulójára
rendezett kiállításra

Megnyitó:

1995. szeptember 20-án 17^{h} - 19^{h} között

A kiállítást megnyitja:

Dr. Bereczky Lóránd
a Magyar Nemzeti Galéria Főigazgatója

A kiállítást rendezi:

Bodonyi Emőke
művészettörténész

Chikán Bálint
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető:

1995. szeptember 20-tól október 4-ig
Budapest V. Deák F. u. 15.

ILOSVAI VARGA István

Szentandrei Kódex, 1993

Ism. BODONYI Emőke = Muzeumi Hirlevél, 14, 1993, 12.
316.

ILOSVAI VARGA István

kiáll. Szentendrei Képtár, 1993
ism. LOSONCI MIKLÓS: Szentendre hirvivője.
Vasárnapi Hirek, 1993. nov. 14. 9.

ész és Kő Pál szobrászművész
nterpress Galéria, 1985. május
czi András, Kő Pál. Bp. :
p., ill. E G **ism.** TASNÁDI
= Népszava, 1985. június 3. 6.
::.i.Tasnádi Attila::

Terem, 1985 **ism.** E.NAGY Lajos:
tása. = Új Tükör, 1985. március
: Képzőművészeti krónika. = Új

er Tibor::

zolás Gráber Margit művészetében.
-31., ill.

5 **ism.** SZÉKELY András: Gráber
985. július 21. 4., ill.
Margit:;.i.Benedek Katalin::

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

kat. 53.

20. s-i magyar művészet

Dévényi Iván gyűjteményéből

Kassák Emlékmúzeum

1993 okt. 9 - dec. 5.

ILOSVAI Varga Istvan

Der Maler Istvan Ilosvai Varga = Buch. Rund.
4 7. Oktober 1985 9. ill.

Slosvai Varga István.

Pasztelljei, tájképei és akttanulmányai szerepelnek a Nemzeti Szalonban vendezett csoportkiállításán. (emlétve.)

Magyarság, 1928. Jún. 10.

ilosvai Varga István,

Festményei szerepelnek a Nemzeti Szalonban rendezett csaportkiállításon.

Pesti Napló, 1928. Jún. 10.

Ilosvay Vargha István.

A Nemzeti Szalonban ujult meg kiállítása, két művészel közösen.

Az Est, 1928. Jún. 10.

MDK

Ilosvai Varga István

Szentendrei részlet, olaj

Müterem. 3. csop. kiáll. 1935. márc.

MDK

Ilosvai Varga István

Körtefa, szén

Műterem. 3. csop. kiáll. 1935. márc.

Hosvai Varga István

Erőteljes zénrajza szerepel a Mű-
terem csoportkiállításán.

Nemzeti Ujság 1935. III. 17.

MDK

Ilosvai Varga István.graf.

Szentendrei részlet. Repr. Fametszet.
A Magyar Írók ÉS Művészek és Müpártolók Egyesülete tárlatáról.

Szautner Lajos: A Fa - és linometszetről.

Képzőművészet.1935. 81.sz. 34,35.l.

Özvegy Varga Istvánné

Bemutatott művei:

62. sz. „Öreg fák", olaj.

Balogh I.: A „Magyar Lépzőművészek" I. művészeti kiállítása, Budapest, 1946. VII.

91

~~Graber Margit~~

Ilosvai - Varga István
Kántor Andor
Kapossy K. Gdön
Korniss Dezső
Mihálts Pál
Pálffy Lola
Perlrott - Csaba Vilmos
Pirk János
Rozgonyi László
Szecsődi Mártonné

Dobai J: A Szentendrei Művésztelep kiállítása. SzM. 1953. 240. l.

11/PS

Rab Gusztáv: Éji lepke

Rab Gusztáv az az író, akinek a könyve mindig érdekes. Sok fantáziával épít a való világ fölé egy különös másik birodalmat. Az emberei is megálmodott lények, van bennük sok különcség. Hosszú párbeszédekben, vagy monológokban tárják fel küzdelmeiket. Egy kicsit mintha mindig holdfényben járnának. Ez a sajátos műfaj egészen a Rab Gusztávé, benne otthon van és megmutatja alkotó, teremtő fantáziájának munkáját. Egy szelíd, a világtól félig elfordult, lepkékkel foglalkozó tudós belekeveredik az élet nagy, sötét küzdelmeibe. A jóság, a jóakarat, mint fénysugár, világít az élet rengetegébe. Ebből az ellentétből születik meg a regénynek sok érdekes és szép vonása. Persze úgy, hogy ez a jóság emberentúli fény és a körülötte lévő homály is a legsötétebb bűnök éjszakáját mutatja. Rab Gusztávnak azonban jó volna tovább menni alkotó útján, új formát, új hangot keresni. Tehetsége megéri azt, hogy más stílusban is megpróbálja, más hangnem néha a zeneköltőnek egészen új dallamokat ajándékoz. Nem jó, ha a festő mindig ugyanazt az erdőrészletet, vagy interiőrt festi meg és egy hangulatot ad vissza sok változatban. Rab Gusztáv tollában még vannak bizonyára meglepetések.

Zyla

Nadányi Zoltán: Gyertek, énekeljünk

A magyar verset fenyegette az a veszély, hogy túlságosan sok tudós-poéta csiszolja, formálja. A formaművészek egész serege állott elő. A vers értékét ősidőtől fogva két eleme határozza meg. Az egyik: a mondanivaló. A vers mondanivalója mindig a legmélyebb, szinte kifejezhetetlen lelki mélységekből egy felszakított darab. Ha nem az, akkor ezer bölcseséget, közhelyet mondhat el a költő és mégsem lesz abból vers. A másik eleme a forma, a kifejezés. Vannak olyan költők, akik fajtájuk lelkének tudattalan rétegeibe ástak le, de mire felhozzák, kezükben széttörik a kincs, vagy rosszul csiszolják. Közben elfogy a mondanivaló, mint a kezdő gyémántköszörűs kezében a drágakő. A magyar vers ma abba a veszélybe került, hogy a dalszerűsége, közvetlen áradása vagy mondhatnánk: a lepkeszárnya pusztul el. Nadányi Zoltán versei azért megújítók és gazdagítók egész magyar irodalmunkra, mert minden verse annyira egy magasabb értelemben vett zenei hatású dal, hogy vele a költészetnek a természetes, friss, magától termő rózsakertjébe érkezünk. Lárája nagyrészt szerelmi líra. A modern ember álmai, vágyai, látásmódja megkapó tisztasággal, egyszerűséggel fejeződnek ki benne. Nem sokhúrú ez a hárfa, de amikor megzendül, az egészen tiszta költészet. A verset is sokszor fogják manapság világnézetek, szociális törekvések szolgálatába, az igazi költő még ezzel a tehertétellel is tud szállni. De a versnek semmi más gondolata nem lehet, mint az, hogy a maga lényegét őszintén éppen úgy adja és éppen úgy szálljon, mint a madár, szinte magától röppen a magasba és nem mondhat mást, mint ami rá van bízva. Talán az, hogy a hangszerelése kisebb Nadányi Zoltánnak és ritkábban megszóló költő, okozza, hogy kevésbbé ismerik és értékelik, mint amennyi értéket költészete jelent.

My.

Ágyneműjét kijavítja **kelengyéjét** megvarrja
SOÓS fehérneműkészítő, IV. Veres Pálné-utca 3.

Fűszer és csemege árukat csak **Fogarassynál** vásároljon
Ref. üzlet: VIII, Baross-u 1. Mindent házhoz szállít

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:
MURAKÖZY GYULA
Helyettes szerkesztő:
IZSÁK-GYARMATHY LÁSZLÓ
A szerkesztőség kéziratot nem őriz meg

HÖRL NÁNDOR
BUDAPEST, II., TÖRÖK-U. 8
Közismert legjobb **harmóniumok**
ház, iskolák, templomoknak
Tel.: 355-885. Javaslat ingyen

MŰVÉSZET
SZÍNHÁZ, FILM

Képek, szobrok két tárlaton

Almásy-Teleki Éva grófnő művészeti intézetében öt festő és három szobrász kiállítását láthatjuk. A festők a modern törekvésű piktura jegyében foghatók össze — általában, Barzó Endre sötéttónusú képeinek eddigi egyhangúságát most élénk színekkel, jólesően frissítette fel, Fónyi Gézával együtt sok bensőség, élmény érződik képeiben. Ilosvai Varga István képeinek derűsebb hangulatát a gyengéd színek rózsaszín, világoskék, halványlila sűrű alkalmazásával éri el. Miháltz Pál ki nem tisztult pikturája még nem ad világos képet, merre lesz a fejlődés útja, — valami Egryre emlékeztet benne, Benedek Jenő a legkülönbb tehetség közöttük, csupa olajfestménye van — benne kiérett, igen tehetséges vidéki művészünket köszöntjük. Sok melegség, lelkiség hatja át biztos érzékkel komponált képeit, túl van már az útkeresésen — s ahova ért — figyelemreméltó magaslat. A szobrászok közt Kerényi Jenő témáinak, illetve motívumainak a nem nagy változatosságát hiányoljuk s megoldásai nem eléggé plasztikaiak, nem a vonalak tisztasága dominál, hanem a fényárnyhatásra is épít, ez pedig festői látásmód. Borbereki Kovács és főleg Jálics Ernő két női szobra azonban életerős, biztos érzékű teremtő fantáziájú művész alkotása.

Az Alkotás Művészházban Crony László gróf és Vaszkó Erzsébet állított ki. Crony szenvedélyes, fantaszta lélek, víziós borzongások és hallucinációk kavargó ködeiben fogannak képlátomásai s durva, vastag olajdarabokban rakja fel vásznára őket. Nyugtalan lélek s egyensúlytalan — művészi ösztönét mutatja, hogy képeinek szerkezetét úgy, ahogy, mégis meg tudja csinálni. Vaszkó Erzsébet mélyrehangolt képei ellentétes lélekre mutatnak. Mint valami gyengén áttetsző sötétbarna vízfelület fogja át képeit mély borongása s alatta, mint a mélytengerek titokzatos élete, hallgatagon egy világ ülepedett le. Hallgatás és mélység, titok és szinte élettelen, elsüllyedt világ harangszava zendül itt meg néha-néha. Mélyen lírai és egyéni festészet.

Dr. Fekete Lajos

„Petőfi" Az Operaház bemutatója

Unger Ernőt a kiváló karmestert és képzett muzsikust mindig elismertük, de sajnos Petőfi című operájáról sajnos, a legjobb akarattal sem mondhatjuk ezt. Ma már nem a bohózatritmus és az álmagyar hallgatók jelentik a magyarságot a zenében. Bartók, Kodály, Lajtha, az új generációban Visky, Veress, Ádám, Kenessey világosan, félreérthetetlenül feltárták és lerögzítették a magyar zenei nyelvet és a helyes prozódiát, ami szintén teljesen elhibázott a műben. Az I. felv-ban pl. Julia üres koloraturái, a ländlert táncoló magyar parasztgyerekek, vagy az indokolatlan vihar, éppúgy nem fognak meg, mint az óriási tömeget mozgató II. felv. a végén teljesen üres és hatásvadászó „Talpra magyar"-ral. A III. felv. sem hoz sok jobbat. A „Minek nevezzelek" a világ egyik legszebb verse, bizony operai feldolgozása messze marad a vers értékétől. A zenekar pedig az egész mű alatt nyugtalan, idegesen ugráló, egyetlen kifejezett dallamvonal nélkül. Fülöp Zoltán színpada gyönyörű és minden elismerés a magukat áldozó művészeké, zenekaré és kórusé.

Furtwängler és a bécsi Filharmónia

A zenekari játék legmagasabb tökélyét élvezhettük a bécsi Filharmónikusok vendégjátékán. Tökéletes fafúvók, nemes fényű, tiszta rezek, mennyi színés erőhatásra képes vonósok! Ezt a zenekart valóban évszázadok hagyománya veszi körül és játékuk az európai kultúra egy darabja. Ezek után ha egy ilyen zenekar élén olyan tudású és képzettségű karmester áll, mint Furtwängler, a karmesteri pálcának ez az egyik legnagyobb mestere, varázsló erejű művésze, akkor nem túlozunk ha két koncertjükről, melyeken Schubert és Beethoven épp úgy utolérhetetlenül szólalt meg, mint Ravel. A kritikánk mindössze három szó: „felejthetetlen szép volt".

Dr. Vasadi Balogh Lajos

Vásároljunk, dolgoztassunk a Református Életben hirdető cégeknél

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban állást kereső hirdetés szavanként 30, minden más hirdetés szavanként 40 fillér. Legkisebb hirdetés 10 szó. Az első és minden vastagon szedett szó kétszeresen számít. HIRDETÉSEKET az 50.000 példányban megjelenő »Református Élet«-be felvesz a kiadóhivatal: Budapest. IX., Kálvin-tér 8., telefon: 384—540. csekkszámla: 5073 és Árató hirdetőirodája, VII., Erzsébet-krt 14. Tel. 422-550, 220-062. Csekkszámla 41.320

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

NYUGATMAGYARORSZÁGI vegyészeti gyár alkalmaz művezetőt. Jó írást, biztos számolást kívánunk, előnyben gépkezeléshez, lakatosmunkákhoz értők. Idősebbek is pályázhatnak. Kétszobás lakás kerttel, ólakkal. Ajánlatok sajátkezű részletes életleírással, bizonyítványmásolatokkal „Feltétlenül megbízható" jeligére a kiadóba.

FŐVASÚTVONAL mellett lakó tanyai ref. lelkészcsalád ápr. 1-re keres otthonravágyó középkorú nőt rendes fizetéssel mindnesnek. Leveleket „Otthon" jeligére a kiadóba.

HÁZTARTÁS minden ágában jártas, megbízható alkalmazottat keres háromtagú lelkészcsalád. Református Lelkészi Hivatal, Alsónémedi, Pest megye.

NAGYON rendes mindenes leányt elsejére keresek. XIV., Tallér-utca 5. (Amerikai-útnál.) Árató hirdetőbe, Erzsébet-krt. 14.

ÁLLÁST KERES

DÉLUTÁNRA irodai elfoglaltságot keresek, gépírni tudok. B. Júlia, X., Ceglédi-26. fsz. 4.

KÖNYVELÉSHEZ értő tisztviselőnő hetenként háromszor délutáni v. esti elfoglaltságot vállal. Cím a kiadóban.

MEGBÍZHATÓ főzőmindenes elhelyezkedne jobb családnál, kik nappal hivatalban vannak. Levelet kérek: Veres Jolán, Szív-u. 51. III. 24.

FOGLALKOZÁS

KÁRPITOSMUNKA bizalom dolga. Házakhoz ajánlkozom. Szőr, afrik, matrac.huzatom van. Váradi, Király-utca 32. udvarban. Telefonüzenet: 291-870.

SZABÁS-VARRÁS legmodernebb kiképzése, mestervizsga, József-körút 65. Eszenyi Éta.

JÓHÁZBÓL való fiút és leányt szűcstanoncnak felveszek. Varsányi, Múzeum-krt. 7.

KÁRPITOS, képesített mester, házakhoz olcsón ajánlkozik. Szőr, afrik, műrostmentes anyagom van. Tóth Sándor kárpitos, VI. ker., Szondy-u. 66. Tel.: 329-926. hívószám.

BÉLYEGZŐK, zománctáblák, vésések, jelvények. Kovács Lajos, Budapest, Károly király-út 7. Tel. 423-327.

BUNDÁT, szőrmét az üriközönség vitéz Kéry Gyula szűcsnél vásárol. Ráday-utca 14.

SZŐNYEG

SZŐNYEGJAVÍTÁS, mosás: Turáni szőnyegszövőnél. Fő-utca 80. T.: 351—579.

Torontáli szőnyegek
nagy választékban
Horváth J. Mihály református háziiparosnál
Vörösmarty-tér 6. Telefon: 183-596

ADÁS-VÉTEL

BIEDERMEIER nagyméretű szekrény, rekamier, kommód, fotelágy eladó, kisipari műhelyben. VI., Gróf Zichy Jenő-utca 33.

BUNDÁT rendelésre, átalakítást kitűnően készítek. Megóvást vállalok. Református cég Varsányi, szücs, I., Attila-utca 23. Telefon: 161-509.

BUTORSZÖVETEK, linoleum, mindenféle kárpitoskellékek állandó raktára: Prépostnál, Vilmos császár-út 19/c (Ó-utca sarok). Keresztény cég! Tel.: 125-803.

PÉNZT TALÁL, ha összeszedi használt szelonrúgóit, 1.30 pengőt fizetek darabjáért. Vidékről utánvéttel. Várady, Király-u. 32.

LAKÁS

VILLAHÁZMESTERSÉGET v. takarításért lakást keres Bszkrt-alkalmazott feleségével. Pásztor, III., Szépvölgyi-út 25.

9 HÓNAPOS kisleányommal, feleségemmel takarításért vagy egylakásos villában házmesteri lakást keresek. Válasz: Macskásy-iroda, VI., Dessewffy-u. 16.

NYUGDÍJAS magános nő olcsóbérű kislakást keres. Lehet Pest környékén is. Szászné, Veres Pálné-u. 7.

ELCSERÉLNÉM nagyon szép 1 szoba-hallos, nagy erkélyes régibérű lakásomat 2 szoba hallos vagy 3 szobás régibérű lakásért, csakis a környéken. XIV., Columbus-u. 12., I. 3.

BÚTOR

HETI részletre is konyhák, rekamiék, kombinált szekrények, Bútorcsere! Podmaniczky-utca hat.

KÁRPITOSMUNKÁT bizalommal Csikos kárpitosnál. Ór-utca három. Telefon: 137-894.

RÉSZLETRE is konyhák, kombinált szobák és egyes bútordarabok. Bányafalvi bútorüzlet, Izabella-utca 11.

HANGSZER

ZONGORÁK vétele, eladása: Murainál, Thököly-út 23. T: 428-631. Javítás, hangolás.

LEGJOBB ZONGORÁK, pianinók, külföldi márkák legolcsóbban. Rákóczi-út 82, Uhlik. Telefon: 427-889. Javítás, hangolás.

LEGESLEGOLCSÓBBAN
vásárolhat
LYRA
Rt., Magyarország legnagyobb zongoratermében
Erzsébet-körút 19. (Barcsay-u.sarok kirakatok)

ZONGORÁK, harmóniumok eladása, vétele, Mendölné, Bezerédy-u. 10. Protestáns cég. Telefon: 140-352.

ÉKSZER

MINDEN, ami óra, előnyösen Rosta koszorús órásmesternél, Petőfi Sándor-utca három. Telefon: 883-053.

OKTATÁS

ZONGORAGYAKORLÁS és kezdőknek oktatás. XII., Bors-u. 11. fsz. 5.

JELESEN érett joghallgató középiskolások korrepetálását vagy magánvizsgára előkészítést vállal. Horváth Gábor, XII., Lejtő-út 1.

KÖNYV

KÖNYVEK, zeneművek, új és használt állapotban, méltányos áron kaphatók. Schimkó Gyula, Budapest, VIII., Múzeum-körút 2.

KÖNYVEK, új és használt állapotban legelőnyösebben a Kárpát könyvesboltban szerezhetők be. Budapest, IV., Múzeum-körút 17.

KÖNYV, KOTA, TANKÖNYV, új és használt állapotban Dósa könyvesboltban szerezhető be. VI., Teréz-körút 27. Telefon: 122-851. Református cég!

VEGYES

KOVÁCS régi megbízható, református magánnyomozó. Mérsékelt díjazásért mindent kinyomoz. József-körút 20. 136-238.

SZABÓ Ödön legolcsóbb, megbízható református magánnyomozó, diszkrét megfigyelő, Rákóczi-út 47. Tel.: 130-571.

441758 — Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

HOL VÁSÁROLJUNK DOLGOZTASSUNK?

Hirdetési díjszabás:
ötven a rovatban mm sora —.80, szövegoldalon 1.— pengő.

BUNDÁK, bolerók, ezüstrókák, nerzek nagy választékban
Alakítás eredeti modell szerint

VARSÁNYI LAJOS-nál, IV., Múzeum-körút 7

MŰFOG Olvasóinknak kedvezmény, OTBA és ORBA tagok a min. segély + kis ráfizetésért államilag vizsgázott topásBiró Sándor Rákóczi-út 25. Tel. 138-039

Bundák, rókák, bolerók
egolcsóbban **Kókay** szűcsnél. **Vilmos császár-út 10.** sz. Telefon: **386-784**

KOMBINÁLT SZOBÁK, rekamiék konyhák
egyes **bútordarabok,** használt bútor csere, **Bányafalvi bútorüzlet,** Izabella-utca 11. szám

TÓTH LAJOS fest, tisztít
V., József nádor-tér 9. — TELEFON: **181-29**

BUTOROK Kovácsnál, Izabella-u. 13 (Magyar Színház mellett) Hálók, kombinált szobák, kárpitosáruk olcsón. Konyhák is kaphatók. Cserélek, Nagy választék Fizetési kedvezmény

Ezüst és tűzrókák különféle bundák rendelésre olcsón
Bischinger szűcsnél Kálvin-tér 2. I. 4

LEGJOBB ZONGORÁT

pianinót legolcsóbban vásárol részletre **Szávits**-nál. Vétel, javítás hangolás precíz kivitelben Budapest **Baross-tér 1.** (Rákóczi-út sarok) Tel. 145-104

BIEDERMEIER,
bárokk- és tölgyreneszánsz 3 ajtós szekrények, garnitúrák, sublódok, stb. **Tóth Győző,** IX., Ferenc körút 20.

Pályi Eszter és Margit
KALAPSZALÓN
Budapest, IV., Váci-utca 10, földszint Tel.: 384-349
Alakítást is vállalunk

Női és leánykaruha, divatáru kötöttáru
LŐRINCZI PRESBITERNÉL
ÓBUDA, KÓRHÁZ-UTCA 43. Telefon: 162-85

Urasztali terítők, ünnepi díszzászlók
művészi kivitelben, alapvető áron **Kalmárné Tuzson Erzsébetnél,** XIV., Nürnberg-u. 15 Telefon: 499-640

HASZNÁLT
cuha, cipő fe érnemű, nagyat kér **133-623**
sokat fizetek Hétfőn is. Telefon:

TOLLAT INGYEN
sehol sem kap, de legjobb minőséget nagy választékban, teljes szavatosság mellett szállítja **VIGH JÓZSEF** ágytoll vállalata, Kiskunfélegyháza, Szent János-tér 13. Vegyes fehér toll 26 P, jobb 32 P, pelyhes dunnatoll 40 P, dunnapehely 50 P, finomabb 65 P, fosztott 18—26 P, szürke, pelyhes toll 16 P, szürke pehely 20 P, tarka díszpárnatöltésre 3.50—6—8 P, fosztottas tarka toll 12 P, mosott, pelyhes, félfehér 28 P. Más minőségből mintát és árjegyzéket készséggel küldök.

Urvacsorakelyhek, kancsók, tálak, ékszerek KISS FERENC ötvöstanár, ref. presbiternél, Budapest, IV., Haris-bazár 3. Tel. 384-447

HALMI BÉLA
udvari és tanárai **fényképész** Budapest, IV.
Kecskeméti-utca 19. Telefon: **184-682**

Nagy Imre virágkereskedő
IV., Fővám-tér 5. Udvari szállító
Koszorúk, pálmák virágok, növények

Jó bútort, kárpitosárut bizalommal vegyen
OLÁHNÁL, József-körút 66 Telefonszám: 132-102

Hogyan dolgoztak az erdélyi asszonyok 22 év alatt?

Zsúfolt kocsikon vergődtem át, míg az étkezőkocsiig eljutottam. S most tanácstalanul állok a kellemes melegben, ahol átszállásom előtt ebédelni szeretnék, de nincs egyetlen üres asztal sem.

Éppen vissza akarok fordulni, mikor észreveszem, hogy meleg mosoly világít felém. Az egyik asztalnál galambszürkeruhás, karcsú hölgy ül s most ismerem meg, mikor hófehér hajára, szép fiatal arcára nézek: gróf *Bethlen Györgyné, báró Jósika Paula* int, hogy üljek az asztalához.

Eszembejut marosfői találkozásunk, ahová nyáron pihenni jár férjével. Ismerik őket a fürdővendégek és az egyszerű pásztoremberek.

Most, mikor szemben ülök vele s arra kérem, beszéljen a huszonkét év tapasztalatairól, eredményeiről.

— Miről beszéljek? — kérdezi mosolyogva.

— A munkáról, amit olyan önzetlenül és lelkesen...

— Kérem,

itt mindenki dolgozott

és mindenki önzetlenül — vág szavamba. — Szerintem *teljesen önzetlenül csakis reménytelennek látszó ügyet lehet szolgálni.* A huszonkét év alatt reménytelen ügy volt a munkánk, ha valaki sokat dolgozott a magyar ügyért, legfeljebb börtönt kapott jutalmul. Most, a felszabadulás után elismerést, kitüntetést, pozíciót.

— Mind a négy felekezet egyformán működött és a vezetők időnként összejöttek, közösen beszéltek meg minden tervet és programmot. A felszabadulás óta gyakran csodálkoznak ezen az emberek. Mi nem csodálkoztunk. Hiszen éreztük: *csak a teljes, békés együttműködéssel érhetünk el eredményeket. Nálunk nem voltak surlódások, versengések.*

— Könnyen akadtak munkatársak?

— Abban a szörnyű és súlyos helyzetben csak egy feladatunk volt: felébreszteni az embereket. És jöttek, segítettek, dolgoztak. Mindenki a maximumot adta, mint ezt általában szokták bajban, veszélyben. Ma inkább az államra hárítják már a felelősséget.

— Az erdélyi nők nem hiába dolgoztak. Sok eredményt tudnak felmutatni.

Eredmények?

— mosolyog és elgondolkozik. — De hogyan jutottunk hozzá! Van szülőotthonunk, napközi otthonunk. De minden pénzt magunk teremtettünk elő. Rendeztünk asztalterítési versenyt belépődíjjal. Régiségkiállítást, melyre összes rokonom és ismerősöm régiségeit kölcsönkértem. *Ma talán meg sem merném már tenni,* hogy azt a rengeteg, nagyértékű diadémot, régi kardot, kupát és porcellánt kitegyem a közönség elé. Volt olyan virágkiállításunk, amit még ma is emlegetnek, mint felejthetetlen látványosságot.

Derűs fény csillog a szemében, mikor folytatja:

— A pénz még mindig nem volt elég. Ezért színielőadást rendeztünk, előadtuk Csiky Gergely „Nagymama" című darabját és én játszottam a címszerepet.

— Erről hallottam. Óriási sikere volt az előadásnak.

— Igen lelkes közönségünk volt. De rendeztünk főzőtanfolyamot is. Még pedig nálunk. A mi konyhánkon tanult negyven asszony főzni. Harminc napon át minden délután négytől nyolcig sütött-főzött ez a sereg asszony a szakács utasítása szerint.

— Hallottam, hogy személyesen járt el a jótékonysági mozgalom ügyeiben, időt, fáradtságot nem sajnálva.

— Kellett. Például a megajánlott összegeket, *ha más ment felvenni, sokan letagadták magukat: nem voltak otthon. Ha én mentem, megkaptam az összeget.*

Nézem jó, kék szemét, szelíd mosolyát és nem csodálkozom.

Vannak szép emlékeim

Például egy kalauzról, aki belépett a fülkénkbe s a jegyet kérte, persze románul. Az uram éppen a képviselőházba készült, ahol az iskolatörvényt tárgyalták, melynek minden, a magyarságra nézve sérelmes pontját megopponálta, a vonaton is egy csomó román ujság hevert körülötte, fel se nézett, úgy nyujtotta át az igazolványát. A kalauz megnézte s látta, hogy az uram a képviselőház tagja. Komor pillantást vetett rá. Ekkor kinyitotta és meglátta az uram aláírását, aki mindig magyarul írja le a nevét, soha másképp. A kalauz arca csodálatosan változott át. A gyűlölet helyén olyan szeretet és tisztelet sugárzott, hogy megszépítette az arcát.

— Hogy viselkedtek az emberek a felszabadulás után?

— Felejthetetlen az örömük és boldogságuk, amit a bevonuláskor nyilvánítottak. De kérem, itt nagy a nyomoruság. Ezen a vidéken minden családban van 13—14 gyermek. A föld alig jövedelmez valamit, az adót is alig bírják szegények fizetni. Megkérdeztem a bevonuláskor egy öreg székelyt, örül-e, hogy újra magyar uralom van? Jellemző és érdekes volt a válasza: „Igen, most már magyarul panaszkodhatunk." Ebben a mondatban megnyugvás van, beletörődés a változhatatlanba. Panaszra, sajnos, van okuk. De meg is kell hallgatni a panaszokat.

Kitekintünk az étkezőkocsi ablakán. Az égen komor hófelhők gyülekeznek. Talán egyet gondolunk, mikor újra felém fordul Bethlen Györgyné:

— Azt mondtam az előbb: nehéz időkben önzetlenül dolgoznak az emberek és mindenki a maximumot adja. Ma erre nagy szükség van. *Nem szabad megengedni, hogy hiuság, versengés, felekezeti surlódás gátolják a közös munkát.*

A csüggedőkre gondolok, a reménytelenekre, a tétlenekre és keményszívűekre. Bár minél többen meghallanák Bethlen Györgyné hangját: Keményen kell harcolnunk és dolgoznunk. Együtt.

Kisjókai Szakál Erzsébet

Rávettem a falubelieket a traktorral való szántásra

— mondotta a kecskeméti népfőiskola egyik hallgatója

E hónapban fejezte be harmadik tanfolyamát a Dunamelléki Református Egyházkerület népfőiskolája Kecskeméten. *Negyvenkét fiatalember* vett részt a tanfolyamon, köztük a KIE Leventeképző Országos Központjának csapata is. A hallgatók öt vármegye területéről (Pest, Fejér, Tolna, Baranya, Máramaros) 23 községből jöttek össze.

A két előző esztendő tapasztalatával bővült foglalkozási terv, szolgálni vágyó lelkek, intézmények sorozata várták őket. Kecskemétnél alkalmasabb helyet keresve sem lehetne találni az ilyen tanfolyamnak. A KIE otthont nyujtott nekik s az egész gazdag város sok tanulni és ámulnivalót. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara, élén *Gesztelyi Nagy* László dr. igazgatóval, teljes odaadással állt eleitől kezdve az ügy és a munka mellé: segítségnek, pártfogónak, bőkezű istápnak. Az egyház iskoláinak, intézményeinek vezetősége szeretettel adja képességeit a népfőiskola szolgálatára. De meg is érdemelnek ezek a fiúk mindent, amit szív, ész, értelem és anyagi erő tenni tudnak értük. *Tíz héten át, közel 20 tárgyból, 430 órán folyt a szellemi torna* s vívták vitézül, mint középkori elődeik a lovagi tornákat. Ha tekintetbe vesszük, hogy némelyik 5, 8, 10 éve abbahagyta a rendszeres tanulást, a teljesítmény rendkívülinek mondható. És milyen eredménnyel! Mi láttuk, hallottuk őket, elmondhatjuk, hogy mai magyar életünkben nem sok nagyobb élmény van, mint szemtől-szembeállni a népfőiskolás fiúkkal s rajtuk keresztül a magyar népi réteggel.

Nyilt homlok, tiszta arc, értelmes fő — s ha egy kicsit hozzászokik az eddig alig hallott saját hangjához — tisztán és szépen szótfűző nyelv is.

A vizsga a legjobb tudás jegyében folyt le. Állattenyésztés és egészségügy, földművelés, gyümölcstermesztés, mindennapi élet: számolás, mérés, írás, olvasás; magyarságismeret: magyar föld, mult, könyv, alkotmány; keresztyén élet: bibliaismeret, egyháztörténet, gyülekezeti élet, ifjúsági munka, testnevelés, egészségügy, ének, csak úgy peregtek az ajkukról. Az idő rövidsége miatt, az ismétlés és áttekintésnyujtásra szorítkozó oktatómunka mellett is: kerekegész, hasznos, továbbépíthető anyaggal megrakva indulnak vissza, új elszánással és tettrekész erővel régi falujukba a fiúk.

Vannak olyan kísérletek, melyekkel egy maroknyi fövenyben a tenger legtöbb tulajdonsága megállapítható. A népfőiskola elvégezte hallgatóival ezt a kísérletet. A kép, amit kaptunk, a következő: *A 42 fiatalember, nincstelentől a 60 holdasig képviselte a magyar népi réteget.* Legtöbb közöttük az egy-kétholdas, törpebirtokos. Családjukban a gyermekek száma egy és kilenc között váltakozik; legtöbb az öthatgyermekes család. Ujságot mindenik olvas, egyet-kettőt. Könyvekhez nehezen jutnak hozzá, de egy könyve mindeniknek van. A szám innen — nagyon lassú emelkedőn át — a százas számig jut el, de enynyi már csak egynél található.

A vizsgára eljöttek a régebben végzett hallgatók közül is néhányan. Fel is szólaltak. — *Rávettem a falubelieket a traktorral való szántásra. Szövetkezetet alapítottunk, én vagyok a vezetője* — mondja az egyik. — Mikor visszamentek, — mondja a másik a most végzetteknek — nem lesz könnyű dolgotok, de ne csüggedjetek el. Nekünk tanulni kell, még nagyon sokat tanulni. A gimnázium nem nekünk való iskola, mert nem visz bennünket vissza a földhöz. Pedig nekünk a földünk mellett kell megmaradni és kitartani.

A fentieken kívül a Mezőgazdasági Kamara bőkezű adománya: *500 pengő és 200 pengő értékű, kiosztásra* szánt könyv s a Dunamelléki Egyházkerület vizsgáztató képviselőjének, Szabó Balázs kiskunlacházi lelkipásztornak szavai avatták üneppé a vizsgát.

— Én ide nemcsak hivatalosan, vizsgáztatni jöttem, hanem reménységért is — mondta atyai melegséggel. — Amiért jöttem, azt meg is kaptam. Minket, felnőtteket, sokat foglalkoztat a jövendő, azért keressük olyan aggodalmasan az utódokat, az örököst, akire ráhagyhatjuk, ami nekünk kedves és drága volt: a hit és a magyarság ügyét. *Most látom, hogy van kire hagyni az örökséget...*

Mándoki Erzsébet

Nyugatmagyarországi vegyészeti gyár alkalmaz művezetőt. Jó irást, biztos számolást kívánunk, előnyben gépkezeléshez, lakatosmunkákhoz értők. Idősebbek is pályázhatnak. Kétszobás lakás kerttel, ólakkal. Ajánlatok sajátkezű, részletes életleírással, bizonyítványmásolatokkal »Feltétlenül megbízható« jeligére a kiadóba.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ilosvai Varga István

ÉLET ÉS IRODALOM

1967 AUG 12

1021

ILOSVAI VARGA ISTVÁNNÁL

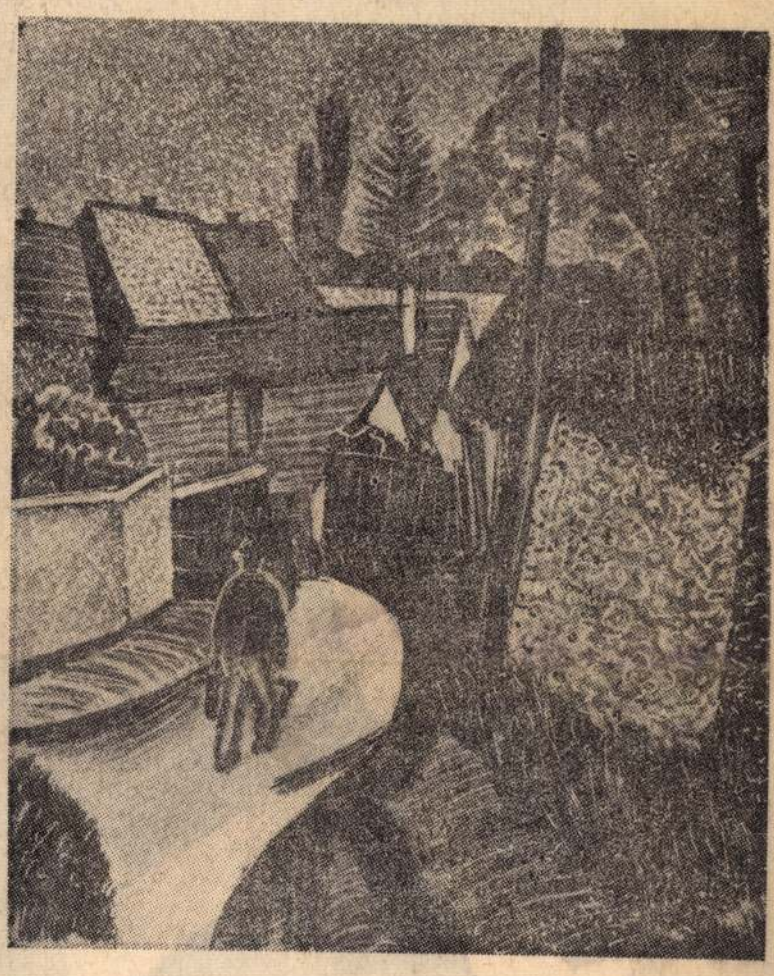

Szentendrei festő, és a kevesekhez tartozik, akik egész éven át ebben a városban laknak. Két Nagybányán töltött nyár után harminchárom évvel ezelőtt költözött Szentendrére, és — mint Németh Lajos írja — „művészete egyik összetevőjévé, sőt bázisává vált a modern magyar művészetben oly sajátos és jelentős szentendrei iskolának." Ismerősként látogattam meg Vargát, másfél évtizednél jóval régebben vagyok a műterem vendége — így ez az interjú részben régebbi párbeszédek újrajátszása.

— Úgy érzem, a festészetnek annyi más útja kínálkozott az életben — szerencsére legjobbat választotta —, hogy inkább a visszájáról kezdem a kérdezősködést.

— Balló növendék volt a Főiskolán, egyik legszigorúbban akadémikus, konzervatív mester tanítványa. De a festészetében egyáltalán nem követi egykori tanárát.

— Szerettem a mesteremet, nála is laktam, de csak a főiskolai stúdiumaimra hatott Balló Ede piktúrája. Egy korrektúránál még félig dicséretnek szánta, hogy *„kegyednek nagyon finom színei vannak"*, de később a Nemzeti Szalon egyik kiállításán — másoktól hallottam — egyik munkám előtt azt mondta *„ez nem Varga kép"*. Tulajdonképpen Ferenczy és Vaszary voltak az ideáljaim, és még a főiskola előtt Rippl-Rónai korrigált nekem.

— Az Alföldről származik, régebben vissza-visszajárt oda, kiállításokat is rendezett szülőföldjén. Mégis par excellence szentendrei festő lett.

— Ha ottmaradtam volna a Kunságban, lehet, hogy alföldi festő lettem volna. De ott nem találtam meg azt a festői motívumot, amit kerestem, az Alföldön nem találtam meg a *konstrukciót*. Néha visszaütnek az alföldi emlékeim, talán inkább a figuráknál (mint a *Napszámosok*, vagy a *Munkálkodó asszonyok* című képeimen), ezek tipikus alföldi emberek.

— Olvastam az újságban, hogy nemrégen a Kossuth klubban vetítettképes előadást tartott a kaktusz-gyűjteményéről. Tudom, hogy Ilosvai Varga István az ország egyik legjelentősebb kaktuszgyűjtője. Itt a kaktuszágyak között hirtelen eszembe jutott: nem közeledett-e valaha a festészete egy bizonyos biológiai szürrealizmushoz?

— Nem. Engem mindig a színek és a formák érdekeltek. A kaktusz valóságos műtárgy, szinte már nem is növény. Illetve a legkonstruktívabb növény, egészen kubista formák vannak benne. De engem inkább azért vonzanak a kaktuszok, mert *élőlények*. Szeretek minden élőt, embert, állatot, növényt. És szeretem egyáltalán a szépséget magam körül. De mint modell nagyon ritkán szerepel a kaktusz a képeimen.

— De akkor mi az igen? Mi az ars poeticája?

— A mai világban már nem vagyok modern festő. Én ugyan annak tartom magamat, sose voltam konzervatív. A pikturámban impresszionista, konstruktív, sőt, absztrakt elemek vannak együtt — tehát realista festő vagyok. Igyekszem magam körül meglátni a dolgokat, és magamon keresztül kivetíteni, azokat pedig impresszionistának születtem. Az impresszionizmus vonásai annyiban vannak meg bennem, hogy szeretem magamat *frissen* kifejezni.

— A színek kultusza, a színek elemzése az impresszonizmus vívmánya. Ez a korszak nyitotta ki a paletta színeit. Nálam ma is a legfontosabb a szín. De ennek az ellentéte is fontos: a legerősebb konstrukció. Konstruktivistának is tartom magam. Csak nem kiabálóan.

— Sokkal szimpatikusabb számomra, ha a konstruktivitás benne van a képben. Én rejtem belé. Festés közben talán nem is gondolok rá. És ha már messziről meg lehetne látni a képem szerkezetét, ezt külsőségesnek érezném. De remélem, hogy az én festményeim szerkezetét meg kell fejteni.

Három évtizede tartó örömújjongás, hogy Szentendrén lehet. Színei világosak, frissek, a dombra épült, szabálytalan alakú, ferde falú házakkal teli város, szinte már maga a puszta látvány követeli tőle a konstruktivitást, azt, hogy a városkép leírásánál többet adjon, mélyebbet. Oeuvreje egyenletes, nincsenek zökkenők, és korszakok sincsenek, illetve inkább egymásba mosódnak e szakaszok. Minden egyes képéhez a kezdet, az újrakezdés, lelkesedésével fog hozzá ez a festő. Variációiban kimeríthetetlen.

— Sokszor volt kiállítása. Melyik volt a legemlékezetesebb?

— Talán az, amelyet a *Műbarátban* Medgyessyvel együtt rendeztünk 1942-ben. Ő is kunsági, de Szentendréről ismertük egymást, lejárt Czóbelékhoz, meg hozzánk is.

— Szomorú verniszázsom volt 1944. március 19-én. Fónyival, Miháltzcal, Kerényivel és Borberekivel készültünk a megnyitóra az Ernstben, azon a vasárnapon. De a közönséget hiába vártuk...

— Kereken tíz éve volt az utolsó tárlata az Ernst Múzeumban. Készül újabb bemutatóra?

— Hogyne. Sőt, remélem, hogy hamarosan megnyílik a gyűjteményes kiállításom, ugyancsak az Ernstben.

Frank János

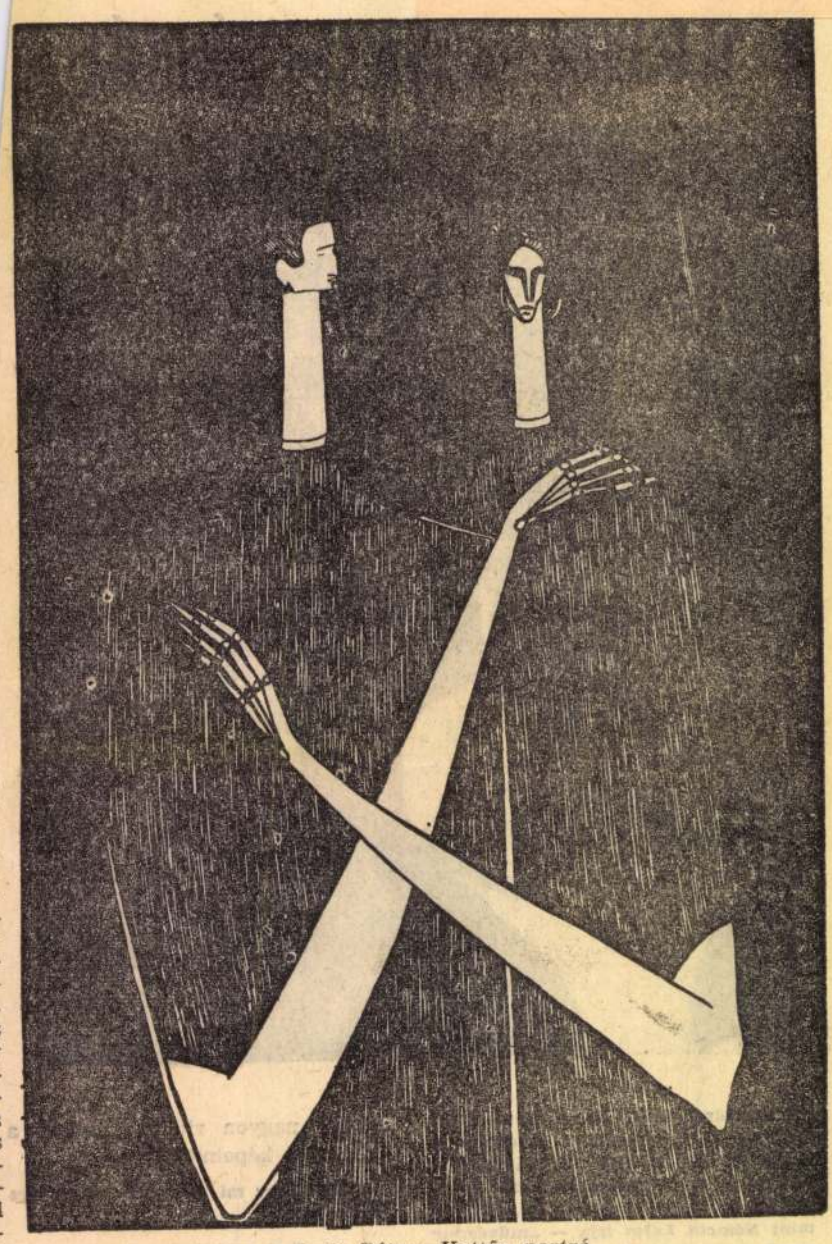

Egeli Péter: Kettős portré

a darab többi figuráira, és ebben tér el a korai abszurd színházak „hősei"-től. Csupa konkrét, sokjelentésű típussal találkozunk itt, az unoka tanácstalan intellektuális lázadó, egyben Hamlet-paródia is, az apa a modern művész torzképe de realisztikusan azt is jelzi, hogy hová süllyedhet a legmagasabbfokú intelligencia, ha nem lát alternatívát a brutális nyárspolgári diktatúrával szemben; Eugenius, a nagybácsi a fasizmusok szálláscsinálója, de Polóniusra is emlékeztet; ráadásul hétköznapi tucatlény: az erősebbnek-igazat-adó, az együttműködő elégedetlen, aki elárulja kártyapartnereit, aztán tovább kártyázna velük. A Tangó abszurditása mögött mindig ott zihál a valóság, és ezért nem élvezhetik a nézők, az olvasók és az amatőr és profi szakértők az egyértelmű megfejtés örömét.

Egészséges irigységgel olvastam Mrożek mesterművét. Vajon mit szólna a kritika, ha nálunk születne ilyen darab? Mit olvasnánk ki belőle, kik ismernének — olykor oktalanul is — magukra? Az újítástól félők tiltakoznának, pedig ők találták ki a legnagyobb újítást: a konfliktusmentes drámát. A konfliktusokhoz persze nemcsak Mrożek módján lehet visszatalálni. De azt fel kell ismerni, hogy jórészük már az életben is abszurd formában jelentkezik, és semmiképp sem szűnik meg attól a ténytől, hogy nem jut el a világot jelentő deszkákra.

KELEMEN JÁNOS:

HOLT KÖLTŐ ÉBRESZTÉSE

Alig harminc esztendeje halt meg, de szinte már életében elfelejtették. Németh László 1927-ben írt, máig is helytálló értékelése után alig-alig említették meg *Bányai Kornél* nevét. Nem szerepel sem Schöpflin, sem Benedek Marcell irodalomtörténetében. Később hűséges barátja, Féja Géza írt róla a barátnak és a kitűnő költőnek kijáró megértéssel.

Most a *Magvető* vállalkozott Bányai ébresztésére. Az új válogatás elé („Vasénekű testvéreim") *Mátyás Ferenc* írt bevezetőt, s *Bányai László*, a költő fia, rövid életrajzi jegyzettel látta el a kötetet.

Korunk fogékonyabb olvasója ma már nemigen érti a Bányai körüli nagy hallgatás okát. Lehettek irodalompolitikai okai is („Magyar Inferno" című versének nyílt Babits-ellenes célzata), ezek úgyszólván máig hatnak. Pedig nem volt társtalan költő. Lírájának sok érintkező pontja van kortársai, főleg Sárközi György, Szabó Lőrinc és Bartalis János költészetével. Kötetlen formájú, szabad ritmusú versei sem hathattak idegenül a huszas években. Nem egy motívuma pedig később a népi költők műveiben bomlik ki.

Versei első olvasásra talán absztraktnak hatnak. Pedig roppant víziói vannak a tájról, a világról, az emberről. Lírája középpontjában a születő új ember áll. „Emberért vonaglik minden létezés" — írja, ez a sor szinte mottója lehetne egész költészetének. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom, melyet a messzi Ázsiában élt át, világnézeti ihletője lett. Nem politikus költő, de amikor arról ír, hogy „óriási ember jár a Földön", az olvasó érzi, hogy már az új, forradalmi ember jelenik meg a költészetben (miként az „új isten" Tóth Árpád nagy versében). S az „eljövendő csodái a Földnek" az új világ nagy alkotásait hirdetik. Ha Bányai Kornél orosznak születik, talán egy új Blok lehetett volna. A forradalmi Oroszország érlelte költővé, s mint embernek és költőnek is az lett a végzete, hogy az ellenforradalmi Magyarországon kellett élnie. Ezért csak jó barátokra tehetett szert, de nem megértő és támogató közösségre. Ezért vált költészete is némileg izolálttá.

Bányai képeinek alig van kontúrjuk. Látomásai belülről fakadnak, ezeket vetíti ki a külső világra, sokszor pindaroszi hévvel:

Szárnyaljatok szép szárnyas lobogók,
merészen, szirmosan,
lángoló kövek, kakasos falvak, virító
dombok ormán.
Legyen kedves parancsunk a vért és
lobogót lobogtató
rügyeket robbantó májusi orkán.

A magyar valóságról, magyar tájakról írt versei telve vannak konkrét, ábrázolható képpel, de itt is a pátosz, az ódai hevület uralkodik. Az Alföldet, „szép szigetünket", ázsiai emlékein át idézi fel. S itt is mindig „a sötét síkba tört szabadság énekét" hallja.

Bányai Kornél költészete elválaszthatatlan a magyar avant-garde történetétől. Eszközeit maga fejlesztette, kezdetben a nyugati és a magyar kezdeményezésekről alig tudhatott. Líráját, ha egyszer megjelenik műveinek teljes kiadása, közelebbről kell majd tanulmányozni, egybevetve a kortárslírával. Erre ez a csöpp írás nem vállalkozhatott.

SPORT

Visszaadja-e a Ferencváros a „legfájóbb" vereséget a Gammának?

A Ferencváros tavaly ősszel sok fájó vereséget szenvedett idegenben. De egy vereség sem fájt annyira a Ferencvárosnak, mint

az a 3:2 arányú vereség, amelyet a Gammától szenvedett saját üllői-uti pályáján.

A zöldfehérek most nagyon fogadkoznak, hogy azt a két pontot, amelyet elvesztettek az Üllői-úton,

visszaszerzik a Hungária-úton.

Ebbe azonban a Gammának is van beleszólása. A Gamma most nehezen engedi át ellenfelének a győzelmet, hiszen egymásután három olyan győzelmet aratott, mint a Csepel, Vasas és Újvidék ellen.

A Ferencvárosnak a Gammával szemben nagy önbizalmat ad az a körülmény, hogy tavasszal még veretlen

s ezt a veretlenségét szeretné a Hungária-úton is megőrizni. A Gammától függ azután, hogy ez csak *döntetlen* alakjában történik meg, vagy pedig a Ferencvárosnak *tényleg sikerül bevennie* az ismét válogatott formába lendült *Tóth II. kapuját.*

A vasárnapi Ferencváros-mérkőzésre a Gamma ugyanazokat az előkészületeket teszi, mint *a legnagyobb derbymérkőzéseken:* a pénztárakat már *vasárnap délelőtt 11 órakor megnyitják.* Lesz természetesen előmérkőzés is.

A BVSC—WMTK vívja hétfőn a Szent László ökölvívó CsB döntőjét

A Nemzeti Sportcsarnokban csütörtökön este telt ház nézte *a Szent László ökölvívó CsB középdöntőit.*

A BSZKRT több ökölvívójának akadályoztatása miatt nem tudott kiállni a WMTK ellen, amely egy vegyes csapatot győzött le 10:4 arányban.

Ezután került sor a *BVSC—BTK* ökölvívóinak összecsapására. Ez a küzdelem 8:8 arányú döntetlennel végződött. A BVSC jutott tovább több kiütéses győzelme alapján. Eredmények:

Légsúly: *Kovács* BVSC a 2. menetben döntő fölénnyel győzött Pető ellen. Harmatsúly: Kovács II. BVSC pontozásos vereséget szenvedett *Némettől.* Pehelysúly: *Torma III.* BTK pontozással győzött Horvát ellen. Könnyűsúly: *Vajda* BVSC pontozással győzött Búr ellen. Váltósúly: *Torma I.* BTK pontozással győzött Kocsis ellen. Középsúly: *Szabó* BVSC pontozással győzött Barinka ellen. Félnehézsúly: *Torma II.* BTK győzött Dudás ellen, aki már az első menetben feladta a küzdelmet. Nehézsúly: *Tamási* BVSC a 3. menetben kiütéssel győzött Ősze ellen.

A döntőben tehát hétfőn, április 3-án délután ½6 órakor a Nemzeti Sportcsarnokban a BVSC—WMTK mérkőzik az I—II. helyért, a BTK—BSZKRT pedig a III—IV. helyért.

Sárdi: Megpróbálom azt, amiso aknak nem sikerült: Riheczkit legyőzni

Budapest birkózóbajnokságainak II. részében úgy a nehézsúlyban, mint a félnehézsúlyban *»új pár«* dönti el a bajnokság kérdését,

A félnehézsúly bajnoki döntőjében Rozsnyai (Testvériség) lesz Kovács Gyula ellenfele, a nehézsúlyban pedig Sárdi (MÁV Előre) kerül szembe Riheczkivel.

Sárdi 110 kiló nehéz, ennyiben tehát előnyben van Riheczkivel szemben. Egyébként ezt mondja a mérkőzésről:

— *Nem vagyok egészen új fiú, már sok nagynevű birkózót terítettem kétvállra s megpróbálom azt, ami a nehézsúlyúak közül nagyon kevésnek sikerült: Riheczki örökös bajnokot legyőzni. Riheczki erejével és technikai tudásával szemben én gyorsasággal próbálom felvenni a versenyt*

A *Budapest bajnoki viadal* befejező része *vasárnap délután 5 órakor* kezdődik a *Nemzeti Sportcsarnokban.*

HARBIG háromszoros középtávfutó világrekorder a keleti harctéren hősi halált halt.

A KERÜLETI MEZEI FUTÓBAJNOKSÁGOK Budapesten, Pestszenterzsébeten, Székesfehérvárott, Pécsett, Debrecenben, Miskolcon, Kolozsvárott és Marosvásárhelyen kerülnek vasárnap megrendezésre.

Béldy vezérezredes rádiószózatot intéz a magyar leventeifjúsághoz

Nagyfontosságú beszéd hangzik el a magyar rádióban vasárnap, április 2.-án délben. A leventeféléra műsorában vitéz Béldy Alajos vezérezredes, az ifjúság honvédelmi nevelésének és a testnevelésnek országos vezetője intéz szózatot a magyar leventeifjúsághoz.

A rádiószózatot Budapest I. hullámhosszán, 12.15-kor közvetítik. Minden leventeifjú hallgassa meg ezt a nagyjelentőségű szózatot!

A kultuszminiszter rendelete a tanév befejezéséről

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1943—44. iskolai év befejezéséről a következő rendeletet adta ki:

1. Az iskolákban és az iskolai jellegű tanfolyamokon — tekintet nélkül azok jellegére — a *folyó iskolai évet 1944 április 1. napján be kell fejezni.* Ez a rendelkezés nem vonatkozik a tudományegyetemekre és a főiskolákra.

2. Az első bekezdés alá eső iskolákban és iskolai tanfolyamokon *a tanulót az eddig elvégzett tanulmányi anyagból kell osztályozni* s az érdemjegyek megállapításában arra kell törekedni, hogy *a rendkívüli viszonyok miatt szükségessé vált intézkedések következtében a tanulókat méltánytalan hátrány ne érje.* Osztlyozni kell azt a tanulót is, aki az iskola székhelyéről az iskolai év második felében a rendkívüli viszonyok következtében elköltözött és emiatt az iskolábajárást az iskolai év befejezése előtt abbahagyta. Az érdemjegyek megállapítása után a *bizonyítványokat az adott helyi viszonyoknak megfelelő módon haladéktalanul ki kell osztani vagy a tanulók gondviselőjének kell kézbesíteni.* Az ilyen iskolában az évzáró ünnepély elmarad.

3. A magánvizsgálatokat, az érettségi vizsgálatokat, a képesítő vizsgálatokat és a felső iparjskolai záróvizsgálatokat a tankerületi kir. főigazgató által, egyházi hatóság alatt álló iskolákban pedig az egyházi hatóság által megállapítandó időben és helyen kell megtartani.

A Hadigondozó Hatóság vette át a Hadigondozó Szövetség ügyeinek intézését

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

1942 folyamán társadalmi egyesületként alakult Országos Hadigondozó Szövetség az 1939 óta folyó hadiesemények következtében támogatásra szoruló hadisérültek és hadigondozottak anyagi, valamint szellemi megsegítését tűzte ki céljául.

1943 októberében a hadigondozást polgári *közhatósági feladattá tették* és az ügyek intézésére megszervezték az Országos Hadigondozó Hatóságot. A Hatóság 1944 január 1-én működését megkezdte.

Az azóta eltelt idő tapasztalatai azt mutatták, hogy *a hadigondozás eredményessége érdekében az ügyeknek egységes szempontok szerinti irányítására van szükség és az állami, valamint a társadalmi hadigondozás vezetését egyesíteni kell.*

Ehhez képest vitéz *Bonczos* Miklós, az Országos Hadigondozó Hatóság elnöke elrendelte, hogy *a Szövetség ügyintézését a mai naptól a Hatóság vegye át.*

A Szövetség ügyeinek irányítására a Hatóság szociálpolitikai osztályának vezetője, dr. *Cser* János miniszteri tanácsos kapott megbízást.

Az Országos Hadigondozó Hatóság nagy lendülettel és erőteljesen folytatja a hadigondozás kiépítésének munkáját. Az eredményességet nagymértékben biztosítja a honvédelmi miniszter messzemenő megértése és előzékenysége, amelyet *a hadigondozó tiszteknek hadigondozási feladatokra való igénybevételét megengedte.*

A honvédelmi miniszternek a napokban megjelent rendelete értelmében ugyanis a hadigondozó tisztek hadigondozási ügyekben a Hatóság rendelkezései és utasításai szerint fejtik ki tevékenységüket.

Meglazult a kályhacső, megfulladt az öreg halász, társa mérgezést szenvedett

Ma reggel hét órakor a lágymányosi kikötő egyik őrbódéjába kopogtatott a rendőrőrszem, mert feltűnt neki, hogy Bozóky János 63 éves halász szokása ellenére nem ment ki a Dunára. Azt hitte, hogy az öreg halász beteg, meg akarta látogatni. A kopogtatásra nem felelt senki. Ekkor bepillantva az ablakon azt látta, hogy Bozóky mozdulatlanul fekszik az ágyon és lakásbérlőtársa, Tóth Endre 24 éves munkás szintén élettelenül fekszik.

Azonnal feltörték az ajtót, mentőket hívtak, azonban Bozókyn már nem lehetett segíteni, halott volt. Tóth Endrét a Rókus-kórházba vitték életveszélyes szénmérgezéssel.

A később érkező rendőri bizottság megállapította, hogy a kályha csöve meglazult, kiesett a falból és így a széngáz közvetlenül a szobába áramlott. Bozóky feküdt közelebb a tűzhelyhez és így ő lett a széngáz halálos áldozata.

Módosult a menhelyi gyermekek gondozási díja

A hivatalos lap mai száma belügyminiszteri rendeletet közöl, amely a nevelőszülőknél elhelyezett állami gyermekmenhelyi gondozottak havi gondozási díját január elsejétől kezdődő hatállyal módosítja. Az új havi gondozási díjak a következők: *kétéves korig 25 pengő, hétéves korig 20 pengő, 12 éves korig 18 pengő és 15 éves korig 14 pengő.* A rendelet felhívja az igazgatófőorvosokat, igyekezzenek a gyermekeket továbbra is az így megállapított tartásdíjaknál olcsóbban kihelyezni, illetve ingyentartásba adni.

Fővárosi nagy nyomda felvesz
fiatal (14—20 éves) leányokat, kiket nyomdai
berakónőkké képezne ki!
Jelentkezés: VII., Miksa-u. 4—6. sz. portásnál

CSOPORTKIÁLLITÁS

Az *Almásy-Teleki Éva Művészeti Intézet* új csoportkiállításán öt festő és három szobrász mutatja be válogatott műveit. Jórészt negyvenedik évükön túljutott, megállapodott művészek, a továbbhaladás fiatalos lendülete azonban csaknem valamennyiüknek jellemző vonása. Ez a frisseség köztük az egyetlen összekötő kapocs, mert egyébként értékre, tehetségre, művészi kiérleltségre és egyéni törekvésre nézve erősen különböznek egymástól.

Az együttes legkészebb és legjelentősebb tagja *Ilosvai Varga* István festőművész, a szentendrei csoport egyik legelmélyültebb tehetségű képviselője. Színskálája és formaadása, mióta utolszor láttuk, teljesen kitisztult, gazdagabb és mégis egyszerűbb lett. Kifejező ereje éppoly biztos, mint szuggesztív. Sárga és ezüstös színekben ragyogó tájképein, nagyvonalú csendéletein, *Könyöklő nő* című vásznán és megkapó *Önarcképén* a szerkezeti zártságot, a képi felépítés szigorúságát az előadás festői oldottsága enyhíti. A *Kisváros, Kapu, Konstruktív táj, Lírai hangulat, Udvarrészlet, Fehér változatok,* a *Nő virággal,* a *Sárga fa* és *Tájképvázlat* zavartalan harmóniába olvadva mutatja föl a kiváló művész java kvalitásait.

Mihál z Pál nagyobb gyüjteménye — mintegy negyver darab pasztell-, olaj-, tempera- és vízfestmény — sokfelé mutatóan változatos, finom kulturáltságról tanuskodó és kellemes. Különösen színhatás tekintetében, ami rendkívül vonzóvá teszi ezeket az álmatag kékekbe vagy lilákba hangolt város- és tájképeket. *Esztergomi utcája, Óbudai temploma, Bivalyos tája, Kőszegi házsora, Csendes délutánja, Templomfala, Árkádos udvara, Szobrászműhelye, Önarcképe* és *Kovácsműhely előtt* című olajtemperája szemhez szólóan érdekes. Közülük nem egy kiemelkedő érték, komoly művészi munka eredménye. *Barzó* Endre kisméretű pompás pasztelljei szinte sűrítve összegezik művészük érett tehetségének legnemesebb erényeit. Kevés szóval is sokat mondók ezek a sötétragyogású, lényeges formákat kiemelő lapok, amelyeknek őszinte, mély lirizmusa tökéletes felkészültséggel és tiszta festői kifejezéssel párosul. *Fónyi* Géza komor, fekete alaptónusba ágyazott, széles formákba tagolt pasztelljei — *Alom, Kültelek, Szőlőhegy, Falu, Dunapart* — erős képi felépítésükkel és némileg grafikus jellegű előadásukkal válnak ki. *Benedek* Jenő, egy rokonszenves tehetségű, tiatal szolnoki festő, ezúttal először mutatkozik be nagyobb anyaggal. Ő is kedveli a sötét színeket, amelyek azonban nem mindig tudnak önálló életre kelni s felszabadulni a festék „ragadóssága" alól. *Madonnája* és *Őszi Tiszapartja* talán legsikerültebb műve mindenesetre igényes feladatok megoldására törekszik.

Kerényi Jenő, *Borbereki Kovács Zoltán* és *Jálics Ernő*, a kiállítás három szobrász résztvevője közül főkép az első hoz meglepetést. Egyiptomi stílus-emlékeket modern felfogásban életrekeltő, monumentális női alakja mellett különösen a *Korsós leány,* a *Talpát néző* és a *Mosónő* tart számot komoly elismerésre. Borbereki Kovács és Jálics újabb szobrai közül elsősorban a *Vetköző* és két hatalmas relief tanuskodik mesterük töretlen alkotóerejéről.

A kiállítást *Petrovics* Elek rendezte, a tőle megszokott művészi gonddal és szakavatottsággal.

—rp—

— Százfarkas néven falatozót nyitottak a pataki diákok. *Sátoraljaújhelyről* jelenti tudósítónk: A sárospataki kollégium tanári kara és diákifjúsága szövetkezetet alapított, melynek az a célja, hogy a diákokat és tanárokat, valamint hozzátartozóikat hozzásegítse a mindennapi életben szükséges felszerelésekhez és élelmicikkekhez. A szövetkezet első intézménye a »Százfarkas« nevű falatozó, már meg is nyílt.

— Elfogtak Kolozsváron egy rablótámadót. *Kolozsvárról* jelenti tudósítónk: A hatóságok letartóztatták *Orbán* György 39 éves lakás- és foglalkozásnélküli, többszörösen büntetett festősegédet, aki ellen az a határozott vád merült fel, hogy ő rabolta ki a késő esti órákban néhány hét előtt *Péter* Aladár *Tordai-úton* lakó kovácsmesterét. Orbán tagadott, de a tények erősen ellene bizonyítanak. Gyorsított kihallgatása után átadták az ügyészségnek.

Könyvesboltunkban ismét kapható:
Kétezer év festészete
P 110.—
Sauvageot: Francia szótár
2 kötet. P 100.—
A fenti műveket csak korlátolt példányszámban sikerült beszereznünk, kérjük mielőbbi megrendelését.
Athenaeum könyvesbolt
Budapest, VII., Erzsébet-körút 7.

Express hirdetések

A legkisebb hirdetés ára 7 pengő — Állást keresők és oktatók részére 4 pengő
Ebbe a rovatba délelőtt ½9 óráig fogadunk el hirdetést

Eladó kávéház

társrésze. Legfőbb útvonalon, régi, nagyforgalmú üzlet. Tárgyal ügyvédem: dr. Csapó Sándor, IX., Viola-u. 7. D. u.

Kárpitos

házakhoz legolcsóbban ajánlkozik. Szabó István, Viola-u. 36. Házfelügyelőnél.

2-szobás

előkelően berendezett
Komplett lakás

Marcibányi-téren, kiadó. Telefon: 152-663.

Régi minőségű
sötét öltöny

középtermetre eladó. T: 349-935

Hanaui kvarclámpa

kölcsön kapható. Bende József, IV., Magyar-u. 3. T.: 186-415.

Zenegépet

vagy nagy rádiót vennék. Telefon: 456-446.

Latin-, német-, franciaszakos párisi és bpesti egyetemet végzett
fiatal tanárnő nyelvórákat ad

korrepetál, vizsgákra előkészít, mindennemű fordítást vállal. Telefon: 389-096.

Alkalmaznék 50—60 év körüli
nyugdíjas, keresztény férfit és nőt

könnyű fizikai munkára. Levelek: „Megbízható 555" jeligére a kiadóba.

Gyermekkocsikat ismét javítunk renoválunk

Gyermekkocsigyár, IX., Liliom-u. 8. (Boráros-térnél.) T.: 135-027.

Finn faház lemezzel szigetelt télen is lakható. (Szabadalom bej.) Herkules, Wesselényi-u. 2. T: 220-852. Felv. 8-3-ig

Fogyasztóknak száraz **bükk, éger, gyertyán** deszka minden vastagságban jelenleg kapható. Telefon: 346-988, 9—4-ig.

Cca. 2000 drb. repülő
bélyeggyüjtemény

privát gyüjtőnek eladó. Szent István-krt. 2. Penzió, ½5-től.

Ezüstróka kulikabát

alig hordott, jutányosan eladó. Telefon: 349-935.

Kávéházi **fodrászüzlet 3000**-ért átadó. Telefon: 120-409.

Címírást és minden egyéb írásmunkát VÁLLALOK. Zitromné, VII., Rottenbiller-utca 37/F, I. em. 12 (Odeon-mozi ház)

Fűzők melltartók

készen és méret után, kitűnő anyagból. Melltartós combinék, hozott anyagból is. OROSZ L. IRÉN fűzőszalon, Erzsébet-krt. 18, I. 3. T. 422-777

Telefonálion a leggyorsabb taxigépirónőnek!
Telefon 226-136

Elvesztettem

Széll Kálmán-téri telefonfülkében aktatáskámat pénzzel és iratokkal. Kérem a becsületes megtalálót MAGAS JUTALOM ELLENÉBEN ADJA LE. T.: 133-419

Lemezváltó villanygramofont vennék

Sándor-tér 2. Gyenge.

Elveszett

Erzsébet-tér és Irányi-utca között női tárca. Megtalálóját kérem, a pénz megtartása ellenében, tartalmát juttassa el a noteszben lévő címre. (Bokor, Sas-utca 20, házfelügyelőhöz.)

Bérmunkát vállalok

Nagy János, fiúgyermekruhaszabó, Rákóczi-út 64, II. 18.

Teljes cukrászda és eszpresszó berendezés

azonnal eladó. Szegő, Apponyi-tér 1.

Gyermekkocsi

sötétkék, mély és zománcozott fürdetőkád eladó. Takács, XIV., Semsey Andor-utca 14.

Komolyabb bélyeggyüjteményt

megbízásból gyüjtő részére, magas áron veszek. Ajánlatok: „Gyüjtőtől" jeligére a kiadóba.

Női, férfi és gyermek-fehérnemű

pongyola készítését saját és hozott anyagból, alakításokat, javításokat vállal: LENGYEL Ágnes fehérnemű üzem, VI., Lovag-utca 10.

Magyarországra a légiközlekedésben nagy jövő vár

A *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet* és a *Magyar Közlekedéstudományi Társaság* előadássorozatában vitéz *Csicsery* Gyula repülőezredes tartott előadást *a légiközlekedés jövőjéről*. Előadásában megállapította, hogy a légiközlekedés jövőjére befolyással bíró tényezők közül a legfontosabb *a légiforgalom iránt megnyilvánuló kereslet*. Szakértői becslés szerint a világ összes helyváltoztatást igénylő személyeinek és áruinak 10 százalékánál fontos a gyorsaság, amely a légiszállítást indokolttá teszi.

Szükséges, hogy

a repülőteret a várossal rendkívül gyors közlekedés kösse össze.

Ez kiváló megoldást nyert az új budapesti közforgalmi repülőterünknél, amelyet a várossal 13 kilométer hosszúságban elsőrendű út köt össze. A repülőgép gyorsaságának jobb kihasználása céljából szükséges

a jegy-, vám- és úti okmánykezelés egyszerűsítése és gyorsítása.

A rendszeresség és a biztonság már a háború előtt is magas fokon állott, de ezt a háború tapasztalatai mégjobban kifejlesztették.

Európa jövő légiközlekedését

három rendszerbe

lehet összefoglalni. Ezek az Európát átszelő és a többi világrésszel összekötő interkontinentális, a földrészen belül kialakuló transzkontinentális és végül az egyes államok belső szükségleteit kielégítő belföldi légivonalak rendszerei. Elsőrendű érdekünk, hogy ezekbe a vonalakba fővárosunk is bekapcsolódást nyerjen. Ennek a lehetősége meg is van, mert

Budapest úgy fekszik, hogy a felettünk közlekedő gépek leszállása indokolt.

Az új budapesti közforgalmi repülőtér Európa egyik legnagyobb és legkorszerűbb repülőtere lesz.

A második előadó báró *Baparczy* István, a BSZKRT vezérigazgató-helyettese volt, aki előadásában *a székesfőváros közlekedési feladatait ismertette.* Nagy-Budapest tömegközlekedését a gyorsvasúti hálózat kialakításáig a közúti és helyiérdekű villamosvasutakra kell alapítani. Részletesen ismertette ezután azokat az elgondolásokat, amelyek

a villamosvasúti hálózat fejlesztését elsősorban a külső városrészek és a peremvárosok közlekedésének javítását szolgálják.

Előadásának további részében vázolta az autobusz és a trolleybusz szerepét és az autobuszhálózat későbbi bővítésével kapcsolatban felvetette *a sebesjáratok* gondolatát. A gyorskocsi 6—800 méteres megállóhelytávolság mellett a külső városrészeknek és a szomszédos városoknak nyujtana rendkívül gyors összeköttetést.

Csütörtökön ismét bombázták Szófiát

Szófia, március 31. *(Német TI)* **A bolgár fővárost csütörtökön dél előtt északamerikai bombázó kötelékek újra súlyosan támadták. Bolgár és német vadászrepülők a kedvezőtlen elhárító feltételek ellenére nagyszámú légvédelmi üteggel együttműködve felvették a küzdelmet a bombázókkal. Néhány bombázó Szófia környékén zuhant le. Az amerikai repülőgépekből jelentős mennyiségű robbanó- és gyujtóbombát dobtak le. A városban a lakóegyedekben jelentős károk estek és a lakosság veszteséget szenvedett. A lelőtt gépek számát még nem állapították meg véglegesen.** *(MTI)*

Sikertelen brit repülőtámadás német hajókiséret ellen

Berlin, március 31. (Interinf) Csütörtökön este valamivel 7 óra előtt 18 brit torpedóvető repülőgép a nyugatnorvégiai vizeken, Haugesund magasságában többízben sikertelen támadást intézett egy német hajókíséret ellen. A támadóknak majdnem egy harmadát, öt repülőgépet lelőtték. (MTI)

Éjszakai berepülés Thüringia fölé

Berlin, március 31. Ellenséges bombázó kötelékek március 30.-án az éjféli órákban — mint a Német Távirati Iroda értesül — keleti irányban haladva átrepültek a birodalom nyugati határa felett. Nyomban beleütköztek a német légvédelem elháritásába. Német éjszakai vadászok felvették a harcot a Thüringia fölé berepült kötelékekkel. Az eddig beérkezett jelentések szerint több négymotoros repülőgépet lelőttek. (MTI)

Róma környékét bombázták

Róma, március 31. *(Német TI)* **Ellenséges repülőgépek március 30-án támadást intéztek Róma közvetlen környéke ellen. Bombákkal árasztották el a városból kivezető utakat. Repeszbombákat és géppuskatüzet zúdítottak a járókelőkre és a földeken dolgozó parasztokra. Gyujtóbombát dobtak egy génkocsira is, amely menekülteket szállított. A bombázás következtében a lakosság vesztesége több mint húsz halott és több mint hatvan sebesült.** *(MTI)*

A terrortámadók súlyos veresége

Berlin, március 31. *(Német TI)* **A német légvédelem harcairól beérkező jelentésekből kitűnik, hogy a brit bombázók kötelékei az elmúlt éjszaka terrorvállalkozásaik során ismét nagy veszteséget szenvedtek. Idáig máris 87 négymotoros brit bombázó elpusztítását jelentették.** *(MTI)*

Cassinónál a németek megsemmisítettek egy bekerített amerikai harci csoportot

Berlin, március 31. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda a következőket jelenti az olaszországi harcokról:

Olaszországban szerdán is csupán Cassio körzetében és a hídfő egyes szakaszain került sor helyijellegű összecsapásokra. Cassinónál megsemmisítettek egy bekerített amerikai harci csoportot. Eközben a németek nemcsak fogyokat ejtettek, hanem jelentős zsákmányra is tettek szert mindenfajta fegyverben és hadiszerben.

Cassinótól északnyugatra egy német rohamcsoport mélyen benyomult az amerikai állásokba s közelharci eszközökkel megsemmisített egy nehéz páncélosokból álló csoportot. A kocsik legénységének egy részét, amely a felrobbantott páncélosokból menekülni igyekezett, elfogták, a többi a robbanáskor életét vesztette.

A szárazföldi hídfőnél brit és amerikai felderítők előretöréseit utasították vissza. Eközben a német biztosító egységek ügyessége következtében hasonlóképpen angolszász foglyokat hoztak be. Egészben véve a hídfőn belül az amerikai körzetbe épúgy, mint az angolba további erősítések érkeztek. Az elmúlt napokban különösen az ágyúzások sűrűsödését és az új ütegek belövését lehetett megfigyelni az angolok körzetében. Éppen ezért arra számítanak, hogy az inváziós csapatok a hídfőről kiindulva, rövidesen új nagyszabású hadműveletekkel fognak kísérletezni.

A német légihaderő nem törődve az angol-amerikai haderők rendkívül tömörített elhárításával, délután az Anzio előtt lévő hajózási célpontokat támadta. Két, összesen 16.000 tonnát kitevő kereskedelmi hajót oly súlyosan megrongált, hogy pusztulásuk valószínűnek látszik. Az egyiknek a tatját egy bomba telibe találta, mire heves tűz ütött ki, amely csakhamar kiterjedt a hajól egnagyobb részére. A másik hajó több találat után gyorsan félodalt dőlt.

A német légihaderő más kötelékei a déli arcvonalon nagy bombákkal szőnyegtelték tele a cassinói állomásépületet délelőtt. A bombák a romok alatt oltalmat kereső újzélandi csapatok között súlyos veszteséget okoztak.

Északamerikai bombázó kötelékeknek északolaszországi városok ellen intézett támadásai közben a német és olasz vadászok kiváló sikert arattak. Szétszórták az ellenséges kötelékeket és lelőttek hat négymotoros bombázót, valamint öt amerikai kísérő vadászgépet, míg három négymotoros bombázót a légvédelmi ütegek szedtek le.

A Földközi-tenger mellékén német torpedórepülőgépek az északafrikai partnál rajtaütöttek egy megrakott középnagyságú angol kereskedelmi hajón. A hajót rakvonala alatt érte találat és heves tűz, meg robbanás kíséretében mozdulatlanul egyhelyben maradt. A német gépek már visszatérőben megállapíthatták, hogy a hajó süllyedőben van. (MTI

— Tömegesen akarnak megkeresztelkedni a miskolci zsidók. *Miskolcról* jelenti tudósítónk: Az utóbbi napokban nagyarányú kikeresztelkedési mozgalom kapott lábra a miskolci zsidóság körében. Majdnem minden miskolci keresztény egyháznál tömegesen kérik felvételüket és kitérni szándékozók.

PEST
POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik minden hétköznap délben
Felelős szerkesztő:
BAKOS ÁKOS
Felelős kiadó:
VITÉZ HORVÁTH JÁNOS
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 54
TELEFON: 222-630, 222-635, 222-220
Előfizetési ár 1 hóra 4.50, 3 hóra 13 pengő
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

Ilosvai Varga István

Modok Mária

Szántó Piroska

Aradi N.: Kiáll.

Szentendrén.

Sz M. 1954.

374-75. l.

Csobel a vegedik

kiállító

MŰ- ÉS RÉGISÉGKERESKEDELMI VÁLLALAT

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8 (volt ERNST-MÚZEUM)

TELEFON: 421-968

A SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT KÉPZŐMŰVÉSZEINEK TÁRSASÁGA ÉS MEGHIVOTT MŰVÉSZEK

KIÁLLÍTÁSA

1945. évi október 13-tól október 28-ig

A kiállítás védnökei:

BÁN ANTAL
iparügyi miniszter

Dr. BALOGH ISTVÁN
miniszterelnökségi államtitkár

ERDEI FERENC
belügyminiszter

Dr. GENTHON ISTVÁN
n Szépművészeti Múzeum igazg.

GYÖNGYÖSI JÁNOS
külügyminiszter

KÉTHLY ANNA
nemzetgyülési képviselő

KISS ROLAND
belügyminiszteri államtitkár

Dr. KOPP JENŐ
a Székesfővárosi Képtár igazgatója

Dr. OLTVÁNYI IMRE
pénzügyminiszter

RÁKOSI MÁTYÁS
a Magyar Kommunista Párt főtitkára

Dr. RIES ISTVÁN
igazságügyminiszter

RÓNAI SÁNDOR
közellátásügyi miniszter

SZAKASITS ÁRPÁD
a Szociáldemokrata Párt főtitkára

Dr. gróf TELEKI GÉZA
vallás- és közoktatásügyi miniszter

VAS ZOLTÁN
Budapest Székesfőváros polgármestere

Felelős kiadó: Szilárd Vilmos
Igazság nyomda, Budapest, Horn Ede-u. 9—11. Felelős vezető: Lengyel Lajos

ELŐSZÓ

Szocialista képzőművészek kiállítása! Az elnyomatás éveiben kétszer-háromszor volt már ilyen kiállítás. Képzőművész elvtársaink a művészet fegyverét szegezték a megvadult reakció mellének. Legutoljára a Vasas Otthonban rendeztük meg a szocialista képzőművészek kiállítását. Ennek hatalmas és emlékezetes sikere volt. De alig, hogy megnyitottuk, a belügyminiszter parancsára a rendőrség bezáratta a kiállítást.

Most ilyesmitől nem kell tartanunk, a szocialista képzőművészek szabadon alkothatnak és szabadon állithatják ki műveiket. És nem kell immár a propaganda eszközeihez nyulniok, ezt elvégzik a pártok propaganda központjai. Egész lelküket a művészetnek s a tömegek művészi nevelésének szentelhetik. Az igazi művészet amúgyis az igazságot keresi és az igazságot igyekszik kifejezésre juttatni. Az igazi művész különben sem él légüres térben vagy elefántcsont toronyban.

Gondolom Wagner mondotta:

Éppen a művészet feladata, hogy a szociális törekvések jelentőségét felismerje és neki a helyes irányt megmutassa. A művészet civilizált barbárságunk állapotából csak szociális mozgalmak vállain emelkedhet valódi méltóságra.

Ezekből a szavakból, amelyeken egy hatalmas alkotó zseni szellemének hallhatatlan fénye csillog, dehogy is akarom én azt a parlagi következtetést levonni, hogy csak az a művész képes nagy, korszerű, az emberiséget szolgáló alkotásokra, aki beáll valamelyik forradalmi pártba vagy állandóan készen áll utcai harcokra és barrikád építésre. Szó sincs róla: a művész alkosson, teremtsen — ostromolja szüntelenül a negyedik dimenziót — a láthatatlant s felfoghatatlant, s hozzon hírt az emberiségnek elsősorban a legszegényebbeknek, a legmegalázottabbaknak egy szebb és jobb, egy tisztább és emberségesebb világról és értse s értesse meg mindenkivel azt a világot, amelyben élünk, mert ez a hivatása és ezzel szolgálja legjobban az emberi szabadságot is, amely nemcsak a zsarnok miatt, nemcsak a pénz gőgje miatt kerül állandó veszélybe, hanem a tudatlanság miatt is.

A művész ne szolgáljon senkit, csak egyedül az igaz-

ságot. Bizonyára veszedelmes mesterség, de ha műveli, páncélnál is erősebb fal védi: az igazságot szomjúhozó milliók szeretete és szolidaritása és ami számára, ha igazi művész, még ennél is fontosabb, szellemének szabadsága, mert „az igazi művészet a legteljesebb szabadság és csak a legteljesebb szabadság hozhatja létre, sohasem parancs, vagy rendelet, szóval egy cél, amely nem tisztán művészi".

Ezért az én számomra a művész ott kezdődik, amikor ezernyi falat bont le, ezernyi akadályt tör össze, hogy eljusson az igazsághoz, amelynél nincs fontosabb. És ez az igazság megcsillanhat ecsetjén vagy vésőjén, ha egy útszéli göröngyöt farag vagy egy rikoltó faágat fest meg, akkor is.

Ne higyje senki, hogy az igazság elvont fogalom. Bennünk van halhatatlanul, bennünk sikolt örökösen, hogy újra és újra megmutassa magát. Mi más a tömegek mozgása, amely betölti a történelmet, mint az igazság olthatatlan szomjúsága, lebírhatatlan törekvés a kiegyenlítődés, örökös vágy a harmonia felé.

És mit keres a művész miközben színeit keveri s a tárgyra tekint, vagy magába néz, miközben birkózik az anyaggal s izgatottan kap a tünő fény után, egy mozdulat kecsessége vagy egy erőfeszítés drámai hangulata után; mit akar a formával és a gondolattal, amely az extázis mérhetetlen hőfokán forr benne: egyesíteni azt a kettőt, kifejezni a világot, a lényeget, az igazságot...

Rodin mondotta:

A művészet átszellemülés — a természetbe behatoló szellem gyönyörűsége, amely abban ugyanazt a szellemet ismeri fel, amely beléje is lelket lehel. Az értelem öröme, amely derülten tekint a világegyetembe és az öntudat fényében újjáalkotja azt.

Igen: az értelem öröméről van szó, amely azonban csak akkor teljesülhet, ha az öntudat fényében újjáalkotjuk a világot. Erről van szó tehát: teremtésről és nem ábrázolásról. Nem sokszorositásról, mert hiszen, ami van, abból egy is elég. Hanem újjáteremtésről, nemcsak megérteni akarjuk világunkat, amelyben élünk, hanem meg is akarjuk változtatni azt.

A szocialista képzőművészek hatalmas ösztönzői lehetnek a folyamatnak: alkotásaikkal, de csakis alkotásaikkal. Szerető figyelmünkkel ajándékozzuk meg őket és szeretettel tekintünk alkotásaikra. Figyeljük, hogy a szocialista lélekből hogyan merül föl a tiszta művészet igazgyöngye.

SZAKASITS ÁRPÁD

FESTMÉNYEK:

I. TEREM

1. Csabai Ékes Lajos *Munkásfej* (pasztell) . . .
2. Berend Ilona *Ablakom* (olajfestm.) . . . .
3. Gedő Ilka *Kovácsok* (krétarajz) . . . . .
4. Czumpft Imre *Kőbánya* (tusrajz) . . . . .
5. Gyapkó Béla *November* (aquarell) . . . .
6. Gyapkó Béla *December* (aquarell) . . . .
7. Bornemisza Géza *Horváth-kert* (aquarell) .
8. Bányi László *Fehér-ház* (olajfestm.) . . .
9. Bányi László *Dunakanyar* (tempera) . . .
10. Kádár Béla *Család* (aquarell) . . . . .
11. Gadányi Jenő *Vörös-fekete csendélet* (olajfestm.) . . . . . .
12. Bornemisza Géza *Bignónia fák* (aquarell) .
13. Kandó Gyula *Körút reggel* (olajfestm.) . .
14. Kövesi Albi *Kovácsok* (pastell) . . . . .
15. Szántó Piroska *Bodzafa* (tintarajz) . . . .
16. Korniss Dezső *Vihar után* (olajestm.) . . .
17. Szántó Piroska *Hervadás* (tintarajz) . . .
18. Zemplényi Magda *Szörny II.* (ceruzarajz) .
19. Zemplényi Magda *Szörny I.* (ceruzarajz) . .
20. Korniss Dezső *Búcsú* (szinezett monotipia) .
21. Anna Margit *Nő gordonkával* (tempera) . .
22. Korniss Dezső *Kora reggel* (monotipia) . .
23. Marosán Gyula *Térdelő alak* (tollrajz) . . .
24. Perlrott Csaba *Nők* (tempera) . . . . .
25. Marosán Gyula *Szaladó* (tollrajz) . . . .
26. Perlrott Csaba *Csendélet* (tempera) . . .
27. Marosán Gyula *Fej* (tollrajz) . . . . . .
28. Ilosvai Varga István *Szakálas önarckép* (olajfestm.) . . . . . .
29. Jancsó Béla *Virrasztó vásárosok* (pasztell) .
30. Kádár Béla *Anya* (aquarell) . . . . . .
31. Gönczi Gebhardt Tibor *Szén* (aquarell) . . .
32. Gyapkó Béla *Október* (aquarell) . . . . .
33. Révai Mária *Kerti részlet* (aquarell) . . .
34. Simonovits Vera *Munkások* (aquarell) . . .

35. Gáborjáni Szabó Kálmán *Asszonyok* (aquarell) . . . . . .
36. Gedő Ilka *Alvók* (ceruzarajz) . . . . . .
37. Aszódi Weil Erzsébet *Fegyver nélkül* (rézkarc) . . . . . .
38. Aszódi Weil Erzsébet *Varrónő* (rézkarc) . .

II. TEREM

39. Perlrott Csaba *Csendélet szoborral* (tempera) . . . . . .
40. Perlrott Csaba *Gitáros nő* (olajfestm.) .
41. Perlrott Csaba *Dunai tájkép* (olajfestm.) .
42. Herman Lipót *Alom tájkép* (olajfestm.) .
43. Frank Frigyes *Interieur virággal* (olajfestm.)
44. Herman Lipót *Hullámfürdő* (olajfestm.) . .
45. Vörös Géza *Karácsony* (olajfestm.) . . . .
46. Frank Frigyes *Tájkép* (olajfestm.) . . . . .
47. Gál István *Napraforgók* (olajestm.) . . . .
48. Márffy Ödön *Önarckép* (olajfestm.) Magánt.
49. Barcsay Jenő *Dombos táj* (tempera) . . . .
50. Bolmányi Ferenc *Lefekvés előtt* (olajfestm.)
51. Bolmányi Ferenc *Cseresznyefa* (olajfestm.) .
52. Bolmányi Ferenc *Szentendre* (olajfestm.) .
53. Barcsay Jenő *Ősz* (tempera) . . . . . .
54. Diener Dénes Rudolf *Csendélet* (olajfestm.) .
55. Diener Dénes Rudolf *Interieur* (olajfestm.) .
56. Diener Dénes Rudolf *Interieur* (olajfestm.)
57. Diener Dénes Rudolf *Szentendrei házak* olajfestm.) . . . . . .
58. Márffy Ödön *Halászok* (olajfestm.) Magánt.
59. Egry József *Parasztudvar* (pastell) . . . .
60. Perlrott Csaba *Női fej* (olajfestm.) . . . .

III. TEREM

61. Uitz Béla *Ürömi gyártelep* (olajfestm.) . . .
62. Ilosvai Varga István *Sikátor* (olajfestm.) .
63. Schalk László *Interieur virággal* (olajfestm.)
64. Ilosvai Varga István *Verőfény* (olajfestm.) . .
65. Frank Frigyes *Csendélet* (olajfestmény) . .

66 **Pap Gyula** *Kohómunkások* (olajfestm.) . . .
67. **Frank Frigyes** *Interieur alakkal* (olajfestm.)
68. **Kmetty János** *Csendélet* (olajfestm.) . . .
69. **Czobel Béla** *Csendélet* (olajfestm.) . . . .
70. **Kmetty János** *Interieur* (olajfestm.) . . .
71. **Gál István** *Csendes óra* (olajfestm.) . . . .
72. **Gál István** *Kis város* (olajfestm.) . . . .
73. **Schalk László** *Szentendrei utca* (olajfestm.)
74. **Czobel Béla** *Kis leány* (olajfestm.) . . . .
75. **Czobel Béla** *Interieur* (olajfestm.) . . . .
75a **Berény Róbert** *Önarckép* (olajfestm. . . . .
75b **Egry József** *Tájkép* (olajfestm.) . . . . .

IV. TEREM

76. **Marosán Gyula** *Tavasz* (olajfestm.) . . . .
77. **Marosán Gyula** *Temetők* (olajfestm.) . . .
78. **Marosán Gyula** *Compositió* (olajfestm.) . .
79. **Zemplényi Magda** *Képváltozat egy szoborról II.* (olajfestm.) . . . . . .
80. **Zemplényi Magda** *Képváltozat egy szoborról I.* (olajfestm.) . . . . . .
81. **Zemplényi Magda** *Képváltozat egy szoborról III.* (olajfestm.) . . . . . .
82. **Zemplényi Magda** *Leeső alma* (olajfestm.) .
83. **Lossonczy Tamás** *Configuratió* (olajfestm.) . Magántulajdon. . . . . .
84. **Ámos Imre** *Téli táj* (olajfestm.) . . . . . .
85. **Lossonczy Tamás** *Fekete, fehér, zöld* (olajfestm.) Magántulajdon. . . . . .
86. **Anna Margit** *Félakt* (tempera) . . . . . .
87. **Deli B. Rózsi** *Kecskerágó* (olajfestm.) . . .
88. **Deli B. Rózsi** *Üvegfujó munkások* (olajfestm.)
89. **Vajda Julia** *Csendélet* (pastell) . . . . .
90. **Bálint Endre** *Csendélet* (olajfestm.) . . . .
91. **Bálint Endre** *Virágárus asszony* (olajfestm.)
92. **Bálint Endre** *Rózsadombi részlet* (olajfestm.)
93. **Bálint Endre** *Hadifogoly* (olajfestm.) . . .
94. **Rozsda Endre** *Compositió* (tempera) . . .
95. **Gadányi Jenő** *Ipolyvidék* (olajfestm.) . . .

V. TEREM

96. **Rónai Gábor Marianne** *Mityuka elaludt* (olajfestm.) . . . . . .
97. **Szigethy István** *Tavaszi séta* (olajfestm.) . .
98. **Ös-Nagy István** *Árvíz* (olajfestm.) . . . .
99. **Conrád Pál** *Tiszavölgye* (olajfestm.) . . .
100. **Kövesi Albi** *Kacsák* (olajfestm.) . . . . .
101. **P. Bak János** *Külváros* (olajfestm.) . . . .
102. **Bujovich Irma** *Piros virágok* (olajfestm.) . .
103. **Monostori-Moller Pál** *Letűnt világ* (olajfestm.)
104. **Bródyné P. Lilly** *Tájkép* (olajfestm.) . . . .
105. **Bihary Aranka** *Csendélet a kertben* (olajfestm.) . . . . . .
106. **Komlós Miklós** *Szentendrei táj* (olajfestm.) .
107. **Prohászka József** *Erdőirtás* (olajfestm.) . .
108. **Bondéné K. Friderika** *Tájkép* (olajfestm.)
109. **Komlós István** *Öreg templom* (olajfestm.) .

VI. TEREM

110. **Toroczkay Oswald** *Parasztudvar* (olajfestm.)
111. **Biai-Föglein István** *Ágyban fekvő nő* (olajfestm.) . . . . . .
112. **Toroczkay Oswald** *Tiszai révnél* (olajfestm.)
113. **Rónai-Gábor Marianne** *Szélütött anyóka* olajfestm.) . . . . . .
114. **Rónai-Gábor Marianne** *Uszály az esti Dunán* olajfestm.) . . . . . .
115. **Lehel Mária** *Olasz leány* (pastell) . . . .
116. **Molnár Róza** *Vasalónő* (olajfestm.) . . . .
117. **Lehel Mária** *Kerti virágok* (pastell) . . . .
118. **Ámos Imre** *Önarckép* (olajfestm.) . . . . .
119. **Modok Mária** *Csendélet* (olajfestm.) . . . .
120. **Berend Ilona** *Róma* (olajfestm.) . . . . .
121. **Schönberger Armand** *Asztal mellett* (olajf.)
122. **Berend Ilona** *Lellei táj* (olajfestm.) . . . .
123. **Conrád Pál** *Párisi utca* (olajfest.) . . . .
124. **Redner Renée** *Csendélet* (olajfestmény) . . .
125. **Belányi Viktor** *Csendélet álarccal* (olajfestm.)
126. **Farkasházy Miklós** *Munkásasszony* (pastell)

127. P. Bak János *Krumpliszedők* (olajfestm.) . .
128. Gáber Móric *Iványka* (olajfestm.) Magánt. .
129. Hován N. *Műteremben* (olajfestm.) . . . .
130. Gáborjáni Szabó Kálmán *November* (pastell)
131. Rafael Viktor *Falu* (olajfestm.) . . . . .
131a. Monostori Moller Pál *Párisi utca* (olajfestm.)

NAGYTEREM

132. Gráber Margit *Csendélet (olajfestm.)* keret nélkül. . . . . .
133. Polónyi Elemér *Bányaváros* (olajfestm.) . .
134. Modok Mária *Kékruhás leány* (olajfestm.) .
135. Gál István *Falu bolondja* (olajfestm.) . . .
136. Schalk László *Napraforgók* (olajfestm. . . .
137. Beck Judith *Szentendrei piac* (olajfestm.) keret nélkül . . . . . .
138. Vajda Julia *Csendélet* (olajfestm.) . . . .
139. Kövesi Albi *Szobasarok* (pastell) . . . . .
140. Bini-Föglein István *Csendélet malacpersely*ekkel (olajfestm.) . . . . . .
141. Kelemen Emil *Rím* (olajfestm.) . . . . . .
142. Halápy János *Tihany* (olajfestm.) . . . . .
143. Morinyi-Morinó Ödön *Műteremben* (olajfestm.) . . . . . .
144. Morinyi-Morino Ödön Gyerekcsoport (olajfestm.) . . . . . .
145. Ilosvai-Vargha István *Önarckép* (olajfestm.) .
146. Halápy János *Virágok* (olajfestm.) . . . .
147. boldogfai Hajgató Ferenc *Dombos úton* (olajfestmény) . . . . . .
148. Gál István *Szamárhegy Szentendrén* (olajfestmény) . . . . . .
149. Schönberger Armand *Alvó nő* (tempera) . .
150. Rafael Victor *Arató* (olajfestm.) . . . . .
151. Kövesi Albi *Verandán* (olajfestm.) . . . .
152. Bródyné P. Lilly *Napraforgó csendélet* (olajfestm.) . . . . . .
153. Bolmányi Ferenc *Szakasits Árpád* Magánt. .
154. Bolmányi Ferenc *Hegyvidéki lány* (olajfestm.) . . . . . .

155. Vörös Géza *Indóházi kanyar* (olajfestm.) . .
156. Vörös Géza *Bánat* (olajfestm.) . . . . .
157. Vörös Géza *Akt* (olajfestm.) . . . . . .
158. Deli Antal *Művésztelep* (olajfestm.) . . . .
159. Schönberger Armand *Dunai rakodópart* (olajfestm.) . . . . . .
160. Román György *Körhinta előtt (olajfestm.)* Magántulajdon. . . . . .
161. Schalk László *Nagybányai táj* (olajfestm.) .
162. Polónyi Elemér *Kék hegy* (olajfestm.) . . .
163. Schalk László *Terraszon* (olajfestm.) . . . .
164. Pap Gyula *Virágos csendélet* (olajtempera) .
165. Bródyné P. Lilly *Templom* (olajfestm.) . . .
166. Pap Gyula *Ragadozó madár* (olajfestm.) . .
167. Bródyné P. Lilly *Csendélet* (olajfestm.) . .
168. Gábor Mória Mária *Virágcsendélet* (olajfestm.)
169. Kandó Gyula *Nagycsendélet* (olajfestm.) . .
170. Faragó Pál *Nagy kép* (olajfestm.) . . . .
171. Boór Vera *Öregmalom* (olajfestm.) . . . .

HALL

172. Perlrott Csaba *Nő* (pastell) . . . . . .
173. Simonovits Vera *Kislány fej* (pastell) . . .
174. Gajdos János *Sétakocsikázás* (olajfestm.) . .
175. Pap Géza *Falusi utca* (pastell) . . . . .
176. Rafael Viktor *Szőlőhegyek* (tempera) . . . .
177. Herman Lipót *Góg és Magóg* (olajfestm.) . .
178. Frank Frigyes *Rózsadombi táj* (olajfestm.) .
179. Ilosvai Varga István *(Tóparti séta* (olajfestm.)
180. Gajdos János *Madársziget* (olajfestm.) . . .
191. Grábor Margit *Kötőnéni* (olajfestm.) . . .
192. Perlrott Csaba *Női akt* (tusrajz) . . . . .
192a. Bendéné K. Friderika *Csendélet* (olajfestm.)

SZOBROK

I. TEREM

193. Herczeg W. Klára *Rahel* (terakotta) . . . .
194. Nóti András *Proletáranya* (terakotta) . . .

195. Gádor István *Anya* (terakotta) . . . . . .
196. Kunvári Lilla *Parsztasszony* (gipsz) . . . .
197. Gádor István *Kisfiú* (terakotta) . . . . . .

II. TEREM

198. Herczeg W. Klára *Merengő* (bronz) . . . .
199. Vedres Márk *Pihenő nő* (bronz) . . . . .
200. Eősze András *Ülő akt* (bronz) . . . . .
201. Petri Lajos *Szakasits Árpád* (gipsz) . . . .
202. Bokros Birman Dezső *Fekvő akt* (bronz) (Szépművészeti Múzem tulajdona) . . . . .

III. TEREM

203. Vedres Márk *Fésülködő nő* (bronz) . . . .
204. Bokros Birman Dezső *Önarckép* (Szépművészeti Múzeum tulajdona.) . . . . . .

IV. TEREM

205. Szandai Sándor *Labdázó lányka* (bronz) . .
206. Bokros Birman Dezső *Szalmás Piroska* síremlékterv (bronz) . . . . . .
207. Jakovits József *Davajos* (gipsz) . . . . .
208. Jakovits József *Zsákoló* (gipsz) . . . . .
209. Forgács-Hann Erzsébet *Női akt* (ólom) . .
210. Földes Lenke *Compositió* (márvány) . . . .
211. Forgács-Hann Erzsébet *Férfi arcmás* (ólom)
212. Földes Lenke *Női alak* (márvány) . . . .
213. Zemplényi Magda *Női fej* (gipsz) . . . .
213a. Beck András *Napozó* . . . . . .
213b. Bokros Birman Dezső *Függetlenségi plakette* (bronz) . . . . . .

V. TEREM

214. Jakovits József *Vakoló* (gipsz.) . . . . .

VI. TEREM

215. Szandai Sándor *Amazon* (bronz) . . . . .
216. Turcsányi László *Füttyös* (körtefa) . . . .

NAGYTEREM

217 **Kőfalvi Gyula** *Marika* (terakotta) . . . . .
218. **Herczeg W. Klára** *Anya* (terakotta) Magánt.
219. **Gádor Magda** *Fej* (terakotta) (Magánt.) . . .

220. **Szőllősi Endre** *Női alak* (gipsz) . . . . .
221. **Petri Lajos** *Térdeplő akt* (gipsz) . . . . .
222. **Petri Lajos** S. A. (gipsz) . . . . . .
223. **Nóti András** *József Attila portréja* (márvány)
224. **Petri Lajos** *Tuky* (gipsz) . . . . . .

HALL

225. **Jakovits József** *Női akt* (gipsz) . . . .
226. **Szőllősi Endre** *Harmonikás* (aluminium) . .
227. **Herczeg W. Klára** *Portré* (terakotta) Mgt. .
228. **Turcsányi László** *Ugró* (bronz) . . . . .
229. **Orbán József** *Toldi* (márvány) . . . . . .
230. **Varga Oszkár** *Ásós leány* (gipsz) . . . . .
231. **Mátrai Lajos** *Aurélia* (bronzplakett) Magántulajdon. . . . . .
232. **Mátrai Lajos** *Édesanyám* (bronzplakett) Magántulajdon. . . . . .
233. **Nóti András** *Emlékműtervezet* (gipsz) Magántulajdon. . . . . .
234. **Vojvoda János** *Dózsa György* (gipsz) Magántulajdon. . . . . .
235. **Turcsányi László** *Sarlós* (gipsz) . . . . .

Ilosvai Varga István

Kiállítások

A *Fővárosi Népművelési Központ* kiállító helyiségében *Ilosvai Varga* István képeit láttuk. Szentendrén él, tudatosan választotta hivatásának a természet mélyére való elvonultságot. Egykor *Rippl-Rónai* tanítványa volt. Formáit és térszemléletét leegyszerűsíti és nem egyszer eljut az expresszív szemlélet belső szabadságáig, máskor az absztrakció határvonalához, de mindvégig a természethez való feltétlen és őszinte hűség lehetőségei között. Képeit nem tágítja túlságosan messze, a távoli távlatok helyett inkább érdekli a színek és a körvonalak felülete. Eleme a szín, a napfény és közben a biztosan és plasztikusan körülhatárolt forma is. Napfényes és ragyogó színeit, melyekben sok belső vívódás izzik, határozott konturokba foglalja; a színekben való abszolut festői látás így nyer határozott biztonságot, sőt sokszor plasztikusságot. Különleges kvalitást képviselnek tájképei és csendéletei mellett önarcképei is, melyekben nagyszerű pszichológusnak bizonyult. Tulajdonságai kiváló mai festőink közé emelik; a művészet iránti odaadása és aszkézise feltétlen becsülést és méltánylást érdemel. képeiről szinte izzik a lélek feszültsége és elragadtatott bűvölete. A tárgyszerűség és az égő színek zárt konturokba foglalása nem egyszer a tiszta líraiság és ritmus magasságáig

Magyar Nemzet 1948 máj. 15

emelkedik. Említsük még meg szociális vonatkozású képeit is: kedveli a szegény emberek és egyszerű kis házak külön atmoszféráját; ezeken is különleges lélektani finomságokat csendít meg, minden pátosz nélkül; itt határozottan dokumentatív értékű. Körülbelül tíz év termésből adott ízelítőt, olyan áttekintést, szemlét, mely nem egyszer megállítja és tiszteletre készteti a szemlélőt a korszak sok sablonja és jellegtelensége között — igen, ez a festő: egyéniség...

E. L.

MN. 2005. III. 10.

galeri

EMLÉK, EMLÉK

Farkas István (1887–1944) gyűjteményes kiállítása: 1908–09-ben a Képzőművészeti Főiskolán Ferenczy Károly tanítványa volt, majd 1912-től a párizsi Académie de la Palette-en tanult. Az I. világháború idején olasz hadifogságba került, 1925-től Párizsban élt, ahol kiállításokat is rendezett és megjelent Correspondances című litográfiasorozata, melyhez A. Salmon írt prózai verseket.
1932-ben, apja halála után Budapesten átvette a Singer és Wolfner cég vezetését, miközben freskófestészettel foglalkozott. Késői korszakában morbid hangulatú, a lét tragikus szituációit kifejező képeket, élete utolsó szakaszában szürrealista jellegű víziókat festett. Auschwitzban halt meg. A kiváló művészre emlékező tárlat május 9-ig látható.
(Budapesti Történeti Múzeum, Bp. I., Szent György tér 2., Budavári Palota E épület)

Simenon világa: Georges Simenon mindmáig a legsikeresebb belga prózaíró. Saját nevén 193 regénye látott napvilágot, különböző írói álneveken további 106, és a novellákat még nem is számoltuk. A Maigret-regényekből becslések szerint 700 millió példány kelt el szerte a világon. Szerencsés ember volt, a könyvipar még életében dúsgazdaggá és világhírűvé tette. Fotózott is, mint az a március 27-ig tartó kiállításból is kiderül, és azt sem csinálta rosszul. Könyveinek hangulatai kísértetiesen visszaköszönnek a belga utcaképeken.
(Mai Manó Ház, Bp. VI., Nagymező u. 20.)

Ilosvai Varga István (1895–1978) emlékkiállítása: A főiskola elvégzése és párizsi tanulmányútja után a Nagybányai Művésztelepen, majd 1933-tól a Szentendrei Régi Művésztelepen dolgozott. 1935-ben

Szentendrén telepedett le, és ezután képeinek szinte kizárólagos témájává válik a szentendrei utca, tér, zug, a házfalak és az emberek. A művész születésének 110. évfordulójára készült, április 10-ig megtekinthető kiállítás életművének minden eddiginél teljesebb bemutatására törekszik. A műtárgyak mellett a kiállításon dokumentációs anyagok is szerepelnek: fotók, dísztárgyak, a festő legendás lepke- és kaktuszgyűjteménye, továbbá a festő néprajzi kollekciójának tárgyai is helyet kaptak.
(Művészetmalom, Szentendre, Bogdányi u. 32.)

homlokával / áll a viharban

(Petőfi)

szott falu közösségvezető kreatív kertészéről, amely a 36. Magyar Filmszemlén a Duna Televízió különdíját kapta, hogy folytatódhasson a forgatás. A film szerkesztője és riportere: Józsa Márta.
(Roma Parlament, Bp. VIII., Tavaszmező u. 6.)

19.00 SZAKÁLY ÁGNES ÉS VARGA ZOLTÁN HANGVERSENYE
A kortárs zene kedvelői által bizonyosan ismert cimbalomművésznő a Rádiózenekar modern zenében is otthonosan mozgó szólókürtösével ad koncertet, ahol Szigeti, Kocsár, Dubrovay és Madarász Iván két-két műve hangzik fel. (További klasszikus ajánlót a www.momus.hu oldalain érdemes keresni.)
(Óbudai Társaskör, Bp. III., Kiskorona u. 7.)

20.00 TRIO MIDNIGHT
Tradíció, markáns hangszerelés, harmónia és mély érzelmek. Oláh Kálmán zongorista és virtuóz muzsikustársai – Egri János bőgő és Balázs Elemér, dob – a mainstream és a kortárs dzsessz pengeélén egyensúlyoznak.
Másnap is ők játszanak.
(Colombus Jazz-Klub, Colombus hajó, Bp. V., Vigadó tér 4.)

20.00 FLICKER
Az amerikai Big Art Group sötét meséje a halál irrealitásának megértéséről és a mindennapjainkban jelenlevő erőszakról, a Határeset színházi

sorozat záróelőadásaként, a Gesamtkunstwerk és Brecht szellemében, Caden Manson társulatalapító rendezésében. A filmtechnikával készült darab egyszerre reflektál a tévére és a mozira, egyszerre közönséges és dühös, valamint meglepően humoros. Másnap is látható.
(Trafó, Bp. IX., Liliom u. 41.)

20.00 ANDO DROM KONCERT
Zsigó Jenő és zenekara, akik immár húsz éve játsszák a nagyvárosi cigány folklórt, és még mindig nem veszítették el kísérletező kedvüket és jó ízlésüket, viszont egyre jobb a technikájuk.
(Roma Parlament – Sarasate koncertterem, Bp. VIII., Tavaszmező u. 6.)

21.00 ALVIN ÉS A MÓKUSOK, ANKOU ÉS 6TEST KONCERT
„Fanatikus eszmerendszer, szadista élet/Virággal s békedalokkal hülyítik a népet", vagyis a punkok azóta sem tanultak meg szöveget írni, viszont cserébe még mindig nem halottak.
(Egal Klub, Ex MáS, Eger, Széchenyi u. 57.)

FŐVÁROSI KÉPTÁR
KIÁLLÍTÁSAI
XXXII.

A MAGYAR GRAFIKA SZÁZ ÉVE

A DÉSI HUBER ISTVÁN KÖR
RENDEZÉSÉBEN

BUDAPEST
1948 JANUÁR

A MAGYAR GRAFIKA SZÁZ ÉVE

DURAYT. 995.

Lélekzetelállítóan izgalmas fejlődést mutat ennek a kiállításnak az anyaga, olyan száz év termését, ami nemcsak a műtörténelemben, de hazánk kultúrájának egészében is érdekes fordulatokkal bővelkedik. Ebben a korszakban zajlott le a művészetek modern forradalma, az a nagy szemléleti változás, mely az idealista világfelfogás eszteticizmusából a tapasztalati alkotómódszer konkrétumaihoz vezetett. A műtermek akadémikus zártsága megszűnt a kísérletezőkedv és a kutatóösztön hatására, mert a művész többé már nem elégedett meg az iskolás formulák ismételgetésével. Felfedezte a valóságot, a természetet, ami számtalan motívumot szolgáltatott, s ami rengeteg lehetőséget biztosított a képzőművészeti tevékenység számára. Ellenőrizhetetlen mértékben meggazdagodott az ábrázolnivalók tartománya, beláthatatlanul kibővült a festészet és szobrászat munkaterülete, ami vidám kalandozásokra, izgalmas cserkészésre indította a mestereket. Éppen ez időtől kezdve élénkül meg a művészet szelleme, a mozgalmasság és lendület elemei jelentkeznek az alkotásokban, a frisseség, közvetlenség, egyszerűség jegyei uralkodnak a műtárgyakon. Az élet sok-sok jelenete, eseménye került lerögzítésre, kósza alakok és furcsa történetek váltak megörökítésre érdemessé s a tűnő perc históriai beszámolót kapott. Az ünnepélyesség, beállítottság és elrendezettség átadta helyét a véletlennek, esetlegesnek, átmenetinek, mindennapinak, ami által a tárgykör végtelenül sokoldalúvá lett. A művész maga is, ez átalakulás közepette, fürgébben, figyelmeseb-

ben vizsgálgatta környezetét, több vázlatot készített, mert benyomásainak a száma is megnövekedett. Már nemcsak kelméket, ruharedőket, anatómiai részleteket és kompozicionális beállításokat skiccelt, de a tűnő mozdulatokat, különleges helyzeteket, illanó hangulatokat is. Lázas gyorsaság, izzó elevenség hatalmasodott el legjobbjainkon is, s egyfajta lüktető őszinteség keresett kifejezést a képek, szobrok, rajzok segítségével.

Nagy szerencséje a magyar képzőművészetnek, hogy önállósulásának kezdetén komoly támogatást szerzett megerősödéséhez a korszellemben. A témaválasztás adottságainak a fokozódása a mesterségbeli tudást is gyors ütemben növelte, az alakítás biztonságához segítette tehetségeinket és nagykiterjedésűvé tette érdeklődési körüket. Nagyobb volt a választék, tehát szabadabban dolgozhattak, a korlátlanság pedig a találékonyságot is fejleszti. Így történhetett, hogy az elmult század páratlan fellendülést hozott művészetünknek, az eredeti egyéniségek hosszú sorát, ami az ismétlődés, utánzás és unalom legkisebb veszélye nélkül mutatott a legigényesebb európai törekvések felé.

Ennek a folyamatnak a legnyilvánvalóbb állomásait grafikai téren mérhetjük le. A rajzokban, metszetekben, tanulmányokban a feltámadó elképzelés módosítatlanul nyilatkozik meg, a kiegészítés, befejezés arányosító és szépítő eljárása nélkül. S így hitelesebben, áttekinthetőbben veti fel azokat a problémákat, amelyek a mestereket foglalkoztatják. Nemcsak leleplezőbb, de ösztönzőbb is az, ami a grafikai lapokon történik, mert félreérthetetlenül feltárja kinek-kinek a képességeit. Művészetünk történetének forró erjedését, kibontakozó erőit jól jelképezik azok a művek, melyek e tárlat keretén belül az újító szándékok felé terelték nagyjainkat, még esetleg a korstílus ellenére is. Az eklekticizmus évtizedeiben is a rajzoló kéz a képalkotás megvásárolhatatlan céltudatosságával rótta feljegyzéseit a papirosokra s a tökéletes érzékletesség

eszközeivel ragadta meg a látványokból az optikai megfogalmazásra alkalmasakat. Szinte lenyűgöző ábrákat csináltak még azok is, akik a megbizatások rabláncain utóbb illedelmes semmitmondásban pazarolták el energiáikat. Nem volt püspök, főúr, vagy bürokrata, aki parancsolni tudott volna az elronthatatlan magyar géniusznak, s aki a minőségbeli emelkedésnek útját állhatta légyen. A századfordulón már az uralkodórétegek egységes ellenállása is képtelennek látszott megakadályozni az új időknek Dévénynél betörő új dalai érvényesülését. Véd- és dacszövetségüket még ki sem építhették, amikor Munkácsy mellől már Rippl-Rónai, Münchenből a nagybányaiak léptek a haladás táborába, de olyan ellentmondást nem tűrően, hogy csak a tehetetlen szörnyűlködés hangfoszlányai próbáltak hatástalan különvéleményt nyilvánítani a fejlődés kérlelhetetlen logikájával szemközt. A vonalak vibrálása, a kontúrok keménysége, a formák feszültsége mindent elmond az akkori ízlésbeli ellentétekről, azokról a zavarokról, tisztázatlanságokról, nekibuzdulásokról, melyek végül is a megnyugvás irányába fordultak. De ha pontosak akarunk lenni, bizvást leszögezhető, hogy nem kellett az izmusok forradalmaskodására várni az ábrázolás bátorságában, a keretkitöltés drámaiságában, a képkivágás nagyvonalúságában. Az előzmények már Madarász Viktornál, Székely Bertalannál is meglelhetők. A grafikai műfajokban festőink minden kívánságot megelőzve a progresszivitás élén haladtak.

S ezért nem véletlen, hogy jelen képzőművészetünknek is legerősebb oldala a rajz. Mert festői felfogásban, plasztikai irányzatokban vészes eltérések lehetnek, amire nézve döntést kimondani a viszonylagosság csúfondáros kételyei nélkül nemigen van mód. Viszont a grafikák még a fitymálkodók számára is hű tolmácsolói jelenünk történelmi válságának, hatalmas társadalmi átalakulásának. A fanyalgók osztályhelyzetéből következően akad-

hatnak különbségek a művészet szerepének az értelmezésében, de dokumentatív érdemét illetően aligha. Ezen túl is azonban éppen a rajzok vizsgatételein keresztül az ítélet is indokoltabbá lészen, mert művészetpolitikai befolyás, reakciós támogatás, kávéházi érdekszövetség nem segít senkin, ha két lapot egymás mellé helyezünk. A fekete-fehér ábrázolóeszközökkel lehetetlen visszaélni, még a bódító színek alkalmazása sem fedi el a hibákat. Képtelenség akár a hírlapilag legszilárdabban megalapozott tekintéllyel is tiszteletet parancsolni, ha könnyűnek találtatik a jeles; egyetlen tollvonás lerombolja a legfényesebb bálványokat, mert a grafikai megoldásban semmi gyatraság és erőtlenség nem rejtegethető. A műfaj, már sajátos törvényszerűségeinél fogva is kérlelhetetlen kritikát gyakorol. Képzőművészetünk dícséretére legyen mondva, hogy ilyen magasra ütött mércén is a legfelsőbb fokot kerülgeti.

A büszke tanulságot szolgáltató kiállítás megrendezését a Dési-Huber István Kör kezdeményezte. Vállalt feladataihoz híven ezzel is a művészetek és tömegek kapcsolatát kívánta szorosabbra fűzni. Az anyag tekintélyes hányada a Fővárosi Képtár gyüjteményéből való, a retrospektiv részt a Szépművészeti Múzeum egészítette ki. Köszönet illeti Bedő Rudolf és Radnai Béla urakat, akik kollekciójuk legjavát bocsátották rendelkezésre, s Dési-Huber Istvánnét, aki a nagy munkásfestő hagyatékából kölcsönzött majd ötven művet, de nem utolsó sorban a beküldő művészeket is, akik a mai törekvésekkel ismertetnek meg szinte hiánytalanul.

Pogány Ö. Gábor.

MOLNÁR JÓZSEF (1821—1899):
1. **Női arckép.**

BROCKY KÁROLY (1807—1855):
2. **Önarckép.**

LIEDER FRIGYES (1786—1859):
3. **Női arckép.**

MEDVEY ÁGOSTON (1814—1870):
4. **Női arckép.**

DECKER GYÖRGY (1813—1894):
5. **Női arckép.**

MEZEY JÓZSEF (1823—1882):
6. **Férfi képmás.**

TELEKI BLANKA (1806—1862):
7. **Önarckép.**

VOLNESICS JÓZSEF (XIX. sz. első fele):
8. **Női arckép.**

DEÁK-EBNER LAJOS (1850—1934):
9. **Mészöly Géza.**

MELEGH GÁBOR (1801—1835):
10. **gróf Károlyi Gabriella arcképe.**

ZERDAHELYI V. (XIX. sz. közepe):
11. **Női arckép.**

LIGETI ANTAL (1823—1890):
12. **Buka János makói cigányprímás.**

VÁGÓ PÁL (1854—1928):
13. **Mikszáth Kálmán a régi Szalonban.**

SZEMLÉR MIHÁLY (1833—1904):
14. **Deák Ferenc.**

BÖHM PÁL (1839—1905):
15. **Miska bácsi.**

IZSÓ MIKLÓS (1831—1875):
16. **Petőfi-szobor terve.**

KOROKNYAI OTTÓ (1856—1898):
17. **Menyecske.**

ORLAI-PETRICH SOMA (1822-1880):
18. **Zách Felicián.**

JAKOBEY KÁROLY (1825—1891):
19. **Hunyadi László a vérpadra viszik.**

DEÁK-EBNER LAJOS (1850-1934):
20. **Ménes.**

GERHARDT ALAJOS (1837-1889):
21. **Vásári szekér.**

ZICHY MIHÁLY (1827—1906):
22. **Szerelem.**

JANKÓ JÁNOS (1883—1896):
23. **Csokonai.**

LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898):
24. **Önarckép.**

TURY GYULA (1866—1932):
25. **Barabás Miklós 85 éves.**

FESZTY ÁRPÁD (1856—1914):
26. **Ősmagyar harcos.**

MUNKÁCSY MIHÁLY (1844-1900):
27. **Három szakállas fej.**

SZÉKELY BERTALAN (1835-1910):
28. **Vihar.**
29. **Tanulmányfej.**

MUNKÁCSY MIHÁLY (1844-1900):
30. **Tanulmány.**
31. **Kaifás.**

SZÉKELY BERTALAN (1835-1910):
32. **Dobozy Mihály és hitvese.**

MUNKÁCSY MIHÁLY (1844-1900):
33. **Dóczi arcképe.**

KIMNACH LÁSZLÓ (1857—1906):
34. **Bekötöttfejű asszony.**

ORLAI-PETRICH SOMA (1822—1880):
35. **Martinuzzi meggyilkoltatása.**

* A Munkácsy czímre vonatkozó részt a Képzőművészeti Főiskola Könyvtárának szíves közlése alapján.

BENCZUR GYULA (1844—1920):
36. Tanulmányfej.
37. Tanulmány Budavár bevételéhez.

HÁRY GYULA (1864—1946):
38. A régi Gellérthegy alja.

GERHARDT ALAJOS (1837-1889):
39. Tájkép.

BADITZ OTTÓ (1849—1936):
40. Paraszt interieur.

KELETI GUSZTÁV (1834—1902):
41. A Zugliget és környéke a Normafától tekintve.

LOTZ KÁROLY (1833—1904):
42. Faluvége.

KŐRÖSFI-KRIESCH ALADÁR (1863—1920):
43. Újpesti részlet.

LOTZ KÁROLY (1833—1904):
44. Erdei út.

GERHARDT ALAJOS (1837-1899):
45. Temetőben.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898):
46. Auerbach-pincében.

KIMNACH LÁSZLÓ (1857—1906):
47. Női arckép.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898):
48. Faust és Mefisto.

KIMNACH LÁSZLÓ (1857—1906):
49. Zsombék.

PÖRGE GERGELY (1858—1930):
50. Vásár.

id. MARKÓ KÁROLY (1791-1860):
51. Tájkép tavacskával.
52. Tájkép alakokkal.
53. A samarjai asszony.
54. Naplemente.

KELETI GUSZTÁV (1834—1902):
55. Temetőben.

id. MARKÓ KÁROLY (1791-1860):
56. Tengerparti táj.

BARABÁS MIKLÓS (1810—1898):
57. Tájkép.

LOTZ KÁROLY (1833—1904):
58. Mély út.

BARABÁS MIKLÓS (1810—1898):
59. Tájkép.

SZEMLÉR MIHÁLY (1833—1904):
60. Vízmenti táj.

ORSZÁGH ANTAL (1818—1878):
61. Vízparton.

ZICHY MIHÁLY (1827—1906):
62. Önarckép.

SZAMOSSY LÁSZLÓ (1866—1909):
63. Önarckép.

JENDRASSIK JENŐ (1860—1919):
64. Spányi Béla.

BARABÁS MIKLÓS (1810—1898):
65. Alexy szobrászművész.

BÖHM PÁL (1839—1905):
66. Önarckép.

I. TEREM

SZÉKELY BERTALAN (1835-1910):
67. Vázlatok.

THAN MÓR (1828—1899)
68. Szent László vizet fakaszt a sziklából.

MUNKÁCSY MIHÁLY (1844—1900):
69. Vázlat.

BENCZUR GYULA (1844—1920):
70. Tanulmányfej.

LOTZ KÁROLY (1833—1904):
71. Ámor.

MADARÁSZ VIKTOR (1830—1917):
72. Önarckép.

ZICHY MIHÁLY (1827—1906):
72. **Illusztráció.**

BARABÁS MIKLÓS (1810—1898):
74. **Tanulmányok.**

BENCZÚR GYULA (1844—1920):
75. **Tanulmányok.**

JANKÓ JÁNOS (1833—1896):
76. **Vázlatok.**

II. TEREM

ORLAI-PETRICH SOMA (1822—1880):
77. **Zách Felicián.**

BROCKY KÁROLY (1807—1855):
78. **Kéztanulmányok.**

KARLOVSZKY BERTALAN (1858—1938):
79. **Női fej.**

VASZARY JÁNOS (1867—1939):
80. **Kompozició.**

KERNSTOK KÁROLY (1873-1940):
81. **Sírbatétel.**

FERENCZY KÁROLY (1862-1917):
82. **Akt-tanulmány.**

BECK Ö. FÜLÖP (1873—1944):
83. **Akt-tanulmány.**

ZIFFER SÁNDOR
84. **Lovak.**

FERENCZY KÁROLY (1862-1917):
85. **Ecce homo.**

SZINYEI-MERSE PÁL (1845-1920):
86. **Tanulmány a Majálishoz.**

KŐRÖSFŐI-KRIESCH ALADÁR (1863—1920):
87. **Lotz Károly halála.**
88. **Virágzó fa.**
89. **Erdei temető.**

GERHARDT ALAJOS (1837-1889):
90. **Fekvő akt.**

PERLMUTTER IZSÁK (1866-1932):
91. **Leányom arcképe.**

MUNKÁCSY MIHÁLY (1844-1900):
92. **Tanulmány.**

KIMNACH LÁSZLÓ (1857—1906):
93. **Férfi alak.**

LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898):
94. **Szent Istvánt orgyilkos támadja meg.**

RÉTI ISTVÁN (1872—1945):
95. **A bohém karácsonya.**
96. **Olvasó.**

CSÓK ISTVÁN:
97. **Arcképtanulmány.**

FERENCZY KÁROLY (1862-1917):
98. **Ketten a szabadban.**

III. TEREM

MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852—1919):
99. **Férfi arckép.**
100. **Csavargófej.**

KERNSTOK KÁROLY (1873-1940):
101. **Lovon.**
102. **Fiú akt.**

RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861—1927):
103. **Önarckép.**

NAGY ISTVÁN (1873—1937):
104. **Hadifogoly.**

RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861-1927):
105. **Terefere.**

106. **Szobában.**
107. **Pihenő.**
108. **Aktok.**

FERENCZY KÁROLY (1862-1917):
109. **Tanulmány a Hegyibeszédhez.**

IVÁNYI-GRÜNWALD BÉLA (1867—1940):
110. **Napon.**

FÉNYES ADOLF (1867—1945):
111. **Kompozíció.**

FERENCZY KÁROLY (1862-1917):
112. **Anya gyermekével.**

NAGY BALOGH JÁNOS (1874-1919):
113. **Kubikusok.**
114. **Földmunkások.**

NAGY ISTVÁN (1873—1937):
115. **Ház.**

RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861-1927):
116. **Kutyák.**

NAGY BALOGH JÁNOS (1874-1919):
117. **Önarckép.**

KERNSTOK KÁROLY (1873-1940):
118. **Férfi fej.**

RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861-1927):
119. **Önarckép.**
120. **Arckép.**

IV. TEREM

GULÁCSY LAJOS (1882—1932):
121. **Salome.**
122. **A pók.**
123. **Férfi fej.**
124. **Női arckép.**

MEDGYESSY FERENC:
125. **Rippl-Rónai József.**
126. **Vázlat.**

FARKAS ISTVÁN (1887—1944):
127. **Szénrajz.**

BOKROS-BIRMAN DEZSŐ:
128. **Akttanulmány.**
129. **Férfi akt.**

VASZARY JÁNOS (1867—1939):
130. **Strandjelenet.**

PÓR BERTALAN:
131. **Tehén és borjú.**

RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861-1929):
132. **Csákányos.**

FARKAS ISTVÁN (1887—1944):
133. **Szénrajz.**

GULÁCSY LAJOS (1882—1932):
134. **Rajz.**

NAGY ISTVÁN (1873—1937):
135. **Pihenő.**

BOKROS-BIRMAN DEZSŐ:
136. **Rohanó.**

KERNSTOK KÁROLY (1873-1940):
137. **Kompozíció.**
138. **Önarckép.**

PÓR BERTALAN:
139. **Tehenek.**

BOKROS-BIRMAN DEZSŐ:
140. **Önarckép.**

V. TEREM

FERENCZY BÉNI:
141. **Ülő nő.**

MEDGYESSY FERENC:
142. **Női akt.**
143. **Férfi arckép.**

CZÓBEL BÉLA:
144. **Leány.**
145. **Női fej.**

146. **Leányfej.**

UITZ BÉLA:

147. **Levéltár.**

148. **Evő nő.**

NEMES LAMPÉRTH JÓZSEF (1891—1924):

149. **Akttanulmány.**

150. **Akt.**

UITZ BÉLA:

151. **Erdőrészlet.**

152. **Falu.**

VASZARY JÁNOS (1867—1939):

153. **Krisztus.**

NEMES LAMPÉRTH JÓZSEF (1891—1924):

154. **Fej.**

DERKOVITS GYULA (1894-1934):

155. **Fürdőzők.**

UITZ BÉLA:

156. **Fej.**

DERKOVITS GYULA (1894-1934):

157. **Kompozíció.**

CZÓBEL BÉLA:

158. **Akt.**

DERKOVITS GYULA (1894-1934):

159. **Anya gyermekével.**

UITZ BÉLA:

160. **Önarckép.**

VI. TEREM

SCHEIBER HUGÓ:

161. **Festő.**

DERKOVITS GYULA (1894—1934):

162. **Hajósok.**

ÁMOS IMRE (1908—1944):

163. **Fáradtan.**

164. **Nő fátyollal.**

165. **Arckép.**

166. **Ház előtt.**

167. **Kompozíció.**

168. **Szájharmónikás.**

169. **Krisztus.**

MÉSZÁROS LÁSZLÓ (1905—1938):

170. **Ülő anyóka.**

KERNSTOK KÁROLY (1873-1940):

171. **Férfi aktok.**

172. **Önarckép.**

DERKOVITS GYULA (1894—1934):

173. **»Mi ketten«.**

174. **Vázlat.**

VII. TEREM

CSABAI EKES LAJOS (1896—1944):

175. **Akt.**

KORB ERZSÉBET (1899—1925):

176. **Akt.**

SZIN GYÖRGY (1910—1944):

177. **Nők.**

KOLOZSVÁRI SÁNDOR (1896—1944):

178. **Kompozíció.**

MUND HUGÓ:

179. **Táj.**

JÁNDY DÁVID (1893—1944):

180. **Ego sum.**

DÉSI HUBER ISTVÁN (1891-1944).

181. **Vázlat a régi temetőhöz.**

182. **Budakeszi gépház.**

183. **Falu.**

184. **Beszélgetők.**

185. **Harmadik osztály.**

186. **Dinamikus táj.**

187. **Kubikos.**

188. **Erdei fák.**

189. Ferencváros.
190. Pásztorlány tehenekkel.
191. Megriadt tehén.
192. Gonosz öreg néni.
193. József Attila: Magyar alföld.

VÉRTES MARCELL:
194. Figurák.

JÁNDY DÁVID (1893—1944):
195. Utcarészlet.

VADÁSZ ENDRE (1901—1944):
196. Vasúti töltés.
197. Táj.
198. Sürgönypóznák.

FÖRSTNER DÉNES (1901—1945):
199. Épület.

VIII. TEREM

DERKOVITS GYULA (1894—1934):
200. Sintér.
201. Vázlat a »Hajósok«-hoz.
202. Erzsi hugom.
203. Önarckép.
204. Tigris.
205. Vásárcsarnokban.
206—216. »1514« Dózsa sorozat.

IX. TEREM

DÉSI-HUBER ISTVÁN (1891-1944):
217. Vázlat a «Viharmadarak«-hoz. I.
218. Kisfiú madárkával.
219. Szénbányász
220. Konspirálnak.
221. Vázlat a »Viharmadarak«-hoz. II.
222. Rőzsehordó.
223. Vízmosta fagyökerek.
224. Erzsébet-szanatórium kertje.
225. Fagyökerek.
226. Erdei út.
227. Önarckép ikonnal.
228. Ásós ember.
229. Könyöklő önarckép.
230. Önarckép 1930-
231. Rőzsehordó kis házzal.
232. Hazafelé.
233. Sakkozók.
234. Budakeszi erdei fák.
235. Budakeszi fatörzsek.

X. TEREM

SZŐNYI ISTVÁN:
236. Dunánál.
237. Arckép.

VARGA NÁNDOR LAJOS:
238. Krisztus ruhájára kockát vetnek.

BERÉNY RÓBERT:
239. Akt.

FARKASHÁZI MIKLÓS:
240. Periféria.

PATKÓ KÁROLY (1895—1941):
241. Kompozició.

ELEKFY JENŐ:
242. Karneval.

ASZÓDI-WEIL ERZSÉBET:
243. Bányászok.

ABA-NOVÁK VILMOS (1894-1941):
244. Akt.

NOVOTNY EMIL RÓBERT:
245. Félakt.

BERÉNY RÓBERT:
246. Félakt.

PATKÓ KÁROLY (1895—1941):
247. Anya.

SZŐNYI ISTVÁN :
248. **Anya gyermekével.**

BERÉNY RÓBERT :
249. **Akt.**

PERLOTT CSABA VILMOS :
250. **Aktok.**

KMETTY JÁNOS :
251. **Arckép.**

SZŐNYI ISTVÁN :
252. **Három parasztasszony.**

HERMANN LIPÓT :
253. **Vázlat.**

EGRY JÓZSEF :
254. **Badacsony.**

BOR PÁL :
255. **Fák.**

MÁRFFY ÖDÖN :
256. **Lovagló.**

ILOSVAI-VARGA ISTVÁN :
257. **Sárga ház, kőhordó emberrel.**

EGRY JÓZSEF :
258. **Vitorlás.**

NOVOTNY EMIL RÓBERT :
259. **Tanulmány.**

FERENCZY NOÉMI :
260. **Gobelin tervezet.**

EGRY JÓZSEF :
261. **Horgász.**

FERENCZY NOÉMI :
262. **Gobelin vázlat.**

EGRY JÓZSEF :
263. **Vitorlázók.**

MIHÁLTZ PÁL :
264. **Temető.**

MÁRFFY ÖDÖN :
265. **Tájkép.**
266. **Lovaskompozició.**

EGRY JÓZSEF :
267. **Férfi.**

MEDVECZKY JENŐ :
268. **János evangélista.**

ABA-NOVÁK VILMOS (1894–1941) :
269. **Fej.**

VILT TIBOR :
270. **Önarckép.**

MÁRFFY ÖDÖN :
271. **Önarckép.**

BARCSAY JENŐ :
272. **Fej.**

MÁRFFY ÖDÖN :
273. **Önarckép.**

VILT TIBOR :
274. **Önarckép.**

BERNÁTH AURÉL :
275. **Önarckép.**

SINKOVICS JENŐ :
276. **Önarckép.**

VILT TIBOR :
277. **Szoborvázlat.**

XI. TEREM

PÁL MIHÁLY :
278. **Szent Család.**

KERÉNYI JENŐ :
279. **Akt-tanulmány.**

DURAY TIBOR :
280. **Nő.**
281. **Ostrom után.**

BAKSA-SOÓS GYÖRGY :
282. **Önarckép.**

SZABÓ IVÁN :
283. **Önarckép.**

DURAY TIBOR :
284. **Fekvő nő.**
285. **Lábmosás.**

SZALAY LAJOS:
286. **Nyomorék.**

KURUCZ DEZSŐ:
287. **Ivó.**
288. **Cséplő.**

BENCZE LÁSZLÓ:
289. **Borozó.**
290. **Tömeg.**
291. **Könyöklő.**

SZALAY LAJOS:
292. **Itatás.**

BENCZE LÁSZLÓ:
293. **Férfi.**

SZALAY LAJOS:
294. **Illusztráció.**

MIKUS SÁNDOR:
295. **Kislány.**

HAJNAL JÁNOS:
296. **Mosdás.**

SZABÓ IVÁN:
297. **Háború.**

DURAY TIBOR:
298. **Feltartottkezű nő.**

HAJNAL JÁNOS:
299. **Fekvő nő.**

KOFFÁN KÁROLY:
300. **Evő.**
301. **Arckép.**
302. **Ebéd.**
303. **Csendélet.**

SZALAY LAJOS:
304. **Tékozló fiú.**

BENEDEK JENŐ:
305. **Tehenek.**

SZALAY LAJOS:
306. **Kivégzés.**

KOFFÁN KÁROLY:
307. **Csendélet.**
308. **Zenélő.**
309. **Szobában.**
310. **Ebéd előtt.**

BENEDEK JENŐ:
311. **Hazafelé.**

DURAY TIBOR:
312. **Akt.**

SZABÓ IVÁN:
313. **Ülő nő.**

HAJNAL JÁNOS:
314. **Tanulmány.**

MIKUS SÁNDOR:
315. **Arckép.**

BORSOS MIKLÓS:
316. **Kompozició.**
317. **Tehenek.**

SCHUBERT ERNŐ:
318. **Pihenő.**
319. **Kert.**
320. **Fák alatt.**

HINCZ GYULA:
321. **Rémület.**

BORSOS MIKLÓS:
322. **Akt.**
323. **Tavasz.**

XII. TEREM

VISKI-BALÁZS LÁSZLÓ:
324. **Kompoziciók.**

IVÁN SZILÁRD:
325. **Táj.**

HÁY KÁROLY LÁSZLÓ:
326. **Szőlő.**

IVÁN SZILÁRD.
327. **Kötő nő.**

PITUK JÓZSEF:
328. **Kis fröccsök.**

Z. GÁCS GYÖRGY:
329. **Táj.**

PITUK JÓZSEF :
330. Tömegszállás.

PAP GYULA :
331. Nagy kalapács.
332. Öreg paraszt.
333. Hengerlők.

SÁRDY KÁROLY :
334. Akt.

SZABÓ VLADIMIR :
335. Közönség.

GÁBORJÁNI-SZABÓ KÁLMÁN :
336. Tehenek.

TÓTH B. LÁSZLÓ :
337. Vasalónő.

KÁDÁR BÉLA .
338. Kompozició.
339. Kompozició.

ROXY JÓZSEF :
340. Szegény paraszt.

TÓTH B. LÁSZLÓ :
341. Anya.

OELMACHER ANNA :
342. Akt.

CSÁKY MARONYÁK JÓZSEF :
343. Csendélet.

KLING GYÖRGY :
344. Öreg paraszt.

FENYŐ A. ENDRE :
345. Aktok.

KURUCZ DEZSŐ :
346. Cséplő munkások.

FENYŐ A. ENDRE :
347. Tanulmány.

KLING GYÖRGY :
348. Két román.

BECK JUDIT :
349. Beck Ö. Fülöp arcképe.

XIII. TEREM

BORBÉREKI KOVÁCS ZOLTÁN :
350. Tanulmányok.

FORGÁCH-HANN ERZSÉBET :
351. Fej.

BÁN BÉLA :
352. Kompozició.

SZÁNTÓ PIROSKA :
353. Napraforgók.
354. Kukoricák.

BARCSAY JENŐ :
355. Kompozició.

BENE GÉZA :
356. Alakok.

MARTON ERVIN :
357. Kompozició.

FORGÁCH-HANN ERZSÉBET :
358. Virágok.

BÁLINT ENDRE :
359. Don Quijote.

ZEMPLÉNYI MAGDA :
360. Pitt és Rötli.
361. Pitt és Rötli.
362. Pitt és Rötli.

VAJDA LAJOS : (1909—1941) :
363. Kompozició.

MAROSÁN GYULA :
364. Tusrajz.
365. Tusrajz..
366. Tusrajz.

SCHALK LÁSZLÓ :
367. Barokk-monothypia.

ANNA MARGIT :
368. Önarckép.

SCHALK LÁSZLÓ :
369. Formakísérlet.

KORNIS DEZSŐ :
370. 3 színes metszet.
371. 2 színes metszet.
372. 3 színes metszet. Illuminació.

FORGÁCH HANN ERZSÉBET:
373. Akt.

BÁLINT ENDRE:
374. Csendélet.

XIV. TEREM

CONRÁD PÁL:
375. Akt.

GÖMÖRY IMRE:
376. Akt.

SZIGETHY ISTVÁN:
377. Strandon.

RAFAEL VIKTOR:
378. Asztalosműhely.

GRÁBER MARGIT:
379. Szobarészlet.

CZENE BÉLA:
380. Öregasszony.

PIRK JÁNOS:
381. Kaszáló.

NAGY IMRE:
382. Két fej.

KÁDÁR GYÖRGY:
383. Hozzák a dörgemüsét.

ZILAHI EDIT
384. Koldus.

DONNER GERTRUD MÁRIA:
385. Varró leány.

RUZICSKAY GYÖRGY:
386. Üldözött.

KONTRASZTY LÁSZLÓ:
387. Fák.

TÖRZS ÉVA:
388. Földek.

PÁNDI KISS JÁNOS:
389. Akt.

SZLOVÁK GYÖRGY:
390. Bivaly.

BOLMÁNYI FERENC:
391. Kompozició.

VIDÉKI BRIGITTA:
392. Álló figura.

LITTKEY GYÖRGY:
393. Munkában.

KÜHNER ILSE:
394. Ülő nő.

GYÖRI DEZSŐ:
395. Bivalyok.

SIKUTA GUSZTÁV:
346. Nő.

BÉLAVÁRY ALICE:
397. A merengő.

KÜHNER ILSE:
398. Önarckép.

KÁDÁR GYÖRGY:
399. Vonatban.

SIMON BÉLA:
400. Halászok.

SZALMÁS BÉLA:
401. Táj.

ELESDY ISTVÁN:
402. Öreg koldusasszony.

FARAGÓ PÁL:
403. Anyaság.

XV. TEREM

S. SZŐGYI LAJOS:
404. Gyümölcsszedők.

NYERGES PÁL:
405. Ostrom után.

BÁLINT ENDRE:
406. Csendélet.

CZENE BÉLA:
407. Kukoricaérés.

GÁBORJÁNI SZABÓ KÁLMÁN :

408. Asszony a hóviharban.

REDŐ FERENC :

409. Részlet a Budai Nagy Antal c. sorozatból.

410. Részlet a Budai Nagy Antal c. sorozatból.

411. Rászlet a Budai Nagy Antal c. sorozatból.

KOFFÁN KÁROLY :

412. Fametszetek.

GÁBORJÁNI SZABÓ KÁLMÁN :

413. Fasor.

414. Favágók.

415. Erdőben.

MOLNÁR C. PÁL :

416. Illusztrációk.

BERDA ERNŐ :

417. Tömegsír.

418. Apokaliptikus lovas.

VARSÁNYI PÁL :

419. Légitámadás.

BERDA ERNŐ :

420. Egymást marcangolják.

KIRSCHLER LAJOS :

421. Koncert.

OELMACHER ANNA :

422. Krumpliszedés.

MOLNÁR C. PÁL :

423. Illusztrációk a magyar költőkhöz.

SZERVÁNSZKY JENŐ :

424. Mosónők.

425. Lovasok.

426. Ebéd.

NYERGES PÁL :

427. Sakkozók.

GY. SZABÓ BÉLA :

428. Forrásnál.

OELMACHER ANNA :

429. Generációk.

RÓNAI-GÁBOR MARIANNE :

430. Női fej.

HANTAI SIMON :

431. Önarckép.

VARSÁNYI PÁL :

432. Csordás.

BUDAY GYÖRGY :

433. Székely népballada illusztrációk.

VARSÁNYI PÁL :

434. Munkástemetés.

BERDA ERNŐ :

435. Küzdelem.

VARSÁNYI PÁL :

436. Magánosság.

GÁBORJÁNI SZABÓ KÁLMÁN :

437. Temetés.

GÜNDÖR BERTALAN (1908-1945) :

438. Öregasszony.

Felelős kiadó: dr Katona Lajos
Budapest székesfőváros házinyomdája — 105328
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

Conrád Pál (375)

Csabai-Éhes L. (175
Csáki-Maronyák (343
Csók " (97
czene B. (380, 407.
Csobel B., (144-45, 158,

Deák-Ebner (9, 20,

Decker Gyula (5)
Derkovits 11, 12. l.
~~Duray~~ Desi Huber 11-12. l.
~~Donner Gertrud~~ 16. l.
~~Duray Tibor~~ 13, 14. l.

Egry J. 13. l.
Elekfy J. 12. l.
Elesdy Istv. 16. l

~~Hincz Gyula~~ 14. l

Ilosvay Varga 13. l

Iván Szilárd 14. l

Iváji - Grünwald 10. l

Izsó Miklós 7. l

Jakóbey Károly 7. l

Jándy Dávid 11, 12. l

Jankó János 7, 9. l

Jendrassik Jenő 8. l

Gábor [illegible] 430

Gábor [illegible] 336, 408

[illegible] 413-15, 437

Z. Gách Nora 329

Gerhardt Klaros 21, 39, 45

[illegible] 376 [illegible] 90

[illegible] 438

[illegible] 579

[illegible] 121-24, 134

[illegible] 395

Fő kép

1948 jan

332/Pg

Ilosvai Varga István

Ilosvai Varga István

A *Tamás Galéria* uj kiállításának festője, *Ilosvai Varga István*, pontosan az ellenkező végletet képviseli: kizárólagosan *egyéniségre* törekszik, a probléma néha fontosabb a festőiségnél, a kifejezés küzdelmessége pedig a külső hatásnál. Mint a most fejlődő „szentendrei kolónia" legtöbb festője, Ilosvai Varga is erősen aszkétikus hajlamu művész, akit minden jelenség csak a saját szin- és formaproblémáin keresztül tud megragadni. A kubizmus és az expresszionizmus leszürt tanulságait érvényesiti egy uj természetlátásban, amelyben, persze, még több egyelőre a látás és kifejezés problémája, mint a természet. A festőiséget ilyenformán inkább az erő és mélység pótolja képein, bár szinei (különösen *Nyárfák, Erdő, Zsák-utca* és *Piros ház* cimű munkáin) felszabadultabb festői értékeket mutatnak. Legjellemzőbben *Munkálkodó asszonyok* cimű képének összevont és szükszavu, de meggyőző erejű előadásmódjában fejeződik ki egyénisége, lirája pedig a *Ház és kapu* cimű, végtelenül egyszerü és igen szép kis festményén.

r. J.

Pesti Hirlap 1937 I. 10

1021

Kedd, 1970. november 24.

Ilosvai Varga István kiállítása Szentendrén

Szigorú önarckép. kemény önarckép: erős, határozott vonalak fogják keretbe, valósággal kiszakítják az arcot a tömör háttérből. Jellegzetesen domború, Derkovitsra emlékeztető széles homlok, kiugró pofacsontok. Az egész kompozíció olyan zárt és körülhatárolt, mint egy színes üvegablak figurája. Ilyennek látta, festette magát *Ilosvai Varga* István a harmincas évek derekán, s ezzel a szűkszavú közléssel kezdődik kiállítása *a szentendrei Ferenczy Múzeumban.*

S ez a kép egyúttal a több teremből álló gyűjteményes tárlatnak a legmarkánsabb alkotása is. Kiindulópontja és összefoglalója is lehetne ennek a kiállításnak, Ilosvai egyéniségének: ilyen összehúzott, jellegzetes, festőtekintettel nézi a világot, a fények és színek vibrálását és ilyen pontosan körülhatárolható művészete is: önmagának, arcának, lényének foglalatába zárva alkot.

Ezért olyan egységes ez a kiállítás. Mintha egyetlen kerek mondat alkotórésze, szerves egésze lenne, úgy kapcsolódnak egymáshoz képei, olyan simán illeszti egymásba az évtizedek során kiérlelt, kipróbált festői hatásokat. S ilyen hosszú festői pályán — most 75 éves és idestova ötven éve állítja ki műveit — ezt az egységet, ezt az önmagát folytató és önmagát korrigáló ábrázolásmódot csak olyan szigorú következetességgel érhette el, amilyen szigorúnak az a régi önarckép mutatja.

Ötven év alkotásainak különbségét csupán egy-egy részletben figyelhetjük meg: egy kubista felfogású *Csendéletben*, vagy a mesevilágot teremtő *Öregasszony* olajba karcolt figurájában.

Szereti a színeket, a festői látványt, a plain air hatást, a levegő, a fény hangulatteremtő lehetőségeit. Szereti a sok részletet az utcák, házak, tetők zegzugos rajzát, a fák között áttűnő piros háztetőt, vagy sárga falakat. Tájképein mindig feltűnik valahol egy sietős alak is, szaladó kamasz, vagy egy fának támaszkodó figura. Alakjai hozzátartoznak a tájhoz, az ábrázolt utcarészhez, kerthez. Nem főszereplők, de nem is mellékes a jelenlétük. Feltűnnek, mint akik éppen arra jártak, ott laknak, mintha Ilosvai utcáin csupa helybéli, odavalósi ember járna.

Ebben a pasztell-szavú-fényű világban a tárgyak mindvégig megőrzik tárgyi voltukat, formájuk, színük, együttesük arra ad alkalmat, hogy a látvány szépségét Ilosvai Varga István újra és újra elénk tárja. Olyan művész, akinek indulatai nincsenek, legfeljebb hangulata változik. Romantikus kedvű, mint az *Erdőszéle csikóval* című képen, komor hangulatú, mint a *Sikátor* földszínű alkotása, vagy lírai, mint a *Gesztenyefa kúttal*, vagy a *Gyöngyházderengés* című képé.

Színes, derűs festményeit egy-egy önarckép szakítja meg. Időről időre visszatér a kiinduláshoz, megvizsgálja önmagát, kifejezési eszközeinek, ábrázolásmódjának helyességét. Önarcképei épp olyan folyamatos egységet, időrendi láncot alkotnak, mint grafikái, festményei. Önarcképein is anélkül változik, hogy mássá válna. Annak az első szűkszavú, komoly önvallomásnak a hangját nem ismétli meg mégegyszer, de arcának, karakterének mindvégig jellemzője marad a mérlegelő, vizsgálódó pillantás. Becsületes álláspont: újra és újra szembenéz önmagával és vállalja önmagát.

F. J.

A part[illegible]

Guineában feszült a

A külpolitikai helyzet

PERIFERIKUS FESZÜLTSÉG vonta magára a figyelmet egy időre a Guinea ellen végrehajtott vasárnapi támadással. Kétségtelen, hogy a conakryi hírek szerint portugál zsoldosok által megkísérelt partraszállás Afrikában *súlyos helyzetet* teremtett, ennek ellenére a legfontosabb nemzetközi események színhelye változatlanul Délkelet-Ázsia, a Közel-Kelet és Európa, ahonnan a hírügynökségi jelentések ellentmondó előjelű dolgokról számoltak be.

Guinea legutóbb 1958 őszén szerepelt a nemzetközi krónikák élén, amikor *„nemet" mondott Franciaországnak*. De Gaulle elnök akkor valamennyi francia befolyású területen megszavaztatta az V. Köztársaság új alkotmányát, és csupán a *Sekou Touré* vezette Guinea merte *elutasítani* az okmányt, igaz, csak nem 100 százalékos szavazattal, tehát a nép *egyhangú döntésével*. Ezzel azt is megkockáztatta, hogy magára vonta Párizs haragját; nyomban megszakadt minden politikai és gazdasági kapcsolat Conakry és a francia főváros között. Az afrikai ország gazdasági viszonyait tekintve akkor ez *merész lépés* volt, de az azóta eltelt tizenkét esztendő Sekou Touré igazolta. Guinea a forradalmi úton több-kevesebb megtorpanással és sokszor belső ellentmondásoktól kísérten haladt előre, több veszéllyel szembenézve. Sekou Touré forradalmának fölszámolására törtek a közelben levő francia befolyású, polgári berendezkedésű államok is — mindenekelőtt Elefántcsontpart — most viszont *Houphouet-Boigny* abidjani elnök, a nagy ellenfél is *támogatását helyezte kilátásba* a portugál ihletésű agresszió ellen. Ez pedig arról tanúskodik, hogy Afrikában *más jellegű ellentmondások* a döntőek.

Miközben Dél-Afrika és Rhodesia fehér fajgyűlölő rendszerek szerepel a legtöbbet a napi hírekben, csöndesen folyik a portugál gyarmatosítók háborúja nem csupán Portugál-Guinea, Angola és Mozambique szabadságukért küzdő népei ellen, hanem lényegében *Afrika valamennyi „fekete" népével szemben*. Portugália ebben a földrajzi körzetben építi föl Dél-Afrika és Rhodesia tevékeny közreműködésével, valamint egyes nyugat-európai tőkés csoportok pénzügyi támogatásával *a Cabora-Bassa vízierőmű-rendszert*, amely azonban alapjában *stratégiai vállalkozás* a fasiszta jellegű fehér fajvédő uralom kiterjesztésére. Ez magyarázza, hogy a Guinea ellen intézett agresszió *egész Afrikát mozgósítja Sekou Touré rendszerének védelmében*, a neokolonialista vállalkozással szemben. Afrikai részről nem valami „faji szolidaritás" serkenti ezt az összefogást, hanem *az élethalálharc a gyarmati múlt minden maradványának fölszámolásáért*. Ami a guineai ügyből a legfőbb tanulság — miként a Biztonsági Tanács vitájában *Malik* szovjet fődelegátus hangoztatta —, hogy a portugál gyarmatok további fönnmaradása milyen *veszedelmes egész Afrikában*, hiszen ez az állapot közvetlenül is fenyegetheti a nemzetközi békét.

Természetesen hasonlóképpen súlyos — ha nem még nagyobb

Hogyan táplálkozzunk helyesen — télen?

A hiányosan táplált szervezet a betegségekkel szemben kevésbé ellenálló. Különösen ez a helyzet télen, mikor a nyári vitamindús táplálkozás helyett vitaminhiányosra szorul az ember és mikor a „megfázásos" betegségek oly sok embert döntenek ágyba.

Mire van hát szüksége az embernek télen, hogy betegségekkel szemben ellenálló legyen, azaz, hogy kisebbre csökkentse a megbetegedésének lehetőségei?

Spenót, paradicsom és a vérszegénység

Beszéljünk például egy, szinte népbetegségszámba menő betegségről: a vérszegénységről. Ezt is egyrészt a helytelen táplálkozás okozza. A vörös vértestek egyik fő építőanyaga ugyanis a vas. Nyáron, akár akarjuk, akár nem, elég sok vasat eszünk, de télen, főleg, akik kevés húst, májat esznek, úgyszólván semmi vasat nem vesznek magukhoz táplálék formájában. A Szovjetunióban úgy segítenek ezen, hogy igen sok spenót és paradicsomlevet isznak, — úgy árulják ezt ott, mint nálunk a málnaszörpöt. A spenót és paradicsom ugyanis rengeteg vasat tartalmaz, jól segíthetünk hát mi is a téli vashiányon, ha télen sok „befőzött" paradicsomot eszünk. Mert ha a főzés következtében elveszett is a paradicsom vitamintartalma: a vas érintetlenül benne marad.

Élesztős tészta – öregség ellen

Az ásványi sók hiányán kívül más anyagok, a vitaminok hiánya is legyengítheti a szervezetet, sőt még betegséget is okozhat. Bizonyos például, hogy hamar megöregszik az, aki kevés B-vitamint fogyaszt.

Ilyen vitamint a barnalisztben és az élesztőben találunk legnagyobb mennyiségben. (A B-vitamin hiányának különben a vérszegénység előidézésében is nagy szerepe lehet.) Nem egészséges hát, ha valaki — mint a falunélők közül legtöbben — csak fehér kenyeret eszik, mert a B-vitamint a kiőrölt korpa tartalmazza. Az élesztős tészta is egészségesebb a linzer tésztánál, még akkor is, ha kevésbé „ízletes".

Tojástól erősödik a csont

A D-vitamin a táplálékban lévő mésznek a bélből való felszívódását segíti elő és elkíséri a meszet a vérpálya útvesztőjében a csontokig, hogy azután a mész jó keményre cementezze testünk vázát. Érthető hát, ha a puhacsontú, angolkóros gyereknek csukamájolajat ad az orvos, abban ugyanis igen sok D-vitamin van.

Érdekes, hogy táplálékaink D-vitamin-tartalma a téli és nyári időszakban más. A tojásban például februárban 3.5 százalék, májusban 8 százalék, júniusban 9.8 százalék D-vitamin van.

A paprikától jobban látunk

A vitaminok közül igen fontos az A-vitamin. Ez többi között lehetővé teszi a szürkületben való látást. Az A-vitamin hiánya okozza az úgynevezett farkasvakságot. A farkasvakság-vizsgálatok Magyarországon kiderítették, hogy a pécsi villamosvezetőknek és vasuti alkalmazottaknak 1943-ban 46 százaléka szenvedett farkasvakságban. Ennél sokkal jobb az arány azokon a területeken, ahol az emberek igen sok paprikát esznek. Így Szegeden, Kalocsán, Debrecenben.

De nemcsak az a fontos, hogy megfelelő mennyiségű táplálékot vigyünk be szervezetünkbe, hanem az is, hogy azok megfelelő arányban legyenek egymással.

Megfelelő arányban

A babban például amelyet az ostrom után unásig ettünk, rengeteg fehérje van. Az ember azt gondolja, hogy akkor nem kell húst enni hozzá. De nagyon téved, aki így gondolkozik, mert a bab fehérjéinek körülbelül csak a fele épül be a szervezet sejtjeibe, ha hús, vagy tojás nélkül esszük. A hús ugyanis olyan anyagokat tartalmaz, amelynek segítségével a bab fehérjéinek másik fele is felhasználódik. Nem jól takarékoskodik az, aki azt mondja: „Jóllaktam babbal, minek egyek húst", mert hiába lakott jól vele, ha nem evett mellé egy kis tojást, vagy kevéske húst, kolbászt, felvágottat, annyit ér csak, mintha fele annyi babot evett volna.

Az országépítéshez egészséges dolgozókra van szükség. Szükséges tehát, hogy a rendelkezésünkre álló élelmiszereket a leghelyesebb beosztással és megválogatásban, fogyasszuk el, s így a táplálkozásban mutatkozó téli hiányosságok ellen is védekezhetünk.

(lányi)

Kérje mindenütt az ÁLLAMI BORFORGALMI R.T. minőségi borait!

Levél a Görbe Tükör-nek — egy szaktárstól

Ha ebédelünk, a darumühely egyik sarkába húzódunk. Pad, ablakdeszka, vashengerek tetején szorongunk, régi vasas szokás szerint. Szerelők, segédmunkások. Már nem néz senki a másik lábasába, — jut „főzelék feltéttel" mindenkinek.

Beszélgetünk. Természetesen. Nem hiába tűzik ki a pártban mindig az ebédidőt az agitáció időpontjául, — hiába sírunk: „félóra az egész..." lehet azért beszélgetni, diskurálni egy kicsit.

Miről? Téma az akad. Hol tréfás, hol komoly. Meg a toto, még mindig nyúzzák a fiatalok. Néha egész izgalmas, érdekes is kerül. Politika. Én nem igen szólok bele, öreg vagyok már, inkább figyelek. Bizony, akad köztünk, vasasok közt is a selejtből...

Ma is... Egy hórihorgas legény vitte a szót. Hogy — azt mondja — nem tud ruhát csináltatni. Mindenki replikázik. Dől a panasz. Sírni szépen tud a magyar. Kicsit elgondolkozom. Idősebb, szemüveges szaki közeleg. Megáll, hallgatja a beszélgetést. Mire felébrednek, már új a téma. A hórihorgas viszi a szót most is.

.. jó ruhája volt, szavahihető, komoly embernek látszott. Csak úgy vöröslött az arca, mikor felszállt a villamosra, lihegett. Mindenki ránézett — messze járhat dolgozni, ha a hajnali villamossal megy, — azt gondoltam, hogy látta, hogy nézem, mindjárt beszélni kezdett. Szaktársak, hallgassanak csak ide, érdemes.

— Azt mondja ez az úr, — a kilencesen, amin most jött, ült egy apáca. Ült a villamoson, a rózsafüzért morzsolgatta, imádkozott. Mindig így utaznak, nem néznek semerre. Egy kis idő mulva észrevették, hogy egy jelvényes fiatalember fixírozza az apácát. De nem volt idő gondolkodni, mert a fiatalember egyszerre csak felugrott, kitépte a rózsafüzért az apáca kezéből a földre dobta és rátaposott. A villamos utasai megrökönyödve nézték, a kalauz is és úgy felmérgesedtek, hogy elkezdték kiabálni a fiatalemberre, szálljon le, ha jót akar. Az végül aztán neki is indult, de a kalauz már lecsengetett, a villamos elindult. Erre aztán leugrott, elesett és a villamos mindkét lábát tőből lemetszette. A villamoson meg, akik utaztak, mind megrémültek s azt mondták: „az Isten nem ver bottal"... Ezt mesélte az a férfi ott mellettem a 32-esen. Mit szólnak hozzá, szaktársak?

— Ejha, — gondolom, ennek fele se tréfa. A szakik hallgatnak. Már gondolom hogy rámkerül a sor, mikor a késönjött szemüveges megszólal. Tejesüveg a kezében, öreg gyomorbajos lehet szegény.

— Hallja, — azt mondja — maga félfasiszta! Micsoda hülyeségeket beszél maga itt össze? Ámbár ez nem hülyeség és maga nem is félfasiszta, ha itt meséli, hanem egész. Hol vágta be ezt az otromba mesét? Melyik kongregációban?

Lett erre kavarodás, kérem. A hórihorgas elvörösödött, de a többiek, majd mind rátámadtak a szemüvegesre. — Hogy — azt mondják — az igaz, bántják a vallást. Miért ne lenne igaz ez a történet? A legénynek is megjött a szava. „Bizony — lelkendezik — a vallásomat nem hagyom!" A szemüveges is vörös lett, kiabált: „Ki bántja a maga vallását, azt mondja meg? A Mindszentyt bántjuk, de ettől maga még térdepelhet egész héten a templomban, — csak aztán nézze meg, mennyit mutat a kártyája pénteken".

Ez újabb kő volt. A hórihorgas ismét felhördült. „Egész héten, azt nem — mondja, — de vasárnap szívesen meghallgatnám a misét rádión. De azt is letiltották már."

A tejesüveg remeg már egy kicsit a szemüveges kezében, de a hangja szép szelíden szól:

— Olvas maga ujságot, fiatalember?

— Persze!

— Na hát nem igaz! Mert, ha olvasna, akkor tudná, hogy nem a rádió tiltotta be a misét, hanem Mindszenty. Leállította, azzal, hogy zavarja a hívők áhítatát, ha utána cigányzenét közvetítenek. Hallja, ez így van ám.

No erre még azt mondja a főszerelő öccse, elismert tekintély:

— Bizony, azt én sem venném szívesen, ha a mise után cigányzenét kellene hallanom...

...Hát így a ma déli vita, kedves elvtársak. Végig már minek is mondjam? A szemüveges először legyintett egy szomorút, aztán letette a tejesüveget a földre, úgy magyarázta, hogy mennyivel több embernek kell vasárnap a cigányzene, mint a mise, meg, hogy mit érdemel egy ilyen piszkos uszító. Az érvei gyöngék voltak. A vitában mégis ő lett a győztes. Komoly ember, ismerik. A szaktársak a végén körülfogták s bizalmasan megkérdezték tőle, úgy igaz-e valóban ez a rádiómise-ügy, ahogy mondja? S így aztán elhitték, igazán.

Hát ilyenek ezek a „félórás" ebédszünetek. Persze, nem mindig. De előfordul.

Kedves Görbe Tükör, ez is tükör. De abban különbözik magától, hogy nem költött történet, hanem valóság. Meg abban is, hogy ez a tükör egyenes. Mi vagyunk benne görbék még egy kicsit. Sebaj. Majd kiegyenesedünk egészen.

H. G.

Szomorú karácsony Hollywoodban

Hollywood, Kalifornia „mesés" és „boldog" filmvárosa szomorú karácsonyra készül. Az év végére a legszerényebb becslés szerint mintegy 5000 filmmunkás válik munkanélkülivé. Több nagy műterem, így a „Warner" máris beszüntette a munkát s a többi gyár is csak feleidőt dolgozik.

NAGYSIKERÜ MAKARENKO-ESTET rendezett az MSzMT pestszentlőrinci csoportja. A nagy szovjet pedagógus működését és munkáit Berzeviczy Gizella ismertette. Az ankéton testületileg résztvettek azok a pestszentlőrinci tanítók is, akik Makarenko módszere alapján nevelik dolgos emberré a peremváros elhagyott gyermekeit.

A XI. KERÜLETI UTTÖRŐ MOZGALOM november 27-én este fél 8-ra hirdetett előadását a Szent Imre-gimnáziumban (Szent Imre herceg-út 27) délután 4 órakor tartják.

Tinódi Söröző
új helyiségében
VIII József-krt 2
A Nemzeti Színházzal szemben
megnyílt!

Kiállítás az Ernst Muzeumban:

„A dolgozó nő és anya"

Derkovits: Menekülés az elnyomók elől

A Nemzetközi Demokratikus Nőszövetség II. Világkongresszusa alkalmából az MNDSZ nagyszabású képzőművészeti kiállítást rendezett, amely felsorakoztatja a XIX. századtól kezdve azokat a magyar művészeket, akik műveikben a dolgozó nőt és az anyát a realizmus jegyében ábrázolták.

A biedermeier-felfogású *Borsos Józseftől* kezdve felvonulnak a magyar művészet mesterei egészen napjainkig. A földeken dolgozó parasztasszonyokat, a proletármiliő elgyötört arcú asszonyait azzal a nemes humánummal elevenítik meg művészeink, amely európai nívóra emelte képzőművészetünket. A történelmi kompozíciót festő *Székely* Bertalan és *Madarász* Viktor mellett *Munkácsy, Szinnyei* képviselik a századforduló művészetét. *Fényes* Adolf, *Rippl-Rónai, Kernstock, Csók* egy-egy műve gyöngyszeme a magyar festészetnek. A proletariátus festői: *Derkovits, Dési-Huber* mellett felvonulnak legjobb élő mestereink: *Uitz, Koszta, Czóbel, Diener-Dénes, Berény, Bernáth, Szőnyi, Ferenczy* Noémi és a fiatalabb generációból *Barcsay, Ilosvai-Varga, Kling, Iván* Szilárd, *Duray* és *Gráber* Margit.

A *szobrászat* méltó kiegészítője a festészetnek. *Izsó* Miklós, *Bokros-Biermann, Ferenczy Béni, Medgyessy, Pátzay, Varga* és a fiatalabb nemzedék közül *Szabó, Mikus, Beck András, Somogyi, Kerényi, Kocsis, Földes, Forgács-Hann* szobrai jelentős alkotások.

A kiállítás méltó kiegészítője annak a szellemnek, amelynek jegyében a világ asszonyai most nálunk összejönnek, hogy hitet tegyenek a haladás, az emberiesség és a béke megőrzése mellett. Megrendezéséért külön dicséretet érdemel a Dési Huber Kör.

F. A. E.

★

Az ünnepélyes megnyitás szombaton fél 6-kor lesz Nagymező-u. 8. alatt.

Amikor a fáktól nem látszik az erdő

(Egy színészi alakításról)

Gurmiszkája asszony *házába egy éjszaka különös látogató érkezik Gyalog jött, kezében hozta bőröndjét, benne két jó ruhájával, s lábában ezer és ezer versztnyi út fáradtsága zsibbad. A foglalkozása: vándorló színész, komédiás. Szinpadi neve: Sanyarov, sorsa: csavargás, megvetés, nyomor. De mindezt senki sem tudja róla a*

családi házban s így, ha nem is örömmel, de tisztelettel fogadják a 15 évi távollét után hazatért rokont, az „ezredest". Sanyarov volt már Hamlet és Don Juan, játszotta már Poza márkit és Cézárt, de élete legnagyobb szerepét csak most osztotta rá — a társadalom. Ebben a nemesi, „úri" házban, ahol megrokkant már minden, ami eleven és becsületes, de virágzik minden, ami mocskos és aljas, ebben a házban, amelynek ötveneves asszonya gimnazista fiúval jár légyottra éjszaka — neki, Sanyarovnak kell hírt adnia arról, hogy még él a lelkiismeret; nem veszett ki még a humánum, van még hordozója az emberi méltóságnak.

A vénülő ripacsnak, a társadalmon kívüli komédiásnak jutott tehát Osztrovszkij darabjában a lázadó szerep. Nehéz a feladat, különösen akkor, amikor már a legelső próbatételnél egy tömött pénztárcát kell fölénnyel félrelöknie, ezer rubelről kell egy előkelő gesztussal lemondania. Sanyarov egy ideig talán küzd magával: jobb ma ezer rubel, mint holnap a becsület! — gondolja De csak egy pillanatra, mert utána magával ragadja a szerep szépsége és pátosza: becsületesnek lenni a becstelenek között, embernek lenni a farkasok között!

A gondolkozó nézőt *itt, ennél a jelenetnél éri az első csalódás a Nemzeti Színház előadásán. Sanyarov szerepében ott látja ragyogni Tímárt, a magyar színészetnek ezt a gazdag, nagy tehetségét, de a ragyogás mögött valami kietlen ürességet érez. Miért? Azért, mert Tímár Sanyarovja nem a nagy szerepet választja, hanem a kicsit: azért utasítja el a pénzt, hogy gondtalan úr benyomását kelthesse családja előtt, s ezzel majdan még több pénzt tudjon kicsikarni.*

A többi félreértés már magától adódik. Tímárból árad a „báj", csupa szentimentalizmus, könnyed elegancia, kedves ripacskodás az egész ember, mintha csak ezt mondaná: „Lám, ilyenek vagyunk mi, drága komédiások, mi bohém fiúk. Ha kell, királyok vagyunk, ha kell, csavargók, ha kell, világfiak, vagy megértő, okos jóbarátok, de mindez csak játék, mindez csak komédiázás!"

Az igazi Sanyarov, Osztrovszkij alakja azonban már régen nem az „örök bohémsorsot" akarja példázni holmi kedves ripacskodással, hanem belenőtt abba a szerepbe, abba a feladatba, amelyet ez a világ kiosztott rá. Sanyarovban már régen forr, háborog a tehetetlen düh és indulat, amikor Tímár még mindig pózol, a szemét meresztgeti s a hangját rezegteti, még mindig mutogatja, hogy lám, milyenek is azok a kedves bohém fiúk!

Az utolsó jelenetekben *néha már hírt ad Tímár arról, hogy Osztrovszkij nem bohócnak, nem udvari mulattatónak küldte őt ide, de ez a késői felhevülés már nem sokat ér. Megtapsoljuk Tímárt, a zseniális, kedves komédiást, de szorosan búcsúzunk Sanyarovtól, a szenvedélyes, keserű lázadótól, akinek igazi énjét, azt az énjét, amely majd egyszer Gorkij Éjjeli menedékhelyében tűnik fel újra a színpadon — valójában nem ismerhettük meg.*

„A fáktól nem látszik az erdő" — mondotta a Nemzeti Színházban rendezett vita során az egyik munkásfelszólaló. Ilyen fa, mégpedig széles tölgyfa volt ebben az előadásban Tímár József, aki csillogó, tehetséges sziporkázásával sokakat annyira elvakított, hogy meg se látták mögötte a színdarabot. Tímár most is bebizonyította, hogy nagytehetségű színész, de még nem tudott megszabadulni az önmutogató, sztárkodó, hatásvadász polgári színjátszás rossz hagyományaitól.

M. M.

Éljenek a magyar nők demokráciaadta jogaikkal

— mondotta Dinnyés Lajos miniszterelnök

Az országgyűlés elfogadta a nők egyenjogusításáról szóló törvényjavaslatot

Az országgyűlés pénteki ülését *Pap* István Balogh-párti képviselő összeférhetetlenségi ügyének tárgyalásával kezdte meg. *Pap* István utoljára május 14-én jelent meg az országgyűlésben, azóta külföldön tartózkodik, nyilvánvaló tehát, hogy disszidált. Az országgyűlés *Pap* István *megfosztotta* mandátumától.

Ezután *Jóboru* Magda elvtársnő (MDP) előadó ismertette a nők egyenjogusításáról szóló törvényjavaslatot.

— Ez a törvényjavaslat — mondotta — betetőzése mindazoknak a törvényeknek és rendeleteknek, amelyek a felszabadulás óta születtek a nők egyenjogúsítása érdekében. Az eddigi intézkedések egy-egy régi sérelmet szüntettek meg. Megnyiltak a nők előtt az egyetem korábban elzárt fakultásai: a jogi és a mérnöki fakultás. Szabaddá váltak a nők számára multban elzárt pályák, például az ügyvédi és a rendőri pálya. Megszűnt a nőket általánosan érintő megkülönböztetés a választójog területén, megvalósult az „egyenlő munkáért egyenlő bér" elve. A törvényjavaslatnak az a célja, hogy a még mindig megmaradt hiányosságokat orvosolja és most végre az élet valamennyi területén biztosítsa a nőknek a férfiakkal való egyenjogúságát.

Jóboru Magda: Néhány esztendő alatt többet tettünk, mint a multban évtizedek alatt

Jóboru Magda elvtársnő ezután kifejtette: nem véletlen, hogy népi demokráciánk rövid néhány esztendő alatt megsemmisítette a nők sérelmeit. A nők helyzete minden időben szorosan összefügg a társadalmi és gazdasági viszonyokkal. *Olyan társadalomban, amely kizsákmányolásra és elnyomásra épül, a nők sohasem kapnak azonos jogokat a férfiakkal.*

A nők teljesjogú polgárokká csak olyan társadalmi rendben válhatnak, amely minden kizsákmányolást és elnyomást megszüntet.

— Ezért van az — mondotta *Jóboru* elvtársnő —, hogy *a szocialista Szovjetunió volt az első ország, amely alkotmányában lefektette a nők teljes egyenjogúságát.* És ezért van az, hogy mindazok az országok, amelyek ma hozzánk hasonlóan a szocializmust építik, ezzel párhuzamosan a nők egyenlő jogait is biztosítják. Ugyanakkor

a kapitalista országokban, Amerikában és a nyugateurópai államokban ma is számos megkülönböztetés van még férfiak és nők között,

nem is beszélve a legsúlyosabb elnyomás, a gyarmati elnyomás alatt élő asszonyok szörnyű viszonyairól. Természetesen, irott malasztra a nők egyenjogusága, ha nem adjuk meg számukra azt a szociális védelmet, amely lehetővé teszi társadalmi munkájukkal egyidejűleg *anyai hivatásuk betöltését is.* A magyar népi demokrácia a dolgozó nők szociális védelme terén rövid néhány esztendő alatt többet tett, mint a mult rendszer hosszú évizedek alatt.

A törvényjavaslathoz *Pete* Ferenc (DNP) és *Vészi* Mátyás (pártonkívüli) szóltak hozzá és elfogadták azt. Ezután *Dinnyés* Lajos miniszterelnök beszélt.

A miniszterelnök beszéde

A miniszterelnök beszédében emlékeztetett azokra az intézkedésekre, amelyeket a magyar demokrácia a nők egyenjogúsága érdekében foganatosított. Megemlítette, hogy minden magyar állampolgárnak, aki 20. életévét betöltötte, van választójoga, nemre való tekintet nélkül, a földreform rendelkezései nőkre és férfiakra egyaránt vonatkoznak. A népjóléti minisztérium rendeletei pedig szabályozták a női háztartási alkalmazottak munkabérét, munkaköréit, szabadidejét és szabadságát.

— A nők helyzetének megkönnyítésére hozott intézkedések tették lehetővé — mondotta a miniszterelnök —, hogy az eddig teljes jogfosztottságban élő nők résztvesznek a termelésben és a közélet minden fontos területén.

Az üzemekben ma már 400.000 dolgozó nő van. A kitüntetett élmunkások 30 százaléka nő.

(Nagy taps a Függetlenségi Front pártjainál.) Kossuth-díjjal 17, a Munka érdemrendjével eddig 16 nőt tüntettünk ki.

Dinnyés Lajos befejezésül hangsúlyozta, hogy a magyar nők éljenek demokráciaadta jogaikkal és ne hagyják magukat a klerikális reakció uszításaitól befolyásolni, minden erejükkel vegyenek részt a népi demokrácia építésében.

A büntetőtörvénykönyv új tételeinek vitája

Jóboru Magda elvtársnő válasza után az országgyűlés elfogadta a törvényjavaslatot.

Hajdu Gyula elvtárs (MDP) előadó ismertette a büntető törvények egyes fogyatékosságainak megszüntetéséről és pótlásáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat 16 szakaszban tárgyalja az új büntetőjogi tételeket. Főbb szakaszai az engedélynélküli lőfegyver használatával, politikai bűncselekmények büntetésével, az államrend, a nemzetiség és felekezet elleni izgatás, az üzemi titok megsértése, fogolyszöktetés, tiltott útlevélhasználat, határátlépés, végül a hűtlenség és kémkedés bűnügyeivel foglalkoznak.

Molnár Imre elvtárs, alelnök bejelentette, hogy a gyorsírói feljegyzésekből kitűnt: Pócza Lajos pártonkívüli, volt Barankovics-párti képviselő csütörtöki felszólalásában a kultuszminisztert sértő kijelentést tett. Pócza Lajost *rendreutasította.* Ortutay Gyula kultuszminiszter felszólította a képviselőt, hogy sértő kijelentését *a parlamenten kívül ismételje meg,* hogy bíróság elé állíthassa és elégtételt vehessen rajta.

Vészi Mátyás (pártonkívüli) a napirenden lévő törvényjavaslattal szemben kisebbségi véleményt jelentett be.

Ortutay Gyula kultuszminiszter két törvényjavaslatot nyujtott be a Magyar Közgazdaságtudományi Egyetem és a Külügyi Akadémia létesítéséről.

A büntető törvénykönyv kiegészítéséről szóló törvényjavaslathoz a Magyar Dolgozók Pártja nevében *Justus* Pál elvtárs szólt hozzá.

— Mi, mint marxisták-leninisták — mondotta —, meg vagyunk győződve arról, amit tudományos világnézetünk megalapítója 100 esztendővel ezelőtt világosan kifejtett, hogy a jog nem örök és változatlan, hanem nagyon is változó valami. A jogrendszerek a társadalmi termelés változásaitól függnek, azokkal párhuzamosak.

A jog mindig az adott társadalmi rendszer, sőt osztálytársadalmakban az adott uralkodóosztály jogrendszere volt.

A társadalmi helyzet változásai alakítják magát a jogot is, nem pedig megfordítva.

Justus elvtárs végül kijelentette, hogy a törvényjavaslatot, mint egy újabb lépést alaposan elavult büntetőjogunk demokratizálására, amelyet nyilvánvalóan hamarosan további lépések fognak követni — az MDP nevében elfogadja.

Groh József (Keresztény Női Tábor) a törvényjavaslatot nem fogadta el. *Dulin* Jenő (Kisgazda) hangsúlyozta, hogy az eddigi tapasztalatokból kiderült,

a laikus bírák, a munkásbírák nagyon jól beváltak.

A törvényjavaslatot, mint amely sok szociális igazságtalanságot is megszüntet, elfogadta. Ugyancsak elfogadta *Rodó* Gyula (DNP) és *Lukács* Vilmos (Balogh-párt).

Bíes István elvtárs, igazságügyminiszter a felszólalásokra válaszolva közölte, hogy a tárgyalás alatt lévő törvényjavaslat csak átmeneti, hiszen

már készül az új büntetőtörvénykönyv.

Törvénybeiktatására mégis szükség van, hogy a kirívó hiányosságokat pótolja.

Az országgyűlés a büntető törvények pótlásáról szóló törvényjavaslatot *általánosságban és részleteiben elfogadta.*

Lupkovics György (Kisgazda) előadó ismertette a magyar köztársaság és a román népköztársaság között kötött jogi egyezményekről szóló két törvényjavaslatot.

Az országgyűlés mindkét törvényjavaslatot vita nélkül, *általánosságban és részletében elfogadta.*

Mihályfi Ernő alelnök javaslatára ezután elhatározták, hogy a Ház ülését bizonytalan időre elnapolják.

Tiltakozások a Mindszenty-reakció ellen

A mindszentysta klerikális reakció uszító politikája ellen napról-napra tömegével érkeznek a tiltakozások. A pedagógusok, a tanulóifjúság és a szülői társadalom egyöntetűen elítéli Mindszenty reakciós politikáját. Határozatban tiltakozik a *Testnevelési Főiskola* tanári testülete, a *Toldi Miklós-kollégium* ifjúsága, a *Puskás Tivadar Kollégium* és *Borsod megye járási főjegyzőinek* érekezlete. Táviratban tiltakoztak a *szegedi Tudományegyetem* természettudományi, orvosi, jogi és bölcsészkarának tanárai, a *kaposvári leánygimnázium* szülői munkaközössége, levélben a *József Attila Kórház* szanatóriumának dolgozói, az ujpesti *Árpád-kórház* dolgozói, a *berettyóujfalusi Szakszervezeti Tanács* járási titkársága, az összes *győri középiskolák* diákjai, a X. kerületi állami *Szent László gimnázium* növendékei és a *kunsági szövögyár* dolgozói. *„Nem engedjük hogy a fasiszták által lerombolt és általunk felépített templomok szószékét és iskolák katedráit a Mindszenty-reakció továbbra is lélekfertőzésre használja fel"* — írják a kunsági szövögyár dolgozói. Tiltakoznak az Egyesült Izzó ifjúmunkásai és tanoncai, valamint a WM 800 tanonca is.

Mindszenty demokráciaellenes politikája ellen a magyar dolgozó nép széles tömegei körében megnyilvánuló egyre fokozódó tiltakozáshoz a *Zrínyi Miklós gimnázium* és a *nyíregyházi Állami Kossuth Lajos gimnázium* katolikus növendékei is csatlakoztak.

HEYEK harisnya, kötöttáru
Petőfi Sándor-utca 17.

Emelkedett, de még mindig a terv alatt maradt októberi kivitelünk

Augusztusban és szeptemberben kivitelünk az öthónapos terv havi átlagának csak 45.7, illetve 53 százalékát érte el. Október hónap ugrásszerű emelkedést: 91,9 százalékos teljesítést mutat. Az első két hónapban a mezőgazdaság kivitele messze alatta maradt a tervnek: csak 22.3, illetve 37.8 százalékot teljesített. Ennek jórészt idényszerű okai voltak. Az októberi

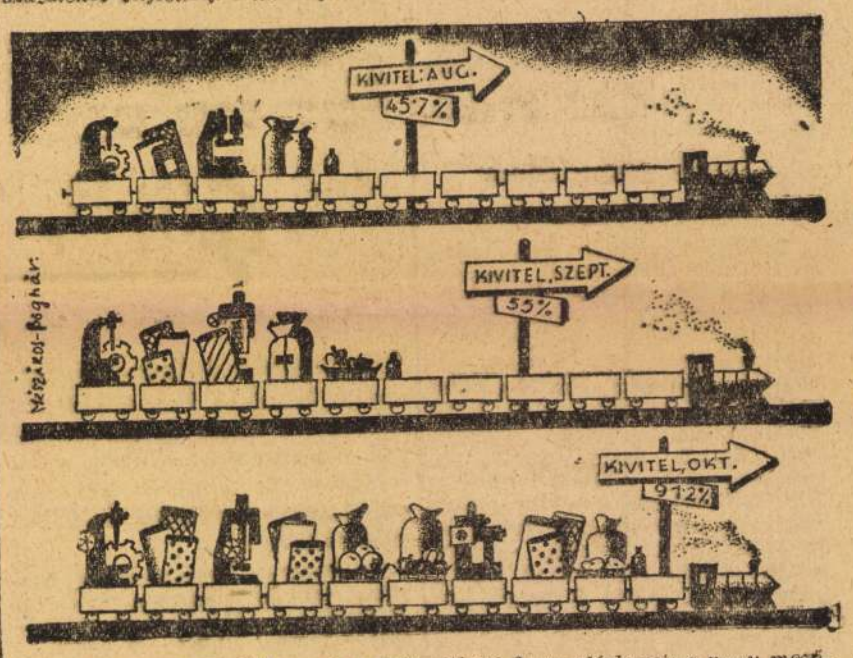

emelkedés mindenekelőtt annak tulajdonítható, hogy elérkezett a nagy mezőgazdasági kivitel időszaka. Igy az agrár-kivitel az előirányzat 118.7 százalékát teljesítette.

Kezdetben kisebb elmaradást, de a továbbiakban lassúbb fejlődést mutat az ipari kivitel, amelynek természeténél fogva nincsen idényjellege. Augusztusban, 65,5 százalékra teljesítette a tervet és októberben nem sokkal többre: 69,1 százalékra. Ezért az összkivitel eredményének javulása után sem szünt meg a feladat: tovább javítani az exportra készült áruk minőségét, csökkenteni az önköltségüket, megszervezni a pontos szállítást, maradéktalanul kiküszöbölni a külkereskedelmi vállalatok hibáit.

MIT VEHETSZ, *mennyiért?*

160 új tipuscipő-modell

Bőségesen kapható hócsizma, hócipő

Tipuscipőből márciusban még havi 110.000 párat gyártottak, ma már havi 160.000 pár készül. A termelés emelkedése *nagymértékű racionalizálás eredménye volt.* Az államosítás előtt minden gyár a legkülönbözőbb méretű és fajtájú cipőket gyártotta. Ma már a helyes gyártási profil kialakítása után, egyes gyárak *csak férfi-*, mások *csak női* cipőket gyártanak, *bakancsokat* pedig egyedül az Ujpesti Cipőgyár készít. Ebben a gyárban például ez a racionalizálás azt eredményezte, hogy egy termelőmunkás napi átlagteljesítménye 3.6 párról 4.6 párra emelkedett.

A *téli gumicipők* gyártására is kellőmódon felkészült az állami cipőipar. Az elmult három hónapban havonta mintegy 74—75.000 pár úgynevezett gazdacsizma, női hócsizma, férfi- és női hócipő, valamint sárcipő készült.

A mennyiség mellett a *minőségre* is nagy súlyt helyez az állami cipőipar. Nemrégiben központi modelltervező műhelyt állitottak fel. Munkájuk első eredményét — 160 pár különböző tipuscipő-modellt — pénteken mutatták be a sajtó képviselőinek. A jelenlevők alig akarták elhinni, hogy tipuscipők *Felveszik a versenyt a Belvárosban látható luxuscipők bármelyikével is.* Nem csoda: a 360 legjobb modell közül válogatták ki őket.

A legközelebbi jövő tervei? 1949-ben már *200.000 pár tipuscipő készül majd havonta.* A Bonyhádi Cipőgyárban és a Wolffnerben megkezdték a futószalag-rendszer bevezetését. Folynak a kísérletek *a rámánvarrott cipőkkel is.* Ezek könnyűek lesznek, minőségük pedig veteksszik a kézzelvarrott cipőkével. Olcsó lesz előállításuk is, mert kevesebb segédanyag felhasználásával készülnek.

214 millió forintot fordít a főváros a jövő évi tervmunkákra

Pénteken délelőtt ismertette *Philip* Rudolf tanácsnok, fővárosi tervmegbízott a főváros 1949 évi tervmunkálatainak programját. A tanácsnok elmondotta, hogy a tervben szereplő közmunkák javarészt arra irányulnak, hogy

a multban elhanyagolt munkáslakta kerületek fellendüljenek és korszerű intézményeket kapjanak.

A tervberuházások átlagban húszszázalékkal magasabbak, mint tavaly. Az 1949. évi terv végrehajtása során a munkaversenyben kitünt *százhúsz élmunkás, negyvenöt kiváló munkás* által alkalmazott újítások értéke és megtakarítások végösszege

meghaladja a tízmillió forintot.

A jövő évi fővárosi munkaterv fontosabb adatai közé tartoznak a Vízművek *13 millió forintos beruházásai* (ami azt jelenti, hogy tovább folytatják a főváros környékének bekapcsolását a vízhálózatba), Csatornázási Művek *10 millió forintos* beruházásai. A BSzKRT jövő évi beruházásainak összege *86 millió forint.*

A jövő évben 50 trolleybuszt kapunk a Szovjetunióból, amelyeket a Beszkárt azonnal forgalomba állit.

A BESZKART-nak a jövő év végéig *350 autóbusza lesz, kétszer annyi, mint 1938-ban.*

Lakásépítkezésre *28 millió*, iskolaépítkezésre *11 millió*, közegészségügyi beruházásokra pedig *6 millió forintot* irányoz elő a főváros terve. *5 millió forintos* költséggel rendbehozzák a nagyvásártelepi csarnok épületét. Utépítésre *14 millió forintot* szán a főváros, míg *2 millió forintos* költséggel a Dagály-uteai fürdő építkezéseit fejezik be. A főváros a jövő évi tervmunkákra összesen *214 millió forintot fordít.* — Igen fontos szektorokban, mint közlekedés, elektromos energiatermelés, gáz- és vízellátás s az anya- és csecsemővédelem területén

elértük az 1938-as színvonalat.

Az 1949-ben végrehajtandó beruházásokkal jóval meghaladjuk az utolsó békeév szintjét.

Egy csehszlovák üzem dolgozóinak segítségével megjavul Ujpest áramellátása

A *Phöbus* ujpesti gyártelepének ezerlóerős turbinája még a nyár folyamán elromlott. A turbinát elküldték Brünnbe, az előállító üzembe. A csehszlovák üzem dolgozóival az ujpesti Phöbus munkásai felvették a kapcsolatot és kérték, hogy — Ujpest áramellátása érdekében — lehetőleg minél előbb készítsék el a turbinát. Most *a Phöbus levelet kapott a cseh üzem dolgozóitól, melyben azt irják, hogy a turbinát november 30-ra elkészítik.*

Sportszerkereskedelmi Nemzeti Vállalat

ÁRAJÁNLATA:

Férfi sícipő	260.44 Ft
Női sícipő	250.82 „
Sí-léc speciál szereléssel együtt	118.70 „
Sí-léc extra szereléssel együtt kantirozva	172.22 „
Sí-bot, nádutánzat	29.10 „
Sí-blúz, férfi ballon, egybeszabott	162.10 „
Sí-blúz, női ballon, egybeszabott	161.40 „
Sí-mellény, női ballon	178.— „
Sí-nadrág, lóden, Ia.	199.— „

Minden sportfelszerelés a legolcsóbb áron állandóan raktárról.

Andrássy-út 21. Tel.: 226—021.

Nemzeti Szalon Kiáll. 1941. nov.-dec

VARGA OSZKÁR

162.	De Gerando Antónina, gipsz. bronzban	500.—

VEDRES MÁRK JÁNOS

163.	Ülő nő, bronz	600.—
164.	Fürdő után, bronz	400.—
165.	Álló nő, bronz	550.—

VILT TIBOR

166.	Arckép, ólom	mgt.
167.	Dombormű I., bronz	600.—
168.	Dombormű II., ólom	500.—
169.	Női arckép, ólom	800.—

VÖRÖS GÉZA

170.	Profil, olajf.	500.—
172.	Gyümölcsök, olajf.	900.—

SENYEI OLÁH ISTVÁN

139/a. Tavasz, pasztell 180.—
139/b. Dinnyeültető, pasztell 200.—

SUGÁR ANDOR

140. Csendélet, olajtempera 350.—

SCHALK LÁSZLÓ

141. Napraforgók, olajf. 300.—

SCHAAR ERZSÉBET

142. Női figura I., bronz 160.—
143. Női figura II., bronz 160.—
144. Fiú-fej, bronz mgt.
145. Gyermekfej, bronz mgt.

SCHNITZLER JÁNOS

146. Három metszet, linoleum á 20.—
147. Szobarészlet, tusrajz 80.—

SCHÖNBERGER ARMAND

148. Csendélet, olajf. 400.—

SZABADOS JENŐ

149. Itató kordé, olajf. 400.—

SZABÓ IVÁN

151. Magyar paraszt, gipsz, fémben 700.—
152. Kút relief, gipsz, mészkőben 800.—
152/a. Gond, mészkő 450.—

SZANDAI SÁNDOR

153. Tersánszky J. Jenő képmása, bronz 650.—
154. Táncoló, bronz 350.—
155. Parasztlány, bronz 350.—

SZIN GYÖRGY

156. Akt, olajf. 500.—

SZOBOTKA IMRE

158. Zebegényi utca, olajf. 550.—
159. Patak partján, olajf. 750.—
160. Nyári eső, olajf. 350.—

SZŐNYI ISTVÁN

161. Szobában, tempera 2.000.—

116. Csendélet, olajf. 1.000.—
117. Tájkép, olajf. 1.200.—
118. Halászok, olajf. 2.000.—

MEDVECZKY JENŐ
119. Lukács Margit arcképe, olajf. mgt.
120. Csend, tempera 1.200.—
121. Virrasztók, tempera 1.200.—

MIHÁLTZ PÁL
122. Régi utca, pasztell 250.—
123. Napfény, pasztell 300.—

MIKUS SÁNDOR
124. Női fej, terrakotta 400.—
125. Anya gyermekével, gipsz, fémben 2.500.—

MÓDOK MÁRIA
126. Csendélet I., olajf. 300.—
127. Csendélet II., olajf. 300.—

NOVOTNY EMIL
128. Fekvő nő, olajf. 800.—

ÖRKÉNYI STRASSER ISTVÁN
129. Támaszkodó nő, olajf. 1000.—

B. PAP GYULA
130. Halas csendélet, olajtempera 500.—
131. Kelenyei házak, olajtempera 500.—

PAIZS GOEBEL JENŐ
132. Kukoricaszedők, olajf. 800.—
133. Estefelé, olajf. 400.—

PÁLFFY PÉTER GRÓF
134. Csendélet, olajf. 800.—
135. Tájkép, tempera 1.200.—

PERLOTT CSABA
136. Lányfej, tempera 1.000.—
137. Virágcsendélet, olajtempera 450.—
138. Szoborcsendélet, olajf. 850.—

REDŐ FERENC
139. Tehenek, tempera 250.—

KÁNTOR ANDOR

94. Szeptember, olajf. 250.—

KELEMEN EMIL

95. Tavasz, tempera 500.—

KERÉNYI MÁRIA

96. Érmék, bronz 35.— 45.—

KLIE ZOLTÁN

97. Fiatal erdő, vízf. 400.—
98. Partok, vízf. 400.—
99. Patak Zebegényben, vízf. 400.—

KMETTY JÁNOS

100. Napraforgók, olajf. 1.100.—
101. Dombos táj, olajf. 900.—
102. Csendélet, olajf. 900.—

KORNIS DEZSŐ

103. Petróleumlámpa és hegedű, olajf. 200.—
104. Szentendrei utca, olajf. 200.—

KÜHNER ILSE

105. Férfi képmás, olajf. 300.—

MAROSÁN GYULA

106. Patak hídja, tempera 500.—

MAROSÁN LÁSZLÓ

108. Hír, terrakotta 300.—
109. Kompozició, bronz 450.—

H. MATTIONI ESZTER

110. Kőrösfői leány, tempera 500.—
111. Csendélet, tempera 500.—

MÁGORI VARGHA BÉLA

112. Tanulmányfej, tempera 900.—

MÁRFFY ÖDÖN

115. Kikötőben, olajf. 700.—

GÁDÁNYI JENŐ

70. Csendélet I., olajf. 400.—
71. Csendélet II., olajf. 500.—
72. Csendélet III., olajf. 500.—

GRÁBER MARGIT

73. Kislányok, olajf. 400.—
74. Csendélet, olajf. 300.—

HALÁPY JÁNOS

75. Kerti asztalnál, pasztell 350.—
76. Tihanyi panoráma, vízf. 350.—

HALÁPY T. JULIA

77. Önarckép, gipsz 300.—
78. Évike, terrakotta 500.—
79. Asszonyok a szabadban, műkő 350.—

báró HATVANY FERENC

80. Csokor, pasztell 800.—
81. Tájkép, pasztell 600.—

HOLLÓ LÁSZLÓ

83. Tanulmányfej, olajf. mgt.
84. Tengeri hordás, olajf. 800.—

HUSZÁR IMRE

85. Jegesmedve, gipsz, márványban 1.500.—
86. Barnamedve, fa mgt.

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

87. Kútnál, olajf. 800.—

JÁNDI DÁVID

88. Nagybányai táj, olajf. 500.—
89. Kosztoló család, olajf. 500.—

JÁRITZ JÓZSA

90. Nő ablak előtt, olajf. 500.—

KARAY GYULA

91. Akt, rézkarc 150.—
92. Ferenc József-híd, vízf. 250.—
93. Alvó, rézkarc 100.—

Nemzeti Szalon 1941.
Kut nov-dec

44. Testvérek, olajf.	900.—
45. Fésülés, olajf.	800.—
DURAY TIBOR	
46. Este, olajf.	100.—
47. Disznóólak, tempera	350.—
EGRY JÓZSEF	
48. Magamról, olajf.	mgt.
49. Badacsonyi est, olajf.	1.100.—
50. Derül, olajpasztell	1.100.—
51. Szigonyozó, olajpasztell	mgt.
52. Halász, pasztell	1.000.—
ELEKFY JENŐ	
53. Dombos vidék, vízfestmény	300.—
54. Tornác, vízfestmény	300.—
55. Fácános csendélet, vízfestmény	300.—
FARAGÓ PÁL	
56. Virágok, olajf.	250.—
FARKAS ISTVÁNNÉ, KOHNER IDA	
58. Pihenő lovak, pasztell	200.—
FERENCZY BÉNI	
59. Gróf Teleki Pál emlékérme, bronz, ezüst	mgt.
60. Leányka arcképe, bronz	mgt.
61. Gróf Pálffy Pálné arcképe, bronz	mgt.
FERENCZY NOÉMI	
62. Szent István kompozició I., vízf.	250.—
63. Szent István kompozíció II., vízf.	250.—
64. Gereblyézők, vízf.	250.—
FENYŐ GYÖRGY	
65. Udvar, olajf.	400.—
FRANK FRIGYES	
67. Intérieur, olajf.	650.—
68. Műterem, olajf.	550.—
FORGÁCS-HANN ERZSÉBET	
69. dr. K. P. arcmása, gipsz	eladó
69/a Tanulmány fej, bronzban	eladó

Nemzeti Szalon 1941 nov.-dec
Kut

VARGA OSZKÁR

162.	De Gerando Antónina, gipsz, bronzban	500.—

VEDRES MÁRK JÁNOS

163.	Ülő nő, bronz	600.—
164.	Fürdő után, bronz	400.—
165.	Álló nő, bronz	550.—

VILT TIBOR

166.	Arckép, ólom	mgt.
167.	Dombormű I., bronz	600.—
168.	Dombormű II., ólom	500.—
169.	Női arckép, ólom	800.—

VÖRÖS GÉZA

170.	Profil, olajf.	500.—
172.	Gyümölcsök, olajf.	900.—

SENYEI OLÁH ISTVÁN

139/a. Tavasz, pasztell 180.—

139/b. Dinnyeültető, pasztell 200.—

SUGÁR ANDOR

140. Csendélet, olajtempera 350.—

SCHALK LÁSZLÓ

141. Napraforgók, olajf. 300.—

SCHAAR ERZSÉBET

142. Női figura I., bronz 160.—

143. Női figura II., bronz 160.—

144. Fiú-fej, bronz mgt.

145. Gyermekfej, bronz mgt.

SCHNITZLER JÁNOS

146. Három metszet, linoleum á 20.—

147. Szobarészlet, tusrajz 80.—

SCHÖNBERGER ARMAND

148. Csendélet, olajf. 400.—

SZABADOS JENŐ

149. Itató kordé, olajf. 400.—

SZABÓ IVÁN

151. Magyar paraszt, gipsz, fémben 700.—

152. Kút relief, gipsz, mészkőben 800.—

152/a. Gond, mészkő 450.—

SZANDAI SÁNDOR

153. Tersánszky J. Jenő képmása, bronz 650.—

154. Táncoló, bronz 350.—

155. Parasztlány, bronz 350.—

SZIN GYÖRGY

156. Akt, olajf. 500.—

SZOBOTKA IMRE

158. Zebegényi utca, olajf. 550.—

159. Patak partján, olajf. 750.—

160. Nyári eső, olajf. 350.—

SZŐNYI ISTVÁN

161. Szobában, tempera 2.000.—

116. Csendélet, olajf. 1.000.—
117. Tájkép, olajf. 1.200.—
118. Halászok, olajf. 2.000.—

MEDVECZKY JENŐ
119. Lukács Margit arcképe, olajf. mgt.
120. Csend, tempera 1.200.—
121. Virrasztók, tempera 1.200.—

MIHÁLTZ PÁL
122. Régi utca, pasztell 250.—
123. Napfény, pasztell 300.—

MIKUS SÁNDOR
124. Női fej, terrakotta 400.—
125. Anya gyermekével, gipsz, fémben 2.500.—

MODOK MÁRIA
126. Csendélet I., olajf. 300.—
127. Csendélet II., olajf. 300.—

NOVOTNY EMIL
128. Fekvő nő, olajf. 800.—

ÖRKÉNYI STRASSER ISTVÁN
129. Támaszkodó nő, olajf. 1000.—

B. PAP GYULA
130. Halas csendélet, olajtempera 500.—
131. Kelenyei házak, olajtempera 500.—

PAIZS GOEBEL JENŐ
132. Kukoricaszedők, olajf. 800.—
133. Estefelé, olajf. 400.—

PÁLFFY PÉTER GRÓF
134. Csendélet, olajf. 800.—
135. Tájkép, tempera 1.200.—

PERLOTT CSABA
136. Lányfej, tempera 1.000.—
137. Virágcsendélet, olajtempera 450.—
138. Szoborcsendélet, olajf. 850.—

REDŐ FERENC
139. Tehenek, tempera 250.—

KÁNTOR ANDOR

94. Szeptember, olajf. 250.—

KELEMEN EMIL

95. Tavasz, tempera 500.—

KERÉNYI MÁRIA

96. Érmék, bronz 35.— 45.—

KLIE ZOLTÁN

97. Fiatal erdő, vízf. 400.—
98. Partok, vízf. 400.—
99. Patak Zebegényben, vízf. 400.—

KMETTY JÁNOS

100. Napraforgók, olajf. 1.100.—
101. Dombos táj, olajf. 900.—
102. Csendélet, olajf. 900.—

KORNIS DEZSŐ

103. Petróleumlámpa és hegedű, olajf. 200.—
104. Szentendrei utca, olajf. 200.—

KÜHNER ILSE

105. Férfi képmás, olajf. 300.—

MAROSÁN GYULA

106. Patak hídja, tempera 500.—

MAROSÁN LÁSZLÓ

108. Hír, terrakotta 300.—
109. Kompozició, bronz 150.—

H. MATTIONI ESZTER

110. Kőrösfői leány, tempera 500.—
111. Csendélet, tempera 500.—

MÁGORI VARGHA BÉLA

112. Tanulmányfej, tempera 900.—

MÁRFFY ÖDÖN

115. Kikötőben, olajf. 700.—

GÁDÁNYI JENŐ

70. Csendélet I., olajf. 400.—
71. Csendélet II., olajf. 500.—
72. Csendélet III., olajf. 500.—

GRÁBER MARGIT

73. Kislányok, olajf. 400.—
74. Csendélet, olajf. 300.—

HALÁPY JÁNOS

75. Kerti asztalnál, pasztell 350.—
76. Tihanyi panoráma, vízf. 350.—

HALÁPY T. JÚLIA

77. Önarckép, gipsz 300.—
78. Évike, terrakotta 500.—
79. Asszonyok a szabadban, mükő 350.—

báró HATVÁNY FERENC

80. Csokor, pasztell 800.—
81. Tájkép, pasztell 600.—

HOLLÓ LÁSZLÓ

83. Tanulmányfej, olajf. mgt.
84. Tengeri hordás, olajf. 800.—

HUSZÁR IMRE

85. Jegesmedve, gipsz, márványban 1.500.—
86. Barnamedve, fa mgt.

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

87. Kútnál, olajf. 800.—

JÁNDI DÁVID

88. Nagybányai táj, olajf. 500.—
89. Kosztoló család, olajf. 500.—

JÁRITZ JÓZSA

90. Nő ablak előtt, olajf. 500.—

KÁRÁY GYULA

91. Akt, rézkarc 150.—
92. Ferenc József-híd, vízf. 250.—
93. Alvó, rézkarc 100.—

Nemzeti Szalon 1941. nov – dec.

Kut.

44. Testvérek, olajf.	900.—
45. Pésülés, olajf.	800.—
DURAY TIBOR	
46. Este, olajf.	400.—
47. Disznóólak, tempera	350.—
EGRY JÓZSEF	
48. Magamról, olajf.	mgt.
49. Badacsonyi est, olajf.	1.100.—
50. Derül, olajpasztell	1.100.—
51. Szigonyozó, olajpasztell	mgt.
52. Halász, pasztell	1.000.—
ELEKFY JENŐ	
53. Dombos vidék, vízfestmény	300.—
54. Tornác, vízfestmény	300.—
55. Fácános csendélet, vízfestmény	300.—
FARAGÓ PÁL	
56. Virágok, olajf.	250.—
FARKAS ISTVÁNNÉ, KOHNER IDA	
58. Pihenő lovak, pasztell	200.—
FERENCZY BÉNI	
59. Gróf Teleki Pál emlékérme, bronz, ezüst	mgt.
60. Leányka arcképe, bronz	mgt.
61. Gróf Pálffy Pálné arcképe, bronz	mgt.
FERENCZY NOÉMI	
62. Szent István kompozició I., vízf.	250.—
63. Szent István kompozíció II., vízf.	250.—
64. Gereblyézők, vízf.	250.—
FENYŐ GYÖRGY	
65. Udvar, olajf.	400.—
FRANK FRIGYES	
67. Intérieur, olajf.	650.—
68. Műterem, olajf.	550.—
FORGÁCS-HANN ERZSÉBET	
69. dr. K. P. arcmása, gipsz	eladó
69/a Tanulmány fej, bronzban	eladó

60

Nemzeti Szalon
1938. márc.

Alapitva: 1839.

Herendi Porcellángyár

R. T.

GYÁRTMÁNYAI:

magyar művészek műveinek reprodukciója,
művészi disztárgyak,
a világhirű herendi diszkészletek,
jutányos kézifestésű asztali készletek.

21 VILÁGKIÁLLITÁSON NAGYDIJ.

KÖZPONTI IRODA:

BUDAPEST, IV., VÁCI UCCA 37.

Telefon: 182—755.

Gyártelep:

HEREND

(Veszprém megye.)

Ábrahám és Sugár, Bagó M. és Fia Utóda, Bpest — Felelős kiadó: Lehel Béla főtitkár.

VEDRES MÁRK

137. Férfi akt	gipsz eladó	

VILT TIBOR

138. Siremlék (vázlat)	gipsz	
139. Tauszig Vilmosné úrnő arcképe	bronz	mgt.
140. Kis bronz		250.—

VÖRÖS GÉZA

141. Festőnő	olajf.	600.—
142. Nő kutyával	„	1200.—

PERLROTT CSABA VILMOS

119. Tájkép	olajf.	800.—
120. Terített asztal	„	500.—
121. Kettős arckép	„	mgt.

† RIPPL RÓNAI JÓZSEF

122. Kis leány	olajf.	mgt.

SCHAÁR ERZSÉBET

123. Gyermekfej	terracotta	300.—
124. Éva	bronzban	200.—

SCHUBERT JENŐ

127. Csendélet	olajf.	200.—

SUGÁR ANDOR

128. Kubikusok	olajf.-temp.	250.—

SZOBOTKA IMRE

131. Kártyázók a kertben	olajf.	700.—

SZŐNYI ISTVÁN

132. Udvaron	olajf.	mgt.
133. Tájkép	temp.	mgt.
134. Halászok	„	mgt.

TORNYAI JÁNOS

135. Alföldi táj	olajf.	mgt.
136. Zagyvapart télen	„	mgt.

MÁRFFY ÖDÖN

99. Cukrászda	vízf.	150.—
100. Napos tájkép	„	150.—
101. Este a balkonon	„	150.—
102. Lugasban	olajf.	1000.—
103. Olasz táj	„	800.—
104. Lovas a vízpartján	„	500.—

MEDGYESSY FERENCZ

105. Szent István szoborterve	gipsz (bronzban eladó)	

MIKUS SÁNDOR

106. Merengő munkásasszony	terracottában	100.—
107. Ülő férfi	„	100.—

MODOK MÁRIA

109. Fiatal leány	olajf.	600.—

† NAGY ISTVÁN

110. Juhász	past.	mgt.

NOVOTNY EMIL RÓBERT

111. Havas táj	olajf.	mgt.
112. Alvó nő	„	300.—
113. Gergő	„	300.—

PAIZS GOEBEL JENŐ

114. Szentendrei táj	olajf.	600.—
115. Fák	„	600.—

PÁLFFY PÉTER

117. Olvasó nő	olajf.	800.—

HOLLÓS MATTIONI ESZTER

78. Balatonszemes	temp.	150.—
79. Szigliget	„	150.—

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

80. Kékruhás nő	olajf.	300.—
81. Zöld csendélet	„	400.—
83. Szürke házak	„	500.—

JÁNDI DÁVID

85. Nagybányai táj	olajf.	300.—

KÁDÁR BÉLA

86. Kompozició	temp.	300.—

KERNTSTOK KÁROLY

89. Erdő	olajf.	1000.—
90. Libalegelő	„	1000.—

KLIE ZOLTÁN

91. Tihanyi szántóföldek	olajf.	400.—

KMETTY JÁNOS

92. Pincesor	olajf.	550.—
93. Házak	„	500.—
94. Táj	„	800.—

LESZNAI ANNA

98. Őszi vetés	temp.	200.—

G. BECK JUDITH		
60. Tájkép	olajf.	100.—
GADÁNYI JENŐ		
63. Csendélet	olajf.	eladó
GÁDOR ISTVÁN		
62. Kerámia kép		80.—
63. Kerámia kép		80.—
64. Kerámia kép		80.—
65. Kerámia kép		80.—
66. Kerámiák vitrinben		
GOLDMANN GYÖRGY		
68. Fürdőző nő	terracotta	80.—
GRABER MARGIT		
69. Csendélet	olajf.	mgt.
HALÁPY TAKÁCS JULIA		
71. Női képmás	műkő	300.—
72. Gyermek	gipsz	150.—
HEVŐ ISTVÁN		
73. Paraszt	tuss	50.—
74. Tájkép	„	50.—
HINCZ GYULA		
75. Szentendrei köz	temp.	300.—
76. Táj	„	300.—
77. Csendélet	olajf.	500.—

† DERKOVITS GYULA

41. Szobasarok	temp.	300.—
41/a Fekvő akt	olajf.	400.—

DIENER DÉNES RUDOLF

43. Virágok	olajf.	400.—
44. Anya gyerekkel	„	800.—

EGRY JÓZSEF

45. Halász	olajf.-past.	800.—
46. Balatoni fények	„ „	800.—
47. Est	past.	500.—

FENYŐ GYÖRGY

48. Szobarészlet	olajf.	500.—

FERENCZY BÉNI

49. Lehajló nő	szénrajz	150.—
50. Női fej	ceruzarajz	100.—
51. Gondolkodó	krétarajz	120.—
52. Lehajló nő	bronz	260.—
53. Fürdő nő	„	260.—

FERENCZY NÓÉMI

54. Piros mező	vízf.	200.—
55. Tisztás	„	200.—
56. Könyves	„	200.—

FORGÁCS-HANN ERZSÉBET

57. Dr. Surányi Gyuláné	gipsz.	mgt.
58. Női akt	bronz	500.—

Tuss rajz — „Mozdulatok" — Ilosvai

Varga István

Művészet, 1937. II. évf. 5. sz. 17. l.

Radoczay Dénes: J. V. J. a Fränkel-Csolontan.

Hosvai-Varga forhö

Szabad Nép 1947

8.24.-11.l.
7.27.-9.

Tlosvay Varga István festő"

Szabad Művészet, 1978

II. évf. 5.sz. 196.o. - Kiállítási Naptár.

Kirinyi

Ilosvai – Varga István festőművész

Művelt Nyj, 1954. szept. 26. 5. old.

Vlossay - Varga

festő

Szabad Művészet 1947

I. évf. 3. sz. 31. o.

a II. Szabad Művészeti kiállítás. (S. S.)

Ilosvai Varga István

festő és grafikus

Művészet, 1937. II. évf. 5. sz. 17. l.

Radocsay Dénes: Ilosvai Varga István a Fränkel-szalonban.

Ilosvai Varga István

festő és grafikus

Művészet, 1937. II. évf. 5. sz. 17. l.

Radocsay Dénes: J. V. I. a Fränkel-kalendáriumban

Slosvai bárga Sztvám festi

Slosvay bárga Sztvám pújta-
mányas kiáchitása

Szabad Nép 1948 máj. 12.-60.-

Illosvay Varga István

Szabad Művészet, 1947

I. évf. 5. sz. 89-90. o. kiállítások.

Tavaszi Tárlat. (v. v.)

Kiszimi

Szinos napsütés.
(Ilosvai-Varga István festménye)

Művelt Nép, 1954. szept. 26. 5. old.

Kirimi

Tihkaszfő nyár.
(Iliszai-Vaiga István festménye)

Művelt Nép, 1954. szept. 26. 5. old.

Festésfot Ilosvay Varga Lotván:
Tájkép

Ilosvay Varga Lotván pöjtéményes
Kiállítása

Szabad Nép 1948 máj. 12.–60.–

Kiszimi

Mályva rózsák
(Ilosvai-Varga István festménye)

Művelt Nép, 1954. szept. 26. 5. old.

Kitrinni

Nyaifás Duna részlet.
(Ilosvai – Varga István festménye)

Művelt Nagy 1954. szept. 26. 5. old.

Festészet Slosvay Varga István:
6 nárckép.

Slosvay Varga István jpjtermény
Kiérlítása.

Szabad kép 1948 máj. 12. - 6a -

Ilosvai Varga István kiállítása –

Fränkel-szalon, 1937.

Művészet, 1937. II. köt. 5. sz. 17. l.

Radocsay Dénes: Ilosvai Varga István a Fränkel-szalonban.

Tloszai Varga István festő

Magyar Csillag, 1944 IV. 1.

IV. évf. 7. sz. 440.

Farkas Zoltán: kiállítások.

Ilosvai Varga István

festő

Ilosvai *Varga* István a legderűsebb egyéniség a kiállító festőművészek között. A plain airban fürdő földeknek, égboltnak, háztetőknek és templomtornyoknak derűsebb, vidámabb meglátását talán éppen a kedves dunaparti kisvárosban, Szentendrén eltöltött évei alatt tanulta meg. Kisváros, Tájkép, sárga színben, s különösen Tájképvázlat című kompozíciója napfényben ragyogó falusi templomtornyával, pirosfedeles háztetőivel, napos egével és szántóföldjeivel már a vidámabb déli tájak szépségeire emlékeztetnek. Értékes alkotások csendéletei is.

Koll. Kiáll. Almásy-Teleki Éva. Művészeti intézetében 1944 márc.

Uj Magyarság

1944. márc. 23.

(G. S.: Egyszerűen kiállítás.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Ilosvai Varga István

Kiáll. kiállítása a Műbarátban. 1942 április

– *Ilosvai Varga István* festőművész 1936-tól mai napig terjedő munkásságát mutatja be. Az első év képein még a kubizmus és expresszionizmus hatását látjuk. Ezt követőleg azonban a művész kibontakozik e bűvös körből. Átmenetileg egy kissé Gulácsyas regényességnek hódol, majd mind erősebben és egészségesebben a természet felé fordul. Itt találja meg a művész önmagát, amikor a falusi és kisvárosi élet csodavilágát mutatja be gazdagon, színesen, a maga lelkén keresztül. Az érdekes kettős kiállítás vasárnap nyílik meg.

(*s. l.*)

Pesti Hírlap

1942. ápr. 25

(A Műbarát kettős kiállítása.)

m, Asszonyom!

érdeklődéssel fordul a magyar népi
ása felé. Az irodalom és a zene után
s gonddal és szeretettel gyüjti a nép-
sségét, mindazt a sokáig elhanyagolt
őriz.
k javát gyüjtötte össze két hatalmas
egyetem néprajzi magántanára, aki
a Baumgarten-díj kitüntetésében.
közi háziszőttesbe kötött két hatalmas
ővészetének rengeteg emlékét gyüjti
táblán mutatja be a magyar nép-
színpompáját.
yet a társadalom bármely rétegéhez
het, hanem lépten-nyomon használ-

Ilosvai Varga István

— **Varga István kiállítása.** Vasárnap nyílt meg a Tamás Galériában *Ilosvai Varga* István festőművész gyüjteményes kiállítása. Művészete az erőteljes, kemény stílusból átsimult egy lágyabb, feloldottabb, de annál kifejezőbb színharmóniába. Különösen a »Koldusnő«, »Csavargók«, »Öreg asszony«, a 17. sz. csendélet kompozíciója és a 19. sz. önarckép igazolja fejlődését. A grafikák közül a »Kis köz«, a »Szentendrei részlet« és a »Kötő nő« című művei keltenek különös figyelmet. Az »Aszfaltöntők« című kompozícióterve sok ígéretet rejt magában.

Az Est, 1937 jan. 12.

mertindrat, minozdri felvetelerek

Összekapcsolják a kulturális napokat az országos vásárokkal

A szabadművelődési felügyelők felhívást kapnak a kultuszminisztériumtól, hogy támogassák a »tavaszi vasárnapok« mozgalom rendezését és a társadalom különböző szervezetei által rendezendő sajátos falunapokat. A falunapokon gazdasági, háziipari kiállításokat rendeznek, értekezletet tartanak a helyi gazdasági és művelődési kérdésekről, műsoros előadásokat rendeznek.

A városokban tartandó nyári kultúrnapokat a jövőben összekapcsolják majd az országos vásárokkal. A vásárokon *könyvsátrat* állítanak fel a kultuszminisztérium és szabadtéri színpadon, neves művészek közreműködésével, művészi műsort rendez. A vásárokkal egyidőben *képzőművészeti kiállításokat* nyitnak meg s ezeken megismerheti a magyar vidék népe a legnevesebb magyar művészek munkáit. A vármegyei szabadművelődési felügyelők egyébként munkaversenyt indítottak: azzal vetélkednek, hogy melyik megyében rendeznek több és művészibb kultúrnapot.

17

Körülbelül kétórai várakozás után a villamos szellőztetők megtisztították a helyiséget a gáztől. A ruhákat a ruharaktár személyzete kiosztotta a helyiség előtt meztelenül várakozó foglyok számára. Alkalmam volt arra, hogy elolvassam e dobozok feliratát. A feliratok szövege a következő volt:

Cyclon A. Vertilgungsmittel für Lause und andere Ungeziefer. Vorsicht! Gift!

(Irtószer, tetvek és egyéb rovarok számára. Vigyázat! Méreg!)

Ezt láttam a birkenaui F. kórház táborrészében! A másik alkalmazási módot engedelmükkel Auschwitzról írott naplómból idézem szó szerint:

»*Mindenhol teljes üzem van. A birkenaui rámpa mint négy ágra szakadt, duzzadt folyó önti magából, hajszolt őrülettel halálbainditott áldozatait. Borzadva figyelem mindenhol a gyilkosságok e harmóniáját, a rendet, amivel ezt végrehajtják. Mintha az örökkévalóságra rendezkedtek volna be! Kinek mondhatnám el, ha egyszer szabad lennék, mindezeket, hogy elhiggye? Az elmondott vagy leírt szavak nem nyújtanak senki számára elképzelést arról, amik itt történnek...*

Háromezer ember van a helyiségben. Férfiak, nők, gyermekek vegyesen. Hangos vezényszó hallatszik. SS. és Sonderkommandó a helyiséget elhagyni! Kimennek és számbaveszik egymást. Az ajtók becsapódnak. A világítás kivülről eloltják. E pillanatban autó berreg. Vöröskeresztes luxuskocsi érkezik. Egy SS. tiszt és egy S. D. G. Sanitätsdienstgefreiter, egészségügyi altiszt lép ki a kocsiból. Az altiszt zöldszínű bádogdobozt tart. A pázsitra lépnek, ahol egymástól harminc méterre alacsony betonkémények állnak ki a földből. Az első kéményhez tartanak. Gázálarcot csatolnak fel. Leemelik fedőlapját, az is betonból van és a négy doboz egyikének tartalmát egy lilaszínű, szemcsés anyagot szórnak be a nyíláson. A beszórt anyag Cyclon, vagy Chlór szemcsés formájú. Azonnal gázt fejleszt, amint a levegővel érintkezik. Öt percet vár még a két gázhóhér, hogy dolgukban biztosak legyenek... Háromezer embert ölnek meg.

A hullák nem fekűsznek szerte a terem hosszában, hanem emeletmagasan, egyhalomban.«

Ezt láttam az auschwitzi krematóriumokban. Számtalan esetben nyolchónapi fogságom alatt.

A gázdobozok ugyanazok voltak, úgy külalakjukban, mint színükben, hasonlóképpen azonosak voltak feliratuk is. Csak egyetlen egy betű nem egyezett a két gázdoboznál. A krematóriumokban használt gázdobozokon a Cyclon A., helyett Cyclon B. volt a felirat. Ritkábban használtak felirat nélküli gázdobozokat is. Ezekben véleményem szerint Chlor volt.

Szerény kémiai ismeretemet egybevetve kórboncnoki és törvényszéki orvosi tapasztalataimmal és a gázhalált haltak holttesteinek ezreinél mutatkozó tüneteire, a következő megállapítást tettem: a halál eszméletlen állapotban, az időjárástól függően (esős, nyirkos időben több az oxigén a levegőben) 2—5 perc alatt, a légzőközpont bénulása következtében állott be.

A halál módja

Külső tünetek:

A fej erős duzzanata (oedema).

Az egész test kékeslila elszíneződése (cyanosis).

A szem kötőhártyájának vérzése (conjunktivalis vérzés).

A cyánmérgezések egy fontos negyedik tünete: a pupilla-tágulás (midriasis).

Megállapításom a Cyclon B.-vel jelzett gáz vegyi összetételére vonatkozóan: a Cyclon B. Acidum hydrocianatumnak, chlornak és minden valószínűség szerint nitrogénnek vegyülete, általam ismeretlen vegyiképlet formájában. Száraz védőanyaga a calcium-sylicat. Ezen anyagban rögzítve (suspendálva) légmentesen elzárt dobozban hosszú ideig lehet tárolni.

A mérges anyag a levegővel való érintkezés pillanatában — valószínűleg annak oxigénjéből absorbeálva, — szilárd halmazállapotából légneművé (gáz) alakul át és a rendelkezésre álló teret nagy gyorsasággal tölti meg (könnyű gáz), vívőanyagának külső formájában változatlan hátrahagyásával.

Naponta 22.000 ember

Ügyész Urak! Számtalan esetben volt alkalmam befejezett elgázosítás után ilyen szemeséket kezemben tartani és azokat megvizsgálni.

(Folytatása következik.)

Özv. Acht Józsefné szül. **Buzási Gizella** fájdalommal és megtört szívvel tudatja mindenkivel, aki szerette, hogy imádott leánya,

Ibike

Kluger Endréné

23 éves korában, élete virágában elhunyt. Az elhunyt Apjához és Nővéréhez. Utolsó útjára f. hó 9-én ½12 órakor a rákoskeresztúri új temetőbe kísérjük.

Gyászolják Nagymama, Emma, Irén, Bözsi, nagynénjei Árpád, Gyuri, Olivér nagybátyjai és Groszcsalád kiterjedt rokonsága és barátai, akik szerették.

Varga Árpád bőrkereskedő és cégének összes dolgozói, a fájdalomtól összetörten, megdöbbenve jelentik, hogy hűséges munkatársuk

Farkas Illés

48 éves korában, 3 hetes súlyos szenvedés után, elhunyt. Temetése vasárnap, május 9-én fél 1 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temetőben. Drága Barátunk és Munkatársunk, szorgalmad és becsületességed mindenkor példaképpen előttünk fog állni.

MA Máj. 9 — 100 ÉVE

A zágrábi bán értekezletet összehivja a dalmát-szlavon tartománygyülést. A 192 követet népképviselet útján választják. — Kossuth a lapokban közli, hogy betegsége rosszabbra fordult és ezért senkit semilyen ügyben nem fogadhat. — Az ifjúság ma éjjel macskazenét adott Zichy Ferenc, Nyéki Mihály és Duschek Ferenc ablakai alatt, felháborodásában, hogy ezek az urak, akik Metternich rendszerének leghivebb bajnokai voltak, ma fontos pozíciókat töltenek be a minisztériumban. — Joachim Józsefet, a hires magyar hegedümüvészt, a lipcsei zeneakadémia tanárává nevezték ki. — Zágráb városi tanácsa elhatározta, hogy a magyar kormány rendeleteit felbontatlanul visszaküldi. — A pesti hölgyek divatja: kalapok lila kreppből, fehér csipkével és virággal díszítve. De hordanak szalmakalapokat is, fehér virággal. A mantillák zöld és barackszín taftból valók, csipkével vagy rojtokkal díszítve. A ruhák anyaga csíkos, vagy ha sima: domborhímzésü.

A hét képzőművészete

Ez a hét szokatlanul *változatosan* reprezentálja a mai magyar képzőművészetet, az egyházművészet erősen kötött arcvonalától a legszélsőbben szabad absztrakt irányig. A 300 éves pesti papnöveldének a háborús romokból való újjáépítése és gazdag modern művészi kiképzése hosszú évek után ismét alkalmat és lehetőséget nyujtott egy sereg művésznek, hogy képességüket az egyházművészet szolgálataiba állítsák. A patinás épület freskókkal borított nagy ebédlőterme, a kerek mennyezetfreskókkal díszített kerengő, a folyosók üvegablakai, a fafaragású stációjelenetek szinte múzeumszerüen körvonalazzák a modern egyházművészet törekvéseit. A monumentális feladatokat megoldott alkotásokhoz kis vallásos témájú kiállítás csatlakozik és rendkívül érdekes az a rész, melyben az egyházi műemlékek terén elért restaurálási eredményeket mutatják be.

A szentendrei zegzugos utácskák, meghitt udvarrészletek, romantikus szük sikátorok bensőséges, de mindig tartózkodó líraiságú festője, *Ilosvay-Varga* István művészetének másfél évtized alatt megtett útját mutatja be a Fővárosi Népművelési Központban. Töprengő szemlélődéssel, vibráló belső nyugtalansággal mélyül el újabban a színek elemzésébe, mely által művészete szerencsésebb korszakba ér, stílusa feloldódóbb a határozott kontúrok merevségéből.

Titokzatos őserők lendülnek, hevesen és mozgalmasan *Gyarmathy* Tihamér izzó temperamentumú vásznain. A természeti formáktól teljesen elszakadt. Képalkotó fantáziája a világmindenséggel együtt száguldó szellemi lény merész, kalandos, bátor és *optimista* látomásait szuggerálja ízes kolorizmussal, a tehetség elhihető erejével. (Képzőművészek Szabad Szervezete).

Az Angyalföld is megkezdte a környék képzőművészeti nevelését a kerületben élő képzőművészek és művészkedők munkáiból rendezett kiállítással a Szent László-út 26. szám alatti párt székházában. A kiállítás vezérszólama *Krivátsy Szűts* Miklósé. Hat vonalritmikára leegyszerüsitett érdekes kompozíciójából *filozófikus* gondolatok áradnak, alaphangjuk egy mélyen etikus művész harmonjára törekvő különös képzelet-világa. *(d. m.)*

Virágvázás, fedőlapos

modern síremlékek

Boros József Deb-utca 2.

Még ebben az évben 2400 új lakást építenek

A G. F. tegnapi ülésén elfogadták az Országos Tervhivatal lakásépítési előirányzatát, amely két részből áll.

Romtalanítják Budapestet és még ebben az évben 2400 lakást építenek, ebből

1500-at a fővárosban,

900-at vidéken, főleg a legnagyobb kárt szenvedett városokban.

A jóváhagyott terv szerint Budapest belterületét ez év végéig, a hegyvidéket jövő év június végéig romtalanítják. Ha a romtalanítást a háztulajdonos május 31-ig nem kezdi meg és három hónap alatt nem fejezi be, akkor a hatóság végzi el ezt a munkát, de a bontási anyag ebben az esetben a hatóságot illeti meg.

Az előirányzat szerint

212 ház kerül lebontásra.

A közintézmények tulajdonában lévő házakat még ez év május 31-ig lebontják és utána kezdik meg a magántulajdonban és a főváros tulajdonában lévő házak bontását. Ezek között lesz tíz olyan romház, amelyben eziőszerint is laknak.

A mostani lakókat az új házak lakásaira elsőbbségi jog illeti meg.

A romtalanításra 8 millió forintot irányoztak elő.

A Tervhivatal lakásépítési programja hosszabb lejáratú tervvel dolgozik, tehát túlterjed a hároméves terv időszakán. Ennek első szakasza az 1948. évi építkezéseket öleli fel, az építésügyi minisztérium vezetésével. A cél, hogy a lakásinségen enyhítsenek. Az új lakások építkezési költségei az előirányzat szerint *60 millió forintot* tesznek ki.

Negyedével csökkentik az új terméső konzervek árát

Köztudomású, hogy a magyar konzervgyárak a fogyasztáshoz képest túlméretezettek és nem dolgoznak racionálisan. A konzervek ára drága, úgyhogy a lakosság inkább maga rak el télire kerti vetményeket és gyümölcsöket, mert

a drága konzervet nem tudja megfizetni.

Az Országos Tervhivatal most tervet dolgozott ki a konzervipar racionalizálására és termelésének átállítására. A tervet a G. F. tegnapi ülése jóváhagyta.

A terv szerint az 1948—49. évi szezonban export-célokra 1805 vagon növényi eredetű konzervet fognak gyártani, 3340 vagont pedig belföldi értékesítésre. És hogy a közönség megkedvelje és szívesen vásárolja a konzerveket,

megjavítják az eddigi minőségeket

és a mai árakat 25 százalékkal csökkentik.

Az előirányzat szerint a gyártásnál 23 millió forint értékű cukrot, 22 millió forint értékű segédanyagot fognak felhasználni, munkabérekre pedig 20 millió forintot irányoztak elő.

Az Országos Tervhivatal nagyarányú terve biztosítani fogja a konzervipar jobb kihasználását és külkereskedelmi mérlegünk deficitjének eltüntetéséhez is nagy mértékben hozzá fog járulni.

ÓRIÁSI SIKERT aratott Amerikában Vértes Marcel nemrég megjelent albuma, Varázslatos rajzokkal és szellemes szöveggel gúnyolja ki a pszichoanalitikusokat.

Mozik műsora

ADY: 48 óra. 4, 6, 8, sz. v. 2. **ALKOTÁS:** Kisiklott élet. ½3, ½5, ½7, ½9. **ADMIRÁL:** Szellemnek áll a világ. ½5, ½7, ½9. **ÁTRIUM:** Beszterce ostroma. 4, ¼7, ½9, sz. v. ü. 2. **BELVÁROSI:** Jobbterem: Láthatatlan pofonok. ½4, ½6, ½7, ½8, v. ½9. Balterem: Gyermekműsor. ½4, ½5, ½6. **BETHLEN:** Ka özök kapitánya 4, 6, 8, v. ü. 2. **BODOGRÁF:** Nagy derby. 4, 6, 8. v. ü. 2. **BUDAI VIGADÓ:** Utolsó emberig 4, ¼7, ½9, v.ü. 2. Vasárnaptól: Habari. 4, ½7, 9, v. ü. 2. **CALVIN-TÉRI HIRADÓ:** Magyar hiradó. Nemzetközi sporthiradó. Szovjet filmhiradó. Mafirt nemzetközi világhiradó. Cs pkeverők (művészi kultúrfilm). Brüges (angol kultúrfilm). Béka koma a ringben (amerikai rajzfilm). Folyt. egyórás előad. reggel 9-től d. u. 4-ig, v. ü. 2-ig. **CAPITOL:** Megfagyott gyermek. ½2, ¾4. 6, ½9, v. ü. 11. **CITY:** Beszterce ostroma. ½4, ½6, ½8, sz.v. ½2. **CORSO:** A pohár kicsordul. 4, 6, 8, v. ü. 2. **DAMJANICH:** A mindennapi kenyér. ¾4, ½6, ¾8, v. ü. ¾2. **DÉCSI:** A pohár kicsordul. 5, 7, 9, v. ü. 2. **ELIT:** Szenvedély rabjai. ½5, ½7, ½9, v. ½8. **FORTUNA:** Szellemnek áll a világ. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **FORUM:** Beszterce ostroma. ½5, ½7, ½9, sz. v. ü. ½3 órakor is. **HUNNIA:** Scotland Yard rejtelmei. 1. rész: Titokzatos skorpió. ½3, ½5, ½7, ½9. **IPOLY:** Hamupipőke. ½5. ¾7. 9. v. ü. ½3. **JÓZSEF ATTILA:** Az óra körbejár. 4, 6, 8. v. ü. 2. **KAMARA:** Sátán az emberben. 4, 6, 8. sz. v. 2. **KOSSUTH:** Az igazság kápitánya. ½5, ½7, ½9. v. ü. ½3. **KORUTI HIRADÓ:** Magyar hiradó. Nemzetközi sporthiradó. Szovjet filmhiradó. Mafirt nemzetközi hiradó. Csipkeverők (művészi kultúrfilm). Brüges (angol kultúrfilm). Béka koma a ringben (amerikai rajzfilm). Folyt. egyórás előad. reggel 9-től este 11-ig. **KRISZTINA:** Tarzan New-Yorkban. ½4. ½6, ½8. v. ü. ½2. **LLOYD:** Sátán az emberben. 5, 7, 9. sz. v. 3. **MARX:** A dzsungel könyve. 4, ¼7, ½9, v. ü. 2-kor is. **OLYMPIA:** Bosszu lovagja. 2, 4, 6, 8, v. ü. ½12. **OMNIA:** A pohár kicsordul. 4, ¼7, ½9, sz. v. ü. 2. **OTTHON:** Hamupipőke. ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2. **PALACE:** Mexikói kaland. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **PÁTRIA:** Sátán és Pan a tengeri kalózok. ½5, ½7, ½9, sz. v. ½3. **PETŐFI:** Holnap történt. ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2. **PHÖNIX:** A vádlott közbeszól. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **RÁDAY:** Modern kalózok. ½5, ½7, ½9, v. ü. ½3. **ROXY:** Hamupipőke. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **ROYAL APOLLÓ:** Beszterce ostroma. 4, ½7, 9, sz. v. ü. 2. **SAVOY:** A dzsungel könyve. 4, ¼7, ½9, v.ü. 2. **SCALA:** Az embervadász. ½5, ¾7, 9, sz. v. ü. ½3. **STUDIÓ:** Habari. ½2, ½4, ¾6, 8, v. ü. ½12. **SZABADSÁG:** A dzsungel könyve. ½5, ¾7, 9, v. ü. ½3. **TINÓDI:** Forgószél. 5, 7, 9. **TURÁN:** Szenvedély rabjai. 3, 5, 7, 9, v. ü. 11 és 1. **UGOCSA:** Sátán és Pan az oxfordi diákok. ½4, ½6, ½8. **URÁNIA:** Kronstadti tengerészek. 4, 6, 8. **VÁROSI:** Az embervadász. ½5, ½7, ½9. **VESTA:** Sátán és Pan Csikágóban. A cowboy. 10, 12, 2, 4, 6, 8.

Deák Jácos és neje sz. **Ruhmann Teréz**, kicsi leánya **Rákosi Katika**, mint a németek által távol idegenben meggyilkolt

Rákosi Pálné

szü. **Deák Ágnes**

szülei, illetve kicsi leánya közlik, hogy jelképes síremlék avatása vasárnap, május 9-én 12 órakor lesz a rákoskeresztúri zsidó temetőben. (17/A. szakasz, 30. sor.)

Fájdalommal értesítjük barátainkat, hogy

Hornyák Imre

okl. vegyészmérnök

f. év május 6-án életének 49-ik évében elhunyt.

Temetése f. év május hó 8-án d. u. ½3 órakor lesz a farkasréti temetőben a róm. kat. egyház szertartásai szerint.

Sírkőavatás

Megb. **László Győző** és **Müller Lajosné** szül. **László Klára** sírkőavatását e hó 9-én d. e. 11 órakor tartjuk: rákoskeresztúri izr. temető 24/A. parcella, 21. sor, 23. sír.

Ozv. László Győzőné

Felejthetetlen édesapánk

Klang Izidor

síremlékét vasárnap, e hó 9-én ½1 órakor avatjuk a rákoskeresztúri izr. temetőben. 25-ik parcella, 1. sor, 34-ik sír.

Ezt hallottuk

MÁJUS 8. Ma három éve írta alá a szövetséges hadseregek képviselői előtt Keitel vezértábornagy Németország nevében a feltételnélküli fegyverletételi okmányt és ezzel végetért az 5 évig, 8 hónapig és 4 napig tartó második világháború.

●

SÓTER ISTVÁN, a közoktatásügyi minisztérium külföldi kapcsolatok osztályának vezetője, franciaországi tartózkodása alatt a nizzai szabadegyetemen nagysikerű előadást tartott az újabb magyar irodalomról.

●

GERGELY SÁNDOR színműve, a »Vitézek és hősök« tudvalevően a munkásmozgalom mártírjainak állít irodalmi emléket. A nagysikerű drámát Rákosi Mátyás és Szakasits Árpád megnézték a Belvárosi Színházban és melegen gratulálnak a szerzőnek, valamint Simon Zsuzsának, a kitűnő rendezőnek.

●

A MAGYAR TUDOMÁNYOS Akadémia II. osztályában 10-én, hétfőn délután 5 órakor Buza László: jogos és jogellenes kényszer a nemzetközi jogban. Ujlaki Miklós pedig: fejezetek a nemzetközi jogegységesítés köréből címen tart felolvasást.

●

AZ AMERIKAI KÖZVÉLEMÉNYKUTATÓ szolgálat, a Gallup-intézet legutóbb a gyermekszobákba is ellátogatott és kényes kérdést tett fel a gyerekekhez. A kérdés így hangzott: »Kit szeretsz jobban, a papát vagy a mamát?« Az eredmény rendkívül érdekes volt. A megkérdezett gyermekek 50%-a — diplomáciai érzéktől áthatva vagy más okból — azt válaszolta, hogy »mindkét szülőjét egyformán szereti«, 3% nem tudott válaszolni, 19% az édesanyja mellett nyilatkozott és csak 8% az apja javára.

●

BALÁZS BÉLA mondja az emlékbeszédet a honvédség Váci u. 38. számú házában, a hétfői, Szergej M. Eisenstein emlékünnepélyen, amelyen bemutatják Eisenstein: »Alexander Nyevszkij« című történelmi filmjét.

●

AZ AMSTERDAMBAN most megnyitott motorkiállításon új angol olajmotoros jármű jelent meg. Egyelőre csak exportra készül, súlya kisebb három tonnánál, teherképessége mégis öt tonna, gépe pedig 75 lóerős.

●

OLT KÁROLY népjóléti miniszter a minap meglátogatta a Joint központi irodáját s a vezetőséggel megbeszélte a Joint-szervezet fontosabb problémáit. Ezután a miniszter I. G. Jacobsonnak, a magyarországi Joint országos igazgatójának és dr. Szücs Gézának, az Országos Zsidó Segítő Bizottság elnökének kíséretében felkeresett több, a Joint által fenntartott jóléti intézményt: aggok házát, népkonyhát, gyermekotthont.

●

A PESTI ZSIDÓ hitközségi választás során az egyetlen választói nagygyűlést vasárnap este fél 8-kor tartja a Zeneakadémia nagytermében a Zsidó Egység demokratikus hitközségi párt és a Magyar Cionista Szövetség közös választási blokkja.

●

MUNKASIRÓK ÉS MUNKASKÖLTŐK írják azt a könyvet, amelynek »Magyar Munkásírók Antológiája 1948« lesz a címe. Több mint 800 üzemi bizottságon keresztül szedik össze a pályaműveket.

Ujabb 1072 volt hadifogoly érkezik ma Debrecenbe

Debrecen, május 8. *(A Világ tudósítójától.)* A Szovjetunióból 1072 újabb volt hadifogoly érkezett Máramarosszigetre, ahonnan pénteken a fogolyvonat már el is indult *Debrecen* felé. A hadifogoly átvevőállomás ma éjszakára, vagy vasárnap reggelre várja a hazatérőket.

A debreceni hadifogolyállomás értesülése szerint szombaton reggel még egy vonat indult Máramarosszigetről Debrecenbe irányított volt hadifoglyokkal.

A volt foglyok között, a következők budapestiek és környékbeliek:

Ifj. Antal Béla, Csik János Pesterzsébet, Csordás Péter, Csongari Pap Zsigmond, Czifra Ferenc, Domján Imre Kispest, Ember Sándor, Fonyó Ferenc Csepel, Fansztig József Vecsés, Ferenczi Zsigmond Pesterzsébet, Fazekas Imre Kispest, dr. Guszói Emil, Gáti Ferenc Rákosszentmihály, Gönczi József tiz., Gavallér Károly, Herman László Pestszentlőrinc, Hegedüs István, Hökszt János Soroksár, Járemics Ferenc Csillaghegy, dr. Jolsvai Alajos, Jakubek János Ujpest, Jurkievics László Csillaghegy, Jugovics Pál Vecsés, Ködmön János Pestszentlőrinc, Kelemen József, Kunez Ferenc, Kállay Károly Kispest, Kaltenecker István Dunaharaszti, Káplán Béla, Kőbányai János Pestújhely, Kiss Ferenc Kispest, Kajári János Rákoskeresztúr, Kóta János, Kolta János, Kulacs Béla Budafok, Lukács Ágoston Kispest, Latkóczy Lajos, Lerek József Csillaghegy, László József, Lőrinci János, Mikola Gyula, Matuska György, Makkai Zoltán Ujpest, Marsai Antal, Murányi István, Mészáros Károly, Mog István, Matuz Imre, Medgyesi Gyula Rákoskeresztúr, Mayor Károly Csillaghegy, Németh László Kispest, Nagy László, Nyiri Imre, Nagy Kálmán Ujpest, Nagy István Rákoskeresztúr, Orcsik István, Odor László Pesterzsébet, Oláh Árpád, Pirman Károly, Palatinus Ferenc, Pál Kálmán, Perjés József Csillaghegy, Pethő Dezső, Pálesz István Pesterzsébet, Packó István Pesterzsébet, Szilágyi Sándor, Szücs László, Schuller János, Szücs László Rákosliget, Szitányi Ferenc Ujpest, Stumpf József, dr. Széles Ferenc, Sándor Mihály Rákoshegy, Sztrajnán Ferenc, Szigeti Pál Pestszentimre, Szilvássy László Kispest, Sződi Nándor, Szomoru Lajos, Turner Ferenc, Tar Gyula, Tóth Ferenc Rákoskeresztúr, Tóth János, Tóth Alajos, Takács Károly, Virth Rudolf Rákosliget, Zéman Jenő Vecsés, Nagy Károly Ujpest, Segyó Gyula, Antal Béla, Balog József, Barabás Albert, Balog József Ballagi M.-u. 8., Balog Menyhért, Botkó János, Burogány Pál, Büki Ferenc, Budavári Márton Érd, Bakonyi József Csepel, Bónis Géza, Berta László, Horváth Béla, Radnóti János, Valtner József Soroksár, Vég László, Varga Lajos, Borköles György, Bakos Sándor, Bikfalvi Sándor, Bognár István, Bognár Sándor Ujpest, Bagaméri Gábor.

BOLDIZSÁR IVÁN külügyi államtitkár tegnap a Külügyi Társaság rendezésében nagysikerű előadásban számolt be a genfi tájékoztatásügyi értekezleten vezetése alatt résztvett magyar delegáció eredményes munkájáról és a Magyarország ellen irányuló propagandaháborúval szemben vívott sikeres harcáról.

Több mint tízévi távollét után Budapestre érkezett Vadnai László

Joviális külsejű, vidám fiatalember ugrott le tegnap a prágai repülőgépről: több mint tíz esztendős amerikai tartózkodás után Budapestre érkezett *Vadnai* László, a kitűnő hollywoodi író, A budapesti közönség nem felejtette el nevét. Sok híres színdarabjával és filmjével szerzett sikert, ő találta fel a Hacsek és Sajót, »akik« immár husz éve szerepelnek a kabarépadokon.

Vadnai László először a családtagjait ölelte meg, könnyes szemmel, aztán idős édesanyjához sietett. A Vadnai mama, aki 1944-ben sok szenvedésen ment át, zokogva csókolta meg a fiát és azt mondta, hogy *életének most már minden vágya beteljesedett ezzel a viszontlátással.*

A kitünő író nem vesztett humorából. Amikor megkérdeztük tőle, hogy hol hizott meg, mosolyogva válaszolta:

— *Prágában nagyszerű vacsorát kaptam, azt hiszem attól hiztam meg.*

Elmesélte, hogy most fejezte be új filmjét, amelynek a címe: »*Pénz, pénz, pénz*«, és Louis *Bromfield*-del, a nagy amerikai íróval »*Golden Bridge*« címmel új darabot írt. Ennek ősszel lesz a bemutatója.

Lyukas a reverenda könyöke — búcsúzik a bakonykúti plébános

A *Szabad Nép* nagy feltünést keltett cikkben közölte, hogy *Szittyay* Dénes bakonykuti-i plébánost *Shvoy* püspök *kiközösítette* az egyházból és felszólította, hogy hagyja el a községet.

A *Világ* elküldte munkatársát, hogy a helyszinen győződjék meg a tényekről.

A falucska közepén csonkatornyú, romos templom áll. Előtte két fa között kifeszitett diadalíven piros és nemzetiszinű zászlócska. Kietlenül sivár képet nyujt a görbe kis falu. A plébánián valóságos nyomortanyára vezet be bennünket *Szittyay* Dénes, a kiközösített plébános. Aszkétaarcú, tisztaszemű, sasorrú, tágas homlokú, galambőszhajú, öreg falusi pap.

— Tessenek beljebb fáradni, — mondja halkan — az én házam nyitva van mint a...

Azt akarta mondani, »mint a szivem«, de én ránéztem a kopott reverenda könyökén tátongó hatalmas lyukra, mire az öreg főtisztelendő így fejezte be a mondatot: »mint a reverendám könyöke« és némi szemrehányással nézett a pápaszemes, idős házvezetőnőjére.

Szegény pap ez, szegény plébánia ez, de nagyon. Körülnézek. Rozogalábú, sárga íróasztal előtt ül a pap a pici szobában. Pokróccal leterített tábori ágy, meg egy szék az egész bútorzat.

— Három »bünöm« van — mondja. — Előrebocsátom, hogy semmiképpen sem akarom megrónj egyházi hatóságomat. Egyik bünöm az, hogy augusztus 5-én beszédet tartottam Mórott, mikor pártonkívüli kommunista képviselőjelölt voltam. Előbb a Nemzeti Parasztpárt tagja voltam. A beszédemben azt fejtegettem, hogy segítenünk kell a magyar demokráciát. Ezt mindenkinek látnia kell. *Hiszem szerint részt akarok venni a világ gondviselésszerű átalakulásában.* Én egyformán lelkiatyja vagyok minden hivemnek, légyen az kisgazdapárti vagy kommunista, vagy akár pártonkívüli. Nekem egyforma mind, mint a jó apának minden gyermeke.

Másik bünöm a gyóni bányászoknak mondott beszédem. Itt meg azt mondtam, hogy a fizikai és az értelmiségi munkás egyformán szolgálhatja a demokráciát. Shvoy püspök úr az esperessel azt üzente ekkor nekem, hogy »*munkásokhoz nem szabad így beszélni*«. A harmadik és *legfőbb* bünöm azonban az volt, hogy április 11-én *Rajk minisztert beszédben üdvözöltem.* Ez kötelességem volt, mert a minisztert tisztelem, becsülöm.

— Azt is hangoztattam, hogy *lám a pröstestánsok megelőztek bennünket*, ők előbbre vannak a demokráciával kötött barátságukban, mint mi, katolikus papok. Kiközösítettek, elesaptak. A kongrua 360 forint volt havonta. Most már csak 200 forintot fogok kapni havonta, az egyházmegyei nyugdíjpénztárból.

Előttem az asztalon a püspök levele. Szemem felkap belőle néhány szót: »Reverende Domine! Reverentiam Vestram excommunicationem... rom. Pontifici... vigore Canonum 2314, 15, 16, 17...«

— Negyvenhatan irták alá az ellenem és százharminchatan a mellettem szóló beadványt — folytatja az öreg plébános. »Ezt a kommunista papot ki kell üzni a faluból! Csak folytou a püspök nyakára kell járni« — mondták az ellenségeim. Jobbára iszákos emberek. Egyébként *a Szabad Nép cikkének megjelenése óta levelet kaptam a püspöki helynökségtől, hogy keressem fel a helynököt.* De már nem akarok itt maradni, össze is csomagoltam.

Steiner tanító a gyermekpadba ülteti az ujságírót.

— A *többség* kérte — mondja — a plébános elhelyezését(!) Asszony ne kotyogj bele! — kiált a feleségére. — Nem a püspökségnek, hanem a kompárthoz adtuk be ellene a beadványt(!) Én is aláírtam. A plébános nagyon ideges ember, az az egész baja. Ne kiabálj bele asszony, az anyád mindenit!...

Az iskolatáblán ez áll:

»Alapfok, középfok, felsőfok«. Az ujságíró alapfokban beszél. A tanító középfokban. A felesége felsőfokban...

Odakünn az üde tavaszi mezőkön rozsdás *tankroncsok* hevernek. Itt maradtak, egy áldatlan idő áldatlan harcaiból.

György Ferenc

Jól értesült helyről...

PUSKIN NAGYKÖVET, a Szovjetunió budapesti megbízottja ma adja át megbízólevelét Tildy Zoltán köztársasági elnöknek. Az átadáson Molnár Erik külügyminiszter is résztvesz, utána a köztársasági elnök ebéden látja vendégül Puskin nagykövetet.

*

NÓGRÁDI SÁNDOR miniszterelnökségi államtitkár pénteki sajtókonferenciáján közölte, hogy a minisztertanács elhatározta az Anyag- és Árhivatal feloszlatását. A megszünt hivatal anyagelosztási funkcióját a Tervhivatal veszi át, az anyagzárolás és felszabadítás ügyét a jövőben az ipari igazgatóságok intézik.

*

A MINISZTERTANÁCS elfogadta az iparigazgatóságokról szóló rendelettervezetet. Helybenhagyta a minisztertanács az államositási törvény végrehajtására vonatkozó rendeletet. Minisztertanácsi határozat értelmében forinthankjeggyel és érmékkel elkövetett pénzhamisitási bünecselekmények ezentúl az uzsorabiróság hatáskörébe tartoznak. Kötelezővé tette a minisztertanács a romépületek lebontását és ezzel kapcsolatban elfogadta a romlakások közületi helyreállításáról szóló előterjesztést. A kormány elhatározta, a Községi Kenyérgyár és Községi Élelmiszer Rt. alapitását.

*

A KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARÁK megszüntetésével kapcsolatban belkereskedelmi igazgatóságokat állitanak fel. A nem államositott iparvállalatok részére szabad érdekképviseleti szervek állnak rendelkezésre. A kamarák vagyona lényegében átszáll a kereskedelemügyi minisztériumra, a kamarai tisztviselőket 30 napon belül értesitik, hogy felveszik-e őket az állami szolgálatba. Az igy felhivottak 14 napon belül nyilatkoznak, hajlandók-e állami szolgálatba lépni. A belkereskedelmi igazgatóságokat Budapesten, Debrecenben, Szegeden, Miskolcon, Pécsett, Sopronban és Győrben fogják felállitani.

*

ÁLLAMOSITOTTÁK a királyi alapitványi vagyont. Érdeklődésünkre illetékes helyen közölték, hogy egy alapitványi vagyon ma már csak két bérpalotából — Múzeum-utca 11. és az Apponyi-téri királyi bérpalota — és a hüvösvölgyi épitkezésre nem alkalmas erdőtelekből áll. Az alapitványi vagyon legjelentősebb részét, a ráckevei uradalmat már annakidején szétosztották a rászorulók között.

Dick Bódog temetése. A tragikus körülmények között elhúnyt ujságirótársunk, Dick Bódog temetése vasárnap, 9-én, délután 2 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temetőben.

Halálozás. Özv. Kasztor Izidorné é hó 6-án rövid szenvedés után elhúnyt. 7-én, pénteken temették a rákoskeresztúri izr. temetőben.

Wolf Dezső, a salgótarjáni ny. tisztviselője elhúnyt. Temetése a rákosi r. k. temetőben 10-én d. u. ½3-kor lesz. (X)

Balassa János színművész temetése hétfőn délután 3 órakor lesz a rákoskeresztúri temetőben.

Kirobbanó siker:
Táblás házak
Legközelebbi előadások
május 9-én délután ½4,
10-en, 11, 12-én este ½8.
a Zeneakadémia kamaratermében
SULAMITH

Balatonbogláron
MÁV. Takarék Szövetkezet
ÜDÜLŐJE
Erdős Aladár vezetésével
május 14-én nyit
Szívesen várja vendégeit.
Gyönyörű árnyas park — saját strand — folyóvizes szobák — társaigó — elsőrangú ellátás — olcsó árak. Szobarendelés: Budapest 185-785.
Balatonboglár: 38.

Lederer
kézitáskák
jövőben kizárólag a készitőnél
PRAGER FERENCNÉ
bőrdiszmüves, IV., Petőfi Sándor-u. 3., I. emelet

Ilosvai Varga István

Lap: SZABADSAG
Megjelent: 1948 MÁJ. 13

93 Oelmacher A:

KIÁLLITÁS

Barta Ernő

ötvenéves művészi jubileumára sorakoztatta fel munkáit a Szalmássy Galériában. Egy tiszta szándékú, becsületes életmű tárul itt fel az élet napos és árnyékos oldalának érdekes megjelenítésével. „Kenyér" sorozata, majd a 44-es események illusztrációi megrázó emberi dokumentumok. Olajképei közül kiemelkedők a „Visegrád", Duna Tahinál, stb., míg grafikái közül nagyon szép a volendami „Nagypapa és unoka".

V. Barta Évának

még sokat kell tanulni s főleg kissé édeskés színvilágát kimüvelni. Szép és mértéktartó munkája a „Kislány muffal".

Ilosvai-Varga István

a Népmüvelési Központnál állítja ki képeit. Munkáit ízes kolorizmus és költőiség jellemzi. A kutat húzó emberek, tereferélő nők, egy kert sokféle fényló zöldje inspirálják: élete közvetlen keretje, a mindennap, ettől olyan közvetlen pikturája, még bizonyos rajzi hiányok ellenére is.

Angyalföldi képzőművészek

kiállítást rendeztek a XIII. ker. Pártszervezetben. Ebből az alkalomból versenyre hivja ki a XIII. kerület a többi kerület pártszervezetelt. Angyalföld máris jó pontot kap, mert a kiállítás érdekes és változatos. Elsőnek kell kiemelni Barta Lajos szobrász Parasztlány és az Iró fiú szobrait. Sose fogjuk megérteni, hogy ha valaki így tud és így érez, hogyan bonyolódhat ott bele a szürrealizmus útvesztőibe? A szobrászok közül jó úton jár még Saillódy Henrik. A festők különböző nívót mutatnak stilárisan és ideológiailag is. A legöntudatosabb és müvileg is legfejlettebb Borda Ernő, akinek Indul a gyár és Zsuzsi beteg című képei nagyon szép munkák. B. Kulcsveszky Gizi akvarelljei, Kasitzky Ilona szimbolikus képei, Márkus József, Cseuz Éva, Tarnai, Taska és Fodor munkái minden biztatást megérdemelnek.

Oelmacher Anna.

Műemlékek Országos Bizottsága
Budapest.
IX., Hőgyes Endre-u. 10.

zéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

A Gáz

a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;
a legkényelmesebb;
a leggyorsabban kezelhető;
melege pontosan szabályozható;
számlaértéke egy hónappal későbben fizetendő.

ők, tűzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák olcsón kaphatók.
talan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés.

THYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

ESZTINA LAJOS
asnagykereskedés
EBRECEN
LEFON: 20-06 és 15-48

Alapitotta: Sesztina János 1819-ben.

IPARI-, MEZŐGAZDASÁGI-, HÁZTARTÁSI-, GÁZOLTALMI- és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

öldi Takarékpénztár Debrecenben
Ferenc József-út 16.

ket előnyösen gyümölcsöztet és azon-
izet. Kölcsönöket állandóan folyó-
Mint a Futura főbizományosa, fog-
k a termény-üzlet minden ágával.
: 19-70 és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám

TELEFONOK:

retta van bennük. Kiderül, hogy a cigaretták tulajdonosa *Halpert* József vállalkozó, aki a szállítmányozónál raktározás céljából helyezte

Jó munka nine
Hároméves tervi
A jókedvhez s
MEGA bor az jó

Pogány Ö. Gábor

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
KÉPTÁRA KIÁLLÍTÁSAI
XXX.

1947

KÉPZŐMŰVÉSZETÜNK A FELSZABADULÁS ÓTA

ÚJ SZERZEMÉNYEK

BUDAPEST
1947. OKTÓBER

Beneze László: Gond

A Fővárosi Képtár új kiállítása, mely hosszabb szünet után megint a művészet barátai és a művelődni vágyó tömegek előtt nyitja meg a Károlyi-palota kapuit, azt igyekszik bizonyítani, hogy művészeink az anyagi nehézségek ellenére hatalmas lendülettel, elszánt szorgalommal dolgoznak. Ennek az anyagnak a láttán, bármilyen szerény keretek között sorakozik is fel, senki se állíthatja, hogy festőink és szobrászaink tétlen zavarodottságban töltenék idejüket demokráciánk elindulásának első esztendeiben. Az az elképzelés, mintha a történelmi változással kapcsolatban iránytalanság vett volna erőt tehetségeinken, ennek az alig százötven műnek a vizsgálatakor tarthatatlannak bizonyul, mert hiszen magasszínvonalú, kifogástalan minőségű törekvések jelenlétéről győződhet meg bárki e termekben. S éppen ezért nyilvánvalóvá válik, hogy különösebb fordulatot nemigen jelentett a felszabadulás a haladó képzőművészet szempontjából, csak annyit, amennyiben az elnyomottságból és mellőzöttségből előtérbe léphetett minden fejlődőképes szándék és valamennyi eredményes kezdeményezés. Főleg abban mérhető le hazánk életének új korszaka, hogy védhetetlenül és elodázhatatlanul az élre kerültek progresszív hajlamú mestereink, hogy egész kultúránkban mind hangsúlyozottabb lesz a szociális igény. Mindez megvolt korábban is, de szinte illegalitásra kárhoztatva. Csak a rosszhiszeműek és féltékenyek tagadják, miszerint is a társadalmi jellegnek és a forradalmi magatartásnak ez az érvényesülése nem járna együtt az értékek növekedésével. A haladással szemben érzett iszony természetszerűleg az esztétikai dogmatika révén szeretne kitérni az eleven problémák elől. Mellékesnek mondható stilisztikai vitákat csupán a terméketlenek és kimerültek provokálnak, azok, akiket a nép győzelme talajtalanságra kárhoztatott az úri rend hatalmának kikapcsolásával.

Mindenfajta szakmai riadalom mesterségesnek mutatkozik a Fővárosi Képtár új szerzeményei előtt. Kiderül ugyanis, hogy az aggályoskodók, akadémikusok és kétkedők fenntartásával szemben lelkes fiataljaink, de építőszellemű beérkezettjeink is kész alkotásokkal érvelnek. Kétségtelen, hogy a maradiság elefántcsonttornyos fölényeskedése, a szektás önhittség kizárólagossága helyett a műtermek munkája dönti majd el a fölvetődött ellentétek között a csatát. A tevékenység, mozgékonyság, friss találékonyság és öntudatos felelősség adottságaival rendelkezők nyomatékosabban tudják kimondani igazukat, mint a hátratekintgetők, sértődöttek és magányosok, a valóság elől eliramlók és a tétlenségük folytán hitetlenek. Aki nem dolgozik, aligha mérheti össze erejét a kísérletezőkkel, verítékezőkkel, mesterségükben elmélyedőkkel, tudásukat gyarapítókkal, legfeljebb sznobisztikus tévtanokat hirdethet és rögeszméit minősítheti kritikai rendszerré. A kiállítás résztvevői pozitív cselekedeteket hajtottak végre, amikor a válságpszichózis ellenére a teremtő fáradalmakat választották és derűlátó iparkodással próbálták elindítani a képzőművészeti kibontakozást.

Nem vitás, hogy a megnyugtató eredményektől — a korszerű festészet és szobrászat tekintetében — még messze vagyunk, s hogy még bizakodó és előrenéző művészeink közé is sok veszélyes ellentmondás szorult. De ugyanakkor le kell szögezni, hogy a fasiszta háború pusztítása ellenére is hamar magára talált alkotó értelmiségünk és világosan felismerte tennivalóinak lényegét. Az elvek tisztázódása megindult már, ami a gyakorlatban a dolgozó magyarok közösségének remekművű kifejezését ígéri.

Bemutatónk, persze, nem tart igényt teljességre, hiszen a székesfőváros vásárlási lehetőségeinek mértéke nagyon is korlátozott, viszont még komolyabb beszerzések hiányában is hiteles beszámolót nyujt festészetünk és szobrászatunk jelen kérdéseiről. A továbbiakban e kérdések eldöntésének miként jéről és kezdeti sikereinek folytatásáról a Képtár egyre gyakrabban fogja tájékoztatni Budapest lakóit.

Pogány Ö. Gábor

Hajnal János: Fekvő nő

I. TEREM

Grafika

KORNISS DEZSŐ:
1. **Madaras kompozició.** — Monothypia, 24×18 cm.

BÁN BÉLA:
2. **Ülő nő.** — Tus, 27·5×20·5 cm.

MAROSÁN GYULA:
3. **Kompozició.** — Tus, 29×21 cm.

BOLMÁNYI FERENC:
4. **Vázlat.** — Tinta, 21·5×28·5 cm.

MARTON ERVIN:
5. **Kompozició.** — Tus, 43×29 cm.

BÁN BÉLA:
6. **Fésülködő.** — Tus, 32·5×23·5 cm.

ANNA MARGIT:
7. **Árva.** — Vízf. 20·5×19·5 cm.

G. SZABÓ KÁLMÁN:
8. **Csendélet.** — Vízf. 35·5×23·5 cm.

DOMANOVSZKY ENDRE:
9. **Tájkép.** — Vízf. 29·5×23 cm.

RÓZSA GYÖRGY :
10. **Üvegablak-terv.** — Vízf. 30×16 cm.

SCHALK LÁSZLÓ :
11. **Matróz és nő.** — Tempera, 23×18 cm.

CSATÓ GYÖRGY :
12. **Műteremrészlet.** — Tempera, 28×17·5 cm.

NURIDSÁNYI ZOLTÁN :
13. **Este.** — Vízf., 30·5×21·5 cm.

HANTAI SIMON :
14. **Lovas.** — Vízf., 32×23 cm.

BECK JUDIT :
15. **Szentendrei házak.** — Vízf., 28×19·5 cm.

DELI B. RÓZSI :
16. **Kukoricatörők.** — Tempera, 29·5×21·5 cm.

BIRÓ ANTAL :
17. **Önarckép.** — Vízf., 20·5×13 cm.

KASZNÁR ARANKA :
18. **Férfifej.** — Szénrajz, 37×30 cm.

BENCZE LÁSZLÓ :
19. **Ivó férfi.** — Tus, 28·5×17 cm.
20. **Didergők.** — Tus, 32×23 cm.

SZABÓ VLADIMIR :
21. **Illusztráció.** — Tus, 22·5×12·5 cm.

IVÁN SZILÁRD :
22. **Fogolytáborban.** — Tus, 23×16 cm.

KOFFÁN KÁROLY :
23. **Merengő.** — Monothypia, 23×20 cm.

SZALAY LAJOS :
24. **Lehajló lány.** — Tus, 24×18 cm.

KOFFÁN KÁROLY :
25. **Önarckép.** — Tus, 21×19 cm.

HINCZ GYULA :
26. **Asztalnál.** — Tus, 28·5×23·5 cm.

PITUK JÓZSEF :
27. **Illusztráció.** — Tus, 18·5×14 cm.

SZALAY LAJOS :
28. **Beteg.** — Tus, 28×19·5 cm.

HINCZ GYULA :
29. **Aranykor IV.** — Tus, 38×34·5 cm.
30. **Aranykor V.** — Tus, 38×34·5 cm.
31. **Aranykor VI.** — Tus, 38×34·5 cm.

Z. GÁCS GYÖRGY :
32. **Olvasó nő.** — Tus, 22·5×23 cm.

SZALAY LAJOS :
33. **Öreg asszony.** — Tus, 28×19 cm.
34. **Fürdő után.** — Tus, 23×18·5 cm.
35. **Tengerész.** — Tus, 28×20 cm.

SZABÓ VLADIMIR :
36. **Ostrom.** — Tus, 23·5×22·5 cm.

KOFFÁN KÁROLY :
37. **Női akt.** — Monothypia, 23×16 cm.

BÁLINT GYÖRGY :
38. **Ostromemlék.** — Tus, 26×16 cm.

HINCZ GYULA :
39. **Ostrom után.** — Tus, 27·5×22 cm.

Szobrok.

KERÉNYI JENŐ :
40. **Női akt.** — Bronz, 25 cm.

BOKROS BIRMAN DEZSŐ :
41. **Dr Gáspár Ervin.** — Bronz, 33 cm.

SCHAÁR ERZSÉBET :
42. **Major Máté.** — Bronz, 37 cm.

MIKUS SÁNDOR :
43. **Lánykaakt.** — Bronz, 15·5 cm.

FOLYOSÓ

Grafika

SCHALK LÁSZLÓ :
44. **Tragédiás figurák.** — Tempera, 24×18 cm.

ROZSDA ENDRE :
45. **Szürke kompozició.** — Tempera, 15×11·5 cm.

KONTRASZTY LÁSZLÓ :
46. **Tanulmányfejek.** — Ceruza, 57×39 cm.

RUZICSKAY GYÖRGY :
47. **Kovácsmühely.** — Pasztell, 28×32·5 cm.

HEGEDÜS LÁSZLÓ :
48. **Táj.** — Vízf., 57×41·5 cm.

KURUCZ DEZSŐ :
49. **Olvasó paraszt.** — Tinta, 24·5×18 cm.

PAPP OSZKÁR :
50. **Munkásfej.** — Tus, 20×14 cm.

FENYŐ A. ENDRE :
51. **Bekecses paraszt.** — Tus, 34×21 cm.

Z. GÁCS GYÖRGY :
52. **Munkás.** — Tus, 24×16·5 cm.

DURAY TIBOR :
53. **Tanulmány.** — Tus, 31×21·5 cm.
IVÁN SZILÁRD :
54. **Akttanulmány.** — Tus, 29·5×19 cm.
BENCZE LÁSZLÓ :
55. **Gond.** — Tus.
SIMON BÉLA :
56. **Vázlat.** — Tus.
DURAY TIBOR :
57. **Tanulmány.** — Tus, 33·5×24 cm.
IVÁN SZILÁRD :
58. **Menyecskefej.** — Monothypia, 19·5×14·5 cm.
BARCSAY JENŐ :
59. **Tájképvázlat.** — Szín. tus, 17×15 cm.
KOFFÁN KÁROLY :
60. **Fiúfej.** — Monothypia, 19×15 cm.
SZALAY LAJOS :
61. **Mezőn.** — Tus, 26×21 cm.
HAJNAL JÁNOS :
62. **Vázlat.** — Tus, 37×26 cm.
63. **Fekvő nő.** — Tintarajz, 41×28 cm.
HINCZ GYULA :
64. **Aranykor II.** — Tus, 25×23·5 cm.
CZENE BÉLA :
65. **Munkások.** — Szín. tus, 31×22·5 cm.
ASZÓDI WEIL ERZSÉBET :
66. **Bányászok.** — Tus, 41·5×29·5 cm.
KMETTY JÁNOS :
67. **Táj.** — Vízf., 48×21 cm.
GADÁNYI JENŐ :
68. **Lovaskompozició.** — Vízf., 33·5×23 cm.
SULYMOS S. RÓZSA :
69. **Táj.** — Vízf., 31×23 cm.
HARGITTAI PÁL :
70. **Tájkép.** — Vízf., 30·5×19 cm.
PIRK JÁNOS :
71. **Műteremrészlet.** — Vízf., 33·5×29 cm.
DOMANOVSZKY ENDRE :
72. **Templom.** — Vízf., 29·5×31·5 cm.
BASCH EDIT :
73. **Gyümölcsszedők.** — Vízf., 39×27 cm.
BÉNYI LÁSZLÓ :
74. **Domboldal.** — Tempera, 40×29 cm.
HÁY KÁROLY LÁSZLÓ :
75. **Rippl-Rónai sírja.** — Vízf., 21·5×17 cm.

KÖRTEREM

Szobrok

SZANDAY SÁNDOR:
76. **Sulykoló.** — Bronz, 34 cm.

PÁNDI KISS JÁNOS:
77. **Pihenő.** — Bronz, 17·5 cm.

BECK ANDRÁS:
78. **Férfifigura.** — Bronz, 18·5 cm.

MEGYERI BARNABÁS:
79. **Ülő nő.** — Bronz, 20·5 cm.

LAJTA ISTVÁN:
80. **Figyelő.** — Bronz, 32·5 cm.

MIKUS SÁNOR:
81. **Ülő női akt.** — Bronz, 15·5 cm.

DABÓCZY MIHÁLY:
82. **Magvető.** — Bronz, 26 cm.

VEDRES MÁRK:
83. **Kaszát kalapáló.** — Bronz, 18 cm.

KÜHNER ILSE:
84. **Lány korsóval.** — Bronz, 18 cm.

VARGA OSZKÁR:
85. **Ásó férfi.** — Bronzplakett, 18·5 cm.

SZABÓ IVÁN:
86. **Sarlós lány.** — Márványrelief, 83·5×52 cm.

Grafikák

SZABÓ IVÁN:
87. **Akttanulmány.** — Tus, 27·5×19·5 cm.

VILT TIBOR:
88. **Vázlat I.** — Tus.
89. **Vázlat II.** — Tus.

KERÉNYI JENŐ:
90. **Akttanulmány. I.** — Tus, 29×22·5 cm.
91. **Akttanulmány II.** — Tus, 32×8·5 cm.

TAR ISTVÁN:
92. **Vázlat.** — Tus, 21×13 cm.

MIKUS SÁNDOR:
93. **Fiútanulmány.** — Tus, 17×14 cm.

SZABÓ IVÁN:
94. **Vázlat.** — Tus, 21×13 cm.

II. TEREM

Festmények

ROZSDA ENDRE:
95. **Kompozició.** — Olajf., 63·5×45 cm.

TÓTH MENYHÉRT:
96. **Madonna.** — Olajf., 44×30·5 cm.

BÁN BÉLA:
97. **Alak a térben.** — Olajf., 57×76·7 cm.

VARGA FERENC:
98. **Kompozició.** — Tempera, 31·5×24 cm.

MIHÁLTZ PÁL:
99. **Csendélet.** — Pasztell, 43×32·5 cm.

ILOSVAI VARGA ISTVÁN:
100. **Kertben.** — Olajf., 58·5×48·5 cm.

BOLMÁNYI FERENC:
101. **Kompozició.** — Olajf., 82·5×65 cm.

HINCZ GYULA:
102. **Versek II.** — Olajf., 48·2×42 cm.

DELI ANTAL:
103. **Kerti pad.** — Pasztell, 39·5×34·2 cm.

KORNISS DEZSŐ:
104. **Puszta.** — Olajf., 43×32 cm.
105. **Csendélet hegedüvel.** — Olajf., 23·2×46·5 cm.

KANDÓ GYULA:
106. **Cifra tükör.** — Olajf., 49·5×58·3 cm.

BÁN BÉLA:
107. **Munkás.** — Olajf., 70×100 cm.

DELI B. RÓZSI:
108. **Akt a térben.** — Tempera, 121×86 cm.

ZEMPLÉNYI MAGDA:
109. **Lány.** — Olajf., 100×70 cm.

MAROSÁN GYULA:
110. **Vörös kompozició.** — Olajf., 62·5×48 cm.

VAJDA JULIA:
111. **Kompozició.** — Olajf., 41×33·5 cm.

LOSONCZY TAMÁS:
112. **Kompozició.** — Olajf., 99·5×70 cm.

MARTYN FERENC:
113. **Kompozició.** — Olajf., 69×49 cm.

GYARMATHY TIHAMÉR:
114. **Kompozició.** — Olajf., 99·5×77·5 cm.

Szobor

JANKOVICS JÓZSEF:
115. **Kompozició.** — Alumínium, 32 cm.

III. TEREM

Festmények

KEMÉNY ZSIGMOND :
116. **Munkásfej.** — Tempera, 36·5×26 cm.

FIEDLER FERENC :
117. **Háztetők.** — Tempera, 56×40 cm.

KELEMEN EMIL :
118. **Önarckép.** — Olajf., 59·5×67·7 cm.

BÁLINT ENDRE :
119. **Katona.** — Olajf., 90×64 cm.

DELI ANTAL :
120. **Domboldal.** — Olajf., 75·4×66·3 cm.

SIK JÓZSEF :
121. **Fekete táj.** — Olajf., 64·5×50 cm.

FARAGÓ PÁL :
122. **Tájkép házakkal.** — Olajf., 49·5×39 cm.

HANTAI SIMON :
123. **Önarckép.** — Olajf., 150×100 cm.

HEINTZ HENRIK :
124. **Téjkép.** — Pasztell, 37·5×26·5 cm.

JANCSÓ BÉLA :
125. **Hazatérő bányászok.** — Pasztell, 53·5×41·2 cm.

HALÁPY JÁNOS :
126. **Füredi sétány.** — Olajf., 83×55·5 cm.

PERLOTT-CSABA VILMOS :
127. **Őszi gyümölcsfák.** — Olajf., 69·5×56 cm.

FENYŐ A. ENDRE :
128. **Tájkép.** — Pasztell, 61×42·5 cm.

GÖMÖRY IMRE :
129. **Selyemkendős nő.** — Olajf., 54·5×44·5 cm.

GRABER MARGIT :
130. **Szobában.** — Olajf., 58·5×29 cm.

SZENTIVÁNYI LAJOS :
131. **Kompozició.** — Olajf., 100×75 cm.

R. GÁBOR MARIANNE :
132. **Mityu a kuckóban.** — Olajf., 80×60 cm.

MODOK MÁRIA :
133. **Csendélet.** — Olajf., 37×59·5 cm.

HRABÉCZY ERNŐ :
134. **Közeledik a tavasz.** — Olajf., 40·7×33·2 cm.

Szobrok

SZANDAY SÁNDOR :
135. **Madarat tartó nő.** — Bronz, 22 cm.

SZOMOR LÁSZLÓ :
136. **Pihenő.** — Gipsz, 26·5 cm.

BORBEREKI KOVÁCS ZOLTÁN :
137. **Almászedő.** — Fa, 72 cm.

IV. TEREM

Festmények

NÁDAS JÓZSEF :
138. **Csendélet.** — Olajf., 42×42·5 cm.
CSÁKI MARONYÁK JÓZSEF :
139. **Mustár· paprika.** — Olajf., 61×50 cm.
BENEDEK JENŐ :
140. **Virágcsendélet.** — Olajf., 98×68 cm.
SIKUTA GUSZTÁV :
141. **Csendélet kávédarálóval.** — Olajf., 73·5×46·5 cm.
KÁDÁR GYÖRGY :
142. **Csendélet.** — Pasztell, 49×36·5 cm.
DURAY TIBOR :
143. **Teherhordók.** — Olajf., 78×68 cm.
OELMACHER ANNA :
144. **Szoptató nő.** — Olajf., 69·5×59·5 cm.
BENEDEK JENŐ :
145. **Holt Tisza.** — Olajf., 98·5×68·5 cm.
PAPP GYULA :
146. **Négy emberöltő.** — Olajf., 87·5×67·5 cm.
MÁGORI VARGA BÉLA :
147. **Őszi szél a Dunán.** — Tempera, 96×62·5 cm.
KURUCZ DEZSŐ :
148. **Halászok.** — Tempera, 98×67 cm.
BARANYÓ SÁNDOR :
149. **Szülőházam.** — Olajf. 69×95·5 cm.
HAJNAL JÁNOS :
150. **Gond.** — Olajf., 79×59 cm.
FÓNYI GÉZA :
151. **Esti hangulat.** — Pasztell, 58×48·5 cm.
BAGOSSY GÁBOR :
152. **Zöld templom.** — Olajf., 59×47 cm.
DIENER DÉNES RUDOLF :
153. **Tájkép.** — Olajf., 88·5×53·5 cm.
FENYŐ A. ENDRE :
154. **Hazafelé.** — Olajf., 68·5×47·5 cm.
NOVOTNY EMIL :
155. **Őszi udvar.** — Olajf., 68×47·5 cm.
TOROCZKAI OSZVALD :
156. **Falusiak.** — Olajf., 89×79 cm.
CZENE BÉLA :
157. **Építkezés.** — Tempera, 73×44 cm.

Szobrok

BOKROS-BIRMAN REZSŐ :
158. **József Attila.** — Bronz, 16·5 cm.
BAKSA SOÓS GYÖRGY :
159. **Lenin.** — Márvány, 35 cm.

Koffán Károly: Önarckép

Felelős kiadó: dr Katona Lajos
Budapest székesfőváros házinyomdája — 99939
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

Ilosvai Varga István 100,

Iván Szilárd 22,54.

Jancsó Béla 125
Jankovich József 115 abb

1947 okt
Fův kipt

Fův kipt
1947 okt

FŐVÁROSI KÉPTÁR
KIÁLLÍTÁSAI
XXXV.

A MAGYAR VALÓSÁG

1948

185

BUDAPEST
1948 ÁPRILIS

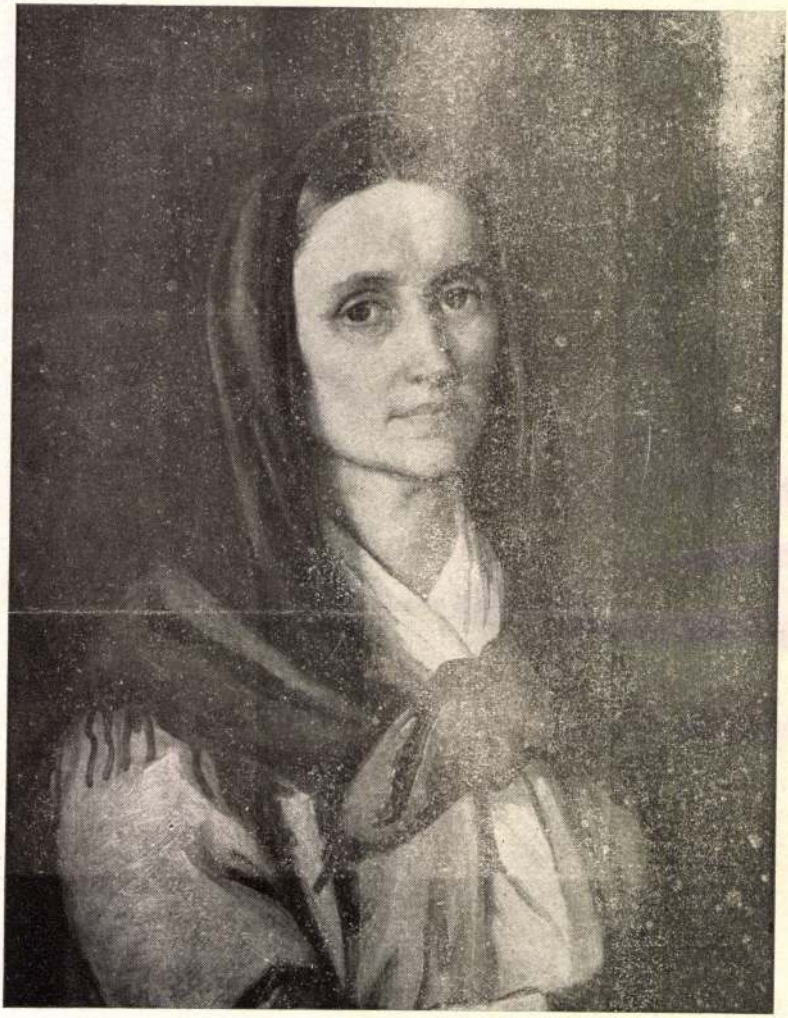

Orlai Petrich Soma: Anyám

A magyar népi demokrácia a politikai és gazdasági kérdések tisztázása után olyan helyzetbe került, hogy most már a kulturális problémákra is több figyelmet szentelhet. Tudatában van annak, hogy a társadalmi sikereket maradandóvá csak a szellemi élet demokratizálásával teheti s hogy a művészetek lenyűgöző tanulsága, ha helyes irányban halad, a nevelés legfontosabb eszköze lehet.

Elemi kötelességünkké vált a kulturális helyzet kiértékelése, azoknak az elveknek a leszögezése, melyek nélkül legjobb tehetségeink se kapcsolódhatnak bele népünk építő munkájába. A képzőművészet terén legsürgősebb tennivaló az ideológiai tévelygések helyére a céltudatos és eredményes alkotótevékenység beállítása. Ez viszont csak akkor következhet be, ha az értékelés tekintetében egyértelmű kategóriák állíthatók fel. A homályos célzások, a mélylélektani varázsigék, az intellektuális rejtvények helyett az emberi megnyilatkozás jelenlétét, a szociális szolidaritás őszinteségét kell mértékegységgé előléptetni. Elképzelhetetlen a nép uralma olyan formában, hogy közben az alkotó értelmiség szépelgő öncélúságra, jelbeszédes misztifikációra fordítsa energiáinak legjavát. A találkozás ezúttal már elkerülhetetlen a tömegek és a művészek között, mert ez a találkozás történelmi szükségszerűség, s mert emelkedni művészi pályán, minőségben csakúgy, mint hatásfokban, lehetetlen a közösségi felelősség tudata nélkül.

Ma már nyilvánvaló, hogy festőinknek és szobrászainknak a társadalomhoz való viszonya nem stíluskérdés. A különféle formális törekvésekkel, azok divatával vagy népszerűtlenségével nem magyarázható egy-egy festő világnézete, hanem kizárólag azzal a szellemiséggel, ami műveiben a dolgozó milliókhoz köti működésének indítékait. Hiba volna a mai művészet társadalmi hivatását csupán az absztrakció és realizmus ellentétéhez kötni, vagy ahhoz mérve értelmezni. Hiszen a realizmus nem egy bizonyos irányzat, hanem magatartás; a művész félreérthetetlen sorsvállalása a néppel, minden egyes embertársával. A haladó festészet és szobrászat anyaga a társadalmi valóság, nem csupán a külsőségek felvételezése, hanem mindig az együttélés, a kollektívum, a mindennapiság és szociális harc kifejezése. Mindezeknek a reális elemeknek a megfogalmazása a legeltérőbb alakban is megtörténhet, mert a tömegek problematikájának megértése annak művészi megnyilvánulásait is hitelesíti. Csak ha egyfajta l'art pour l'art-os önmegfeledkezés jelentkezik, az önmagáért való formalizmus, akkor kerül a művész ellentétbe sajátmagával, mint a társadalom egyik felelős tagjával. A formalistákat ebben a vonatkozásban az se különbözteti meg egymástól, ha az egyik absztraháló, a másik pedig naturalista.

A valóság jelentkezése a képzőművészetben nem újkeletű kívánalom, vagy valamiféle időszerű követelés, mert hiszen a magyar műtörténelem közelmultja számos példát szolgáltatott a reális megoldásokra. A magyar piktura különösképpen jól ismeri a tárgyilagosságnak és józanságnak a jelenlétét s sok-sok életmű bizonyította festőink rendkívüli érzékenységét a tényszerű ábrázolások, a kézzelfogható kifejezés iránt. Nem véletlen, hogy művészeink működésében tekintélyes helyet foglal el a magyar föld, a magyar táj, a magyar nép bemutatása. Sőt bízvást állítható, hogy új képzőművészetünk föllendülésének és gyors bővülésének egyik oka éppen a szemléleti és tapasz-

talati realitás nevelő hatása volt, az élmények és látványok felhasználásának a lehetősége. A történelmi tények tudatában is elmondhatjuk, hogy festőink és szobrászaink legszámottevőbb tanítómestere maga az élet volt, a környezet, mely kimeríthetetlen motívumgazdagságával szinte észrevehetően irányította munkásságukat. A reformkor művészeitől kezdve lépésről lépésre levezethető képzőművészetünk szoros kapcsolata a valósághoz. Még az idilli klasszicizmus mestere, id. Markó Károly is realizmust csinált, amikor pályája elején megfestette Visegrád tájképét. Az óriási vásznak Munkácsyja pedig minden teátrálitást elfelejtett, amikor életképeket vagy tájképeket alkotott. Nyomorúságos ifjúságának valamennyi emléke őszinte frisseségben támadt föl, hogyha időnkint megszabadíthatta magát Sedelmeyer sürgetésétől, vagy vázlatokat készített hatalmas kompozícióihoz. De még a történelmi eklekticizmus divatos kiszolgálói, Székely Bertalan és Lotz Károly is közvetlen impressziók rögzítői voltak az anyaggyüjtés idején. Paál László és Szinyei életművében olyan súlyos érvet kaptunk piktúránk realista hajlamai mellett, hogy az a legjobb hagyományokat biztosította követőiknek, utódaiknak és tanítványaiknak. A modernség elindítója nálunk nem a stilisztikai spekuláció volt, hanem a módosíttatlan beszámolás a népről, a miliőről. Rippl-Rónai, a nagybányaiak, a Nyolcak, valamennyien a hamisítatlan vizuális emlékek alkalmazói. Nem ok nélkül írta egy francia kritikus, hogy a magyar festészet vidéki piktúra, ami nem a provincializmus bélyegét jelenti, hanem képzőművészetünk anyagát. Ilyen előzmények után természetes, hogy a nyugati értelemben vett formalizmus nálunk kevéssé divatozott. Nem utolsó sorban a felszabadulás utáni demokratikus szólamok konjunktúrája terjesztette el a felfogást, mintha az absztrakt-divat hiányának a két világháború között kizárólag a Horthy-rendszer reakciós művészpolitikája lett volna az oka. A visszhangtalanság, a magyar művészek

alkati idegenkedése legalább ugyanolyan mértékben indokolja a kiesést, mint a politikai elnyomás. Mert a forradalmi egyéniségek hamar rájöttek arra, hogy a formalizmus csak egyoldalú tagadást eredményez, de a pozitív véleménynyilvánítást mellőzi. Derkovits, Dési Huber, a Szocialista Képzőművészek közül többen, de még régebben Nagy-Balogh és Nagy István a szociális nyomorúságot kendőzetlenül, mimelés nélkül, soha semmit mellé nem beszélve, lenyűgöző kifejezőkészséggel dokumentálták ország-világ előtt. A formalizmusokból igazán csak annyit vettek át, amennyivel művészi megnyilatkozásaikat tökéletesíthették, de soha nem estek kísértésbe kötelességeik egyetemes jellegét illetően.

A Fővárosi Képtár új kiállításának tanusága szerint a magyar képzőművészet híven dokumentálta hazánkat, a munkát, a nyomorúságot, az osztálykülönbségeket, a nehézségeket, az igazságot. Nem kétséges, hogy régebbi mestereink egyáltalában nem tudatosan tolmácsolták környezetüket és társadalmi tapasztalataikat. Courbet vagy Meunier ideológiai tisztánlátásáról szó se lehet multszázadi mestereink életművében, de egészséges realista szemléletük nem vitatható. Az utolsó évtizedek folyamán azonban olyan hagyomány alakult ki a politikai és esztétikai forradalmiság egységéről éppen a mi képzőművészetünkben, hogy az most a szabadság birtokában a legkomolyabb reményekkel kecsegtet. Az egyenlőtlen fejlődés elve páratlan lehetőséget tartogat festészetünk és szobrászatunk számára, mert kis nemzet létünkre az eszmei felismerés felhasználásával és a közelmult törekvéseinek tapasztalataival a nyugati országok produkcióinak méltó versenytársa lehet művészeti kultúránk.

Az adottságok megvannak művészeinkben feladataik helyes betöltéséhez s az eddigi eredmények építőjellegű jövőt jósolnak munkásságukhoz.

Pogány Ö. Gábor

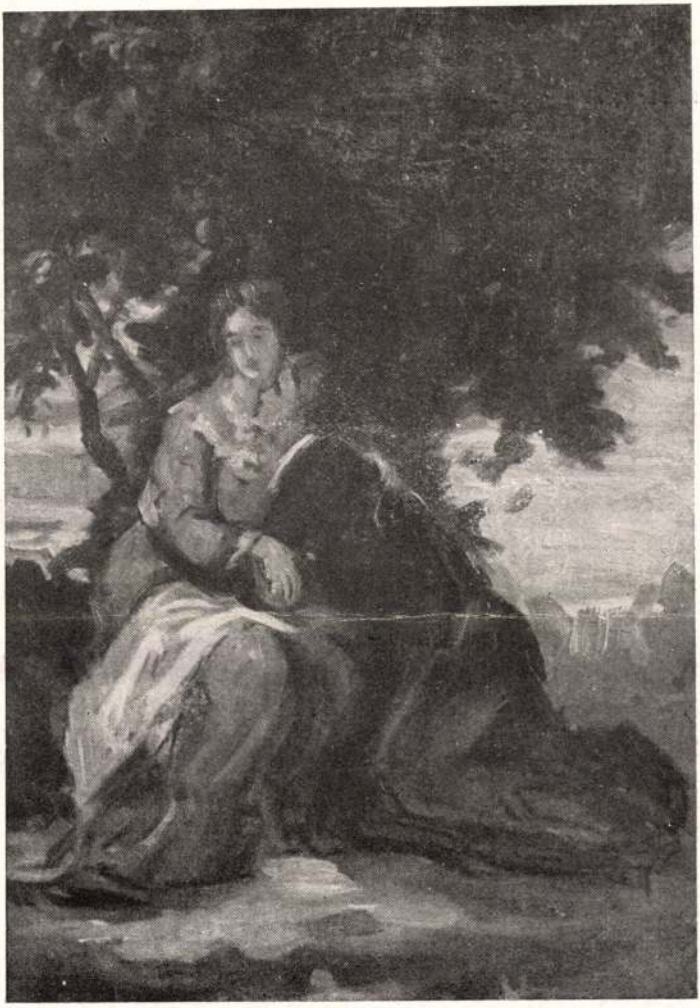

Székely Bertalan: Szeptember végén

Hollósy Simon: Tavaszi hangulat

KÉPEK

Aszódi Weil Erzsébet :

1. **Bányász.** Tus. Művész tul.
2. **Bányászok.** Rézkarc. Művész tul.

Bagossy Gábor :

3. **Zöld templom.** Of. Képtár tul.

Baranyó Sándor :

4. **Leányarckép.** Of. Művész tul.

Barcsay Jenő :

5. **Ülő nő.** Of. Művész tul.
6. **Női figura.** Of. Művész tul.
7. **Szántóföldek.** Of. Művész tul.
8. **Könyöklő nő.** Of. Művész tul.
9. **Utcarészlet.** Of. Képtár tul.
10. **Férfifej.** Szénrajz. Magántul.
11. **Dombos táj.** Tempera. Főv. Képt.

Bartha László :

12. **Önarckép.** Of. Fővárosi Képtár.
13. **Kéreghántó.** Of. Művész tul.

Bálint Endre :

14. **Bárka a Dunán.** Olajtemp. Művész tul.

Bán Béla :

15. **Hazatérők.** Of. Képtár tul.

Beck Judit :

16. **Major Tamás arcképe.** Of. Művész tul.
17. **Terhes nő.** Of. Művész tul.
18. **Mosónő.** Of. Főv. Képtár tul.

Bencze László :

19. **Csavargó.** Tus. Művész tul.
20. **Parasztasszony I.** Of. Művész tul.
21. **Parasztasszony II.** Of. Művész tul.

Benedek Jenő :

22. **Tehenek.** Tus. Művész tul.
23. **Teherhordó.** Tus. Művész tul.
24. **Ember és tehén.** Of. Művész tul.
25. **Művészek.** Of. Művész tul.
26. **Ember és ló.** Of. Művész tul.

Berda Ernő :

27. **Gyárban.** Of. MKP tul.
28. **Vasgyárban.** Of. Művész tul.

Berény Róbert :

29. **Tájkép.** Of. Szépműv. Múzeum.
30. **Nyári táj.** Of. Művész tul.
31. **Olvasó lány.** Of. Művész tul.
32. **Csendélet.** Of. Beczkói Biró hagyatéka.
33. **Erdőszéle.** Of. Donáth Pál tul.
34. **Kapirgáló.** Of. Fruchter Lajos tul.
35. **Táj.** Of. Rosner Adolf tul.
36. **Interieur.** Of. Főv. Képt.

Bernáth Aurél :

37. **Úton.** Of. Szépműv. Múzeum.
38. **Ablakból.** Of. Szépműv. Múzeum.
39. **Parkban.** Of. Szépműv. Múzeum.
40. **Tél.** Pasztell. Köves Oszkár tul.
41. **Műterem.** Of. Főv. Képtár.

Bélaváry Alice :

42. **Merengő.** Tus. Művész tul.

Bér Rudolf :

43. **Műteremben.** Of. Főv. Képtár.

Bihari Sándor : (1855—1906)

44. **Konyhában.** Of. Wolfner gyüjt.

Bor Pál :

45. **Patak partján.** Of. Főv. Képtár.

Boross Géza :

46. **Udvaron.** Of. Művész tul.
47. **Árnyékban.** Vízf. Művész tul.
48. **Felsőbányai utca.** Kréta. Művész tul.
49. **Csendélet korsóval.** Of. Művész tul.

Bortnyik Sándor :

50. **Udvarban.** Of. Művész tul.

Börzsönyi Ferenc :

51. **Kártyázók.** Pasztell. Művész tul.

Buday György :

52. **Székely népballadák.** Fametszet. Főv. Képtár.

Csáki Maronyák József :

53. **Csendélet.** Of. Művész tul.

Csebi Pogány István :

54. **Tulipánok.** Vízf. Művész tul.
55. **Őszi szántás Tihanyban.** Vízf. Művész tul.

Csók István :

56. **Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.** Of. Szépműv. Múz.
57. **Züzü a kakassal.** Of. Szépm. Múz.

Czene Béla :

58. **Szőlőkapálás.** Tempera. Műv. tul.
59. **Betakarítás.** Tempera. Műv. tul.
60. **Kukoricatörés.** Tempera. Művész tul.
61. **Kukoricatörő.** Linometszet. Műv. tul.

Czigány Dezső : (1883—1937)

62. **Csendélet.** Of. Főv. Képtár.
63. **Fikuszos csendélet.** Of. Főv. Képt.
64. **Magányos fa.** Of. Főv. Képtár.

Czóbel Béla :

65. **Leányka.** Of. Seiden Gusztáv tul.
66. **Csendélet.** Of. Főv. Képtár.
67. **Tájkép.** Of. Szépm. Múz.
68. **Sárgaruhás lány.** Of. Seiden Gusztáv tul.
69. **Gyümölcsszedők.** Of. Seiden Gusztáv tul.
70. **Táj.** Pasztell. Donáth Pál tul.

Deák-Ébner Lajos : (1850—1934)

71. **Sírkert tavasszal.** Of. Beczkói Biró hagyaték.

Deli Antal :

72. **Asztal.** Pasztell. Műv. tul.

Derkovits Gyula : (1894—1934)

73. **Ablaknál.** Tempera. Fürst György tul.
74. **Önarckép.** Tempera. Főv Képtár.
75. **Terhes nő.** Of. Márton Eta tul.
76. **Hídépítők.** Of. Szilágyi Sándor tul.
77. **Szövőmunkások.** Of. Márton Eta tul.
78. **Önarckép.** Of. Szépm. Múz.
79. **Önarckép.** Of. Főv. Képtár.
80. **Kenyérért.** Of. Főv. Képtár.
81. **Bútorkészítő.** Of. Szilágyi Sándor. tul.
82. **Három nemzedék.** Of. Szépm. Múz.
83. **Anya.** Of. Fruchter Lajos gyüjt.
84. **Kordéhúzó.** Ceruza. Főv. Képt.
85. **Hazafelé.** Ceruza. Főv Képt.
86. **Csónakban.** Tus. Szépm. Múz.
87. **Parton.** Tus. Főv. Képt.
88. **Lovak.** Tus. Főv. Képt.
89. **Hazafelé.** Tus. Főv. Képt.

Dési Huber István : (1895—1944)

90. **Bivalyok.** Pasztell. Dési Huberné tul.
91. **Lapátoló.** Of. Főv. Képt.
92. **Táj.** Of. Dési Huberné tul.
93. **Parasztudvar.** Of. Folly Róbert tul.
94. **Tanya előtt.** Of. Szilágyi Pál tul.
95. **Munkásasszony.** Of. Dési Huberné tul.
96. **Szoptató anya.** Of. Dési Huberné tul.
97. **Gyár.** Of. Dési Huberné tul.
98. **Olvasó asszony.** Of. Dési Huberné tul.
99. **Ferencváros.** Of. Főv. Képt.
100. **Harmadik osztály.** Of. Dési Huberné tul.
101. **Temető.** Of. Főv. Képt.
102. **Öregasszony.** Pasztell. Péter Gábor tul.
103. **Munka közben.** Of. Dési Huberné tul.
104. **Harmadik osztály.** Szén. Dési Huberné tul.
105. **Kubikos.** Tus. Dési Huberné tul.
106. **Hollóközi feszület.** Ceruza. Főv. Képt.
107. **Lapátoló.** Tus. Dési Huberné tul.
108. **Szerelő.** Szén. Dési Huberné tul.

Diener-Dénes Rudolf :

109. **Leánytanulmány.** Of. Műv. tul.
110. **Szilveszter.** Of. Főv. Képt.
111. **Virágzó fák.** Of. Szépm. Múz.

Domanovszky Endre :

112. **Csendélet I.** Of. Műv. tul.
113. **Csendélet II.** Of. Műv. tul.
114. **Csendélet III.** Of. Műv. tul.

Duray Tibor :

115. **Elesettek.** Of. Műv. tul.
116. **Halászok.** Of. Szabó Iván tul.

117. **Ivó székely.** Of. Műv. tul.
118. **Ökrösszekér.** Of. Műv. tul.
119. **Ülő nő.** Tus. Műv. tul.

Egry József:

120. **Csónakos.** Olajpasztell. Folly Róbert tul.
121. **Virágcsendélet.** Of. Folly Róbert tul.
122. **Szivárvány.** Of. Folly Róbert tul.
123. **Balatoni fények.** Pasztell. Szépm. Múz.

Faragó Pál:

124. **Interieur.** Of. Műv. tul.
125. **Városrészlet.** Of. Műv. tul.

Farkas István: (1887—1944)

126. **Téli táj.** Of. Farkas testvérek tul.

Fenyő A. Endre:

127. **Ősz.** Pasztell. Műv. tul.
128. **Tájkép.** Of. Műv. tul.
129. **Tavasz.** Of. Műv. tul.
130. **Tájkép.** Pasztell. Műv. tul.
131. **Szentendrei házak.** Of. Műv. tul.
132. **Interieur.** Pasztell. Műv. tul.
133. **Bekecses paraszt.** Tus. Főv Képt.

Ferenczy Károly: (1862—1917)

134. **Cigányok.** Of. Főv. Képt.
135. **Márciusi est.** Of. Szépm. Múz.
136. **Tájkép.** Of. Szépm. Múz.
137. **Táj kacsákkal.** Of. Főv. Képt.
138. **Hazatérő favágók.** Of. Szépm. Múz.

Ferenczy Noémi:

139. **Gobelintery.** Vízf. Főv. Képt.
140. **Fairtás.** Gobelin. Szépm. Múz,
141. **Gereblyézők.** Gobelin. Főv. Képt.
142. **Újjáépítés.** Gobelin. Főv. Képt.

Fényes Adolf: (1867—1945)

143. **Virágos rét.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
144. **Öregember.** Of. Szépm. Múz.
145. **Anya gyermekével.** Of. Főv. Képt.
146. **Töprengő nő.** Of. Szépm. Múz.
147. **Vízparti táj.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
148. **Alkonyodik.** Of. Szépm. Múz.
149. **Felvidéki táj.** Of. Főv. Képt.
150. **Retkes csendélet.** Of. Főv. Képt.

Fónyi Géza:

151. **Esti hangulat.** Of. Főv. Képt.
152. **Csendélet.** Pasztell. Műv. tul.
153. **Fejkendős néni.** Műv. tul.
154. **Csendélet.** Pasztell. Műv. tul.

Gadányi Jenő:

155. **Kenyér és víz.** Of. Műv. tul.

R. Gábor Marianne:

156. **Hajógyári sziget.** Of. Műv. tul.
157. **Kőröspart hidegben.** Of. Műv. tul.

Gáborjáni Szabó Kálmán:

158. **Tihanyi asszonyok.** Of. Műv. tul.
159. **Vízhordó asszonyok.** Of. Műv. tul.

Z. Gács György:

160. **Villamos.** Of. Műv. tul.

Glatz Oszkár:

161. **Birkózó fiuk.** Of. Szépm. Múz.

Göndör Bertalan: (1908—1945)

162. **Munka közben.** Szén. Főv. Képt.

Gráber Margit:

163. **Csendélet.** Of. Műv. tul.
164. **Arckép.** Of. Műv. tul.

Hajnal János:

165. **Öreganyám és én.** Of. Műv. tul.
166. **Anya öröme.** Of. Műv. tul.
167. **Juliskám a ketrecben.** Of. Műv. tul.

Háy Károly:

168. **Munkából.** Of. dr Mariska László tul.
169. **Krumpliszedők.** Of. Főv. Képt.
170. **Műhelysarok.** Tempera. Főv. Képt.
171. **Rippl-Rónai sírja.** Színes kréta. Főv. Képt.

Cz. Hikády Erzsébet:

172. **Zugligeti utca.** Tempera. Műv. tul.
173. **Somogyi falu.** Tempera. Műv. tul.

Hincz Gyula:

174. **Petőfi-illusztráció.** Tus. Műv. tul.
175. **Lovasok.** Tus. Műv. tul.
176. **Anya gyermekével.** Tus. Műv. tul.

Hiripy Gyula :

177. **Révnél.** Tempera. Főv. Képt.

Holló László :

178. **Disznóölés.** Of. Szépm. Múz.

Hollósy Simon : (1857—1918)

179. **Almafák.** Of. Szépm. Múz.
180. **Tavaszi hangulat.** Of. Főv. Képt.
181. **Tengerihántás.** Of. Szépm. Múz.
182. **Zászlóvivő.** Of. Főv. Képt.

Ilosvai Varga István :

183. **Sárga kép.** Of. Műv. tul.
184. **Kapu.** Of. Műv. tul.

Iványi-Grünwald Béla : (1867—1940)

185. **Tavaszi kirándulás.** Of. Szépm. Múz.
186. **Cigányok.** Of. Szépm. Múz.

Jándi Dávid : (1893—1944)

187. **Nagybányai bányászcsalád.** Pasztell. Főv. Képt.

B. Juhász Pál :

188. **Tanulmányfejek.** Szén. Műv. tul.

Kamocsay István :

189. **Tanulmányfej.** Szén. Műv. tul.

Kapos Nándor :

190. **Munkások.** Pasztell. Műv. tul.
191. **Dugványozó.** Pasztell. Műv. tul.

Kasznár Aranka :

192. **Dinnyeevő.** Pasztell. Műv. tul.

Kádár György :

193. **Csendélet.** Pasztell. Műv. tul.
194. **Házak.** Pasztell. Műv. tul.
195. **Budakalászi utca.** Kréta. Műv. tul.
196. **Fej.** Pasztell. Műv. tul.
197. **Leányfej.** Kréta. Műv. tul.
198. **Kert.** Szén. Műv. tul.

Kelemen Emil :

199. **Kohómunkások.** Of. Műv. tul.

Kernstock Károly : (1873—1940)

200. **Cigányok a vízparton.** Of. Főv. Képt.
201. **Őszi napsütés az erdőben.** Of. Szépm. Múz.
202. **Szilvaszedők.** Of. Szépm. Múz.

Kling György :

203. **Aszfaltozók.** Tempera. Műv. tul.
204. **Fej.** Of. Műv. tul.
205. **Ülő alak.** Tempera. Műv. tul.
206. **Kompozíció.** Tempera. Műv. tul.

Kmetty János :

207. **Szentendre.** Of. Főv. Képt.
208. **Csendélet.** Of. Főv. Képt.
209. **Táj.** Of. Beczkói Biró hagyaték.

Koffán Károly :

210. **Csendélet.** Monotypia. Műv. tul.
211. **Anyaság.** Monotypia. Műv. tul.
212. **Csendélet korsóval.** Monotypia. Műv. tul.
213. **Műteremben.** Monotypia. Műv. tul.

Kondor György (1921—1944) :

214. **Városszoba.** Tusrajz. MKP tul.

Kontraszty László :

215. **Csendes fatelep.** Of. Műv. tul.
216. **Csikó.** Of. Műv. tul.

Koszta József :

217. **Leánytanulmány.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
218. **Pipacsos lány.** Of. Főv. Képt.
219. **Mezőn.** Of. Szépm. Múz.
220. **Kendős lány.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
221. **Önarckép.** Of. Szépm. Múz.
222. **Virágcsendélet.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
223. **Tájkép.** Of. Főv. Képt.
224. **Terefere.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
225. **Virágcsendélet.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
226. **Vázlat a »Mezőn« c. képhez.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
227. **Virágcsendélet.** Of. Mt.

Kurucz Dezső :

228. **Ház előtt.** Tempera. Kecskés Endre tul.
229. **Gubások.** Of. Műv. tul.
230. **Nyári táj.** Tempera. Szépm. Múz.

231. **Istállóból.** Of. Műv. tul.
232. **Paraszt.** Toll. Műv. tul.
233. **Olvasó paraszt.** Toll. Műv. tul.
234. **Cséplés.** Tus. Műv. tul.

Lotz Károly (1883—1904):

235. **Alkony.** Of. Főv. Képt.

Markó Károly (1790—1860):

236. **Visegrád** Of. Szépm. Múz.

Marosán Gyula:

237. **Zebegényi erdő.** Of. Főv. Képt.

Mágori Varga Béla:

238. **Csavargó.** Of. Műv. tul.

Márffy Ödön:

239. **Tópartján.** Of. Műv. tul.
240. **Kertben.** Of. Műv. tul.
241. **Önarckép.** Of. Műv. tul.
242. **Téli táj.** Of. Műv. tul.
243. **Ablakból.** Of. Műv. tul.

br Mednyánszky László (1852—1919):

244. **A sebesült.** Of. Szépm. Múz.
245. **Népgyűlés.** Of. Szépm. Múz.
246. **Csavargófej.** Of. Főv. Képt.
247. **Csavargó.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
249. **Férfifej.** Of. Wolfner Gyula gyüjt.
250. **Tengerszem.** Of. Wolfner Gyula gyüjt.
251. **Búsuló férfi.** Of. Wolfner Gyula gyüjt.
252. **Gyümölcsfák.** Of. Szépm. Múz.
253. **Táj.** Of. Beczkói Biró hagyaték
254. **Tavaszi táj.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
255. **Táj házikóval.** Of. Wolfner Gyula gyüjt.
256. **Kettős tanulmányfej.** Of. Wolfner Gyula gyüjt.
257. **Csatakos út.** Of. Főv. Képt.
258. **Tájkép.** Of. Főv. Képt.
259. **Csavargófej.** Of. Seiden Gusztáv tul.

Mészáros László:

260. **Ülő nő.** Tus. Főv. Képt.

Mészöly Géza (1844—1887):

261. **Faluvége.** Of. Főv. Képt.

Miháltz Pál:

262. **Cirkusz.** Olajtempera. Műv. tul.
263. **Kosaras csendélet.** Pasztell. Főv. Képt.
264. **Komor idők.** Olajtempera. Műv. tul.
265. **Tájkép.** Olajtempera. Műv. tul.

Molnár C. Pál:

266. **Magyar költők antológiája. I—II.** Fametszet. Műv. tul.

Munkácsy Mihály (1844—1900):

267. **Férfi köpennyel.** Of. Szépm. Múz.
268. **Pihenő lány az erdőben.** Of. Szépm. Múz.
269. **Kocsmajelenet.** Of. Wolfner gyüjt.
270. **Vázlat a »Siralomházban« c. képhez.** Of. Szépm. Múz.

Nagy Balogh János (1874—1919):

271. **Kötélhúzó.** Of. Szépm. Múz.
272. **Ásó munkásalak.** Of. Szépm. Múz.
273. **Kubikusok. I.** Of. Szépm. Múz.
274. **Kubikusok II.** Of. Szépm. Múz.
275. **Tájképrészlet.** Of. Szépm. Múz.
276. **Pipacsos mező.** Of. Szépm. Múz.
277. **A művész anyja.** Of. Szépm. Múz.
278. **Tájkép.** Of. Szépm. Múz.
279. **Munkás.** Of. Szépm. Múz.
280. **Kubikusok.** Of. Szépm. Múz.
281. **Önarckép.** Of. Szépm. Múz.
282. **Talicskát toló munkás.** Of. Bedő Rudolf gyüjt.
283. **A művész anyja.** Of. Szépm. Múz.
284. **Kaszás.** Of. Szépm. Múz.
285. **Interieur.** Of. Szépm. Múz.
286. **A művész műterme.** Of. Szépm. Múz.

Nagy István (1873—1937):

287. **Tanulmány.** Szén. DrMojzes János tul.
288. **Férfifej.** Szén. Dr Mojzes János tul.
289. **Önarckép.** Szén. Dr Mojzes János tul.
290. **Pipázó paraszt.** Szén. Dr Mojzes János tul.
291. **Fák.** Szén. Dr Granama Ármin tul.
292. **Kislányfej.** Ceruza. Dr Mojzes János tul.

293. **Gereblyézők.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
294. **Mocsaras táj.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
295. **Táj.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
296. **Virágzó fák.** Of. Dr Mojzes János tul.
297. **Havas táj.** Szén és pasztell. Dr Mojzes János tul.
298. **Öregasszony.** Pasztell. Szépm. Múz.
299. **Tanulmányfej.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
300. **Zöldkendős tanulmányfej.** Pasztell. Dr Granama Ármin tul.
301. **Kunyhók domboldalon.** Pasztell. Seiden Gusztáv tul.
302. **Jegenyék.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
303. **Tájkép.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
304. **Havas táj.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
305. **Dombok.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
306. **Erdőszélén.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
307. **Faluvége.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
308. **Férfifej.** Of. Dr Mojzes János tul.
309. **Mezőn.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
310. **Parasztasszony.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
311. **Csendélet.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
312. **Táj** Szén. Dr Mojzes János tul.
313. **Táj gémeskúttal.** Pasztell. Mt.

Gr. Nákó Berta (1820—1882)

314. **Pirkó cigányleány** Of. Fővr. Képt.

nemes Lampérth József (1891—1924)

315. **Női akt.** Tus. Fővr. Képt.
316. **Táj.** Of. Bedő Rudolf tul.
317. **Ravatalon.** Of. Szépm. Múz.

Nolipa István :

318. **A hinták.** Of. Művr. tul.
319. **Gyárkémény.** Of. Művr. tul.

Novotny Emil Róbert :

320. **Közelgő tavaszi fények.** Of. Művr. tul.
321. **A Duna reggel.** Of. Művr. tul.

Oelmacher Anna :

322. **Szoptató nő.** Of. Fővr. Képt.
323. **Házmesterné.** Of. Fővr. Képt.
324. **Generációk.** Linoleummetszet. Művr. tul.

Orlai Petrich Soma (1822—1880) :

325. **Anyám.** Of. Fővr. Képt.

Paál László (1846—1879) :

326. **Tájkép.** Of. Fővr. Képt.
327. **Erdő belseje napnyugtakor.** Of. Szépm. Múz.

Pap Gyula :

328. **Kohómunkások.** Of. Fővr. Képt.
329. **Aratók.** Of. Művr. tul.
330. **Szoptató anya.** Of. MKP tul.
331. **Négy emberöltő.** Of. Fővr. Képt.
332. **Nagy kalapács.** Kréta. Művr. tul.
333. **Öreg paraszt.** Kréta. Művr. tul.
334. **Öreg fej.** Kréta. Művr. tul.

Papp Oszkár :

335. **Munkábamenők.** Ol. Fővr. Képt.
336. **Falu.** Vízf. Szabó Iván tul.

Perlmutter Izsák (1866—1932)

337. **Öregasszony.** Of. Szépm. Múz.
338. **Tavaszi táj.** Of. Beczkói Biró hagyaték.

Perlrott-Csaba Vilmos :

339. **Kertrészlet.** Of. Művr. tul.
340. **Virágcsendélet.** Of. Művr. tul.
341. **Őszi gyümölcsfák.** Of. Fővr. Képt.

Piry Kálmán :

342. **Téli táj.** Of. Művr. tul.

Redő Ferenc :

343. 1.»**Budai Nagy Antal**« **sorozatból.** Linoleummetszet. Művr. tul.
344. 2.»**Budai Nagy Antal**« **sorozatból.** Linoleummetszet. Művr. tul.
345. 3.»**Budai Nagy Antal**« **sorozatból.** Linoleummetszet. Művr. tul.
346. 4.»**Budai Nagy Antal**« **sorozatból.** Linoleummestzet. Művr. tul.

Réti István (1872—1945) :

347. **Öregasszony.** Of. Szépm. Múz.

Rippl-Rónai József (1861—1927):

348. **Flox és Filox.** Of. Főv. Képt.
349. **Vörössapkás, vörössálas önarckép.** Pasztell. Főv. Képt.
350. **Szövőnők.** Of. Főv. Képt.
351. **Körtvélyesi kastély.** Of. Főv. Képt.
352. **Apám Piacsek bácsival vörösbor mellett.** Of. Szépm. Múz.

Rudnay Gyula:

353. **Menekülő asszony.** Of. Főv. Képt.
354. **Táj.** Of. Főv. Képt.
355. **Tájkép.** Of. Szépm. Múz.
356. **Kozák.** Of. Főv. Képt.
357. **Önarckép.** Of. Főv. Képt.
358. **Asszony kancsóval.** Of. Donáth Pál tul.

Ruzicskay György:

359. **Épülő Margithíd.** Of. Műv. tul.
360. **Építkezés a pályaudvaron.** Pasztell. Műv. tul.
361. **Kovácsműhely.** Pasztell. Műv.tul.

Schubert Ernő:

362. **Csendélet.** Pasztell. Műv. tul.
363. **Tájkép.** Vízf. Műv. tul.
364. **Külváros.** Of. Műv. tul.
365. **Kert.** Tus. Műv. tul.
366. **Napsütés.** Tempera. Műv. tul.

Sugár Andor (1905—1944):

367. **Tetőmunkások.** Tempera. Sugár Andorné tul.
368. **Paraszt madárral.** Tempera. Sugár Andorné tul.
369. **Kövezők.** Tempera. Sugár Andorné tul.
370. **Fahordó.** Toll. Sugár Andorné tul.
371. **Kubikos.** Toll. Sugár Andorné tul.

Szabados Jenő (1912—1942):

372. **Kordé.** Of. Főv. Képt.
373. **Havas utcarészlet.** Of. Főv. Képt.

Szabó Vladimir:

374. **Kanász.** Of. Műv. tul.

Szalatnyay József:

375. **Bika.** Tus. Főv. Képt.

Szalay Lajos:

376. **Itatás.** Tus. Főv. Képt.

Szántó Piroska:

377. **Táj.** Pasztell. Műv. tul.
378. **Őszi est.** Pasztell. Műv. tul.

Szentiványi Lajos:

379. **Angelus a patak partján.** Of. Műv. tul.
380. **Anya gyermekével.** Tempera. Műv. tul.
381. **Alvó.** Of. Műv. tul.

Szervánszky Jenő:

382. **Mosónők.** Linometszet. Műv. tul.
383. **Lovasok.** Linometszet. Műv. tul.
384. **Ebéd.** Linometszet. Műv. tul.

Székely Bertalan (1835—1910):

385. **Vázlat a »Viharban« c. képhez.** Of. Főv. Képt.
386. **Szeptember végén.** Of. Főv. Képt.
387. **Japán nő.** Of. Főv. Képt.
388. **Szadai völgy.** Of. Szépm. Múz.
389. **Szadai táj.** Of. Főv. Képt.

Szinyei Ildikó:

390. **Cigányleány.** Of. Műv. tul.

Szinyei Merse Pál (1845—1920):

391. **Őszi táj.** Of. Főv. Képt.

Szobotka Imre:

392. **Vizesárok.** Of. Főv. Képt.
393. **Rönkszállító.** Of. Műv. tul.
394. **Falu.** Of. Műv. tul.

Szőnyi István:

395. **Zebegény házikókkal.** Tempera. Beczkói Biró hagy.
396. **Duna Zebegénynél.** Tempera. Rosner Károly tul.
397. **Téli táj.** Of. Beczkói Biró hagy.
398. **Zebegény.** Tempera. Beczkói Biró hagy.
399. **Zebegény.** Of. Rosner Károly tul.
400. **Vízparton.** Rézkarc. Főv. Képt.

Thorma János (1870—1937):

401. **Tavaszi táj.** Of. Szépm. Múz.
402. **Kocsisok között.** Of. Szépm. Múz.

Tihanyi Lajos (1885—1939):

403. **Trencséni táj.** Of. Főv. Képt.

Tornyay János (1869—1936):

404. **Vásárhelyi táj.** Of. Beczkói Biró hagy.
405. **Szoba belseje.** Of. Fóv. Képt.
406. **Virágok az ablaknál.** Of. Főv. Képt.
407. **Utolsó esti napsugár.** Of. Beczkói Biró hagy.
408. **Leszáll a nap.** Of. Beczkói Biró hagy.
409. **Édesanyám szobájában.** Of. Szépm. Múz.
410. **Táj házikókkal.** Of. Beczkói Biró hagy.

Toroczkay Oszwald:

411. **Szegényasszony kecskéje.** Of. Műv. tul.

Tóth B. László:

412. **Hídépitők.** Tempera. Főv. Képt.
413. **Téli táj.** Tempera. Főv. Képt.
414. **Roncskiemelés.** Tempera. Műv. tul.

Uitz Béla:

415. **Gyümölcsszedők.** Of. Főv. Képt.
416. **Álló nő.** Of. Dr Gelléri Jenő tul.
417. **Fekvő nő.** Of. Főv. Képt.
418. **Akt.** Toll. Főv. Képt.
419. **Fej.** Tuss. Mt.

Vaszary János (1867—1939):

420. **Szolgalegény.** Of. Főv. Képt.
421. **Tájkép.** Of. Főv. Képt.

Vaszkó Erzsébet:

422. **Tájkép.** Pasztell. Műv. tul.

Veress Pál:

423. **Két évvel az ostrom után.** Of. Műv. tul.
424. **Sári néni.** Linoleummetszet. Műv. tul.
425. **Ökrösszekér.** Linoleummetszet. Műv. tul.
426. **48-as honvédek.** Linoleum Műv. tul.

Megjegyzés: Seiden Gusztáv és a művészek tulajdonát képező műtárgyak eladók.

SZOBROK

Andrássy Kurta János :

1. **Építkező.** Terméskő. A műv. tul.
2. **Tehenes asszony.** Terméskő. A műv. tul.
3. **Pihenő parasztasszony.** Bronz Dél. A műv. tul.
4. **Pihenő asszony.** Márvány. A műv. tul.

Baksa Soós György :

5. **Lenin.** Fővárosi Képtár tul.
6. **Terrakotta.** Fővárosi Képtár tul.

Bán Edit :

7. **Menekülők.** Terméskő. A Főv. Képtár tul.

Beck András :

8. **Álló férfi.** Fa. Fővárosi Képtár.
9. **Álló férfi.** Bronz. Fővárosi Képtár.

Beck Ö. Fülöp (1873—1945) :

10. **Ady.** Bronz. Fővárosi Képtár.
11. **Fekvő nő.** Bazalt. Fővárosi Képtár.

Bolros-Birmán Dezső :

12. **Kubikus.** Bronz. Fővárosi Képtár.
13. **Útépítő.** Bronz. Fővárosi Képtár.

Boldogfai Farkas Sándor :

14. **Demagóg.** Műkő. Fővárosi Képtár.

Borbereki Kovács Zoltán :

15. **Szobrász.** Faszobor. Főv. Képt.
16. **Fiú tehénnel.** Bronz. Fővárosi Képt.

Borsos Miklós :

17. **Kompozíció.** Bronzdombormű. Fővárosi Képtár.
18. **Parasztok.** Bronzdombormű.
19. **Mosoly.** Márvány. Fővárosi Képt.
20. **Gulyás.** Bronzdombormű. Szépm. Múzeum.

Csorba Géza :

21. **Bartók Béla.** Bronz. Főv. Képtár.

Csucs Ferenc :

22. **Fej.** Bronz. Fővárosi Képtár.

Dabóczy Mihály :

23. **Magvető.** Bronz. Fővárosi Képtár.
24. **Búzamezőn.** Gipsz. A műv. tul.

Farkas Aladár :

25. **Légitámadás.** Bronz. Főv. Képt.
26. **Bányász.** Bronzrelief. A műv. tul.
27. **Gyermekfej.** Bronz. A műv. tul.
28. **Anyám.** Bronz. A műv. tul.

Ferenczy Béni :

29. **Lehajló nő.** Bronz. A műv. tul.
30. **Kompozíció.** Bronz. Mt
31 **Akt.** Bronz Mt.

Ferenczy István (1792—1856) :

32. **Kölcsey.** Márvány. Főv. Képt.
33. **Kazinczy.** Márvány. Szépm. Múz.

Forgách Hann Erzsébet :

34. **Leányfej.** Bronz. Főv. Képt.

Goldmann György (1905—1945) :

35. **Fiatal munkás arcképe.** Műkő. A család tulajdona.
36. **Ülő munkás.** Bronz. Mt.

Halmágyi István :

37. **Leányfej.** Fa. Fővárosi Képtár.

Izsó Miklós (1831—1875) :

38. **Táncoló paraszt. I.** Terrakotta. Szépm. Múz.
39. **Táncoló paraszt. II.** Terrakotta. Szépm. Múz.
40. **Táncoló paraszt. III.** Terrakotta. Szépm. Múz.
41. **Táncoló paraszt. IV.** Terrakotta. Szépm. Múz.
42. **Táncoló paraszt. V.** Gipsz. Szépm. Múz.

Jankó János :

43. **Zsákoló.** Bronz. A műv. tul.

Kerényi Jenő :

44. **Parasztok.** Gipsz. A műv. tul.
45. **Anya.** Terrakotta. A műv. tul.
46. **Vázlat a sátoraljaújhelyi partizánemlékműhöz.** Bronz. Fővárosi Képtár.

46/a. **Partizán.** Gipsz. Műv. tul.
47. **Mosónő.** Terrakotta. Főv. Képt.
48. **Halász.** Terrakotta. A műv. tul.

Kis Kovács Gyula :

49. **Leányfej.** Terméskő. Főv. Képt.

Kocsis András :

50. **Pásztorleány.** Bronz. Főv. Képt.
51. **Tanulmány.** Bronz. A műv. tul.

Kunváry Lilla :

52. **Ujjáépítés.** Bronzrelief. A műv. tul.

Marosán László :

53. **Olvasó nő.** Bronz. A műv. tul.
54. **Leány.** Bronz. Főv. Képt.

Megyery Barna :

55. **Munkásfej.** Terrakotta. Főv. Képt.

Medgyessy Ferenc :

56. **Móricz Zsigmond arcmása.** Terméskő. A műv. tul.
57. **Gellérthegyi kút.** Reliefrészlet, gipsz. A műv. tul.
58. **Lovas.** Bronz. Szépm. Múz.
59. **Hortobágyi bika.** Bronz. Főv. Képt

Mészáros László :

60. **Ülő parasztasszony.** Terméskő. Főv. Képt.

Mikus Sándor :

61. **Ülő asszony.** Gipsz. A műv. tul.
62. **Merengő asszony.** Gipsz. A műv.tul
63. **Mosakodó.** Bronz. Főv. Képt.

Örkényi István :

64. **Terhes asszony.** Bronz. Főv. Képt.

Pándi Kiss János :

65. **Ülő nő.** Bronz. Főv. Képt.

Pátzay Pál :

66. **Bernáth Aurél.** Bronz. Szépm. Múz.

Schaár Erzsébet :

67. **Gyermekfej.** Bronz. Főv. Képt.

Somogyi Árpád :

68. **Dózsa.** Gipszrelief. Mt.

Somogyi József :

69. **Munkálkodó asszony.** Gipsz. Mt.
70. **Ásó asszony.** Bronz. Főv. Képt.

Stróbl Alajos (1856—1926) :

71. **Gipszvázlat az »Anyánk« c. szoborhoz.** Szépm. Múz.

Szabó Iván :

72. **Sarlós lány.** Márványrelief. Főv. Képt.
73. **Gyümölcshordó asszony.** Márvány. A műv. tul.
74. **Krumpliszedők.** Márvány. A műv. tul.
75. **Pásztor.** Terméskődombormű. A műv. tul.
76. **Álló nő.** Gipsz. A műv. tul.

Szomor László :

77. **Gyümölcshordó.** Bronz. Főv. Képt.

Szandai Sándor :

78. **Anya gyermekkel.** Bronz. Főv. Képt.
79. **Parasztasszony.** Bronz. Főv. Képt.
80. **Parasztfiú.** Bronz. Főv. Képt.
81. **Anya gyermekével.** Bronz. Főv. Képt.
82. **Kaszakalapáló.** Gipsz. A műv. tul.

Tar István :

83. **Batyusasszony.** Bronz. Főv. Képt.
84. **Korsós nő.** Fa. Főv. Képt.

Varga Oszkár :

85. **Ásó férfi.** Bronzrelief. Főv. Képt.

Vilt Tibor :

86. **Anyám.** Bronz. Főv. Képt.
87. **Leányfej.** Terrakotta. Főv. Képt.
88. **Munkásfej.** Ólom. Főv. Képt.
89. **Tanulmány.** Homokkő. Főv. Képt.
90. **Relief.** Bronz. Főv. Képt.

Vedres Márk :

91. **Kaszakalapáló.** Bronz. Főv. Képt.
92. **Halász.** Bronz. Főv. Képt.

Megjegyzés : Seiden Gusztáv és a művészek tulajdonát képező műtárgyak eladók.

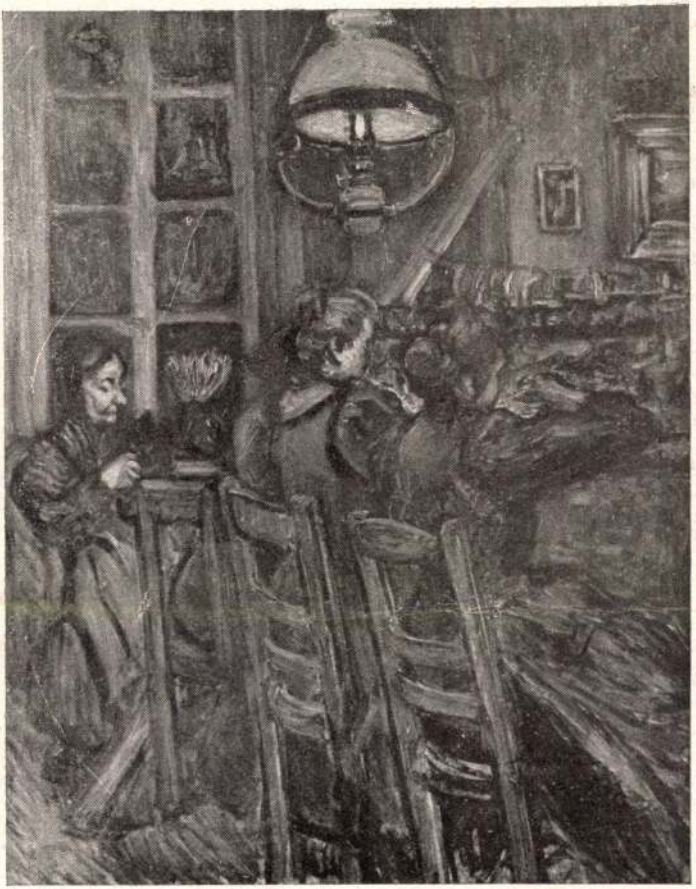

Rippl-Rónai József: Szövőnők

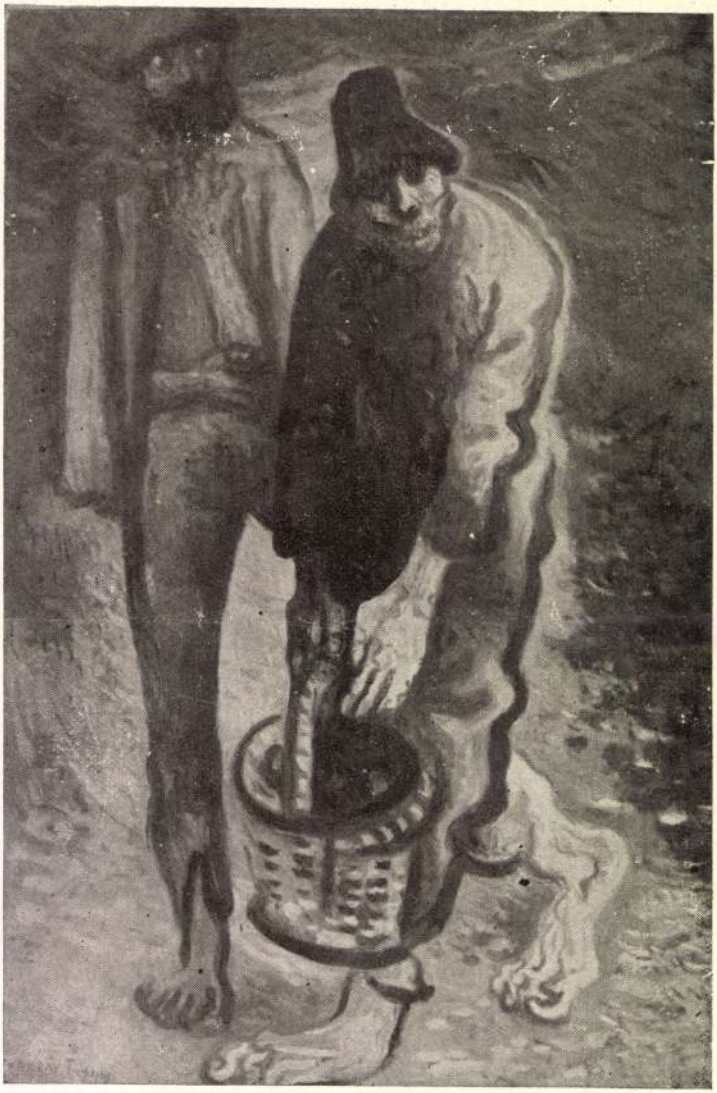

Duray Tibor: Nyomorultak

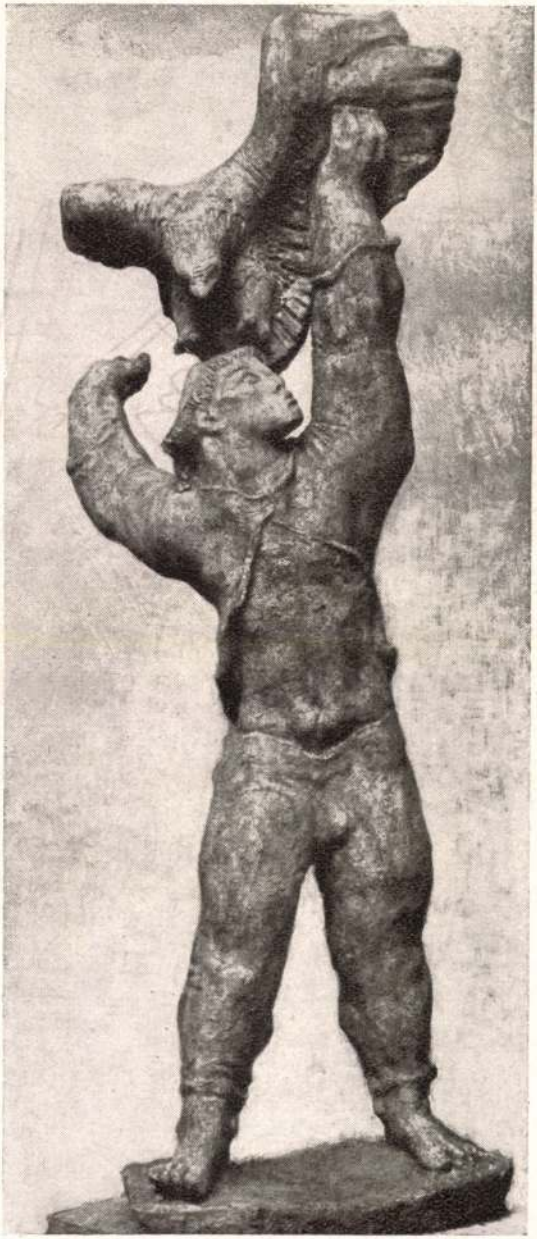

Kerényi Jenő: Sátoraljaújhelyi partizán emlékmű vázlata

Tar István: Batyus asszony

Felelős kiadó: dr Katona Lajos
Budapest székesfőváros házinyomdája — 108975
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

Glosoai Várga
Gyányi - Grünwald

K

Főv kép
1948 ápr

Képek

K

SZENTENDREI FESTŐK III. KIÁLLITÁSA

★

A SZENTENDREI FERENCZY KÁROLY MÚZEUMBAN

1953. AUGUSZTUS 20.- SZEPTEMBER 20.

42

A K I Á L L I T O T T M Ű V E K J E G Y Z É K E:

FESTMÉNYEK:

Apáti Abkarovics Béla: Mosó asszonyok	olaj	44x57
Bán Béla: Nyárfák	pasztell	28x23
Bán Béla: Alkony	pasztell	2ox28
Bán Béla: Szentendrei fürdőzők	pasztell	33x36
Bánovszky Miklós: Perlott Csaba Vilmos	olaj	65x53
Bánovszky Miklós: Miselye Tivadar	olaj	65x55
Beck Judit: Hegyek	pasztell	22y31
Deli Antal: Stadion földalatti állomás mozaik terve	tempera	4oxlo4
Dallos Ernő: Téli táj	olaj	45x55
Diener Dénes Rudolf: Dunai rév	pasztell	28x28
Diener Dénes Rudolf: Virágszedők	pasztell	28x42.5
Diener Dénes Rudolf: Dunapart	pasztell	3ox42.5
Galitzer Imre: Ősz	olaj	5ox7o
Galitzer Imre: Virágcsendélet	olaj	39x3o
Gálffy Lola: Bodrogpart	olaj	5o.5x63
Gálffy Lola: Művésztelepi részlet	olaj	75.5x6o.5
Gráber Margit: Kettős l. nyportré	olaj	42x49
Gráber Margit: Lóitatás	pasztell	27x36
Hegyi György: Szentendrei részlet	pasztell	3ox45
Ilosvai Varga István: Szentendre	olaj	6ox8o
Ilosvai Varga István: Napsütés	olaj	5ox55
Ilosvai Varga István: Napraforgók	olaj	6ox75
Kaposy K.Ödön: Őszi Dunapart	olaj	5ox6o
Kántor Andor: Késő délután a szentendrei művésztelep kertjében	pasztell	58x79
Kántor Andor: Szentendrei utca	pasztell	3ox35
Kántor Andor: Sárospataki részlet	pasztell	3o.5x36
Korniss Dezső: Szentendrei házak	olaj	3o.5x36
Miháltz Pál: Tanulmányfej	olaj	39x27
Miháltz Pál: Itatás a Pap szigeten	tempera	45x61

Németh László: Bodrog	olaj	44.5x60
Ónodi Béla: Eső után	olaj	59.5x75
Perlott Csaba Vilmos: Kertrész	olaj	82x93
Perlott Csaba Vilmos: Művésztelep kertje	olaj	65x81
Pirk János: Buzakeresztek	olaj	46x60
Pirk János: Kévék	olaj	35x40
Pirk János: Olvasó férfi	olaj	25x33
Pirk János: Táj	olaj	20x32
Pituk József: Hajnali vihar	olaj	55x68
Szecsődi Mártonné: Olvasó honvéd	olaj	70x50

GRAFIKÁK ÉS VIZFESTMÉNYEK:

Apáti Abkarovics Béla: Hegyoldal	tusrajz	23x29
Apáti Abkarovics Béla: Városrészlet	tusrajz	23x31
Apáti Abkarovics Béla: Erdő széle	vizf.	21x30
Arató István: Margitsziget, maratás és	hidegtü	16x20
Arató István: Pap sziget	rézkarc	14x21
Balogh László: Fejtanulmány I.	ceruzarajz	29x21
Balogh László: Fejtanulmány II.	kréta	28x19
Barcsay Jenő: Tanulmányfejek	ceruzarajz	31x24
Barcsay Jenő: Domboldal	rézkarc	11.5x16.5
Barcsay Jenő: Máriaremete	rézkarc	16x23.5
Beck Judit: Major Tamás	ceruzarajz	28.5x24.5
Boross Géza: Szentendrei régi ház	kréta	21x30
Boross Géza: Dombos táj	vizf.	27x40
Boross Géza: Suhancok	vizf.	37x22
Conrád Gyula: Paprika biró-utca	vizf.	31x38
Conrád Gyula: Grafika		30x41
Csorba Tibor: Dunapart	vizf.	30x45
Deli Antal: Aszfaltozók Szentendrén	szén	55x113
Fényi Géza: Fák	szénrajz	42x35
Gráber Margit: Táj lóval	krétarajz	30x22
Göllner Miklós: Fatanulmány	tollrajz	35x24

Göllner Miklós: Házak	tollrajz	2o.5x27
Göllner Miklós: Kőhegy	tollrajz	26.5x2o.5
Kántor Andor: Gabonaföldek	vizf.	3ox4o
Németh László: Tihany	vizf.	3ox4o
Miháltz Pál: Facsoport I.	kréta,diófapác	22x27
Miháltz Pál: Facsoport II.	kréta,diófapác,tus	28x39
Pituk József: Falusi vásár	ceruzarajz	3ox41
Sverák József /1898-1951/: Esti hangulat	vizf.	3ox43
Sverák József /1898-1951/: Kertrészlet	vizf.	43x4o
Szántó Imre: Tájkép tóval	vizf.	26x19
Szantó Imre: Éjszakai filmezés Szentendrén I.	krétarajz	3ox21.5
Szántó Imre: Éjszakai filmezés Szentendrén II.	krétarajz	3ox21.5
Szántó Piroska: Fiatal asszony	krétarajz	59x49
Szántó Piroska: Szőllőskosárral	tollrajz	3ox2o
Szántó Piroska: Fázó néni	tollrajz	4ox29
Szántó Piroska: Szőllőhegyen	tollrajz	37x27
Szántó Piroska: Leány a tőkék között	tollrajz	36x27
Szösz Jenő: Házak	ceruzarajz	32x22

Készült a Magyar Nemzeti Muzeum-Történeti Muzeum
Rotaprint üzemében

4oo példányban, 1/4 iven

F.v.: Dajbukát Gergely

TÁRLATVEZETÉSEK

a kiállításon

Május 9-én, vasárnap d. e. 11 órakor
dr Kampis Antal

Május 13-án, csütörtökön d. u. fél 5 órakor
Végvári Lajos

Május 16-án, vasárnap d. e. 11 órakor
dr Dombi József

★

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

a kiállítóhelyiségben
vetített képekkel

Május 7-én, pénteken d. u. 6 órakor

FORMALIZMUS ÉS REALIZMUS A MŰVÉSZETBEN

Előadó: dr Radocsay Dénes

Május 14-én, pénteken d. u. 6 órakor

A BARBIZONI MŰVÉSZEK

Előadó: dr Újvári Béla

Május 21-én, pénteken d. u. 6 órakor

FESTÉSZETI TECHNIKÁK

Előadó: dr Molnár József

★

Május 22-től június 6-ig

Diener Dénes Rudolf festőművész
gyüjteményes kiállítása

A Fővárosi Népművelési Központ

képzőművészeti vonatkozású tanulmányi kirándulásai

Május 6., csütörtök: A kiscelli kastély. Budapest Székesfőváros Történeti Múzeuma. Az épület története, részletek Óbuda multjából. Gyülekezés d. e. ½11 óráig a 72-es villamos Margit-kórházi megállójánál (III., Bécsi-út 132.) Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó: *dr Molnár József.*

Május 9., vasárnap: Szobrászati gyüjtemény kiállítása a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés d. e. 9 óráig a Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 2 forint. Előadó: *dr Kampis Antal* egy. m.-tanár.

A Balatoni Intéző Bizottság »Balatoni képkiállítása« a Nemzeti Szalonban. Gyülekezés d. e. ½10 óráig a Szalon Sztalin-téri főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen belépődíjjal együtt 2 forint. Előadó: *dr Dombi József.*

A Magyar valóság. Kiállítás a Fővárosi Képtárban. Gyülekezés d. e. 10 óráig a Képtár IV., Egyetem-utca 6. sz. bejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó: *Oelmacher Anna* múzeumi tisztviselő.

Május 13., csütörtök: Medveczky Jenő festőművész műterme. Gyülekezés d. u. 5 óráig a IV., Deák-tér 3. sz. előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó: *dr Dombi József.*

Május 14., péntek: Az Ernst Múzeum művészeti aukciójának kiállítása. Gyülekezés d. u. 5 óráig a Múzeum VI., Nagymező-utca 8. sz. bejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 2 forint. Előadó: *dr Soltészné dr Szilárd Kató.*

Május 16., vasárnap, pünkösd: Grafikai kiállítás a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés reggel 9 óráig a Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 2 forint. Előadó: *dr Kampis Antal* egy. magántanár.

Május 17., hétfő pünkösd: A magyar valóság. Kiállítás a Fővárosi Képtárban. Gyülekezés d. e. 10 óráig a Képtár IV., Egyetem-utca 6. sz. bejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó: *Végvári Lajos.*

Május 20., csütörtök: Istókovits Kálmán festőművész műterme. Gyülekezés d. u. 6 óráig a IV., Szép-utca 5. sz. előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó: *dr Dombi József.*

Egyéb képzőművészeti vonatkozású rendezéseket lásd a Központ Munkatervében.

Fizessen elő a Központ Munkatervére!
1 évre 8 Ft.
A Munkaterv közli a Központ összes rendelkezéseit.

Felelős kiadó: dr Faludi János
Budapest székesfőváros házinyomdája — 109542
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

VII., Rákóczi-út 30., félemelet

XIII.

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

festőművész

gyüjteményes kiállítása

1948 május 5—május 19

✦

A katalógus díjtalan

Ilosvai Varga István képei

Egy munkában eltöltött művészélet állomásait végigtekinteni vonzó és meghitt feladat. Vonzó, mert a művek időrendi összevethetése mindig nagyon sok tárgyi tanulságot rejt magában és meghitt, mert ugyanezek a művek a művésznek önmagáról való bensőséges és bizalmas vallomásai.

Ilosvai Varga Istvánnak e kiállításán, életének mintegy tíz esztendejéről hallgathatjuk meg e bensőséges vallomásokat, melyek azt árulják el a rájuk figyelőnek, hogy ez a mester a piktúrának halálos esküvéssel elkötelezett gyűrűs mátkája s ugyanakkor egyben romantikus titkos szeretője is.

Gyűrűs mátkája, mert művészetének avatott mestere. Rajztudása, tér- és felületkompozíciója, festői technikája fölényesen biztos. Joggal áll a világ elé.

De romantikus szeretője egyben mert majdnem minden képe problémákat bujtat, kompozíciós, vonal, folt és szín és hangulattal való viaskodásokat takar, majdnem minden képe a titkos szerelem fájdalmaiban és gyönyörűségeiben fogant.

Ezért mondott le a zajos városi életről s ezzel együtt a harsonásabb sikerekről. A szomszédos Szentendre bűbája ejtette meg s ennek az ódon hangulatú, hepehupás felületű városnak girbe-gurba utcái, terecskéi s a szőlők, gyümölcsösök és ősi rengetegek zöldjeinek végtelen árnyalataiba öltöző környéke, a kelő és nyugvó nap tisztán vágó, vagy porban, őszeleji ködökben megtört fénye, soha ki nem fogyó, soha meg nem únható motivumkinccsel szolgál neki.

Ilosvai Varga István sajátosan festőtermészet és festőtemperamentum. Igazi világa az oldott formák és a sajátos harmóniákba hangolt színakkordok teremtése. Ezért óvatosan és tudatosan kerüli képein azokat az elemeket, amelyek alkalmasak volnának arra, hogy a szemlélő figyelmét e színakkordokról elvonják és a festmény hangulatát megbonthatnák. Lemond a harmadik dimenzióról, a képtér túlságos mélyítéséről de mindjobban és mind biztosabban tartja birtokában a felületet. Színfoltjai és átmenetei ilyenformán sokszor sajátosan dekorativ ízekkel bonyolítják képeit anélkül azonban hogy stilizálásról mégcsak távolról is szó eshetnék.

Most bemutatott gyüjteménye, amely természetesen csak töredéke szorgalmas életének, három igazodását mutatja festőnk pályafutásának. Egy sommázó, összefoglaló, erős kontúrok közé tömörítő szándékot, mely egyszersmind expresszív hajlandóságokat árul el. Ezeken a képein, melyek között az önarcképek a legjellegzetesebbek, színeit lefogja, tartózkodóra inti és teljes érvényesülést biztosít a kemény érces formáknak s e formákat éppen a kifejezés érdekében enyhén ugyan, de torzítja.

Képeinek egy másik jól elhatárolható csoportja a színskála elemzésének szándékában fogant. A piros, a sárga, a zöld színnek a belőlük fakadó és fakasztható hangulati elemek következetes érvényesítése tölti meg hol enyhén, zsongó, hol izgalmasan feszülő tartalmakkal a képek felületét.

A harmadik csoport e két előzőnek erényeit egyesíti. Érvényre juttatja azokat a tanulságokat, melyek a színvilág elmélyült elemzéséből szűrődtek le, de helyet biztosítanak a formákat törvényerejű rendbe foglaló kemény és határozott kontúrnak. Éppen ezért ezek a képek nem nélkülöznek bizonyos absztrakt vonásokat sem. Egy-egy kontúrnak különösen kígyózó vonala egy-egy körülhatárolt színfoltnak jelentősége fölülemelkedik a tárgyszerűség síkjáról és külön, öncélú értékének is figyelmet követel.

Mégis Ilosvai Varga István távol áll attól, hogy absztrakt festővé váljék. Ecsetét, alkotó indulatait a természet jelenségei indítják meg és a természeti jelenségek s egyben az emberi érzékelés logikai rendje művében egy pillanatra sem borul fel. Magatartása általában fegyelmezett. Enged az érzelmi világ áradásainak, távlatai érzelmi távlatok, végtelenbe veszők és végtelent keresők ugyan, tudja azonban, hogy az objektiv világ rendje kötelezi és határozza meg az emberi tudatot s ezért az objektiv valóság képét soha el nem utasítja, nem kerüli meg és nem is robbantja szét. Érzései, érzelmei általában a gyengéd álmodozás világát járják s ecsetének nyomán líra, megindult bensőséges költészet fakad.

Ide ebbe a világba, a lírának, a költészetnek a gyengéd álmodozásnak világába hívja, csábítja nézőit Ilosvai Varga s ez a kirándulás az ő vezetésével megéri a kísérletet, jutalma nem marad el.

Ám a krónikás nem állhat meg ezen a ponton. A festőnek nemcsak művei érdekesek, de személye is. Ilosvai Varga iparkodott személyét elvonni a figyelem elől s csupán műveiben mutatkozni. Éppen ezért nagyon kevés az, amit róla mondhatunk.

1895-ben született a magyar Alföldön Kúnhegyesen. Előbb Budapesten, majd Párisban tanult. Mesterei között első volt Rippl Rónai József és így bízvást elmondhatjuk, hogy az ifjú tehetség jó kezekbe került. Gyüjteményes kiállítással elsőízben 1928-ban jelentkezett s a sajtó és közönség szeretettel fogadta. Sikere volt. Pár év mulva kiköltözik Szentendrére s azóta künn él szorgalmas munkában töltve napjait. A háború elején Medgyesi Ferenc társaságában újabb kiállítást rendezett a volt Ernst Múzeumban. Sikerei ezúttal megismétlődtek. Képei kerültek a Szépművészeti Múzeumba és a Fővárosi Képtárba. Egyik műve jelenleg az elnöki palota falát díszíti.

Ennyit a festőről és műveiről. A többit majd a képek fogják vallani.

dr Kampis Antal

ILOSVAI VARGA ISTVÁN FESTMÉNYEI

1.	Önarckép ecsettel, pipával (Olaj, 1934.)	2.500 Ft
2.	Sikátor (Olaj, 1935.)	2.000 «
3.	Hazatérők (Olaj, 1935.)	1.800 «
4.	Sárga fal (Olaj, 1935.)	1.800 «
5.	Házak, kőhordó emberrel (Olaj, 1936.)	3.000 «
6.	Birsalmák (Olaj, 1936.)	2.000 «
7.	Ház és kapu (Olaj, 1936.)	2.500 «
8.	Öregasszony (Olaj, 1936.) A Fővárosi Képtár tulajdona	
9.	Vörös épületek (Olaj, 1936.)	2.500 «
10.	Beszélgető asszonyok (Olaj, 1937.)	1.800 «
11.	Emberpár (Olaj, 1937.) Magántulajdon	
12.	Fehér kapu (Olaj, 1938.)	1.500 «
13.	Szürke házak (Olaj, 1938.)	3.000 «
14.	Zöld csendélet (Olaj, 1938.)	2.200 «
15.	Piros változatok (Olaj, 1938.)	2.000 «
16.	Fabódé kuttal (Olaj, 1939.) A Szépművészeti Múzeum tulajdona	
17.	Szegénynegyed (Olaj, 1939.)	1.800 «
18.	Kuthúzó ember (Olaj, 1939.)	2.200 «
19.	Napsütés (Olaj, 1940.)	2.800 «
20.	Színhangulat (Olaj, 1942.)	2.000 «
21.	Udvarrészlet (Olaj, 1943.)	2.500 «
22.	Önarckép bajusszal (Olaj, 1944.) a Szépművészeti Muzeum tulajdona	
23.	Zugutca, nőkkel (Olaj, 1944.)	1.600 «
24.	Önarckép (Ecsetrajz, 1944.) magántulajdon	
25.	Szakállas önarckép (Olaj, 1945.)	2.500 «
26.	Sárga kép (Olaj, 1946.)	1.800 «
27.	Lilás harmónia (Olaj, 1946.)	1.800 «
28.	Rózsaszín kép (Olaj, 1947.)	1.800 «
29.	Sárga házak (Olaj, 1947.)	1.500 «
30.	Utca munkással (Olaj, 1947.)	1.500 «

Sót Lajos u. 26
Bende Kálmán

Ilosvai Varga István

az Ernst Múzeum termeiben ismerteti meg a művészetszerető közönséggel, sajátos, egyéni piktúrájának újabb hajtásait. „Tősgyökeres" szentendrei. Néhány régebbi képén, csendéletén kívül minden témája: Szentendre. Együtt él a kedves, ódon házakkal, együtt lélegzik embereivel, egész lénye bennük olvad fel s rajtuk keresztül a maga életéről tesz vallomást. Széles ecsetjárással, vastag festékrétegekkel sajátos színharmóniákat varázsol a vászonra, és a szenvedélyesen nagyvonalú formázással megejtő hitelességű, nagyon mindennapi szépségeket tud felidézni bennünk; a hajnalok ezüstös derengését, a szürkületek opálos báját, a nyári nap szikrázó tüzét. Az emberek szerves tartozékai ennek a szűk, mégis egyetemes életű világnak: munkába mennek vagy onnan sietnek haza, beszélgetnek a kútnál, a kis-

Nejszabadnyi
1958 apr 23

Peter Imsch:
Jegyzetek

Kiállításokról

kapuban, olvasnak vagy játszanak. Ilosvai Varga sajátos hangja aránylag korán kialakult és azóta is szokatlanul egységes, állandó értékeket mutat. Ha időnként egyes képeinél bizonyos megrekedést érzünk, az nyilván abból az elzárkózottságból ered, amely ezt a jelentékeny művészünket hosszú évek óta megfosztotta a közönséggel való érintkezés frissítő és eszméltető hatásától.

1021 Ilosvai Varga István

PEST MEGYEI

Műterem, háttérben nyíló kaktuszok

A DOMBOLDALRA ÉPÜLT sárga ház manzárdszobájának ablakából csodálatos panoráma tárul a szemlélő elé. A mediterrán tájakat idéző magas tetejű, szabálytalan elrendezésű házak s alattuk a vén folyó. Festő ecsetjére-vásznára kívánkozó látvány. S hogy ez mennyire így igaz, ahhoz nem kell más, csupán annyi, hogy a szemlélő megforduljon, s máris úgy érzi magát, mint a televízió vezérlőtermében, ahol egyszerre tucatnyi képernyőn tárul elé a látott kép. Itt, *Ilosvai Varga István* szentendrei műtermében a tv-készülékeket pasztell színű keretek képviselik s bennük megannyi táj.

ILOSVAI VARGA ISTVÁN művészetének középpontja a *lírai hangulatú táj*. Nemcsak a messzi horizontú róna, a sejtelmes zsúfoltságú erdő. Képein tájakká szélesül a város zegzugos sikátora, kényszerű kanyarba zárul szűk utcája. Vonzó tájjá bomlik a gyúródeszkányi virágos kisudvar s nyájas távlatokba terjed a fölülről szemlélt háztetők szögekbe torlódó színes sokasága.

A természeti motívum azonban Ilosvai Varga István számára csupán alkalom és ürügy mondanivalójának, érzelmeinek kivetítésére. Borús tajaiban önmaga félelmei fenyegetnek, napfényes ragyogásaiban önmaga örömei ujjonganak. Teherhordóinak fáradtságát önmaga verítékezi, de még az utcák és közök kényszerű hajlataiban s a tetőgerincek megtört, szögletes ütközéseiben is önerőinek küzdelme tükröződik.

A dombra épült szentendrei ház akár múzeum is lehetne. A műterem és a szobák falain kiállításnyi festmény kínálja a látnivalót és ad egyúttal hű tükörképet egy életnyi pálya legjellemzőbb állomásairól. A pályakezdő évek művei mellett ott sorakoznak a férfikor s a legutóbbi évek alkotásai, széles skáláját mutatva a mindvégig egyenletes művészi útnak.

Érdekes művészegyéniség: képeiben felismerhető ízzelszínnel telíti meg Szentendre múltját, jelenét. Lírai festőalkat, nemcsak színeiben, műveinek képi megfogalmazásában is. Elsősorban tájakat fest, de tájaiból soha nem hiányzik a cselekvő ember. Ábrázolt figurái — a vízhúzó, a kapubarkácsoló, a beszélgető, a téglahordó, a répaszedő, a cipekedő, a kaszáló, a gyümölcsszedő — azonban sohasem uralják a képet, beleolvadnak a tájba, a kertbe, az utcába, együtt élnek, együtt lélegeznek vele. Nélkülük szegényebb lenne az ábrázolt táj, de a táj szépsége sem mondana sokat a bennük élő, mozgó, cselekvő emberek nélkül.

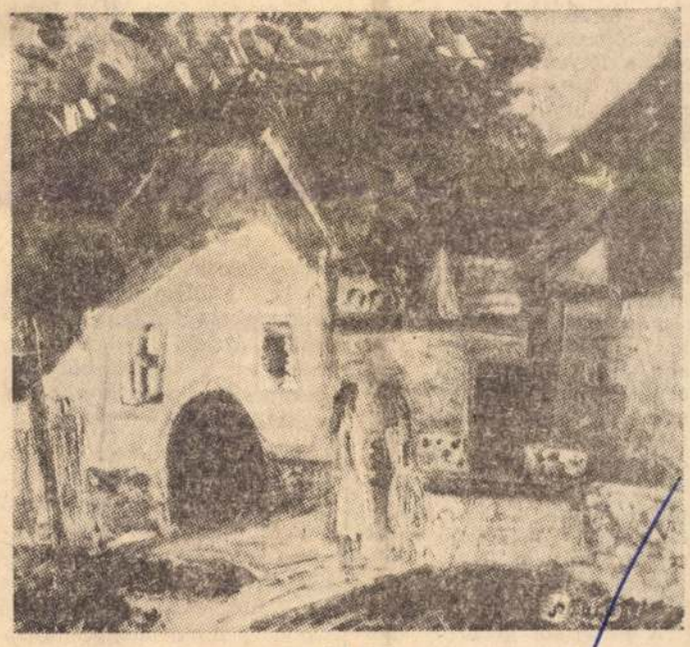

FEHÉR HÁZ

RIPPL-RÓNAI volt a mestere. Negyvenhárom esztendeje mutatta be először lírai hangulatú képeit, s az elmúlt esztendő végén közel kilencven képet bemutató kiállításával zárta be kapuit ideiglenesen a szentendrei Ferenczy Múzeum. Magas, szikár alakja hetvenhat évesen is változatlanul egyenes, csak a szeme gyengült meg erősen az utóbbi esztendők során. Festő számára pedig aligha lehet nagyobb tragédia gyengülő szeme világánál. Derűs, az élet szépségét, az ember győzelmét hirdető újabb alkotásai ezért váratnak magukra az utóbbi időben. Pedig témája is, mondanivalója is nagyon sok lenne még az emberek számára. Életkedvét, bizalmát azonban mégsem vesztette el, s ha ritkábban nyúl is az ecset és paletta után, mint tette azt hosszú évtizedeken át, még nem adta fel a művészélet minden reménységét. Éppen ezért valamiféle munka, elfoglaltság nélkül ma sem tudja elképzelni élete egyetlen óráját sem. Pihentetőül és nyugtatóul régi kedvenc hobbyjának hódol: a hatalmas kertben több mint ezer fajta kaktusz él, közülük több mint ötven bontogatja tarka, különös virágát éppen ezekben a napokban. Színpompás virágok a művészet tarka palettájának valósághű hátereként.

Prukner Pál

1972 JUN 27

Pest Megyei Hírlap

Magyar Hirdető
SAJTÓHIRDETŐ
Budapest, IX., Üllői út 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

...írlap

...kocsiban

ja majd a sebességi fokozatokat.

Vezet a robotberendezés

A fotocellás érzékelővel összeköttetésben levő elektronika folyamatosan „figyeli" majd a szembejövő gépkocsik lámpáinak fényét, és akkor is tompítja a reflektor fényét, ha a gépkocsivezető megfeledkezne az átkapcsolásról.

Az esőcseppekre önműködően meginduló ablaktörlő megszületésének híre a közelmúltban bejárta a világsajtót. Rövidesen a szériakocsikat is el fogják látni vele, ami annak köszönhető, hogy egyszerű és olcsó kis elektronikus egységet sikerült kifejleszteniük a kutatóknak, mely a „nedvesedési jel" parancsának engedelmeskedve működésbe hozza — az esőzés mértékének megfelelő sebességi fokozatban — a törlőlapátokat működtető mechanizmust.

A távolabbi jövőben bizonyára sor kerül majd olyan robotberendezés kidolgozására is, amely az autóutakon teljesen átveszi az autó irányításának bonyolult feladatát a vezetőtől.

A modern tudomány ...

Automato...

Azokat a műszaki a... kat, amelyek önműkö... végeznek bizonyos előre... határozott műveleteket (e... irányulhatnak közvetlenül az anyagi természetre, de pl. logikai feladatokra is), és közben bizonyos döntések meghozatalára is alkalmasak, automatának nevezzük. Egy „közönséges" esztergapad nem tekinthető automatának: ha viszont összekötjük egy programvezérlésű berendezéssel, amely lyukszalagon tárolt program alapján automatikusan legyártja a munkadarabot, akkor ezt a két részből összekapcsolt rendszert már nevezhetjük automatának.

Az automatizálásnak az a feladata, hogy az ember által az iparban végzett irányító munkát önműködő gépi folyamatokkal, automatákkal helyettesítse. Ezzel a gyártás hosszabb távon olcsóbbá, jobbá válik, és mindenképpen gyorsabbá.

Ezt a célt teljes vagy részleges automatikus irányítással érjük el, amely vagy vezérléstechnikai (ebben a folya... tud), vagy pedig szabályozástechnikai folyamatokat foglal magába (amelyben a vezérlőprogram alkalmas a minőségi követelmény betartatására).

Mind a vezérlő, mind pedig a szabályozó műveleteket műszerek végzik és ellenőrzik, amelyben igen fontos szerep jut az elektronikának.

Az automatikus irányítás tehát emberi erő nélkül létrehoz, fenntart, megváltoztat vagy megszüntet valamilyen műszaki folyamatot a tervező által megszabott program szerint.

Az automatizálás társadalmi hatásai egyelőre még beláthatatlanok. Tendenciáját azonban a leghatározottabban pozitívnek kell ítélnünk, amely értelmében a műszaki berendezések egyre inkább átveszik az embertől a nehéz fizikai és rutin szellemi munkát igénylő feladatok elvégzését.

...leggondok és holnap

haladta a 4400 vagont. Fajlagos hűtőkapacitásunk azonban mind a nyugat-európai országokéhoz, mind az iparilag fejlettebb szocialista országokéhoz (NDK, Csehszlovákia stb.) képest alacsony. A különbségek kiegyenlítésére a IV. ötéves terv további hűtőtárolók építését irányozza elő, összesen mintegy 2 ezer vagonos befogadóképességgel. Ezenkívül az országban sokfelé épitenek még kisebb-nagyobb előhűtőket, hűtött gyümölcstárolókat, amelyek inkább csak átmeneti szállást nyújtanak majd az értékes és fontos élelmiszerek számára.

Ahány élelmiszer, annyiféle a hűtési igény. Néhány gyümölcs, zöldség, a tojás stb. hónapokon keresztül beéri a plusz két-három fokos hőmérséklettel. Ugyanez a hőfok a tejnek és néhány tejterméknek csak néhány napig biztosítja az eltarthatóságát. A hús rövidebb ideig való megőrzése a romlástól ugyancsak plusz 1—4 fok közötti hőmérsékleten történik, huzamosabb ideig való konzerváláshoz azonban már mélyen a fagypont alatti — mínusz 15—25 fokos — hőmérséklet szükséges.

Gyorsfagyasztás - 30 fokon

készítelek széles választékának hosszú ideig való eltarthatósága csak gyorsfagyasztással, mélyhűtéssel oldható meg. Ha megfelelően nagy sebességgel történik a lehűtés, a sejtekben levő víz nem tűalakú kristályokká fagy meg, amelyek felszúrhatják a vékony sejtfalat, hanem legömbölyített élű kis „magokká", amelyek nem sértik meg azt. Igy használatbavételkor — a felolvasztáskor — az élelmiszer nem „esik össze", nem ereszt levet, hanem eredeti formájában áll rendelkezésünkre. A gyorsfagyasztó alagút mínusz 30 fokos hőmérsékletén megy végbe ez a gyors fagyás, s utána mínusz 20 fok körüli hőmérsékleten történik a tartós tárolás.

A hűtőháztól azonban még igen hosszú az út a fogyasztóig, sok idő telik el a kiszállítástól a felhasználás pillanatáig. Mind a mélyhűtött, mind a magasabb hőfokon hűtve tárolt élelmiszereket a hűtőházihoz hasonló körülmények kell, hogy fogadják az üzletekben. A mélyhűtött élelmiszereket forgalomba hozó üzleteket tehát mélyhűtőpultokkal kell ellátni, a többi élelmiszerek pedig ún. hűtővitrinekbe kerülhetnek (természetesen arra is gondot kell fordítani, hogy a szállítás során se melegedjék fel az áru). Olyan probléma ez, ami hosszú ideig késleltette

Ember, háttérben a természettel

PORTRÉVÁZLAT

A táj, a kert, a nagy szakértelemmel ápolt növények, az otthon és az ember — Ilosvai Varga István — olyan maradéktalan harmóniában olvadnak eggyé, mintha a festő maga festette volna.

Képeinek legvonzóbb jellemzője a harmonikus egység, amelyet a felszínes szem a színek viruló, mégis fátyolos összhangjának tulajdonít, — pedig ez a harmónia a színekben csak kifejeződik, lényege mélyebben él: a képei *lelke* harmonikus.

●

A hetvennégy éves művész életéveinek felét Szentendrén élte le, — de valójában Szentendre jelenti számára az életet magát. *„Második szülőhelyemmé vált. Most el sem tudom képzelni, hogy máshol éljek"*, — vallja.

Ez a művész szerves kapcsolatban él természeti környezetével, szinte növényi ragaszkodással kapaszkodnak gyökerei a tájba, amelybe viszonzásul *szinte emberi lelket* lehel képein.

— Megható a mozdulat, amellyel nagy óvatosan leemel a falról egy-egy elhalványult, bársonykeretes képet, anyjáét, családtagjaiét, — ahogy az otthonában összegyűjtött régi népi cserepeket, hímzéseket mutogatja, ahogy megörül *Maczóné*, az öreg takarítónő büszkén behozott ritkaszép, maganövelte virágának. Tekintélyes szakértők szerint is bámulatos kaktuszgyűjteményét sem hobbynak tekinti, — amint alkotó tevékenysége sem fogható föl *különös* foglalatosságnak. Még aki nem híve a túlzott tömegű és rendszerességű növénygyűjteményeknek, különösképpen az ilyen zárkózott, barátságtalan, látszólag élettelen furcsaságoknak, mint a kaktuszok, — az is elámul e sajátságos gyűjtemény szín- és formagazdagságán. És gyűjtőjük páratlan felkészültségén. Az angolnyelvű szakkönyvet érkezésemkor tette félre. A száz számra pompázó üvegházi és szabadonélő növényeket egytől egyig latin „tulajdonnevükön" szólítja — és ismeri a legrejtettebb tulajdonságaikat is.

Az egzotikus gyűjtemény mellett néhány ritka színű virágot is ültetett. — Apám idejében még csak ezerfajta rózsát ismertek a legnagyobb cégek is, ma huszonötezer fajta ismert, de ez a magyar Superstar a világkiállításon is díjat nyert! — mutatja, mintha a virág saját gyermeke lenne.

●

— Ez a legkedvesebb képem — mutatja odabent. *„Kép a feleségemről"* — 1967 októberében az Ernst Múzeumban rendezett önálló kiállításomon szerepelt először. Feleségem három nappal a megnyitás előtt került kórházba; a doktor megmondta, hogy egy széket sem tolhat arrébb, a szíve azt is megérzi. De a kiállításomra eljött... Karácsonyra virradóra halt meg.

Kedves volt festőnövendékének ez alkalomból írt, segítséget felajánló, ragaszkodását tanúsító levelét mutatja. Aztán előkerül a vendégkönyv is.

— 1962 óta vezetem. Úgy kezdődött, hogy *Darvas Szilárd* özvegye indonéz vendégeket kalauzolt hozzám, — akkor volt a pesti kiállítása az indonéz művészeknek. Darvasné lefordította az indonéz szavakat: *„Képeit liraiaknak tartják, olyanoknak, mint a szimfónia a muzsikában."*

Rauch professzor Madagaszkárból ezt írta: *„Amilyen mester a festészetben, ugyanolyan mester a kaktuszok nevelésében."*

Takahashi Masaaki, — böngészem a következő nevet.

— Az egész világot kerékpárral bejárt vendégem szövegét *Bakallár* festőbarátom (előbb növendékem) japánszakos felesége fordította le. Ezek az aláírások pedig a Budapesti Orvostudományi Egyetem filozófiai oktatóitól származnak... *Szerb Antalné* ezt írja: *„Szégyenkezem, mert azt hittem, nekem is vannak kaktuszaim."*

●

— Nézze ezt a fiatalkori önarcképemet. Ugye, furcsa: ez az egyetlen temperám...

1966. március 21-én a Munka Érdemrend ezüst fokozatával tüntették ki a művészt, hatvannyolc nyarán pedig — az Ernst-múzeumbeli kiállítás — érdemes művész lett.

— Ez békés munkalehetőséget, alkotó biztonságot jelent, de sajnos, mostanában kevesebbet dolgozom, a szemem miatt. Ősszel kórházban is voltam. Hatvannyolcban tizenketted magammal Essenben vettem részt az *„Ungarische Kunst der Gegenwart"* (Jelenkori magyar művészet) című kollektív kiállításon. Itt Csendélet, Szürke falak, és Utca csíkosruhás nővel című képeim szerepeltek. Ugyancsak hatvannyolcban állítottam ki helyben, a Szentendrei festészet negyven éve című tárlaton Sikátor, Sárga kép és Aluku című képeimet.

— Most egy, az eddigiektől eltérő tematikájú önálló kiállítást tervezek Szentendrén, a Ferenczy Károly múzeumban. A Nemzeti Galériából és magángyűjteményekből kell majd összeszedni az anyagát, a 35—40-es években festett, *munkáséletet ábrázoló képeimet:* Répaszedő, Szegény ember, Napszámosok, Piros falak, Emberpár, Krumpliszedő asszonyok, Utca kőmunkásokkal — és a többieket. 26—28 képet szánok erre a kiállításomra, — búcsúzik *Ilosvai Varga István* az alkonyati kert kapujában.

Úgy belenő a tájba, mintha a képet ő maga festette volna.

Péreli Gabriella

és szívvel fogadja az élményeket.

Kivonat a 6. számú napiparancsból.

Pest megyei KISZ-bizottság Vezetőképző Tábora, Sződliget, 1969. július 16. Jelmondat: „Dolgozni csak pontosan, szépen, ahogy a csillag megy az égen, úgy érdemes."

Táborügyeletes vezető: Somogyi Károlyné rajvezető.

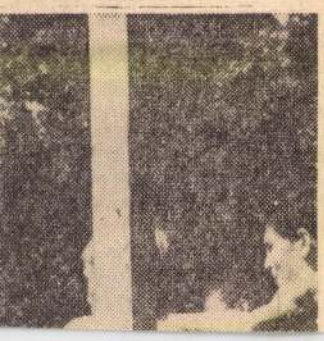

raj tagjait, akik jól [illegible] a tábor őrzését, nap[illegible] jukat is pontosan, [illegible] tatóan végezték, [illegible] plusz munkát is vé[illegible]

Kiemelkedő mun[illegible] zett: Gerlei Pál, Sző[illegible] Konta Zoltán és O[illegible] rolta.

Pajtások!

A táborozás megk[illegible] fújó hajborzoló duna[illegible] radt. Szélcsendes, n[illegible] ragyogó idő mosoly[illegible] dáman dolgozó és já[illegible] sokra. A mai feladat[illegible] tosan, fegyelmezette[illegible] tátok végre. A mu[illegible] tek tanúskodik arról, [illegible] lóban jó vezetőkk[illegible] válni. A jó úttör[illegible] azonban a legkisebb [illegible] óriássá nőhet, hiszen rátok fel kell hogy nézzenek pajtásaitok. Ezért sajnos figyelmeztetésben kell részesítenünk azokat, akik a fürdés engedélyezése előtt mentek vízbe. A folyóvíz nem Balaton, nem lehet vele játszani.

Ezután a napirend következik, amelyből két fontos eseményt szeretne a krónikás kiemelni: az első: itt járt a táborban és előadást tartott délelőtt Jónás Zoltán „Szabad hazában, Lenin útján" címmel. Az előadás szép volt, szellemes, mindenki nagy érdeklődéssel hallgatta, hiszen ez a mozgalom már hazánk fölszabadulásának 25. évfordulóját, valamint Lenin születésének 100. évfordulóját hivatott tisztelni.

Azután jött a napi szokásos program és a második nagy esemény, az ebéd. Mondhatom, kitűnő, ízletes, bőséges ebéd volt, persze akadt pajtás, aki kétszer is evett.

Sétánk során találkoztam itt az úttörők között kollégákkal is. Ők szerkesztik a tábori újságot.

Ti vagytok hát az utódaink, kedves kis kollégák. Kérlek, ne felejtsétek, ez a pálya is göröngyös egy kissé. És nálunk is érvényes a jelszó: „Dolgozni csak pontosan, szépen..." Ehhez a jelszóhoz, József Attilának ehhez a nagyon szép gondolatához legyetek hűségesek mindhalálig.

Aztán megtörtént a csoda és autogrammot kértek tőlem és én autogrammot adtam — életemben először. A tábor naplójába is beleírtam néhány mondatot, ahogyan illik. Úgy szerettem volna a sípba is belefújni, talán a gyerekek ideadták volna egy fújásra a síp-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 JUL 20
PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

Somogyi Károlyné táborügyeletes vezető

Varga Imre táborvezető.

jukat, de szégyelltem magam a pedagógusok előtt.

Esteledett, a tábor csendes lázban morajlott, vacsora, tábortűz, hej, mi lesz itt még ma. „A mi őrsünk olyan őrs..."

Szöveg: **Suha**

Foto: **Gábor**

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Ilosvai Varga István

1971 OKT 20

1021

Magyar Nemzet

Körséta öt kiállításon

Újra és újra hangsúlyoznunk kell jelentőségét, valahányszor egy-egy kiállítás, művészeti, művészettörténeti elemzés során szóba kerül *Szentendre szerepe* a magyar művészetben. Ezt kell tennünk most is,

Ilosvai Varga István festőművész

kiállításán járva, hiszen e tárlatnál frappánsabb bizonyítékot ritkán találhatunk érzékeltetésére. A nézőnek elég egy pillantás, hogy meggyőződjék róla: Ilosvai művészete Szentendrén teljesedett ki, pályája akkor szökkent a magasba, amikor — 11 évvel a főiskola befejezése után — 1934-ben először lépett a városba, hogy azután örökre foglya maradjon: az első nyári — szükség-parancsolta — »kiruccanás« után még azon az őszön letelepedjék »második szülőhelyén«.

A kiállítás, amely Ilosvai Varga István művészetének 33 éves szentendrei periódusát most az *Ernst Múzeum* látogatói elé tárja, jól érzékelteti azt a hatást, amelyet ez a város — a többi szentendrei festőéhez hasonlóan — Ilosvai festészetére gyakorolt. 1934 a letelepedés éve, s ez az első kiállított művek dátuma is: a kalligrafikus vonalak között, világító tiszta színekkel felrakott *Sárga emeletes ház*-é és a biztos kézzel formált *Önarckép* ecsettel, pipával című műé. Magas mércét állít ez a kezdés a művész elé, ám Ilosvai végig méltó tudott maradni hozzá, sőt a kiteljesedés fokain egyre újabb magaslatokra emelte önmagát és művészetét, fokozatosan tisztítva, élesítve színeit, a festői rend kristályát, mind tudatosabban fejlesztette a mai — a régi és új igényekhez egyaránt méltó szép csengésű formák világáig. Témája ugyanaz ma is, mint ami három évtizede ittmarasztotta: a város, az utcák, a házak, az egymásba torlódó tetők furcsa, geometrikus rendje, s a tűző nap által előcsalt, vagy a víz páráitól csillámló ködbe burkolózó színek. Ezt festi ma is, egyre elmélyültebben, mindig új és új szépségeket fedezve fel maga körül és fedeztetve fel művei tükrében általunk is. »Egyhúrú« művészet ez? Lehet. De humanizmusa, az emberi alkotások, a táj s a természet benne megvalósuló harmóniája mindent magába foglal és elmond, ami világunkban szép, ami örömet okoz, ami benne tiszteletre érdemes.

Fett Jolán tárlatát

az Iparművészeti Múzeum egyik emeleti folyosóján rendezte meg — tíz hónappal előző, Csók Galéria-beli kiállítása után.

Önismétlésnek, az előző sikerekre való biztonságos rátelepedésnek nyomát sem találhatja a látogató ezen a kiállításon. A munkák és a tervek egy része már ismerős ugyan a Csók Galériából, ezek azonban a mostani tárlat új környezetében az indítás, az elrugaszkodás talaját jelentik, amelyen Fett Jolán — képletesen szólva — megveti lábát, hogy tőlük az új eredmények, új utak felé törjön tovább. A legfontosabb tapasztalat, amelyet ezekből az újító, továbblendülő szándékú művekből leszűrhetünk, a színek erősödése művészetében. Ez a tendencia nem meglepő, sőt — mint a Nap-tanulmányok bizonyítják — a logikus továbbépítés a szorgos kísérletezés eredménye, amelynek nyomát a vázlatok és tanulmányok mellett kiállított kész műveken és kartonokon is világos vonalként kísérhetjük végig. Érvényesülését jól mutatja a vegyes technikával készült Faliszőnyeg és a Rusztikus kárpit, amelyek leginkább tükrözik Fett Jolán kitűnő anyagismeretre és a műfaj mélységes tiszteletére épülő alkotó módszerét.

Diskay Lenke grafikáinak

kiállítása — amelyet a Rákóczi úti *Fényes Adolf teremben* láthat a közönség — kettős tanulságot kínál. Az első, a népművészet felfedezése nem egyéni érdeme — hiszen közismert és megbecsült zseniális művek sora született már e kiapadhatatlanul buzgó forrás ihletéséből. A népi díszítő művészet figurális és ornamentális motívumainak világát találta meg Diskay Lenke művészete számára, világosan ismerve fel a meglelt motívumok rendjét és így, e kötődések és belső jelentések ismeretében használja föl őket nagyméretű fametszetein és linóleummetszetein.

A második tanulság, amely ezen a tárlaton a látogató számára kínálkozik a *kisgrafikai műfajok* jelentőségének nagysága. Diskay Lenke hivatott művelője e kevéssé hálás — nyilvános elismerést ritkán arató — műfajnak. Ex libriseit sokhelyütt ismerik külföldön: bemutatta őket Krakkóban, Hamburgban és Párizsban; az elmúlt évben pedig itthon, Budapesten is. Mostani, Fényes Adolf termi tárlatán kiállított munkái között örömmel fedeztük fel ezeknek a nagy művészi tudatosságot, mértékletességet és biztonságot kívánó kompozícióknak szép sorozatát — amely talán Diskay Lenke kiállításának legkiérleltebb és leginkább egységes része.

Jakuba János festőművész

három esztendő munkájának eredményét, festői pályájának 1965-től a legutóbbi hónapokig húzódó ívét tárja látogatói elé a Váci utcai *Csók István Galéria* termeiben. Hatvanegy képéből kirajzolódó új művészi korszaka egyenletes, letisztult világ képét vetíti elénk: a vásznakon csöndes, komoly líraisággal megfestett jelenetek sorakoznak, ihlető környezete, szülővárosa, Békéscsaba életéről.

Festői problémáknak, az anyaggal való viaskodásnak kevés nyomát találjuk ezen a kiállításon. Jakuba János egyszerű természetességgel kapcsolódik be — képeinek tanulsága szerint — a környezete által »eleve elrendelt« festői áramlatba, abba a művészi irányzatba, amely Nagybányától a régi Alföldi-eken át máig meghatározta hazai festészetünk derékhadának működését. Felfogása ezekkel rokon és bár formailag, képeinek erősebb szerkezetével, kiérlelt, a véletlennek kevés teret engedő kompozíciójával bizonyos távolságot teremt tőlük, a bensőséges együttélés, a kisváros egyszerű keretek között zajló — munkáin új, szinte örök értelmet, statikus formát kapó — életének megértése a mélyebb rétegekben a felületi összecsengésnél sokkal erősebb szálakkal kapcsolja össze őket.

Különös líra az övé: a lágyság hiányzik belőle, még a legszemélyesebb emlékek is bizonyos hűvösséggel kapnak formát a festményeken.

Czene Béla új festményeinek

Ernst Múzeum-beli kiállításán a »modernség« bőrébe bújt akademizmus felvonulásával találkozunk. Igen, »modernség«, így idézőjelben — mert a vásznakon az elsajátított manuális tudás, a szorgosan használt »modern« eszközök vékonyka bőre alatt csak közhelyek, az akadémiák kommerciálissá vált sablonjai vannak: a naturalista portréfestés és aktfestés szabványos elemei, amelyekből, mint egy építőkocka-sorozatból, állítja össze valamennyi képét Czene Béla. Ám ahogyan az lenni szokott, a felvett külső alól mindig kihallatszanak az igazi hangok, hol halkan, mint a szabványképeken, hol fülsértő hangosan, mint azokon a monumentálisnak szánt freskóterveken, amelyeket Czene az Erkel Színház és a debreceni Agrártudományi Egyetem Kultúrháza pályázatára készített. E tervek római iskolás »ihletettségű« narratív hangja, állandóan megbicsakló kompozíciója világosan elárulja készítőjük képességeinek határait, invencióinak hiányát, az akademikus festői nyelv gondolati kifejezésre való alkalmatlanságát.

Horváth György

pótlékáról, tásáról

anács

kül a teljesített munkanapokra.

A nyugdíj-rendelkezésekkel összhangban az új szabályozás azt is tartalmazza, hogy a munkában töltött napokon felül milyen időket kell a munkanapok számának megállapításánál figyelembe venni, ha a tag önhibáján kívül nem tudott a közös munkában részt venni. (Például: keresőképtelenség, katonai szolgálat stb. ideje.)

Az új rendelkezéseket 1968. január 1-től kell alkalmazni, tehát ettől az időponttól már az 1967-ben teljesített munkanapok figyelembevételével kell a családi pótlékra való jogosultságot megállapítani.

Állategészségügyi szolgálat

Az állategészségügyi szolgálat továbbfejlesztéséről szóló kormányrendelet kimondja, hogy *a bejelentési kötelezettség alá eső fertőző, valamint a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter által meghatározott egyéb állatbetegségek megelőzésével, felderítésével és leküzdésével kapcsolatos hatósági járványvédelmi feladatokat az állami állategészségügyi intézmények díjtalanul látják el.* Az egyéb állategészségügyi szolgáltatásokért az állami állategészségügyi intézmények részére térítést kell fizetni.

Az állami gazdaságok, egyéb állami vállalatok és intézmények, valamint a mezőgazdasági és a halászati termelőszövetkezetek saját alkalmazottként vagy termelőszövetkezeti tagként működő állatorvost is megbízhatnak állataik egészségügyi ellátásával. A mezőgazdasági üzemek közösen is alkalmazhatnak állatorvost. Amennyiben az üzemnek nincs saját állatorvosa, szerződést köthet a területileg illetékes állategészségügyi állomással, s a szolgáltatásokért állatállománya nagyságától függő átalányt kell fizetnie.

A kisebb állatállománnyal rendelkező mezőgazdasági üzemek, valamint a háztáji és egyéni állattartók esetenként bármely magángyakorlatra jogosult állatorvost is megbízhatnak jószágaik állategészségügyi ellátásával.

Az Egészségügyi Világszervezet támogatása

Az Egészségügyi Világszervezet kellő mennyiségű oltóanyag hiányában csak vontatottan tudja folytatni a világméretű himlő elleni kampányt. Ezért a tagállamokhoz fordult és kérte, hogy ajánljanak fel ingyenes oltóanyagot.

A Minisztertanács határozata alapján Magyarország 500 ezer adag himlőellenes oltóanyag térítésmentes felajánlásával támogatja az Egészségügyi Világszervezet akcióját és nyújt segítséget a fejlődő országoknak.

Rendben a téli ellátás

A lakosság téli ellátására történő felkészülésről szóló jelentés megállapítja, hogy *burgonyából, gyümölcs- és zöldségfélékből elegendő készlet áll rendelkezésre.* Burgonyából, vöröshagymából és almából lényegesen nagyobb mennyiséget tárolnak, mint az előző években.

A hosszan tartó szárazság és ennek folytán a vártnál alacsonyabb termés miatt *az őszi hónapokban és a jövő év első negyedében egyes cikkek — a káposzta- és gyökérfélék, valamint a fokhagyma — fogyasztói ára az előző évinél magasabb lesz.* A burgonya és a vöröshagyma fogyasztói ára nem változik, a *téli almáé pedig a tavalyinál alacsonyabb lesz.*

Mivel a lakosság szükségleteinek nagyobb részét a tárolt készletekből elégíthetik ki, *a szóban forgó élelmicikkek együttes árszintjénél lényeges változással nem kell számolni.*

Az egész v a kápráza

Ultrakön egész sor új

Alig 24 óra telt el azóta, hogy a Vénusz—4 simán leereszkedett bolygótestvérünk felszínére és méréseiről adatokat sugárzott a Földre. Az az érdeklődés, amely szá-adunknak ezt a tudományos-technikai bravúrját kíséri,

Magyar ál üdvözlő

Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, *Losonczi* Pál, az Elnöki Tanács elnöke és *Fock* Jenő, a Minisztertanács elnöke táviratot intézett L. I. *Brezsnyevhez,* az SZKP Központi Bizottságának főtitkárához, N. V. *Podgornijhoz,* a Szovjetunió Legfelső Tanácsa Elnökségének elnökéhez, és A. N. *Koszigin*hez, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnökéhez. A távirat szövege így hangzik:

A »Vénusz 4« szovjet űrállomásnak a Vénusz bolygó felületére történt sikeres leszállása alkalmából kérjük, fogadják a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának és kormányának, egész népünknek gratulációját, őszinte jókívánságait.

A »Vénusz 4« sikeres leszállása új távlatokat nyit a világűr és a naprendszer meghódításában.

A »Vénusz 4« űrállomás célbaérkezése, a szovjet tudomány és technika e nagyszerű eredménye, a Nagy Október ötvenedik évfordulójának előestéjén, örömmel és büszkeséggel tölti el az egész haladó emberiséget.

U Thant gratulációja

U Thant ENSZ-főtitkár Koszigin szovjet miniszterelnökhöz intézett üzenetében szív-

Látogatás a „V

Néhány szovjet újságíró járt a *»Vénusz-gyárban«* s az ott látottakról érdekes tudósításban számol be.

Az üzemben, ahol a Vénusz—4 készült, számtalan próbának vetették alá a felbocsátásra kerülő bonyolult űrlaboratóriumot. Centrifugára helyezték és olyan gyorsan forgott körbe, hogy *súlya százszorosára nőtt. Minden egyes csavarjára, minden egyes vezetékére félelmetes megterhelés zúdult.*

Az űrlaboratóriumot *sötét, kiégetett kenőanyaggal* — szublimált réteggel vonták be. Ennek célja az volt, hogy a laboratórium kibírja azt a pokoli tüzet, amely a Vénusz légkörébe való behatoláskor jelentkezik. *A kenőréteg meggyullad és maga is ég, de egyúttal megóvja a tudományos laboratóriumot attól, hogy az elégjen.*

Hogyan állítsák »talpra« ezt az egész bonyolult alkotmányt, ha oldalra dőlne? A tervezőknek eszükbe jutott a *»keljfeljancsi«* gyermekjáték, amely mindig visszatér eredeti helyzetébe. A mérnökök a Vénusz—4 űrlaboratóriumát ilyen »keljfeljancsivá« alakították ki.

A Vénusz—4-nek még cukorra is szüksége volt. Az űrlaboratórium nem süllyed le a vízben, sőt még a benzinben

A du földi megpr

Mind a mai napig csupán a szakértők szűk körében volt ismeretes, hogy *tulajdonképpen két Vénusz—4 űrállomás létezik.* Az egyik most már a Vénuszon van, a másik pedig még mindig a Földön. A tervezők ugyanis elkészítették a Vénusz—4 *tökéletes mását.* Belsejében ugyanazokat a műszereket helyezték el, mint amelyeket az igaziban. A dublőzt kamrába helyezték, ahol olyan kozmikus viszonyokat teremtettek, amilyenekkel az igazi Vénusz—4-nek kellett találkoznia, útban a titokzatos

Ilosvai Varga István

1021

VIII. 18. 17.4o. D. Alkotómühelyben. /Petőfi/ /5/

- Ilosvai Varga István festőművész, akinek alkotó munkásságát most bemutatni szeretném, Szentendrén él. Művészete szorosan kapcsolódik a szentendrei festészet legkiválóbb, legjelentősebb korszakához. A 3o-as években kialakuló, a 8-ak, és aktivisták örökségét felhasználva és tovább fejlesztő jellegzetes szemlélet uthoz. Fejlődésében azonban természetesen nem állt meg, ennél a lényegét tekintve konstruktivista szemléletnél, hanem tullépve rajta, kialakitotta maga sajátos festői világát, megalkotta a kifejezés olyan egyéni nyelvét, amely művészetét mindenki mástól megkülönbözteti, és messziről felismerhetővé teszi. Egyéni hangot képvisel tehát, amely éppen annyira különbözik az általában ismert szentendrei stilustól, mint amennyire ez a stilus különbözik, a szentendrei telep alapitóinak, az olasz ...-centonnevelkedett neoklasszicista modorától. 1954 szeptemberében, csoportos kiállitáson vett részt Szentendrén, a Ferency Károly muzeumban. Akkor, igy irt róla egyik kritikusa. Hogyan lehetséges, hogy egy körünkben élő, igen tehetséges művész, aki annyire ura a színnek, és a fénynek, csak saját kedvtelésére fest, visszavonultan, kialakitva a maga számára egy külön világot, amelyhez hozzáférni, csak az érzékelhető valóságból kiindulva nem lehet. A kissé patetikusan felvetett kérdésre, elég könnyü megtalálnunk a választ, magában a művész életművében, és életutjában. Ilosvay Varga

István, 1895-ben született, Kunhegyesen. Fiatal éveit szülőhelyén, és Jászberényben töltötte. Első mestere Ripl Rónai József volt. 1917-ben vették fel a Képzőművészeti főiskolára, ahol Balló Ede vezetésével sajátította el, a mesterséget. Tanulmányait, 1923-ban fejezte be, a rákövetkező évben Párizsba ment. Visszatérte után egy ideig Kunhegyesen dolgozott, majd 1927-ben Pestre költözött. 1929, majd 1930 nyarán Nagybányán dolgozott. Fordulópontot jelentett életében, amikor megismerkedett Szentendrével. A visszaemlékezéseiben igy ir erről: Egy nyáron nem volt elég pénzünk, hogy Nagybányára menjünk. Pár festő-kollegám ajánlatára kijöttünk hát Szentendrére, és itt olyan jól éreztük magunkat, hogy 1934 őszén, végleg ki is költöztünk. Második szülőhelyemmé vált. Itt bontakoztam ki, itt alakult ki a stilusom, amiben nagy része volt e kedves kis lirai hangulatu, és egyben erősen konstruktiv városkának. Most el se tudnám képzelni, hogy máshol éljek. Halálosan összekapcsolódtam Szentendrével. Ez a művész szavaival élve, halálos összekapcsolódás, élettel, és szépségekkel teli nagy művészet szülője lett. Szentendre kristályos levegőjében, ragyogó szine ittasult pikturája, különleges bájjal, mélyről fakadó, igaz költőiséggel fejezi ki örök, és egyetlen mondanivalóját, a valóság, a világ, az élet szépségét. Ez az egy téma, ez az egy mondanivaló csen[illegible] dül vissza, ~~az utóbbi 10~~

az utóbbi lo évben festett minden képén, ha más, más hangnemben is, olykor halk boruval, másszor ragyogó örömmel, váltva a csendes álmodozást, a szenvedéllyel, az indulatokkal. Képei tartalmukban, kivétel nélkül Szentendréhez, a városhoz, és a környező tájhoz kapcsolódnak. Talán ezért érzi a szemlélő első pillantásra valamiféle mesevilágnak, Ilosvay Varga István világát. Az odón barokk, és rokkokkó házak, templomok, a hegynek futó szük közök, fedett lépcsők, az emelkedő, tört vonalakban huzodó utcácskák, a szines falak, az éxlombus fákkal, tarka virágokkal szineskedő kertek, domboldalak, kimerithetetlen gazdagságban kinálják a festői élményt, a szem örömét. Szinte zenei ritmusban váltakozik itt a szin, és forma, a melódikus csengésü harmóniák, és az éles kontrasztok. És mégis, mindez az éneklő, muzsikáló festőiség, nem ég és föld között lebegő álom, hanem nagyon is a valóság talaján álló tárgyi igazság. A lágy gyöngyházas szinek alatt, kemény forma feszül. Az elomló foltok szigoruan szerkesztett térben rendeződnek. A rajz alig sejthető vonalait, határozott szándék irányitja, a konstrukció szolgálatában. A szinek pedig, nos, a szinskála, már-már szótározható festői nyelvvé vált, oly bizonyosan fejez ki lelki állapotot, életérzést, tünő hangulatot, maradó meggyőződést. Honnan indult Ilosvay Varga István müvészete, és hová érkezett, ezt ma már teljes

bizonyossággal mérhetjük fel. Emlitettem már, hogy kora fiatalságában, amikor tehetségét, elhivatását érezve, mestert keresett, akinek vezetésével eljuthatna mvüészete kibontatkoztatásának kezdeteihez, Ripl Rónai József szabad iskolájába vétette fel jagát. Itttamulta, és értette meg a kifejező vonalnak, a dekorativ foltnak, és a tudatosan hangolt, megszürt szineknek értékét, és alkalmazását. Késpbb, már a főiskola után, párizsi tanulmányai közben, megismerkedett a francia piktura főbb irányzataival, ezek közül, talán a kubizmus, és feltétlenül az espresszionizmus adott maradandó inditékok, későbbi munkásságához. Más beszürődést, a 2o-as évek Párizsa, tomboló müvészi forrongásának egyéb hatását, még korai képeim sem érzünk. Egyfajta hatást azonban mégis csak tett rájuk a müvészi világnak kaotikus kavargása, igaz, ez inkább negative érvényesült Ilosvay Varga müvészetében. Ennek a hatásnak tulajdonitható erős érzéke, és előszeretete, a konstruktiv képszerkesztés iránt, amely szentendrei munkásságának első, hosszu korszakát jellemezte. Ebben a korszakában modorát, a nagy erővel huzott konturok, a határozott osztó, és átló vonalak határozták meg. Es talán éppen ez indkolja, a városka személyes varázsán tul, hogy ide telepedett. Mert hiszen, a szentendrei telep festőit, és törekvéseit joggal érezhette a maga, és müvészi céljai rokonságának. Ez persze,

teljesen érthető! A szentendrei festők társasága, az 193o-as évek folyamán egyre több művészt vonzott magához. Idők jártával, éppen a 3o-as évek elején, és közepe táján, a társaság uj tagjai, elsősorban Barcsai Jenő erőteljes egyénisége révén kialakul Szentendrén egy olyan uj szemlélet mód, amely a XX. század magyar festészetének igen lényeges törekvéseit hordozta. Elmondhatjuk azt is, hogy Derkovits Gyula halála után, a szentendrei festészetben összpontosultak azok a szándékok, és kezdeményezések, amelyeket még az első világháboru előtt, a 8-ak, és az aktivisták képviseltek a konstruktiv kompozició terén. De akár ide sorolhatóak, a nagy magányosok, Nagy Balogh János, és Csontvári is. A két világháboru közötti korszakban, amikor a polgári festészet egyre inkább eltért, ezektől a forradalmi hagyományoktól, és visszakanyarodott a post-impresszionisták szemlélődő, passziv felfogásához, a szentendreiek szinte egyedül képviselték, a magyar müvészeti életben, az akkor egyedüli haladó irányzatot, azt a konstruktivizmust, amely egyet jelentett a világ átformálásának, és rendezésének szándékával. Ilosvay Varga István, szivvel-lélekkel idetartozónak tudta magát. A szentendrei festők társaságának ugyan nem volt tagja formálisan is. S miután házat szerzett Szentendrén, a telepre is csak ritkán járt el, müvészi kiállását tekintve, azonban szorosan belenyulik a szentendrei pikturába. Ezekben az é-

vekben egész sorát festi a városrészleteknek, amelyek között kiemelkedik az 1935-ben készült Sikátor, és Utca a három napszámossal, a Piros fal cipekedőkkel cimü képek. Ezek a festmények, s még néhány, önarc képek, csendéletek sorozata, sokat elárulnak arról a hatalmas küzdelemről, amely a megtalált nyugalomnak ezekben az esztendeiben, értelmében lezajlott. A többnyire sötét tónusu, komor, erős rajzu képek viharos szenvedélyről, nehéz vivódásokban elért keserü érzelmekről beszélnek. Képei nyers vázára, hatalmas erővel rakja fel a szineket. Korteljes gazdagsággal, hol fukar takarékossággal. S ezek a szinek, nem hivalkodnak, de igy nem ragyognak. Tompa, ~~xxxxxxxxxx~~ keveretlen vokális szineket alkalmaz, ebben is, espresszivitása mutatkozik meg. Ekkor is, később is, sokat foglalkoztatja az ember ábrázolás. Ebben is elsősorban a szegények, az elesettek felé forditja emberséges érdeklődése, részvéte. Kisméretü, de annál megrázóbb erejü festményei, Az emberpár, A munkanélküli, A nyomor, A kut-huzó cimet viselő, hogy csak néhányat emlitsek, dokumentum erejü kifejezője az elesett, mindentől, és mindenkitől elhagyott szegénység világának. Ezeken szinei is mások. Sötétek ugyan, de a belső szenvedély, a tehetetlen részvét, és a harag izzitja tüzessé, mély pirosai, barnái teszi félelmetessé liláit, haragos kékjeit. Ez a kettősség jellemzi munkáját, a 4o-es évek forduló-

ján is. Egyrészről, városi tájképeinek konstruktivitása, és szineinek tartozkodó tompasága, másrészt ember ábrázolásának espresszív telitettsége, s itt szinei áttüzesedése. Ezután meglehtősen hosszu átmeneti korszak következik. A körvonal jelentősége mindinkább csökken, a szinek világosodnak, passztuzus, nagy ecset-fromákkal alakitott képek korszaka ez, amelyet egyik méltatója nagyon találóan jellemzett. Ecsetét, inkább csak siklatja -irja róla-. Vajudásának rikitó elemei már csak ritkán törnek a felszinre. A formák körvonalainak megoldásával, és a két felület teljességén egyszerre remegtetett egyenlitő ....., az érzelmes szemlélődésnek nyit ajtót, müvészetében. Ez az átmenet, mintegy 1954-55-ig tart. S erre következik, a boldog szinesedés, az önfeledt liraiság egyszerre kibomló virágzása. Amint a hangjára talált énekes, nem tud betelni a dallal, ugy ontja most magából a szinharmóniákat. Még képei cimében is hangsulyozza uj szenvedélyét. Vörös szinek az utcán, Szines kép, Sárga-kék-piros csendélet, Rózsaszin ház, Piros póstaláda, mintha felhivás lenne mindegyik, hogy a néző meglássa, megtudja a szinek friss örömét. Ismét másik méltatója tanulmányából idézek egy részletet: Alap attitudje a költőiség. De ha tüzetesebben szemügyre vesszük a képeket, észre vesszük, hogy többről van szó, nem csupán a lira megnyerő

szólamait halljuk, hanem a vivódó lélek belső nyugtalanságát, indulatait, fojtott vágyait, töprengő gondjait, az alkotó filozófikusan komoly gondolatait is megérezzük benne. Kiderül, hogy a nehezen csendülő harmónikus foltok mögött, feszülő szerkezet van. A látszólag oldott formák, szigoru téli konstrukció rendjét követi. A felfokozottan izzó,vagy sejtelmesen hülékennyé lágyitott szinek emocionális izgalmak közvetitői. Az impresszió, és expressió egybefonódik, egyszerre jelentkezik. Nemcsak az tünik fel, hogy a müvész pontosan megjeleniti különös benyomásait, hanem az is, hogy érzelmei közvetitésének ürügye csupán, a tárgyi valóság. Innen van a képek sajátos zeneisége is. Lágy moll hangjaikat, a kellemes sárgák, zöldek, finom szürkék, meleg vörösek intonálják. S mégsem valamilyen fárasztóan elvont, kiagyalt világ ez, Szentendre ismerős falai között jár. A realitás életszerüsége, soha sem ~~nésze~~ rí le Ilosvay Varga István képeiről, bármily messze vetődik, a szokványos ábrázolási módszerektől. Hozzátehetjük ehhez, hogy a müvész nemcsak mesterségének fülényes tudója, hanem eredeti, és önálló szellem is. 3o éve él, és alkot Szentendrén, olyan környezetben, ahol müvész telep lévén, szinte rajokban fordulnak meg a müvésztársak, hozzák, viszik a maguk, és mások kisérleteit, próbálkozásait.

Az eleven művészetnek, ebben az áramlásában Ilosvay Varga, megőrzite művészete érintetlenségét. Modorának, felfogásának, kifejezésmódjának minden változása, a maga fejlődésének logikus következtetése csupán. Nem kapcsolódik máshoz, csak önmaga előzményéhez. Igy, és ezért válhatott a mai magyar festészet elismert, és jelentős alkotójává.

- - - - - - - - - - -

Ambrus Tibor riportját hallották hallgatóink.

Az olvasó művészetének, ebben az értelemben Ilosvay Varga megújuló művészete örömeteljességét. Modernnek, reflexekének, kifejezésmódjának minden változása, a mega jódásnak legújabb követelményeit. Ben Kapcsolók működnek, ezek összegezésében. Így, és ezért változott a mai magyar festészet alkotójává.

- - - - - - - - - -

Ambrus Tibor sipoltjét beillesztik.

Ilosvai Varga István

1021

197o. X. 3o. 21.15 D. Petőfi.

Láttuk, hallottuk.

- Kiállitási kritikánk e héten Ilosavai Varga István festőművész szentendrei táralátról szól. Ambrus Tibor olvass el róla jegyzetét.

- A szentendrei Ferenczi muzeum termeiben nyilt meg Ilosvai Varga István festőművész kiállitása. A most 75 éves mester müvészete szorosan kapcsolódik a szentendrei festészetnek, a 3o-as évek elején kialakult, és a Nyolcak és az aktivisták örökségét felhasználó és tovább fejlesztő jellegzetes szemlélet módjának. Müvészá fejlődésében azonban nem állt meg annél a lényegét tekintve konstruktivista szemléletnél, hanem tulépve rajta, kialakitotta a maga sajátos festői világát, megalkotta a kifejezés olyan egyéni nyelvét, amely müvészetét mindenki másétól megkülönbözteti, felismerhetővé teszi. Ilosvai Varga István 1895-ben Kunhegyesen született. Első mestere Rippl Rónai József volt, 1917-ben iratkozott be a képzőművészeti főiskolára, ahol Bauxx Ede növendéke volt. Tanulmányait 1923-ban fejezte be, s a rákövetkező évben Párizsba ment. Visszatérte után egy ideig Kunhegyesen dolgozott, majd 1927-ben Budapestre költözött. 1929 és 3o nyarán Nagybányán dolgozott. Fordulópontot jelentett életében amikor megismerkedett Szentendrével, ahol 1934-ben házat vett, és azóta ott dolgozik. Önéletrajzában igy ir. Szentandre második szülőhelyemmé vált, itt bontakoztam ki, itt alakult ki a stilusom. Most el sem tudom képzelni, hogy máshol éljek, halálosan összekapcso-

lódtam Szentendrével. Ebből a müvész szavaival élve halálos összekapcsolódásból élettel, és szépségekkel teli nagy müvészet született, amelynek egyetlen mondanivalója, a valóság, a világ, az élet szépsége. Ez az egy téma, ez az egy mondanivaló cseng vissza az utóbbi 15 évben festett minden képén, ha más más hangnemben is, olykor halk boruval, másszor ragyogó örömmel, váltva a csendes álmodozást a szenvedéllyel, az indulatokkal. Képei tartalmukban kivétel nélkül Szentendréhez, a városhoz, és a környező tájhoz kapcsolódnak. És talán ezért érzi a szemlélő eslő pillantásra olyan mesés tájnak Ilosvai Varga István világát. Az ódon barokk, és rokokó házak, templomok, a hegynek futó szük közök, fedett lépcsők, az emelkedő, tört vonalakban huzodó fácskák, a szines falak, a dus lombu fákkal, tarka virágokkal szinesedő kertek, domboldalak, kimerithetetlen gazdagságban kinálják a festői élményt, a szem örömét. Szinte zenei ritmusban változik itt a szin, és forma, a melodikus csengésü harmóniák, és az éles kontrasztok. Mégis a lágy gyöngyházas szinek alatt szilárd forma feszül, az elomló foltok szigoruan szerkesztett térben rendeződnek, a rajz alig sejtető vonalait, határozott szándék irányitja a konstrukció szolgálatában. A szinek pedig, nos a szinskála már-már szótározható festői nyelvvé vált, oly bizonyosan fejez ki lelkiállapotot, életérzést, tünő hangulatot, maradó meggyőződést. Hozzátehetjük mindehhez, hogy a müvésze nemcsak mesterségének fölényes tudója, hanem eredeti, és önálló szellem is. 36 éve él, és alkot Szentendrén, olyan

környezetben, ahol müvésztelep lévén, szinte rajokban fordulnak meg a müvésztársak hozzák, viszik a maguk és mások kisérleteit, próbálkozásait. Az eleven müvészetnek ebben az áramlásában Ilosvai Varga István megőrizte müvészete érintetlenségét, modorának, felfogásának kifejezésmódjának minden változása önmaga fejlődésének logikus következménye csupán, nem kapcsolódik máshoz, csak önmaga előzményéhez, igy és ezért válhatott az élő magyar festészet elismert, és jelentős alkotójává.

Ilosvai Varga István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI HÍRLAP

1958 SZEP 14

610

A SZÍNEK LIRIKUSA

Ilosvai Varga István kiállítása

Minden nyelv szókincsét a tájszavak, szépségét az ötletes szókapcsolások gazdagítják. A festészetben sincs másképp. A színek, a formák, a megoldások, a mondanivalók egyénenként változnak s általuk gazdagodik és teljesül ki a magyar piktúra. Ilosvai Varga István kiállítása a vásárhelyi Tornyai János Múzeumban erről ékesen tanúskodik: Ilosvai Varga István harminc éves munkásságának legjobb darabjait láthatjuk a kiállítási terem falain igen jó elrendezésben.

Tudnunk kell, hogy Ilosvai Varga a 20-as évek végén Rippl Rónai tanítványaként indult útnak. Kemény körvonalai csakhamar meglágyulnak, palettája megszínesedik s alkotásain elömlik valami kedves egyéni líraiság. Noha alföldi születésű, otthona Szentendre. Mintha már ez a tény predesztinálná színélményeit. (Tornyai is Szentendrén vált a színek rabszolgájává.) Lévén Ilosvai tipikus tájképfestő, vásznain szűk otthonának jellegzetes utcái, sikátorai, házai rögzítődnek ezernyi változatban, de mégsem egyhangúan, mert állandóan új és új elemek kapnak hangsúlyt.

Már eddig is sokan tekintették meg Ilosvai Varga István kiállítását, s remélhető, hogy az elkövetkezendő hetekben még többen adóznak elismeréssel a színek lirikusának. — sze —

•

Amit a kiállítástól függetlenül szóvá kell tennünk az, hogy huzamosabb idő óta a tárlatok megnyitására meghívott vendégektől is múzeumi belépődíjat kérnek. Erre sehol sincs példa. Kell fizetni a tárlatok és múzeumok megtekintéséért, de nem a megnyitáskor. Nem tudjuk egy helytelen rendeletről van-e szó, de mindenképpen korrigálni kell ezt az immár megszokottá vált helytelen gyakorlatot.

felhívása a üzembe

Az 1/1958. KPM közös delet alapján ben megkezd művek rer cseréje. *A csere helyéről és időpontjáról az illetékes rendőrhatóságok az üzembentartókat értesíteni fogják.*

Az Országos Rendőrfőkapitányság közlekedésrendészeti osztálya a csere gyors és zavartalan lebonyolítása érdekében felhívja a gépjárművek üzembentartóit, hogy *az igazoló-lap adataiban beállt esetleges változást az illetékes rendőrhatóságnál sürgősen rendezzék.*

23 darab 4 találatos szelvény a lottón

A 37. játékhétre beérkezett 2 470 759 lottó-szelvény. Elosztásra került 3 706 138.50

és szake

A LXII. mezőgazdasági kiállítás alkalmából Magyarországon tartózkodó V. V. *Mackovics*, a Szovjetunió földművelésügyi minisztere, a silókukorica-termesztésben, a termelési költségek csökkentésében elért eredményekért és az e téren végzett jó munkáért a Szovjetunió mezőgazdasági kiállításának aranyérmével tüntette ki *Kovács Pálnét*, az adonyi Béke Tsz elnökét. *Dobrai Józsefet*, a karcagi Béke Termelőszövetkezet elnökét, *P. Szabó Imrét*, a karcagi Hunyadi Termelőszövetkezet elnökét, *Kovács Józsefet*, a Hajdúszoboszlói Egyetemi Tangazdaság fő-

Ilosvai Varga István

1974 AUG 31

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

1021 MAGYAR HÍRLAP

Ilosvai Varga István 75 éves

Ilosvai Varga István festő, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze, a szentendrei festészet egyik vezető egyénisége ma tölti be élete hetvenötödik esztendejét.

Kunhegyesen született 1895-ben; Ripp-Rónai József szabadiskolájának, majd — a Képzőművészeti Főiskolán — Balló Edének volt a növendéke. A 20-as években huzamosabb időt töltött Párizsban, ahol a modern francia festészet legjobbjainak merész, felszabadult színei és architektonikus komponálásmódja el nem múló hatást gyakorolt reá. Párizsból visszatérve tagja lett a progresszív fiatal festőkből alakult ÚMÉ-nek (Új Művészek Társasága) és a KÚT (Képzőművészek Új Társasága). A KÚT tárlatain együtt szerepelt *Beck* Ö. Fülöppel, *Medgyessyvel*, *Márffyval*, *Czóbel* Bélával, *Egry* Józseffel, *Derkovitscsal*, *Kmetty* Jánossal és a két háború közötti időszak más prominens festőivel, szobrászaival.

A 30-as évek derekán Szentendrére költözött; azóta megszakítás nélkül ott él. Főként szentendrei táj- és városképeket, csendéleteket és önportrékat fest; munkáit feszes szerkezet, élénk, friss kolorit és hiteles, bensőséges költészet jellemzi; érzelmekben gazdag, életörömöt sugárzó piktúrája értékes része a jelenkori magyar képzőművészetnek. Hetvenötödik születésnapján szeretettel és nagyrabecsüléssel köszöntjük a mestert.

D. I.

Dél-Vietnam

Tüzérségi támadás

A VDK-ban bomb

(AP) A vietnami szabadságharcosok vasárnap hajnalban rakéta- és tüzérségi tüzet zúdítottak az amerikaiak és délvietnamiak *több mint 30 támaszpontjára.* Hónapok óta ez volt a partizánok legerőteljesebb támadása — hangoztatják a nyugati hírügynökségek.

A DNFF tüzérsége *lelőtt két helikoptert.* Hat amerikai meghalt, 12 pedig megsebesült.

Egy saigoni amerikai szóvivő közölte, hogy pénteken a haditengerészet egyik harci repülőgépe *észak-vietnami légvédelmi állásokat bombázott* Vinh városától mintegy 35 kilométerrel északnyugatra. A szóvivő szerint a támadás „megtorlás" volt amiatt, hogy tüzet nyitottak egy amerikai felderítő repülőgépre.

(AFP) Da Nangban egy amerikai hadbíróság tíznapos tárgyalás után *felmentette* Randell D. *Herrod* tengerészgyalogost, aki február 19-én előre megfontolt szándékkal agyonlőtt 16 dél-vietnami nőt és gyermeket. Két társát, aki a vád szerint szintén részt vett az akcióban, a hadbíróság ugyancsak felmentette.

(UPI) Vasárnap délelőtt Saigonban mintegy *300 egyetemi hallgató tüntetett a kötelező katonai szolgálat ellen.* A mintegy kétórás tüntetésnek a rendőrség

Ilosvai Varga István

ior u. 17
8-307

P

ván

fes-
csak
ibo-
a
ros-
im-
zép-
nö-
kö-
ott-
úgy
nak
út-
kok
ött,
ed-
új
at-
so-
ol-
ál-

kal, pettyekkel, de valahogy mindig harmóniába rendeződnek. Olyan érzékletesen találják a kövek, meg a foghatatlan levegőég, a fényitatta falak matériáját, hogy szinte érzékeinkkel éljük az elénk táruló képet. Utja a komor mély színektől a légies könnyedségű, színpompa felé vezetett, a sárga, rózsás, ezüst harmóniák felé. *Modern konstruktiv* művészet az övé; ha mégoly finom fátylak mögül bontakoztatja is a látványt, foltjai sose málladnak szét, az architektónikus kompozíció állványain élnek, lágyítva annak szigorúságát, kiemelve, hangsúlyozva formabeszédjét. Fényképlencsével rögzíthető mozgás nincs képein, de annál több bennük *a színekkel teremtett világ belső dinamizmusa.* A látszólagos állapotszerűség szuggesztív téri mozgásokat, rejtett, okosan egyensúlyozott feszüléseket takar. A színek és formák küzdenek egymással; egy-egy épülettest szinte kubista határozottsággal hasít magának teret. Ilosvai Varga színeiben játékosság van, a napfényaranyozta alkonyatokban, és a kivillanó élénk asszony-szoknyákban meg finom romantika. Festészete csupa bensőség; a kis méretek és a csöndes zúgok meghittsége. Költészet, amelyben főszereplővé tud magasztosulni a sikátor íves karú kútja, egy lila kerítés, egy kapuoszlop-pár éppúgy, mint az utcán újságot olvasó figurája, vagy a barna dombhajlaton görnyedő földmunkás ember moly jellegű, monumentális alakja. (Ernst Múzeum.)

Artner Tivadar

A CDU ellen… irányára és módszereire jellemző az a nyilatkozat, amelyet a kereszténydemokrata párt hamburgi vezetősége tett. Eszerint a szociáldemokraták *„a legjobb úton haladnak afelé, hogy államellenes párttá váljanak"*. A hadügyminisztérium pedig közölte, hogy *ha kell, szükségállapotot hirdetnek meg, amikor is minden hatalom Adenauer és a hadsereg kezében összpontosulna.* Tehát: terror a napról-napra növekvő, az atomfegyverkezéssel egyértelműen szembeforduló népmozgalom ellen.

A csütörtöki parlamenti vita kevés reményt nyújt arra, hogy a szociáldemokrata javaslatok át tudnák törni az Adenauer-párt parlamenti hadállásait. E vita inkább csak *újabb lépcsőfok ahhoz a nagy társadalmi összefogáshoz, amelyet a nyugatnémet lakosságnak az NDK békés politikájára támaszkodva végig kell harcolnia, ha azt akarja, hogy hazája ne váljék izzó atomhamuval borított pusztasággá.* A halál szele pedig éppen ezekben a napokban száguldott végig Nyugat-Németországon. *Rajna-Pfalz* tartományban az amerikai megszálló csapatok atomfegyver-gyakorlatainak során *csaknem végzetes szerencsétlenség történt.*

Az egyik Matador-típusú rakéta — eddig még ki nem derített okokból — lángra lobbant.

A lángok azzal fenyegettek, hogy átcsapnak arra a tartályra, amely a rakéta meghajtásához szükséges több ezer liter üzemanyagot tartalmazta, s hogy egyúttal

felrobbantják a rakéta tíz mázsa súlyú atomrobbanófejét.

Ha e robbanásra sor került volna, akkor Kaiserslautern, Sembach és más környékbeli helységek eltűntek volna a föld színéről. Az utolsó pillanatban azonban sikerült egy daru segítségével kiszabadítani a robbanófejet és ezzel megakadályozni a katasztrófát. Ennek az esetnek áldozata is van: *egy amerikai katona, aki a rakéta égése közben támadt gázoktól megvakult.* De mi lett volna, ha az atomrobbanófej felrobban?

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1958 ÁPR 10.

610

Ilosvai Varga István kiállítása

A mai magyar képzőművészetben egyre erőteljesebb hangon szólal meg a szentendrei művésztelep sajátos szólamaival, mélyzengésű fugáival. Bár az a művészcsoport, amely harminc év előtt a természeti és művészeti motívumokban gazdag, dunamenti városkát választotta működési helyéül, azon belül, hogy a művészet megújítására törekedett, nem tűzött ki határozott célt vagy programot — mégis *Barcsay Jenő*, a telep egyik alapító tagja határozott egyéniségével művészbarátait akarva, nem akarva a konstruktív törekvések irányába vezette. Barcsay nagysikerű, s legutóbb Kántor Andor értékes kiállítása után — amelyekkel művészeti életünk bizonyos adósságokat is törlesztett —, most *Ilosvai Varga István* gyűjteményes kiállításán a szentendrei iskola egy újabb érdekes vetületben jelenik meg előttünk. Ez a háromévtizedes művészpálya, amelynek elindulása, folyamata, kitérői és zökkenői most egybegyűjtve sorakoznak fel az Ernst-múzeum termeiben, egy olyan festőt mutat meg, aki finom művészi mondanivalóit sohasem bízta a véletlenre, hanem átgondolva, át- meg átszűrve próbálta kifejezni s igyekezete arra irányult, hogy a dolgok mélyére ható erőket juttatva érvényre, hangsúlyozza a művészi tartalom alakító hatását. S mindenekelőtt iparkodott újhangú képi megfogalmazásba tömöríteni az érzelmek táplálta élményeit. Zárt világ az Ilosvai Vargáé. Beléje hatolni mégse fáradság, mert nincs ennek a dús kollekciónak egy darabja sem, amely ne találna utat a nézőhöz. Ifjúkorában az expresszionizmus kísérleteihez kötötte le magát, kissé pózos korai Önarcképe egy lázban égő fiatalembert mutat, aki nagyratör és sokat akar. De már akkor is a szerkesztés, az egyszerűsítés, a tömör fogalmazás, a jelképszerű összevontság képeinek lényege. Mindig konstruál, sohasem bízza magát önfeledten a látványra, a látvány esetlegességeire. Szinte belekényszeríti a függőlegesek és vízszintesek határozott építményébe azt, amit lényegesnek érez s változatos színharmóniákkal, hol a vörösök, hol a kékek vagy violák domináló hangsúlyával fokozza fel, lényegíti egyénivé a szentendrei utcák mozgalmas, barakkos lejtését, a pazar bőségben eléje táruló festői motívumokat. Ezekkel a motívumokkal Ilosvai Varga úgy játszik, mint a hegedűvirtuóz az egy húron. Egyszerűsít, rendet teremt, olykor túlkomplikálja az egyszerűt, máskor emberalakot helyez a vonaglóan kanyargó útra, noha nézetünk szerint sem a kép tartalma, sem esztétikája nem indokolja. Mégis, ha végigjárjuk ezt a pompázó színekben átköltött, lüktető világot, egy tudatosan alakult és alakított művészpálya bontakozik ki előttünk, amelynek egymást követő állomásai gazdagodást mutatnak színekben, líraiságban, a kezdeti expresszionizmus önkényes formaalakításai mindinkább szelídülnek, az extatikus hang is józanabb, emberibbé válik és mindenekelőtt egyénivé.

d. m.

18.
javítást,
egbízha-
válla-
utca 27.

alkatré-
Kará-
or utca
elő.

állala-
tburg.
Gránit
túlfo-
meg-
garan-
sfa ut.

lendke-
esét vi-
azonnal,
delejezi
as. Vá-

gene-
ló. Sle-
ház ut-

ÉTEL

dók el-
anizáló,
készíté-
válla-
il tér 3.
yökeres

Ortutay Gy
Rajcsányi
Sza
A kiac
Szerkeszt
K
Af

Leválasztható l
központi fek
földszintes, kettő
nagyméretű szobás
társbérleti lakásomat minden elfogadható társbérletért elcserélném. Telefon: 269—173.

Üres szobát keres egyedülálló tanár. 180—788.

Belvárosi, Martinelli (Szervita) tér 3. számú félemeleti kétszobás, egymásbanyíló komfortos udvari lakásom elcserélném 2 szobás összkomfortos utcaira.

Elcserélném Nyugatinál levő telefonos, nagyméretű, egymásbanyíló kétszobás félkomfortos lakásomat egyszobás komfortosra. Érdek-

Belvárosi
három szoba hallos lakásomat elcserélem két darab kétszobás komfortosra. Ajánlatot »Testvérek« jeigére, kiadóba, Miksa utca, kérek.

Elcserélném Szabadság térre néző kettőszobás, hallos nagyméretű utcai, balkonos, központi fűtéses lakásomat egyszobás hallos vagy kisméretű összkomfortos 2 szobásra, első emeletig — belterületen. Esetleg. XI., Bartók Béla út vagy Zugló elején, 5-től 7-ig. V., Belonjannisz u. 18. III. 3/B.

Budai háromszobást adok egymásbanyíló kétbudaiért és rt, megsel. 427— —10-ig.

t-, háromgarzon lapítkezéséhez társasházt keresünk önnel. Te- —340. 16—

nyíló kétmfortos — elsőemeleti t adok. — zobás össz- főbérletit badrendel- »Megegye- « jeligére, ilás téri

társbérleti es Budagános ápofon: 135— —8. min-

fő-, társbérletet kegépészmérvetítést hoVágó. XII., 11.

térnél 3 összkomutcai, I. déli fekcserélném 2 szoba fortra. —)—077. 9—

m Kiskunán. közlevő két onyha, kamba, vízvelakásomat yéki, esetzobásért is. 76« jeligéba. Miksa

szoba,
konyhás utcai olcsó bérű lakásom emeletire, lehet nagyobb méretű is, megegyezéssel, Nyugati környékén. XIII., Rózsafa u. 4. fszt. 2

Elcserélném főútvonali háromszobás, jó beosztású, összkomfortos utcai lakásomat kétszobásra. — »Második emeletig 21029« jeligére, Magyar Hirdetőbe, Lenin körút 80.

Zöldövezetben levő (Bp., XIV., Szabó József u. 14/b, II. ép.) kettő szoba összkomfortos, földszinti, cserépkályhás, gázos lakásom elcserélném, 2 nagyobb szoba összkomfortos, vagy kettő szoba hallos, összkomfortos lakásért, ráfizetéssel, lehetőleg kertes házban I. emeletig. Nagyobb lakás leválasztását is vállalom. Megbeszélés a fenti címen, mindennap 18—20 óráig. Uitz Lajosné.

INGATLAN

Kétszer egyszobás előszobás házrész cserelakással, egy szoba beköltözhető, hetvenötezerért. XX. Drégely tizenegy.

Termálvizes, központi fűtéses, 2 szoba komfortos utcai öröklakás. Újlipótvárosban eladó. Telefon: 315—042.

Kispesten, kétszer szoba, konyha, kamra, veranda, cserelakással eladó. Érden 150 □-öl telek, eladó. Érdeklődni: 135—992.

Csillebércen, 220 □-öl közműves telek olcsón eladó. Érdeklődni: Alkotás utca 13. II. 8.

Romániában levő családi házamat elcserélném magyarországira. — Bényi, Mátyásföld, Kossuth u. 18/B.

Alkalmi vétel! Sürgősen eladó Mátraszentimre határában 840 m magasan 1800 négyszögöles telek. Üdülő építésére kiválóan alkalmas. — Érdeklődni: 456—813.

18-as busznál kétszobás ház, 300 öl telekkel 38 ezerért, eladó. Beköltözhető: 161—391.

gá,
fürdő,
kasz,

Eladó
□-öles
Márma
től öt
lődni:
22. 9—
tőüzlet

Sash
dalá
laneg
eladó
két s
tos,
szoba
lakás
csere
gel!
hirde
badu
»Gyö
12938

Beköltö
tonsze
szoba,
öles e
eladó.
Gubán
risi ut

Eladó
ba ko
□-öl
mölcsö
bás
lakáss
költöz
vagy
Bp.,
lepi u

Eladó
hold s
ugyan
körte-
Bőveb
VI.,
útja
—804.

Háron
vennél
Cserel
»Buda
jeligér
lás té

Örökla
adó, e
kóvos
1 szob
lakott
nánd
nest.
út 5.

Buda
sürgő
alul
lencv
kotta

Máriab
negyec
négysz
és 1 s
tos
mellékö
kétszer
konyhá
gyümöl
adó.
megegy
»Máriab
jeligére
lás tér

Újpeste
szoba,
— eme
mat elc
tes ház
ráfizeté

[illegible]

Ilosvai Varga I.

Ilosvai Varga István

A mai magyar festészet másik irányát követi *Ilosvai Varga* István, akinek festményeit és rajzait a *Tamás Galériában* látjuk. A szentendrei művésztelepnek ez az érdekes, erőteljes tagja tárgyilagosan igyekszik felfedezni az anyagi valóság törvényeit, az ember és a természet, az ember és a társadalom viszonyát. Különösen érdeklik a dolgozó emberek, vagy a társadalom »kültagjai«, a koldusok és csavargók. Alakjaikat rendszerint tájképekben helyezi el és a nagy távlatok, valamint a táj kemény, rideg színei meggyőzően jelképezik: hogy helyezkedtek el ezek az emberek a világban, hogy hat rájuk és milyen érzéssel válaszolnak erre a hatásra. *(B)*

Magyarország 1937 I. 10

TÁRLATVEZETÉSEK

a kiállításon

Május 9-én, vasárnap d. e. 11 órakor
dr Kampis Antal

Május 13-án, csütörtökön d. u. fél 5 órakor
Végvári Lajos

Május 16-án, vasárnap d. e. 11 órakor
dr Dombi József

★

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

a kiállítóhelyiségben
vetített képekkel

Május 7-én, pénteken d. u. 6 órakor
FORMALIZMUS ÉS REALIZMUS A MŰVÉSZETBEN
Előadó: dr Radocsay Dénes

Május 14-én, pénteken d. u. 6 órakor
A BARBIZONI MŰVÉSZEK
Előadó: dr Újvári Béla

Május 21-én, pénteken d. u. 6 órakor
FESTÉSZETI TECHNIKÁK
Előadó: dr Molnár József

★

Május 22-től június 6-ig

Diener Dénes Rudolf festőművész
gyüjteményes kiállítása

A Fővárosi Népművelési Központ

képzőművészeti vonatkozású tanulmányi kirándulásai

Május 6., csütörtök: A kiscelli kastély. Budapest Székesfőváros Történeti Múzeuma. Az épület története, részletek Óbuda multjából. Gyülekezés d. e. ½11 óráig a 72-es villamos Margit-kórházi megállójánál (III., Bécsi-út 132.) Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó: *dr Molnár József.*

Május 9., vasárnap: Szobrászati gyüjtemény kiállítása a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés d. e. 9 óráig a Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 2 forint. Előadó: *dr Kampis Antal* egy. m.-tanár.

A Balatoni Intéző Bizottság »Balatoni képkiállítása« a Nemzeti Szalonban. Gyülekezés d. e. ½10 óráig a Szalon Sztalin-téri főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen belépődíjjal együtt 2 forint. Előadó: *dr Dombi József.*

A Magyar valóság. Kiállítás a Fővárosi Képtárban. Gyülekezés d. e. 10 óráig a Képtár IV., Egyetem-utca 6. sz. bejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó: *Oelmacher Anna* múzeumi tisztviselő.

Május 13., csütörtök: Medveczky Jenő festőművész műterme. Gyülekezés d. u. 5 óráig a IV., Deák-tér 3. sz. előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó: *dr Dombi József.*

Május 14., péntek: Az Ernst Múzeum művészeti aukciójának kiállítása. Gyülekezés d. u. 5 óráig a Múzeum VI., Nagymező-utca 8. sz. bejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 2 forint. Előadó: *dr Soltészné dr Szilárd Kató.*

Május 16., vasárnap, pünkösd: Grafikai kiállítás a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés reggel 9 óráig a Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 2 forint. Előadó: *dr Kampis Antal* egy. magántanár.

Május 17., hétfő pünkösd: A magyar valóság. Kiállítás a Fővárosi Képtárban. Gyülekezés d. e. 10 óráig a Képtár IV., Egyetem-utca 6. sz. bejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó: *Végvári Lajos.*

Május 20., csütörtök: Istókovits Kálmán festőművész műterme. Gyülekezés d. u. 6 óráig a IV., Szép-utca 5. sz. előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó: *dr Dombi József.*

Egyéb képzőművészeti vonatkozású rendezéseket lásd a Központ Munkatervében.

Fizessen elő a Központ Munkatervére!
1 évre 8 Ft.
A Munkaterv közli a Központ összes rendelkezéseit.

Felelős kiadó: dr Faludi János
Budapest székesfőváros házinyomdája — 109542
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

VII., Rákóczi-út 30., félemelet

XIII.

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

festőművész

gyüjteményes kiállítása

1948 május 5—május 19

✦

A katalógus díjtalan

Ilosvai Varga István képei

Egy munkában eltöltött művészélet állomásait végigtekinteni vonzó és meghitt feladat. Vonzó, mert a művek időrendi összevethetése mindig nagyon sok tárgyi tanulságot rejt magában és meghitt, mert ugyanezek a művek a művésznek önmagáról való bensőséges és bizalmas vallomásai.

Ilosvai Varga Istvánnak e kiállításán, életének mintegy tíz esztendejéről hallgathatjuk meg e bensőséges vallomásokat, melyek azt árulják el a rájuk figyelőnek, hogy ez a mester a piktúrának halálos esküvéssel elkötelezett gyűrűs mátkája s ugyanakkor egyben romantikus titkos szeretője is.

Gyűrűs mátkája, mert művészetének avatott mestere. Rajztudása, tér- és felületkompozíciója, festői technikája fölényesen biztos. Joggal áll a világ elé.

De romantikus szeretője egyben mert majdnem minden képe problémákat bujtat, kompozíciós, vonal, folt és szín és hangulattal való viaskodásokat takar, majdnem minden képe a titkos szerelem fájdalmaiban és gyönyörűségeiben fogant.

Ezért mondott le a zajos városi életről s ezzel együtt a harsonásabb sikerekről. A szomszédos Szentendre bűbája ejtette meg s ennek az ódon hangulatú, hepehupás felületű városnak girbe-gurba utcái, terecskéi s a szőlők, gyümölcsösök és ősi rengetegek zöldjeinek végtelen árnyalataiba öltöző környéke, a kelő és nyugvó nap tisztán vágó, vagy porban, őszeleji ködökben megtört fénye, soha ki nem fogyó, soha meg nem únható motivumkinccsel szolgál neki.

Ilosvai Varga István sajátosan festőtermészet és festőtemperamentum. Igazi világa az oldott formák és a sajátos harmóniákba hangolt színakkordok teremtése. Ezért óvatosan és tudatosan kerüli képein azokat az elemeket, amelyek alkalmasak volnának arra, hogy a szemlélő figyelmét e színakkordokról elvonják és a festmény hangulatát megbonthatnák. Lemond a harmadik dimenzióról, a képtér túlságos mélyítéséről de mindjobban és mind biztosabban tartja birtokában a felületet. Színfoltjai és átmenetei ilyenformán sokszor sajátosan dekorativ ízekkel bonyolítják képeit anélkül azonban hogy stilizálásról mégcsak távolról is szó eshetnék.

Most bemutatott gyüjteménye, amely természetesen csak töredéke szorgalmas életének, három igazodását mutatja festőnk pályafutásának. Egy sommázó, összefoglaló, erős kontúrok közé tömörítő szándékot, mely egyszersmind expresszív hajlandóságokat árul el. Ezeken a képein, melyek között az önarcképek a legjellegzetesebbek, színeit lefogja, tartózkodóra inti és teljes érvényesülést biztosít a kemény érces formáknak s e formákat éppen a kifejezés érdekében enyhén ugyan, de torzítja.

Képeinek egy másik jól elhatárolható csoportja a színskála elemzésének szándékában fogant. A piros, a sárga, a zöld színnek a belőlük fakadó és fakasztható hangulati elemek következetes érvényesítése tölti meg hol enyhén, zsongó, hol izgalmasan feszülő tartalmakkal a képek felületét.

A harmadik csoport e két előzőnek erényeit egyesíti. Érvényre juttatja azokat a tanulságokat, melyek a színvilág elmélyült elemzéséből szűrődtek le, de helyet biztosítanak a formákat törvényerejű rendbe foglaló kemény és határozott kontúrnak. Éppen ezért ezek a képek nem nélkülöznek bizonyos absztrakt vonásokat sem. Egy-egy kontúrnak különösen kígyózó vonala egy-egy körülhatárolt színfoltnak jelentősége fölülemelkedik a tárgyszerűség síkjáról és külön, öncélú értékének is figyelmet követel.

Mégis Ilosvai Varga István távol áll attól, hogy absztrakt festővé váljék. Ecsetét, alkotó indulatait a természet jelenségei indítják meg és a természeti jelenségek s egyben az emberi érzékelés logikai rendje művében egy pillanatra sem borul fel. Magatartása általában fegyelmezett. Enged az érzelmi világ áradásainak, távlatai érzelmi távlatok, végtelenbe veszők és végtelent keresők ugyan, tudja azonban, hogy az objektiv világ rendje kötelezi és határozza meg az emberi tudatot s ezért az objektiv valóság képét soha el nem utasítja, nem kerüli meg és nem is robbantja szét. Érzései, érzelmei általában a gyengéd álmodozás világát járják s ecsetének nyomán líra, megindult bensőséges költészet fakad.

Ide ebbe a világba, a lírának, a költészetnek a gyengéd álmodozásnak világába hívja, csábítja nézőit Ilosvai Varga s ez a kirándulás az ő vezetésével megéri a kísérletet, jutalma nem marad el.

Ám a krónikás nem állhat meg ezen a ponton. A festőnek nemcsak művei érdekesek, de személye is. Ilosvai Varga iparkodott személyét elvonni a figyelem elől s csupán műveiben mutatkozni. Éppen ezért nagyon kevés az, amit róla mondhatunk.

1895-ben született a magyar Alföldön Kúnhegyesen. Előbb Budapesten, majd Párisban tanult. Mesterei között első volt Rippl Rónai József és így bízvást elmondhatjuk, hogy az ifjú tehetség jó kezekbe került. Gyüjteményes kiállítással elsőízben 1928-ban jelentkezett s a sajtó és közönség szeretettel fogadta. Sikere volt. Pár év mulva kiköltözik Szentendrére s azóta künn él szorgalmas munkában töltve napjait. A háború elején Medgyesi Ferenc társaságában újabb kiállítást rendezett a volt Ernst Múzeumban. Sikerei ezúttal megismétlődtek. Képei kerültek a Szépművészeti Múzeumba és a Fővárosi Képtárba. Egyik műve jelenleg az elnöki palota falát díszíti.

Ennyit a festőről és műveiről. A többit majd a képek fogják vallani.

dr Kampis Antal

ILOSVAI VARGA ISTVÁN FESTMÉNYEI

1.	Önarckép ecsettel, pipával (Olaj, 1934.)	2.500 Ft
2.	Sikátor (Olaj, 1935.)	2.000 «
3.	Hazatérők (Olaj, 1935.)	1.800 «
4.	Sárga fal (Olaj, 1935.)	1.800 «
5.	Házak, kőhordó emberrel (Olaj, 1936.)	3.000 «
6.	Birsalmák (Olaj, 1936.)	2.000 «
7.	Ház és kapu (Olaj, 1936.)	2.500 «
8.	Öregasszony (Olaj, 1936.) A Fővárosi Képtár tulajdona	
9.	Vörös épületek (Olaj, 1936.)	2.500 «
10.	Beszélgető asszonyok (Olaj, 1937.)	1.800 «
11.	Emberpár (Olaj, 1937.) Magántulajdon	
12.	Fehér kapu (Olaj, 1938.)	1.500 «
13.	Szürke házak (Olaj, 1938.)	3.000 «
14.	Zöld csendélet (Olaj, 1938.)	2.200 «
15.	Piros változatok (Olaj, 1938.)	2.000 «
16.	Fabódé kuttal (Olaj, 1939.) A Szépművészeti Múzeum tulajdona	
17.	Szegénynegyed (Olaj, 1939.)	1.800 «
18.	Kuthúzó ember (Olaj, 1939.)	2.200 «
19.	Napsütés (Olaj, 1940.)	2.800 «
20.	Színhangulat (Olaj, 1942.)	2.000 «
21.	Udvarrészlet (Olaj, 1943.)	2.500 «
22.	Önarckép bajusszal (Olaj, 1944.) a Szépművészeti Múzeum tulajdona	
23.	Zugutca, nőkkel (Olaj, 1944.)	1.600 «
24.	Önarckép (Ecsetrajz, 1944.) magántulajdon	
25.	Szakállas önarckép (Olaj, 1945.)	2.500 «
26.	Sárga kép (Olaj, 1946.)	1.800 «
27.	Lilás harmónia (Olaj, 1946.)	1.800 «
28.	Rózsaszín kép (Olaj, 1947.)	1.800 «
29.	Sárga házak (Olaj, 1947.)	1.500 «
30.	Utca munkással (Olaj, 1947.)	1.500 «

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Ilosvai Varga István

NÉPAKARAT

1958 APR 20

610

Négy képkiállításról

(Kovács)

Négy kiállítás nyílt az elmúlt napokban a fővárosban. Az Ernst-múzeumban két művész rendezett gyűjteményes kiállítást, amely mintegy harminc év munkásságának termését sorakoztatja fel. A Csók István Galéria egy művésznő tíz évnyi munkálkodásáról ad számot. A Derkovits-terem kiállítása ugyanakkor az utóbbi két évben született műveket mutat be.

Ilosvai Varga István

a szentendrei művészkolónia tagja. Festészete magán viseli azokat a jegyeket, amelyek már első pillanatban elárulják e művészi csoportosulás közösen kialakított formajegyeit. Tájképei, csendéletei és alakos kompozíciói nem közvetlenül tükrözik a valóság adta élményt, hanem képzeletén átszűrve újra építik a természeti képet. Csakhogy Ilosvai Varga István művészetében — társaitól eltérően — nem a szerkesztő logika uralkodik a halk érzelem felett, hanem az érzelmeké és az őket hordozó színeké a fő szerep.

Lassan ép... de tudnalik g...

Épít ezetők, mérnökök, hivatali vezetők az ép... és módszerbeli hibáiról és a kijavítás leh...

Joggal vetik fel sokan a kérdést: vajon nem gyorsulhatna-e meg építőiparunk mun-

vállalat egyik építésvezetője így fogalmazott meg:

— *Az egyik legnagyobb hiba ..., hogy a legtöbb építővállalat egyidőben túlsok építmé...yen, munkahelyen dolgozik. ...z szétforgácsolja a munka...rőket, a vezetést, az anyagot, ... technikai eszközöket. Ezért ... drágább és lassúbb nem...gyszer az építkezés.*

... munkahelyen

Mezei Pál, a Fővárosi Építő ...Vállalat főmérnöke mondta el, ...ogy jelenleg *hetven munka...elyen dolgoznak 480 termelő ...munkással.* És ehhez csak ...yolc *építésvezetőséggel, s 17 ...művezetővel* rendelkeznek. Pe...lig 17 művezető képtelen jól ...rányítani és ellenőrizni het-

Ilosvai Varga István
---
gyüjt. 1958.

Idb. Szabó István fafaragó
---
szobrász, volt bányász, a bányászat témáját dolgozza fel
gyüjt. 1958.

Varsányi Pál, grafikus /fametszet, linoleum metszet/, gyüjt. kiáll. 1958.

Hayts G.: Képzm.-i kiállitások.

Vigilia. 1958. jul. sz. 446.l.

3/fg

s Országos Bizottságának!

Budapest.

t vállalkozók sürgetik hátra
tését, a mely már f. év April
ékes. Egyházunknak más
ins a 3000 Kor. segély. —
sizásából azon alázatos kérés —

FERENCZY KÁROLY MŰZEUM SZENTENDRE, MARX-TÉR 6

MEGHÍVÓ

~~CZÓBEL BÉLA~~ KOSSUTH-DIJAS
ILOSVAI VARGA ISTVÁN
MODOK MÁRIA ÉS
SZÁNTÓ PIROSKA
FESTŐMŰVÉSZEK

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA 1954 SZEPTEMBER 19-ÉN, VASÁRNAP D. E. 11 ÓRAKOR

FÜLEP LAJOS
EGYETEMI TANÁR, AKADÉMIKUS

Fk. Soproni S. 9177 Minőségi-ny. Fv.: Draschitz R.

Rónai Mária

Budapest, II.,
Keleti Károly u 15/a.

~~Halápy János (Intencer, of)~~

~~Halas Horváth Ilsa (Tavaszkarlatta, part)~~

~~H~~ Ylosvai Varga Y.

~~[illegible]~~ (Szo nő, of)

~~Holtan Tivadar (Mártély Ethel, of)~~

~~Horescu János (Külvárosi csend, of)~~

Ylosvai Varga István (Zöld fa kosma Hár pirosruhás lányal) of

Imre István (Arvire, of)

Imreh Zsigmond (Bodrog, Park, Miskolci utca) part.

Ircsik József (Csindélet, gouache)

Istokovits Kálmán (Önarckép, Vásár, of

Izsák József (A vándor munkás, of)

Iván Szilárd (Balatoni Táj I-II, Tájkép, of

K

Tavaszi Tárlat

1957 (Kőcs.)

Gulyás Ferenc

1938/39 IV. évi

fest. szak.

rendkiv. hallg.

I - II. f. élév.

Ferkèpzomfoiskèvk

1937/39.

157. l.

Ilosvai Varga István

K

en.

△

A szentendrei Ferenczy Károly múzeumban vasárnap délelőtt 11 órakor kiállítás nyílik Czóbel Béla, Ilosvay Varga István, Modok Mária és Szántó Piroska festőművészek alkotásaiból. A kiállítást Fülep Lajos egyetemi tanár, a Tudományos Akadémia levelező tagja nyitja meg.

4/P

Magyar Nemzet
1954. szept. 18.

KisUjság
1949 NOV. 17.

Deli Antal festőművész Szentendre 93 feldíszítési terveit ajánlotta fel Sztálin generalisszimusz születésnapjára

Szentendre, november 16

A Kis Ujság kiküldött munkatársától:

Ismeretes, hogy a munkásság példájára, a társadalom minden rétege *munkafelajánlással* ünnepli meg Sztálin generalisszimusz születésnapját. A *Kis Ujság* kiváló festő- és szobrász művészeink egész sorát szólaltatta meg, akik nyilatkozatukban elmondották, hogy *milyen munkatöbblettel veszik ki részüket az országos mozgalomból.* Most a *szentendrei képzőművészek* is csatlakoznak a fővárosban élő festőkhöz és szobrászokhoz munkafelajánlásaikkal. A nyáron mozgalmas *szentendrei művésztelepen* nagyszámmal dolgoznak festők, legtöbbjük azonban ősszel visszaköltözik budapesti lakására. Munkatársunk meglátogatta az állandóan Szentendrén lakó művészeket.

Deli Antal,

a kiváló festőművészt — aki *most nyerte el a MÉMOSz falfestménypályázatának egyik díját nagyarányú terv-kompozíciójával* — a következőket mondotta:

— A magam részéről önként felajánlottam, hogy *elvállalom erre az alkalomra Szentendre dekorálásának megtervezését.* Feldíszítjük a Fő-teret, az ünnepélyek színhelyét, díszítésekkel kötjük össze a főbb utcákat és feldíszítjük a Magyar Dolgozók Pártja székházát is. *Most éppen ezeknek a terveknek elkészítésén dolgozom.* Emellett a szentendrei vízvezeték munkáinak felvázolt jelenségeit dolgozom fel a szocialista realizmus szellemében. *Sverák József* kollégám — aki tanár a gimnáziumban — pedig elvállalta az iskolaépületnek és termeinek feldíszítési terveit — fejezte be szavait Deli Antal.

Ilosvai Varga István,

jeles festőművész — aki korábban a volt Ernst Múzeumban, *1948 májusában pedig a Fővárosi Népművelési Központban rendezett gyüjteményes kiállítást,* így nyilatkozott:

— Tizenöt éve élek Szentendrén és festői érdeklődésemnek tárgya a multban is mindig a dolgozók élete volt. *Tájképeket festek, a tájakba komponálva a dolgozók alakjait.* A nyáron, amikor a művésztelep *budapesti* tagjai is itt dolgoztak, folytattam a népi élettel kapcsolatos ilyen természetű munkámat. *Utcakövezés, csatornázás és hasonló munkák festői élményei nagyon sok vázlatra ösztönöztek.* Én úgy gondolom, hogy Sztálin generalisszimusz születésnapjára e vázlatok festményekké való feldolgozását *nagyobb lendülettel, több munkaórával végzem el, hogy ebből az alkalomból hamarabb készüljek el képeimmel, tervezett gyüjteményes kiállításomra.* Különben — mondotta végül Ilosvai Varga István — mint a szentendrei művésztelep titkára, mondhatom, hogy *tapasztalataim szerint Budapesten lakó művésztársaim is ilyen gondolatok jegyében, fokozottabb ütemben dolgoznak,* hogy munkatöbblettel ünnepeljék meg a december 21-i születésnapot.

Egyre kimagaslóbb teljesítményeket vállalnak a dolgozók Sztálin születésnapjának megünneplésére

Az ország dolgozó népe a termelés emelésével készül *Sztálin* 70. születésnapjának megünneplésére. *A munkafelajánlások közül sok egyéni vállalás emelkedik ki.*

A *Csepeli Papírgyárban Szabó Albertné* vállalta, hogy mostani 200 százalékos termelését december 21-re 250 százalékra emeli. *Feuerstein Róza* vállalta, hogy 186 százalékos termelését 20 százalékkal fokozza.

A *Salzmann Pamutfonógyár* dolgozói 350 ezer forint értékű többtermelésre és megtakarításra tettek felajánlást. A szegedi *Pick* szalámigyár dolgozói 550.000 forinttal teljesítik *Első Szegedi Cipőgyár* dolgozói vállalták, hogy hároméves tervüket december 21-re befejezik. A *Weiss Manfréd* motorkerékpár üzemében *Kovács Lajos* 210-ről 220-ra, *Köteles Jenő* műszerész 210-ről 230-ra, *Mayer József* és *Bicskei József* esztergályos ifjúmunkások 230-ról 250 százalékra emelik teljesítményüket.

A *várpalotai szénbánya* tizes csapata elvállalata, hogy december 21-re termelését 125-ről 141 százalékra emeli. A *baracskai Villamossági* üzem dolgozói december 21-re, 10 nappal a határidő előtt, *Fejér megye nyolc*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

Klosovszky János

1968 AUG 18

MAGYAR NEMZET

Kitüntetések, díjak

A kormány a szocialista kultúra fejlesztése terén elért eredményeik elismeréséül *Olty* Magda Kossuth-díjas színművésznőnek, a Nemzeti Színház tagjának a Magyar Népköztársaság *kiváló művésze* kitüntető címet, *Török Erzsébet* Kossuth-díjas énekművésznek, az Országos Filharmónia szólistájának, *Ilosvai Varga* István festőművésznek, *Novotny* Emil Róbert festőművésznek a Magyar Népköztársaság *érdemes művésze* kitüntető címet adományozta.

A kitüntetéseket szombaton nyújtották át a Művelődésügyi Minisztériumban.

*

varban, és egy udvarhölgy elcsábítása miatt Erzsébet királynő börtönbe vetteti. Ellenséges érzülettel viseltetik a királynő iránt, és ennek nyoma, mint a kutatók állítják, fellelhetők a Shakespeare-drámák történelmi utalásaiban.

Sok hűhó...

Így vonulnak fel hosszú sorban a kutatók Shakespeare-jei. Élettörténetüket, tevékenységüket legutoljára 1962-

Ilosvay Varga István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1968 AUG 18

NÉPSZABADSÁG

Művészek kitüntetése

A kormány a szocialista kultúra fejlesztésében elért eredményeik elismeréséül *Olty Magda* Kossuth-díjas színművésznőnek, a Nemzeti Színház tagjának a *Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze* kitüntető címet; *Török Erzsébet* Kossuth-díjas énekművésznek, az Országos Filharmónia szólistájának, *Ilosvai Varga István* festőművésznek, *Novotny Emil Róbert* festőművésznek a *Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze* kitüntető címet adományozta.

A kitüntetéseket szombaton a Művelődésügyi Minisztériumban nyújtották át. (MTI)

y elnökválasztás, a jelölteknek is. A
ell dobni". Humphrey például lelk

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szocialista Művészetért

1968 SEP

— KITÜNTETÉSEK. A Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a szocialista kultúra fejlesztésében elért eredményeik elismeréséül **Olty Magda** Kossuth-díjas színművésznek, a Nemzeti Színház tagjának a Magyar Népköztársaság kiváló művésze kitüntető címet; **Török Erzsébet** Kossuth-díjas énekművésznek, az Országos Filharmónia szólistájának, **Ilosvai Varga István** festőművésznek, **Novotny Emil Róbert** festőművésznek a Magyar Népköztársaság érdemes művésze kitüntető címet adományozta.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1968 AUG 1

Ilosvai Varga István

Új kiváló és érdemes művészek

A szocialista kultúra fejlesztése terén elért eredményeik elismeréséül a kormány *Olty Magda* Kossuth-díjas színművésznőnek, a Nemzeti Színház tagjának *a Magyar Népköztársaság kiváló művésze* kitüntető címet; *Török Erzsébet* Kossuth-díjas énekművésznek, az Országos Filharmónia szólistájának, *Ilosvai Varga István* festőművésznek, *Novotny Emil Róbert* festőművésznek *a Magyar Népköztársaság érdemes művésze* kitüntető címet adományozta.

A kitüntetéseket szombaton a Művelődésügyi Minisztériumban nyújtották át.

DEN
DIK
IBAT
AD.

EKNEK
ÉTEL
TÉN
TTL.
ÉGET
TTJUK.

magyar
Gördülőcsapágy
Művek,
Budapest, VI.,
Bajcsy-Zsilinszky
út 53.

A MAGYAR
OPTIKAI MŰVEK
SÜRGŐS
FELVÉTELRE

érettségizett fiatalokat ügyviteli munkakörökre felveszünk. Keresünk takarítónőt, esetleg nyugdíjast, délutánra. Belkereskedelmi Szállítási Vállalat 1. üzemegysége, Bp IX., Máriássy u. 5—7.

Kezdő vegyésztechnikus leányt laboratóriumi munkára felveszünk. Ganz Műszer

Kiállítások, művészeti kiadványok. A szentendrei múzeumban nemrégiben zárult a *Pest megyei képzőművészek — Petényi* Katalin műtörténész által rendezett — tárlata; az anyag gerincét az állandóan Szentendrén élő (Ilosvai Varga, Deim, Balogh László) és a városkát gyakran felkereső művészek (Kmetty, Anna Margit, Szántó Piroska stb.) munkái képezték.

Barcsay egy nemsokára kivitelezésre kerülő mozaikjának két magisztrális vázlata, Bálint Endre „Naplemente" című, sejtelmes koloritú festménye, Berki Viola poézissel telített „Régi orosz mártírok"-ja, Czóbelné Modok Mária tiszta fényű ékszerhez hasonlatos kis képe és az élete 70-ik esztendejét a minap (április 1-én) betöltött Miháltz Pál „Kapu" című szolíd, kvalitásos munkája, valamint Bisztrai Farkas Ádám fiatal szobrász Ferenczy Károly-büsztje voltak a legemlékezetesebbek a tárlaton résztvett szentendrei művészek alkotásai között. Kmetty, Korniss Dezső és még néhány más kiváló művész, szemmel láthatólag nem helyezett súlyt arra, hogy méltóképpen legyen képviselve a kiállításon, — viszont Gálffy Lola asztali csendélete színeinek artisztikumával, összhatásának kultúrált voltával kitűnt a szentendrei posztimpreszionista kör dolgai közül.

A tárlat nem szentendrei művészei közül Kocsis László kis, szerény, kubisztikus képe („Hangszer") és a váci Mizser Pál „Szekér" című széles, „svungos" ecsetvonásokkal megfestett vászna tetszett leginkább; Mizser másik munkáját, a „Szomjúság"-ot viszont, úgy véljük, szükségtelen volt kiállítani: bántó Kokas Ignác-kópia.

Vigília 1969 IV. sz.

a tárgyalt művészek életének egy-egy nevezetes eseményét, fordulópontját, — egyéniségük (hol szembetűnő, hol rejtettebb) uralkodó vonásait állítja írásainak középpontjába, s ilymódon igyekszik kibontani, megmagyarázni, megfejteni könyve hőseinek lelkivilágát, művészi szándékait.

A munka nem tudományos jellegű, (ezt már a cím is elárulja); célja az ismeretterjesztés, a festészet és szobrászat nagyjai oeuvre-jének a közönség széles rétegeivel való megkedveltetése. A könyv — amely nagyszámú forrásmunka felhasználásával készült el — jól kiválasztott dokumentumokat sorakoztat fel, kár azonban, hogy az adatok, nevek, citátumok tömkelege szárazzá, nehézkessé teszi a szöveget, s kifárasztja, elcsüggeszti az olvasót.

D. I.

tendőben a zeneköltő beledolgozta a Herkules a választúton című oratóriumába, melyet 1750 júniusa végén, egy hét alatt komponált. Előadására csak egy évvel később került sor, a Sándor-ünnep folytatásaképp, mint ahhoz toldott új felvonás. Ez a rövid keletkezés-történet is rávilágíthat arra, hogy a Herkules... korántsem Händel legegységesebb, legdrámaibb alkotása. Eléggé heterogén zenei elemeket illesztett egybe; a legnagyobb hatást kétségkivül a zenei humor korai példái teszik a hallgatóra. Akár többi oratóriumaiban a zeneköltő, itt is bőséges mederet hagy az érzelmek áradása számára, kár, hogy a szétesö megszólaltatás épp ezt a zenei réteget nem tudta érzékeltetni. Igazán magasra csak a záró kettős fú-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Ilosvai Varga
István

1961 LKP

Gyűjteményes kiállítás nyílt meg szombaton az Ernst Múzeumban Ilosvai Varga István festőművész munkáiból. A tárlatot dr. Kampis Antal művészettörténész nyitotta meg.

akiró
hogy
a nér
keres
antik
hullá
de je

1967 OKT 6.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Ilosvai Varga István

ESTI HÍRLAP

Kis hírek

□ ILOSVAI VARGA ISTVÁN festőművész gyűjteményes kiállítása holnap délelőtt nyílik az Ernst Múzeumban. Dr. Kampis Antal művészettörténész mond megnyitót.

1967

K K L M M M N O R S S T T

manycsapatok valóban Enu-
guban vannak

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

1967 OKT. 5.

Ilosvai Varga István

Szombaton nyílik. Október 7-én délben nyitják meg az Ernst Múzeumban Ilosvai Varga István festőművész gyűjteményes kiállítását. A megnyitót dr. Kampis Antal művészettörténész tartja.

Glosvai Varga

István

MEGHÍVÓ

4754 fnyv 1

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

FESTŐMŰVÉSZ
GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:
DR. KAMPIS ANTAL
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1967 OKTÓBER 7-ÉN, SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

ERNST MÚZEUM
BUDAPEST VI, NAGYMEZŐ UTCA 8

1907 OKT 7.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

Ilosvai Varga István

— **Ilosvai Varga István** festőművész gyűjteményes kiállítása ma délben nyílik meg az Ernst Múzeumban (Bp. VI., Nagymező utca 8.).

bb. 53. gyüjteményes kiállitás

tf/tr/sr/gy/cz

1021 Ilosvay Varga István

1967. október 7.

nyilt szombaton az ernst muzeumban ilosvai varga istván festőművész alkotásaiból. a mintegy 80 festményt felölelő anyagot dr. kampis antal művészettörténész mutatta be a megnyitón. ilosvai varga istván szentendrén él, dolgozik. munkáit rendszeresen 1920 óta mutatja be önálló kiállitásokon. tárlatát most három hétig tekinthetik meg az érdeklődők./mti/

-.-

... zome pedig nyujtott müszakban
dolgozott. ennek köszönhető, hogy ebben a megyében mind a takar-
mánykeverék és a takarmánybuza, mind pedig az őszi árpa vetése
befejeződött, a kenyérgabona magját pedig körülbelül a tervezett
terület egyharmadán tették a földbe. a vidék állami gazda-
ságaiban szombaton már olyan előrehaladott állapotban volt a
vetés, hogy joggal számithatnak arra : október közepéig
teljes egészében földbe kerül a buza. zalában a tervezett
terület negyedén vetették el a buzát, az őszi árpa és a rozs
vetését ott is befejezték. az átlagosnál hüvösebb
éghajlatu vas megyében 50 közös gazdaság a hét végére végzett a
vetéssel. győr-sopron megyében az őszi kalászosok számára ki-
jelölt 120.000 holdból több mint 63,000 holdat vetettek be
szombatig. az őszi árpa, a rozs és a korábban vetett őszi
takarmánykeverék az esők hatására gyorsan csirázásnak indult és a
legtöbb helyen már szépen sorol. a duna-tisza közén - bács
kiskun megyében - az őszi munkák mint...
el a hét végéig ...

MDK.

Ilosvai Varga István

Kiállitási hir

Pestmegyei Hirlap 1967 szept.2o.

MDK.

Ilosvai Varga István

Kiállítási hir

Pestmegyei Hirlap 1967 szept.20.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1968 NOV

CSILI

Ilosvai Varga István

Örömmel közöljük, hogy mindannyiunk által ismert és becsült tagtársunk: *Ilosvai Varga István* festőművész nagy megtiszteltetésben részesült. Sokéves művészi munkája elismeréséül a Magyar Népköztársaság Kormánya a *Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze címmel tüntette ki.*

Mindannyian vele együtt örülünk és ezúton is hosszú, alkotásteljes életet kívánunk neki.

Vezetőség

atot
; a
ojai
dők
a
hír-

Korok és stílusok

November 12. „ELVESZETT ILLÚZIÓK" (Balzac). A realizmus. Előadó: Wéber Antal.

December 9. „MESTERI

4754 fnyv I

Horvai Varga
István

MEGHÍVÓ

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

FESTŐMŰVÉSZ
GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:
DR. KAMPIS ANTAL
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1967 OKTÓBER 7-ÉN, SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

ERNST MÚZEUM
BUDAPEST VI, NAGYMEZŐ UTCA 8

Hosvai Varga István

ILOSVAI VARGA ISTVÁN KIÁLLÍTÁSA
1970. OKTÓBER 17-TŐL NOVEMBER 30-IG LESZ NYITVA.
MEGTEKINTHETŐ:
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL MINDEN NAP 9—17 ÓRA KÖZÖTT

A FERENCZY MÚZEUM
MEGHÍVJA ÖNT

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

FESTŐMŰVÉSZ
ÉRDEMES MŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA.

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:
POGÁNY Ö. GÁBOR
A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA FŐIGAZGATÓJA

1970. OKTÓBER 17-ÉN, SZOMBATON 17 ÓRAKOR

FERENCZY MÚZEUM
SZENTENDRE, MARX TÉR 6.

830. PV. 70-3042.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPKIADÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 133-068, 337-748, 340-726

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

ESTI HÍRLAP

1970 OKT. 19

1021

● ILOSVAI VARGA ISTVÁN festőművész kiállítását Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója nyitotta meg szombat délután a szentendrei Ferenczy Múzeumban. A kiállítás november 30-ig lesz nyitva.

SZTÓRÓGYÉLŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31

Telefon: 135-068, 337-736, 340-728

ESTI HÍRLAP

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

PEST MEGYEI HÍRLAP

1970 OKT 16

— **Ilosvai Varga István festőművész,** érdemes művész szentendrei kiállítása a Ferenczy Múzeumban szombat délután 17 órakor nyílik meg. A kiállítás megnyitóját Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója tartja.

ha naprol napra szukebb
nie. A járásban megszaporod-
tak az üzemek, mind több hul-

Magyar Nemzet

Kedd, 1970. november 24.

Ilosvai Varga István kiállítása Szentendrén

Szigorú önarckép. kemény önarckép: erős, határozott vonalak fogják keretbe, valósággal kiszakítják az arcot a tömör háttérből. Jellegzetesen domború, Derkovitsra emlékeztető széles homlok, kiugró pofacsontok. Az egész kompozíció olyan zárt és körülhatárolt, mint egy színes üvegablak figurája. Ilyennek látta, festette magát *Ilosvai Varga* István a harmincas évek derekán, s ezzel a szűkszavú közléssel kezdődik kiállítása *a szentendrei Ferenczy Múzeumban.*

S ez a kép egyúttal a több teremből álló gyűjteményes tárlatnak a legmarkánsabb alkotása is. Kiindulópontja és összefoglalója is lehetne ennek a kiállításnak, Ilosvai egyéniségének: ilyen összehúzott, jellegzetes, festőtekintettel nézi a világot, a fények és színek vibrálását és ilyen pontosan körülhatárolható művészete is: önmagának, arcának, lényének foglalatába zárva alkot.

Ezért olyan egységes ez a kiállítás. Mintha egyetlen kerek mondat alkotórésze, szerves egésze lenne, úgy kapcsolódnak egymáshoz képei, olyan simán illeszti egymásba az évtizedek során kiérlelt, kipróbált festői hatásokat. S ilyen hosszú festői pályán — most 75 éves és idestova ötven éve állítja ki műveit — ezt az egységet, ezt az önmagát folytató és önmagát korrigáló ábrázolásmódot csak olyan szigorú következetességgel érhette el, amilyen szigorúnak az a régi önarckép mutatja.

Ötven év alkotásainak különbségét csupán egy-egy részletben figyelhetjük meg: egy kubista felfogású *Csendéletben*, vagy a mesevilágot teremtő *Öregasszony* olajba karcolt figurájában.

Szereti a színeket, a festői látványt, a plain air hatást, a levegő, a fény hangulatteremtő lehetőségeit. Szereti a sok részletet az utcák, házak tetők zegzugos rajzát, a fák között áttűnő piros háztetőt, vagy sárga falakat. Tájképein mindig feltűnik valahol egy sietős alak is, szaladó kamasz, vagy egy fának támaszkodó figura. Alakjai hozzátartoznak a tájhoz, az ábrázolt utcarészhez, kerthez. Nem főszereplők, de nem is mellékes a jelenlétük. Feltűnnek, mint akik éppen arra jártak, ott laknak, mintha Ilosvai utcáin csupa helybéli, odavalósi ember járna.

Ebben a pasztell-szavú-fényű világban a tárgyak mindvégig megőrzik tárgyi voltukat, formájuk, színük, együttesük arra ad alkalmat, hogy a látvány szépségét Ilosvai Varga István újra és újra elénk tárja. Olyan művész, akinek indulatai nincsenek, legfeljebb hangulata változik. Romantikus kedvű, mint az *Erdőszéle csikóval* című képen, komor hangulatú, mint a *Sikátor* földszínű alkotása, vagy lírai, mint a *Gesztenyefa kúttal*, vagy a *Gyöngyházderengés* című képé.

Színes, derűs festményeit egy-egy önarckép szakítja meg. Időről időre visszatér a kiinduláshoz, megvizsgálja önmagát, kifejezési eszközeinek, ábrázolásmódjának helyességét. Önarcképei épp olyan folyamatos egységet, időrendi láncot alkotnak, mint grafikái, festményei. Önarcképein is anélkül változik, hogy mássá válna. Annak az első szűkszavú, komoly önvallomásnak a hangját nem ismétli meg mégegyszer, de arcának, karakterének mindvégig jellemzője marad a mérlegelő, vizsgálódó pillantás. Becsületes álláspont: újra és újra szembenéz önmagával és vállalja önmagát.

F. J.

A partraszállási kísér

Guineában feszült a

A külpolitikai helyzet

PERIFERIKUS FESZÜLTSÉG vonta magára a figyelmet egy időre a Guinea ellen végrehajtott vasárnapi támadással. Kétségtelen, hogy a conakryi hírek szerint portugál zsoldosok által megkísérelt partraszállás Afrikában *súlyos helyzetet* teremtett, ennek ellenére a legfontosabb nemzetközi események színhelye változatlanul Délkelet-Ázsia, a Közel-Kelet és Európa, ahonnan a hírügynökségi jelentések ellentmondó előjelű dolgokról számoltak be.

Guinea legutóbb 1958 őszén szerepelt a nemzetközi krónikák élén, amikor *„nemet" mondott Franciaországnak. De Gaulle* elnök akkor valamennyi francia befolyású területen megszavaztatta az V. Köztársaság új alkotmányát, és csupán a *Sekou Touré* vezette Guinea merte *elutasítani* az okmányt, igaz, csaknem 100 százalékos szavazattal, tehát a nép *egyhangú döntésével.* Ezzel azt is megkockáztatta, hogy magára vonta Párizs haragját; nyomban megszakadt minden politikai és gazdasági kapcsolat Conakry és a francia főváros között. Az afrikai ország gazdasági viszonyait tekintve akkor ez *merész lépés* volt, de az azóta eltelt tizenkét esztendő Sekou Tourét igazolta. Guinea a forradalmi úton több-kevesebb megtorpanással és sokszor belső ellentmondásoktól kísérten haladt előre, több veszéllyel szembenézve. Sekou Touré forradalmának fölszámolására törtek a közelben levő francia befolyású, polgári berendezkedésű államok is — mindenekelőtt Elefántcsontpart —, most viszont *Houphouet-Boigny* abidjani elnök, a nagy ellenfél is *támogatását helyezte kilátásba* a portugál ihletésű agresszió ellen. Ez pedig arról tanúskodik, hogy Afrikában *más jellegű ellentmondások* a döntőek.

Miközben Dél-Afrika és Rhodesia fehér fajgyűlölő rendszere szerepel a legtöbbet a napi hírekben, csöndesen folyik a portugál gyarmatosítók háborúja nem csupán Portugál-Guinea, Angola és Mozambique szabadságukért küzdő népei ellen, hanem lényegében *Afrika valamennyi „fekete" népével szemben.* Portugália ebben a földrajzi körzetben építi föl Dél-Afrika és Rhodesia tevékeny közreműködésével, valamint egyes nyugat-európai tőkés csoportok pénzügyi támogatásával *a Cabora-Bassa vízierőmű-rendszert,* amely azonban alapjában *stratégiai vállalkozás* a fasiszta jellegű fehér fajvédő uralom kiterjesztésére. Ez magyarázza, hogy a Guinea ellen intézett agresszió *egész Afrikát mozgósítja Sekou Touré rendszerének védelmében,* a neokolonialista vállalkozással szemben. Afrikai részről nem valami „faji szolidaritás" serkenti ezt az összefogást, hanem *az élethalálharc a gyarmati múlt minden maradványának fölszámolásáért.* Ami a guineai ügyből a legfőbb tanulság — miként a Biztonsági Tanács vitájában *Malik* szovjet főmegbízott hangoztatta —, hogy a portugál gyarmatok további fönnmaradása milyen *veszedelmes egész Afrikában,* hiszen ez az állapot közvetlenül is fenyegetheti a nemzetközi békét.

Ilosvai Varga István, festő

ILOSVAI VARGA ISTVÁN festőművész kiállítása nyílik meg február 16-án, délután 4 órakor a Hírlapkiadó Vállalat Blaha Lujza téri klubhelyiségében.

–: Kulturális hírek. 7.

Népszabadság, Bp. 1978 febr. 16.

Ilosvai Varga István, festő

□ ILOSVAI VARGA ISTVÁN festőművész munkáiból nyílik kiállítás ma délután 4 órakor a Hírlapkiadó Vállalat Blaha Lujza téri klubhelyiségében. Megnyitja: Losonczi Miklós művészettörténész.

– □ Ilosvai Varga István

2.

Esti Hírlap, Bp. 1978. febr. 16

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 FEB 1

Ilosvai Varga István

PEST MEGYEI HIRLAP
Szentendrei

1021

Festmények Szentendréről

ILOSVAI VARGA ISTVÁN TÁRLATÁN

Budapesten a Hírlapkiadó Vállalat Blaha Lujza téri klubhelyiségében nyílt meg Ilosvai Varga Istvánnak, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művészének a kiállítása, mely február 24-ig tekinthető meg.

ÉLETMŰVÉNEK művészettörténeti értékei tisztázottak. Századunk szentendrei műhelyének egyik mértéke, a magyar festészet rangos képviselője *Ilosvai Varga István*, aki ötvözni tudta a korszerűség fogalmát korunk árnyalatokban gazdag valóságával és egyéni habitusával. Mégis: a róla készült monográfiák, tanulmányok és a közgyűjteményekben, múzeumokban látható alkotásai mellett a *Klamár Ernő* házi galériájában résztvállaló jelenléte meglepetés. Ő nemcsak számolja a derű óráit, ahogy *Szabó Lőrinc* ajánlja „Mozart hallgatása közben", hanem teremti. Derűje nem átvett üzenet, hanem belső forrás, így színeinek fényessége egyszerre áramlik a megfestett Napból és az emberből.

A természet egyedi elemeit; fákat, kerteket, szentendrei vegetációt olyan eszközökkel ábrázolja, melyek a tájat bensőséges környezetté változtatják. Ugyanakkor *önarcképeiben* az évszakok színes híreit csatolja az arc formáihoz. Művészete az ember és a világ harmonikus találkozásait fedezi fel.

EGY JELLEGZETES fejezetét láthatjuk ezúttal Ilosvai Varga István művészetének, azt, mellyel a Klamár-gyűjteménybe kopogtatott. Valamennyi kép *Szentendre valamelyik motívumát* tartalmazza az évszakok, elsősorban a nyár színragyogásában. A tónusok érettsége a beteljesülés örömét hordozza, s ebben a keretben az ember maga válik főszereplővé az Ilosvai Varga István rendezte partitúrában. Az ember, mely átveszi és fokozza a színekre lelkesült természet izzó jelenlétét.

A SZÖVETSÉG évek óta tart Ilosvai Varga István és Klamár Ernő között, melyet nyugodtan nevezhetünk a festészet és a műgyűjtés kézfogásának. Kérdezhetnénk; szüksége van Ilosvai Varga Istvánnak erre a *műpártolásra*? Igen, mert ez elsősorban nem anyagi támogatás, hanem emberi kapcsolat, a művészet így jut el címzettjéhez, az emberhez, s az alkotó tulajdonképpen nem szakad el műveitől, hanem egy másik otthonba lép velük és általuk. A műgyűjtés igazi hivatása napjainkban elsősorban nem az érték felhalmozása, hanem azon *emberalakító* intenzitása, mely Klamár Ernőt is mérhetetlenül gazdagította Ilosvai Varga István, Mihálfz Pál, Egry, Nagy István, Kokas Ignác művészetének meghívásával. Mindez társadalmi tett egyben, hiszen annyi kép, szobor, érem halmozódik fel, melynek gondozását teljes mértékben közgyűjteményeink nem tudják vállalni, így a magángyűjtők hivatottak az *értékőrzésre*. Hidat építenek a mű és az ember, a jelen és a holnap között.

Losonci Miklós

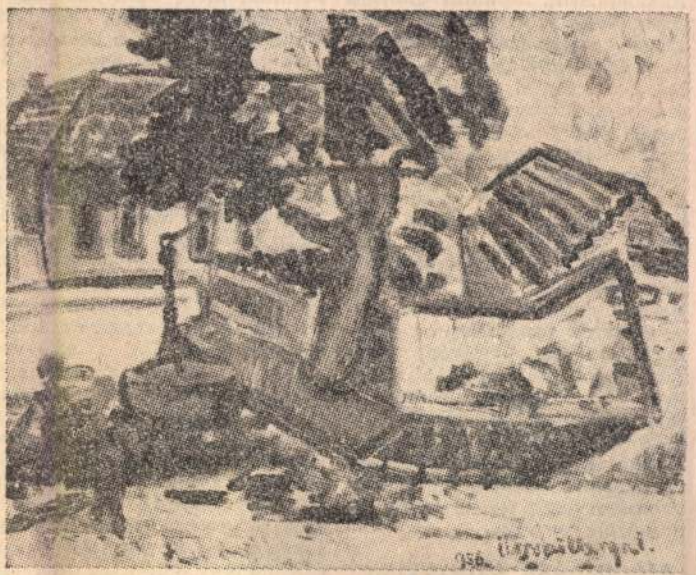

Gesztenyefa kúttal (1956). Az Ilosvai Varga István-kiállításról, Klamár-gyűjtemény.

dés megkötéséről, az esetleges módosításról, önálló döntési jogkörrel a szociális, kulturális, sport-, segélyezési és üdülési alap felhasználásáról. A testület állást foglal a bérfejlesztés elveinek, arányainak, a részesedési alap felosztásának ügyében, véleményezi a középtávú és éves vállalati terveket, jóváhagyja a vezető testület és a vállalati szakszervezeti tanács beszámolóját az éves munkáról, a munkatervről. Egy szélesebb körű demokratikus fórum *a szocialista brigádvezetők tanácskozása*, amelyet legalább évenként egyszer össze kell hívni a vállalatnál. A brigádok vezetői állást foglalnak a munkaverseny-vállalások ügyében, a szocialista brigád cím odaítéléséről, véleményezik a munka- és üzemszervezés fejlesztésére kidolgozott terveket.

Mindinkább kereskedni

A Budapest-környéki TÜZÉP Vállalat a három megyében 67 telepet, 15 boltot, 18 olaj- és benzinkutat tart fenn, a legtöbb, szám szerint 45 telep és valamennyi bolt, s a kutak kétharmada Pest megyében található. E munkahelyek megyénként tartanak termelési tanácskozásokat, szocialista brigádértekezleteket, véleményezik a hálózati egységek éves tervét, a munka- és üzemszervezési intézkedési tervet.

[illegible] kodnak, mert hiánycikk egy s más építőanyag, ezt említette Jámbor Miklós is a beszélgetés során. Elmondta, hogy mielőtt a vállalat központját felkereste, több telephelyen is körülnézett. Köztudott, hogy az ellátási egyenetlenségek oldódása jórészt az építőanyag-ipar fejlesztésének függvénye, de nyilvánvaló, hogy a lakosság kiszolgálásának megszervezésével a kereskedelem sokat javíthat a helyzeten. Ezt szolgálja a Budapest-környéki TÜZÉP által bevezetett *építőanyag-előrendelés*, melynek alapján a telepek az építkezés ütemének megfelelően látják el a vásárlókat. *„Egyre kevésbé nevezhetjük tevékenységünket elosztó kereskedelemnek, meg kell tanulnunk mind jobban kereskedni”* — jegyezte meg a beszélgetés során a vezérigazgató. S mindjárt fölsorolt néhány tételt, az idei választékból-kínálatból. Háromszáztízmillió téglát, 340 tonna cementet, 113 ezer tonna meszet, 1 millió 150 ezer folyóméter vasbeton gerendát, csaknem 3 millió négyzetméter sima és hullámpalát terveznek értékesíteni az idén, naponta mintegy 12 millió forint értékű árut. S ha a szállításban, rakodásban, rendelésben ilyenolyan *döccenők* adódnak, kár éri a vállalatot is — kötbért, kocsiállás-pénzt fizet, *megcsappan a forgalom, a nyere-*

[illegible] gyel bizo
Orbán Ant
alapszervez
Varga Lász
némi vitát
lyes volt-e
latnál egy
bizottságot.
még — mi
szakszervez
készültek
hogy *éljer*
jogkörükke
gazdasági
ni-szokni
dést. Inkál
összpontosítani a figyelmet a Budapest-környéki TÜZÉP Vállalatnál is — tűnődhetnénk hát a dolgon —, ám az eddigi tapasztalatok azt igazolják, nem volt felesleges ezt a testületet, miként a vállalatnál nevezik, *kis NEB-et* életre hívni a belső ellenőrzés támogatására. Tevékenységük esetenként fedi a bizalmi testület és a szakszervezeti tanács együttes ülésének, a szocialista brigádvezető tanácskozásának munkáját —s ezért kérdéses. *valóban szükség van-e* a tervezés, tervelőkészítés, műszaki fejlesztés, gépesítés, pénzgazdálkodás dolgában véleményt nyilvánítaniuk — de azzal, hogy időről időre, s kellő szakmai felkészültséggel, hozzáértően ellenőrzik a telepek működését, munkáját, azzal a vállalati érdekeken kívül *a vásárlók ügyét* is szolgálják.

Apor Zoltán

tendőben azonban még külön gazdálkodott a *tárnoki* tsz, a *diósdi* szakszövetkezet, s a *Sasad*, melynek tagsága ugyancsak megtartotta zárszámadó közgyűlését a budapesti Sport-csarnokban.

A huszonhét éves szövetkezet fönnállása óta *a tavalyi volt a legsikeresebb esztendő*, ezzel kezdte beszámolóját *Czinczok György*, a termelőszövetkezet elnöke. A termelési érték például 92 millió forinttal nagyobb a tavalyinál, 3 híján 600 millió forint. Árbevételük 19 millió forinttal több annál, amit terveztek.

A szövetkezet vezetői azonban nem csupán a számszerű eredményeket találták örvendetesnek, hanem azt is, hogy a tavalyi sikereket elsősorban az alaptevékenységhez tartozó ágazatok fejlődésének köszönhetik. Így például jelentősen

Ilosvai Varga István

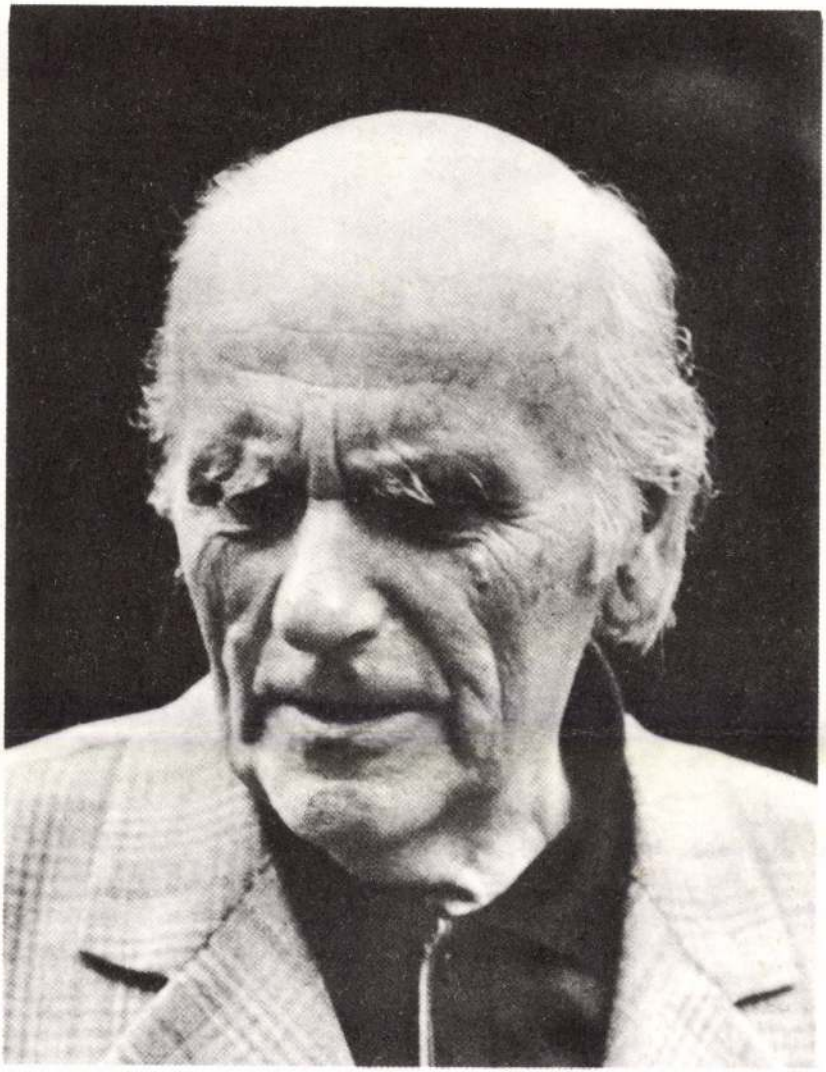

Gapó György

Művészek, műhelyek

NPI 1978

Ilosvai Varga István

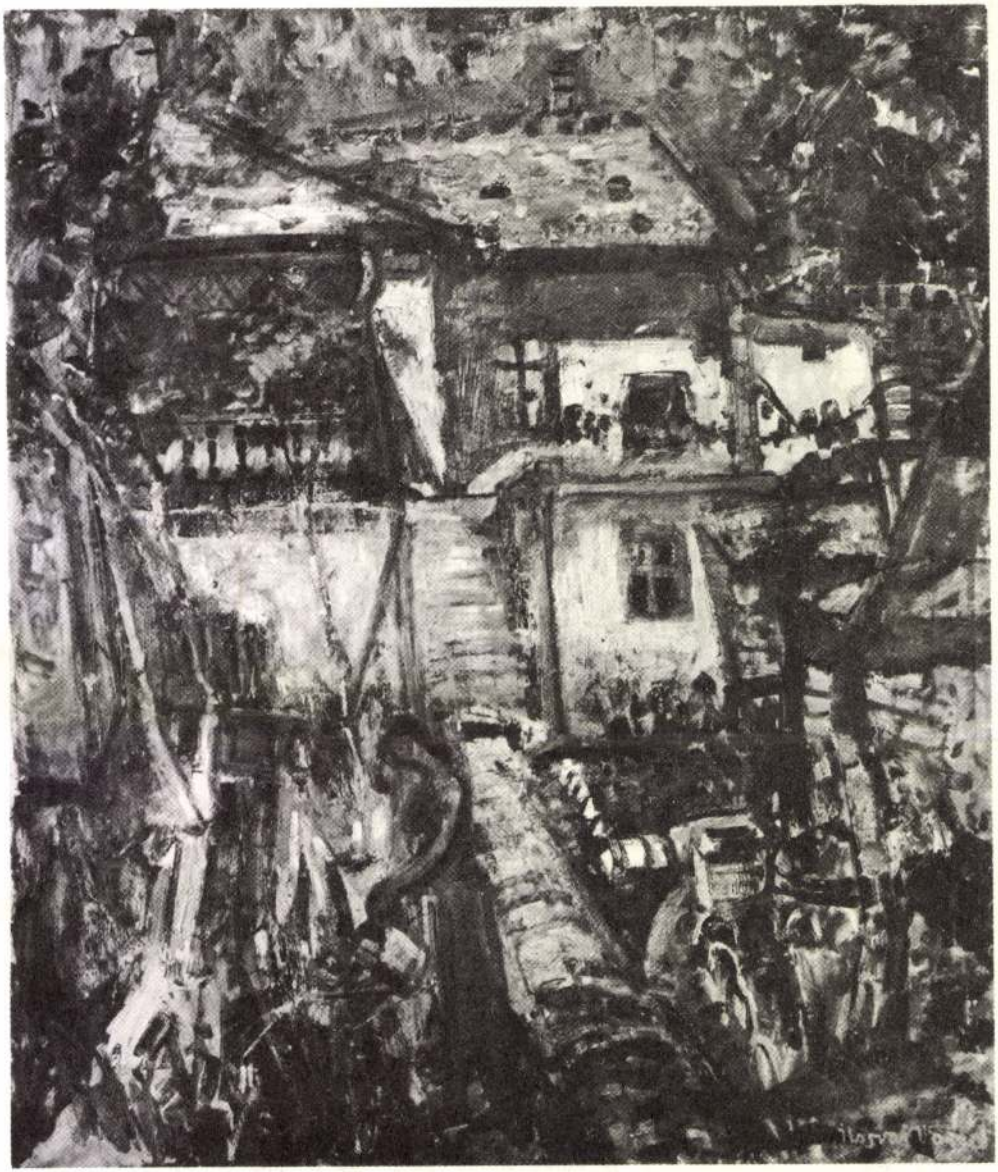

Ilosvai Varga István: Kerti ház

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

Kunhegyesen született, 1895-ben. Rippl-Rónai és Balló Ede voltak a mesterei. Kunhegyesen, Nagybányán, Párizsban dolgozott, 1935 óta állandóan Szentendrén él. Műveivel számos külföldi és csaknem minden magyar reprezentatív tárlaton szerepel. Számos gyűjteményes kiállítása volt.

Hogy miből fakad e csupa poézis festőnek az ereje, azt nehéz volna megállapítani. De az bizonyos, hogy nem nagyszerű technikai készsége, festeni tudása játssza ebben a fő szerepet. Gondolom, az egyszerűség, őszinteség, a képek igaz világa, saját formátumának pontos ismerete és kifejezése az, amely műveinek hitelét adja.

Önfeledt festő – mondanám, ha lenne ilyen valójában, ha a festészet nem elsősorban szellemi tevékenység volna.

Mindenesetre gyönyörűséggel fest. Nem a tárgyakat festi, hanem azok világát; nem Szentendre utcáinak hegyre futó görbe rendjét, hanem lélegzetük ritmusát.

Sajátos lírai konstruktivizmus, természetes hangulatos világába invitálják a nézőt Ilosvai Varga képei. Kompozícióinak szerkezete magától értetődő: tárgyak, színek, formák valamennyien egy különös hangulatú vizuális partitúra kottái.

Nem nagyzenekarra ír, inkább csak két-három hangszerre: hegedűre, brácsára, fuvolára, de ezek gazdagon szólnak.

Önarcképei a valóságot átható, alakító képzeletről tanúskodnak. Lelkiállapotokat fest. Nyomon követhető, hogy a magány olykor keserű líráját, az utóbbi néhány évben készült kiváló önportréiban erőtől duzzadó kifejezőkedv váltja fel.

Sok szép hangja, ríme van az életre. Sokféle színe és formája. Munkái, eltekintve a kezdeti korszaktól, nem hordoznak közvetlen társadalmi mondanivalót, de nem is problémátlanok. Szilárd emberségről vallanak halkan, határozottan.

– Az elmúlt néhány esztendőben már kevés képet festettem, inkább csak a meglévőket korrigálom, rendezgetem. Megromlott a látásom, hiszen tudod, nagyítóval dolgozom, ha kell, s hát mindig kell,

mert teljesen abbahagyni nem tudom. Megpróbáltam, nem ment. Ha nem veszek ecsetet a kezembe, akkor is festek. Ámbár az csak pótszer, nem az igazi... Egy-egy témát újrafestek magamban, így csinálom.

– Egyszer éjszaka felriadok: hiányzik egy képem, amit még 1937-ben festettem, s nem tudom mi lett vele, merre van. Képtelen voltam tovább aludni, annyira felizgatott a dolog. Végiggondoltam a színeit, formáit, az egész kompozíciót, tudod olyan szép zöldek vannak rajta, majd megmutatom... Nos, felkeltem, elkezdtem keresni-kutatni... A padláson szépen rendben állnak a dolgaim, de elég sokat keresgéltem, míg ráakadtam a képre, s megnyugodtam. Itt van, nézd, már be is kereteztettem!

– Minden képedet számon tartod?

– Tudom mindről merre van. Ha eladtam, vagy elajándékoztam őket, akkor is. Nemrégiben beállított hozzám egy német nagyiparos vagy tán nagykereskedő, és képet akart vásárolni. Csakhogy én nem szívesen válok meg a képeimtől. Arra kért, legalább egyet adjak el neki, azt amit legjobban megszeretett. Mondtam, még ha itthon maradna Magyarországon, esetleg, de azt nehezen viselem el, ha valamelyik képem az országhatáron túlra kerül. Nem tudok belenyugodni abba, hogy többé ne lássam.

– Éppenséggel viszontláthatod.

Azért én már nem utazom. Igaz, mióta kevesebbet festek, többet járok a világban. – Turistaként. Ez már a korral jár, az öregkor előnye, hogy úgy mondjam, mert az ember, aki kíváncsi a világra, mindig is szeret utazni, csak fiatalon nehezebben jut hozzá.

Engem mindennek a szerkezete érdekel leginkább. Ez vonz a növényekhez, különösen a kaktuszokhoz. És a formák; ez vonz például a madarak tojásához, amiből ugyancsak szép gyűjteményem van.

– A madarakat már gyermekkoromban is nagyon szerettem. Elcsodálkoztam tolluk színén, röptük kecsességén. Volt nekem egy hollóm, Jakobnak hívták, az hazulról végigkísért az iskolába; mire kijöttem, tudtam, ott ül szemközt az iskolával, a nyárfa tetején. Olykor elkésett; ilyenkor elém repült, útközben találkoztunk. A hollók nagyon hűségesek. De hiszen, te a festészetről akarsz velem beszélgetni... Én meg a hollókról beszélek, látod... Egyszóval mindenféle dolgot kipróbáltam, belekóstoltam a különféle művészeti izmusokba, hagytam, hadd szűrődjenek át rajtam, vagy én rajtuk, ami megmarad, megmarad. Amikor Párizsban voltam, bejártam a Colarossi Akadémiára, ott az volt a módszer, hogy aktokat kellett rajzolni, különféle pózban, öt vagy tíz perc alatt. Amikor letelt az idő, megszólalt a gong; a modell pedig pózt változtatott. Néhány rajzomat eltettem. Ma is megállják a helyüket. Ebből kiderül az is, hogyha az ember nagyon koncentrál és

nincs ideje, akkor néhány vonallal is ki tudja fejezni magát, De azt a néhány vonalat aztán, a későbbiek során meg kell tanulnia, meg kell ismernie, hogy a sajátja legyen.

– Hogyan hatott rád Párizs?

– Éppen hogy nemigen hatott. Sok mindent tanultam, de amikor elindultam, Ferenczy volt az ideálom, s amikor hazaérvén, továbbra is ő maradt. Ebből arra következtetek, hogy Párizs nem változtatott meg bennem semmit. Ferenczy után Rippl-Rónait csodáltam, Nagy Istvánt, és persze Mednyánszkyt, őt már gyerekkoromban megismertem. Úgy gondolom, Mednyánszky hatása ma is kimutatható festészetemben, ha ez a kívülálló számára talán nem is felismerhető. Képeim, mondhatni kivétel nélkül kostruktív fogantatásúak, szerkezetesek. Ezt utólag állapítom meg természetesen, mert én teljesen ösztönösen festek, s nem „előre megfontolt szándékkal". Itt-ott absztrakt elemek is vannak rajtuk, de ezek is ösztönösen kerültek oda. Valamennyi képem csupa forma. Igen, s ez nem mond ellent annak, hogy „lebegő, lírai látomások", amiként aposztrofálni szokták munkáimat.

– Némelyik annyira primér-módon, tehát egyetlen lendülettel készült, mintha írva lenne.

– Gyakran festettem úgy. Általában szélesen kezeltem az ecsetet. Némelykor egy óra alatt elkészültem a képpel, máskor egy-két nap alatt. Emlékszem egyszer négy napon át viaskodtam, s annyira idegesített, hogy elsírtam magam. Ilyen csak egyszer fordult elő. Már gyakoribb, hogy egy-két óra alatt elkészülök a képpel, közben hat-nyolc ecsetet használok, mert mindig ecsettel dolgozom, és mindig olajjal.

– Színvázlatot sohasem készítesz?

– Soha. Még akvarellt sem festettem. A képeim rajzosak, de már régen nem rajzolok a szó klasszikus értelmében. Van úgy, hogy egy képhez nyolc ecsetet használok, de volt eset rá, észre sem vettem s ugyanazzal az ecsettel festettem végig, közben persze kicsit kikentem. Nyilván szerencsém volt, mert némelyik festék azért összevész. Igaz, krómsárgát például sohasem használtam, ami a veszedelmes színek közé tartozik. A párizsi kéket is kimustráltam a palettámról, umbrákkal pedig sohasem dolgoztam, mert azok a többi színt elnyelik és „elumbrásítják" a képet. Általában ultramarin-kéket használok, világosat és sötétet; a kobald nagyon szép szín, de ugyancsak elnyeli a többit, ezért mindig tartózkodtam tőle. Feketével sohasem festettem, a sötét színeket úgy keverem ki. Tiszta színt nemigen használok. De a tiszta kadmiumot, sárgát vagy vöröset például rendszerint tubussal húztam bele a képbe... De tulajdonképpen nem volt és nincs se technikám, se módszerem. Még annyi se, hogy például előbb a legsötétebb színeket rakom fel, és így tovább, a legvilágosabbakig. Rendszerint a

szabadban kezdtem el, és itthon fejeztem be. Képeim belső indíttatásúak, de az indíttatáshoz szükségem van a látványra. A többi már szinte magától megy. Amikor odaálltam a vászon elé, soha nem tudtam, mit fogok festeni, mindig más és más festői problémák foglalkoztattak. Hol a vonalritmus, hol a színhangulat, vagy a komponálás érdekessége, s úgy érzem mindig, hogy nem lehet eléggé konstruktívan festeni, ha az ember valamiképp érzékeltetni akarja azt a szépséget, amit a természet nyújt. Ha körülnézel a világban, azt látod, hogy minden csupa szerkezet; egy fűszál is . . .

– Mi okozza azt, hogy csendéleteidet kivéve nem láttam egyetlen olyan képedet sem, ahol ne lenne egy vagy több emberalak.

– Nem tudom. De az bizonyos, nem valamiféle meggondolásból kerülnek rá a figurák, s nem módszeresen csinálom, hogy mindenütt helyet hagyok nekik. Nélkülük nem érzem teljesnek a képet. Talán, mert az életben is így van. Mindenesetre hiányérzetem keletkezik, így aztán már eleve belekomponálom az emberalakot.

– Vannak kunhegyesi képeid, nagybányaiak, s mindenekelőtt szentendreiek. Budapestieket azonban nem látok, pedig jó néhány esztendeig pesti lakos voltá!.

– Igaz, de akkoriban csendéleteket vagy önarcképeket festettem. Valóban érdekes, Budapesten nem jutott eszembe, hogy kimenjek az utcára vagy akárhová és fessek, mint Szentendrén. Itt találtam önmagamra. Nem is tudnék már másutt élni. Szükségem van a madarak füttyére, s mindarra a frissítő, lelketfürösztő élményre, amit újjászületésem városa, Szentendre jelent nekem.

(1974)

Ilosvai-Varga István

Illustrált, 1943. jún.

Ilosvai-Varga István: Sárga-barna önarckép

zásainak jeleivé lényegülnek át, elfoglalva

859

F. MIHÁLY IDA

Naivok seregszem

kitekintés

Az elmúlt ősszel harmadízben rendezték meg Pozsonyban a Naiv Művészet Nemzetközi Triennáléját, mely egyre fontosabb fóruma ennek a műfajnak. Most is, mint már korábban, számos nemzet alkotói vettek részt a seregszemlén igen változatos anyaggal. A kiállítás 1972. szeptember 14-től október 31-ig volt látható a pozsonyi DIELO Művészházban. A Szlovák Nemzeti Galéria és a Csehszlovák Bizottság az UNESCO-val együttműködve szervezte az egész programot. Mi magyarok már harmadízben vettünk részt a Triennálén: 1966-ban a 30-as évek paraszt festőinek anyagát mutattuk be, 1969-ben Süli András monografikus kiállítással szerepelt, a mostani Triennálén nyolc élő magyar naiv művész 23 művét állítottuk ki. Gyovai Pál archaikus szobrai, Orbán István változatos expresszív fafaragásai adnak fogalmat arról, hogy a faragás még napjainkban is élő tradíció Magyarországon. Pethő János három képe szürke tónusával a paraszti élet idilljeit idézi. Vankóné Dudás Juli élénk színekkel megfestett Fonója témában még a néprajz ihletését árulja el, de megoldása egyéni szín- és formavilágot mutat. A városi műveltségű Török Sándort az egzotikum és a technika által meghódított űr világa érdekli. Balázs János mágikus színekkel megfestett képei dekoratív mesetájak és szürreális víziók, Molnár Mihályné akva-

Ilosvay Varga István:
Szürke ház beszélgetőkkel

Ilosvay Varga István: Utca csíkosruhás nővel

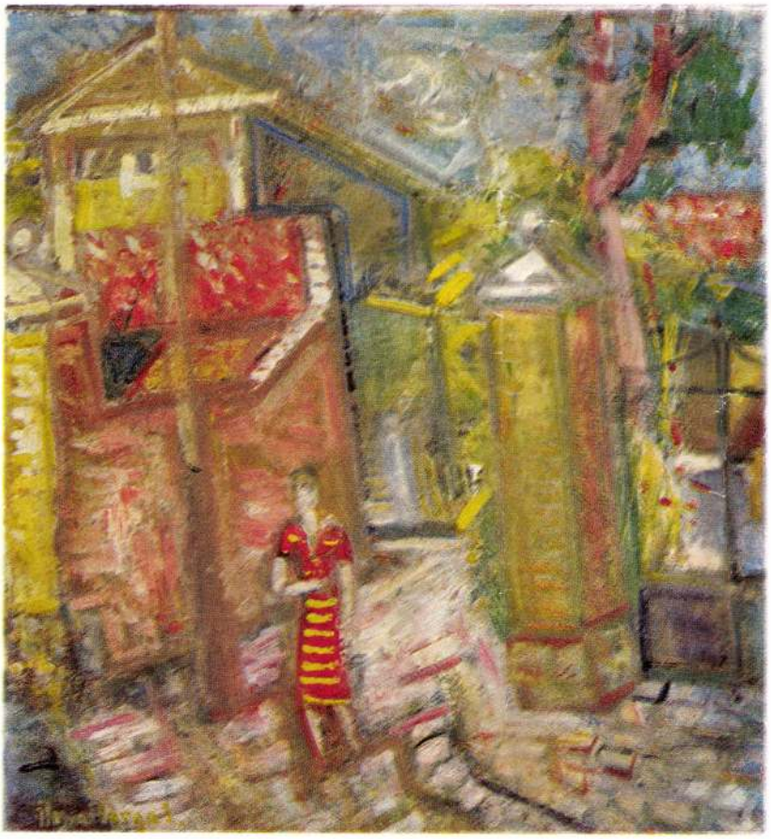

Ilosvay Varga István: Szentendrei részlet

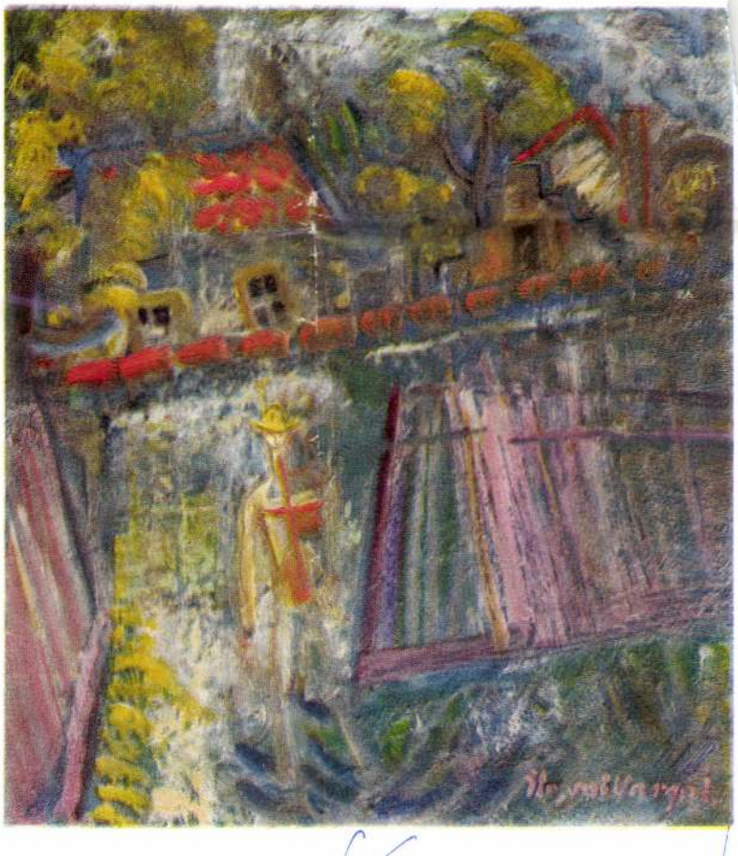

Czóbel Béla: Gyümölcscsendélet

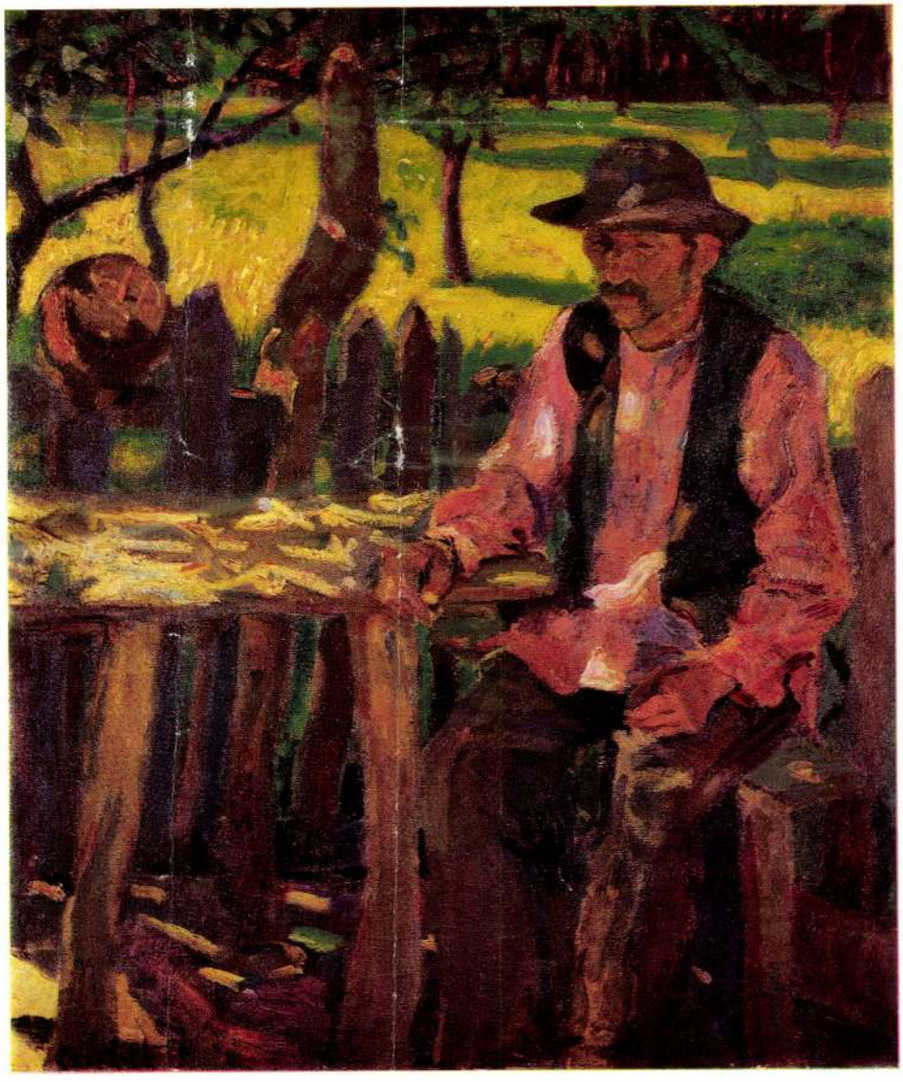

Czóbel Béla: Ülő paraszt

TÓTH ANTAL

Ilosvai-Varga Istvánnál

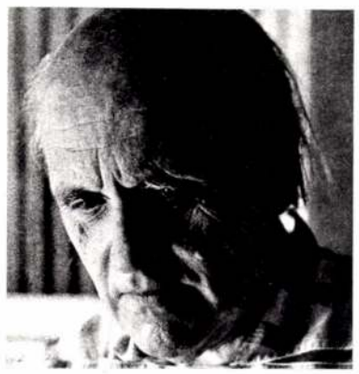

A Zenta utca, ahol Ilosvai-Varga István 1938-ban maradandóan letelepedett, Szentendre egyik legcsöndesebb zuga volt az utóbbi időkig. Túl van a történeti város északi határán, a Dézsma utcán és a „szentendrei Montparnasse", a Szamárhegy (Óh, Árkádia!) utcáit, valamint a pismányi szőlős- és gyümölcsöskertek útjait csomópontba gyűjtő Daru piacon. Az a hely, ahova mindig friss illatot hoz a hegyi szél: a téli erdők fanyar, majd a virágzó-zsongó kertek mézes lehelletét, s ízes gyümölcsillatot.

Az egyik október végi napon kerestem fel. Portáján serény munka fogadott: munkások javították a kerítést. Odabent pedig a frissen festett falakra ismét felhelyezett képek és népi szőttesek alatt a kertből „betelepített" és botanikai-esztétikai rendben elhelyezett kaktuszok (természettudósi alapossággú gyűjtőjük Ilosvai-Varga) között az utolsó simításokat végezte a házigazda és felesége.

— Az okát kutatod, hogy miért függesztettem ki a képeimet. Még a telepen volt szokás, hogy kevés kivétellel mindenki kirakta a szobájában a képeket. Azok közé a festők közé tartozom, akik szeretik, ha körülöttük vannak a képeik. Velük együtt élni, állandó kontaktusban, persze nemcsak szeretet kérdése. Vizsgálódás és bírálat is: sokszor megállapítom, hogy ezt vagy azt ma másképp csinálnám. Gyakran felfedezek olyasmit, amit valóban meg kell változtatni. Változtatok is csekély dolgokat, de a lényeg, az marad.

Tapasztaltam — vetettem közbe —, hogy nagyon sokáig mérlegeli, vajúdik Ilosvai-Varga, amíg egy-egy képéhez hozzányúl.

— Mondják, hogy tudni kell a képet jó időben abbahagyni. Ha hosszú félretétel után előveszek egy képet, rájövök, hogy nem tudok hozzányúlni. Festés közben alakul ki, hogy mit csinálok, mert nincs előre feltett szándék bennem, amikor dolgozni kezdek. Majdnem minden kép új probléma, más hangulat. Ha egyszer már abbahagytam, befejezettnek tekintettem a képet, akkori mértékkel ítélve úgy láttam, hogy a festői problémát megoldottam. Ha most valamit mégsem találok kielégítőnek, nem hamarkodom el a korrekciót: azt mérlegelem, hogy mi lehetne az a legkisebb szükséges módosítás, amely előnyére válna a festménynek.

Rögtön példákkal illusztrálja az elmondottakat, mégpedig sutba vágva minden kényelmi szempontot, készséggel leemeli egyik-másik festményét a falról, s úgy helyezi el a széknek vagy a staffeleinek támasztva, hogy az ablakból beomló világosság felcsillantsa a festményen a gyengébb megvilágításnál valóban fel nem fedezhető rendkívül finom valőröket és színeket, ezek korrespondanciáit és a hangsúlyos ritmusok mellett lüktető szubdomináns ritmusokat, a kép teljes szín- és formagazdagságát. Így kerül le a falról a barnákkal szordinózott mély tüzű „Szegény ember", s az opálos ég elé felmagasodó „Napszámosok". Jellemző darabjai Ilosvai Varga szociális indítékú képeinek. Továbbá az érett korszakából a „Kék színek", a kolorista Ilosvai piktúra egyik gyöngyszeme, a „Csendéletkompozíció", amely valósággal „ecsettel és olajjal rajzolt festmény, minden ízében megformázott", az „Alku" és az „Eső", amelynek a magja „a tárgyakat a naturális rendből kiemelő absztrakt elem", a látvány rendjét a festő önkénye szerint felszabdaló konstruktív képszerkesztő elgondolás igen szemléletesen megmutatkozó rendszere.

Ilosvai-Varga István: Utca

Ilosvai-Varga István: Könyöklő nő vázával

— Az utóbbi időben alig festettem új képeket. Csak a régieket restauráltam meg rendbetételükkel foglalkoztam. Így 1969 az utolsó dátum, amelyet számontartok. A múlt évben egyáltalán nem festettem. Nem mertem új képbe kezdeni, merthogy romlott a látásom. Idén felbátorodtam, hiszen az ember festészeti szelleme nem vész el, rányomja bélyegét a most festett képeire is, képessé teszi arra, hogy dacoljon fizikai romlásával, maradandó értéket alkosson. Most is hű vagyok ahhoz, amit megteremtettem magamnak. Három önarckép és egy táj a termés. Hogy miért éppen önarckép — kérdezed. Mert a legkényelmesebb. Nem kell menni sehova, sem motívumot keresni. Mindig is szükségem volt arra, hogy a természetből merítsek. Hogy mit, arra rávilágít a „Gesztenyefa kúttal". Olyan vázlat, amelyet kint festettem. Ami a természetből kellett, azt felraktam: a motívumot, a kompozíciót, a színeket: a rózsaszín, fehér és szürke szimfóniáját, s félbehagytam a munkát azzal, hogy délután otthon folytatom. Átköltöm fantáziám és hangulatom szerint a prímán rögzítetteket, anélkül, hogy a természet közvetlen jelenlétével zavarna. Attól még komplett a kép, megoldott a festői probléma, hogy az átköltésre nem került sor. Csak nem olyan, mély mint az átdolgozottak.

Festői módszerem lehetővé teszi, hogy vázlataim alapján dolgozzak. Új tájképem is régi vázlat nyomán készült. Úgy érzem, hogy festészetem buja festőiségét sikerült kifejezésre juttatnom.

Azt bemutatandó, hogy mit végzett, invitál a raktárnak berendezett padlásszobába. A felvezető lépcsőház is képtár. A takaros felső szoba gazdag képanyagát átnézni igazi, meglepetésekben bővelkedő tallózás Ilosvai-Varga életművében. Nagyszerű alkalom arra, hogy életútjáról kérdezzem, mert Ilosvai igazán szívesen csak akkor beszél múltjáról, emlékeiről, ha az emlékezést pályája mérföldkövei, festményei viszontlátása fölött érzett öröme indítja meg.

— Talán azzal kezdeném, hogy 1916-ból való az első olyan képem, ami már kép. Érettségi után — szülői kívánságra — joghallgató lettem. A jogászkodással párhuzamosan az Iparrajziskolába jártam esti alakrajzra. 1915-ben katona lettem. 1916 — 17-ben a Haris közi Szabadiskolát látogat-

Ilosvai-Varga István: Utca három napszámossal

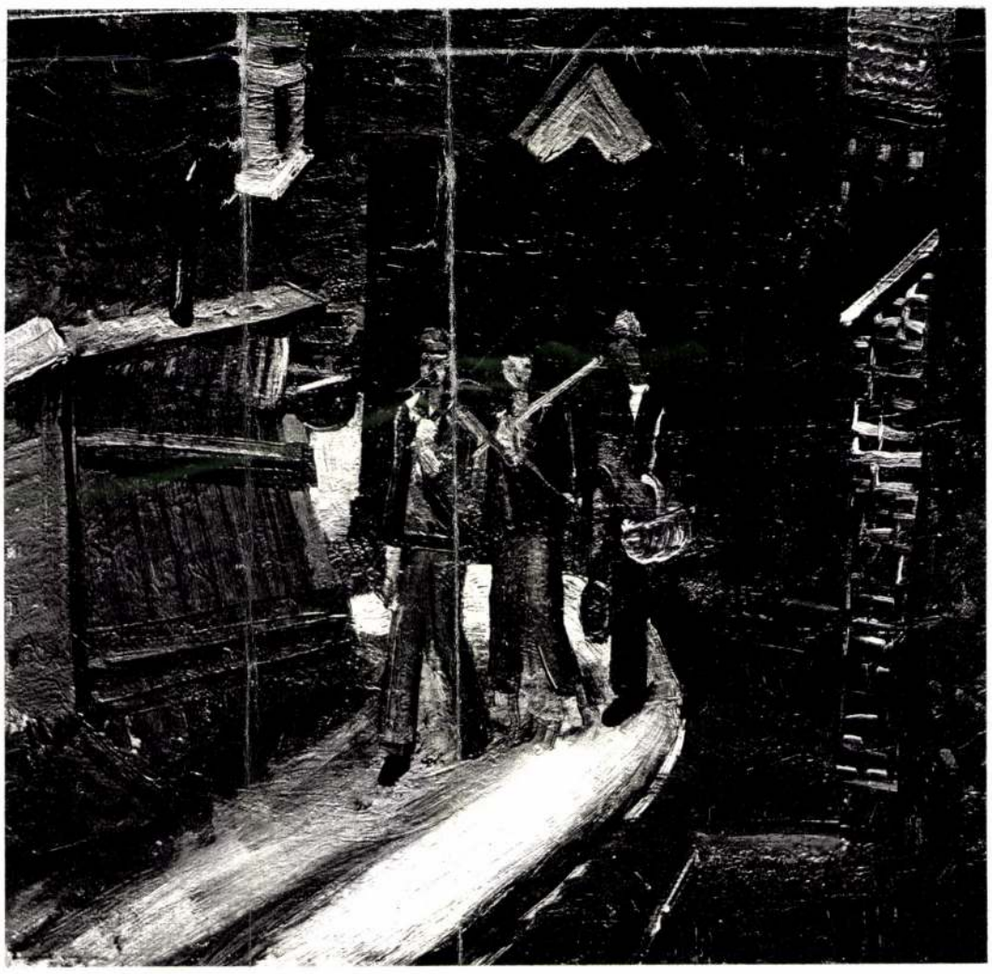

— A konstruktivitás nagyon fontos nálam. Van tudniillik olyan konstruktivitás, amely nem maga a konstrukció megjelenítése, hanem rejtett szerkezet. Benne van mindenben. Képeim felületi megmunkálása, traktálása ellenben impresszionisztikus. Ezt úgy értem, hogy szeretem a színt, a színfolt rezgését, valőrös oldottságát. Festői festőnek tartom magamat, valami olyan értelemben, ahogy Tóth Árpádot a „legköltőibb költőnek" tartják. Szívvel-lélekkel festek. Festészetemben fontos az érzésteliség. Ami érzésteli, az — úgy érzem — muzikális is. Képeimen a tiszta festői elemek zenei érzeteket is keltenek bennem, s gondolom festészetem értőiben ugyancsak.

Miközben ezeket a képeket szemléltem, s alkotójuk értő, soha nem hivalkodó, inkább szeretetteli, gyakran önmagával vitatkozó magyarázatát hallgattam, feltűnt, hogy a festőállványon egy önarckép van elhelyezve — szemmel láthatóan munkában. Olyan, amelyik a 40-es években készült, a belső vívódástól s a történelem viharától zaklatott arckifejezésű, drámai önarcképsorozatot idézi emlékezetembe, jóllehet színe, traktálása utóbbi keletkezésre vall. Érdeklődésemre, hogy régi vagy új-e, örömmel újságolta, hogy idei.

tam, Rippl-Rónai korrigált. 1917-ben felvételiztem a főiskolára — a katonaság engedélyével. 22-ben végeztem az ún. nyári vagy harmadik szemeszteren. Utána visszamentem a szülőfalumba, Kunhegyesre. Nagyon szorgalmasan festettem. Két év alatt három kiállítást csináltam, mindig új anyagból.

Ezek a képek alacsony horizontú alföldi tájak, sanyarúan vonagló fákkal, megsüppedt házakkal, cipekedő figurákkal. Tusrajzok, akt- és mozgástanulmányok jelzik következő állomását.

— 1924 októberében kimentem Párizsba. Az Académie Colorosse-ba jártam. Roppant sokat rajzoltam, főleg krokikat.

Kúnhegyesre tértem haza, de hamarosan rájöttem, hogy nem ülhetek ott örökre. Szó volt arról, hogy Szolnokra megyek a telepre, de Pest jobban vonzott. 26 decemberében felköltöztem. Visszavonultan éltem, lassan kapcsolódtam be a művészeti életbe. 1927-ben állítottam ki először Pesten, majd két évre rá kollektív kiállításon szerepeltem a Nemzeti Szalonban. Vágytam arra, hogy tájképet fessek. Ezért 1929-ben Nagybányára mentem, 1931-ben ismét. Nagybánya ideál volt még akkor, nem véletlenül esett rá a választásom. 1932-ben Szentendrére utaztunk ki. Vörös Géza ajánlotta. Egykor azt vallottam Szentendréről, hogy második szülőhelyem. Itt bontakoztam ki, itt alakult ki a stílusom, amiben nagy része volt e kedves lírai hangulatú s egyben erősen konstruktív városkának. Ma is így érzek. El sem tudom képzelni, hogy máshol éljek.

Ilosvai-Varga nagybányai képei a Nyolcak stílustörekvéseihez állnak legközelebb. A tér- és a plaszticitás kap hangsúlyos szerepet rajtuk, a színek alig. Szentendrén részint ezt folytatja, részint megfigyelhető, hogy érdeklődése középpontjába az olyan emberfigura kerül, amely szociális tartalmak hordozója. 1935-től tagja a KUT-nak; ez a kapcsolat erősbítette benne azt, hogy a társadalmi valóságot közvetlenül érintő kérdésekkel foglalkozzék festészetében. A város csak háttér, érzelmi-hangulati konszonáns ezeken a munkás- és parasztfigurákat megjelenítő, földszagú barnákra hangolt képein. Ecsetjárása dinamikus, rajzos. Alakjai expresszív módon torzítottak. A továbbhaladás útja képeinek megszínesedése s a szentendrei városkép fő motívummá válása. Ilosvai-Varga kiteljesedett pikturájában, ebben a látvány inspirálta, valóságról alkotott költői világban a figurák megszabadulnak társadalmi jelenük terhétől, a festő érzelmi, hangulati állapotváltozásainak jeleivé lényegülnek át, elfoglalva az Ilosvai teremtette szubjektív—lírai világban sajátságos központi, mégis sztaffázs szerepkörüket. Realitásuk a képen csakis a képen belül van, amennyiben az egész kép szellemi magvát alkotják.

Ilosvai-Varga István: Sárga-barna önarckép

Ilosvai-Varga Szentendrén kibontakozott festészetét — eredendő s mindmáig megőrzött figurativitása, motívumanyagában, főképp a szentendrei városképek terén megmutatkozó páratlan gazdagsága miatt külön hely illeti meg a szentendrei festészetben. Művészetében a kolorizmus és a konstruktivizmus stíluselemei egyéni módon ötvöződnek. Kifejezésében néha tétova, érzéseiben azonban tiszta, erős őszinte és férfiasan szemérmes.

MŰVÉSZET
1973 JAN
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ BUDAPEST, IX., Üllői út 61
Telefon: 138-068, 337-148, 340-774

F. MIHÁLY IDA

Naivok seregszemléje Pozsonyban

kitekintés

Az elmúlt ősszel harmadízben rendezték meg Pozsonyban a Naiv Művészet Nemzetközi Triennáléját, mely egyre fontosabb fóruma ennek a műfajnak. Most is, mint már korábban, számos nemzet alkotói vettek részt a seregszemlén igen változatos anyaggal. A kiállítás 1972. szeptember 14-től október 31-ig volt látható a pozsonyi DIELO Művészházban. A Szlovák Nemzeti Galéria és a Csehszlovák Bizottság az UNESCO-val együttműködve szervezte az egész programot. Mi magyarok már harmadízben vettünk részt a Triennálén: 1966-ban a 30-as évek paraszt festőinek anyagát mutattuk be, 1969-ben Süli András monografikus kiállítással szerepelt, a mostani Triennálén nyolc élő magyar naiv művész 23 művét állítottuk ki. Gyovai Pál archaikus szobrai, Orbán István változatos expresszív fafaragásai adnak fogalmat arról, hogy a faragás még napjainkban is élő tradíció Magyarországon. Pethő János három képe szürke tónusával a paraszti élet idilljeit idézi. Vankóné Dudás Juli élénk színekkel megfestett Fonója témában még a néprajz ihletését árulja el, de megoldása egyéni szín- és formavilágot mutat. A városi műveltségű Török Sándort az egzotikum és a technika által meghódított űr világa érdekli. Balázs János mágikus színekkel megfestett képei dekoratív mesetájak és szürreális víziók, Molnár Mihályné akvarellekkel szerepelt. Művészetünk kedvező fogadtatásra talált mind a szlovák, mind más külföldi szakembereknél. A kiállítás katalógusában nyolc fekete-fehér és egy színes képpel szerepelnek a magyar naivok.

A Triennálé három különböző kiállításból állt. Az egyik a Rousseau-díjas Ivan Rabuzin műveinek gyűjteményes bemutatása volt. 30 kép adott fogalmat közel tíz éves működéséről. A képek témája: szelíd dombok, hegyi falucskák, erdősávok, virágos mezők, mindig egyenletesen ragyogó színekben, az alkony vagy a hajnal napsugaraiban fürdetve. Rabuzin nem szűnik meg variálni a körülötte viruló vegetáció derűs szépségét, örökzöldjét, nagy virágait.

Gyovai Pál: Család

Képei dekoratívan konstruktív naiv kompozíciók.

A kiállítás rendezősége az első emeleti termekben a naiv művészet forrásvidékeit kívánta bemutatni. A primitív népek ősi formáit őrző, de az ipari civilizáció témáit is megjelenítő nigériai anyagban színes állatszobrok, gyermekjátékok és a mindennapi élet alakjai szerepelnek. A primitív művészet naiv ágához tartoznak az abesszinek vászonra festett „képregényei" is, melyek a bibliai témákat afrikai környezetben, ruházatban ábrázolják.

A csehszlovákiai, francia és svájci gyűjteményekből kölcsönzött „Ex voto", fogadalmi képek a naiv művészet előfutáraként tekinthetők. Ezeken tagadhatatlanul felfedezhetjük ugyan saját koruk uralkodó stílusjegyeit, mégis érdekes példái a vándorfestők naiv világának, akik a veszedelemből menekülés, a csodálatos gyógyulás élményeit naiv realizmussal ábrázolják. A céltáblák anekdotikus, narratív ábrázolásaiban is felfedezhető a népi humor.

1021 Ilosvai Varga István festőművész

CSAPÓ GYÖRGY:

MŰTEREM

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

Kunhegyesen született 1895-ben. Rippl-Rónai és Balló Ede voltak a mesterei. Kunhegyesen, Nagybányán, Párizsban dolgozott, s 1935 óta Szentendrén él. Legutóbb (1958) az Ernst Múzeumban volt gyűjteményes kiállítása. Műveivel részt vett csaknem minden reprezentatív tárlaton.

Önfeledt festő — mondhatnám, ha lenne ilyen valójában, ha a festészet nem elsősorban szellemi tevékenység volna. Mindenesetre gyönyörűséggel fest; dalol.

Az ember hallani véli a muzsikát, amely színekből, formákból, valóságból és képzeletből szövődik össze képein.

Lazán és mégis együvétartozón, mint a fúgák szólamai.

Üdítő piktúra ez; csupa költészet. Nem könnyed líra, de nem is az, amelyre azt mondják: „gondolati poézis".

Egyszerű és őszinte. Azt hiszem, ez a legfőbb ereje.

Képei nem akarnak mások lenni, mint amik: a festő lírai szemléletének sugarai. Szentendre kékbe, pirosba mártva, Szentendre sárgában. És rezgő szürke árnyalatokban, amelyek éppen csak megérintik az embert, akár a harmat.

Nem tárgyakat fest, hanem azok világát. Nem a „magyar mediterránum", Szentendre utcáinak hegyre futó görbe rendjét, hanem lélegzetük ritmusát.

A szerkezetesség, mint a szentendrei festőknél általában, nála is megnyilvánul, de belsőleg. A kompozíció oly természetesnek tűnik, a szerkezet annyira magától értetődő képein, hogy, habár jól érzékelhető, nem tűnik fel. Tárgyak, színek, formák és figurák, mintha csak egy sajátos partitúra kottái lennének. Nem nagy szimfóniák, nem megrendítő vallomások; concertók hegedűre, brácsára, fuvolára.

Szép hangjai, rímei vannak az életre. Sokféle színe és formája, mert örömmel él és fest. „Én festő vagyok" — szokta mondani. Ilosvai Varga munkái, eltekintve a kezdeti korszaktól, nem hordoznak közvetlen társadalmi mondanivalót, de nem is problémátlanok. Szilárd emberségről vallanak, bensőségesen, halkan, de határozottan.

Az elmúlt néhány esztendőben kevés képet festett, inkább csak a meglevőket korrigálta, rendezgette műtermében.

— Ennek legfőbb oka az, hogy megromlott a látásom — mondja. — Azért néhány képpel elkészültem mégis az elmúlt esztendőben, s remélem, sikerül majd az idén is. Nagyítóval dolgozom, ha kell, de nem tudom abbahagyni. Megpróbáltam — nem ment.

— Itt a kertemben jó. Nem is tudnék már másutt élni. Szükségem van a madarak füttyére, mindarra a frissítő, lelket fürösztő élményre, amit „újjászületésem" városa, Szentendre jelent nekem.

Budapesten elsőnek
ZSIGULI MÁRKA KLUB
AFIT
III. SZ.
AUTÓJAVÍTÓ VÁLLALAT
Budapest XIV., Miskolci u. 157. alatti új klubhelyiségével minden hétfőn du. 16.30 órától áll a Zsiguli-tulajdonosok rendelkezésére, ahol szaktanácsadással kíván segítséget nyújtani gépkocsijának szakszerű üzemeltetéséhez, karbantartásához.
Problémáival forduljon hozzánk! Segítünk!
Ne feledje!
Minden hétfő Zsiguli klubnap!

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 MÁR 13
ORSZÁG VILÁG
Budapest

ILOSVAY VARGA ISTVAN

ILOSVAY VARGA
festőművész Ernst Mú
rendezett kiállítását

Magyar Hirlap 1975/238/6

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

ILOSVAI VARGA ISTVÁN festőművészt, a szentendrei iskola rangos mesterét köszönti — 80. születésnapja alkalmából — az Ernst Múzeumban pénteken megnyílt kiállítás, amely 40 esztendő terméséből 80 táblaképet mutat be. Dr. László Gyula egyetemi tanár méltatta a művész alkotásait.

Magyar Hirlap 1975/217/8 aug. 9.

ek vagyunk? — kérdez-
tól nevetve és bosszan-
csak idáig jutottunk? —
fejünket csalódottan.
t és jelen párhuzamba
mindig a mi javunk-
m egy fájó fricskát ka-
tatás ürügyén, különö-
a tréfacsinálók az ön-
gatartás, a közösségi er-
eit feszegetik.

★

Ludas Matyi nemcsak
izza el nekünk, tréfásan
a át a súlyos évtize-
honnan, milyen mély-
dultunk el. Arra is fi-
miért nem lehetünk
elégedettek a megtett
magunkkal. Minél kö-
k a mához, a hetvenes
hez, annál harsányab-
k. Mert a legjobb, a
viccek azok, amelyek a
nebbül lepleznek le

enöt utáni humoristák
soknak a hangját már
alagról, a rádió hang-
voltából hallhattuk —
módjára törpéknek lát-
dókhoz viszonyítva a
eit. Ma, fordítva, úgy
riások földjére látogat-
háború utáni évekre
ink.
nelmi perspektívákkal
ték a Ludas Matyi há-
re osztott kabaré-mű-
natásosabb trükkje. Jól
sor szerkesztői — *Mar-*
Farkasházy Tivadar és
— , hogy a régi tré-
k, akár rosszak, az
kortörténeti dokumen-
nak.

★

umoristáink történelmi
y nézhetjük, mint „a
humorát, vagy a hu-
mét", amint azt beve-
abi László mondotta.
tárhogy nézzük, akár-
gatjuk, úgy érezzük:
n nevetséges az a tör-
e, amit a már felnőtt,
lépő, csúfondáros és
ól a rádió közvetítéséből.

VADAS JÓZSEF:

Ilosvai Varga István

Két húron

Önarckép-csarnokkal kezdődik az *Ernst Múzeumban* a nyolcvanéves

Ilosvai Varga István

kiállítása. Pontosabban: az 1932-es *Első önarcképpel*, amelyet még tizenhárom másik követ. De voltaképp az egész tárlat festményeket formáját öltő önarckép: egy szenzibilis, befelé forduló, egyszólamúsága ellenére is gazdag lelkű emberről, aki magánúton tanult Rippl-Rónai Józseftől és a Képzőművészeti Főiskolán — növendékként — Balló Edétől, aki előbb Nagybányán dolgozott, majd 1934-ben végleg Szentendrén telepedett le.

Az első önportrén még a kubizmus fegyelme munkál a tiszta kompozícióban és a háttér dekoratív elemeiben. A gazdag tónusvilág és a finom árnyalatok azonban már azt az Ilosvait sejtetik, aki néhány év múlva rostokká hasítja a vastag körvonalat és lazúros-áttűnő foltokat alakít ki az ezüstösen csillogó képfelületen. A fordulat valamikor a harmincas évek második felében válik teljessé, ekkor kap végleges formát piktúrája, amely lényegében azóta sem változott.

Kézenfekvő volt tehát a tematikai csoportosítás. Az első teremben a dolgozó, a munkásember ábrázolásai sorakoznak; a másodikban — képének címét kölcsönzöm — a *Ház és ember* kapcsolatának áldoz; a harmadik helyiség fő témája a virág; a negyedikben, mintha külön nap sütne be az ablakokon, a legélénkebb, különböző témájú, de egyaránt sárga és piros színekben pompázó festmények sorakoznak. A kronológia azonban így sem tűnt el teljesen. A művek nagyjából időrendben követik egymást, miközben fény derül az életút legtitkosabb összefüggéseire is.

A harmincas évek végén festett munkások között ugyanis akad 1947-es kép is, a *Napszámosok;* a valamivel későbbi, idillisztikus bánatba hajló Szentendre-ábrázolások társaságában békésen megfér néhány 1956-os és 1960-ban festett mű, a negyvenes évek virágcsendéletei tizenöt évvel későbbi magános társaikra utalnak előre; a Matisse élénkségét idéző festmények jórészt a közelmúltban születtek, de csaknem három évtizeddel korábbi szórványos kísérletek folytatásaképp. Művészete tehát a zene törvényei szerint épül, s mi most mintha partitúrában olvasnánk.

Láthatjuk, hogy több motívum fut egymás mellett; hol az egyik, hol a másik a fő téma, de a többi sem hal el teljesen.

Merőben más világ a

Kubai grafika

című kiállítás. Ez is az *Ernst Múzeumban* látható. De — ha már a zenénél kötöttünk ki — más a húr, más a hangszer, más a melódia. Ilosvai piktúrája csupán egyetlen ponton kínál folytatást: talán csak a háború tragédiáját érzékeltető *Kis piros önarckép* megrázó arabeszkjeiből meríthet magának a mai fiatalság közéleti mondanivalóihoz alkalmas kifejezési formát. A hat kubai grafikus azonban — átlagéletkoruk mindössze harminc év — lényegesen közvetlenebb tanulságokkal szolgál.

Igaz, a mai magyar grafikára, különösen a fiatalokra nem lehet panaszunk. De képzőművészeink általában, a fiatal festők meg különösen: vívódnak. Nehezen találnak kapcsolatot a társadalmi mondanivaló és a modern kifejezési eszközök között. Látunk közhelyekre szorítkozó, jószándékú ábrázolásokat — gyakran; és látunk kulturált absztraktokat — kevésbé

Élet és Irodalom, Bp. 1975. aug. 30.

XIX. évf. 35. sz. 13. lap.

dia.

Az Öreg kifejezéstelen arccal nézett rá.

— Van két vezéri szerep. Nemzeti elfogultságok, külpolitikai érdekek, a megosztott világ konszolidációjának játékszabályai csupán annyit engednek meg, hogy valakik betöltsék ezeket a már megírt szerepeket. Így hát az ilyen valakik — legalábbis elvben — kicserélhetők.

Az Öreg a fejét rázta.

— Elv ... elv ...

— Elvben igen — mondta a látogató —, de a professzor elvtárs szerint a gyakorlatban nem.

Az Öreg bólintott.

— Csakhogy egy komédia alapulhat elvi lehetőségeken is.

A beteg arcán most olyasvalami tűnt fel, amit mosolynak lehetett értékelni.

tolmácsa mulasztását.

— Kész a gépirat?

A válasz-bólintásból hiányzott az örö

— Olvasta már?

— El ...

— Elkezdte. És hogy tetszik?

Nem jött válasz. A látogató elbizonytal nodott. Firtassa-e ezt a témát? Aztán lát hogy beszélgetőtársa mégis mondana va mit, de még az első hangig sem jut el.

— Ezzel a változattal sincs megelégedv

Csönd. Nyilván más közlésre készült Öreg. A látogatóban homályos félelmet k tett ez a „más". Ismét a kéziratra bök

— Szerkezeti problémák?

A válaszul kapott pillantást régről ism te. Szemináriumain nézett így az Öreg, a kor ki akarta fürkészni, hogy valamely hallgatója érti-e, amit beszél. Most tört először páncéljából olyannyira, hogy bep

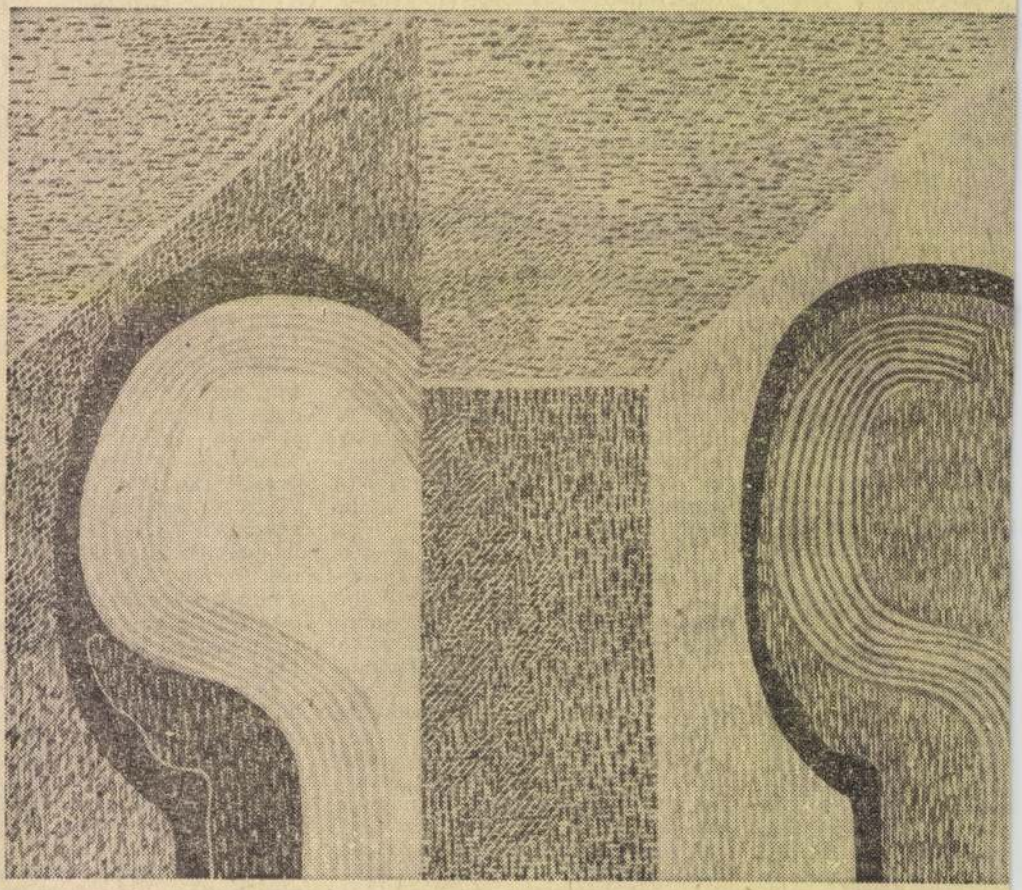

Deim Pál: Kettőzés

MŰVÉSZET

Ilosvai Varga István

Az elmúlt héten nem kényeztetett el újdonságokkal a televízió. Néhány vegyes minőségű importfilmet láthattunk, meg ismétléseket, tavalyi felvételeket, egy felújított vígjátékot és hasonlókat. Közben kerestettek, kerestettek a riporterek. És akadt itt-ott, elszórva a műsorok között néhány ügyes rövidfilm, jelzendő, hogy a tévét a külvilággal összekötő csatornák mégse dugultak el teljesen.

A rövidfilm igazi tévés műfaj. A tévé mégis keveset tesz a magyar rövidfilmtermés megismertetéséért, holott nincs erre nála alkalmasabb fórum. Persze a képernyőről — legalábbis mennyiségileg — nem hiányoznak a tíz-harminc perces produkciók, de jó részük — finoman fogalmazva — nem a legszerencsésebb kézzel készül. Ugyanakkor a mozikban kallódó — és néha nagyon színvonalas — rövidfilmeket sokkal kevesebben látják, mint indokolt volna, hiszen a kísérőműsor kedvéért nem mindenki hajlandó végigszenvedni valami agyalágyult vígjátékot, a Híradó Mozi pedig önmagában kevés.

Ez az egész két tévés rövidfilm — hozzáteszem: két *szép* rövidfilm — láttán jutott az eszembe. Mindkét film a múlt szombati műsorban szerepelt, mindkettő portré volt egy idős emberről (mintha még az arcvonásaik is hasonlítottak volna egymásra), és mindkettő többet nyújtott a dokumentumfilmek átlagánál.

Ilosvai Varga István (és nem Ilosvay Vargha, ahogy a Rádióújságban szerepel) nevét eddig csak a képzőművészet iránt intenzíven érdeklődő közönség ismerhette, hiszen az idős mester, aki egy hét múlva tölti be a nyolcvanadik életévét, utóljára 1967-ben, azt megelőzően pedig 1942-ben állított ki Budapesten. Ez idő szerint — augusztus 31-ig — az Ernst Múzeumban száznál több festménye látható. Bölcs dolog, hogy erre a tárlatra a tévé felhívta a figyelmet és jól megválasztott időpontban mutatta be a portréfilmet is.

Televízió

Két portré

Maga a film — *Jeli Ferenc* rendezése — különösebb cirkalmak nélkül készült. A művész röviden és folyékony egyszerűséggel beszélt — nem vallott; *beszélt* — magáról, a munkájáról, meg a kaktuszairól, a többi időt kitöltötték a képek. Abszolut előnyhöz juttatva ezzel a színes készülékek tulajdonosait, hiszen Ilosvai Varga István impreszszionisztikus tájképei, fénylő, vibráló, napsugaras utcái, fái, kertjei fekete-fehérre redukálva nem élvezhetők. Ettől függetlenül bízni lehet abban, hogy a film hasznos és okos propagandát csinált a művész gyűjteményes kiállításának, s ha így van, már nem volt haszontalan bemutatni.

A történelem, a falu és az öregember című film egyik főszereplője a nyolcvanhárom éves Takács Ferenc, a másik a Szeremle nevű falu, Bajától délre, a Duna mellett. Ez a film is elsősorban vizuális élményekkel szolgált. A rendező-operatőr *Magyar József* felvételein vezérmotívumként tért vissza újra, meg újra az erdős Dunapart, a sok szép ódon paraszthá̀z és a környék népművészete: gyönyörű tálak, korsók, szőttesek. Persze itt is kezdenek lassan eltünedezni a patinás, esztétikus és kényelmetlen régi porták, hogy helyet adjanak a kényelmes, fürdőszobás, sátortetős kockaházaknak. Nyugodtan remélhetjük, hogy nyolc-tíz év múltán Szeremle is olyan lesz madártávlatból, mint egy sakktábla. Hacsak addig valami illetékes hatóság észbe nem kap.

A film tematikailag szélesebb volt, mint az előző és gazdagabb eszköztárral dolgozott: történelem és munkásmozgalom-történet, szociográfia, néprajz, portré, dokumentumok. A rendező érdemei nem is abban rejlenek — nemcsak abban — *amit* csinált, hanem *amiről* csinálta. Takács Ferenc személyének a kiválasztására gondolok. Mégpedig nem elsősorban azért, mert ő hatvanhárom esztendővel ezelőtt kapcsolódott be a munkásmozgalomba, a Vörös Csillag Érdemrend tulajdonosa és hasonlók, hanem mert megalkuvás nélküli tisztességből, önfeláldozásból, emberi nagyságból mutatott példát a képernyőn. Nem is akármilyen példát és ezt pátosz nélküli természetességgel sugározta a film. Meg azt is, hogy az a szerény ütemű, de állandó gyarapodás, amely ebben a faluban is látható — mert látható —, az többek között az ilyen Takács Ferencek keserves küzdelmeinek köszönhető.

Egy dokumentumfilmtől nem is várunk többet.

Váncsa István

Élet és Irodalom, Bp. 1975. aug. 23. XIX. évf. 34. sz. 13. lap.

bálok aludni. Jó éjszakát. És köszönöm.

EGYIK Hány éves maga?

MÁSIK Lassan elzsibbad mindenem. Úgy látszik, hatni kezd az injekció. Köszönöm, doktor úr, nagyon köszönöm.

EGYIK (konokul, határozottan) Hány éves maga?

MÁSIK (furcsa kis nevetgéléssel) Múlt héten voltam ötvenöt. Két ötös egymás mellett, ez már komoly (felnyög). Ha lenne szíves, a mosdó mellől a törülközőt. Csupa víz vagyok. (Kis szünet után) Köszönöm. Igen, most már múlik a fájdalom. Doktor úr...

EGYIK Maradjon nyugodtan.

VÉSZI ENDRE:

VESEROHAM

DIALÓGUSOK

MÁSIK De kérem, én csak a honoráriumot.

EGYIK (túl keményen) Nem tartozik semmivel.

MÁSIK Én soha semmit ingyen! (Kis sóhaj után) Szűnik, doktor úr. Úristen, megkönnyebbülés!

EGYIK Figyelmeztetem, a szűnő fájdalom veszélyes dolog. A hála beszédessé teszi az embert. (Kis szünet után) Ahogy nézem, maga nem változott sokat. Pedig több mint harminc év! Ez a szijas, szikár alkat. Ez a csontos arc; ez a világoskék szem a homlokcsont alatt. Mintha örökké árnyékban volna a szeme. Higgye el, én hosszú éveken át csak a szemére emlékeztem. Az valahogy

doktor, épphogy elvégeztem az egyetemet, úgy kerültem a beosztásomba.

EGYIK Jogi doktor! A doktorátus úgy kell maguknak, mint az embervevőknek a cilinder. (Kis csönd) Heteken keresztül mindig mögöttem. Azt hiszi, nem láttam? (Kései diadallal) Nem volt túl ügyes. A világosszőke halál, így neveztem magát.

MÁSIK Ön csak akkor látott engem, amikor én akartam. Amikor gondoskodtam róla, hogy lásson. Ez hozzátartozott a stratégiámhoz. (Rettegve) Professzor úr, kérem! Még mindig ez a rohadt görcs! Lüktet, tüzel a hasam. (Hangot váltva, szárazon) Én azonnal fölismertem önt. (Szándékkal) Pedig alaposan megváltozott. Akkoriban szép férfi volt. Tudom, a mozgalomban úgy nevezték, a daliás.

EGYIK Hagyja abba. Semmi kedvem eszmecseréhez.

MÁSIK Megértem önt. Az ön helyében bennem is csak ez lenne. Utálat. Belátom, hogy undorodik tőlem.

EGYIK Se undor, se más. Most már az egész nem érdekel. Több mint harminc év után! Sajnos, a bosszúvágy kapacitása is véges. Engem már a gyűlölet sem szórakoztat. Még az sem, hogy maga itt lucskos testtel forgo-

ILOSVAI VARGA ISTVÁN festő, érdemes művész
Kunhegyes, 1895

Festői tanulmányait Rippl-Rónai József mellett kezdte, majd 1917-23 között Balló Ede növendéke a Képzőművészeti Főiskolán. 1924-26-ban Párizsban, később a nagybányai művésztelepen élt; 1935 óta Szentendrén dolgozik. Eddig 18 egyéni kiállítást rendezett, 1958-ban és 1967-ben az Ernst Muzeumban, 1959-ben és 1970-ben a szentendrei Ferenczy Muzeumban voltak gyűjteményes tárlatai. Rendszeres résztvevője az országos kiállításoknak és a magyar festészet külföldi bemutatóinak. 1968-ban érdemes művész címmel tüntették ki. - Az atmoszférikus nagybányai és a konstruktiv-komponáló szentendrei iskola eredményeiből születtek puha, belső izzású színekből és markáns vonalakból épülő festményei. Témaválasztásában a szentendrei utcák, házak, udvarok dominálnak, s a bennük megjelenő szentendrei ember. Festői érdeklődése ezen tul a csendéletre, s a szociális hevületü, expressziv erejü emberábrázolásra is kiterjed.

Művészéletrajzok 1975

FERENCZY KÁROLY MÚZEUM
SZENTENDRE

A SZENTENDREI MŰVÉSZTELEP KIÁLLITÁSA

1951. okt.

MÚZEUMOK ÉS MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS KÖZPONTJA
BUDAPEST

22

A SZENTENDREI MÜVÉSZTELEP KIÁLLITÁSA.

Szentendre város barok patináju épületeivel, zegzugos uccáival, festői légkörével, már a mult század végén vonzotta festőinket. 1872-ben Jankó János élt itt. Itteni munkásságának csak légkörét adta a város, mert a megélhetés gondja szabta meg e nagytehetségü müvész képeinek s népszerü karrikaturájának témáját.

1882-ben, pályája elején, legkiválóbb festőink egyike, Ferenczy Károly telepedett le Szentendrén, miután az előző években Párisból hazajőve töltötte ittlakó családjánál a nyarat. Ferenczy négy évig dolgozott itt, s ezalatt szinte kizárólag figurális kompozicíókat festett. Szentendrei évei - ről igy ir: " Sem a müvészetet, sem a természetet nem ismertem akkor még eléggé arra, hogy a szentendrei magány hasznomra lehetett volna. "

Az Alföldről vetődött ide a 90-es években Tornyai János. Drámai sodrásu alföldi képei után festi Szentendre parkrészleteit és tájét a meghiggadt öregség lirai és mégis erőteljes fogalmazásában.

Ezekben az években a Képzőművészeti Főiskola néhány növendéke, javarészt Réti István tanitványai fedezték fel a maguk számára Szentendrét. A festői kirándulás helyett a természeti és festői környezetben való élés igazabb élményt ad a mesterséges témakeresésnél. 1929-ben e kis csoport hátatfordítva városi műtermének, megalakitja a Szentendrei Festők Társaságát. A város lakossága megértéssel fogadta a müvészeket, előbb műtermeket kaptak, később pedig telepet alapitottak. A művészi elszigetelődés helyett itt már a művésztelepek összehasonlitó és ösztökélőleg ható munka-

Kiállitott képek.

Apáti Béla: Földmunkások, o.
" " Tájkép, o.
Barcsay Jenő: Munkások, rajz
" " Öregek, rajz
" " Halász tanulmány, o.
Bánovszky Miklós: Munkácsy-utca, o.
Bán Béla: Enteriőr, akvarell
" " Müterem, akvarell
B. Sverák József: Szentendrei részlet, o.
" " Kaszálás a kertben, o.
" " Önarckép, o.
" " Szentendrei városkép, o.
Beck Judit: Dunatáj Pócsmegyernél, akvarell
" " Tájkép, akvarell
Czóbel Béla: Csendélet, vázlat
Czóbelné Modok Mária: Csendélet, o.
" " " Kislány, o.
Deli Antal: Társadalomfejlődés c.freskóterv,tempera
" " Társadalom fejlődése c.freskóterv,tempera
Diener Dénes Rudolf: Boglya, o.
" " " Kislány, pastell
" " " Duna, pastell
Fónyi Géza: Tájkép, o.
Gráber Margit: Kertben, o.
" " Utépités Szentendrén, vázlat
Gálffy Lola: Enteriőr, o.
" " Mosónő, o.
Galiczer Imre: Alkony, o.
Göllner Miklós: Csendélet, o.
" " Késő délután, o.
Ilosvai Varga István: Csendélet vörös almákkal, o.
" " " Délutáni verőfény, o.
" " " Almát hámozó kislány, o.

Kántor Andor: Zempléni hegyek, pastell
" " Folyóparti alkonyat, pastell
" " Szentendrei utca, pastell
Miháltz Pál: Kertrészlet, pastell
" " Kazán Kovács, pastell
" " Reggel, o.
Perlrott Csaba Vilmos: Szentendrei tájkép, o.
Pirk János: Szentendrei cipészszövetkezet ja-
" " vítómühelye, o.
" " Barackos ósszel, o.
Szánthó Imre: Apáti Abkarovics Béla, karikatura
" " Szőke Lajos, karikatura
Szecsődi Mártonné: Tavaszi munkásüdülés, o.
" " Kislány arcképe, o.
Schubert Ernő: Kert, o.
" " Virágok, pastell
" " Tanulmány, rajz
" " Kis almafa, rajz
Törzs Éva: Tájkép, o.
" " Pihenő parasztasszony, o.

lehetősége nyilt meg. A nehéz gazdasági viszonyok és a hivatalos körök bürokratizmusa ellenére nagy erőfeszitéssel sikerült a müvészeknek telepüket bőviteni és a fiatal főiskolások nyári oktatását - szabad iskola utján - biztositani. A tagok belföldi és külföldi kiállitásokon jó eredménnyel igazolták e müvésztelep létének és fejlesztésének szükségességét.

Mostani kiállitásunk müvészei, a telep tagjai és a telepen kivüliek, már tudják és müveikkel vallják, hogy a müvésztelep nem sziget, amely az élettől elvonatkoztatott l'art pour l'art festészetet szolgálják és nem is kollektiv elefántcsonttorony. A kiállitott képek tanusága szerint ezek a müvészek elindultak az uj szocialista müvészet utján, amely a dolgozó nép életének és környezetének valóságos képét adja.

. - . - . - .

Ylosvai Varga István

	Bevétel		Kiadás	
	korona	fill.	korona	fill.
om helyreállítására				
nám alatt kiutalt 17278 korona				
lására				
	17278	—		
nak kiva-				
fizettetett			17278	—
Bevétel	17278	—		
Kiadás	17278	—		
	0			
már				

Rigler r.-t. III. 1909/02793.

SZÁMVEVŐSÉG XIII. OSZTÁLYA * VALLÁS ÉS KÖZOKT. M. KIR. *

elnök

SZENTENDREI FESTŐK

II. KIÁLLITÁSA

A SZENTENDREI FERENCZY KÁROLY MÚZEUMBAN

·1952. OKTÓBER 5 - NOVEMBER 2·

A Szentendrei Festők II. Kiállitása harminckét művész hatvankilenc művét mutatja be. A résztvevők nagyobbára a szentendrei művésztelephez tartoznak, de kiállitanak a telepen kivüli helyi festők és más, nyáron Szentendrén dolgozó művészek.

Kiállitásra került a művésztelep elhunyt tagjainak Paizs Goebel Jenőnek /1896-1944/, Rozgonyi Lászlónak /1894-1948/ és B.Sverák Józsefnek /1898-1951/ több képe.

A KIÁLLITOTT MÜVEK JEGYZÉKE

F E S T M É N Y E K

Apáti Abkarovics Béla: Izbégi táj	Olaj	60x77
Apáti Abkarovics Béla: Erdőrészlet	"	31x38
Bán Béla: Tájkép	"	85x65
Bán Béla: Studium	"	93x45
Bánovszky Miklós: Nyirfák	"	65x85
Beck Judit: Dunai táj	"	54x61
B.Sverák József: Enteriőr	"	70x60
B.Sverák József: Kubikusok	"	56x68
Deli Antal: Bem kitünteti Petőfit	"	83x165
Diener Dénes Rudolf: Tájkép	"	60x75
Diener Dénes Rudolf: Tájkép	Pasztell	55x72
Diener Dénes Rudolf: Kert	"	25x35
Fónyi Géza: Olvasó nő	Olaj	60x50
Fónyi Géza: Család /vázlat/	"	30x25
Galitzer Imre: Pap-sziget	"	30x41
Gálffy Lola: Szentendrei házak	"	59x49
Gálffy Lola: Csendélet	"	52x60
Göllner Miklós: Szentendrei részlet	"	49x62
Göllner Miklós: Füzes	"	36x60

Göllner Miklós: Kert	Olaj	40x50
Gráber Margit: Dolgozók a Nemzeti Szinház páholyában /vázlat/	"	60x40
Gráber Margit: Szentendrei rév	Pasztell	24x32
Ilosvai Varga István: Önarckép	Olaj	60x50
Ilosvai Varga István: Utca lóval	"	50x64
Kántor Andor: Sárospatak	Pasztell	53x69
Kántor Andor: Szeptember Szentendrén	"	50x60
Kornis Dezső: Önarckép	"	22x20
Miháltz Pál: A szentendrei müvésztelep kertjéből	"	45x60
Ónody Béla: Tájkép	Olaj	50x40
Paizs Goebel Jenő: Önarckép	"	50x40
Perlott Csaba Vilmos: Kertrész	"	81x92
Perlott Csaba Vilmos: Gyümölcsszedők	"	93x73
Pirk János: Babfejtő öreg néni	"	69x45
Pirk János: Szentendrei cipész szövetkezet /vázlat/	"	25x38.5
Pituk József: Nagy Éva arcképe	"	40x30
Rozgonyi László: Apám	"	65x80
Rozgonyi László: Csendélet	"	50x60
Schönberger Armand: Téli táj	"	50x52
Sebestyény György: Csendélet	"	43x55.5
Szecsődi Klára: Ili Erzsébet sztahanovista	"	60x50
Szecsődi Klára: Kertben	"	38x53
Törzs Éva: Olvasó lány	"	80x60
Törzs Éva: Kislányfej	"	40x33.5

GRAFIKÁK ÉS VIZFESTMÉNYEK

Apáti Abkarovics Béla: Bányában.	Hidegtü	24x36
Apáti Abkarovics Béla: Homokszóró munkában	Rézkarc	29x37
Balogh László: Tanulmányfej Kisoroszból	D.pác	21x14.5
Balogh László: Tanulmányfej Kisoroszból	"	21x15
Barcsay Jenő: Mária hegy	Rézkarc	16x24
Barcsay Jenő: Szántóföldek	"	15.7x15.7
Barcsay Jenő: Kőhegy	"	15.7x23.7
Conrád Gyula: A kisoroszi parton	Szinez.rajz	3ox4o
Galitzer Imre: Kotlós	Vizfest.	2ox3o
Gallasz Magda: Tájkép	"	31.5x48
Pirk János: Este a tanyán.Szénrajz fényképe		41x58
Pirk János: Öregember	Tollrajz	34x2o.5
Pirk János: Babfejtő	Diófapác	33x28
Rozgonyi László: Önarckép	Ceruzarajz	27x2o
Szántó Imre: Tájtanulmány	Tus és anil.	28x22
Szántó Imre: Tájtanulmány	"	28x21.5
Szántó Imre: Tanulmányfej /férfi/	Tusrajz	28x21
Szántó Imre: Tanulmányfej /női/	"	28x21
Szántó Piroska: Parton	"	3ox2o
Szántó Piroska: Tombor néni	"	3ox2o
Szántó Piroska: Panna néni	"	4ox3o
Szántó Piroska: Öreg bányász	"	4ox3o
Szántó Piroska: Rét	"	3ox4o
Sebestyén György: Almafa	"	3ox4o
Szösz Jenő: Erdei ut	Vizfest.	3o.5x22
Szösz Jenő: Pap-sziget	"	31.5x48

SZENTENDREI FESTŐK

II. KIÁLLITÁSA

A SZENTENDREI FERENCZY KÁROLY MÚZEUMBAN

·1952. OKTÓBER 5 – NOVEMBER 2·

A Szentendrei Festők II. Kiállitása harminckét művész hatvankilenc művét mutatja be. A résztvevők nagyobbára a szentendrei művésztelephez tartoznak, de kiállitanak a telepen kivüli helyi festők és más, nyáron Szentendrén dolgozó művészek.

Kiállitásra került a művésztelep elhunyt tagjainak Paizs Goebel Jenőnek /1896-1944/, Rozgonyi Lászlónak /1894-1948/ és B.Sverák Józsefnek /1898-1951/ több képe.

A KIÁLLITOTT MÜVEK JEGYZÉKE

F E S T M É N Y E K

Apáti Abkarovics Béla: Izbégi táj	Olaj	60x77
Apáti Abkarovics Béla: Erdőrészlet	"	31x38
Bán Béla: Tájkép	"	85x65
Bán Béla: Studium	"	93x45
Bánovszky Miklós: Nyirfák	"	65x85
Beck Judit: Dunai táj	"	54x61
B.Sverák József: Enteriőr	"	70x60
B.Sverák József: Kubikusok	"	56x68
Deli Antal: Bem kitünteti Petőfit	"	83x165
Diener Dénes Rudolf: Tájkép	"	60x75
Diener Dénes Rudolf: Tájkép	Pasztell	55x72
Diener Dénes Rudolf: Kert	"	25x35
Fónyi Géza: Olvasó nő	Olaj	60x50
Fónyi Géza: Család /vázlat/	"	30x25
Galitzer Imre: Pap-sziget	"	30x41
Gálffy Lola: Szentendrei házak	"	59x49
Gálffy Lola: Csendélet	"	52x60
Göllner Miklós: Szentendrei részlet	"	49x62
Göllner Miklós: Füzes	"	36x60

Göllner Miklós: Kert	Olaj	40x50
Gráber Margit: Dolgozók a Nemzeti Szinház páholyában /vázlat/	"	60x40
Gráber Margit: Szentendrei rév	Pasztell	24x32
Ilosvai Varga István: Önarckép	Olaj	60x50
Ilosvai Varga István: Utca lóval	"	50x64
Kántor Andor: Sárospatak	Pasztell	53x69
Kántor Andor: Szeptember Szentendrén	"	50x60
Kornis Dezső: Önarckép	"	22x20
Miháltz Pál: A szentendrei müvésztelep kertjéből	"	45x60
Ónody Béla: Tájkép	Olaj	50x40
Paizs Goebel Jenő: Önarckép	"	50x40
Perlott Csaba Vilmos: Kertrész	"	81x92
Perlott Csaba Vilmos: Gyümölcsszedők	"	93x73
Pirk János: Babfejtő öreg néni	"	69x45
Pirk János: Szentendrei cipész szövetkezet /vázlat/	"	25x38.5
Pituk József: Nagy Éva arcképe	"	40x30
Rozgonyi László: Apám	"	65x80
Rozgonyi László: Csendélet	"	50x60
Schönberger Armand: Téli táj	"	50x52
Sebestyény György: Csendélet	"	43x55.5
Szecsődi Klára: Ili Erzsébet sztahanovista	"	60x50
Szecsődi Klára: Kertben	"	38x53
Törzs Éva: Olvasó lány	"	80x60
Törzs Éva: Kislányfej	"	40x33.5

GRAFIKÁK ÉS VIZFESTMÉNYEK

Apáti Abkarovics Béla: Bányában.	Hidegtü	24x36
Apáti Abkarovics Béla: Homokszóró munkában	Rézkarc	29x37
Balogh László: Tanulmányfej Kisorosziból	D.pác	21x14.5
Balogh László: Tanulmányfej Kisorosziból	"	21x15
Barcsay Jenő: Mária hegy	Rézkarc	16x24
Barcsay Jenő: Szántóföldek	"	15.7x15.7
Barcsay Jenő: Kőhegy	"	15.7x23.7
Conrád Gyula: A kisoroszi parton	Szinez.rajz	3ox4o
Galitzer Imre: Kotlós	Vizfest.	2ox3o
Gallasz Magda: Tájkép	"	31.5x48
Pirk János: Este a tanyán.Szénrajz fényképe		41x58
Pirk János: Öregember	Tollrajz	34x2o.5
Pirk János: Babfejtő	Diófapác	33x28
Rozgonyi László: Önarckép	Ceruzarajz	27x2o
Szántó Imre: Tájtanulmány	Tus és anil.	28x22
Szántó Imre: Tájtanulmány	"	28x21.5
Szántó Imre: Tanulmányfej /férfi/	Tusrajz	28x21
Szántó Imre: Tanulmányfej /női/	"	28x21
Szántó Piroska: Parton	"	3ox2o
Szántó Piroska: Tombor néni	"	3ox2o
Szántó Piroska: Panna néni	"	4ox3o
Szántó Piroska: Öreg bányász	"	4ox3o
Szántó Piroska: Rét	"	3ox4o
Sebestyén György: Almafa	"	3ox4o
Szösz Jenő: Erdei ut	Vizfest.	3o.5x22
Szösz Jenő: Pap-sziget	"	31.5x48

ÖTVEN MŰVÉSZ KIÁLLITÁSA

A vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól havi vásárlási előlegben részesitett képzőművészek munkásságának bemutatása

K
47

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1947 junius 22 — julius 6

F. k.: Kanizsai Nagy András

Jung Ernőné nyomdája, Bpest, VI. Vasvári Pál-utca 8. Tel: 22-63-75

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET 1

TÁRSELNÖK
PRESZLY ELEMÉR

ALELNÖKÖK
CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR

IGAZGATÓ
HUBAY C. ANDOR

FŐTITKÁR
LEHEL BÉLA

TITKÁR
KANIZSAI NAGY ANTAL

A vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól havi 300 Ft vásárlási előlegben részesített művészek:

1. Antal Károly
2. Bartha László
3. Bálint Endre
4. Bán Béla
5. Berda Ernő
6. Borbereki K. Zoltán
7. Bortnyik Sándor
8. Csorba Géza
9. Deli Antal
10. Deli B. Rózsi
11. Diener Dénes Rudolf
12. Duray Tibor
13. Faragó Pál
14. Ferenczy Valér
15. Frank Frigyes
16. Graber Margit
17. Herman Lipót
18. Hincz Gyula
19. Hrabéczy Ernő
20. Ilosvai Varga István
21. Istók János
22. Iván Szilárd
23. Jálics Ernő
24. Kádár Béla
25. Kerényi Jenő
26. Koffán Károly
27. Korniss Dezső
28. Kövesházi-Kalmár Elza
29. Lossonczy Tamás
30. Madarassy Walter
31. Martyn Ferenc
32. Mattioni Eszter
33. Marosán László
34. Medveczky Jenő
35. Mikus Sándor
36. Molnár C. Pál
37. Novotny Emil Róbert
38. Pap Gyula
39. Pirk János
40. Prohászka József
41. Scheiber Hugó
42. Szabó Wladimir
43. Szalay Lajos
44. Szandai Sándor
45. Szentiványi Lajos
46. Szobotka Imre
47. Varga Oszkár
48. Vidovszky Béla
49. Vilt Tibor
50. Zádor István

ELŐSZÓ

A művész a népért dolgozik, a kollektívumért. Ha a művész inogni kezd azon a reális talajon, amelyen szilárdan kell állnia ahhoz, hogy alkotni tudjon, a kollektívum van süllyedőben. A demokrácia fiatal Magyarországa azzal mutatta meg megszilárdult-voltát, hogy megszilárdította művészei anyagi lehetőségeinek bomló keretét. A Képzőművészek Szabad Szervezete kezdeményezésére, a Magyar Műszeti Tanáccsal egyetértésben, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium szabadpályán működő festőink, szobrászművészeink rendszeres anyagi támogatását vállalta. A két pólust, művészt és népét, ismét hibátlan kötés kapcsolta össze: a kollektívumot gazdagító, s az egyén, a művész életlehetőségét biztosító műalkotás.

Az állam támogatását élvező művészek ezzel a kiállítással lépnek a nyilvánosság elé.

Ime az eredmény.

ANTAL KÁROLY

1. Fürdőző nő, gipsz — bronzból 2400.—
2. Barátnők, gipsz — bronzból 8000.—

BARTHA LÁSZLÓ

3. Kert, olaj — keret nélkül 3500.—
4. Lovasok, olaj — keret nélkül 4000.—
5. Önarckép, olaj — keret nélkül 3500.—

BÁLINT ENDRE

6. Birsalmás csendélet, olaj — 3000.—
7. Tálas csendélet, olaj — 2000.—
8. Hegedűs csendélet, olaj — 2000.—

BÁN BÉLA

9. Kuporgó, olaj — 1500.—
10. Fésülködő, olaj — 1600.—
11. Két ember, olaj — 2200.—

BERDA ERNŐ

12. Felszabadult nép, olaj — 6000.—
13. Hídépítés, olaj — 3000.—
14. Zsuzsi tulipánnal, olaj — 2000.—

BORBEREKI K. ZOLTÁN

15. Női fej, márvány — 6000.—
16. Almaszedő, gipsz — 3000.—

CSORBA GÉZA

17. Szabadság, gipsz — bronzban 3000.—
18. Fürdőző, gipsz — bronzban 2000.—
19. Aktvázlat Bartók-szoborhoz, gipsz — bronzban 2500.—

DELI ANTAL

20. Művésztelepi részlet, pasztel
21. Kertrészlet, pasztel
22. Falurészlet, pasztel

DELI B. RÓZSI

23. Asszonyok a kútnál, olaj	3000.—
24. Fahordó asszony, olaj	4000.—
25. Tavasz, olaj	4000.—

DIENER DÉNES RUDOLF

26. Csendélet, olaj	2000.—
27. Szentendrei utcarész, olaj	2000.—
28. Virágok, pasztel	1500.—

DURAY TIBOR

29. Mese, olaj	4000.—
30. Ostrom után, olaj	3000.—
31. Női arckép, olaj	3500.—

FARAGÓ PÁL

32. Ember, olaj	4000.—
33. Csendélet, olaj	2000.—
34. Tájkép, olaj	2000.—

FERENCZY VALÉR

35. Partraszállás Budán, olaj	3500.—
36. A Parlament a Kossuth-híddal, olaj	3500.—
37. Ujpesti gyárak, olaj	4000.—

FRANK FRIGYES

38. Piros abrosz, olaj	5000.—
39. Asztalnál, olaj	4000.—
40. Csendélet, olaj	3000.—

GRABER MARGIT

41. Csendélet, olaj	2000.—
42. Öregasszony, olaj	1800.—
43. Tájkép, pasztel	700.—

HERMAN LIPÓT

44. Szerelmi vallomás, olaj	4500.—
45. Ideális táj, olaj	4000.—
46. Elpusztult park, olaj	2500.—

HINCZ GYULA

47. Versek I., olaj 2000.—
48. Versek II., olaj 3000.—
49. Csendélet, olaj 3500.—

HRABÉCZY ERNŐ

51. Tájkép, olaj 4500.—
52. Mese az életemből, olaj 5000.—
53. A kiszabadult nyulacska, olaj 4000.—

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

54. Szürke házak, olaj 2500.—
55. Napsütés, olaj 2000.—
56. Csendélet, piros bögrével, olaj 1500.—

ISTÓK JÁNOS

57. Energia, gipsz 4000.—
58. Cimbora (versenyló), gipsz 3800.—

IVÁN SZILÁRD

59. Műhely, olaj 1500.—
60. Szobrásznő, olaj 2000.—
61. Műterem, olaj 1500.—

JÁLICS ERNŐ

62. Fogoly, gipsz fában 4000.—
62. Batyuzó, gipsz nemes fémben 3500.—

KÁDÁR BÉLA

63. Emlék, tempera 1500.—
64. Csendélet, tempera 1500.—
65. Fürdő nők, tempera 1500.—

KERÉNYI JENŐ

66. Áremás, gipsz bronzban 2800.—
67. Akt, bronz 1800.—
68. Támaszkodó, bronz mgt.

KOFFÁN KÁROLY

69. Tusrajzok á 500.—
70. Tusrajzok á 500.—

KORNISS DEZSŐ

71. Szentendrei motívum, monotypia 400.—

72. Gyász, olaj 1200.—
73. Kompozíció, olaj 1000.—
74. Fej, olaj 1200.—

KÖVESHÁZI-KALMÁR ELZA

75. Orvos és beteg, mészkődombormű
76. Anya gyermekkel, sárgaréz szobor 1800.—

LOSSONCZY TAMÁS

77. Olajfestmény I. 4000.—
78. Olajfestmény II. 4000.—
79. Olajfestmény III. 4000.—

MADARASSY WALTER

80. Női fej, fa 2000.—
81. Kútrelief-vázlat, 3 drb, bronz keretben 2500.—
82. 12 drb bronzérem á 120.—

MARTYN FERENC

83. Olajfestmény I. 3000.—
84. Olajfestmény II. 5000.—
85. Olajfestmény III. 3000.—

MATTIONI ESZTER

86. Halászhálók, tempera 3000.—
87. Domboldal, tempera 3000.—
88. Csendélet, tempera 3000.—

MAROSÁN LÁSZLÓ

89. Guggoló leány, bronz 3000.—
90. Ló, bronz 4000.—
91. Fahordó parasztlány, bronz 4000.—

MEDVECZKY JENŐ

92. Lovak, tempera 4000.—
93. Séta, tempera 2000.—
94. Dinnyés csendélet, tempera 2000.—

MIKUS SÁNDOR

95. Mosakodó nő, gipsz bronzban 6500.—
96. Kislány-akt, gipsz bronzban 1500.—
98. Táncoló lányok, bronz 3000.—

MOLNÁR C. PÁL

99. Ponte Nomentana, olaj	1000.—
100. Menekülés, olaj	1000.—
101. Sírbatétel, olaj	4000.—

NOVOTNY EMIL RÓBERT

102. Órás csendélet, olaj	5000.—
103. Dunapart, olaj	5000.—
104. Virágos csendélet, olaj	5000.—

PAP GYULA

105. Visegrádi táj, olaj-tempera	4000.—
106. Anya gyermekkel, olaj	3000.—
107. Négy emberöltő, olaj	4000.—

PIRK JÁNOS

108. Téli ablak, tempera	1500.—
109. Önarckép, tempera	2500.—
110. Tavasz, tempera	800.—

PROHÁSZKA JÓZSEF

111. Félakt, vízf.	500.—
112. Szemüveges férfi, olaj	2000.—
113. Kislányom, olaj	2300.—

SCHEIBER HUGÓ

115. Önarckép, pasztel	1500.—
116. Napsütés, pasztel	1500.—
117. Interieur, pasztel	1500.—

SZABÓ WLADIMIR

118. Cirkusz, olaj	5000.—
119. Vízpart, ceruzaraj	mgt.
120. Komédiás, ceruzarajz	mgt.

SZANDAI SÁNDOR

121. Önarckép, bronz	3800.—
122. Sulykoló nő, bronz	2400.—
123. Női fej, bronz	3800.—

SZOBOTKA IMRE

124. Rönkszállítók, olaj	3000.—
125. Havas önarckép, olaj	2000.—
126. Műteremablak, oaj	900.—

VARGA OSZKÁR

127. Ruhafacsaró, bronz	4000.—
128. Anyám, bronzplakett	180.—
129. Kompozíció, gipsz, bronzban	180.—

VIDOVSZKY BÉLA

130. Öreg tölgy, olaj	2800.—
131. Szolnoki Zagyva-part, olaj	2200.—
132. Szoba Napoleon-képpel, olaj	3600.—

VILT TIBOR

133. Kentaur, bronz	2000.—
134. Kalapos fej, gipsz	2500.—
135. Anyám, bronz	mgt.

ZÁDOR ISTVÁN

136. Festőnő a Tiszaparton, tempera	2000.—
137. Aida előadásán, olaj	3000.—
138. Színfalak mögött Don Juan előadásán, olaj	2500.—

Ylosvai Varga István
Ystók János
Iván Szilárd

K

N. Sz.
(50 művész)
1947
pm. jul

tovább

Szétvágásra

KILENCVEN MŰVÉSZ KIÁLLITÁSA

A vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól
havi vásárlási előlegben részesitett
művészek munkásságának bemutatása

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1948. junius 12 — junius 27

KILENCVEN MŰVÉSZ KIÁLLITÁSA

A vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól
havi vásárlási előlegben részesitett
művészek munkásságának bemutatása

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1948. junius 12 — junius 27

Fk. Kanizsai Nagy Antal — Haás Pál nyomda, Vasvári Pál u. 8. Tel. 22-63-75

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

TÁRSELNÖK

PRESZLY ELEMÉR

ALELNÖKÖK

CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR

IGAZGATÓ

HUBAY C. ANDOR

FŐTITKÁR

LEHEL BÉLA

TITKÁR

KANIZSAI NAGY ANTAL

A vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól havi 350.— Ft vásárlási előlegben részesített művészek:

Andrássy Kurta János
Anna Margit
Antal Károly
Aszódi Weil Erzzébet
Bartha László
Bálint Endre
Bán Béla
Báthory Julia
Bencze László
B. Bélaváry Alice
Berda Ernő
Biai Főglein István
Boldogfai Farkas Sándor
Bolmányi Ferenc
Bor Pál
Borbereki Kováts Zoltán
Breznay József
Csorba Géza
Dankó Ödön
Deli Antal
Deli B. Rózsi
Diener Dénes Rudolf
Duray Tibor
Faragó Pál
G. Fekete Géza
Ferenczy Valér
Frank Frigyes
R. Gábor Marian
Gráber Margit
Győry Dezső
Halápy Ede
Halmágyi István
Hantaí Simon
Herman Lipot
Hrabéczy Ernő
Huszár Imre
Ilosvaí Varga István
Ispánky József
Iván Szilárd
Jakovits Jazsef
Jálics Ernő
Jobbágyi Gaiger Miklós
Kerényi Jenő
Kiss Rooz Ilona
Klie Zoltán
Koffán Károly
Kontraszty László
Korniss Dezső
Kovács Margit
Krivátsy Szüts Miklós
Kurucz Dezső
Laborcz Ferenc
Lossonczy Tamás
Madarassy Walter
Marosán Gyula
Marosán László
Martyn Ferenc
H. Mattioni Eszter
Mágori Varga Béla
Medveczky Jenő
Mikus Sándor
Molnár C. Pál
Novotny Emil Róbert
Pap Gyula
Pándi Kiss János
Pekáry István
Pirk János
Prohászka József
Román György
Schalk László
Szabó Iván
Szabó Vladimir
Szalay Lajos
Szandai Sándor
Szentesi Hiesz Géza
Szentiványi Lajos
Szigethy István
Szilvásy Simon Margit
Szobotka Imre
Szőllősi Endre
Tar István
Tevan Margit
Tóth B. László
Ungvári Lajos
Varga Oszkár
Varsányi Pál
Vén Emil
Vídovszky Béla
Vilt Tibor
Zádor István

Előszó

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium második éve folyósit havi vásárlási előleget művészeinknek. Az első évben 50, ebben az évben már 90 művész részesült az előlegben. Az állam nem alamizsnát oszt, a támogatásért ellenszolgáltatást vár. Elvárja, hogy a művészek átérzik annak a szerepnek jelentőségét, melyet az állam nekik szán az újarcu társadalom kialakitásában. Munkásságuk legjavának felajánlásával bizonyitják, hogy méltók a támogatásra és hogy teljes munkaerejükkel bekapcsolódnak az újországot épitő munkába.

Ezen a kiállitáson számolnak be az előlegben részesitett művészek munkásságukról. Ezen a kiállitáson kell kitünnie: megértették-e a művészek, mit vár tőlük a magyar nép.

Budapest, 1948. évi junius hó 10.

ANNA MARGIT

1. Gond, olaj	1000.—
2. Széplélek	2500.—

ANDRÁSSY KURTA JÁNOS

3. Padonalvó, kő	4000.—
4. Kőtanulmány	5000.—

ANTAL KÁROLY

5. Gyermekfej, márvány	

BARTHA LÁSZLÓ

6. Adamoff költő és felesége, olaj	4500.—
7. Asztalnál ülő nő, olaj	4500.—

BÁLINT ENDRE

8. Aquárium, olaj	1200.—
9. Bárka a Dunán, olaj	2000.—

BÁN BÉLA

10. Freskóterv, tempera	3000.—
11. Kuporgó, olaj	2000.—

BÁTHORY JULIA

12. Szekrényajtó, hajlitott üveg	600.—
13. Váza, üveg	180.—

BENCZE LÁSZLÓ

14. Munka nélkül, olaj	4000.—
15. Paraszt, olaj	3000.—

BERDA ERNŐ

16. Pihenők, olaj 5000.—
17. Hegyibeszéd, olaj 3500.—

B. BÉLAVÁRY ALICE

18. Vacsora után, olaj
19. Nyári csendélet, olaj

BIAI FÖGLEIN ISTVÁN

20. Csendélet, olaj 5000.—

BOLDOGFAI FARKAS SÁNDOR

21. Snúrozó fiú, gipsz bronzban 5000.—

BOLMÁNYI FERENC

22. Éjjeli randevú 4500.—
23. Szobasarok, olaj 3000.—

BOR PÁL

24. Pásztor, olaj 5000.—
25. Birkák, olaj 4500.—

BORBEREKI KOVÁTS ZOLTÁN

26. József Attila emlékmű terv, bronz 6000.—

BREZNAY JÓZSEF

27. Szénrakodás, olaj 3000.—
28 Piros mellényes nő, olaj 3000.—

CSORBA GÉZA

29. Bőség, gipsz bronzban 6000.—
30. Arany János, gipsz 7000.—

DELI ANTAL

31. Izbégi részlet, paszt.

32. Gyárkémény toronnyal, paszt.
33. Villogó házfalak, pasztell

DELI B. RÓZSI

34. Kábelmunkások, olaj 4000.—
35. Csendélet, olaj 1000.—

DIENER DÉNES RUDOLF

36. Csendélet, olaj
37. Táj, olaj

DURAY TIBOR

38. Önarckép, olaj 3500.—
39. Livia, olaj 3500.—

FARAGÓ PÁL

40. Péter látogatása Annánál és Veronikánál mgt.
41. Csendélet, olaj 4500.—

FERENCZY VALÉR

42. Ligeti fasor, olaj 6000.—
43. Pesti alsórakpart, olaj 6000.—

FRANK FRIGYES

44. Kolozsi-tér, olaj 4000.—
45. Csendélet, olaj 3000.—

GRÁBER MARGIT

46. Kukoricás, olaj
47. Csendélet, olaj
48. Kártyázó öregasszony, olaj

GYŐRI DEZSŐ

49. Akt, terrakotta 4000.—
50. Pásztorfiú, terrakotta 1800.—

HALAPY EDE

51. Építkezés, vizf. 1000.—
52. Festő és a modell 1000.—

HALMÁGYI ISTVÁN

53. Nő hangszerrel, kő 6000.—
54. Anya gyermekével, kő 7000.—

HERMAN LIPÓT

55. Kelenhegyi utról, olaj 5000.—
56. Lellei táj, olaj 3500.—

HRABÉCZY ERNŐ

57. Szabadság, olaj
58. Önarckép, olaj

HUSZÁR IMRE

59. Medve, márvány 4000.—

ILOSVAY VARGA ISTVÁN

60. Lila harmonia, olaj
61. Csendélet, olaj

ISPÁNKY JÓZSEF

62. Öreg ács, gipsz, bronzban 5000.—

IVÁN SZILÁRD

63. Műterem, olaj 3000.—
64. Szobrásznő, olaj 3500.—

JAKOVITS JÓZSEF

65. Vizimadár 6000.—

JOBBÁGYI GAIGER MIKLÓS

66. Utcarészlet, olaj 3500.—
67. Csendélet, olaj 2500.—

KERÉNYI JENŐ

68. Fekvő akt, bronz
69. Ülő akt, bronz

KISS ROOZ ILONA

70. 6 drb kerámia

KLIE ZOLTÁN

71. Óbudai gyár, olaj 5000.—
72. Járőr harca, olaj 3000.—

KOFFÁN KÁROLY

73. Monotypiák

KONTRASZTY LÁSZLÓ

74. Tavasz, paszt. 1000.—
75. Téglagyár, olaj 1800.—
76. Házacska, paszt. 1200.—

KORNISS DEZSŐ

77. Parasztlány, olaj 4000.—
78. Szentendrei házak, olaj 4000.—

KRIVÁTSI SZÜCS MIKLÓS

79. Acélkorszak, gipsz
80. Deportáltak, gipsz

KURUCZ DEZSŐ ISTVÁN

81. Cséplés, olaj 5500.—

KOVÁCS MARGIT

82. 3 drb tál, agyag à 300.—

LABORCZ FERENC

83. Leányfej, gipsz, bronzban 3000.—
84. Téglavivő fiú, gipsz, bronzban 1900.—

LOSSONCZY TAMÁS

85. Kompozició, olaj 3500.—
86. Vöröskompozició, olaj 2000.—

MADARASSY WALTER

87. Érmék à 200.—

MAROSÁN GYULA

88. Kompozició I., olaj 3500.—
89. Kompozició II., olaj 3500.—

MAROSÁN LASZLÓ

89/a. Napozó lány 3800.—
89/b. Pihenő marokszedő lány 4500.—

MARTYN FERENC

90. Festmény I., olaj 3500.—
91. Festmény II., olaj 3500.—

H. MATTIONI ESZTER

92. Csendélet, tempera 3500.—
93. Tájkép, tempera 3000.—

MÁGORI VARGA BÉLA

94. Hamis kártyások, olaj
95. Tájkép, olaj

MEDVECZKY JENŐ

96. Este, tempera 5000.—
97. Citromos csendélet, tempera 1000.—

MIKUS SÁNDOR

98. Női akt, bronz 6000.—
99. Munkásasszony Pegazussal, gipsz 6000.—

MOLNÁR C. PÁL

100. Évszakok, olaj à 500.—
101. Magyar tájak, olaj à 500.—, 600.—

NOVOTNY EMIL RÓBERT

102. Csendélet, olaj 3500.—
103. Napsütésben, olaj 2500.—

PAP GYULA

104. Anya gyermekével, olaj 4000.—
105. Mezei virágok, olaj 4000.—

PÁNDI KISS JÁNOS

106. Gyümölcstépő, bronz 5000.—

PEKÁRY ISTVÁN

107. Castello, olaj 2500.—
108. Tengerparti ut, olaj 2000.—

PIRK JÁNOS

109. Kert, tempera 800.—
110. Esti szellő, tempera 1500.—

PROHÁSZKA JÓZSEF

111. Önarckép, olaj 5500.—
112. Horgászók, olaj 6500.—

ROMÁN GYÖRGY

113. Sashegy tavasszal, olaj 2500.—
114. Vigalmak-háza, olaj 4000.—

RÓNAI GÁBOR MARIAN

115. Hermina néni, olaj
116. Augusztusra elkészül, olaj

SCHALK LÁSZLÓ

117. Csendélet, olaj 3500.—
118. Műteremhangulat, olaj 3500.—

SZANDAI SÁNDOR

119. Akt bőgővel, bronz 4000.—
120. Andriska, bronz 5000.—

SZABÓ IVÁN

121. Női alak, bronz 6000.—
122. Női fej, bronz 4500.—

SZABÓ VLADIMIR

123. Hidépitők, olaj 8000.—
124. Téglahordók, olaj 5000.—

SZENTESY GÉZA

125. Menő, gipsz, bronzban 5000.—

SZENTIVÁNYI LAJOS

126. Provencei dombok, olaj-temp.
127. Tengerparti sétány este, olaj

SZIGETHY ISTVÁN

128. Nagymarosi fehérhegy, olaj 3600.—
129. Csendélet, olaj 3600.—

SZILVÁSSY MARGIT

130. Fürdőtelep, tempera 3500.—
131. Tavasz Balatonnál, tempera 3000.—

SZOBOTKA IMRE

132. Falu, olaj 4500.—
133. Mély ut, olaj 4500.—

SZŐLLŐSI ENDRE

134. Birkozók, terakotta
135. Sarlózó, terakotta
136. Szerelmespár, terakotta

TAR ISTVÁN

137. Fekvő akt, bronz 3500.—
138. Csirkés leány, bronz 3500.—

TEVAN MARGIT

139. 2 drb tál, 1 drb. doboz, 1 drb korsó ötvösmunka

TÓTH B. LÁSZLÓ

140. Téli napsütés, tempera 4000.—
141. Házépítés, tempera 4500.—

UNGVÁRY LAJOS

142. Győzelem, gipsz, bronzban 5000.—

VARGA OSZKÁR

143. Jókai Mór, gipsz, bronzban 4000.—
144. Ásós leány, bronz 5000.—

VARSÁNYI PÁL

144. Magányosság, fametszet 200.—
Emlékezés 1944., linoleum-metszet 300.—
Munkástemetés, „ 300.—
Pihenő munkás, fametszet 250.—
Pékmühely, linoleummetszet 200.—

ASZÓDI WEIL ERZSI

146. Mosónő, olaj 3500.—
147. Vasalónő, olaj

VÉN EMIL

148. Freskóterv 2200.—
149. Áradás, olaj 3500—

VIDOVSZKY BÉLA

150. Zöldfüggönyös szoba, olaj 4000 —
151. Falurészlet, olaj 3000. –

VILT TIBOR

152. Kakas, bronz
153. Portré, bronz
154 Terv

ZÁDOR ISTVÁN

155. Poros út a Kunságban, tempera 3500. –
156. A nyitány, tempera 4500.—

G. FEKETE GÉZA

157. Tildy Zoltán portréja

A Herendi porcellán örökbecsű

Haás Pál nyomda, Bpest, VI, Vasvári Pál-utca 8, tel. 22-63-75

SZENTENDREI FESTŐK III. KIÁLLITÁSA

★

A SZENTENDREI FERENCZY KÁROLY MÚZEUMBAN

1953. AUGUSZTUS 20.- SZEPTEMBER 20.

A KIÁLLITOTT MÜVEK JEGYZÉKE:

FESTMÉNYEK:

Apáti Abkarovics Béla: Mosó asszonyok olaj 44x57
Bán Béla: Nyárfák pasztell 28x23
Bán Béla: Alkony pasztell 2ox28
Bán Béla: Szentendrei fürdőzők pasztell 33x36
Bánovszky Miklós: Perlott Csaba Vilmos olaj 65x53
Bánovszky Miklós: Miselye Tivadar olaj 65x55
Beck Judit: Hegyek pasztell 22y31
Deli Antal: Stadion földalatti állomás mozaik terve tempera 4oxlo4
Dallos Ernő: Téli táj olaj 45x55
Diener Dénes Rudolf: Dunai rév pasztell 28x28
Diener Dénes Rudolf: Virágszedők pasztell 28x42.5
Diener Dénes Rudolf: Dunapart pasztell 3ox42.5
Galitzer Imre: Ősz olaj 5ox7o
Galitzer Imre: Virágcsendélet olaj 39x3o
Gálffy Lola: Bodrogpart olaj 5o.5x63
Gálffy Lola: Müvésztelepi részlet olaj 75.5x6o.5
Gráber Margit: Kettős l[illegible]nyportré olaj 42x49
Gráber Margit: Lóitatás pasztell 27x36
Hegyi György: Szentendrei részlet pasztell 3ox45
Ilosvai Varga István: Szentendre olaj 6ox8o
Ilosvai Varga István: Napsütés olaj 5ox55
Ilosvai Varga István: Napraforgók olaj 6ox75
Kaposy K. Ödön: Őszi Dunapart olaj 5ox6o
Kántor Andor: Késő délután a szentendrei müvésztelep kertjében pasztell 58x79
Kántor Andor: Szentendrei utca pasztell 3ox35
Kántor Andor: Sárospataki részlet pasztell 3o.5x36
Korniss Dezső: Szentendrei házak olaj 3o.5x36
Miháltz Pál: Tanulmányfej olaj 39x27
Miháltz Pál: Itatás a Pap szigeten tempera 45x61

Németh László: Bodrog	olaj	44.5x60
Ónodi Béla: Eső után	olaj	59.5x75
Perlott Csaba Vilmos: Kertrész	olaj	82x93
Perlott Csaba Vilmos: Művésztelep kertje	olaj	65x81
Pirk János: Buzakeresztek	olaj	46x60
Pirk János: Kévék	olaj	35x40
Pirk János: Olvasó férfi	olaj	25x33
Pirk János: Táj	olaj	20x32
Pituk József: Hajnali vihar	olaj	55x68
Szecsődi Mártonné: Olvasó honvéd	olaj	70x50

GRAFIKÁK ÉS VIZFESTMÉNYEK:

Apáti Abkarovics Béla: Hegyoldal	tusrajz	23x29
Apáti Abkarovics Béla: Városrészlet	tusrajz	23x31
Apáti Abkarovics Béla: Erdő széle	vizf.	21x30
Arató István: Margitsziget, maratás és	hidegtü	16x20
Arató István: Pap sziget	rézkarc	14x21
Balogh László: Fejtanulmány I.	ceruzarajz	29x21
Balogh László: Fejtanulmány II.	kréta	28x19
Barcsay Jenő: Tanulmányfejek	ceruzarajz	31x24
Barcsay Jenő: Domboldal	rézkarc	11.5x16.5
Barcsay Jenő: Máriaremete	rézkarc	16x23.5
Beck Judit: Major Tamás	ceruzarajz	28.5x24.5
Boross Géza: Szentendrei régi ház	kréta	21x30
Boross Géza: Dombos táj	vizf.	27x40
Boross Géza: Suhancok	vizf.	37x22
Conrád Gyula: Paprika bíró-utca	vizf.	31x38
Conrád Gyula: Grafika		30x41
Csorba Tibor: Dunapart	vizf.	30x45
Deli Antal: Aszfaltozók Szentendrén	szén	55x113
Fényi Géza: Fák	szénrajz	42x35
Gráber Margit: Táj lóval	krétarajz	30x22
Göllner Miklós: Fatanulmány	tollrajz	35x24

Göllner Miklós: Házak	tollrajz	2o.5x27
Göllner Miklós: Kőhegy	tollrajz	26.5x2o.5
Kántor Andor: Gabonaföldek	vizf.	3ox4o
Németh László: Tihany	vizf.	3ox4o
Miháltz Pál: Facsoport I.	kréta,diófapác	22x27
Miháltz Pál: Facsoport II.	kréta,diófapác,tus	28x39
Pituk József: Falusi vásár	ceruzarajz	3ox41
Sverák József /1898-1951/: Esti hangulat	vizf.	3ox43
Sverák József /1898-1951/: Kertrészlet	vizf.	43x4o
Szántó Imre: Tájkép tóval	vizf.	26x19
Szantó Imre: Éjszakai filmezés Szentendrén I.	krétarajz	3ox21.5
Szántó Imre: Éjszakai filmezés Szentendrén II.	krétarajz	3ox21.5
Szántó Piroska: Fiatal asszony	krétarajz	59x49
Szántó Piroska: Szőllőskosárral	tollrajz	3ox2o
Szántó Piroska: Fázó néni	tollrajz	4ox29
Szántó Piroska: Szőllőhegyen	tollrajz	37x27
Szántó Piroska: Leány a tőkék között	tollrajz	36x27
Szösz Jenő: Házak	ceruzarajz	32x22

Készült a Magyar Nemzeti Muzeum-Történeti Muzeum
Rotaprint üzemében

4oo példányban, 1/4 iven

F.v.: Dajbukát Gergely

ALKOTÁS MÜVÉSZHÁZ

V., SZENT ISTVÁN-KÖRUT 1. I. 1.

XXXIV. KIÁLLITÁS

KATALOGUS

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK
SZABAD SZERVEZETÉNEK

TAVASZI TÁRLATA

1947. MÁJUS

A KIÁLLÍTÁS BÍRÁLÓ BIZOTTSÁGA:

GADÁNYI JENŐ
MAROSÁN GYULA
NOVOTNY E. RÓBERT
PAP GYULA
SCHALK LÁSZLÓ
SZOBOTKA IMRE
TOROCZKAI OSZVALD
festők

FORGÁCS HANN ERZSÉBET
KERÉNYI JENŐ
SZABÓ IVÁN
szobrászok

A kiállítást szervezte:

BENDE JÁNOS

rendezte:

MONOSTORI MOLLER PÁL

ANNA MARGIT		
1. Testvérek,	tempera	2.000.—
2. Figura	olajfestm.	500.—
ASZÓDI WEIL ERZSÉBET		
3. Választás után,	rézkarc	300.—
4. Dombos táj	„	200.—
BÁN EDIT		
5. Menekülők	kő	3.000.—
BÁNK ERNŐ		
6. Parasztszoba	olajfestm.	1.500.—
BÁNOVSZKY MIKLÓS		
7. Zugutca	„	600.—
BECK JUDIT		
8. Csendélet	„	Eladó
9. P. S. színművész arcképe	„	m. tul.
BELÁNYI VIKTOR		
10. Álarc csendélet	„	1.000.—
BENCZE LÁSZLÓ		
11. Parasztasszony,	tempera keret nélkül	800.—
BENDÉNÉ K. FRIDERIKA		
12. Tavasz a hegyek között	olajfestm.	1.200.—
13. A modell	„	2.000.—
BENE GÉZA		
14. Tájkép	olajfesm.	2.500.—
15. Kis tájkép	„	1.000.—
B. BELAVÁRY ALICE		
16. Citromok holdfénynél	„	1.000.—
BÉNYI LÁSZLÓ		
17. Olvasó nő	tempera	1.000.—
18. Verandán	olajfestm.	2.500.—
BÉRES JENŐ		
19. Csendélet	„	1.500.—
BIAI FÖGLEIN ISTVÁN		
20. Virágcsendélet	„	1.400.—
BORBEREKI KOVÁCS ZOLTÁN		
21. Akt I.	tusrajz	400.—
22. Akt II.	„	400.—
23. Krokik	„	100.—
BORICS PÁL		
24. Ketten maradtunk	márvány	2.500.—
BÖSZIN ENDRE		
25. Tájkép	vízfestm.	250.—
CONRÁD PÁL		
26. Táncosnők	olajfestm.	1.000.—
CZENE BÉLA		
27. Krumpliszedők	tempera	1.500.—
CSABAI WAGNER JÓZSEF		
28. Téli utca	pasztell	800.—
CSATÓ GYÖRGY		
29. Ülő nő	olajfestm.	1.000.—
30. Fej	vízfestm.	500.—

CSÁKI MARONYÁK JÓZSEF

31.	Ablakban	olajfestm.	1.000.—
32.	Virágcsendélet	„	1.000.—

CSÉBI POGÁNY ISTVÁN

33.	Kerti székek	vízfestm.	600.—

DABÓCZY MIHÁLY

34.	Buzamezőn,	gipsz 400, terrakotában	600.—

DALMAI ADRIENNE

35.	Virágok	olajfestm.	550.—

DELI B. RÓZSI

36.	Hegyoldal	„	1.000.—

DÉNES IRÉN

37.	Fej I.	tusrajz	400.—
38.	Fej II.	vízfestm.	700.—

ELEKFY JENŐ

39.	Chrysanthemum	vízfestm.	600.—
40.	Dunarészlet	„	600.—

ERDŐS GÉZA

41.	Balatoni reggel	olajfestm.	900.—

FARKAS ALADÁR

42.	Lenin relief	bronz	500.—

FEIKS ALFRÉD

43.	Hangverseny	olajfestm.	600.—
44.	Opera	„	800.—

FORGÁCS HANN ERZSÉBET

45.	Szent	ólom	2.000.—

FÖRSTNER DÉNES

46.	Mosakodó	olajfestm.	2.500.—
47.	Kötörők	„	1.500.—

FRANK MAGDA

48.	Fej	bronzban	1.500.—

FÁBER GABRIELLA

49.	Csendélet macskával	olajfestm.	1.000.—

FEHÉR ILONA

50.	Csendélet	olajfestm.	1.000.—

FREUND VERA

51.	Tájkép	„	200.—
52.	Csendélet	„	300.—

GARAY ÁKOS

53	Ibolya manikűröz	„	800.—

Z. GÁCS GYÖRGY

54.	Üldögélő	tusrajz	300.—
55.	Kompozició	tusfestm.	700.—

GÁDOR MAGDA

56.	Anya	tusrajz	250.—
57.	Szegények	„	300.—
58.	Anya gyermekkel	terrakottában	600.—

GÁL ISTVÁN

59.	Nagymarosi-utca	olajfesm.	m. tul.

19 + 1

	GODA EDE		
60.	Női fej	bronz	m. tul.
61.	Férfi fej	bronz	m. tul.
	GÖLLNER MIKLÓS		
62.	Óbudai házak	vízfestm.	400.—
63.	Virágos csendélet	„	500.—
64.	Csendélet	„	400.—
	GRÁBER MARGIT		
65.	Öregasszony	olajfestm.	m. tul.
	GYENES GITTA		
66.	Fejő nő	tempera	650.—
	GYÖRFY K. JÓZSEF		
67.	Grafikák,	lino és kő	400.—
68.	Fametszetek		400.—
	GYULAI JÓZSEF		
69.	Alföldi táj	vízfestm.	300.—
	HAJDU VARGA ISTVÁN		
70.	Őszi színek	vízfestm.	1.000.—
	HALÁPY JÁNOS		
71.	Tóparti házak	olajfestm.	2.000.—
	HARGITTAI PÁL		
72.	Gitáros	tempera	600.—
	SZ. HÁMOR ILONA		
73.	Csendélet pasztell	pasztell	400.—
	HERCEG W. KLÁRA		
74.	Leány kévével	terrakottában	500.—
75.	Női képmás	„	600.—
	E. HEVESI MARGIT		
76.	Virágcsendélet	pasztell	700.—
	ILOSVAI VARGA ISTVÁN		
77.	Szentendrei részlet	olajfestm.	800.—
	JANKAI TIBOR		
78.	Fiatal leány	olajfestm.	800.—
	JOBBÁGYI GAIGER MIKLÓS		
79.	Párisi táj	olajfestm.	1.500.—
80.	Karácsonyfa	olajfestm.	1.600.—
	E. KANDÓ GYULA		
81.	Tea	tempera	800.—
	KAPOS NÁNDOR		
82.	Földmunkások	pasztell	3.500.—
	KASZAB JUDIT		
83.	Gyermek	vízfestm.	200.—
84.	Anya gyermekkel	tusrajz	150.—
	KÁDÁR GYÖRGY		
85.	Szigeti fák	krétarajz	600.—
	KÁROLYI IRÉN		
86.	Lipótmezei erdő	vízfestm.	250.—
	KEMENY ZSIGMOND		
87.	Leány	pasztell	300.—
	KERÉNYI JENŐ		
88.	Akt	bronz	2.000.—
	KISS FARKAS IMRE		
89.	Nyári jászol	olajfestm.	700.—

KOMLÓS MIKLÓS

90.	Veranda	vízfestm.	600.—

KOVÁCH BORNEMISZA LÁSZLÓ

91.	Kora tavasz	vízfestm.	500.—

KOVÁCS LAJOS

92.	Fellegvári sikátor (Kolozsvár)	tusrajz	500.—

KÖVESI ALBI

93.	Táj délután	olajfestm.	1.000.—
94.	Szedők	olajfestm.	1.000.—

KŐRÖSI LAJOS

95.	Tanulmány	tollrajz	m. tul.

KUNVÁRI LILLA

96.	Kompozíció gipsz	terrakottában	1.200.—

KÜHNER ILSE

97.	Nő tükörrel	bronz	1.500.—
98.	Női fej	aluminium	1.000.—

LABORCZ FERENC

99.	Libatömő	márvány	1.200.—

LAJTA ISTVÁN

100.	Kútfigura, gipsz,	bronzban	2.000.—
101.	Ülő, gipsz,	bronzban	2.000.—

LITTKEY GYÖRGY

102.	Kenderáztatók	vízfestm.	500.—

LORBERER ANNA

103.	Csendélet	olajfestm.	600.—

MAROSÁN GYULA

104.	Kompozíció	vízfestm.	800.—
105.	Kompozíció	olajfestm.	2.000.—

MAROSÁN LÁSZLÓ

106.	Női fej	gipsz	1.500.—

METYKÓ GYULA

107.	Pesti utca	tempera	1.000.—

MOLNÁR C. PÁL

108.	Tájkép	olajfestm.	800.—

MOLNÁR RÓZA

109.	Háztetők	olajfestm.	1.600.—

MONOSTORI MOLLER PÁL

110.	Rajz	tus	300.—
111.	Két rajz	tus drb-ja	150.—

NOLIPA ISTVÁN PÁL

112.	Villamos állomás,	rajz.	300.—
113.	Szomszéd ház	pasztell	300.—

NÓTI ANDRÁS

114.	Gáspár Emőke	terrakotta	m. tul.

OELMACHER ANNA

115.	Este a Dunán	olajfestm.	700.—

ORSZÁGH IMRE

116.	Csendélet	olajfestm.	1.000.—

ŐS NAGY ISTVÁN

117.	Danaidák	olajfestm.	1.200.—

PALLAI SÁNDOR

118. Alvó kisleány	olajfestm.	500.—
119. Nő, bivalyokkal	„	1.500.—

PALÓCZ SÁNDOR

120. Tavasz	olajfestm.	m. tul.

PATAKI FERENC

121. Öreg kanász	olajfestm.	2.500.—

PÁN MÁRTA

122. Akt	gipsz	eladó

PERLROTT CSABA VILMOS

123. Női fej csendélettel,	tempera	1.500.—

PETROVITY MAMUSICH MAGDA

124. Csendélet	olajfestm.	1.000.—

PIRK JÁNOS

125. Május	tempera	900.—
126. Téli ablak	tempera	1.300.—

PROHÁSZKA JÓZSEF

127. Magyarruhás leányka	olajfestm.	1.000.—

RADICH ELEMÉR

128. Csendélet	tempera	600.—

REDNER RENÉE

129. Csendélet	olajfestm.	m. tul.

RIEDLNÉ PAP HERMINA

130. Csendélet	olajfestm.	300.—

ROMÁN GYÖRGY

131. Koporsóhegy	olajfestm.	800.—
132. Katonai parádé	„	800.—

ROZGONYI LÁSZLÓ

133. Tájkép	pasztell	350.—

SÁRKÁNY GYULA

135. Kertek alatt	olajfestm.	1.500.—

SEBŐK ERZSÉBET

136. Tanulmányfej , agyag,	terrakottában	1.000.—

SETÉT JULIA

137. Női fej	terrakotta	600.—

SIMON BÉLA

138. A tánc	vízfestm.	500.—
139. Gyümölcshordozók	vízfestm.	500.—

SOMOGYI JÓZSEF

140. Vízmerő	terrakottában	1.000.—
141. Magvető	terrakottában	1.000.—

SULYMOS RÓZSA

142. Csendélet	vízfestm.	350.—
143. Akt.	olajfestm.	500.—

SCHALK LÁSZLÓ

144. Figurák	tempera	500.—
145. Táj	„	500.—
146. Matróz és nő	„	500.—

10 − 4 = 16

100 céd. Kész

	SCHÖNBERGER ARMAND		
147.	Férfifej	olajfestm.	600.—
	SZABÓ IVÁN		
148.	Asszony	bronz	1.500.—
	G. SZABÓ KÁLMÁN		
149.	Csendélet	olajfestm.	800.—
	SZANDAI SÁNDOR		
150.	Anya gyermekkel	bronz	1.400.—
151.	Szenkár Dezső	terrakotta	1.000.—
	SZÁDVÁRY ÉVA		
152.	Öreg nő	tollrajz	100.—
	SZENDY ARISZTID		
153.	Ivók	tempera	600.—
	SZÉKELY KOMOR ANNA		
154.	Virágvasárnap	terrakotta	1.200.—
155.	Ülő akt	„	800.—
	SZŐLLŐSI ENDRE		
156.	Kompozíció	„	500.—
157.	Fej	„	1.000.—
	TAHI TÓTH NÁNDOR		
158.	Halászok	vízfestm.	500.—
159.	Melegedők	„	500.—
	TAR ISTVÁN		
160.	Csirkés leány terrak. 1.000.—,	bronzban	1.200.—
	TORDAI SCHILLING OSZKÁR		
161.	Söröző	tusrajz	250.—
162.	Mesemondó	tusrajz	250.—
	TOROCZKAI OSZVALD		
163.	Cigányok	olajfestm.	1.200.—
	TÓTH B. LÁSZLÓ		
164.	Óbudai táj	tempera	450.—
	VADÁSZ ILONA		
165.	Veronai piac	olajfestm.	2.500.—
	VEREBÉLY RENÁTA		
166.	Naplemente	„	800.—
	VESZTRÓCZY MANÓ		
167.	Thorma bácsi	olajfestm.	4.500.—
168.	Vitorlásverseny	tempera	750.—
	VÉN EMIL		
169.	Csónakok	olajfestm.	1.000.—
	VISKI BALÁZS		
170.	Balerina	olajfestm.	1.000.—
	VOJVODA JÁNOS		
171.	Bánat	kőben	1.500.—
	ZEMPLÉNYI MAGDA		
172.	Kompozíció	olajfestm.	2.000.—
173.	Kompozíció	színes rajz	800.—

TÁRLATVEZETÉSEK

a kiállításon

Május 9-én, vasárnap d. e. 11 órakor
dr Kampis Antal

Május 13-án, csütörtökön d. u. fél 5 órakor
Végvári Lajos

Május 16-án, vasárnap d. e. 11 órakor
dr Dombi József

★

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

a kiállítóhelyiségben
vetített képekkel

Május 7-én, pénteken d. u. 6 órakor
FORMALIZMUS ÉS REALIZMUS A MŰVÉSZETBEN
Előadó: dr Radocsay Dénes

Május 14-én, pénteken d. u. 6 órakor
A BARBIZONI MŰVÉSZEK
Előadó: dr Újvári Béla

Május 21-én, pénteken d. u. 6 órakor
FESTÉSZETI TECHNIKÁK
Előadó: dr Molnár József

★

Május 22-től június 6-ig

Diener Dénes Rudolf festőművész
gyüjteményes kiállítása

A Fővárosi Népművelési Központ

képzőművészeti vonatkozású tanulmányi kirándulásai

Május 6., csütörtök: A kiscelli kastély. Budapest Székesfőváros Történeti Múzeuma. Az épület története, részletek Óbuda multjából. Gyülekezés d. e. ½11 óráig a 72-es villamos Margit-kórházi megállójánál (III., Bécsi-út 132.) Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó: *dr Molnár József.*

Május 9., vasárnap: Szobrászati gyüjtemény kiállítása a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés d. e. 9 óráig a Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 2 forint. Előadó: *dr Kampis Antal* egy. m.-tanár.

A Balatoni Intéző Bizottság »Balatoni képkiállítása« a Nemzeti Szalonban. Gyülekezés d. e. ½10 óráig a Szalon Sztalin-téri főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen belépődíjjal együtt 2 forint. Előadó: *dr Dombi József.*

A Magyar valóság. Kiállítás a Fővárosi Képtárban. Gyülekezés d. e. 10 óráig a Képtár IV., Egyetem-utca 6. sz. bejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó: *Oelmacher Anna* múzeumi tisztviselő.

Május 13., csütörtök: Medveczky Jenő festőművész műterme. Gyülekezés d. u. 5 óráig a IV., Deák-tér 3. sz. előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó: *dr Dombi József.*

Május 14., péntek: Az Ernst Múzeum művészeti aukciójának kiállítása. Gyülekezés d. u. 5 óráig a Múzeum VI., Nagymező-utca 8. sz. bejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 2 forint. Előadó: *dr Soltészné dr Szilárd Kató.*

Május 16., vasárnap, pünkösd: Grafikai kiállítás a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés reggel 9 óráig a Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 2 forint. Előadó: *dr Kampis Antal* egy. magántanár.

Május 17., hétfő pünkösd: A magyar valóság. Kiállítás a Fővárosi Képtárban. Gyülekezés d. e. 10 óráig a Képtár IV., Egyetem-utca 6. sz. bejárata előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó: *Végvári Lajos.*

Május 20., csütörtök: Istókovits Kálmán festőművész műterme. Gyülekezés d. u. 6 óráig a IV., Szép-utca 5. sz. előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó: *dr Dombi József.*

Egyéb képzőművészeti vonatkozású rendezéseket lásd a Központ Munkatervében.

Fizessen elő a Központ Munkatervére!
1 évre 8 Ft.
A Munkaterv közli a Központ összes rendelkezéseit.

Felelős kiadó: dr Faludi János
Budapest székesfőváros házinyomdája — 109542
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

VII., Rákóczi-út 30., félemelet

XIII.

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

festőművész

gyüjteményes kiállítása

1948 május 5—május 19

✦

A katalógus díjtalan

Ilosvai Varga István képei

Egy munkában eltöltött művészélet állomásait végigtekinteni vonzó és meghitt feladat. Vonzó, mert a művek időrendi összevethetése mindig nagyon sok tárgyi tanulságot rejt magában és meghitt, mert ugyanezek a művek a művésznek önmagáról való bensőséges és bizalmas vallomásai.

Ilosvai Varga Istvánnak e kiállításán, életének mintegy tíz esztendejéről hallgathatjuk meg e bensőséges vallomásokat, melyek azt árulják el a rájuk figyelőnek, hogy ez a mester a piktúrának halálos esküvéssel elkötelezett gyűrűs mátkája s ugyanakkor egyben romantikus titkos szeretője is.

Gyűrűs mátkája, mert művészetének avatott mestere. Rajztudása, tér- és felületkompozíciója, festői technikája fölényesen biztos. Joggal áll a világ elé.

De romantikus szeretője egyben mert majdnem minden képe problémákat bujtat, kompozíciós, vonal, folt és szín és hangulattal való viaskodásokat takar, majdnem minden képe a titkos szerelem fájdalmaiban és gyönyörűségeiben fogant.

Ezért mondott le a zajos városi életről s ezzel együtt a harsonásabb sikerekről. A szomszédos Szentendre bűbája ejtette meg s ennek az ódon hangulatú, hepehupás felületű városnak girbe-gurba utcái, terecskéi s a szőlők, gyümölcsösök és ősi rengetegek zöldjeinek végtelen árnyalataiba öltöző környéke, a kelő és nyugvó nap tisztán vágó, vagy porban, őszeleji ködökben megtört fénye, soha ki nem fogyó, soha meg nem únható motivumkinccsel szolgál neki.

Ilosvai Varga István sajátosan festőtermészet és festőtemperamentum. Igazi világa az oldott formák és a sajátos harmóniákba hangolt színakkordok teremtése. Ezért óvatosan és tudatosan kerüli képein azokat az elemeket, amelyek alkalmasak volnának arra, hogy a szemlélő figyelmét e színakkordokról elvonják és a festmény hangulatát megbonthatnák. Lemond a harmadik dimenzióról, a képtér túlságos mélyítéséről de mindjobban és mind biztosabban tartja birtokában a felületet. Színfoltjai és átmenetei ilyenformán sokszor sajátosan dekorativ ízekkel bonyolítják képeit anélkül azonban hogy stilizálásról mégcsak távolról is szó eshetnék.

Most bemutatott gyüjteménye, amely természetesen csak töredéke szorgalmas életének, három igazodását mutatja festőnk pályafutásának. Egy sommázó, összefoglaló, erős kontúrok közé tömörítő szándékot, mely egyszersmind expressziv hajlandóságokat árul el. Ezeken a képein, melyek között az önarcképek a legjellegzetesebbek, színeit lefogja, tartózkodóra inti és teljes érvényesülést biztosít a kemény érces formáknak s e formákat éppen a kifejezés érdekében enyhén ugyan, de torzítja.

Képeinek egy másik jól elhatárolható csoportja a színskála elemzésének szándékában fogant. A piros, a sárga, a zöld színnek a belőlük fakadó és fakasztható hangulati elemek következetes érvényesítése tölti meg hol enyhén, zsongó, hol izgalmasan feszülő tartalmakkal a képek felületét.

A harmadik csoport e két előzőnek erényeit egyesíti. Érvényre juttatja azokat a tanulságokat, melyek a színvilág elmélyült elemzéséből szűrődtek le, de helyet biztosítanak a formákat törvényerejű rendbe foglaló kemény és határozott kontúrnak. Éppen ezért ezek a képek nem nélkülöznek bizonyos absztrakt vonásokat sem. Egy-egy kontúrnak különösen kígyózó vonala egy-egy körülhatárolt színfoltnak jelentősége fölülemelkedik a tárgyszerűség síkjáról és külön, öncélú értékének is figyelmet követel.

Mégis Ilosvai Varga István távol áll attól, hogy absztrakt festővé váljék. Ecsetét, alkotó indulatait a természet jelenségei indítják meg és a természeti jelenségek s egyben az emberi érzékelés logikai rendje művében egy pillanatra sem borul fel. Magatartása általában fegyelmezett. Enged az érzelmi világ áradásainak, távlatai érzelmi távlatok, végtelenbe veszők és végtelent keresők ugyan, tudja azonban, hogy az objektiv világ rendje kötelezi és határozza meg az emberi tudatot s ezért az objektiv valóság képét soha el nem utasítja, nem kerüli meg és nem is robbantja szét. Érzései, érzelmei általában a gyengéd álmodozás világát járják s ecsetének nyomán líra, megindult bensőséges költészet fakad.

Ide ebbe a világba, a lírának, a költészetnek a gyengéd álmodozásnak világába hívja, csábítja nézőit Ilosvai Varga s ez a kirándulás az ő vezetésével megéri a kísérletet, jutalma nem marad el.

Ám a krónikás nem állhat meg ezen a ponton. A festőnek nemcsak művei érdekesek, de személye is. Ilosvai Varga iparkodott személyét elvonni a figyelem elől s csupán műveiben mutatkozni. Éppen ezért nagyon kevés az, amit róla mondhatunk.

1895-ben született a magyar Alföldön Kúnhegyesen. Előbb Budapesten, majd Párisban tanult. Mesterei között első volt Rippl Rónai József és így bízvást elmondhatjuk, hogy az ifjú tehetség jó kezekbe került. Gyüjteményes kiállítással elsőízben 1928-ban jelentkezett s a sajtó és közönség szeretettel fogadta. Sikere volt. Pár év mulva kiköltözik Szentendrére s azóta künn él szorgalmas munkában töltve napjait. A háború elején Medgyesi Ferenc társaságában újabb kiállítást rendezett a volt Ernst Múzeumban. Sikerei ezúttal megismétlődtek. Képei kerültek a Szépművészeti Múzeumba és a Fővárosi Képtárba. Egyik műve jelenleg az elnöki palota falát díszíti.

Ennyit a festőről és műveiről. A többit majd a képek fogják vallani.

dr Kampis Antal

ILOSVAI VARGA ISTVÁN FESTMÉNYEI

1.	Önarckép ecsettel, pipával (Olaj, 1934.)	2.500 Ft
2.	Sikátor (Olaj, 1935.)	2.000 «
3.	Hazatérők (Olaj, 1935.)	1.800 «
4.	Sárga fal (Olaj, 1935.)	1.800 «
5.	Házak, kőhordó emberrel (Olaj, 1936.)	3.000 «
6.	Birsalmák (Olaj, 1936.)	2.000 «
7.	Ház és kapu (Olaj, 1936.)	2.500 «
8.	Öregasszony (Olaj, 1936.) A Fővárosi Képtár tulajdona	
9.	Vörös épületek (Olaj, 1936.)	2.500 «
10.	Beszélgető asszonyok (Olaj, 1937.)	1.800 «
11.	Emberpár (Olaj, 1937.) Magántulajdon	
12.	Fehér kapu (Olaj, 1938.)	1.500 «
13.	Szürke házak (Olaj, 1938.)	3.000 «
14.	Zöld csendélet (Olaj, 1938.)	2.200 «
15.	Piros változatok (Olaj, 1938.)	2.000 «
16.	Fabódé kuttal (Olaj, 1939.) A Szépművészeti Múzeum tulajdona	
17.	Szegénynegyed (Olaj, 1939.)	1.800 «
18.	Kuthúzó ember (Olaj, 1939.)	2.200 «
19.	Napsütés (Olaj, 1940.)	2.800 «
20.	Színhangulat (Olaj, 1942.)	2.000 «
21.	Udvarrészlet (Olaj, 1943.)	2.500 «
22.	Önarckép bajusszal (Olaj, 1944.) a Szépművészeti Muzeum tulajdona	
23.	Zugutca, nőkkel (Olaj, 1944.)	1.600 «
24.	Önarckép (Ecsetrajz, 1944.) magántulajdon	
25.	Szakállas önarckép (Olaj, 1945.)	2.500 «
26.	Sárga kép (Olaj, 1946.)	1.800 «
27.	Lilás harmónia (Olaj, 1946.)	1.800 «
28.	Rózsaszín kép (Olaj, 1947.)	1.800 «
29.	Sárga házak (Olaj, 1947.)	1.500 «
30.	Utca munkással (Olaj, 1947.)	1.500 «

pai elidegenedés élmény kifejeződései. A 30-as évek második felében érdeklődése a természet felé fordult. Akvarelleken mutatta be Szigligetet, a Balatont. 1938-ban a Szinyei Társaság tájkép-díját is megkapta.

Apja halála után hazatért és átvette a Singer és Wolfner Kiadó vezetését. Műgyűjtőként és kiadóként egyaránt támogatta kora képzőművészeit.*(Barcsay Jenő, Vilt Tibor, Szalay Lajos)*. Művészként azonban otthontalan volt, nem találta meg körét, mint Párizsban. A Nemzeti Szalonban, a Tamás Galériában, az Ernst Múzeumban állított ki. 1943–44-ben már nyilvánvaló volt, hogy élete veszélyben forog: tisztázatlan, hogy miért nem menekült, miért nem fogadta el senkitől, hogy elbújtassák. 57 évesen halt meg, Auschwitzban. Hagyatékát, amely jelentős műgyűjteményből és saját alkotásaiból állt, rokonai őrizték meg a háborúban és azt követően, hosszú évtizedekig. A család műgyűjteménye 1980-ban a Kecskeméti Képtárba került.

BTM

Áldozat-Engesztelés
Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár
2005. február 17. – március 18.

Kortárs képzőművészeti kiállítás.
Kiállító művészek: *Balla Attila, Baranyai András, Bikácsi Daniella, Boros Tamás, Bukta Imre, Chesslay György, Dévényi Mónika, Fajó János, Fehér László, Für Emil, Gábor Áron, Galambos Tamás, Gávor Tibor, Gellér B. István, Győri Márton, Haraszty István, G. Heller Zsuzsa, Klimó Károly, Kopasz Tamás, Kőnig Frigyes, Magén István, Maurer Dóra, Nádler István, Neuberger István, Pál Csaba, Radák Eszter, Sváby Lajos, Szotyory László, Szirtes János, Szűcs Attila, Thury Levente, Valkó László.*
Rendezte: *Üveges Krisztina*

Sokaság – Duliskovich Bazil kiállítása
Ernst Múzeum – Dorottya Galéria
2005. február 22. – március 19.

„Festői pályafutásom alatt kialakulni látszik képeim alaptémája: embereket ábrázolok, és embertípusokat próbálok különböző élethelyzetekben megfesteni." – így jellemzi röviden művészetét *Duliskovich Bazil*. 1991-ben érkezett Kárpátaljáról Budapestre, ahol fafaragói végzettsége mellé festődiplomát szerzett a Magyar Képzőművészeti Egyetemen. Bár a 80-as, 90-es években Magyarországon a figurális festészet megújulása, újabb térnyerése figyelhető meg, mégis úgy tűnik, nem ez az a tendencia, ami Bazilra ösztönzőleg hat, sokkal inkább egy eleve magával hozott, más kulturális környezetben magába szívott látásmód inspirálja alkotási folyamatában. Képein az ember jelenik meg, mégsem portrék, vagy életképek ezek, a festmények alakja mint jel bontakozik ki környezetének szövetéből, az ortodox ikonművészetet juttatva eszünkbe. Gazdag festőiséggel kezelt felületein semmi nem vonja el a figyelmet az alakról: az őt övező környezet matériája egyben saját anyagát is képezi, víziószerűen egyneművé válnak. Az egyes történeteken és személyes vonásokon túlmutatva helyezi középpontba az embert, akit álomszerűen, látomásként tár elénk.

A kiállítás megvalósulását és a katalógus megjelenését a Nemzeti Kulturális Alapprogram támogatta.

Derkovits Gyula képzőművészeti ösztöndíjasok beszámoló kiállítása
Ernst Múzeum
2005. február 27-től

Majdnem harminc kortárs művész, az utóbbi egy évben készült munkáit tekinthetik meg a kiállításon.

A megnyitón köszöntőt mondott *dr. Schneider Márta*, a NKÖM Művészeti és Nemzetközi Kapcsolatok Helyettes Államtitkára. A kiállítást *Farkas Ádám* szobrászművész, a Magyar Képzőművészeti Egyetem Rektora nyitotta meg, a tárlat kurátora *Szepes Hédi* művészettörténész.

Információ: www.ernsmuzeum.hu

SZENTENDRE

Tárgyak a múltból I.
Szentendrei Képtár kamaraterme
2005. február 18. – március 13.

A Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága – Ferenczy Múzeum régész munkatársai az elmúlt években nagyberuházásokhoz kapcsolódóan több helyszínen végeztek nagyszabású megelőző régészeti feltárást. A különböző régészeti korok emlékeit napvilágra hozó kutatások közül most három, különösen jelentős ásatás római kori leletanyagát mutatjuk be.

Budaörs határában – egyéb korok emlékei mellett – egy nagy kiterjedésű, falusias település (vicus) több objektumát és több, római kori villagazdasághoz tartozó épületét sikerült feltárni a Kr. u. I–IV. századból. A lakóházak mellett ipari és mezőgazdasági tevékenységre utaló leletek és objektumok is napfényre kerültek. Külön érdekesség,

hogy oltárokon és sírfeliratokon fennmaradt a település egykori neve: vicus Teuto és néhány, valaha itt élt ember nevét is ismerjük. A településhez tartozó temetőt is feltártuk – a sírokból a viselethez tartozó tárgyak, pl. ékszerek, szerszámok mellett a halottak útravalójául eltemetett érmek és az ételek tárolására szolgáló edények is nagy számban előkerültek.

A sírmező legjelentősebb lelete az a négy sír, melyben 1-1 római kocsit is eltemettek a lovakkal együtt. A kocsitemetkezés a helyi kelta őslakosság túlvilághitéhez kapcsolódik. Pannoniában több kocsitemetkezést tártak már fel, de a budaörsi temető 2 kétkerekű és 2 négykerekű kocsilelete egyedülálló provinciánkban.

Biatorbágyon, a 10-es út mellett került elő egy Kr. u. II–IV. századi római temető több sírcsoportja. A kora római sírok égetéses rítussal eltemetett halottai közelében egy szenzációs, mintegy 10 római bronzedényből és más bronztárgyakból álló leletegyüttest találtunk. A korsókból, kancsókból, serpenyőből, üst(ök)ből, nyeles csészéből, ládikaveretből és díszszegekből álló leletcsoport két részben bukkant fel: a tárgyak egy része humuszolás során, a többi egy sírkamrából. Ezen, saját korukban is értékes tárgyak egy helyen való előkerülése nagyon ritka. Ez a tény és más lelőkörülmények is arra utalnak, hogy itt a római korban egy halomsíros temetkezés lehetett, és a sok bronztárgy a temetkezéshez tartozott.

A temető Kr. u. III–IV. századi sírjai közt voltak föld-, tégla- és kőládasírok, az egyikben egy korábbi sírkő feliratos részének töredékével. A sírokban, a halottal eltemetett fibulák, karperecek, gyűrűk, fülbevalók és érmek mellett említésre méltóak a különösen szép, zöldes mázas edények, melyek előállításánál a fazekas sokszor a bronzedényekre jellemző formát akarta másolni. A késő római sírcsoportra a Kr. u. VII. századtól egy avar sírmező települt rá, melynek eddig már mintegy 580 sírját sikerült feltárni.

Szentendrén a római kori limes egykori jelentős katonai táborának – Ulcisia Castrának – területén folytak ásatások. A tudományos igényű régészeti kutatás a lelőhelyen 1934-ben kezdődött meg *dr. Nagy Lajos* régész vezetésével, de a II. világháború után már csak néhány leletmentés volt a tábor területén.

2004-ben sikerült újraindítani a tudományos programot, melynek során először a tábor déli kapujánál – a Porta Principalis Sinistra körzetében – tártuk fel a Kr. u. II. századi kaputornyok és a IV. századi átépítés részleteit. Előkerült a tábor külső védelmét fokozó árokrendszer egy része. A déli táborkapun át vezető, kikövezett útra építették rá a IV. században a kiugró, patkó alakú bástyát, a táboron belül pedig belső épületeket emeltek ide.

A tábor életéről vall a feltárás során napfényre került leletanyag, melynek nagy része a katonasághoz köthető, pl. a sok terra sigillata és érem, fibula, csat és veret, de női jelenlétet is jeleznek az ólom tükörkeretek és csont hajtűk. A feltárás során több pusztulási réteget sikerült elkülöníteni – a II. század második felében, a markomann-kvád-szarmata háborúk során jelentős károkat szenvedett az erődítmény. Ekkor kerülhetett a táborfalon kívülre az eredetileg egy belső épület kis háziszentélyében lévő, a katonák által tisztelt istennő, Minerva bronz szobrocskája, Priapus termékenység-isten agyagszobrocskája, egy bronz kéz és egy bronz csengettyű is. Bár már a XIX. században kerültek elő bronz szobrok a tábor területéről, ezek ma már nem azonosíthatóak, így jelenleg ez a klasszikus görög plasztikai hagyományokat tükröző szobrocska az egyetlen, melyet biztosan lelőhelyünkhöz köthetünk, hiszen hiteles régészeti feltárás során került elő.

Dr. Maróti Éva

Ilosvai Varga István (1895–1978)
Emlékkiállítás
MűvészetMalom
Bogdányi u. 32. mmalom@dunakanyar.net
Nyitva: naponta 10–18 óráig
2005. február 19. – április 10.

Ilosvai Varga István a főiskola elvégzése és párizsi tanulmányútja után a Nagybányai Művésztelepen, majd 1933-tól a Szentendrei Régi Művésztelepen dolgozott, s 1935-ben Szentendrén telepedett le. Itt bontakozott ki festői énje, itt talált rá a városképben adott, festői látásmódjában igényelt poétikus, ugyanakkor erősen szerkesztett térkonstrukcióra. Ezután képeinek szinte kizárólagos témájává válik a szentendrei utca, tér, zug, a házfalak és az emberek együttese. Ábrázolásbeli eszközeiben meghatározó szerepet játszik a szín kompozíciós szerepe. Csendéletei és portréi is a szerkesztett tér és a kolorit egyensúlyát kutatják. Ilosvai Varga István igazi szentendrei festő, aki először érzett rá, hogy a város milyen festői transzpozíciókhoz kínál lehetőséget, s azokat képein megvalósítva nagyszerű életművet teremtett.

A szentendrei MűvészetMalom és a Ferenczy Múzeum közös kiállítása a művész születésének 110. évfordulóján életművének minden eddiginél teljesebb bemutatását tűzte ki célul. A kiállított művek kétharmad része a Ferenczy Múzeum – amely a

művész hagyatékának másfélszáz darabját őrzi – és a Magyar Nemzeti Galéria anyagából származik, egyharmada pedig magángyűjtemények legszebb darabjaiból mutat be válogatást. A kiállított művek zöme festmény, amelyet különféle technikával készült rajzok egészítenek ki. A műtárgyak mellett a kiállításon szerepelnek dokumentációs anyagok, elsősorban fotók a művész és a Szentendrei Régi Művésztelep életéről. Bemutatunk néhány olyan tárgyat is, amely környezetének dísze, tartozéka volt, s amelyek megjelennek festményein is. Ezen túlmenően célunk, hogy érzékeltessük azt a sokoldalúságot, amely a művész sajátja volt: festői életműve mellett természettudománnyal foglalkozott, és abban is maradandót alkotott. Nemzeti értékű lepkegyűjteményt hozott létre, mely bekerült a Természettudományi Múzeumba. Legendás volt a mintegy 20 ezer darabos, rendszertani szempontból korrekt tudományossággal osztályozott és szépészeti szempontok szerint összeállított kaktuszgyűjteménye. Néprajzi gyűjteményének tárgyai szintén helyet kapnak a kiállításon.

Megnyitotta: *Hann Ferenc* művészettörténész.

A kiállítás kurátora: *Bodonyi Emőke* művészettörténész, *Tóth Antal* művészettörténész

A kiállítás létrejöttét támogatta: Kieselbach Galéria, Belvedere Szalon, Műértő, Art Magazin

SZOMBATHELY

Varázslatos kelták és rómaiak

Savaria Múzeum, emeleti kiállítótér, folyosó

2005. március 10-től

A március 10-én nyíló kiállítás a rendszerváltozás óta feltárt leletekből történt válogatás révén nyújt áttekintést a Savaria Múzeum Régészeti osztálya munkatársainak tevékenységéről. Apropója egy április első hetében, EU projekt keretében megvalósuló burgenlandi-Vas megyei konferencia, amelynek témája: Kelták és rómaiak a Noricum-pannoniai térségében.

A tárlaton bemutatásra kerülnek az alábbi korok és lelőhelyek legjellegzetesebb és leglátványosabb tárgyi emlékei és dokumentációi: középső bronzkor – a zsennyei Kavicsbánya temetője (bronz nyakperecek, tőr), kora vaskor – a Szombathelyt elkerülő főút települési leletei (edények, dísztűk), kelta kor – a Sárvárt elkerülő főút települése (edények, munkaeszközök, viseleti tárgy), a bucsui és a gencsapáti temető (edények, kardok, ékszerek), a

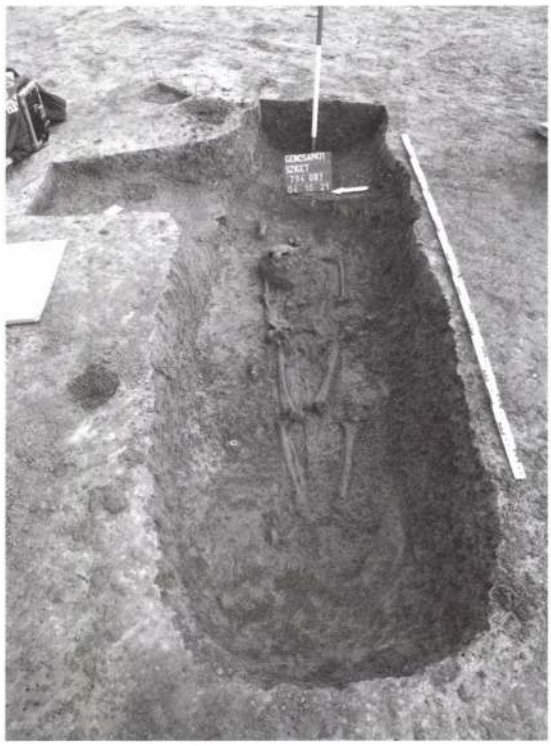

Szombathelyt elkerülő főút települési leletei (vasfeldolgozás). A római kor vonatkozásában egy válogatást láthatnak az érdeklődők a Brnoban, Bécsben és Grazban bemutatott savariai tárgyegyüttesből. Ezeket a Fő tér (Venus, Mercur szobrok), a Kőszegi utca (fémműves műhelyek, ókeresztény emlékek), a Szily J. utca (falfestmény), az Éva-malom, a Dialízis állomás és a temetők területén folytatott feltárások anyagából emeltük ki. Ugyanakkor a territóriumról a herényi és a zanati villák legszebb tárgyaiból gyűjtöttünk össze egy csokrot. A kor szenzációs, még kutatás alatt álló kulturális örökség emléke a Sárvárt elkerülő főút nyomvonalában megtalált őrtorony és kiszolgáló épületei, valamint remek temetője.

A kiállításon több olyan tárgy lesz látható, amelyek még restaurálás alatt állnak. Ez által betekintést kap a múzeumbarát e szakemberek munkájába is.

CSORNA

Élet a házban – „a rábaközi kelengye"

Hímes textilek és kelengyebútorok

a XVIII-XX. századból

Csornai Múzeum

2005. március 31-ig

Néprajzi kiállítás-sorozatunk második állomásaként a „Boldogasszony ágya" Születés, keresztelő, kisgyermekkor tárgyi emlékei után a rábaközi férjhez menő

leány XIX. századi kelengyéjének tárgyi hagyatékát mutatjuk be új szerzeményeinkből.

Első alkalommal tekinthetők meg intézményünkben a Csornai Múzeum saját gyűjteménye mellett, a Néprajzi Múzeum gyűjteményéből válogatott XVIII-XIX. századi hímzett lakástextilek (lepedővégek, párnák stb.) Kiállításunk kiemelkedő darabja a „fiakakasos" mintájú csornai halottas lepedő a XIX. századból. A tisztaszoba berendezési tárgyai, kelengyebútorai mellett a rábaközi paraszti kultúra viseleti anyagának, hímzéseinek, szőtteseinek bemutatott helyi emlékei jól reprezentálják Csorna és a Rábaköz népének egykori gazdag hímzőkultúráját és díszítőművészetét.

A gazdag néprajzi tárgyegyüttest a kiállításban elhelyezett XIX. századi móringlevelek és korabeli fényképek egészítik ki.

Megtekinthető kedd-péntek 10-től 16 óráig, szombat-vasárnap 10-14 óráig

Rendezte: V. Szalontay Judit

Tudományos tevékenység

Konferencia

Őskoros kutatók IV. összejövetele

Debrecen, Déri Múzeum

2005. március 22–24.

Jelentkezés, program és információ kérhető: 06-30-342-2718, e-mail: nagyegy@freemail.hu

Dani János, Hajdú Zsigmond és Nagy Emese Gyöngyvér

Kisnemesi Otthonok
4. Országos Találkozója

Munkácsy Emlékház, Békéscsaba

2005. március 30. – április 1.

„És ezek a kastélyok, ezek a kúriák! E fészkekből kezdődnek és futnak össze a szálak, melyekből együtt a történelem lesz..." (Mikszáth: Különös házasság)

Hagyományosan március hónapban rendezzük a találkozót, amelyre a kúriák kutatóit, mai „lakóit" invitáljuk meg, hogy felmérjük, ma miként lehet hasznosítani e hajdan volt vidéki gazdasági-kulturális centrumokat, hogy ötleteket gyűjtsünk egymástól arról, milyen programokkal népszerűsíthető a kiállított anyag.

Három év alatt ismerkedtünk a nógrádi, az észak-magyarországi, a dabasi, a sümegi kúriák állapotával, hallhattunk a Mudrány-, a Blaskovich-, az Ötvösön lévő Szegedi-kúria restaurálásáról, illetve működéséről, a civil szervezetek mentőakcióiról. Ízelítőt nyertünk a 19. század lakáskultúrájáról, a kisnemesek irodalmi, képzőművészeti vonatkozásairól, szórakozási (pipázás) szokásairól. Mindig szó esett kulturális turisztikai témákról és gasztronómiai kalandozásokat is tettünk.

Nem titkolt célunk, hogy térségünk értékeit is megmutassuk az itt tartózkodó szakembereknek. Eddig bemutatásra került a vendéglátó Steiner-Omaszta-kúrián kívül a békéscsabai Beliczey család kúriája és Csabaszabadiban lévő nyári kastélyuk, városunk látványosságai közül a Szlovák tájház, az evangélikus templomaink, görögkeleti templomunk barokk ikonfala, a 2000-ben épült, *Pataj László* szekkóival díszített Jézus Szíve templom, a Békési Úti Közösségi Házak Schéner gyűjteménye, a Munkácsy Múzeum állandó és időszaki kiállításai minden évben. Jártunk Kétegyházán, Gerlán és Szabadkígyóson a Wenckheimek kastélyaiban, Gyulán a Ladics-házban, az Almássy-kastélyban, a műemléki környezetben lévő Várfürdőben, Békésen a Wenckheim-kúriában működő Jantyik Múzeumban, legutóbb Lőkösházán a Vásárhelyi-Bréda kastélyban és kúriában, megtekintettük a mezőhegyesi Ménesbirtok reprezentatív központját.

Előadóink neves építészek, műemléki szakemberek, muzeológusok, történészek, turisztikai szakértők.

Az idei tervezett program olvasható a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal honlapján: www.koh.hu

Mészáros Zsuzsa

A magyar múzeumok irodalomtörténészeinek országos konferenciája és szakmai továbbképzése

Helyszín: A makói József Attila Múzeum nagyterme
Makó, Megyeház u. 4.

2005. április 14–15. (csütörtök-péntek)

10.00–11.00 Gyülekezés, regisztráció

11.00 Köszöntő: *dr. Halmágyi Pál,* múzeumigazgató
Megnyitó: *dr. Vörös Gabriella,* megyei múzeumigazgató

11.15 A múzeumok feladatai, különös tekintettel az irodalmi emlékek ápolására a XXI. század Magyarországán. *Dr. Vígh Annamária,* a NKÖM főosztályvezetője

11.40 József Attila költői indulása. *Szigeti Lajos Sándor,* egyetemi tanár, Szegedi Tudományegyetem

11.55 A lírai személyiség változása a Gyömrői versekben. *N. Horváth Béla,* főiskolai tanár

Az illy 1992 óta kér fel neves művészeket,
többek között
Francis Ford Coppolát, Frederico Fellinit,
Jeff Koons-t, David Byrne-t,
Marina Abramovic-ot, Jannis Kounellis-t ,
hogy kávéscsészéiből
műalkotásokat hozzanak létre.
A világhírű művészeket a
Matteo Thun által tervezett
eredeti illy csésze ihlette meg
és alkottak gyönyörű, érdekes
és kreatív műveket.
Az évek során létrejött alkotásokból szervezett
kiállítás Torino, Rotterdam
és Párizs után most Budapesten látható.

www.illy.com
www.espressokft.hu

Tisztelettel meghívjuk
az első magyarországi
illy cup collection kiállításra,
mely november 23-tól
december 30-ig
látható a
Művészetek Palotájában.
www.mupa.hu

illy

ILOSVAI VARGA ISTVÁN festő

Jászkunság XXXII.évf. 1986 6.sz.

MŰVÉSZET

Ilosvai Varga István a Kunságban

A hétszázéves Kunhegyes emlékkiállítással ünnepelte művész fiát

Korai önarckép

A fennállása 700 éves jubileumát ünneplő Kunhegyes — a megemlékezéseket októberben tartották — nagy megbecsüléssel emlékezett Ilosvai Varga Istvánra, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művészére, a „kunváros" szülöttére, a jeles festőre. Szülőházán, a Kossuth út 80. szám alatt emléktáblát lepleztek le, a nagyközség tanácsházának dísztermében pedig kiállítást rendeztek korai festményeiből.

Ilosvai Varga István 1895. augusztus 31-én született Kunhegyesen, édesapja a város utolsó polgármestere volt. A város „cséza-kocsiján" a nagytekintélyű hivatalnok a még alig néhány éves fiát is rendszeresen magával vitte, amikor határszemlére indult, ha a környező vidéken volt dolga, ugyanis észrevette, hogy a gyermek mennyire vonzódik az erdők, mezők, vizek szépségéhez.

sége is volt, bárki bárhonnan vetődött az egykori sáros kis mezővárosba, később az ország első termelőszövetkezeti városába. Vele mindenki találkozni akart, Lajos bácsi mindenütt ott volt, élő lexikonként mindenről tudott és őt mindig meg lehetett találni. Közvetlen egyszerűsége, szerénysége és nagy tudása Túrkeve egyik legismertebb, legnépszerűbb polgárává avatta, méltán kapott, igaz már túl a nyolcvanadik életévén, Pro Urbe kitüntetést a városi tanácstól. Nagy időt megérve szinte szellemi helytartóként szolgált és őrködött a szeretett keviek földjén. Németh László szép ítélete, amit a kecskemétiek neves tájhazafiáról, a sakk- és polgármester Tóth Lászlóról alkotott, rá is igaz: „Nagyszerű ember volt. Hű maradt a tájhoz, amelyen felnőtt — annak az erényeit növesztette védelmül és dicsőségül városa fölé. Azok közé a ritka magyarok közé tartozott, akik halálukig nőttek; növesztette a sok ezer apró kapcsolat: az érdeklődés s ragaszkodás."

Érdeklődési köre rendkívül szerteágazó volt, fiatalkori kalandvágya a kultúrtörténetbe transzponálódott, évekig tartó szenvedéllyel kutatta pl. a kunhalmok (útmenti sírhelyek) vagy Túrkeve (Keveegyháza) nevének eredetét éppúgy, mint Attila hun király palotájának feltételezett helyét a Terehalmon. Nyelvismerete segítette a búvárlásban, nemcsak Túrkevén volt otthonos, hanem Krakkó, Bécs, Prága, vagy Párizs múzeumaiban éppúgy. Szerette a nyelvészkedést, évtizedeken át fáradozott a kun nyelv szöveg- és szórványemlékei felderítésén. Hozzá méltóan temetésén tisztelői a kun Miatyánkot úgy mondták el, ahogy ő gyűjtötte és tudta: „Bézen atamaz kenze kikte, szenlészen szan adon dösön szen küklön nitziégen gerde ali kekte bézen akomozne okne mezne bergezge pitbütöküngön. Il bézen méne mezne neszem bezde jermezbezge utrogergenge iltme bezne olgyamanga kutkor bezne olgyamanna szen borson boka csalli bocson igyi tengere, ammen."

A pályatársak és a barátok nevében Kaposvári Gyula a Szolnok Megyei Damjanich Múzeum nyugalmazott igazgatója Horatiussal szólva: Non omnis moriar (Nem halok meg egészen) arra utalt, hogy Györffy Lajost is megőrzik művei az utókornak. Bizonyosság erre alkotó életének ama legfőbb sajátossága, amit „második apjáról", Györffy Istvánról mondott Illyés Gyula: „A tudományt úgy művelte, oly természetesen, keresetlenül és olyan életkedvvel, akár egy jó földmíves a földjét. Szerette azokat, akiktől tanult és szerette azokat, akiket tanított."

PÁLRÉTI ÁGOSTON

A ma már inkább csak idillikus kunhegyesi táj az Alföld testében még mindig sajátos. Ilosvai Varga István eszmélése első éveiben, a múlt század végén még inkább változatos, romantikus, ha úgytetszik vadregényes volt. *„Ezen a területen az egykori hordalékkúp anyagból keletkezett szélbarázdák, garmadák és maradékgerincek igen jellegzetesek. Helyenként kisebb deflációs laposok is találhatók. A 6—7 méternél nem magasabb buckák többségét löszös homoktakaró fedi. A buckás területek közé iszapos-agyagos lösszel és réti agyaggal fedett felszínek ékelődnek. Ezek a felszínek a holocén időszak legnagyobb felszínformáló tényezőjének, a Tiszának az emlékei. A feltöltődés különböző állapotában lévő elhagyott medrek közül a legnagyobb és legépebb a Kakat-ér. Ez a ma is tekintélyes szélességű és hosszabb szakaszon vízborította és egészen a múlt század közepéig fenyegette árvizeivel a környéket"* — írja tanulmányában Borsy Zoltán a földrajztudományok doktora. Tegyük hozzá a professzor megállapításaihoz: több, ma is élő kunhegyesi ember elmondta, hogy nagyapáik még ladikkal jártak a környező vásárokra, főleg Püspökladányba.

Nagyon természetes, hogy a külszíni formáiban változatos táj növényzete is igen eltérő, szemet-lelket gyönyörködtető volt, s helyenként ma is az.

Az erdők, mezők, morotvák, nádasok növény- és állatvilága ezernyi csoda volt a természethez egyre inkább vonzódó gyerek számára. A színek igen korán gondolati tartalmat nyertek Ilosvai Varga Istvánnál.

— Hároméves múlhattam, amikor egy nyárvégi koraestében észrevettem a kéket. Szép nagy kertünk volt, s az a szokásom, hogy mielőtt lefeküdtem volna, kikivánkoztam az orgona- és jázminbokrok közé, a viruló cseresznye- vagy barackfák alá. Felcsimpaszkodtam apám nyakába s ő körülvitt a kertben. Apámnak — nyugodjék békében — tengernyi türelme volt hozzám, de hogy megelőzze bugyuta kérdéseimet — az miért zöld, ez miért piros, miért nem piros a zöld — inkább mesélt a füvekről, fákról, virágokról, lepkékről, cirpelő bogarakról. Így volt ez akkor este is, amikor valahogy a szokottnál hamarabb elálmosodtam. Kék már az idő, mondtam apámnak. S, hogy kéknek véltem az estét, nemcsak szüleim későbbi elbeszéléséből tudom, magam is emlékszem rá. Még az is bennem maradt arról az estéről, hogy macskánk a tetőgerincen lépdelt és hosszú folytott vinnyogással kereste, hívta párját. A ház cserepei fölött narancssárga csillagok pislogtak, de csak erősítették a kékre fordult időt — emlékezett a művész szentendrei műtermében felesége és e sorok írójának jelenlétében.

Gyermekkora színélményeiről barátjának, Kampis Antal jeles művészettörténésznek is többször beszélt. Kampis Antal ezeket az emlékezéseket így összegezte könyvében: *„. . .a festő önkéntelen emlékezéssel vagy más beszédtárgyra vetített hasonlattal, mélázó gyöngédséggel idézi fel szülőfalujának és környékének biztató indításait, főképpen színességét, levegős fény- és ködvarázslásait. Szavai nyomán előttünk válik kékké az alkonyodás, lángol fel tűzokádó torokként a vörös-sárga agyaggödör, s válik lebegő tarka-himes szövedékké a nyárvégi virágos tarló. A szülőfalu említései oly őszinték s oly bensőségesek, hogy ezután ellenvetés nélkül el kell hinnünk azt, hogy a kisgyermek színemlékeivel később a fiatal festőben nem tudott megbirkózni sem Nagybánya, sem Tihany.*

Másik monográfusa Csapó György így kezdi könyvét: *„Kevés olyan festőnk van, akinek munkásságában annyira erős nyomot hagyott volna a természettől kapott gyermekkori impulzus, mint Ilosvai Varga Istvánéban. Egész életműve a természettel való szoros kapcsolatra épül; képein ez az alapélmény fogalmazódik meg kiapadhatatlan változatossággal. Szeme már korán rányílt a környező világra; felfogta, hogy ő maga is része a nagy körforgásnak, amelybe egyaránt beletartoznak emberek, fák, virágok, madarak, nádasok. Talán nem tévedek, ha azt állítom: ennek mély átérzése és költői kifejezése adja művészetének különleges tartalmát."*

A kunhegyesi elemi iskola elvégzése után néhány évre megszakadt a Kakat-parti idill, a jászberényi gimnázium tanulója lett, nem is akármilyen osztályba került — ezt mindig büszkén emlegette — Gyetvai János, Háy László és Háy Mihály voltak ezidőben a legközelebbi barátai. S Jakab a kecses röptű holló, „aki" követte gazdáját Kunhegyesről a jász fővárosba, sőt reggelente az iskola kapujáig is elkísérte, sőt egy fa tetején mindig meg is várta, együtt mentek haza.

Kunhegyesi kertben (1923)

Ilosvai Varga István rajzkészségét és színérzékét a jászberényi gimnáziumban fedezte fel rajztanára. Módszeres stúdiumokat szervezett a tehetséges növendék számára, de Ilosvai Varga István szívesebben kóborolt a városkörnyéki kiserdőkben, a Zagyva partján, a számára még ismeretlen homokdűnéken, szőlősorok között. A jász föld virágai fölött hamar felfedezte a tarka szárnyú lepkék színorgiáit, s innen indult lepkegyűjtő szenvedélye, amelynek eredményeként az utolsó szentendrei évtizedében már *„nemzeti érdekű magángyűjtemény"*-e volt. Megint csak a színek! S a lepkék tarka változatossága, a felfedezések gyors egymásutánja, ezek egyszerű megörökítése akvarellt követelt! Az iskolai alakrajzok helyett a természetben látott idillek akvarelljei gyűltek: *„talán nyolcadikos lehettem, amikor a jászberényi papírbolt befogadta a képeim. Ez volt életem első kiállítása"*. Iskolatársától a későbbi neves festőtől, Gecse Árpádtól tudjuk, hogy a „zsengéknek" komoly sikerük volt, s mindenki meg volt győződve, hogy a maturáló Ilosvai Varga István a Képzőművészeti Főiskolán tanul majd tovább. Nem így történt. Eleget tett édesapja kívánságának, jogra iratkozott be az egyetemen. Nem sokára behívták katonának, de a fővárosban maradhatott: ekkor Kernstok Szabadiskolájában tanult. 1917-ben felvették a Képzőművészeti Főiskolára, Balló Ede növendéke lett. Mesterét nagyon tisztelte, de akadémizmusának ellen állt. Témáit régi élményeiből merítette, sűrűn hazajárt Kunhegyesre és Jászberénybe. (Szülei ezidőben a jász városban laktak.) 1920-ban a jászberényi Novotka-könyvkereskedésben rendezhetett kiállítást, ez sorrendben a második tárlata volt. Az ott kiállított képei közül az 1916-ban festett *Három birs* maradt ránk, a művész haláláig nem vált meg ettől, szobája falain függött. *„Húsz évesnyi voltam amikor ezt festettem, de ma is magaménak vallom, úgy érzem, itt a helye a többi kedves képem között."* Egy 1917-ben datált remek ceruzarajz bizonyítja még, hogy a fiatalember mennyire a Kunhegyest övező lápok világához kötődött.

A Képzőművészeti Főiskola elvégzése után visszatért Kunhegyesre. Elmondta: a gyermekkori álomvilágát szerette volna egyeztetni a valósággal. A szülőföldtől többet kapott, mint remélt. A gyerekkor varázslata nem illant el mint a reggeli pára, s minden a vásznaira kívánkozott. Induló élete legtermékenyebb éveit élte, egymást követték a kiállításai: A Jász-Nagykun Szolnok megyei lapok 1924. november 6-i számában olvastuk: *„A múlt vasárnap ért véget Kunhegyesen Ilosvai Varga István festőművész harmadik kiállítása. Előbbi kiállításai óta sokat fejlődött. A kiállítás mintegy 40 képe közül igen sok elkelt."* A félreértések elkerülése végett: a fiatal művész harmadik kiállítása valóban Kunhegyesen volt, s ezt a következő két évben — tehát 1922—1924 között — még másik két tárlat követte. Nem írhatjuk, hogy sorrendben a negyedik és ötödik, hiszen közben Debrecenben is kiállított, s a kunhegyesi tárlatait rendszeresen bemutatta Karcagon is, de a többi kun városban is.

1924 őszén Ilosvai Varga István képei honoráriumából elutazhatott Párizsba, tanulmányútra. *„A falu elfogadott engem festőjének, mindent megvásárolt, amit bemutattam a lakosságnak. Ez volt az én első megméretésem, műkritikám, s ezt a méltatást érthetően életem legszebb emlékei között őrzöm ma is."*

1925 teléig volt Párizsban, majd újra visszatért Kunhegyesre. Nagyon sokat tanult a francia fővárosban, szakmai tudása tovább tökéletesedett, nem lenne

való azt állítani, hogy Párizs „levegője" nem volt hatással művészetére, bár ott saját szavai szerint egyetlen egy képet sem festett, annál több vázlatot készített, s még inkább a múzeumokat, a kiállító szalonokat járta.

Az idei októberben szülőhelyén rendezett kiállításán bemutatott húszegynéhány, eddig többségükben lappangónak vélt képe közül az erős színdinamikával alkotott *Kunhegyesi kertben* (1923), az ugyanazon évben festett, a ligetek sorványfás fény-árnyék viszonyait nagyszerűen visszaadó *Ártéri erdő*, a természet megújulását, a víz és a nap csillogását mesterien tükröző *Tavasz Kunhegyesen* (1924) a legfigyelemre méltóbbak. Az utóbbi két képen jól felismerhetően jelentkezik — a fák robosztussága ellenére — az a légiesség, amely későbbi festészetének egyik sajátossága. A rend kedvéért jegyezzük meg, hogy egy igen korai (1912) — még Varga Istvánként aláírt — kép is a tárlat anyaga között van: tudomásunk szerint ez a legelső munkáinak egyike, jól mutatja az akkor még csak tizenéves fiú rácsodálkozását a természetre, de képszerkesztése már ennek a zsengének is sokatígérő.

Az előzőeknél — 1922—1924 — még gazdagabb és tökéletesebb Ilosvai Varga kunhegyesi alkotó korszakának második része, amely a Párizsból hazatérte után kezdődött, s élményanyagával átszövi a szentendrei évtizedeket is.

Az igézet folytatódott, a művész újra felfedezi szülőfaluját. A *Falusi utca eső után* (1925) közvetlenül a párizsi kőrengeteg, a mindig jól tisztított nagyvárosi aszfalt már-már megszokott látványát követően fogant, kiemeli a korabeli magyar falu szegénységét. A csutkaszárból készült kerítés, a tenyérnyi ablakú nádfedeles ház, a széljárásban görbült fák, az eső, az olvadás pocsolyái nemcsak mint látvány ihletik, feléledő szociális érdeklődésének — amely Szentendrén teljesedik ki — első képi megjelenítése.

Különösen gazdag alkotásokban a szülőfalujában töltött utolsó esztendő, 1926. Színei mélyülnek, sötétebbek lesznek, az idill már ritkább, *Korai önarcképén* a meditatív vonások igen erősek.

A *„megkerült"* 1926-ban készült festményei közül csak a *Kakat* él régi és teljes színpompájában, a *Falu vége Kunhegyesen* zártságot, elszigeteltséget, elmaradottságot sejtet; a *Kunhegyesi kisutca*, és a *Kunhegyesi részlet* belülről láttatja az előző gondolatot. Nemcsak a fák, a házak jeleznek roggyantságot, de a képeken megjelenő emberek is. A *Kunhegyesi utca* — ez a festmény ismert a műtörténészek előtt, sokáig a művész tulajdonában volt, majd egy szolnoki magángyűjtőhöz került — szintézise az említetteknek, nehéz úton ballag egy roskatag léptű ember a deszkapalánkos kerítések mellett.

1926-ban megnősült és a fővárosba költözött. *„...pesti hónapos szobákban álmodoztam a műteremről. Nyomorúságos idők voltak. 1928-ban a Nemzeti szalonban állítottam ki Kovács Margittal és Ruzicska Györggyel, — ez volt a pesti bemutatkozásom. Két nyáron Nagybányán festettem, harmadszorra már nem tudtam elmenni, annyi pénzem se volt. Különben se találtam ott meg önmagam, hiányzott a Kunság..."*

1934-től Szentendrén élt, az ottani korai képein — jól nyomon követhetők a kunhegyesi élmények. A *Munkából hazafelé* (1935) a *Munkálkodó asszonyok* (1936), a *Szegény ember* (1938), a *Napszámosok* (1940) egytől-egyig jellegzetes

kun figurák. A Kaszások sötét, komor háttér előtt már robosztus figurák, mintha a földből nőttek volna ki. Mozdulatlanul várnak. Elcsigázottak és félelmetesek egyszerre. Móricz Zsigmond sűrűvérű, nehézkezű emberei. Szinte várja a néző, hogy az *„egyszer jóllakott"* ember belevágja a kést a hatalom megtestesítőjébe. *„Kunhegyesi szomorú emlékem gyümölcse ez a képem is."* — mondta 1974. május 3-án a műtermében. Akkor láttam utoljára. 1978. december 18-án meghalt.

Élete utolsó éveinek nagy álma volt, hogy korai, kunhegyesi alkotó korszakának képeit még egyszer együtt láthassa. Ez a vágya nem teljesülhetett, annál is inkább nem, mert nem tudta — az idő távlatából — hogy melyik festménye hová került. A háború alatt számos képe gazdát cserélt, a környező kúriák elpusztultak, a művész okkal, joggal szenvedett a *„hol keressem őket"* gondolatától.

A képek egy része most 60 év után mégis megkerült, kunhegyesi, szolnoki családok féltve őrzött kincsei. Sajnos egyik híres munkája a *Fészek tolvajok* még most is lappang valahol. A képet 1924-ben a vármegye vette meg, — azóta nyoma veszett. Reménykedjünk, hogy egyszer az is megkerül.

A 700 éves jubileum alkalmával rendezett kiállítás eléggé nem méltányolható érdeme — miután helyi szervezők felkutatták a művész korai képeit —, hogy most még bekerülhetnek ezek a művek Ilosvai Varga István életműkatalógusába. Csak ezután lehet majd Ilosvai Varga életműkiállítást rendezni, hiszen a kiállított képek feltárják a műtörténészek előtt Ilosvai Varga István életútjának korai szakaszát is.

TISZAI LAJOS

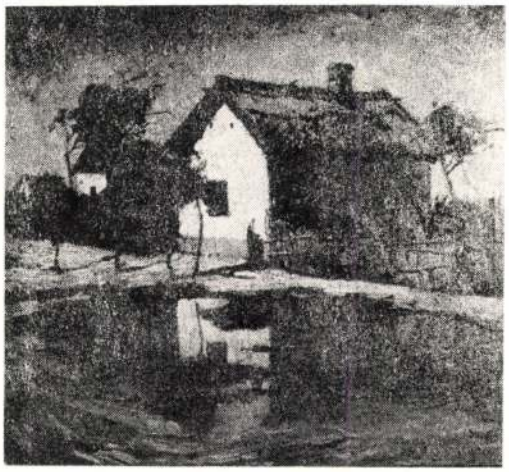

Falusi utca eső után (1925)

TÉKA

Magyar ifjúság a nyolcvanas években

Megjegyzések egy tanulmánygyűjteményhez

A társadalomtudományi kutatómunkában a legutóbbi időig meglehetősen háttérbe szorultak az ifjúság társadalmi helyzetével foglalkozó vizsgálatok. Ebben nyilván az is szerepet játszott, hogy napjainkban váltak igazából érzékelhetővé azok az ellentmondások, melyek — ha rétegenként mégoly eltérő formában is — a fiatalok társadalmi magatartását, tudati állapotát, a szocializmushoz való viszonyát jellemzik. S ma, a változások egyre bonyolultabb időszakában — az ifjúság hol csüggesztő önbecsülés- és önbizalomvesztésre, hol illuzórikus túlbecsülésre késztető helyzetében — *a reális értékelésre és a mértékadó ítéletre különösképpen szükség van.* Mindenfajta tudományos elemzés — kivált éppen a szociológia — számára elkerülhetetlen feladat, hogy használható információkat nyújtson a mai magyar ifjúság léthelyzetének és szocializációjának legfontosabb kérdéseiről. S ez nemcsak a politikai döntések megalapozása szempontjából fontos, hanem azért is, mert *reális perspektivát vázoló és valódi célokra, szükségletekre alapozott társadalmi program e* — számszerűleg is igen jelentős — réteg jellemzőinek ismerete nélkül *kidolgozhatatlan.*

Ám bármennyire nyilvánvalóvá vált is ez a felismerés, az ifjúságkutatásban — ahogyan ezt a címben jelzett kötet tanulmányai is érzékeltetik — kimagasló eredményekről mégsem beszélhetünk. Legfeljebb olyan vizsgálatokról, melyek az ifjúságpolitikai gondolkodás mélyítésére, illetve *„egy távlatos társadalompolitikai stratégiával való szervesebb"* kapcsolódást megteremtő felfogás kimunkálására vállalkoztak. Az alapvető jellemzők — mint például a fiatalok életmódja, szocializációja, mentális és fizikai egészsége — feltárásánál és feldolgozásánál ez a szemléletmód nemcsak hasznos, de nélkülözhetetlen is. Nem azért szükséges ugyanis általános célokban és fogalmakban gondolkodnunk, mércéivel mérnünk, mert a különféle jelenségek elemzéséhez hiányoznak a konkrét adatok, hanem elsősorban azért, *mert a távlati fejlesztés és a konkrét változtatás egymást feltételező szempontjaitól sohasem lehet eltekinteni.* Paradox módon a nemrég megjelent válogatásban is az ifjúság nyolcvanas évekbeli állapotát átfogóan analizáló tanulmányok váltakoznak az olyan társadalomstatisztikai vizsgálatokra alapozó cikkekkel, mint például a fiatal korosztályok anyagi-jövedelmi és lakáshelyzetéve vagy éppen a fiatal korosztályok életmódjával foglalkozó írások. Míg az első részben az ifjúságpolitika általános kérdéseivel foglalkozó elemzések kaptak helyet, addig a kötet nagyobbik felében e politika tudományos megalapozását szolgáló tanulmányok.

JÁSZKUNSÁG

Társadalompolitikai
művészeti és irodalmi
folyóirat

4

XXXII. évfolyam
negyedik szám
1986. december

Ártéri erdő

hogy szabad idejéből, kisgyermeke nevelése közben és kevéske pénzéből indult el gyűjteni, ismerkedni egy olyan világgal, amire nyírségi kislány korában a tévé képernyője nyitotta rá a szemét. És közben dolgozott, nem is akárhogyan. Riportok és tárcák, villanásnyi portrék és tudósítások, hírszerkesztések közepette élt együtt az első könyv minden örömével, méginkább gyötrelmével. Tehetségét a (ismét a jelző, ismét nem véletlenül, hisz annyian használják megrovón, lenézőn, hogy legalább egyszer jószándékból, nyomtatásban is jelenjék meg!) vidéki szerkesztőség épp tavaly szerény szakmai díjjal elismerte. Olvasói levelek a bizonyítékok, hogy mások is...

Tiszta szívvel olvasásra ajánlom mindenkinek, s főleg azoknak, akik nem eleve indulatosan, vagy szépelgőn fogják kezükbe a Zenészballadát, Paulina Éva első könyvét. Hiszem, nem egyben utolsó is!

SÓSKÚTI JÚLIA

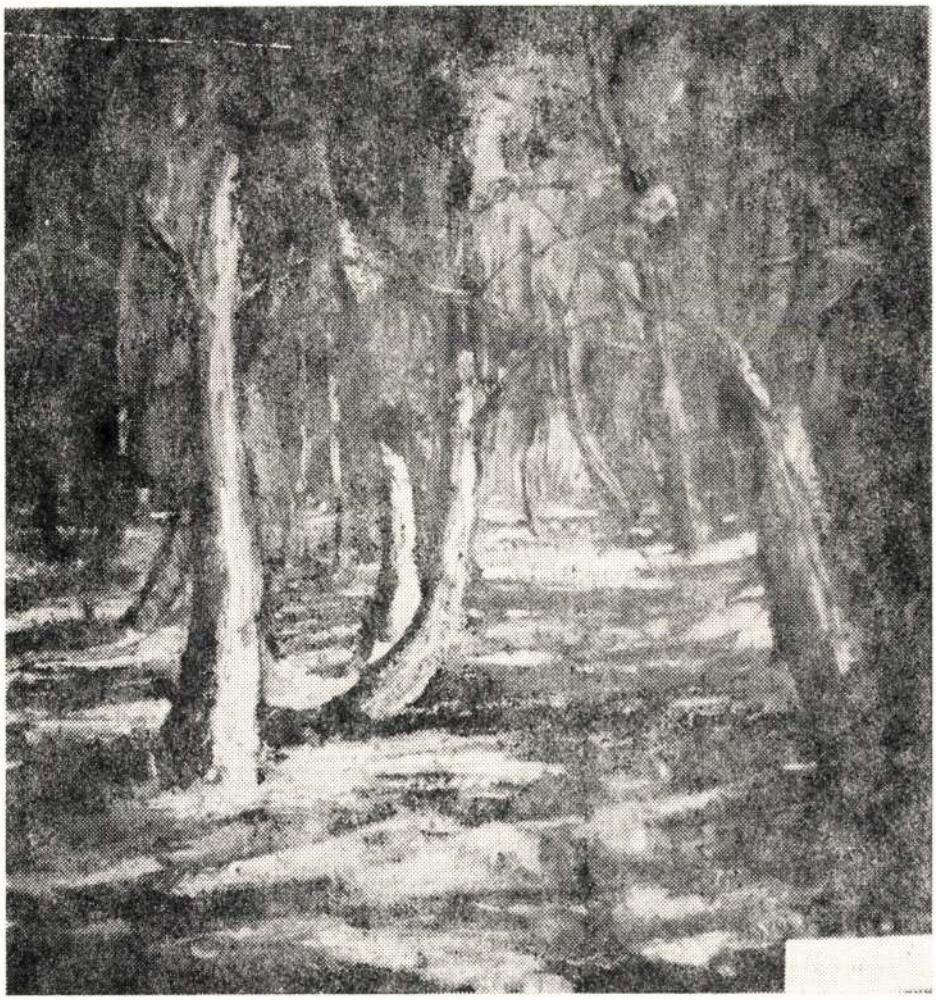

Következő számaink tartalmából:

— Dienes Eszter és Cseh Lajos versei

— Irodalomtörténeti szemelvények

— Három évtized krónikája. A szocializmus megújulásának eredményei a kultúrában és a tudományos életben

— Túrkevei „honfoglalók". Esszériport a téeszalapítókról

— Ingázók. Munkáséletképek a Jászságból

— Hazai tájakon: Kunszentmárton

— Jelenben élő múlt. Szolnok megye földrajzi nevei

— „Jók is, rosszak is, csillagom..." (Sorsok becsületben 1.)

— Művésztelepi anekdoták

Minden kedves olvasónknak békés, boldog karácsonyt és eredményekben gazdag új évet kívánunk!

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

Párizsi vázlatok (1925)

Ára: 12,– Ft

— Többször felvetődött a pénz, az anyagi fedezet. Ahogy az a városi televízió irodájának kirakatában olvasható, többféle munkát vállal önállóan a cég, nem titkoltan a gazdasági haszon reményében.

— Valóban nemcsak kérünk, mi is szeretnénk segíteni magunkon. Vállalunk referenciafilmeket, videós részmunkákat — például képszerkesztést, hangosítást, felvételek készítését, színvonalas reklámfilmeket állítunk össze és vetítünk, ismeretterjesztő előadásokat tartunk.

— Miközben kívánjuk, hogy az említett rövid- és hosszútávú célok, elképzelések minél hamarabb, minél kevesebb kényszerű üresjárattal valósuljanak meg, föltétlenül említsük meg: a városi televízió — mint a leghatékonyabb tömegkommunikációs eszközök egyike — a helyi demokratizmus további szélesítésének el nem hanyagolható, sőt, a jövőben nélkülözhetetlen eszköze. Ha pedig ezt látjuk, máris közelebb a cél.

EGRI SÁNDOR

Kakati rész Kunhegyesen

KIRÁLY PÉTER

Cirill és Metód műve és a tanítványok

A 863. év jelentős események elindítója volt a szlávok művelődésének történetében. Ekkor alkotta meg a szaloniki születésű Konstantín, aki később Rómában a szerzetesi rendben a Cirill nevet vette fel, a glagolicát, a sajátos szláv ábécét, és ennek segítségével, valamint szülővárosa vidékének bolgár nyelvjárása alapján teremtette meg testvérével, Metóddal együtt a szláv írásbeliséget. Hrabar szerzetes írja a X. században, hogy a szlávoknak („szlovienek") eredetileg nem volt írásuk, nem voltak könyveik, később görög és latin betűkkel írták le szláv nyelvű szövegeiket, de mivel ezekkel nem lehetett pontosan lejegyezni a szláv szavakat, a sajátos szláv hangokat, önálló írás megteremtése vált szükségessé.

Konstantín-Cirill és Metód működési területe Morávia és Pannónia volt, de tevékenységük kisugárzott a cseh, lengyel és horvát területekre is. Az alábbiakban a testvérpár működésének nyelvi vonatkozásait világítom meg.

Rosztiszlav Morávia szlovien fejedelme, Szvatoplukkal egyetértésben, tanácsot tartván főembereivel és a morvákkal, követeket küldött Moráviából III. Mihály bizánci császárhoz (862—863.), az alábbi üzenettel: „Sok keresztény tanító jött hozzánk, olasz, görög és német földről, különféleképp tanítván bennünket. De mi szlovienek egyszerű nép vagyunk, s nincs, aki megtanítana bennünket az igazságra és megmagyarázhatná nekünk az Írás értelmét. Ezért tehát, uralkodó, küldj olyan férfiút, aki nekünk igazságot tenne." A most idézett Metód-Legenda (IX. század vége—X. század eleje) szavaival szemben viszont a Konstantín-Legendában (IX. század vége) ezeket olvassuk: „Népünk elvetette a pogányságot és a keresztény törvényt követi, nincs azonban olyan tanítónk, aki az ő nyelvén megmagyarázhatná az igaz keresztény hitvallást, hogy ezt látva, mások is utánozzanak bennünket. Küldj hát nekünk, uralkodó, püspököt és ilyen tanítót, mert tőletek minden ország számára jó törvény származik."

A fentiekből az tűnik ki, hogy Rosztiszlav — a Metód-Legenda szerint — elsősorban az addigi tanítások különfélesége miatt kért igazságot tevő tanítót a császártól, míg a Konstantín-Legenda szerint Rasztiszlav — a korábbi térítők idegen nyelvére gondolva — népe számára érthető nyelven beszélő tanító küldetését kérte.

Mihály császár a Rasztiszlavhoz írt levelében is kitér a nyelv kérdésére: „Az Isten... a mi időnkben nyelvetek számára betűket nyilatkoztatott ki, ...azért, hogy ti is a nagy nemzetek sorába lépjetek, kik saját nyelvükön dícsérik az Istent" (Konstantín-Legenda XIV. 15—16). Vagyis a bizánci császár is egyetértett a morva fejedelem kérésével, hogy az ő népe is saját nyelvén

Sorolhatnám egymás után azt a rengeteg munkát, amelynek Kisfaludi Sándor részese volt, s amelynek hatása emberek, intézmények életében még ma is visszacseng. Tisztelet és szeretet fogadta valahányszor Szolnokra visszajött és ahová tartozónak mindig is érezte magát, mert nem az itt kapott sebeket érezte, hanem azoknak örült, akikkel „a jó harcot megharcolta". Utolsó cikkét is Szolnokról írta, a NÉPFRONT című folyóiratban számolt be a város társadalmi munkában elért országos sikereiről, méltatva az üzemek, szocialista brigádok és az ifjúság városszerető és -építő tevékenységét.

Mikor utóljára találkoztam vele budai lakásán — a Magyar utca sarkán lévő régi presszót ábrázoló Chiovini kép alatt, amely bennünket mindig Simon Pistára emlékeztetett, az 1953-ban ott folytatott vidám beszélgetésekre, — a jubiláló iskolájáról, a Vásárhelyi Pál Közgazdasági Szakközépiskoláról beszélt, ahová a találkozóra lejön. Beszélt a „hetedik X" utáni terveiről, tennivalókról. Csendes nyárvégi este volt. Ki gondolta volna, hogy körötte settenkedik a „Sedet atra cura", a sötét árnyék, az elmúlás fájdalmas előszele.

Nehéz volt a búcsúzás az óbudai temető lombjai alatt.

KAPOSVÁRI GYULA

Diákkori rajz (1912)

A „Hatkunság" tudósa

Dr. Györffy Lajos emlékezete

Az idei tavaszon vettünk végső búcsút a hazai néprajztudomány egyik nagy öregétől, a túrkevei Finta Múzeum nyugalmazott igazgatójától, a Nagy- és Kiskunság történetének jeles kutatójától, dr. Györffy Lajostól. Második apjának, legjelentősebb szellemi ösztönzőjének tartotta és vallotta azt a Györffy Istvánt, akit Illyés Gyula úgy jellemzett a magyar nép tudósának, mint akiben a nép is tudóssá lett. Györffy Lajosban a „Hatkunság" (a hat kun település Karcagtól Kunszentmártonig) népe ha nem is tudóssá de önmagát és történelmét jobban ismerővé és sorsát értve-becsülővé vált. Műveiben egy történelmi tájék — benne a szülőföld, Túrkevi, ahogy ott mondják — több évszázados küzdelmének krónikáját összegezte. A vidék kincseinek szellemi hajlékot teremtett, amikor hazatelepítette az Óceán túlsó feléről a Finta szobrásztestvérek, Sándor és Gergely művészi hagyatékát, ezzel alapot és arculatot adott, mi több fejlődési lehetőséget nyitott egy kisvárosi közgyűjtemény előtt, bekapcsolva a képzőművészet „pusztai Párizsát" a magyar muzeológia és művelődés vérkeringésébe. Nevét országosan ismertté tette az „Adatok az Alföld törökkori településtörténetéhez" c. munkája, melyben az 1571-es szolnoki török deftert, adóösszeírást fordította le. Miután a Keleti Akadémián megtanulta a török és az arab nyelvet, Győrffy István ösztönzésére fogott a szolnoki szandzsák fejadó összeírása fordításához. A teljes szöveg megfejtése azonban szinte leküzdhetetlen nehézségekkel járt mindaddig, ahogy ezt maga is írja könyvében, amíg Fekete Lajos professzor egyik műve fényt nem derített a török pénzügyigazgatás okirataiban használt *sziákat* írásmód és „fináne-zsargon" nyelv benemavatottak előtt homályban maradt rejtelmeire. Bár a sziákat írásmód ismerete lényegesen megkönnyítette a defter szövegének megfejtését, a „török" nyelvű arab betűkkel írt, de túlnyomóan perzsa és arab szavakból összeállított mondatcsonkokból álló szöveg helyes olvasása nem volt könnyű feladat. Györffy Lajos azonban végtelen türelemmel, kitartó szívóssággal és tehetséggel lefordította, jegyzetekkel és kommentárral látta el a laikus számára ákom-kábom kuszaságú adóösszeírást, megteremtve ezzel az Alföld hódoltságkori demográfiájának egyik alapvető forrásművét. A fejadóval megterhelhető családfők névjegyzéke mintegy 130 településről — köztük több Bács-Kiskun megyei városról, községről — lehetőséget ad arra, hogy a történeti statiszika eszközeivel következtetéseket vonjunk le a népesség összlétszáma, a lakott helyek sűrűsége, az etnikai viszonyok, a bevándorlás, a népcsoportok keveredése, a különböző eredetű személynevek gyakorisága, az asszimiláció foka tekintetében.

Megírta Túrkeve, a szeretett és voltaképp soha el nem hagyott szülőföld történetét, Egri Máriával közösen a Finta művésztestvérek életét és munkásságát, a rettenetes esztendő, az 1863-as „nagy ínség" tragikus históriáját, a messzeföldön híres túri fazekasok feliratos butelláinak szépségét és puritán népi humorát. Mint múzeumigazgató többszáz kiállítást rendezett, mint tanár az első volt, aki orosz nyelvre oktatta a kisdiákokat a felszabadulás után, mint nyelvek garmadát beszélő „világfi" a keviek afféle idegenforgalmi nevezetes-

. . . mint nap a csönd úgy zuhant le,
utolsó első madár lobbantotta a barlangot;
a köveken szökelltek a szivárvány szavak,
zuhogtak zajok, aranylott a por,
a fürdetett sziluett – tarkón a kéz – szétfeszült,
a szétfeszült sziluett hanyatthomlok szállt,
a szétfeszült sziluett a földre ért,
sújtotta nehéz magját épp belé,
emlékét az becsukta s forogni kezdett.

(Szondi György fordítása)

Falu vége (1926)

BINJO IVANOV:

Harminchárom évesek

Nem tudok nem emlékezni mindenre, minden
százszögű kavicsra mezítláb-lépteinkben.
Kábán járja körül az ég az ormot, füstöl helyenként
akár a kunyhó,
hátunkban naptű-kaptár hasogatva
fájdalom-jajban veszékelnek a bokrok,
mi pedig ketten növünk a fűben,
ülünk szálaikra szúrva
a barátommal – legegyebb mindenkinél,
legvégtelenebb
legszámtalanabb,
a teremtetlen nektárra érett,
a ki-nem-gyulladt csillagokra érett,
a barátom, ki meghal,
a barátom, ki meghal majd.
Az egész erdő – ágaskodva – nézi.

Mily léhán lélegzett akkor a levegő,
hogy szorongott benne a súlyos táj!
Vérünkben, vizünkben égett
méze az út poros nyelvének,
a hosszú mezőt végignyalta – onnan a ködbe át az az út;
s a szemünk utána, csak utána rándult,
legegyebb barátom meg szavakkal, szókkal, szókkal tébolyította,
mókus szivárvány szóival,
arcába utolsó szél kapott, homlokát szabdalta,
ajkait,
merített, merített, merített hajszálanként, cseppenként és
magszemenként,
egymás után rakta félre mind...

Mi csapott és béklyózott meg, barátom?
Testünk alól gyökerek zúgtak, hangyabolyok
iramodtak,
de miért villództak vacogva a mezők, s a hangyák mért nem vonszoltak
életet?
Mondtam már: Élj, gyere, hempergőzz a világban s mártózz
fövenyszemekbe;
napszúródj, kút fölé hajoljál, vizét ne oszd meg,
s ne add a magadét nekem;
koldus tenyeret ne nyújts ki mindőnkre – a pókhálós tüske
megszúrja még?

KIRIL BORISZOV:

Kárhoztatás

Miért nem adod fel a reményt?
Miért szövögetsz újra terveket,
mikor mindent elveszítettél?
Mit készülsz még kockára tenni?
Immár életed az utolsó
és irgalmatlan gazdagságod.
Tudom, kész vagy rá, hogy feláldozd,
de nyersz-e valamit vele?
Úgy érzem mégis,
hogy ez áldozatra kárhoztatásban
rejlik a győzelem, amit kívánsz.
Az életnél fontosabb mi lehetne?
Lehet, hogy így
a szimbólumokig tudsz emelkedni,
az élet képeinek titkaihoz érsz,
amelyekkel a többiek,
amelyekkel mindenki más
– semmik bár, vagy hatalmasok –
folytatja életét.

(Király Zoltán fordítása)

GEORGI BELEV:

Ablakból

1.

Teljesen megőszült a fa.
Csupán egyetlen levél
maradt zölden a csúcsán.
Az udvart büszkén bevilágító
fán e levél tűnik betegnek.

2.

Három napos havazás – mennyi fehérség!
Alóla mintha szavak emelkednének,
birkózva, akár gyerekek paplan alatt
hogy melyik bújjon elő elsőnek
zihálva és kipirosodva. . .

3.

Itt-ott olvadozva fehérlik a hó.
Tarka tehén – a föld
kilép a hideg istállóból,
s megy, megy a mennyei réteken,
rajzanak hátán felriadt bogarak.

(Kiss Benedek fordítása)

Korai csendélet

EKATERINA JOSZIFOVA:

A felhő

Megcsap az alkony hűse,
hatalmas felhő úszik át köztem s a Nap között.
Gyorsan halad, megsúrol téged is
árnyéka másik végivel.

Te most épp mit csinálsz? S mit fogsz csinálni holnap?
Elolvadnak a napok mint a felhők.
Szeretnék úgy megöregedni,
hogy vállad tartsa homlokom.

Álmomban így elalhatnék kicsit
nagy tested mellett békességben,
derűs lelkeddel békességben.
Mosolygón mondom ezt.

A tágas csendben itt nem változik az élet.
A felleg
elvonul majd.
Előttünk semmi sincsen csak a közeledő éj.

Az igazság

Egy lépés félre s már
nem vagy vele.
De ez túlzás, nem hordunk szemellenzőt,
talányos és akadozó
arcok bólintanak ránk mindenünnen,
Hisz a talányok is
remények,
s most ők szólítanak.
Az igazság közben helyén marad,
közömbösen vár:
elfojt minden fölös mosolyt az igaz szív,
s megöl
minden illúziót.

(Fodor András fordítása)

Válogatás a mai bolgár líra gyöngyszemeiből

Szolnok megye bulgáriai testvérmegyéje Kjusztendil. Az itt élő és alkotó költők legfrissebb verseiből adunk közre most egy csokorra valót, ízelítőül a baráti nép irodalmából.

GEORGI SZTRUMSZKI:

Víz

Mi tegnap éltető,
szelíd, engesztelő
forrás volt még, édes víz, hideg –
árad
világnak,
zavartan tör elő,
vészt hoz, villámló fergeteget,
hidakat tép, gyökereket görget,
mélybe kavar és ajtókat dönt,
árja bokrokat, köveket pörget,
bilincselő parton túlra döng,
piszkos felhők torlódnak sötéten,
fekete szurdok bőg, akár a vad.
Az örvények torkán tajték-fehéren
fenyegető kiáltás fakad.

Felfogod-e mindezt, ó, te ember?
Benned loccsan az az áláz hang.
A messziről indult düh szól e nyelven,
az éktelen,
a féktelen harag.

Fodros habja alatt elcsitul majd,
erdők mélyébe visszavonul
a meg-nem-értett, meg-sem-hallgatott
hang,
súlyos kérdése csenddé simul,
de a legyűrt kín éget, egyre nő,
s bosszút kiált, új fergeteget,
mi tegnap éltető,
szelíd, engesztelő
forrás volt még, édes víz, hideg.

Kunhegyesi kisutca

Deresedő nők

Deresedő nők, nők, kik elindultok,
ha megvirrad a nap könyörtelen,
mikor a hűvös elválás karonfog,
amikor továbbáll a szerelem.

Szemetekbe rémület szurka dermed.
Keserű kérdés pillátok alatt.
A legszebb madarak már elrepültek.
S vigasztalást senki, semmi nem ad.

Tegnap még áhítottak, csábítóak,
kik uralkodtatok szívünk felett.
Veletek alkonyul ifjúságunknak
szép ragyogása – elmegy veletek.
Szíveteket a kihűlés rémíti.

A vérben fagy siklik váratlanul.
Deresedő nők, nők, kedveseink ti
virágnyílástól, míg a tomb lehull!

(Kiss Benedek fordítása)

KIRIL KADIJSZKI:

Szárnyak

Forgatja reánk kék radarhálóját egyre az égbolt,
kimeriti vele az élet hangjait – e szüntelen
lombsusogást, habcsevegést...
Szálldosnak illatok
a légben – lelkek, melyek testüket kutatják
a jövendő gyümölcseiben.
És füst, égi por meg ősz
keringél a világ felett. De mégis: milyen életillatú
a halál – ahogyan elnyugszik a fűben lila orgonafürtként
a lassan kihűlő galambtetem. Holnapra bizonnyal
így hül ki e ragyogásban a mindenségen diadalmas
lét is. De ma még nincs legyőzve az élet.
Lám, a jegenyék – zöldgallyal álcázott rakéták –
is a reggelnek szegeződnek. Meg hogy is tudna a holnapra
gondolni, ha még mának bolondja – az ember?
Égő pipacsok
a búzamező sebei; a kenyérben is ott parázslik a vér –
a holtak vére visszaered ereinkbe, és lefelé húz bosszúja,
mint a gyökér...
Indulok én is. Valamerre.
Hol van már a röpülések kora? Leterítve nyugszom
bizonyára...
És kétoldalt vállaimnál két kisgyerekem
tört szárnyaimként...

Homokszem

Titokzöld csillaghullás júniusa...
Az éj telisteli most szénaszaggal
s parti homokéval. Hold-lapátot
hajítottak a rétre. Fönn az égbolt
rostája zeng, hogy újra átszitálja
az idő aranyrejtő halmait.

Csak fekszel itt, az éjben elbűvölten,
míg rádöbbensz, hogy csupán egy homokszem
vagy magad is: épp, hogy csak moccannál, de
az élet máris táncoltat szitáján,
hogy hullj ki rajta gyorsan... És megint csak
röpülj tova a pusztaságban...

(Veress Miklós fordítása)

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 MÁJ 30

PEST MEGYEI HÍRLAP

Ilosvai Varga István

1021

SZENTENDREI MŰVÉSZET A NEMZETI GALÉRIÁBAN

A KIÁLLÍTÁS ANYAGÁBÓL

Ilosvai Varga István:
Piros önarckép

K + HÍREK + HÍREK + HÍREK + HÍREK +
HÍREK + HÍREK + HÍREK + HÍREK + HÍR

MA: 1976. május 30. Vasárnap, Janka napja.
A nap kél 3.52 — nyugszik 19.32 órakor.
A hold kél 5.04 — nyugszik 20.39 órakor.

HOLNAP: 1976. május 31. Hétfő, Angéla napja.
A nap kél 3.51 — nyugszik 19.33 órakor.
A hold kél 5.58 — nyugszik 21.23 órakor.

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS

Időnként megnövekszik a felhőzet, egy-két helyen átfutó záporeső még előfordulhat. A nyugati, északnyugati szél átmenetileg többfelé megélénkül. A legmagasabb nappali hőmérséklet 20—24 fok között lesz.

FELAVATTÁK HÁNER JÓZSEF SÍREMLÉKÉT

Háner Józsefnek, a vasasszakszervezet volt elnökének sírkövét szombaton — születésének 80. évfordulóján — avatták fel a pesterzsébeti temetőben. A vasasszakszervezet, a XX. kerületi párt- és tömegszervezetek képviselői, a hajdani munkatársak, a családtagok megkoszorúzták a szakszervezeti mozgalom kiemelkedő személyiségének sírját, és elhelyezte a megemlékezés virágait az EVIG Háner József

FÁY ANDRÁS

SZÁZKILENCVEN ÉVVEL EZELŐTT,

1786. május 30-án született — 78 éves korában, 1864 júliu ban halt meg — Fáy And iró, a reformkor jelentős i dalmi és közéleti alakja.

Iskoláit Sárospatakon és I zsonyban végezte. Az ügyv vizsga letétele után nyolc év előbb a pesti, majd a váci rásban volt szolgabíró. A hi tali pályát otthagyta, néhá évi gazdálkodás után Pes költözött; itteni háza és f szőlője a kor sok neveze férfiának lett kedvelt találk zóhelye. Bécsben jelente meg 1820-ban meséinek és a rizmáinak gyűjteményét, m lyet öt évvel később egy h sonló összeállítás követett. kibővített harmadik kiadás csakhamar megjelent, ez m Pesten. A csaknem 300 me és 63 aforizmát tartalmazó sajátos színt hozott a magy irodalomba; a novellisztik elemek, az alakformáló helyzetteremtő készség, anekdotikus előadás kitű írói készségre vallottak.

Írt regényeket, novellák vígjátékokat is. Valamenn munkáját a közéleti eszm ihlették; Szemere Pál mélt nevezte el „a haza mindenes nek". Fáy a haladó közr messég képviselője volt, s b nem hirdetett radikális eszm ket, Széchenyi terveinek szo gálatától fokozatosan eljutott következetesebb ellenzékiség hasznosan munkálkodva a h ladásért.

A ZSINATI TANÁCS TÁMOGATJA A NÉPFRONT PROGRAM.

A magyarországi refor

Ilosvai Varga István: Alku

Keserű Ilona: Piros kép

Frank János: Szóra bírt műtemet
Bp. Magvető 1975

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

(Szentendrei festő, és azokhoz a kevesekhez tartozik, akik télen is, egész éven át ebben a városban laknak. Két Nagybányán töltött nyár után, harminchárom évvel ezelőtt költözött Szentendrére, és – mint Németh Lajos írja – „művészete egyik összetevőjévé, sőt bázisává a magyar művészetben oly sajátos és jelentős szentendrei iskolának". Ismerősként látogattam meg Vargát, másfél évtizednél jóval régebben vagyok e műterem látogatója – bár szégyenszemre megfeledkeztem a festő 70. születésnapjáról 1965-ben –, így ez az interjú részben régebbi párbeszédek újrajátszása.)

– Úgy érzem, a festészetnek annyi más útja kínálkozott az életedben – szerencsére a legjobbat választottad –, hogy inkább a visszájáról kezdem a kérdezősködést: Balló növendéke voltál a főiskolán, egyik legszigorúbban akadémikus, konzervatív mester tanítványa. De a festészetedben egyáltalán nem követed egykori tanárodat.

– Szerettem a mesteremet, nála is laktam, de csak a főiskolai stúdiumaimra hatott Balló piktúrája. Egy korrektúránál még félig dicséretnek szánta, hogy „kegyednek nagyon finom színei vannak", de később a Nemzeti Szalon egyik kiállításán – másoktól hallottam – egyik munkám előtt azt mondta: „Ez nem Varga-kép." Tulajdonképpen Ferenczy és Vaszary voltak az ideáljaim, és még a főiskola előtt Rippl-Rónai korrigált nekem.

– Az Alföldről származol, régebben vissza-visszajártál oda, kiállításokat is rendeztél szülőföldeden. Mégis szentendrei festő lettél.

– Ha ottmaradtam volna a Kunságban, lehet, hogy alföldi festő

a szecesszió világára – sőt biedermeier nosztalgiákra – utaló, nádszéken ülő, nagy kalapos kisasszonyalak, az À la recherche.)

– Ez a szoborkompozíció a címében is Proustot idézi.

– Mindig vonzott Proust szemlélődésének az a módja, ahogyan az eseményeket megítéli. Szubjektivitása. Azt tanultam Prousttól – mint szobrász is –, hogy nem szabad szégyellni az ember érzelmeit, nem szabad szégyellni, ami történik velünk. Illetve szégyenkezhetünk a dolgok miatt, csak beszélni kell róla.

– Terveid?

– Ez a Grácba, Bécsbe küldendő tárlat. És készülök egy három alumíniumtömbből álló – úgy másfél méter magas – kompozícióra.

– Sosem tudtam szeretni az alumíniumszobrot. Olcsóbb, elismerem, de valahogy majmolja a bronzöntést, tésztaszerű, meg a rozsdája olyan lisztes.

– Járatlan útra készülök. Ez a kompozícióm korrózióménteš alumíniumból készül, nem öntik belőle, hanem tömbből fűrészelik és faragják a szobrot. Hogy műszakilag meg lehet-e oldani, azt majd meglátjuk. Ha sikerül, szeretném ezt is kiküldeni Ausztriába.

(1967)

Ilosvay Varga István 1

Ilosvai Varga István retrospektív kiállítása az Ernst Múzeumban azoknak is felfedezéssel szolgál, akik régtől fogva ismerik, becsülik művészetét. Hogy miből fakad e csupa poézis festőnek az ereje, azt nehéz volna megállapítani, de az bizonyos, hogy nem a nagyszerű technikai készség, festeni tudás játssza ebben a főszerepet, amely Ilosvai Varga piktúráját jellemzi. Az egyszerűség, őszinteség, a képek igaz világa, saját formátumának pontos ismerete és kifejezése az, amely megkapja a nézőt.

Magyar Hirlap 1975/221/4

Csapó György:Két kiállitás az Ernst M/ban

István Ilosvai Varga: A winding street in Szentendre
(Property of István Vermes)

12 Hungarian Review, Budapest, 1995 / 1,

Centigrade hot. With their balneological utilization, internal and external tourist traffic may be significantly increased. At the same time, it has an important role to play in getting settlement development underway. Thermal water, which is over 35 degrees Centigrade, is used for bathing in either open or closed pools, but a third of it is used for heating agricultural and gardening institutions, as well as apartment buildings. From the point of view of their chemical makeup, the thermal springs used for bathing belong to any one of five categories. Approximately thirty per cent contains bromine and iodine, another thirty has alkaline and hydrogencarbons, fifteen per cent is just ordinary thermal water, and the rest is in the chloride and sulphur categories. In planning the exploitation of this quite considerable amount of thermal water—even when viewed on a world-wide scale—for the purposes of healing or just relaxation, we are receiving the cooperation of the United Nations.

A plan is being worked out by them for the balneological utilisation of our thermal water and this is due to be completed by the end of this year. This comprehensive technological and economic plan, that is, its realization, shall make it possible for us to reap year round benefits from the increase in tourist traffic. Experts from a number of other countries are participating in the working out of this plan.

It is indicative of the significance attributed to the need to develop Hungary's thermal waters that the International Spa and Climatology Society's congress shall be held in Budapest in 1975. At this international forum the various possibilities for international cooperation directed at the exploitation of Hungary's thermal waters shall be discussed. This growing interest may result in foreign investments, or rather, joint investments in the future.

Elek Környei

1021

1975.VIII.8.19.00/Szné/

Esti krónika.

-Az Esti krónika kulturális melléklete következik:

-Az Ernst Muzeumból és Szentendréről.

-Három kiállitást megnyitásáról hozott hireket Illés György.

-A magyar-kubai kulturális munkaterv keretében hazánkban elő-
ször mutatkozik be kubai képzőművészek.A kiállitás anyagát
hat müvész,61 grafikáját, a Kubai Országos Kulturális Tanács
bocsátotta a Muzeum rendelkezésére.
A figurális képek,az elkötelezett forradalmi tartalmu,kubai
képzőművészet reprezentánsai.A grafikák, a mai szocialista em-
ber munkájáról,küzdelmeiről, vágyairól szólnak.

-A másik kiállitás a 80 éves Ilosvai Varga István életmüvé-
nek bemutatására vállalkozott.Lirai tájképeire,csendéltei-
re,impresszionista és exppresszinista stilus hatások és a
szentenederei idkola törekvéseinek szintézise jellemzőek.Fest-
ményein megelevenedik városának,Szentendreének hangulata,embere
a müvész közvetlen környezetének élményvilága.

Ilosvai Varga István festőművész

1021

1975.VIII.8.19.00/Szné/

Esti krónika.

-Az Esti krónika kulturális melléklete következik:

-Az Ernst Muzeumból és Szentendréről.

-Három kiállítást megnyitásáról hozott hireket Illés György.

-A magyar-kubai kulturális munkaterv keretében hazánkban elöször mutatkozik be kubai képzőmüvészek.A kiállítás anyagát hat müvész,61 grafikáját, a Kubai Országos Kulturális Tanács bocsátotta a Muzeum rendelkezésére.

A figurális képek,az elkötelezett forradalmi tartalmu,kubai képzőmüvészet reprezentánsai.A grafikák, a mai szocialista ember munkájáról,küzdelmeiről, vágyairól szólnak.

-A másik kiállítás a 80 éves Ilosvai Varga István életmüvének bemutatására vállalkozott.Lírai tájképeire,csendéltei-re,impresszionista és expresszinista stílus hatások és a szentenederei idkola törekvéseinek szintézise jellemzőek.Festményein megelevenedik városának,Szentendreének hangulata,embere a müvész közvetlen környezetének élményvilága.

1975. aug. 7. Televizió 19.30 /11/

Tv-hiradó

Egy holnap megnyiló, az egész életmüvet áttekintő kiállitással köszönti a 80 esztendős Ilosvay Varga Istvánt az Ernst Muzeum. 40 éve él Szentendrén. Müvészetét, ahogy egykor Barcsy Jenő egy régi vendégkönyvbe beirta ez a kis város alakitotta ki. Olyan életmüvet teremtett itt Ilosvay Varga István, amely csakis az övé, magyar és egyuttal európai is.

Mondhatjuk-e választott szülőföldnek Szentendrét?

- Hát lehet mondani azt, hogy Szentendrét választottam szülőföldemül, mert az igazi szülőföldem - Kunhegyes - után a legkedvesebb hely, ahol életemben /ő/ voltam, hisz azért is gyökeresedtem itt meg. Olyan bübájos szép város, mindent megtalál az ember, amit akar, dél-franciás festői tájak, zegzugos kis utcák - ilyet nem találtam seholsem ahol eddig jártam.

- Ha itt körülnézünk amüteremnek használt szobában: a könyves polc tlevan Ady-kötetekkel, Ady-képek itt a sublódon, Ady ezek szerint régi-régi nagy szellemi találkozás volt.

- Igen. Amikor 5. gimnazista voltam, akkor hallottam meg elő ször a nevét Adynak, persze akkor még nem tudtam megérteni, volt olyan amit elhagytam verseket, kevésbé értettem x meg, ezek azonban mindig ritkultak, x mindig többet-többet megértettem ugy, hogy most már nincs olyan sora x Ady-nak, amit ne értenék és ne szeretnék.

- Kettejük müvészet-szemléletában lát-e valami hasonlóságot?

- Hát, mit mondja, a magyarsá szeretete meg az az őszinteség az ami Adyra oly jellemző, ek énnálam is fő vonások, meg a művészetnek a komolysága, merth komolyan vettem mindig a művészetet, szent komolysággal vtem, azt látom Adynál is, szóval ilyen dolgok kapcsolnak össz

1021

1975.VIII.10.Petőfi 17.39 Gné
Láttuk-hallottuk

Ilosvai Varga István gyűjteményes kiállítása

Elsőnek hallgassák meg Csapó Györgyöt az Ernst Muzeumbeli kiállitásról.

- A 80 éves Ilosvai Varga István gyüjteményes kiállitása az Ernst Muzeumben azok számára is örömteljes felfedezésekkel szolgál majd, akik régtől fogva ismerik becsülik művészetét. Vagy talán azzal az inkább megnyugtató ujrafelfedezéssel, hogy csupa poézis képeinek milyen ereje van. Ez az erő abból az életörömből, egyszerüségből és őszinteségből fakad, amely Ilosvai Varga pikturáját jellemzi indulásától fogva. Képei nem akarnak mások lenni, mint amik. Festőjük lirai szemléletének sugarai. Képzelete biztos kézzel komponált szilárd szerkezetben lüktet, és párás szinekben oldódik fel. Sajátos lirai konstruktivizmus ez. Szentendrei utcák, házak, kapualjak, lebegő Krudys Szép Ernős figurákkal. Szentendre kékbe, pirosba p mártva Szentendre sárgában, zöldben és rezgő szürke árnyalatokban, amelyek éppen csak megérintik az embert, akár a harmat. Ilosvai Varga nem a tárgyakat festi, hanem azok világát. Nem a hegyre futó utcák görbe rendjét, hanem lélegzetük ritmusát. Még önarcképei is, amelyeket talán első izben látunk ilyen nagy számban együtt, a valóságos átható, alakitó képzeletéről tanuskodnak. Nem arcmásokat fest, hanem lelkiállapotot. Jól kivehető, hogy a magány olykor keserü halk liráját az utóbbi néhány évben festett kiváló önportréiban erőtől duzzadó, kifejezőkedv váltja fel. A szerkezetesség, mint a szentendrei festészetben általában nála is határozottan,,de belsőleg nyilvánul meg. Kompoziciói magától értetődőek. Tárgyak szinek formák, mintha egy sajátos partitura kottái lennének. Nem nagy zenekarra irődtak csak két három hangszerre. Hegedüre, brácsára, fuvolára. Hanem ezek aztán gazdagon, virtuóz módon szólnak és megunhatatlanul, mert a valóságból és a képzeletből komponálja Ilosvai Varga muzsikáló képeit. Szociális érzékenységét, a kétkezi emberek élete, gondja iránti fogékonyságát és együttérzését mutatják azok a képei, amelyeket még a 30-as években festett. Ezek a kitünő munkák szorosan hozzátartoznak Ilosvai Varga István maradandó életmüvéhez. Csak ugy részei annak, mint teremnyi napsugarat, életörömöt árasztó tájkép költeményei. A jól rendezett tárlat méltó a magyar piktura egyik halkszavu, de szilárd emberséggel való nagytudásu mesterére.

1351 FNYV 1.

Gloszai Varga István festőművész

MEGHÍVÓ

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

DR. LÁSZLÓ GYULA

EGYETEMI TANÁR

1975. AUGUSZTUS 8-ÁN PÉNTEKEN DÉLUTÁN 4 ÓRAKOR

ERNST MÚZEUM

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UTCA 8.

102

1975.II.27.21.35.TV. -Hné-
Látogatás Ilosvay Varga István festőművésznél.

-A Nagy magyar Alföldről származom Kunhegyesről. Kunhegyesen születtem. Gyerekkoromban ott jártam, hát az iskolát ott végeztem, az általános iskolát, onnan Jászberény be kerültünk. Szóval szintén ugyanannak a megyének egy másik részére a Jászságba és ott érettségiztem. Már diák koromban mindég kedvem volt a rajzoláshoz, festéshez 5. 6. gimnazista koromban, emlékszem a szépanyámat, illetve általánosságban dédanyámnak szokták mondani, ő róla több rajzot is csináltam, amiről van is meg egy néhány darab. Aztán saját kezemet rajzoltam meg, akkor még nem volt ennyire a festészet és a rajzoktatás kifejlődve mint ma. Még a gimnáziumban is a papir mintáról rajzoltattak az én időmben. Érettségi után az apámék, a szüle m kívánságára jogász lettem és Pesten jártam, illetve Kolozsváron. De nekem persze mindig az volt a célom, hogy képzőművészeti vonalra térek át. Már akkor is első éves jogász koromban az esti tagokatát, esti tanfolyamra jártam az ipari rajziskolába. Oroszlán utcai iparrajz iskolába. 14-ben kitört a háború, tehát ugye megakasztotta az egész pályafutásomat akkor, úgyhogy akkor engem be is soroztak mindjárt katonának és majdnem négy évig katona voltam. 17 őszén már akkor mentem a főiskolára felvételizni, felvettek Balló Ede növendéke lettem és attól kezdve jártam a főiskolára 17-től.

Én Kunhegyesen elég sokat dolgoztam odahaza és akkor csináltam kis kiállitásokat odahaza, meg Debrecenben a Déry Múzeumban, szóval azon a mi vidékünkön, aztán Karcagon stb. és akkor összegyült elég sok pénzem és akkor kimentem Párizsba. Ez volt a következő nagy lépés, ami mondjuk előre vitte a pikturámat, mondjuk a fejlődésemre hatással volt. Ez volt 24-25-ben, akkor voltam Párizsban.

-Kik hatottak ott Pista bácsira ?

-Hát őszintén megvallva senki sem hatott úgy rám, hogy úgy irányt szabott volna. Szóval megmaradtam magamnál, én ilyen tekintetben elég konok vagyok, úgyhogy csak úgy magam szeretek mindenre rájönni, valahogy úgy voltam. Ugyhogy nagyon tetszett nekem sok festő persze, de egy sem hatott úgy rám, hogy na hát úgy én azt kövessem. Minden esetre Van Gogh abban az időbenVan Gogh Cézanne és Gauguin, akkor ezek voltak, részben még Matisset is megismertem, Picassot azt lehet mondani nem nagyon vettem tudomásul akkor, szóval nem tetszettek nem tetszett nekem úgy látszik. Párizsból haza jöttem és Kunhegyesen dolgoztam még egy darabig, olyan két évig, mikor szintén elég szorgalmasan sokat festette , persze alföldi dolgokat. Akkor azt lehet mondani alföldi festőnek indultam, mert ugye az volt körülöttem, az Alföld és úgy valahogy bele is éltem akkor magam és szerettem is az Alföldet, szóval éreztem. 29-ben mentünk Nagybányára, nekem Nagybánya Kunhegyes után annyira üres volt és annyira nem tetsz tt, hogy majdnem hazajöttem nagybányáról. Ott alakitottam ki, azt lehet mondani a festményeimnek a csontvázát. Na és akkor 32-ben megint el akartam menni Nagybányára Pestről, Pesten volt akkor mütermes lakásunk a Keleti Károly utcában, úgyjogy akkor barátaim ösztönzésére Szentendrére jöttünk és innen akkor felültünk a feleségemmel hajóra, kijöttünk hajóval, azt sem tudtuk merre van Szentendre csak megváltottuk a jegyet, felpakolva festőszerekkel, legszükségesebb csomagokkal, szóval biztosra jöttünk, hogy itt maradunk. Akkor nagyon jó társaság verődött itt össze, akkorában modell is volt, akt volt beállitva mert állitottunk be aktot és voltak, akik tanulmányokat festettek én mindig, általában mindig képet festettem, úgyhogy kompozíciókat ahogy festettek, ilyen kettős, hármas, négyes kompozíciókat,

ahogy dolgoznak munka közben, majdnem minden nap festettem egy új képet. Hát persze akkor a nagybányai képeimnek a folytatása volt még az első egy, két év Szentendrén, úgyhogy még azok olyan kemény, dekorativ képek voltak, mert éreztem, hogy az alföldi oldottság, lágyság és mondjuk az impresszionisztikus témák után szükségem van egy olyan összefogóbb, mondjuk stilusra és keresésre. A müvésztelepi nyaralások után, annyira megszerettük Szentendrét, hogy akkor végleg elhatároztuk, hogy Pestet ott hagyjuk és Szentendrére költözünk. És Szentendrén születtek olyan képeim, olyan figurális képeim, amik a kunhegyesi legevőt és azokat az embereket, akik ott élnek, azokat tükrözik.
Mikor Szentendrére jöttünk 32-33-ban, akkor annak a folytatása volt még ez a periodus, de mindég szinesebb, szinesebb lettem, közelebb mentem a természethez, közelebb értem megon a természethez és ezek a keményebb formák mindég puhultak, puhábbakká váltak és mindig festőbbé, oldottabbakká váltak Persze ez lassabban ment, de azért már 35-ben, 36-ban azt lehetmondani kialakult az én festészetem.

-Pista bácsi festészetét végig kisérik az önarcképei, hogyha ezekről beszélne, hogy festett Ön olyan sok önarcképet ?

-Hát az önarckép mindig érdekelt engem, már egész fiatal korban is rajzoltam önarcképeket, de az első igazi önarcképem az elég, aránylag elég későn született 1932-ben már Szentendrén. Portrét sosem, nem szerettem portrét festeni, mert minmég meg volt az ember keze kötve, mindég annak az izlése szerint kellett festeni, aki rendelte a portrét és, hogyha az nem úgy volt festve, akkor az nem volt jó portré, ahogy az illető rendelő rendelte volna. Az önarcképnél pedig, pedig teljesen szabadon bánik el az ember saját magával, nincs semmi ami befolyásoljon, úgy festem meg magamat, ahogy akarom. Néha hasonlít erősen, erős karakter van benne, néha meg nem sok van benne, hanem más szépségei vannak. Amilyen hangulata, amilyen érzésvilága van az embernek, azt viszi bele mindig az önarcképébe. Én a természetet mindig imádtam, nagyon szerettem aztán a kaktuszok is ugye, azok is a növényvilágnak a legérdekesebb növénycsaládja, olyan gazdag formavilág van a kaktuszoknak, hogy szinte ilyen kubista formákat, meg prizma formákat, meg egész csudálatos formációkat lát az ember. Nagyon szeretem rendezni, hát ez a legnagyobb élvezet a kaktuszoknál az elrendezés, hogy ugye az olyan, mintha egy képet festene az ember, amikor egy csokor kaktuszt elrendez kövekkel, a köveket is szinte ülteti az ember, azután a mondjuk egy ilyen üvegházat, hogyha elrendez, olyan, minthogyha festene, most ide egy sárga foltot, oda egy sárga folt hiányzik, ide meg egy sárga pettyentést kell csinálni, aztán nagyobb kontraszt szerezni, vagy nagyobb érdekességet egyen, mondjuk egy különös formáju mellé odatesz az ember egy vakitó fehéret, ilyen érdekességek vannak. Amellett ugye megtartottam a tudományos vonását is mind ennek a gyüjtésnek, mind nagyon rendszeresen, rendszerbe foglalva vannak, gyüjtve.

-Pista bácsit megihlették a kaktuszok csendélet festés közben ?

-Hát úgy meg is ihlettek, hogy a szinpompájukat bámultam, de nemcsak a virágoknak a szinét, hanem a kaktuszoknak a szinét is. Hát itten jóformán alig van zöld szinü kaktusz, mind olyan különleges szinek, vannak szürkék, ezüstös szinü tüskézetüek, sárga, narancssárga tüskéjüek, vörös bőrü kaktuszok, fekete bőrüek, tényleg hatottak rám.

-Na most a gyüjtés pl. az végig folyamatosan kisérte az életetét is úgy látom.

-Az vágig, ugye ez nem volt alkalmatlan, sokan festő barátaim közül mondták, hogy minek foglalkozom, ez sok időt elvesz, nem is vett el tulajdonképp semmi időt, mert ez olyankor volt, amikor ezt úgy sem teszi az ember reggeltől estig az természetes, senki se fest, ugye bizonyos kis szünetek természetes, hogy vannak, hisz ha én kimentem növényeket gyüjteni, meg lepkéket gyüjteni, akkor a természetet mint festő is néztem egyúttal, úgyhogy úgy is fejlődik az ember, hogyha nem fest. Minden festőnek megvan a maga módszere, van aki rajzokat csinál, vázlatokat csinál e képek előtt én magam részéről sosem csináltam vázlatot, nagyon ritka, nagy ritkaság volt, ha valami vázlatot csináltam, mert akkor majdnem mindég a vázlatnál már kiéltem magam. Ugyhogy nekem rögtön festenem kell, ami megkap, amire szükségem volt a természetben, azt megfestettem. A vásznon megkomponáltam, nem ragaszkodtam a természethez, ugye tologattam a dolgokat, szóval képet komponáltam, egy kompoziciót csináltam. A természet szolgáltatta a szineket, az érzésvilágomat az stimmelte fel, akkor hazajöttem, akkor már zavart volna tovább a természet, hogyha tovább maradok. Akkor már mindig szolgaibbá váltam volna, ha tovább folytatom ott és akkor idehaza teljesen átalakitottam, néha egy egész más kép lett belőle. Szóval ami érzés volt akkor bennem, azt mindent bele öntöttem abban a képbe. Müt rmem nem volt igazán nekem, nekem mindig az egész Szentendre volt a mütermem, én mindig kinn voltam, hogy nekem általában mindent Szentendre ilyen utca kompoziciót én annak nevezem, nem is tájképnek, egy ilyen utca kompozición mindég van figura. Egyébként mindig úgy festettem a képeket, hogy többször le is vakartam a képet, aztán újra komponáltam és végeredményben sokat, sokat gyötrődtem a képen, amig megérlelődött nálam is az a végeredmény, majdnem mindég öt perc alatt született a kép. Végig szaladtam, végigfutottam a legvégén is a képnek, ami már ki volt érlelve az a kép már, már ugye a véremmé vált ugye az a kép és akkor a legfrisebb élményt vittem bele öt perc alatt azt lehet mondani. Szóval mindég magamat kerestem mindég és magamat adtam.

x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Békésmegyei Népújság
Ilosvai Vargha István festő
1975 MÁR 1

1021

TV-JEGYZET

egy csütörtök esti portréfilmről

Pár évvel ezelőtt egy gyűjteményes tárlaton, a „Magyar Montmartre" kiállítótermében láttam Ilosvai Vargha István egy képét. A falakra helyezett temérdek festmény közül ez az egy valami megfogalmazhatatlan szépséggel mesélt a festőváros, Szentendre életéről; a megmegújuló ódonság virágoskertjéről. Csütörtökön este százezreknek volt részük abban, hogy a nyolcvanéves mesterrel megismerkedjenek. Igaz, hogy az őrá olyannyira jellemző színkompozíciók elfulladtak a fekete-fehér képernyőn. Maradt a művészettörténészek szerint konstruktívnak nevezett váz: mégis élményt jelentett az idős mester arcáról, s képeiről egymás után vágott képsorok látványa.

A televízió létezése óta nyilvánvaló, hogy ez az eszköz talán a legalkalmasabb a művészetek, s ezen belül is a képzőművészetek milliomnyi kincsének széles körű elterjesztésére. A csütörtök esti portréfilm is meggyőzhetett erről. Hiszen mindenki számára közérthetőn peregtek az alig fél órába zsúfolt, Kunhegyestől Párizsig, majd Szentendréig tartó életpálya képsorai; az ecset és a toll mindenkihez szóló lírával megfogalmazott képei — mirólunk. És bizonyára pár év múlva már, ha a színes televízió felváltja a fekete-fehéret, még szebben, igazi szépségében beszélhetnek életükről a mi világunkat megfogalmazó alkotók.

Lexikon a magyar antifasiszta mozgalomról

A Hadtörténelmi Intézet megkezdte a magyar antifasiszta ellenállási és partizánmozgalom történetét bemutató lexikon elkészítését. Levéltári anyagokból, korabeli forrásokból, kiadványokból, visszaemlékezésekből összegyűjtik a fasizmus elleni tevékenységre vonatkozó adatokat, és mintegy 1000 címszó alatt tömören leírják az ellenállási mozgalom elvi kérdéseit, fogalmait, a harcmódot, a felszerelést. A lexikon tárgyalja majd a magyarok részvételét a külföldi ellenállási akciókban.

Találkozás szocialista brigádvezetőkkel

Czerván Mártonné dr., a SZOT nőbizottságának elnöke február 26-án Békéscsabán ellátogatott a Szakszervezetek Megyei Tanácsához, majd a Kner Nyomdába. Az üzemben a gazdasági és társadalmi vezetők tájékoztatták az ott folyó munkáról, a nyomda eredményeiről. Délután aktívaülés volt a nyomdában, ahol társadalmi tisztségviselők és szocialista brigádvezetők vettek részt. Szó volt az időszerű politikai, nőpolitikai és szakszervezeti feladatokról.

Friss szelek járnak

Ilosvay Varga István

Képeinek egy másik sajátossága a belőlük áradó zeneiség. Önarcképei is, amelyeket talán első ízben látunk ilyen nagy számban együtt, a valóságot átható alakító képzeletéről tanúskodnak. Nem arcmásokat fest, hanem lelkiállapotokat. Önarcképei csak enynyiben hasonlítanak egymásra és reá. Jól kivehető, hogy a magány olykor keserű, halk líráját az utóbbi néhány évben festett kiváló önportréiban erőtől duzzadó kifejező kedv váltja fel. Szociális érzékenységét, a kétkezi emberek élete, gondja iránti fogékonyságát és együttérzését mutatják azok a művei, amelyeket még a harmincas években festett, és így, együtt, először láthatók. Csakúgy hozzátartoznak ezek Ilosvai Varga István maradandó életművéhez, mint a teremnyi napsugarat, életörömet árasztó tájképköltemények.

A jól rendezett tárlat méltó a 80 esztendős művészhez, a magyar piktúra egyik halk szavú, de szilárd emberséggel valló, nagy tudású mesteréhez.

Magyar Hirlap 1975/221/4

Csapó György: Két kiállitás az Ernst M/ban

Ilosvay Varga István 2

Szentendrei utcák, házak, kapualjak, lebegő figurák, Szentendre kékben, pirosban; csendéletek zöldben, régi kapuk rezgő szürke árnyalatokban, amelyek éppen csak megérintik az embert, akár a harmat. Ilosvai Varga nem a tárgyakat festi, hanem azok világát. Nem a hegyre futó utcák görbe rendjét, hanem lélegzetük ritmusát. Sajátos lírai konstruktivizmus ez, amely félreérthetetlenül az övé. Kompizícióinak szerkezete magától értetődő. Tárgyak, színek, formák, egy sajátos hangulatú partitúra kottái. Nem nagyzenekarra ír, inkább csak két-három hangszerre: hegedűre, brácsára, fuvolára. De ezek aztán gazdagon szólnak, és megunhatatlanul.

Magyar Hirlap 1975/221/4

Csapó György: Két kiállitás az Ernst M/ban

Ilosvai Varga István

Népszava, 1975. aug. 15.

103. ev. 191 sz.

5 r.

KIÁLLÍTÁSI KALAUZ

Ilosvai Varga István jubileumi tárlata

Gyűjteményes kiállítással tisztelte meg az *Ernst Múzeum Ilosvai Varga Istvánt*, születésének közelgő 80. évfordulója alkalmából. A szentendrei festők idősebb nemzedékéhez tartozó mester, akit kormányzatunk 1968-ban Érdemes Művész címmel tüntetett ki, a modern magyar piktúra egyik legeredetibb és legvonzóbb életművét teremtette meg fél évszázados munkálkodása során.

Pályája a nagybányai iskola természetelvű hagyományainak szellemében indult, de Rippl-Rónaival való barátsága korán ráébresztette az atmoszférikus látványfestés korlátaira. 1924—1926-ban már a posztimpresszionistákat tanulmányozza Párizsban, akiknek hatására a konstruktivizmus felé tájékozódik.

1934-ben Szentendrére költözik, amelynek varázslatos hangulata valósággal rabul ejti. Az itt tapasztalt életforma meghittsége és motívumgazdagsága felfedezteti vele a festői és emberi viszonylatok egységét, s előadásmódjának is expresszív töltetet ad. Lélektani érzékenységű önarcképek, markáns munkásábrázolások (*Munkából hazafelé*, *Három napszámos*, 1935; *Munkálkodó asszonyok*, 1936; *Emberpár*, 1938 stb.) teszik ki ekkoriban festett munkáinak zömét — élesedő valóságlátása és emberi tisztessége szép bizonyságaként.

Egyéni stílusa a felszabadulást követő esztendőkben érik be végérvényesen, amikor a feszültségek alól felszabadulva ismét visszanyeri életkedvét. Palettája megszínesedik, témaköre kitágul: mohó örömmel veszi lajstromba környezetének természeti és humánus szépségeit. Festői céljait a látvány hűségének megőrzésével oldja meg, alkotói elve a valóság szín- és formarendjének, gazdag hangulati töltésének és a kompozíciónak olyan összehangolása, ahol egyik összetevő sem szenved csorbát. *Mindig* kitapintható a szilárd szerkezeti rend festményeiben, amely lehetővé teszi számára, hogy az egymásra torlódó képzetek halmazából a lényegeset válassza ki. Helyzetek, hangulatok élménye transzponálódik így sokdimenziójú látomássá kompozícióiban, amelyek elvontságuk ellenére sem nélkülözik a közvetlenséget, s a belső és külső világ kapcsolatának *érezhető* harmóniájával hatnak (*Rózsaszín kép*, *Kék színek*, 1947; *Ház és ember*, 1950; *Piros káprázat*, 1953; *Gyöngyházderengés*, 1958 stb.).

„Szentendre Utrillójának" is szokták nevezni, mert az itteni utcák, házak és kertek világa alkotja legfőbb témakörét. Tájképeiben is mindig ott az ember, aki mint a művész kedélyváltozásainak hordozója, lelket, dinamikát visz a kora délutánok csendjébe, *megtermékenyíti* a napsütötte hétköznapokat.

Ilosvai Varga István kiállítása a derűs életvitel lehetőségét példázza — s kínálja fel számunkra is, ami rohanó korunkban progresszív festői program és igazán emberi vállalkozás.

Tasnádi Attila

könnyűsúly: *Kovács István*, középsúly: *Antalovics Ferenc*, félnehézsúly: *Rehus-Uzor György*, *Varga László*, nehézsúly: *Szalai György*.

A BKV Előrében spor-

tudtam Manilában, ezzel 5. lettem, a mostani 345 kilómmal az érmesek közé jutottam volna.

A 11 versenyzőre szűkített súlyemelő VB és EB keret a *Pannónia* viadal óta tovább folytatja előkészületeit az egy hónap múlva, szeptember 15-én, *Moszkvában* kezdődő világbajnokságra.

Nonstop világcsúcs

Montevideói jelentés szerint Mario *Rolon* uruguayi sportoló 178 óra, 30 perces idővel új világrekordot állított fel a nonstop kerékpározásban. A 36 éves versenyző fedett pályán 8 nappal ezelőtt rajtolt és 2 óra 15 perccel döntötte meg a spanyol *Armando Rasoon* múlt év novemberében, *Barcelonában* hajtott régi

Glosvai Varga Gotvan
Lestőműnés

1974.X.4.Kossuth 12.oo Gné

Déli krónika

Délelőtt sajtótájékoztatót tartottak a Televizióban az év utolsó negyedének műsorairól. Ezek közül a fontosabbakat ismerteti Arató Erzsébet.

- Az aktuális politikai és ismeretterjesztő műsorokból a Csepel című három részes színes filmről szólnánk először. A magyar munkásosztály és magyar ipart méltán reprezentáló

gyáróriás multját, jelenét mutatja be. A Paksi Atomerőmű sorozat decemberi adásából megtudhatjuk, hol tartanak az építkezések, a város lakói, vezetői mondják el, hogyan képzelik el jövőjüket és milyen kérdések foglalkoztatják őket. Az Olefin III próbaüzeme című műsorban látjuk majd azt a pillanatot, amikor a Szovjetunióból Kalusszal összekötött távvezeték etilénnel való feltöltése megkezdődik. A Magyar tudósok sorozatban megismerkedhetünk Dobits Antal akadémikus életutjával, Straub F.Brunoval a szegedi Biológiai Központ főigazgatójával., majd Kisoszai Varga István festőművésszel. A Magyar rendkirály című sorozatban Veres Péternek, Domokos Mátyás élit emlékét, míg Nagy Lajost az író kortársak idézik. A szovjet filmtörténeti sorozatot a tegnap kezdődött a Tavasz 17 pillanata című film nyitotta meg és a 13 filmből álló sorozatot a Nappalok és éjszakák című film nyitja majd. Az irodalmi és drámai műsorokból megemlítendők Kassák Lajos Egy ember és a többiek, Hubay Antal Fiúk úr, Kosztolányi Dezső Kínai kancsó című művének TV változatát.

Ilosvai Varga István, festő

Ilosvai Varga István képei az Ernst Múzeumban

Van két különös önarckép *Ilosvai Varga István* kiállításán az *Ernst Múzeumban*. Egyiken az egyszerűsített képmás mellett még tovább egyszerűsített festett tárgyak, tömegüket vesztett gyümölcsök pompáznak egy síkidommá alakult kockás kancsó társaságában. A másikon csak az arc van, könnyed, fénytelen, barnássárga temperaszínekkel mintázva, és egy kék zubbony, olyan erős ultramarinban, hogy az elnyomja és lényegtelenné teszi még az arcvonásokat is. Mintha a harmincas évek elejéről származó két képet nem is az a művész festette volna, aki Szentendrén letelepedve, egészen más festői és — festőiségéből következően — egészen más világnézeti problémákkal küszködött. Mintha egyiket a korabeli avantgarde késői dicsőségére pályázó, de azért a műcsarnoki piacviszonyok rezdüléseit hajszálpontosan figyelő, párizsiasságát budapesti igények szerint áruba bocsátó kismester remekelte volna; másik pedig mintha ettől a párizsiasságtól csömört kapott és a temperafestés archaizáló modorában működő római ösztöndíjas műve lenne.

Érdemes megjegyezni ezt a két képet. Így ugyanis *nem festett többé* Ilosvai Varga. Messze ívben kerülte a hivatalos képzőművészeti élet reklámozott alternatíváit, a hangos franciáskodást éppen úgy, mint az olaszos klasszicizálást, az álavantgardot csakúgy, mint a kurzusirányzatot.

Festett viszont olyan képeket akkoriban, amelyek ugyancsak felhasználták a magyar forradalmi képzőművészet harmincas években értelmezett esztétikáját és gyakorlatát, azt a stílust, amelyet a szocialista művészcsoport tagjai bontogattak, és azokat az elveket, amelyeket Dési Huber terjesztett cikkeiben. Látták ezt már a kortársak is. És az a festő, aki — az egykori kritika tanúsága szerint — „tárgyilagosan igyekszik felfedezni az anyagi valóság törvényeit, az ember és a természet, az ember és a társadalom viszonyát", még akkor is a hivatalos képzőművészeti élet peremére kényszerült, ha tárgyilagossága nem is fejlődött forradalmisággá, ha tiltakozásának hátterében nem szervezett munkásmozgalom, csupán a tágan értelmezett humanista baloldal húzódott.

A peremek legragyogóbbika Szentendre volt. Itt rejtőztek azok a művészek, akik néma rosszallással nézték az egyre sötétülő világot, és akikre ez a világ — nem is mindig néma — rosszallással nézett vissza. Szentendrei festőnek lenni akkoriban vagabund dolog volt. Jól megfért ebben a magatartásban az egykori párizsi ösztöndíjakból átmentett formai játékosság, és a társadalmi jelenségekre érzékeny figyelem; a magyar festészet fő hagyományának tartott színkultusz éppen úgy, mint a hivatalosan kozmopolitának bélyegzett elvont szerkezet kutatása. Ilosvai Varga pedig olyan vehemensen lett szentendrei, hogy képeibe egyszerre zsúfolta bele a játékosságot és a társadalmi valóságot, a koloritot és a képarchitektúrát. Nem döntött egyik út mellett sem, mint híressé vált kortársai és utódai. Nem kutatta a jelenségek jellé egyszerűsíthetőségét, mint Korniss, nem festett víziókat, mint Ámos, nem oldotta fel csak színné a látványt, mint Czóbel, nem keményítette tiszta szerkezetté a világot, mint Barcsay. De egyik utat sem tagadta meg. *Öregasszonyában* nemcsak a komor feketésbarnából kiaranyló sárga ecsetvonások a lényegesek, hanem e vonásokkal összeszerkesztett váz is, amely nem engedi parttalanul áradni sem a festékfoltokat, sem a képjelentést. A szomorú harmónia pedig olyan szociális tartalom jegyében születhetett csak, amely aligha megy el közömbösen a törődött, proletárnyomorban szenvedő ember látványa mellett.

Ám a világ közömbös szemléletétől a meglátott világgal való azonosulásig számtalan fokozat lehetséges. Ilosvai Varga valamennyire mindig eltávolodott tárgyától. Személyével is szeretett elgyönyörködni abban, amit értelmileg tudott, amit érzelmileg megélt. Ha igazságtalanság is impresszionizmusellenes korunkban az a vádnak beillő állítás, hogy „nincsenek indulatai, csak hangulatai", annyi bizonyos: nézői ezt a máshoz nem hasonlítható, lilákból, narancsszínekből, sárgákból, kékekből és hullámvonalakban vibráló ecsetjátékból teremtett légkört élvezik igazán. Pedig a látványos hangulatok mögött ott lappang szemérmesen rejtezve az *indulat* is. Érzelmeit tolmácsolják azok a tájakba és házak közé illesztett apró staffázsfigurák, akik a nagyító alatt kísértetiesen hasonlítanak Derkovits téglavivő munkásaihoz és Dési Huber kapáló asszonyaihoz. Érzelmekről árulkodnak a romantikájuktól megfosztatlan festett Szentendre-díszletek, a piros háztetők és barokk oromzatok.

P. Szücs Julianna

7—8. szám.

A tőkés világgazdaság inflációs folyamatainak felgyorsulása érinti a szocialista gazdaságot is. A szerző ennek kapcsán arra a kérdésre keres választ, hogy ezt az inflációs hatást miként védheti ki a szocialista gazdaság. Elöljáróban annak a nézetének ad hangot, hogy túlzott leegyszerűsítés az a vélemény, miszerint eredményes védekezés a külső inflációs nyomással szemben az importárak emelkedésének költségvetési eszközökkel való semlegesítése.

A továbbiakban egy egyszerűsített gazdasági modellen mutatja be, miként hat az exportárak, illetve importárak növekedése az egész gazdaságra. Ennek során

drágább a cserearany romlása következtében, de a népgazdaság még nem fizetett érte, a továbbiakban pedig, amikor visszafizetjük, a népgazdaság még fizet, noha vesztesége már nincs. „A két időszak között húzódó intervallum a gazdaságvezetés hatékonyságának próbaköve, annak minden szintjén, hiszen az időnyerés előny ugyan, de nem ment fel a gazdasági veszteség fokozatos csökkentését, majd megszüntetését eredményező döntések feladata alól."

K. K.

Új értékek kialakítása

Fodor Gábor:
Közvélemény és értékorientáció. *Társadalomtudományi Közlemények,*

kása előtt néhány héttel Bécsbe emigrált. Itt egy időben még az a gondolat is felmerült benne, hogy csatlakozik a szociáldemokrata párthoz, de erről nagyon hamar letett, elhagyta Bécset és egy éven át Prágában élt. Politikai meggyőződése ekkor kovácsolódott ki véglegesen, internacionalizmusa csakúgy, mint a szocializmus igenlése. Jóllehet a teoretikai kérdéseknek nem tulajdonított nagy jelentőséget, szocialista felfogására jellemző, hogy a szocializmus megvalósítását osztályharccal s nem reformok révén gondolta megvalósítani.

A két világháború közötti időszakban ugyan nemcsak a kommunistákkal, hanem a polgári radikálisok balszárnyával (Jászi Oszkár, Nagy Vince, Nagy György), baloldali szociáldemokratákkal (Kunfi Zsigmond, Szende Pál) is kapcsolatban állt, de mind közelebb került a kommunistákhoz. Közülük kezdetben Kenczler Hugóval, Bolgár Elekkel és Simon Mózessel tartott kapcsolatot (Csehországban). Később Kun Bélával is találkozott, Lukács Györggyel levelezett, majd Karikás Frigyes tett sokat azért, hogy ezek a kapcsolatok megszilárdul-

Ilosvai Varga István, fest.

— KITÜNTETÉSEK. Az Elnöki Tanács Gráber Margit festőművész, érdemes művésznek művészi munkássága elismeréséül; Ilosvay Varga István festőművész kiváló művésznek egész élete alkotó tevékenységének elismeréséül, 80. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozatát adományozta.

— : Itr

8.

NÉPSZABADSÁG. Bp. 1975. aug. 30.

Ilosvai Varga István, fest.

● KUBAI GRAFIKÁKBÓL kiállítás nyílik ma délután az Ernst Múzeumban, s ugyancsak itt nyitják meg ma Ilosvai Varga István tárlatát.

—:o Kubai grafikák 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. aug. 8.

Ilosvai Varga István
festőművész

PEST MEGYEI Hírlap

1974. ÁPRILIS 2., KEDD

1021

Átadták az idei művészeti díjakat

Öt Pest megyei a kitüntetettek között

kortárs zene szószólójává is. Sikerült eloszlatnia azt a tévhitet, hogy az orgonán csak a barokk zene szól szépen.

Lehotka nemcsak hangszerének világviszonylatban is elismert előadóművésze, hanem a régi orgonák lelkes felkutatója.

Tanári munkássága is figyelmet érdemel. 1969 óta a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola tanára — egykori mesterének, *Gergely Ferenc*nek utóda. Tanításában is az az igényesség és humánum mutatkozik meg, ami játékát is jellemzi.

Ma is Vácott él.

Ilosvai Varga István

Aki egyszer már megfordult a ma *hetvenkilenc esztendős* mester műtermében, s korábban soha nem járt Szentendrén, az is nyomban otthon érzi magát a történelmi hangulatot árasztó műemlék városkában. *Ilosvai Varga István* vásznairól maga a város tekint a szemlélőre: a zegzugos sikátorok, a kényszerű kanyarba torzult szűk utcák, a felülről szemlélt háztetők szögekbe torlódó színes sokasága, tornyok, virágos kisudvarok. Ez festői világa — egy híján negyven esztendeje.

1935-ben érkezett a Tiszántúlról a Duna-parti városkába a *Rippl-Rónai* keze alatt tanult festő s itt találta meg igazán alkotó világát, amely rokon mindazzal, amit ma *szentendrei festészet* néven emlegetünk, rokon és mégis egyedi, mert művészetében mentes maradt mindmáig az idegen hatásoktól.

Legfőbb témája a *város* és a *táj*, de e város- és tájképeknek szinte mindig kiegészítője az *ember*. Nem az életképek hús-vér emberalakja, hanem a cselekvő, munkálkodó ember egyéni jegyek nélküli fogalmi megjelenítése tükröződik ezeken a képeken. Nem az a fontos Ilosvai Varga képein, hogy kik ezek az emberek, sokkal inkább az: *emberi munka nyomán, az emberért van itt minden*. Ez művészetének egyik legsajátosabb s egyben leghumánusabb vonása.

Ilosvai Varga István a mesterségnek fölényes tudója. Több mint fél évszázados művészi pályája egyenletes, de nem egyhangú. Stílusának, felfogásának, előadásának változásait csupán előző korának alkotásaitól való, önmaga által is szükségesnek érzett továbblépések ésszerű távolságai jelenti. Képei — a pályakezdés óta — a természeti látvány valóságának szilárd talaján fogantak. Művészetének nagyságát az adja, hogy mindenki számára könnyen érthető a mondanivaló, képeinek szemlélői könnyen azonosulni tudnak a művész érzéseivel, gazdag és humánus gondolatvilágával.

1974. ÁPRILIS 2., KEDD

PEST MEGYEI Hírlap

TIZENÖTEZRES DEMONSTRÁCI

(Folytatás az 1. oldalról)

dött a gyűlés, énekszót s az újból és újból felhangzó

sze adta elő *Váci Mihály Eső a homokra* című versét. Ezt követően *Árpási Zoltán*, a KISZ Pest megyei bizottsági-

júsági napok keretében. Most ennek a gazdag programsorozatnak *a záróaktusa* ez a gyűlés, *a három tavasz jegyében*. Átadta ezzel a szót Pullai Árpádnak, aki a fiatalok ismét felhangzó KISZ-hurrázása közepette lépett a mikrofonhoz.

forradalmiságáról

sem, a megoldásokat szorgalmazza, nena még türelmetlenül is. Ott van a közéletben. Fejleszti felelősségtudatát, gyarapítja állampolgári ismereteit, tapasztalatokat gyűjt, hogy fejlődésünk időszerű kérdéseire velünk, a felnőtt nemzedékkel együtt fogalmazhassa meg a helyes válaszokat. Kiveszi részét *a szocialista demokrácia gyakorlásából* is, amely nemcsak lehetőség, hanem fokozott követelmény, mivel nagy *felelősségérzetet követel*. Ugyanakkor *szélesíti a látókört*, formálja az együtt gondolkodást, a gyakorlatban valósítja meg *a generációk közös cselekvését*.

Jogos nemzeti büszkeséggel

A továbbiakban *a mai hazafiság* gondolatkörét elemezte Pullai Árpád:

— A mai hazafiság jelentse azt is, hogy tudjunk örülni a kiharcolt sikereknek. Ezeknek állítsunk fel valós értékrendet. Rendelkezzünk széles, reális *nemzetközi kitekintéssel* is, hogy lássuk: mit értek el mások, hol tartanak más országok a fejlődésben, mit hasznosítsunk az élenjáró nemzetközi tapasztalatokból annak érdekében, hogy a magunk fejlődését, saját gyarapodásunkat meggyorsíthassuk.

— *Van-e okunk, jogcímünk a nemzeti büszkeségre?* Meggyőződéssel valljuk: igen, a szocializmus, a társadalmi haladás, a béke ügyének és erőinek sorsától. Eredményeinkért megharcoltunk és megdolgoztunk, de azokat *nem egyedül* értük el. Népünk munkája mellett ebben része van a *Szovjetuniónak, a testvéri szocialista országoknak*. Egymást segítve, védelmezve és a tapasztalatokból kölcsönösen okulva haladunk előre. Győzelmeink közösek, céljaink és törekvéseink egybefonódnak.

— Felemelt fejjel, jó lelkiismerettel élni — a mi el-

Koszorúk, kopjafá

A nagy hatású beszédet követően nosszan tartó taps hullámzott végig a fiatalok tömegén, majd *koszorúzási aktus* kezdődött az isaszegi hősök emlékművénél. Elsőként Pullai Árpád, Cservenka Ferencné és Kiss Emil, a gödöllői járási pártbizottság első titkára helyeztek koszorút az emlékműre, utánuk, a *KISZ*-fiatalok nevében, Barabás János, Árpási Zoltán és Logodi Katalin, a KISZ gödöllői járási bizottságának első titkára, majd a *Hazafias Népfront* megyei, járási és községi szervei nevében Kovács Antalné és Hőnig György, az *isaszegiek* képviseletében pedig Nagy Ferenc, az MSZMP csúcstitkára, Bodrogi András tanácselnök és Fodor Teréz KISZ-titkár. Az emlékmű földjébe szúrták le ezután azokat a díszes *kopjafákat*, amelyekre a megye

Vidám délután

Délután a fiatalok százai korzóztak az isaszegi utcákon, találkozót adtak itt egymásnak az Ipoly vidékéről, magas hegyek aljából érkezők a Nagykáta vidéki tanyák fiaival, lányaival, falusi és városi fiatalok, ipari munká-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
Ilosvay Varga István
festőművész
PEST M H
1974 ÁPR - 2

1024

A Minisztertanács a szocialista kultúra terén elért eredményeik elismeréséül a

„MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG KIVÁLÓ MŰVÉSZE"

címmel tünteti ki

Egri Istvánt, a Nemzeti Színház színész-rendezőjét, a Magyar Népköztársaság érdemes művészét rendezéseiért és kiemelkedő színvonalú művészi alakításaiért;

Faragó Andrást, a Magyar Állami Operaház Liszt-díjas magánénekesét, a Magyar Népköztársaság érdemes művészét a klasszikus operák főszerepeiben nyújtott kiemelkedő művészi teljesítményeiért;

Ilosvay Varga István festőművészt, a Magyar Népköztársaság érdemes művészét több évtizedes alkotói munkásságáért;

Lukács Margitot, a Nemzeti Színház Kossuth-díjas és Jászai-díjas színművészét, a Magyar Népköztársaság érdemes művészét kiváló művészi alakításaiért;

Márk Tivadart, az Állami Operaház Kossuth-díjas vezető jelmeztervezőjét, a Magyar Népköztársaság érdemes művészét több évtizedes magas színvonalú jelmeztervezői munkásságáért;

Mihály András Erkel-díjas zeneszerzőt, Liszt-díjas karnagyot, a Zeneművészeti Főiskola Kossuth-díjas tanárát, a Magyar Népköztársaság érdemes művészét zeneszerzői tevékenységéért és az új magyar zeneművek nagy sikerű hazai és külföldi bemutatásáért;

Sinkovits Imrét, a Nemzeti Színház Kossuth-díjas és Jászai-díjas színművészét, a Magyar Népköztársaság érdemes művészét kiemelkedő alakításaiért, sokoldalú színművészeti tevékenységéért.

A „MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG ÉRDEMES MŰVÉSZE"

címmel tüntette ki

Bokor Péter Balázs Béla-díjas filmrendezőt történelmi dokumentumfilmjeiért;

Chiovini Ferenc Munkácsy-díjas festőművészt eredményes művészi alkotómunkásságáért;

Dr. Cserés Miklóst, a Magyar Rádió Jászai-díjas rendezőjét három évtizedes rádiórendezői tevékenységéért;

Csohány Kálmán Munkácsy-díjas grafikusművészt magas színvonalú grafikusművészi alkotótevékenységéért;

Dózsa Imrét, a Magyar Állami Operaház Liszt-díjas szólótáncosát a balettművészetben nyújtott kiváló teljesítményeiért;

Forray Gábort, a Magyar Állami Operaház Erkel-díjas vezető díszlettervezőjét magas színvonalú díszlettervezői tevékenységéért;

Galsay Ervint, a Magyar Állami Operaház nyugdíjas magánénekesét több évtizedes kiemelkedő operaénekesi munkásságáért;

Z. Gács György Munkácsy-díjas festőművészt, az iparművészeti főiskola tanárát kiemelkedő művészi alkotótevékenységéért és művészetpedagógiai tevékenységéért;

Gink Károly Balázs Béla-díjas fotóművészt kiemelkedő művészeti tevékenységéért és nagy sikerű fotóalbumaiért;

Giricz Mátyást, a szegedi Nemzeti Színház Jászai-díjas igazgatóját magas színvonalú rendezői tevékenységéért;

Görgei Györgyöt, a Magyar Néphadsereg Művészegyüttese Liszt-díjas művészeti vezetőjét eredményes zenekarvezetői tevékenységéért;

Gráber Margit festőművészt több évtizedes kiemelkedő színvonalú alkotómunkásságáért;

Keres Emil Kossuth-díjas és Jászai-díjas színművészt, az Irodalmi Színpad igazgatóját kiemelkedő előadóművészi és színészi, valamint színházvezetői tevékenységéért;

Kézdy Lórántot, a Magyar Televízió Balázs Béla-díjas fődíszlettervezőjét magas színvonalú díszlettervezői tevékenységéért;

Kishegyi Árpádot, a Magyar Állami Operaház Liszt-díjas magánénekesét több évtizedes magas színvonalú operaénekesi munkásságáért;

Kohut Magdát, a Nemzeti Színház Jászai-díjas színművészét klasszikus és modern drámákban nyújtott alakításaiért;

Lukács Ervint, a Magyar Állami Operaház Liszt-díjas karmesterét magas színvonalú karmesteri tevékenységéért;

Marczis Demetert, a pécsi Nemzeti Színház Liszt-díjas magánénekesét az opera és az oratórium műfajban kifejtett eredményes művészi tevékenységéért;

Márkus Lászlót, a Madách Színház Jászai-díjas színművészét magas színvonalú és sokoldalú színészi alakításaiért;

Moldován Stefániát, a Magyar Állami Operaház Liszt-díjas magánénekesét a klasszikus operák főszerepeiben elért művészi sikereiért;

Nepp Józsefet, a Pannonia Filmstúdió Balázs Béla-díjas rajzfilmrendezőjét kiemelkedő rendezői tevékenységéért;

Palcsó Sándort, a Magyar Állami Operaház Liszt-díjas magánénekesét magas színvonalú operaénekesi tevékenységéért;

Petress Zsuzsát, a Fővárosi Operettszínház Jászai-díjas színművészét az operett és zenés műfajban nyújtott kiváló alakításaiért;

Pécsi Sebestyén Liszt-díjas orgonaművészt, a Zeneművészei Főiskola tanárát magas színvonalú orgonművészi tevékenységéért;

Pongrácz Péter Liszt-díjas oboaművészt, a Magyar Állami Operaház zenekari művészét kiváló előadóművészi tevékenységéért;

Rajkai Györgyöt, a Thália Színház díszlettervezőjét kiemelkedő díszlettervezői tevékenységéért;

Sára Sándor Balázs Béla-díjas filmoperatőrt nagy hatású, kiemelkedő filmoperatőri és művészi tevékenységéért;

Szabó Vladimir Munkácsy-díjas festő- és grafikusművészt kiemelkedő művészi alkotótevékenységéért;

Szőllősy András Erkel-díjas zeneszerzőt, a Zeneművészeti Főiskola tanárát kiemelkedő zeneszerzői tevékenységéért;

Tarjáni Ferenc Liszt-díjas kürtművészt, a Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekara tagját kimagasló előadóművészi tevékenységéért;

Vancsa Lajos Balázs Béla-díjas filmoperatőrt több évtizedes kiemelkedő filmoperatőri tevékenységéért;

Varga Magdát, a debreceni Csokonai Színház magánénekesét magas színvonalú operaénekesi tevékenységéért

★

JÓZSEF ATTILA-DIJ

I. fokozat

Karinthy Ferenc író
Képes Géza költő, műfordító
Török Sándor író
Zelk Zoltán költő

II. fokozat

Elbert János kritikus, műfordító
Jovanovics Miklós kritikus, szerkesztő
Rákosy Gergely író
Simonyi Imre költő
Tóth Eszter költő, műfordító

III. fokozat

Lázár Ervin író
Simonffy András író
Ördögh Szilveszter író

JÁSZAI MARI-DIJ

I. fokozat

D. Kiss István, az Állami Bábszínház művésze.
Lehoczky Zsuzsa, a Fővárosi Operettszínház színművésze
Márton Frigyes, a Magyar Rádió rendezője
Sztankay István, a Nemzeti Színház színművésze
Tahi Tóth László, a Vígszínház színművésze
Zolnai Zsuzsa, a Nemzeti Színház színművésze.

II. fokat

Göndör Klára, a veszprémi Petőfi Színház színművésze
Győri Emil, a pécsi Nemzeti Színház színművésze
Kaló Flórián, a József Attila Színház színművésze
Székely Gábor, a szolnoki Szigligeti Színház igazgatója
Zsámbéki Gábor, a kaposvári Csíky Gergely Színház főrendezője.

III. fokozat

Csala Zsuzsa, a Vidám Színpad színművésze
Esztergályos Cecília, a Thália Színház színművésze
Solymosi Ottó, a Magyar Rádió rendezője
Schütz Ila, a Madách Színház színművésze
Szabó Kálmán, a kaposvári Csíky Gergely Színház színművésze
Várnagy Katalin, az Állami Déryné Színház színművésze
Faludy-ugrócsoport.

BALÁZS BÉLA-DIJ

I. fokozat

Esztergályos Károly rendező, MRT
Jankovich Marcell rajzfilmrendező
Szinetár Miklós főrendező, MRT

II. fokozat

Fejér Tamás filmrendező
Kocsis Sándor operatőr, MRT
Kónya Kálmán fotóművész
Ragályi Elemér filmoperatőr

III. fokozat

Glosz Róbert filmrendező
Halász Mihály operatőr, MRT
Mátray Mihály operatőr, MRT
Széplaki Gyula filmoperatőr
Vayer Tamás díszlettervező

LISZT FERENC-DIJ

I. fokozat

Gregor József, a szegedi Nemzeti Színház magánénekese
Kasza Katalin, az Állami Operaház magánénekese
Sudlik Mária, az Állami Operaház magánénekese
Szendrei Karper László gitárművész, az Országos Filharmónia szólistája.

II. fokozat

Gaál Éva, az Állami Operaház magántáncosa
Lehotka Gábor orgonaművész, az Országos Filharmónia szólistája
Lubik Hedvig hárfaművész
Pál Tamás, az Állami Operaház karmestere
Sebestyén János csembalóművész, az MRT zenei főosztályának munkatársa.

III. fokozat

Csapó Károly énekművész, az Állami Népi Együttes tagja
Réti Csaba, a szegedi Nemzeti színház magánénekese
Metzger Márta, az Állami Operaház magántáncosa.

ERKEL FERENC-DIJ

I. fokozat

Dr. Demény János zenetudós
Székely Endre zeneszerző.

II. fokozat

Novák Ferenc, a Magyar Néphadsereg Művészegyüttese és a HVDSZ Bihari János Táncegyüttesének koreográfusa
Soproni József zeneszerző, tanár

III. fokozat

Daróczi Bárdos Tamás zeneszerző, az Állami Népi Együttes zenekari vezetője
Gonda János zenetudós, előadóművész

MUNKÁCSY MIHÁLY-DIJ

I. fokozat

Kiss Sándor szobrászművész
Mikó Sándor iparművész, belsőépítész
Szandai Sándor szobrászművész

II. fokozat

Bér Rudolf festőművész
Miskolczy László festőművész
Solti Gizella textiltervező iparművész
Vasvári Anna grafikusművész

III. fokozat

Asszonyi Tamás szobrászművész
Bognár Árpád grafikusművész
Csikszentmihályi Róbert szobrászművész
Gácsi Mihály grafikusművész
Szenes Zsuzsa textiltervező iparművész.

— *Mit tanulhatunk tőlük több emberöltő után?* Maradandó tettekre serkentő hazaszeretetet — mondotta, majd rámutatott, hogy *a hazaszeretet tartalma korszakonként, társadalmonként változik.*

— A múlt század derekán hazánkban *a haladás ügyének szolgálata Kossuth, Petőfi és Táncsics eszméinek vállalását,* a nemzet függetlenségéért, szabadságáért vívott szent háborút, a jobbágyrendszer rombolását jelentette, az akkori magyar társadalom felemelését a fejlettebb polgári társadalom szintjére. Hetven évvel később *a haladás ügyének szolgálata az első imperialista világháborúval való szembefordulást, és a kormányzatra képtelen burzsoáziától a hatalom átvételét,* a dolgozók államának megalkotását jelentette. A két világháború között: *szembeszállást a fasizmussal,* az elbukott 1848 és a vérbe fojtott 1919 eszméinek ébrentartását jelentette. *1945 tavaszán* a haladás ügyének szolgálata azt követelte tőlünk, hogy *jól éljünk a szabadság nagy lehetőségével,* a tőkés — földesúri Magyarország romjain építsük fel a kizsákmányolástól mentes, új társadalmat — jelentette ki Pullai Árpád, majd azt vizsgálta, hogy *mi a hazaszeretet napjainkban.*

— *Hazafinak lenni ma annyit jelent: szívvel, meggyőződéssel odaállni a szocializmus emberi sorsokat, társadalmakat alakító, nagy és igaz eszméi mellé; az újjal tartani, az élvonalban haladni.* Aki ezt megérti és vállalja, annak az élete tartalmas, az népünkkel tart, osztozik munkájában, közös céljainkért dolgozik, egyéni boldogulását összeköti a többség érvényesülésével. Jó lelkiismerete lehet, igaz embernek érezheti magát, mert közben másokat is segít a célba jutásban, a felemelkedésben. Aki így indul az életbe, aki állhatatosan ki is tart a cél és életfelfogás mellett, s a nehézségek, próbatételek ellenére is továbbhalad, vállalja ennek az útnak szükségszerű ellentben, amely az alkotás vágyát nem meríti kész formákba.

— A forradalmi harcok története azt tanúsítja, hogy az ifjúság tulajdonságai és törekvései következtében fogékony a haladás iránt. Ez ma is és nálunk is így van. *Fiataljaink többsége ismeri és követi a szocialista célokat, támogatja a párt politikáját,* részt vesz a Kommunista Ifjúsági Szövetség munkájában, akcióiban, becsületesen tanul, dolgozik — mondotta a továbbiakban, majd utalva a párt X. kongresszus határozatai végrehajtásának folyamatára, így folytatta:

Politikánkat az élet igazolta

— *Politikánkon nem változtatunk, mert bevált, az élet igazolta és az emberek ezt támogatják.* Ilyen politikai stabilitással egyetlen tőkés ország hatalmon lévő pártja sem dicsekedhet. Őszintén szólva, nem is csodálkozunk azon, hogy a nyugati tőkés országokban a Központi Bizottság legutóbbi ülésén végrehajtott személyi változásokkal kapcsolatosan különböző kombinációk láttak napvilágot. Azért nem lepődünk meg ezen, mert náluk a személyi változások mindig politikai változást is jelentenek. Mi viszont — és ez a mi politikánk egyik fő jellemzője — *a helyes, a bevált politika jobb gyakorlati megvalósítása érdekében, annak elősegítésére hajtjuk végre a szükséges káderátcsoportosításokat.* Ha valakik ebben mégis kételkednek, azoknak az elkövetkező hónapok, a mindennapi élet gyakorlata fogja bizonyítani, hogy amit mondunk, az úgy is van.

A párt Központi Bizottságának titkára ezután *az ifjúság mai magatartásáról* szólva ezeket mondotta:

— *Ifjúságunk otthonosan mozog a szocialista életformában. Sajátjának tartja.* Szabadon, nyíltszívűen mond véleményt. Vitázik, küzd a maradi, visszahúzó nézetekkel. Nem kerüli meg fejlődésünk, életünk konfliktusait

Legyünk bü
népünk alk
becsülésünk
vitathatatla
mányaink
hatalmat te
szilárd és
dekeit szolg
ban, a társ
évszázadok elmaradását küzdöttük le, töretlenül, sikeresen építjük új életünket. Az iskolapadból kilépő *minden fiatal azonos esélyekkel* indul az életbe. Társadalmunkban *a tudás, a képesség, a közösség javára végzett munka jelöli ki az ember értékét,* és azon vagyunk, hogy minden munkahelyen ezt tisztességesen, becsületesen alkalmazzák.

— A fiatalok, persze, nemcsak erkölcsi elismerésre várnak. Élni kell, lakni kell, családot kell alapítani — ezek elemi követelmények. A fiatalság — és ez az életkor sajátossága — szeret álmodozni is. Ez nem baj. Jó azonban, ha *az álmok egy kicsit földközelben maradnak,* hiszen csak azt tudjuk elosztani, amit megtermeltünk, és a fiatalokra is érvényes a szocialista elosztás törvénye: a megtermelt javakból mindenki munkája szerint részesedik. Ugyanakkor gondolni kell arra is, hogy ezeket az álmokat akarva — akaratlanul elszürkíti az, aki a jövőbe nézve csak fizetési borítékot, betétkönyvet és autót lát. Igaz, *a szocializmus jólét is,* sőt, több mint negyedszázados munkánk nyomán már nemcsak a jövő, hanem a jelen jóléte is, *de ugyanakkor több annál.* Több, mert kultúra és műveltség, szocialista demokrácia és tartalmas közélet, értelmes és teljes élet, a fiatalok számára is. Ezt biztosítja a szocializmus a mi hazánkban is.

Internacionalista elkötelezettséggel

— *A jó hazafi* azonban túl lát országunk határain és *egyben internacionalista is.* A szocialista építés nemzeti keretek között valósul meg, sorsa azonban elválaszthatatlan

re, a péceli úttorkolatnál a *dabasi, gödöllői* és a *monori* járási KISZ-bizottság által szervezett programra gyűlt össze a közönség. Látványos előadás színhelye volt a vasútállomás melletti sportpálya, az új általános iskola udvara, fölléptek a *budai,* a *ráckevei* és a *váci* járás együt-

Omszki vendégek

Látogatás a Pest megyei bizottság titkára, Cservenka Ferenc a Komszomol omszki Területi Biz Komszomol-titkára, Szása Filipenko Komszomol muromcevói járási b

Mint jelentettük, a KISZ Pest megyei bizottságának meghívására Komszomol-delegáció érkezett a Szovjetunióból Pest megyébe a testvéri Omszk megyéből. A küldöttséget, amelyet *Jurij Porfirjevics Gudkov,* a Komszomol omszki területi bizottsága első titkára vezet, tegnap délelőtt az MSZMP Pest megyei bizottságán fogadta *Cservenka Ferencné,* az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Pest megyei pártbizottság első titkára, valamint *Jámbor Miklós,* a Pest megyei pártbizott-

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

Festészetünk „józan poétája”

19 81. VI. 5. Népszava

Csapó György: Ilosvai Varga István

A „Kortárs magyar mesterek” sorozat negyedik köteteként, az ünnepi könyvhétre adta közre a *Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata* Csapó György monográfiáját a szentendrei festészet közelmúltban elhunyt kiválóságáról, Ilosvai Varga Istvánról. A gazdagon illusztrált, formás könyv a személyes hangú esszé és a tudományos igényű műelemzés fogásait vegyítve, olvasmányos stílusban ad betekintést a sajátos tehetségű és mélyen humanista gondolkodású mester életművébe, amely főként kolorisztikus értékei miatt az újabb magyar piktúra legvonzóbb teljesítményei közé tartozik.

Ilosvai pályája a nagybánai iskola természetelvű hagyományainak szellemében indult a tízes évek végén, de Rippl-Rónaival való barátsága korán ráébresztette az atmoszférikus látványfestés korlátaira. A húszas évek derekán már a posztimpresszionistákat tanulmányozza Párizsban, akiknek hatására a konstruktivizmus felé tájékozódik. 1934-ben költözött Szentendrére, amelynek festői és emberi viszonylatokat egyesítő, varázslatos atmoszférája csakhamar kiérlelte egyéni stílusát. Hétköznapi tematika, a természettel való szoros összeforrottság, delikát színkultúra és a sohasem feltűnően megnyilvánuló, de mindig jelenlevő szilárd kompozíció alkották műveinek fő vonásait. *Festményeiben szerencsésen találkozott a finom hangulatok költészete a lüktető ritmussal, a vallomásos kitárulkozás a tudatos képi szerkezettel.*

Elsősorban tájképfestő volt, s e műfajon belül is főként Szentendre festője. Érzékenyen kalligrafált, a gyöngyházszürke, vörös, zöld, sárga és lila különböző árnyalataiban pompázó képein feltárul előttünk a patinás szerb kisváros ezernyi arca, a templomkapuk és temetők csendje, az egymásra torlódó háztetők izgalmas látványa, a szűk sikátorokban megvillanó fények és a puhán egymásba olvadó színek szivárványos játéka. Művei az itt élő ember mindennapjairól és munkájáról is hírt adtak; megéreztették a kisvárosi életforma különlegességét, a tradíciók és a jelen szoros összefonódását. Művészetének fontos tartományát jelentették önarcképei: az évtizedeket végigkísérő kompozíciókban a számvetés igényével vizsgálta önmagát, elemezte festői szándékait.

Csapó György, aki közeli, meghitt barátja volt a mesternek, nemcsak a pálya alakulásáról számol be részletesen, hanem magáról a művészről is érzékeny portrét rajzol. Jól látja, hogy Ilosvai fejlődése, melyben formailag a szín és a vonal kifejezőerejének, tartalmilag pedig a líraiságnak és a tárgyiasságnak a párosítása játszotta a főszerepet, az ötvenes-hatvanas években érte el tetőpontját, amikor is a festő és a költő *szétválaszthatatlan egységben* jutott szóhoz a képeken. Megszívlelendő az a módszer, ahogyan ennek a piktúrának a valósághoz való viszonyát, illetve valóságtartalmát elemzi: ebbeli konklúzióit ugyanis nemcsak esztétikai alapon, de a módszer és a technika oldaláról, valamint a művésszel folytatott beszélgetéseit kiaknázva, a szubjektív célkitűzések felől is bizonyítja.

Találó megállapításai csak *egy helyütt* szorulnak kiigazításra: túlságosan sommásan és felületesen intézi el Ilosvai munkásábrázolásait. Tény és való: Ilosvai nem volt kifejezetten szociális beállítottságú alkotó, ezek a képek mégis többek az ösztönös megnyilatkozásoknál. A *„Szegényember”*, a *„Munkanélküli”* és az *„Emberpár”* festője, benyomásunk szerint, nem „általános érzelmi kötődésektől” vezérelve, hanem *tudatosan* nyúlt az efféle témákhoz a harmincas évek második felében; adataink vannak rá, hogy kapcsolatban állt a Szocialista Képzőművészek Csoportjával, és ténylegesen is tevékenykedett Kassák Munka-körében. Mindenesetre: akárcsak Balzacnál, nála is érvényesült a realizmus csodája: — a tények tisztelete polgári világképe ellenére is elvezette a valóság őszinte szemléletéhez, s ezen át a leleplezéshez.

A kötet végül válogatást közöl a művészről írt különböző méltatásokból és kritikákból: köztük örömmel láttuk a Népszava munkatársainak több megnyilvánulását.

Tasnádi Attila

...György Gimnázium tanára; **Bánki Irén,** a budapesti Leőwey Klára Gimnázium igazgatóhelyettese; **dr. Báthory Zoltánné** szakfelügyelő, a budapesti Arany János Általános Iskola tanítója; **Benyusz Lajosné,** a tiszavasvári napköziotthonos óvoda vezető óvónője; **Bodnár István** szakfelügyelő, az egri Gárdonyi Géza Gimnázium és Szakközépiskola tanára; **Bogár Vilmosné,** a balatonföldvári általános iskola tanítója; **Bokor Gizella,** a budapesti III. kerületi „Gyenes János" Általános Iskola tanítója; **Bücs László** szakfelügyelő, a rozsályi általános iskola tanítója; **Csépányi Mária** szakfelügyelő, a budapesti Fogócska utcai kisegítő iskola tanára; **Csölle Antalné,** az érdi 9. sz. napköziotthonos óvoda körzetvezető óvónője; **Csüdör Sándor,** a budapesti 26. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet kollégiumvezetője; **Dékány Mihály,** a kazincbarcikai „Georgi Dimitrov" Általános Iskola igazgatója; **Déri Antal,** a szentlőrinci 1. sz. általános iskola csoportvezető tanára; **dr. Dobány Irén,** a salgótarjáni Bolyai János Gimnázium tanára; **dr. Erdélyi Józsefné,** a budapesti XIX. kerületi Berzsenyi utcai általános iskola tanítója; **Erdélyi Sándorné,** a dunaújvárosi 17. sz. napköziotthonos óvoda vezető óvónője; **Erdélyi Miklósné,** a vecsési 1. sz. általános iskola tanítója; **Farkas József** szakfelügyelő, a szigetcsépi általános iskola tanára; **Farkas Miklósné,** a szombathelyi Óvónői és Zeneművészeti Szakközépiskola tanára; **Fazekas László,** a budapesti XVIII. kerületi Kassa utcai általános iskola tanára; **Fehér Károly** szakfelügyelő, a derecskei 1. sz. általános iskola tanára; **Fenyvesi Péter,** a tabi Rudnai Gyula Mezőgazdasági Szakközépiskola igazgatóhelyettese; **Figeczky Jenőné,** a budapesti 13. sz. Frankel Leó Ipari Szakmunkásképző Intézet tanára; **Fodor Gyuláné,** a polgári általános iskola igazgatóhelyettese; **Fodor Lászlóné,** a budapesti IV. kerületi Nyár utcai napköziotthonos óvoda vezető óvónője; **Gara Ernőné,** a budapesti Eötvös József Gimnázium tanára; **Genos Iskola** igazgatóhelyettese; **Lendvai Ferenc** vezető szakfelügyelő, a jobbágyi általános iskola tanára; **Lőrincz László,** a debreceni „Mechwart András" Gépipari Szakközépiskola gyakorlati oktatója;

Maczák András szakfelügyelő, a békéscsabai Sebes György Közgazdasági és Szakközépiskola tanára; **Mayer Zoltánné,** a budapesti Kreutz Róbert Kollégium igazgatója; **Major Imréné,** az Eötvös Loránd Tudományegyetem Radnóti Miklós Gyakorló Iskolája vezető tanára; **dr. Máté Józsefné,** a hatvani gimnázium, közgazdasági és közlekedési szakközépiskola tanára; **Mező Imréné,** a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola tanára; **Mészáros Imréné,** a mohácsi Park utcai általános iskola tanára; **dr. Moldovay Kálmánné,** a szegedi Radnóti Miklós Gimnázium igazgatóhelyettese; **Molnár Ferenc,** a balassagyarmati Balassi Bálint Gimnázium igazgatóhelyettese; **Murányi Gyuláné,** a miskolci „Berzeviczky Gergely" Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola tanára; **Nagy Józsefné,** a létavértesi Arany János Általános Iskola igazgatóhelyettese; **Nemes Gyula** szakfelügyelő, a hajdúnánási 3. sz. Általános Iskola tanára; **Németh László,** a fűzfőgyártelepi 303. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet igazgatója; **Németh Zoltán,** a szegedi Déri Miksa Szakközépiskola tanára; **Orbán Dénes** szakfelügyelő, a röszkei általános iskola tanára; **Orgovány Károlyné,** a gyulai 2. sz. Általános Iskola tanítója; **Oros Gyuláné,** a budapesti XVIII. kerületi Vörös Hadsereg úti általános iskola tanítója; **dr. Pantó Györgyné** szakfelügyelő, a budapesti Csalogány utcai foglalkoztató iskola és nevelőotthon tanára; **Cs. Pellérdy Márta,** a budapesti Krisztina téri általános iskola igazgatóhelyettese; **dr. Perényi Béláné,** a hajósi nevelőotthon nevelője; **dr. Perlaki Ernőné,** a győri Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola gyakorló általános iskolája szakvezető tanítója; **Petró József,** a nagyhalász-homok tanyai általános iskola tanítója; **dr. Pilz Károlyné,** a soproni Petőfi téri ...helyettese; **Varga Károly,** a budapesti III. kerületi Állami Zeneiskola tanára; **dr. Veszprémi László,** a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola 1. sz. Gyakorló Általános Iskolája igazgatója; **dr. Végh Pálné** szakfelügyelő, a szegedi Béke úti általános iskola tanára; **Vizsy Károly** vezető szakfelügyelő, a zalalövői általános iskola tanára; **Vladár Mihály,** a hatvani 1. sz. Általános Iskola igazgatója; **Vock József,** a gici kisegítő iskola és nevelőotthon igazgatója; **dr. Vörös Imréné,** a budapesti Mártírok úti kisegítő iskola tanára; **dr. Warwasovszky Emil,** a székesfehérvári úttörő általános iskola igazgatója; **Wilhelm Józsefné** napközi vezető, a bajai tanítóképző főiskola gyakorló általános iskolája tanára; **Zakár Miklós,** a MM Aszódi Fiúnevelő Intézete igazgatóhelyettese; **Zsankó László,** a jánosházi általános iskola igazgatóhelyettese; **Zsilinszky Lászlóné,** a kalocsai Csokonai utcai napköziotthonos óvoda óvónője.

Az ünnepség után Pozsgay Imre az Országház vadásztermében fogadást adott a kitüntetettek tiszteletére.

*

A pedagógusnap alkalmából országszerte a közintézményekben, társadalmi szervezetekben ünnepségeken méltatták azoknak a pedagógusoknak a munkáját, akik közreműködtek az eredmények elérésében, tevékenyen részt vettek szervezeti életükben. Kitüntetéseket, elismeréseket adtak át ezeknek a pedagógusoknak, s ugyancsak ez alkalommal mondtak köszönetet azoknak a munkaközösségeknek is, amelyek elősegítik az iskolai nevelést, oktatást.

...rd forintból gazdálkodnak

...éves terve

7, 4, illetve 30 százalékkal. Tovább *bővül a bölcsődei hálózat.* Öt év múlva a jelenleginél 745-tel több apróságot tudnak elhelyezni. *Az országos átlagnál nagyobb mértékben növelik a szociális gondoskodásra fordított* ...összeget. Azonban az újon... kielégíteni. A tervidőszakban tanácsi forrásokból napi 35 ezer köbméterrel bővítik a vízellátást. 42 kilométer ivóvízvezeték, 35 kilométer szennyvíz- és 22 kilométer csapadékvíz-csatorna készül el.

Mintegy 83 millió forintot költenek a város- és község-

Kitüntetések a MÉM-ben

A pedagógusnap alkalmából **Dénes Lajos** miniszterhelyettes adta át csütörtökön a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztériumban a tárca területén dolgozóknak a kitüntetéseket. Az Elnöki Tanács eredményes munkájuk elismeréséül a Munka Érdemrend arany fokozatát adományozta: **Bognár Sándornak,** a Kertészeti Egyetem tanszékvezető egyetemi tanárának; **Magyar János** akadémikusnak, az Er-

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1979 JÚN 10
PEST MEGYEI HÍRLAP

Ilosvai Varga István festőművész

...lap 1021
1979. JÚNIUS 10., VASÁRNAP

KIÁLLÍTÓTERMEKBEN

Losonai Vilmos:

Szentendre festői világa

A régi szentendrei művésztelep jubileumi kiállítását augusztus végéig tekinthetik meg az érdeklődők a városi kiállítóteremben. A Művésztelepi Galériában június végéig várja vendégeit Vaszkó Erzsébet tárlata, ugyaneddig látható Csikós András bemutatkozása a művelődési központban.

Ilosvai Varga István: Képterv

Fél évszázad

Köztudott, hogy ötven évvel ezelőtt, 1929-ben alakult meg a szentendrei művésztelep *Jeges Ernő, Paizs-Goebel Jenő, Heintz Henrik, Ónody Béla, Bánáti Schwerak József, Bánovszky Miklós, Pándy Lajos* és *Rozgonyi László* részvételével. Az alapító tagok közül nemrégen láthattuk Szentendrén Onódy Béla finom értékekben gazdag gyűjteményes tárlatát, s most elsősorban Rozgonyi László, Heinzt Henrik művészete kelt meglepetést, mivel ők nem is egészen igazságosan háttérbe szorultak a kollektív tárlatokon.

A szentendrei művészet életképességét, kivívott európai rangját mi sem bizonyítja jobban, hogy e színvonalas nyitány termőre fordult azáltal, hogy a különböző stíusirányzatok egy tágan értelmezett egyetemes szentendreiség jegyében mindig az elérhető minőség magaslatán testesültek meg. Itt mindenki szentendrei motívumokkal érte el saját, senki máshoz nem hasonlítható karakterét a posztimpresszionizmus, az avantgarde irányzatok és a realizmus jegyében. *Czóbel Béla* is, *Barcsay Jenő* is. *Korniss Dezső* is a maga útját választotta. S egyre jöttek az új rajok új eszményekkel; *Vajda Lajos, Mihályi Pál, Ilosvai Varga István*, s a legújabbak közül *Csik István, Klimó Károly* és *Bartl József*, aki ezúttal rendkívül szuggesztív sorozattal tűnik ki. Arról sem feledkezhetünk meg, hogy *Ámos Imre, Anna Margit, Beck Judit* művészete is itt, ebben a különös környezetben gazdagodott, formálódott.

★

A szentendrei művészet tágassága nemcsak a stílusok kötetlen szabadságában nyilvánul meg, hanem abban is, hogy itt együtt alkot igazi szentendrei és vendég, idősebb és fiatal alkotó — *Mattioni Eszter* és *Balogh László*. Utóbbi atmoszférikusabbá vált előnyére. Ez a bemutatás sok felismeréssel jár. Most válik igazán tudatossá Kántor Andor és Ilosvai Varga István festői rokonsága, s az, hogy Jeges Ernő romantikája ma már meghaladott minden szakmai becsületessége ellenére. *Jakuba János, Modok Mária* és *Pirk János* értékei rendre növekednek. Valós tartalmuk alapján így ítélkezik a legigazságosabb bíró, — az idő.

Az is a szentendrei műhely karaktere, hogy rendkívül magas az átlag, itt valóban sok a jó festő, az időtlenné váló alkotás. Erre elég bizonyság *Hincz Gyula* remeklése 1936-ból, *Perlrott Csaba Vilmos, Gráber Margit* művei, *Kondor Béla* itt látható alkotása. A rendezők figyelmét dicséri, hogy külön sorozatban tisztelegtek a nyolcvanéves *Mihályi Pál* és a hetven esztendős Korniss Dezső életműve előtt. Van miért lelkesedni. Mihályi Pál fuvaros lova, dinamikus tája és Korniss Dezső „Bölcső"-je ma már klasszikus értéke Szentendrének. A költői árnyalatokhoz társul Barcsay európai fontosságú rajzi fegyelme, mely mérték és kiindulás.

MEGYEI H

Az ötéves terv

A megye ipari mezőgazdasági üzemeinek politikai, gazdaságszervező munkáját egy cikk keretében lehetetlen bemutatni, értékelni. A pártszervezeteknek, a gazdasági vezetőknek és a társadalmi szerveknek rendkívül sokrétű és bonyolult feladatot jelent, hogy érvényesítsék, végrehajtsák a párt gazdaságpolitikáját. Talán indokolt, ha több más alapvető határozat mellett — és azokat figyelembe véve — az ötéves terv teljesítését és az MSZMP Központi Bizottságának 1978. december 6-i határozatának a végrehajtását állítjuk az elemzés középpontjába.

Az első három esztendő eredményei alapján nyugodtan mondhatjuk, hogy a Pest megyei vállalatok és szövetkezetek *időarányosan teljesítették* az ötödik ötéves tervben rögzített feladatokat. Jogos ez a fogalmazás még akkor is, ha tudjuk, hogy a sommás megállapításoktól a valóság mindig *sokszínűbb*, tarkább.

Nézzük először az ipar fejlődését. A megye ipari üzemei, szövetkezetei az ország ipari termelési értékének megközelítőleg 9 százalékát állítják elő. Ehhez az ipari foglalkoztatottak több mint 5 százalékát, az állóeszközöknek pedig 9 százalékát kötik le.

Az ipari termelésnek 1978-ban mintegy 70 milliárd forint volt az értéke, 1975-től évi átlagban 6—7 százalékkal nőtt. Tovább módosult az ágazati szerkezete is. A vegyipar súlya ma már eléri a 38 százalékot. A gépipar részesedése kis mértékben csökkent (25 százalék), az építőanyag-, az élelmiszer-, a villamosenergia-, a könnyű- és az egyéb ipar 7—10 százalék arányban részesedik a megye ipari termeléséből.

Mint várható volt, a háror[illegible] Diósdi Gyára az elhúzódó rekonstrukció nehézségei ellenére átállt a nagy teherbírású kúpgörgős csapágy gyártására.

A hazai ellátást és a külkereskedelmi értékesítés növelését is lehetővé tették azok az új, korszerű termékek, amelyeknek a termelése különösen gyorsan nőtt: *elektromos fogyasztásmérők, konténer ek, fénycsövek, festékszóró berendezések, színes fotópapír, töltőtoll, lentípusú szövetek, konzervek, cement stb.*

Gondot jelent, hogy a termelés költségei évről évre emelkednek. Ez kihat arra, hogy az export egy része gazdaságtalan. Alacsony és csökkenő tendenciájú az iparon belül *elsősorban néhány minisztériumi irányítású vállalat nyereségszintje.* Összességében nem kielégítő a munka *szervezettsége*, gyakran *pazarló* a gazdálkodás — az anyaggal, az energiával, a munkaerővel és az emberi képességekkel.

Nem kívánom sorolni a hiányosságokat, azokat érdemesebb *konkréten* „fülönfogni". A termelés és gazdálkodás minőségi kérdései a Központi Bizottság 1978. december 6-i határozatának megfelelően Pest megyében is a legfontosabb feladatokká váltak. A pártszervezetek év elején a Központi Bizottság határozatának az adaptálásával fogalmazták meg a legfőbb feladatokat. Üzemi értekezleteken, pártnapokon a kollektívák megismerték és megértették az ország helyzetéből fakadó következtetéseket, és *aktív támogatást ígértek* a politika megvalósításához.

A munka jó irányban indult. Legtöbb helyen sikerült megvalósítani, hogy az ipari termelés a népgazdasági céloknak megfelelően *differen-*

százalékkal terve[illegible] exportját, ez köri[illegible] dinamika a megy[illegible] A ceglédi üzemek[illegible] gyobb dollárexpo[illegible] múlt év első neg[illegible] san javul az expo[illegible] is. A sikerek m[illegible] szor nehéz szerv[illegible] peráció, profilvál[illegible] portosítás, új pi[illegible] meg.

Aktívak a válla[illegible]

váltásában. A C[illegible] százalékkal terve[illegible] dollár viszonylatú[illegible] tős az ikladi *Ipa[illegible] Hiradástechnikai[illegible] megyei Műanyagi[illegible]* takarítása, de kis[illegible] tékben minden [illegible] rul e feladathoz. [illegible] formáló és szerve[illegible] üzemekben a *ké[illegible]* vításáért. Az érzé[illegible] tényt ismertetek [illegible] zottság gazdaságtikai bizottságána[illegible]

A megye gépip[illegible] elmúlt három évb[illegible] készletek pedig 3[illegible] tek. Az okok vizs[illegible] dasági vezetők [illegible] átalakítására, a [illegible] gekre, a TEK-vál[illegible] hiányosságaira, [illegible] gyelem lazaságair[illegible] *ok nélkül.*

De a pártszer[illegible] vezetők azt is v[illegible] hogy a készletgaz[illegible] latoknál sem fejlő[illegible] általában a terr[illegible] növelésének volt [illegible] pedig megbékélni [illegible] akkor a fejle[illegible] [illegible]

Ilosvai Varga István festőművész

A természet forrásából merítve

Ilosvai Varga Istvánnak, a Magyar Népköztársaság Kiváló művészének vasárnap megnyílt kiállítása a szentendrei Művésztelepi Galériában augusztus 27-ig tekinthető meg, hétfő kivételével, naponta 10-től 18 óráig.

Ilosvai Varga István 1895-ben született Kunhegyesen. A Képzőművészeti Főiskola elvégzése után 1924-ben Párizsba ment tanulmányútra, s 1935-ben költözött Szentendrére, azóta ott él és alkot. Személyes találkozása *Rippl-Rónai Józseffel* meghatározta festői indulását. Mindent számba vett, Nagybánya örökségét és a párizsi élményeket. Ő az a festő, aki nem sietett gyors eredmények elérésére. Hiúság, hír, siker nem sarkallta, a lelkületében terjeszkedő varázslatot érlelte. Mi volt ez? *Művészetének forrása a természet.* Innen inspirálódott. Kaktuszok és pillangók lettek igaz barátai, *tőlük.* kölcsönözte az új és új színárnyalatok kifogyhatatlan ajánlatait. Mindez számára nem kuriózum, tudományosan gondozott lepkegyűjteménye festészetének egyik háttere. Ilosvai Varga István nem szűnő hévvel kereste, kutatta a természet tanácsait.

Losonci Miklós: A természet forrásából merítve. Pest Megyei Hírlap, 1978. júl. 11.

Számára a szentendrei környezet, az elmélyülés, a festői vizsgálódás lehetőségeit jelentette négy évtized óta. Itt talált rá igazán arra a posztimpresszionisztikus képi nyelvre, mely szemnek, érzelemnek és gondolatnak egyaránt örömet és távlatot biztosít. *Vérbő és kulturált kolorizmusa* olyan dús, hogy a szerkesztés fegyelmét és szigorúságát sokszor észre sem vesszük, pedig ez minden művének alapja és törvénye. A színek költője Ilosvai Varga István, aki a *répaszedőt* és a *gesztenyefát* egyaránt az élet központjának fedezi fel. Fölényes rajztudását elrejti tényleges szerénységből, pedig *karikatúráinak mértéktartó iróniája* az elegáns vonalvezetés kiemelkedő példája. A görbe utcák színnel értelmezett lejtős medreiben megérzi és kifejezi Szentendre egyedülálló karakterét úgy, hogy *abban természet és ember közös alkotását villantja fel. Naparaforgói,* virágokat öntöző *asszonya, téglahordója, beszélgetői* vidámságot árasztanak. Ez az ő együttérzése. Régebben úgy volt szolidáris, hogy kérlelhetetlenül bemutatta *Derkovits* és *Dési Huber* társaként a 30-as évek *munkanélkülieit, csavargóit,* — ma úgy, hogy a virágokban sűrűsödő színek özönével számolja számunkra a derű óráit. *Önarcképei* életútjának állomásait rögzítik és a kort is, általános emberi jegyeket hordoznak.

Minden képe valamiben előrelépést jelent. Volt szíve, szeme megörökíteni az *aszfaltöntőket, vakolat,* népmesei számelosztással a *három napszámost.* Párhuzammal érzékelteti a *Sikátor* sétálóit, a *burgonyaszedőket* és *birsalmákat.* Színekkel írt költemény valahány képe, a fény csöndesen felizzik pirosakat, zöldeket, szürkéket termő felületein.

Ilosvai Varga István gyűjteményének megteremtése is érlelődik a szentendrei állandó kiállítások sorában. Megnyitása dicséretes volna.

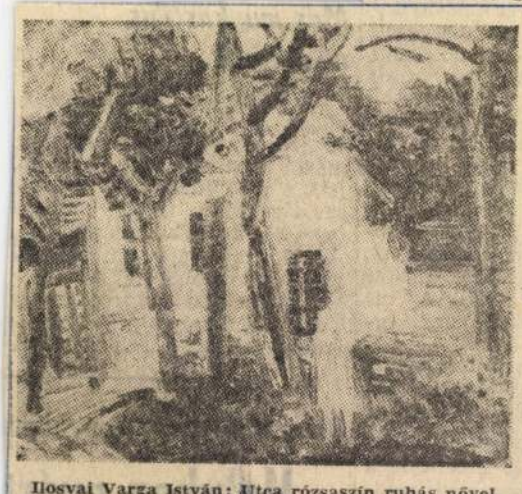

Ilosvai Varga István: Utca rózsaszín ruhás nővel

Losonci Miklós

melőszövetkezeteket választották, úgy látták, hogy ott jövőjük, megélhetésük biztosított, s az eltelt idő ezt igazolta is. Felvetődött azonban a kérdés már az indulásnál: több éves szakszervezeti tagságukat hogyan tudják megtartani az új viszonyok között, ha nem akarnak elszakadni a szervezettől. Ez visszalépést jelentett volna, így tehát *igényt tartottak* szakszervezeti tagságuk fenntartására.

Jogos igények alapján

A szakszervezet felsőbb szervei a tagság jogos igényét figyelembe vette és úgy döntött, hogy a termelőszövetkezetekbe átkerült dolgozók, *az önkéntesség elve alapján megtarthatják a folyamatos tagságukat*, s önálló szakszervezeti csoportokat hozhatnak létre. E csoportok irányítása a legközelebbi mezőgazdasági üzem vagy intézmény szakszervezeti bizottságára tartozik. Ezzel a lehetőséggel Pest megyében jó néhány termelőszövetkezetben éltek is, bízva abban, hogy mihamarabb elérkezik az idő, amikor az alkalmazottak *önálló* szakszervezeti bizottságot hozhatnak létre.

Ennek bekövetkeztével különösen a *gödöllői*, a *ráckevei*, és a *ceglédi* járásokban vált öntevékennyé és aktívvá a szervezeti élet. A *dánszentmiklósi* Micsurin Tsz-ben kísérleti jelleggel több éven át önálló szakszervezeti bizottság működött. A megye termelőszövetkezeteiben 86 szakszervezeti csoport alakult és dolgozott ekkor, csaknem 3100 szervezett dolgozóval. Ezek a szakszervezeti csoportok a saját kérésükre a legközelebbi mezőgazdasági termelő üzem, intézmény szakszervezeti bizottságához tartoztak. Innen kapták a szakszervezeti intézményi segélyeket, jogügyi tanácsokat, üdülési lehetőségeket, utazási kedvezményeket, stb. A bizalmiakat *rendszeresen meghívták* az SZB-ülésekre, bevonták őket a továbbképzésbe. Közös kirándulásokat szerveztek az ország különböző részére. Ez a kapcsolat és tapasztalatcsere éltette és erősítette a szakszervezeti csoportok munkáját, szervezeti életét.

Más munkastílus, módszerek

A választott testületeknek, ahhoz, hogy célratörő munkát végezhessenek fel kellett mérni az alkalmazottak gondjait, s megtudakolni a tsz-vezetőségektől, hogy *miben igénylik a szakszervezet támogatását*, segítségét. Mindezek figyelembevételével kellett megtalálni a törvényeken alapuló egészséges érdekegyeztetést és az érdekvédelem

---

Házgyári gond, a munkae

Helyben gyárt

Ilosvay Varga István, festő

□ ILOSVAI VARGA ISTVÁN festőművész kiállítását Mucsi András művészettörténész nyitja meg július 9-én, vasárnap délelőtt 11 órakor Szentendrén, a művésztelepi galériában.

2.

—: □ Ilosvai Varga István.

Esti Hírlap,

Bp. 1978. júl. 7-

Ilosvai József
szobrászművész

- Hirek. - 9 -

1021 1978.XI.18. Petőfi 10.00 /Z.
Szombat délelőtt.
- - - - - - - - - - -

- Folytatjuk a Szombat délelőtt müsorát.
/Zene/
- Szobor vagyok,fáj minden tagom.
- Ezt a Fészek Klubban ugy facsarták ki egy igen csúnya szobor láttán,hogy Szobor vagyok,fájok minden tagnak. Mindkét változat érvényes arra a szoborra, amelyet Óbudán a Kunigunda utcában látott meg Fodor Csilla.
- Öt éve költöztünk ide a lakótelepre, és akkor már itt volt ez a kis szobor darabokban, és senki nem foglalkozott vele.Hát próbálgattuk valamilyen formában legálisan a lakótelepre áthozatni, teljesen benőtte a fü, gaz, gyerekek ott ugráltak rajta. Teljesen le van töredezve egyébként. Most teremtődött meg a lehetőség tulajdonképpen arra,hogy egy kedves összefogással alakótelepünkre szállitsuk.Hozattunk kocsit,darut ide,aztán átszállitottuk a lakótelepre,
- Csak azt nem tudják,hogy valójában a lakótelepre készült-e,vagy sem.
- Nem. Azt nem tudjuk. Amikor a kulcsokat átadták,akkor az elvtársnő,aki az egész prospektust átadta,tehát a lakás megbizatást, az azt a kijelentést tette,hogy a terület részére készült ez a bizonyos szobor,
- Az az igazság,hogy valahogy az embernek furcsának tünik az,hogy egy ilyen komoly értékü szobor. nem tudom,hogy mennyire lehetne saccolni ennek az állam által dotált árát,mert ugy-e a szobrászmüvész az elkészitette, és hát valahogy kötelességünknek éreztük, és bizonyos fokig felelősséget éreztünk,hogy hát ez a szobor valamilyen formában valahova elkerüljön. Ez a története,hogy áthoztuk a szobrot a lakótelepre.
- Hogyha még sem ide készült, akkor mi lesz?
- Hát kellemetlen dolog lesz egyébként, ha nem ide készült,akkor pechünk van.Akkor azt fogjuk ajánlani az illetőknek,hogy ha veszik a fáradságot, akkor vigyék oda,ahova készült a szobor.
- Remélem,hogy itt marad, mert rengeteg munka és pénz fekszik benne.Azonkivül nagyon meg is szerettük. Szeretük a telep lakói a képzőmüvészetet.És örülünk,hogy nekünk is van egy ilyen térelemünk. képző-
- Egyébként nagyon sajnálom,hogy illetékesek tehetséges müvészeink munkáját igy becsülik meg.
- Ilosvai József szobrászmüvész ennek a sok vihart megélt kis köztéri kutnak az alkotója. Mikor és kitől kapta ezt a megbizást?
- Állami lektorátustól kaptam. Körülbelül 5 évvel ezelőtt. A kutat én elkészitettem,talpazatával együtt megterveztem,átadtam a megrendelőknek, és a kut ügye ugy ahogy volt,eleludt.
- Érdeklődött,hogy mi lesz ezzel a kuttal, mikor állitják föl, vagy egyátalán miért nem állitották fel?

- Hát kérem közben történt azért egy-két mozgás, például azt hiszem az Országos Müemlék Felügyelőség egyszer meginvitált engem egy bizonyos helykijelölési értekezletre. Helyszini szemlére. Az meg is történt. Aztán megint elaludt.
- Hova tervezte eredetileg a kutat?
- Az óbudai lakótelepre, a Kunigunda utcai részre. Másodjára emlitett értekezleten azonban a táborvárosi muzeummal szembeni épület elé helyeztük volna. Ha nem aludt volna ismét el.Lassan, lassan a meghasonlás felé felé vergődik az ember, mert ahogy én látom és érzem, közöny vesz körül bennünket.
- Ön megkapta az alkotásért járó pénzt.
- Igen, természetesen. Természetesen megkaptam, és ezzel le is zárult részemről. A továbbiakban nekem csak a müvezetést kell elvégeznem. Tehát a kőfaragó munkával és a felállitással kapcsolatos teendőim maradtak még föl,azonban miután erre nem került sor, hát én nem tudtam mit csináljak.
- Szentes Lajosné, a Fővárosi Tanács Müvelődési osztályának munkatársa. A III.kerületi Tanács illetékesei azt mondták,hogy ebben a sok vihart megélt kut ügyében Ön tud felvilágositást adni.
-A III.kerületi Tanács azzal a kéréssel fordult hozzánk,hogy segitsünk nekik, megfogyatkozott anyagi eszközeikre való tekintettel abban,hogy ezt a kutat végre helyére tudjuk állitani. Mi átvizsgáltuk a rendelkezésünkre álló terveket, megállapitottuk, hogy uj gépészeti terveket kell készitenl,az épitészeti tervek, is bizonyos módositásra szorulnak. A Főváros 5.ötéves képzőmüvészeti beruházási tervébe ezt felvettük, és mint saját feladatunkat, saját beruházási feladatunkat kezeljuk ezután. A Fővárosi Emlékmü Felügyelőség kiadta a megbizást a tervek készitésére, és reméljük, minél hamarabb a kut a helyére fog kerülni.
- Akkor ez azt jelenti,hogy nem a Fővárosi Tanács rendelte meg ezt a kutat?
- Nem, mi csak akkor kapcsolódtunk be, mikor Kurilla elvtárs a III. kerületi Tanácstól azzal a kéréssel fordult hozzánk, hogy segitsünk rajtuk,hogy a kut már ne ebek harmincadjára kerülve heverjen ott kint,hanem méltó helyére kerüljön.
- Mikor fordult a III.kerület a Fővárosi Tanácshoz ez ügyben?
- Egy jó féléve, egy erős véléve körülbelül.
- Vajon miért nem hamarább?
- És a III.kerület lakói mit várhatnak?
- Ezek a kivitelezési tervek az év végéig elkészülnek. Nagyon szeretnénk jövő, tehát 79.év végére befejezni,azért nem merek pontosabb időpontot mondani,mert aláirt szerződésünk nincs,de mindent megteszünk annak érdekében, hogy felszámoljuk ezt az áldatlan állapotot.
- Dr.Hollósi István, a képzőmüvészeti lektorátus osztályvezetője. Szeretném megtudni,hogy ennek a bizonyos diszkutnak a felállitását, vagy egyátalán elkészitését ki kezdeményezte?
- Még 1966.decemberében a Budai Tégla és Cserépipari V. jelentkezett nálunk az igénnyel, mely igény kerámia kutra vonatkozott.

A Kéző és Iparművészeti lektorátus,mint minden esetben, ez esetben is egy helyszini szemlét hivott össze, a helyszini szemle bizottság javaslatára a lektorátus az igénnyel egyetértett, ezek után kérte fel Ilosfai József szobrászmüvészt, a müvész a tervezési munkával 1971-ben elkészült,ennek alapján megkészült a szobor kivitelezése.
- A müvésznek a munkáért járó honoráriumot ki fizette ki,vagyis ki finanszirozta eddig ezt a diszkutat?
- Az eddigi munkákat, beleértve a kivitelezést is, a lektorátus finanszirozta,
- Kinek a feladata a müvészi munka elvégzése után,hogy gondoskodjon egy-egy szoborról, térplasztikáról, ebben az esetben erről a diszkutról?
- Minden esetben a megrendelőnek a feladata a képzőművészeti alkotás fogadása.
- Nem teljesen tiszta. Végül is ki a megrendelő ennél a kutnál?
- Mint már emlitettem a Budai Tégla és Cserépipari V. amegrendelő, de nem függetlenithetjük az adott területtől. Az adott kerület pedig a III.kerületi Tanács.
- Miután a lektorátus kifizette ezt az összeget. Nem törődik azzal a képzőművészeti alkotással, hát teljesen mindegy az,hogy mi történik vele? tönkre is mehet?
- Nézze, tönkre nem mehet, mint ahogy nincs tudomásunk arról,hogy azért tönkre ment volna. 73-ban végül is kijelöltük most már a konkrét helyét ennek a diszkutnak, a
- Hol van ez a hely?
- A III.kerület Corvin Ottó utca és a Kiscelli ut sarkán kialakitott füves terület.
- Végül is nem a Kunigunda utcai lakótelepen lesz felállitva.
A lakók összeállitották a diszkutat, térplasztika-ként elhelyezték a lakótelepen.
- Hát elég meglepő ez a közlés,mert ilyet nem lehet csinálni.
Én nem azt mondom,hogy az helyes,hogy egy szobor, egy plasztika csak ugy ott heverjen,felügyelet,gondozás nélkül, ledobva egy park eleső zugában. Ez sem helyes,de az sem helyes,hogy öntevékenyen és önként csak ugy fogják magukat,és elszállitják ezeket a darabokat.
- Kifejezetten arról van szó, hogy meg akartuk menteni ezt a térplasztikát, vagy szökőkutat,nem tudom hogy nevezzem. Nagyon szép, nekem nagyon tetszik, a lakóközösségnek is,s ezért ugy határoztuk,hogy azt a mi lakótelepünkön fölállitjuk, és hát itt lesz.
- Reméljük, hogy ott lesz. Ott is marad.Igy kivánná az igazság. Emlékezzenek csak a Kaukázusi krétakör legendájára.Ill. erre az esetre ez sem illik egészen, mert ahogy kiderült,a szobrot eredetileg jelenlegi helyére szánták.Akkor még a Budai Tégla és Cserépipari Vállalat dolgozóinak külön lakótelepet terveztek,szökőkúttal. Aztán a lakótelepet egy-két ház kivételével átvette az OTP, a szökőkút pedig magára maradt.Szerencsére a lakók,ahogy el-

mondták, felelőséget éreztek a szobor sorsáért, és érte, érdekes módon ők képesek voltak cselekedni. Az erre eddig képtelen illetékesek reméljük most nem akarják majd megmutatni, hogy aktáik az erősebbek.

Ilosvai Varga István

Magyar Hirl

Meghalt Ilosvai Varga István

Életének 84. évében elhunyt Ilosvai Varga István kiváló és érdemes festőművész. Temetéséről később intézkednek.

A Kulturális Minisztérium, a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége, az MNK Művészeti Alapja

★

Rippl-Rónai Józsefnél, majd — a Képzőművészeti Főiskolán — Balló Edénél tanult. Szülőhelye, Kunhegyes után Párizs, Budapest és Nagybánya voltak munkásságának állomásai, s 1935-ben végleg Szentendrén telepedett le. Korábbi, konstruktív szerkezetű, barnás tónusú képei itt színesedtek ki és váltak líraivá: csaknem teljesen a szentendrei utcák és virágos udvarok festője lett. Több képét a Nemzeti Galériában őrzik. Halálával érzékeny veszteség érte a magyar képzőművészetet.

gépjárművekben, mezőgazdasági gépekben stb. működő motorok összteljesítménye *többszörösen felülmúlja* a szovjet erőművek összteljesítményét! E motorkapacitásnak több mint 60 százalékát gépjárművekbe, hajókba, építőgépekbe, kisebb

Ilosvai Varga István

Ilosvai Varga Istvánné, az 1978-ban meghalt festőművész özvegye a magyar államnak ajándékozta férje művészi hagyatékát, körülbelül 180 munkát. A gyűjteményt a Pest megyei múzeumok igazgatósága a későbbiekben Szentendrén fogja bemutatni, ahol Ilosvai Varga István élt és dolgozott.

Magyar Nemzet 1980. február 20.

Ilosvai Varga István

In memoriam Ilosvai Varga István

Az ünnepek előtti forgatagban bizonyára csak a művészet legodaadóbb barátai figyeltek fel a szomorú hírre, hogy hosszas betegség után, 83 éves korában, elhunyt *Ilosvai Varga István*, a jeles szentendrei festő, a Magyar Népköztársaság kiváló és érdemes művésze. Sajátos tehetségű, mélyen humanista gondolkozású mestert, az újabb magyar piktúra egyik legragyogóbb koloristáját vesztettük el személyében.

Pályája a nagybányai iskola természetelvű hagyományainak szellemében indult a tízes évek végén, de Rippl-Rónaival való barátsága korán ráébresztette az atmoszférikus látványfestés korlátaira. A húszas évek derekán már a posztimpresszionistákat tanulmányozza Párizsban, akiknek hatására a konstruktivizmus felé tájékozódik. 1934-ben költözött Szentendrére, amelynek festői és emberi viszonylatokat egyesítő, varázslatos atmoszférája csakhamar kiérlelte egyéni stílusát. Hétköznapi tematika, a természettel való szoros összeforrottság, delikát színkultúra és a sohasem feltűnően megnyilvánuló, de mindig jelenlevő szilárd kompozíció alkották műveinek fő vonásait. Festményeiben szerencsésen találkozott a finom hangulatok költészete a lüktető ritmussal, a vallomásos kitárulkozás a tudatos képi szerkezettel.

Ilosvai Varga István elsősorban tájképfestő volt, s e műfajon belül is főként Szentendre festője. Érzékenyen kalligrafált, a gyöngyházszürke, vörös, zöld, sárga és lila különböző árnyalataiban pompázó képein feltárul előttünk a patinás szerb kisváros ezernyi arca, a templomkapuk és temetők csendje, az egymásra torlódó háztetők izgalmas látványa, a szűk sikátorokban megvillanó fények és puhán egybeolvadó színek szivárványos játéka. Ábrázolásai az itt élő ember mindennapjairól, munkájáról is hírt adtak, megéreztették a kisvárosi életforma különösségét, a tradíciók és a jelen sajátos összefonódását. Művészetének fontos tartományát jelentették önarcképei: az évtizedeket végigkísérő kompozíciókban a számvetés igényével vizsgálta önmagát, elemezte szándékait. Élénk szociális érdeklődése a harmincas évek végén gyakorlatilag is közel vitte a munkásmozgalomhoz; ekkor festette Fényes Adolf szegényember-sorozatára emlékeztető munkáscikklusát, egyik legszebb dokumentumát a két világháború közötti haladó művészeti törekvéseknek.

Mint arról egy róla szóló televíziós portré kapcsán a nagyközönség is meggyőződhetett, gondolkodónak, természettudósnak sem volt akárki: páratlan lepkegyűjteményének, kaktusztenyészetének messze földről csodájára jártak. Tavaly nyáron, amikor meglátogattam — megejtő figyelmességgel, ismerve festészetéről írott kritikáimat, Ő sürgette a megismerkedést — büszkén mutogatta kincseit, valahányszor megjegyezve, hogy mindezt a közösségnek szánja, a Nemzeti Múzeumra hagyományozza. Magát elosztogató, másokért élő, önzetlen ember volt, olyan jellem, aki nemcsak művészetével, hanem életformájával is példát mutatott. Méltó arra, hogy megőrizzük emlékét!

Tasnádi Attila

— **A Magyar Rádió irodalmi osztálya** és a TIT József Attila Szabadegyeteme a Történelmi jelenidő c. sorozatban az 1953—57 közötti esztendők magyar irodalmáról rendez kerekasztal-beszélgetést, január 8-án, hétfőn este 6 órakor a Kossuth Klubban. A beszélgetés résztvevői Bodnár György irodalomtörténész; Domokos Mátyás irodalomtörténész; Juhász Ferenc költő és Király István akadémikus. Vitavezető: Béládi Miklós irodalomtörténész. Közreműködik: Jancsó Adrienne.

Népszava 1979. január 5.

termeszeparancs, vagy a társalom szent szokása, gy az ember utódokat z létre? Néhány kedns napért, hónapért űgök ezreit veszi a akába; a magatehetetn porontyért él, arra res, mikor élhetné a ját életét! *Kétszerket*t magyaráz ennek a pontynak, nyakába veszi ndját-baját. Azután a ronty fölnő, a törvény *ra* kényszerítheti, hogy ni pénzt kapott, adja ssza a szüleinek — tars gyanánt — arra azonn soha, hogy az életét *yanúgy felezze meg* a üleivel, ahogy azok tetk vele. Ezzel szemben a ronty *ordít, ágál, szón kér, felelősségre n*, de vele *tilos* ordíni, ágálni, számon kér, felelősségre vonni. Az toba szülők meg hüe módjára várják, hogy egykori poronty, aki emrég sámlira állt, gy fölérje a szekrény ját, most *hívja fel őket* lefonon, írjon egy kénem tetszik nekik a dolog, a gyerekek időnként újra fölfedeznék mindazt, ami már rég fölfedeztetett, s elölről kezdenék az egészet. A végeredmény azonban *mégis az élet.*

Ezért van, hogy *George Levitan úr* furcsa kísérlete némelyeket fölháborít, a többséget viszont csak *kuriózumként* érdekli. Ha az épp gyermekével csatázó szülőnek fölolvasnánk a *Levitanstownról* szóló újsághírt, jóllehet épp most átkozta a pillanatot, mikor először gondolt gyermekére, a hír hallatán *mégis* a fejét csóválná: ilyen *ostobaságot;* hát kihalna az emberiség!

Mert végső soron az *önfenntartás és a fajfenntartás* mellé felsorakozik egy érzés is: *a szeretet,* az új nemzedék szeretete, az iránta érzett olthatatlan vágy.

Így, ilyen egyszerűen fognak elpusztulni *a gyerekek nélküli városok...*

Szántó Péter

Ilosvai Varga István, kstő

Meghalt Ilosvai Varga István

A Kulturális Minisztérium, a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége, valamint a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja mély részvéttel tudatja, hogy életének 84. évében elhunyt *Ilosvai Varga István* festőművész, a Magyar Népköztársaság kiváló művésze. Temetéséről később intézkednek.

*

Rippl-Rónai Józsefnél, majd — a Képzőművészeti Főiskolán — Balló Edénél tanult. Szülőhelye, Kunhegyes után Párizs, Budapest és Nagybánya voltak munkásságának állomásai, s 1935-ben végleg Szentendrén telepedett le. Korábbi, konstruktív szerkezetű, barnás tónusú képei itt színesedtek ki és váltak líraivá: csaknem teljesen a szentendrei utcák, virágos udvarok festője lett. Több képét a Nemzeti Galériában őrzik. Halálával érzékeny veszteség érte a magyar képzőművészetet.

– : Hét

8

Népszabadsá

ec. 20

Ilosvai Varga István festő

(Kunhegyes, 1895. aug. 31 –

1917-22 – a Képzőművészeti Főiskolán Balló Ede volt a mestere

1924 – Párizsban dolgozott

1933-34 – vendégként dolgozott a szentendrei művésztelepen

1935-ben telepedett le Szentendrén

1941 – tagja lett a Szentendrei Festőt Társaságának

1965 – a Munkaérdemrend ezüst fokozatát kapta

1968 – Érdemes Művész

1974 – Kiváló Művész

1975 – a Munka érdemrend arany fokozata

Fontosabb kiállításai: 1928 – Bp. Nemzeti Szalon, 1937 – Bp. Tamás Galéria, 1938 – Debrecen, Déri Múzeum, 1942 – Bp. Műbarát, 1944 – Bp. Műbarát 1944 – Bp. Ernst Múzeum, 1948 – Bp. Fényes A. terem, 1953 – Szentendre, Ferenczy Múzeum, 1954 – Szentendre – Ferenczy Múzeum, 1958 – Bp. Ernst Múzeum, 1959 – Szentendre – Ferenczy Múzeum, 1960 – Jászberény – Jász Múzeum, 1967 – Bp. Ernst Múz, 1970 – Szentendre, Ferenczy Múz, 1975 – Bp. Ernst Múz.

Kiállítása a szentendrei Művésztelepi Galériában

– 1978. julius, augusztus.

– katalógus a könyvtárban –

Rosvai Varga István

Ilosvai - Varga István

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy

Ilosvai-Varga István

festőművész

Kiváló és Érdemes Művész, a Munka Érdemrend arany és ezüst fokozatának kitüntetettje

1978. december 18-án 83 éves korában elhunyt.

Temetése 1979. január 6-án, szombaton délután 2 órakor lesz a **szentendrei Szabadságforrás úti új köztemetőben.**

EMLÉKÉT TISZTELETTEL MEGŐRIZZÜK!

Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége

Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja

Felesége, Unokatestvére, Rokonai és Barátai.

1021

1974. ápr. 1. Kossuth 19.oo /11/ M.

Esti krónika.I.

- A hazai események egy része már felszabadulásunk 29. évfordulójával kapcsolatos. A Parlamentben átadták a "kiváló- és érdemes művész" címeket. Kiváló művész lett Egri István, Lukács Margit és Sinkovits Imre színművész. Faragó András, az Operaház magánénekese, Ilosvay Varga István festőművész, Márk Tivadar jelmeztervező és Mihály András zeneszerző. Néhány új kiváló, ill. érdemes művésszel beszélgetett Király Edit.

102

- Valahol tényleg egy nemzet, egy nép megbecsülését érzi az ember és ujabb erősitést és lenditést a további munkához,
- Sinkovits Imre mondja ezt, a "kiváló művész" kitüntetés átvétele alkalmából a Parlament vadásztermében, amikor mindenki kissé meghatódott. Néhány perccel korábban művészi munkájának alkotó tevékenységének hivatalos elismerését jelképező kitüntetést vett át, Aczél György miniszterelnök-helyettestől.
- Jelenleg két televizios film forgatásában vagyok, ezen kivül a szinházban Vanpilovnak:A mult nyáron történt cimü drámájának próbája folyik, e hónap 19-én lesz a bemutató és természetesen a jövő szezonban felujitandó Lear király-ban a régi szerepemet játszom Kentet és a Bánk bán cimszerepét.

- Én tulajdonképpen kétlaki lény vagyok, nappal a Tömegkommunikációs Kutató Intézetben dolgozom, folyóiratokat, könyveket szerkesztünk, szerkesztek, este pedig 10 órától a Rádió stúdióiban dolgozom. Most két darabra készülök, az egyik Tyenterkovnak a "Tavaszi tótágas" cimü rádiójátéka, a másik pedig az "Északnyugati átjáró" cimü hires ifjúsági regény öt folytasásos feldolgozása.
- Dr Cserés Miklóst hallgatta most ki a mikrofon, a Magyar Rádió immár fél félévszázados történetében első izben adományoztak rádió-rendezőnek "érdemes művész" cimet.

- A szinésznő számvetése.Kohut Magda "érdemes művész".
- Bármilyen furcsa azok közé tartozom aki nagyon keveset játszott életében. Néha jött egy- egy olyan feladat amiben talán azt a sok, sok visszafolytott energiát az ember igyekezett még hasznositani, szörnyü szó,- dex nem hasznositani, ezt élni kell ez nem munka, ez nekem hobbym hogy én ezt csinálom.
Én nem vagyok már fiatal, sokminden elment, ami már nem jöhet vissza, amit nem lehet eljátszani. Tehát ami előttem van, hát nem tudom, majd kiderül, de még van akaraterőm.

- Bukor Péter filmrendező, a "Századunk" sorozat alkotója ugyancsak érdemes művész lett. Kb egy éve már, hogy kinevezték a hiradó és dokumentum filmstúdió vezetőjévé. Ezért hiányzik a képernyőről a "Századunk" ?
- Tulajdonképpen ugyanazt csinálom mint eddig és attól függetlenül, hogy abban a stúdióban dolgozom, amely a Filmgyár kebelébe tartozik, érzésben meg gyakorlatban is nem szüntem meg a Televizió némileg neveltjének is érzem magam, és a "Századunk"-on is dolgozom. Remélem, hogy az év végére, a jövő év legelejére több uj ilyen filmsorozat el fog készülni.
- Most milyen témakörben dolgozik?
- Magyarország története a II. Világháború alatt az 1942 és 1944 közötti időszakban, együtt azokkal a világeseményekkel amelyek ezt az időt meghatározzák.
- Hát ez lesz a "Századunk" legközelebbi témája.

1021

1980.IX.12.
Tv-híradó 1.

- Öt évvel ezelőtt 80.születésnapján látogattuk meg a szentendrei festészet egyik legjelesebb jellegadó alkotóját Ilosvay Varga Istvánt.
85.születésnapját tisztelői szomoruságára már nem élhette meg. Igy csak az öt évvel ezelőtt készült filmünkről idézzük szavait.Akkor legkedvesebb poétájáról Adyról beszelgettünk.

- Kettejük müvészet szemléletében lát e valami hasonlóságot?

- Hát mit mondjak - a magyarság szeretete meg a müvészetnek a komolysága, mert nagyon komolyan vette mindig a müvészetet. Ugy láttam Adynál is, szóval ilyen dolgok kapcsolnak ö sze

- A 85. születésnapot a müvész halála után is mégis csak mindannyiunk ünnepévé tudta tenni özvegye mégpedig azzal, hogy a képeket felajánlotta a köz javára.Hogyan született ez a szép elhatározás?

- Férjem kivánsága az volt, hogy ne szórjam szét a képeit a halála után. Én eleget tettem a kivánságának és nagy meg-

Ilosvai Varga István festőművész

nyugvást jelent nekem az, hogy biztonságban lesznek a képei.

- Ezek a képek a Pest megyei Múzeum Igazgatóságának a birtokába kerültek, mi lesz a további sorsuk?

- Az a celunk, hogy ez a gazdag életmü, a 175 darabból álló festménysorozat a közeljövőben Ilosvay Varga István nevét viselő emlékmúzeum falaira kerüljön. A Múzeum szerencsésnek érzi magát, hogy a szentendrei festők ennyi hagyatékot ajánlanak fel nekik?

- Igen, szerencsésnek érezzük magunkat hiszen Szentendre a festők városa, az idelátogatókat eddig hét életmüvet bemutató kiállitás fogadja. Az Ilosvay hagyatékkel pedig bővülni fog ez a sor.

- Az Ilosvay Varga hagyatéknak csakugyan Szentendrén lehet a legméltóbb helye. Az illetékesek most töprengenek rajta, hogy hol lesz a végső otthona Szentendrén Ilosvay Varga István képeinek.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1980 1 0?

Tiszatáj

Imre Lajos, grafikus

1021

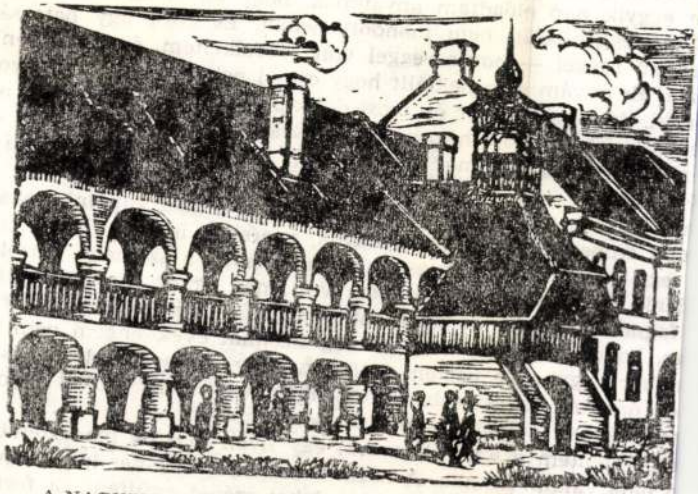

A NAGYENYEDI KOLLÉGIUM (IMRE LAJOS METSZETE)

akkor evvel úgy valahogy megnyugtattam ma
tizenhárom éves lehettem, amikor először elmer
an voltunk akkor is, apám valahol Visegrádor
tott, hogy az osztálytársaim mondtak mindenfél
n eggyik nap előadtam anyámnak, hogy én el
És ő eggyáltalán nem mondott nemet. És ett
edtem reggel — borús reggel volt — felkelten
zni! És anyám meg nekiállt hogy csinál nekem
neki, de csinálta, mer én most dolgozni megyek. Teát főzött, meg krumplit
erbe, zsírt is adott hozzá, úgy látszik volt még azér zsírja — és nekem
zlett az a reggeli, mer tudtam hogy azér van, mer dolgozni megyek! Az
ép volt!
n a vasúthoz. A sinek közt kellett volna a gazt kapálni. Sokan álltak már
ebb emberek, fiatalok, asszonyok, gyerekek is. Ott álltunk, aztán egy idő
egy egyenruhás vasutas, és mondta hogy a személyi igazolványokat ké-
lenki elő. Hát az nekem nem volt még akkor. Úgyhogy már gondoltam,
fognak fölvenni, de azér hátha mégis — végigálltam a sort. És a végin
ák, hogy amér nem vagyok még tizenhat éves, engem nem tudnak alkal-
akkor irigykedve néztem a többit, hogy mennek melózni, és majd kapják
os órabért, és eszembe jutott hogy most pénz nélkül fogok hazamenni,
ndenképpen dolgozni akartam, pénzt keresni —
or elmentem a Királyhoz. Aki egy ilyen maszek parasztember volt. Hogy
a nála valami munka. A házától utánaküdtek, mer kiment már, úgy talál-
réten, és akkor mondta hogy lehet szénát gyűjteni, öt forintos órabérér.

Ilosvai Varga István, festő

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁST nyitottak meg pénteken a szentendrei képtárban Ilosvai Varga István festőművész képeiből. A mostani tárlaton bemutatják több köz- és magángyűjteményben őrzött művét is.

Népszabadság 1984. V. 5.

Ilosvai Varga István

Ilosvai Varga István festőművész életművét bemutató gyűjteményes kiállítást nyitottak meg pénteken a Szentendrei Képtárban. A hat esztendővel ezelőtt elhunyt festőművész 1935-től élt és dolgozott a városban.

◆

A Vigilia új száma az öku-

Magyar Nemzet 1984. VI. 5.

Ilosvai Varga István

Ilosvai Varga István festő, kiváló művész születésének 90. évfordulója alkalmából koszorúzási ünnepséget rendez a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége a művész szentendrei köztemetőben levő sírjánál augusztus 31-én, szombaton délelőtt 11 órakor.

Magyar Nemzet 1985. VIII. 22.

Ilosvai Varga István festőművész

ILOSVAI VARGA ISTVÁN festő, kiváló művész születésének 90. évfordulója alkalmából koszorúzási ünnepséget rendez a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége a művésznek a szentendrei Köztemetőben levő sírjánál augusztus 31-én, szombat délelőtt 11 órakor.

Népszabadság, 1985. VIII. 22

Ilosvai Varga István

Magyar Hírlap

Kedd, 1984. június 26.

Koranyári képek

Tárlatok Szentendrén

AHOGY A FRISS MŰVEK egyre inkább a művészet személyességét hangsúlyozzák az utóbbi időben, úgy szaporodnak az olyan kiállítások, amelyek igen figyelemre méltók a műveszetpszichológia, az alkotás lélektana, az alkotó személyiségének megismerése szemszögéből. Ilosvai Varga István jelenlegi, a szentendrei képtárban rendezett emlékkiállítása egyúttal a művész hagyatékának első teljes bemutatása. Azokat a képeit láthatjuk együtt, amelyekkel körülvette magát, amelyeket fontosnak tartott megőrizni, hogy állandó mércéjét adják további munkásságának". Ezen idézet a szentendrei kiállítás katalógusának bevezetőjéből való, s egycsapásra a probléma közepéhez vezet el minket.

Ezen a tárlaton ugyanis nem alkalomszerű válogatást kapunk a főművekből, nem egy festői életpálya emblémáját vehetjük szemügyre. Az a néhol kusza, meghökkentő fordulatokban gazdag kép, amely ezen az emlékkiállításon összeáll, az alkotási folyamat kínszenvedéseinek, nehézségeinek, bizonytalanságainak képe. Vannak — kevesen — olyan elszánt, monomániás tehetségek, akik a külvilágtól alig érintve járják pályájukat. Ilosvai Varga István, a művészek többségével együtt, nem ilyen volt. Pontosan érzékelte korát, s bár nyilvánvalóan az alkata szerinti kifejezési módokat kereste, nem maradt érintetlen mások elképzeléseitől sem. Ha a korra a szociális érzékenység volt a jellemző — mint a harmincas évek első felére —, ilyesfajta motívumok nála is felbukkannak. Ha a tisztesség befelefordulást kívánt, mint két évtizeddel később, posztgresham külsőségek közepette, de festészete erre kanyarodott.

Ilosvai Varga István életművének erényeit nem kell újra felsorolni, a kritikai elismerés már életében sem kerülte el őt. Vérbeli koloristának, igazi, karakteres szentendrei alkotónak tartják főművei alapján. Vitatkoznom kell a katalógus előszavával: a műteremben nem a mércét szabó képek maradtak. A próbálkozások, a kísérletek, a zsákutcák, a folytatásra váró gondolatok tára egy-egy alkotó raktárpolca. Ez a szentendrei kiállítás, melyen bizony szép számmal láthatunk nem sikerült, megoldatlanul hagyott képeket, mégis érdekfeszítő, ha hajlandók vagyunk követni a művészt teremtő akaratának bukdácsoló formálódásában.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI festő, *Németh* József újabb képei láthatók ez alkalommal a Művésztelepi Galériában. Különös érzés Németh József parasztikonjait éppen Szentendrén újra nézni. A jól ismert képek e nemes és míves művészeti hagyományú városban új értelmezést kapnak. Élesebben fogalmazva: jobban előtűnnek hibáik.

Nem hiszem, hogy van még műbarát, akinek be kellene mutatni Németh József festészetét. A hatvanas években Vásárhelyre telepedett művészgeneráció *Szalay* Ferenc mellett legfontosabb alkotója nagy festészetet teremtett akkor a különféle monumentális iskolák, megújuló realizmusok elegyeképpen. E képek erőtartaléka a közösség volt, az a közösség, amelyről utóbb bebizonyosodott, hogy csupán művészeti karakterű, s nem olyan erős, mint remélte volt. A tartalékok nélkül pedig egyre nagyobb kitérőkre kényszerült az alkotó, hogy fel-felfrissítse eszköztárát.

A Szentendrén most kiállított, újabb festmények között találunk például olyanokat, melyek egészen direkt módon valamiféle indiai folklorizmus jegyében fogantak — s ilymódon keresettségük, édeskésségük már jócskán a kvalitás rovására megy, találhatók viszont olyan munkák is, amelyek a korábbi szín- és formavilágot kísérlik meg elmélyíteni még szükszavúbb, még ökonómikusabb módon. E képek Németh József egyre központibbá váló témájáról, a magányosságról szólnak. A furcsa festőtechnikájuk révén lekopottnak tűnő képtáblák között van egy-kettő, mely olyan bensőségesen szól az egyedüllét ridegségéről, mint *Kokas* Ignác emlékezetes ginzapusztai plextoli vázlatai. E sorozatba tartozónak érzem a *Tarka tehenek* (1978), a *Bárányok* (1983) és a *Kukoricafosztók* (1983) című táblákat.

KIÁLLÍTÁSOKON SOKAT szereplő „kismester", *Szüts* Miklós festő állította ki újabb, kisméretű grafikáit a főtéri Műhely Galériában. Szüts Miklós eddigelég arról volt ismert, hogy felfogásmódja, képeinek karaktere igen közeli volt a hazai nonfiguratív festészet egyik mesterének, Váli Dezsőnek a művészetéhez. Új műveivel sem távolodott el igazán e vonzáspályától Szüts Miklós, olyan technikákkal, például újságpapírkollázsokkal próbálkozik, amelyekkel Váli korábban már sikert aratott. Mégis, mintha behízelgésüket mellett is mélyebbé, kissé őszintébbé válnának ezek az új munkák. Egy-egy jól megnevezhető érzést, hangulatot próbál megragadni Szüts Miklós — a nyár fülledtségét, a gyász reménytelenségét — sajátos anyagokkal, tépett hullámpapírdarabokkal, egymásra rétegezett színes papírlapokkal, s kevés színnel, formafeszültségekre épülő komponálásmóddal.

ÚJ NEVEKKEL és szokatlan stiláris lelemenyekkel kell ismerkednünk a Vajda Stúdió mostani kiállításán. *Szörtsey* Gábor talán két éve él Magyarországon, *Krizbai* Alex még csupán néhány hónapja, s mindketten erősen magukon viselik egy másfajta iskolázottság, más művészeti hagyomány nyomait. E két fiatal festőn kívül a színten nemrég hazánkba települt *Jovián* György, az, aki e másfajta iskolázottságot leghatásosabban képviseli, remélhetőleg serkentőleg hatva a budapesti főiskoláról kikerülő kortársakra.

De fordítsuk figyelmünket most az újonnan bemutatkozókra. Szörtsey Gábor az, aki kettejük közül az érettebb, erősebb tehetség, ugyanakkor aki — most épp újat keresve — bizonytalanabb, kiforratlanabb munkákkal állt elénk. A kitűnő felkészültség szürrealista, fauves, sőt szecessziós tanulságokkal is megerősíti őt, ahogy megpróbál az „új vadak" módjára festői lenni, túllépve a korábbi érzékeny, személyes konceptualitásán. Nagy színfoltokat rak fel Szörtsey, archetipikus formákat sejtet, anélkül, hogy e festőiség-kavalkádból ki tudta volna építeni a maga saját — számunkra is érdekes — mitológiáját.

Krizbai Alex — úgy tűnik a bemutatkozás kényszere miatt — sebtiben elkészült művekkel állott elő, amelyek egy elsajátított ismeretanyag felmondásával szolgálnak. Fejformákba festői elemeket helyez el, mintegy a belső világokat jelezve. E sajnálatos hevenyészettség érthető, első jelentkezéskor elfogadható is, s felkelti kíváncsiságunkat kidolgozottabb munkák iránt.

(bán)

Milyen kibontakozás v

MEGÚJULÓ GAZDASÁG

Írta: dr. Simán Miklós, a Hazafias Népfront gazdaságpolitikai munkabizottságának tagja

A lakosság reáljövedelme az utóbbi években stagnál, egyes rétegeknél csökken. Érthető, hogy ez sok emberben ellenérzést kelt. A gondolatok két alapkérdés körül összpontosulnak. Az egyik: *egyetlen kivezető út-e az életszínvonal stagnálása, sőt csökkenése, vagy lehetne más megoldást is találni?* A másik: *milyen kibontakozás várható ebből a helyzetből, melyek a lehetőségei a jövedelmek, a fogyasztás gyorsabb növelésének?*

A kevesebb is több lehetne

A jövedelemelosztás jellemzéséhez abból lehet kiindulni, hogy a *fogyasztás* és a *felhalmozás* aránya nálunk hosszú évekig viszonylag stabil volt. Az utóbbi években viszont a felhalmozás aránya jelentősen csökkent: az 1970-es években háromnegyed—egynegyed volt a megoszlás, a 80-as években a felhalmozás egyötödre—egyhatodra szűkült.

Felvethető a kérdés: létezik-e optimális arány a fogyasztás és a felhalmozás között? Nyilvánvaló, hogy van ilyen optimum, ez azonban nem függetleníthető *a mindenkori gazdasági körülményektől.* Alapvetően politikai kérdés annak eldöntése, hogy egy adott helyzetben — jelenleg például a kisebb itthon felhasználható összes jövedelem mellett —, meddig lehet a felhalmozás arányát, mértékét visszafogni. Ezzel azonban óhatatlanul a jelen és a jövő ellentétével kerülünk szembe: *nem „fogyasztjuk-e el jövőnket" alacsony felhalmozás esetén?*

Ez a helyzet sokakat aggaszt. Míg korábban nemzetközi összehasonlításban a magas felhalmozási hányadú országokhoz tartoztunk, most a legalacsonyabbak közé csúsztunk vissza. Ez azért is veszélyes, mert a „beruházási képesség" csökkenése következtében később csak igen nehezen lehet a folyamatot ismét felgyorsítani, esetleg az visszafordíthatatlanná is válhat.

Fontos megjegyezni, hogy itt *nem kizárólag mennyiségi problémáról van szó,* hanem inkább a célok helyes megválasztásáról. Ma is jelentős összegeket költünk fejlesztésekre, de sok esetben ez nem hozza meg a kívánt eredményt. Nagyon valószínű, [illegible]

szonylag kevesebb pénz jut a feldolgozó ipar korszerűsítésére.

Ez utóbbi, az *infrastuktúra* fejletlensége nemcsak a termelés gazdaságosságát rontja, hanem a lakosság életkörülményeit is hátrányosan befolyásolja. Gondolunk itt elsősorban a lakásokkal való ellátottságra, a távbeszélőhelyzetre, az egészségügyi és oktatási hálózat színvonalára. Nyomatékosan hangsúlyozni kell, hogy az infrastruktúra gyorsabb fejlesztése elengedhetetlen a további fejlődés szempontjából.

Nemzeti jövedelmünk hazai felhasználásának másik nagy „tétele" a *fogyasztás.* Ez két jelentős részből áll: a közületek és a lakosság fogyasztásából. A közösségi anyagi fogyasztás — ahová elsősorban a költségvetési szervek kiadásai tartoznak — racionalizálható, növekedése lassítható, ez azonban mértékénél fogva (az összes jövedelem 10—12 százaléka) a fogyasztás-felhalmozás arányát, illetve a lakossági fogyasztást csak viszonylag kevéssé befolyásolja.

A *lakosság fogyasztását* nézve az a gond, hogy az utóbbi években a jövedelmen belül nem a teljesítményhez kötött bérek aránya nőtt, hanem a társadalmi juttatások mértéke emelkedett. Ez az arányváltozás stabilizálja a társadalmi juttatások igénybevételét, ugyanakkor *szűkíti a teljesítményekkel összefüggő, ösztönzésre felhasználható jövedelemrészt.*

A társadalmi juttatások jelentős része szociálpolitikai célokat szolgál. Nyilvánvaló, hogy csökkenő jövedelem esetén — ami korunkra jellemző — megnő a szociálpolitika jelentősége. Éppen ezért kerül egyre inkább a viták középpontjába az a probléma, hogy a szociálpolitikát — a juttatásokon keresztül — *minden réteg* részére egységesen kell-e érvényesíteni (ingyenes szolgáltatásokként), vagy inkább az *egyes rétegek* (hátrányos helyzetben lévők) helyzete alapján kell nyújtani a juttatásokat pénz formájában vagy természetben. Nagyon valószínű, hogy az utóbbi a kedvezőtlen jövedelmi helyzetben levő rétegeket jobban segítené, az egyenlő kibontakozási lehetőséget jobban megteremtené.

Életcélok és az ösztönzés

A felhalmozásról, fogyasztásról vitatkozva mindig eljutunk a szocialista életmód, az életszínvonal kérdéséhez, „értékeink" újbóli megfogalmazásához. Az *életcélok* tekintetében ma talán a legsúlyosabb probléma az anyagiasság előtérbe kerülése, a személyiség jobb kiteljesülését segítő szocialista társadalmi célok — mint például egymás segítése, a kollektív érzés erősítése, az emberi kapcsolatok, az önmegvalósítás eszméje — rovására: gazdasági gyakorlatunk ennek az ellentmondásnak a feloldására sem adott még választ.

Amint arra sem: *miként ösztönözzük az embereket a főmunkahelyen nagyobb teljesítményekre.* Az utóbbi években ugyan megjelentek a kisvállalkozások, amelyek másodállásban, mellékfoglalkozásban többletjövedelem szerzésére teremtenek alkalmat. Ez azonban korlátozott, csak azoknak nyújt lehetőséget, akik egyrészt kellően vállalkozó szelleműek — *esetleg pénztőkéjük is van* —, és képzettségük, képességük alapján részt tudnak venni ilyen tevékenységben. Ugyanakkor a lakosság jelentősebb része — elsősorban a már kevésbé aktív nyugdíjasok, a fizikai munkában, több műszakban dolgozók — kevésbé tudnak bekapcsolódni ilyen tevékenységekbe, s ez a körülmény további társadalmi egyenlőtlenségeket okoz.

Érdemes talán itt egy foglalkoztatáspolitikai gondolatot is fölemlíteni. A teljes foglalkoztatás érvényesítése szinte megszüntette a csak háztartási munkát — a gyermeknevelést, az otthoni öreg- és beteggondozást — végzők kategóriáját. Ezek helyett társadalmi meg-

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy

Ilosvai-Varga István

festőművész

Kiváló és Érdemes Művész, a Munka Érdemrend arany és ezüst fokozatának kitüntetettje

1978. december 18-án 83 éves korában elhunyt.

Temetése 1979. január 6-án, szombaton délután 2 órakor lesz a **szentendrei Szabadságforrás úti új köztemetőben.**

EMLÉKÉT TISZTELETTEL MEGŐRIZZÜK!

Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége

Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja

Felesége, Unokatestvére, Rokonai és Barátai.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Ilosvai Varga István festőművész (1895–1978)

PESTI MŰSOR
1984

1021

SZENTENDRE

Új kiállítások a múzeumvárosban

A *Szentendrei Képtár* hagyományosan a városban élő és alkotó művészek munkáival ismerteti meg a látogatókat. Ezen a nyáron három, egymástól eltérő művészeti ág képviselői mutatkoznak be a kiállításokon. Június második feléig egy lezárt életművet, *Ilosvai Varga István* festőművész hagyatékát tárják a nagyközönség elé. A hat éve elhunyt mester 1895-ben Kunhegyesen született, itt alkotta első művészi zsengéit. Fiatalon a fővárosba került, és *Rippl Rónai* tanítványa volt a szabad iskolában. Itt ismerkedett meg a modern művészettel, amely nem hagyta nyugodni. Hajtotta a kíváncsiság Párizs felé, hogy mi újat láthat a világ művészetének fővárosában. Tanulmányozta a régi nagyok munkásságát, figyelte a különféle izmusok és irányzatok harcát. Bár művészileg érlelődött, kifejezőkészsége fejlődött, egyik véglet sem tudta hatalmába keríteni. Hazatérve úgy érezte, hogy a nagybányai iskola hagyományai azok, amelyek közel állnak hozzá, többször el is utazott a városba és ott dolgozott. A történelem végül egy országhatárral véget vetett a látogatásoknak. A Magyarországon maradt művészek a főváros szomszédságában, Szentendrén és környékén felfedezték az új „Nagybányát". *Réti István* növendékei 1929-ben megalapították a *Szentendrei Festők Társaságát*. Ilosvai Varga is letelepedett a városban, 1935-ben kertes házat vásárolt. Verandáján pozsgás növényeket termesztett, a környék rétjein lepkegyűjteményét gyarapította, és közben élményeket gyűjtve alkotott. A természet és a város varázsa lenyűgözte. Haláláig festette párás, finom csendéleteit, utcarészleteit. Míg élt, Szentendrét második szülővárosának vallotta.

Június végétől augusztus elejéig *Molnár Edit* fotóművész szentendrei művészportréit tekinthetik meg a látogatók. E viszonylag fiatal művészeti ág, a fotózás titkairól lebbenti fel a fátylat. A művész lencséjével megörökíti a töprengés, a gondolkodás, az alkotás gyötrelmes szépségeit, betekint a műtermekbe, és a megismételhetetlent, a múló pillanatot filmre rögzíti. Csak azt a „pillanatot" kell érzékelni, a többi már mechanikus munka. De ez jelzi a fotóművész és fényképész közötti különbséget is.

Kőhidi Erika

Ilosvai Varga István: Sikátor (1935)

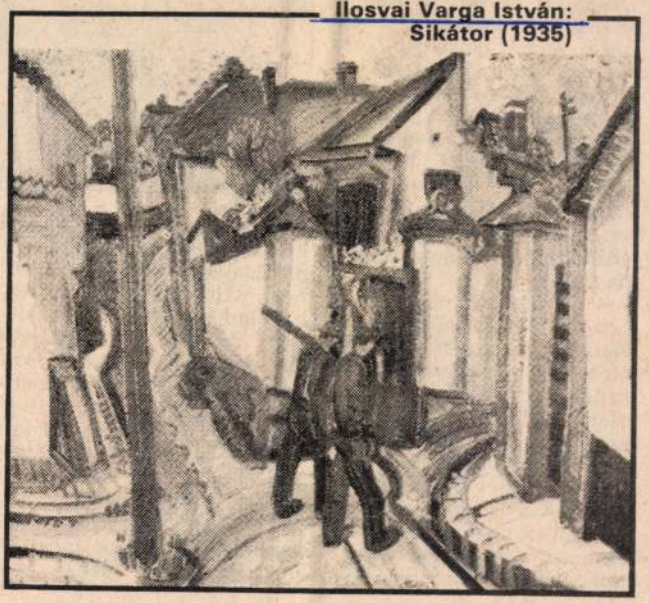

KÉPZŐMŰVÉSZET

Kecskemét

edényeket — b
joskorsókat, tá
és járai írókáz
vinci kancsóka
ket, XVIII—XIX
ványokat, bútc
zővásárhelyi és
kasok remekei
zatlan fekete edényeit, sárospataki kerámiákat, mezőcsáti ólommázas kerámiákat, butellákat, a Duna-Tisza közéről való lakodalmas fazekakat, aratótálakat, ikerfazekakat, szűrőtálakat, tejesköcsögöket, Csákvár jellegzetes csíkos edényeit, alföldi mángorlókat, díszes mosósulykot, guzsalyt, festőművészek alkotásai is megtalálhatók, így például *Munkácsy Mihály, Benczúr Gyula, Zichy Mihály, Réti István* mesterműveiben gyönyörködhetünk. Egy külön teremben láthatjuk Bozsó János festményeit. Bozsóét, aki a paraszti életforma minden rezdülését jól ismeri, s aki

kutatta, s ma is kutatja a falvak tárgyait. Először csak a műtermét varázsolta otthonosabbá cserepekkel, fafaragásokkal, aztán egyre szenvedélyesebben kezdte gyűjteni a letisztult formavilágú köcsögöket, festett tányérokat, irottas ládákat, múlt századi poharakat, porcelánokat, régi bútorokat. Az évek múltával így a gyűjtemény túlnőtte műterme falait, s arra az elhatározásra jutott 1975-ben, hogy szülővárosának adományozza, város környéki tanyáját pedig alkotóházként hagyja Kecskemétre.

A Bozsó-gyűjtemény az 1786-ban épült műemlék jellegű *Klapka*-házban — új kiállítótermek hozzáépítésével — kapott otthont. Öt évvel ezelőtt nyílt meg a kiállítás, amely néprajzi, egyház-, ipar- és képzőművészeti anyagból áll. A kitűnően rendezett bemutatón a Felvidékről és Erdélyből származó gazdag népi kerámiai és hutaüveg anyagot, habán, fehér alapmázú csigatésztacsinálókat láthatunk. A gyűjtemény legrégibb darabja egy XIV—XV. századi festett láda. Egy külön teremben láthatók a szakrális tárgyak, keresztek, kegyképek, naiv szobrok, ónedények, ikonok, imazsámoly, dombormű-vek. Figyelemre méltó egy múlt századi módos polgári család berendezési tárgyai, valamint az igen értékes és gazdag üveggyűjtemény. Talán a leglátványosabb a régi kerámiák és porcelánok — meisseni, bécsi, höchsti, prá-

bensőségesen, közvetlen természetességgel, virtuóz biztonsággal jeleníti meg a természetet, és a benne élő embereket realista hangvételű képein.

A hihetetlenül gazdag és sokszínű kiállítást pénteken, szombaton vasárnap délelőtt 10-től délután 6 óráig tekinthetik meg az érdeklődők.

csorba

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 JUN 23

NAPLÓ (VESZPRÉM)

Ilosvai Varga István, festőművész, 1895-1978.

1021

Szentendre képköltője

Ilosvai Varga István emlékkiállítása

Ilosvai Varga István munkásságával Szentendre képköltője volt, aki a nagybányai örökséget is forrásnak használta ugyanúgy, mint a konstruktív európai eszményeket. Mindez művészetének harmonizált egysége. A művész hagyatékának első teljes bemutatására e hetekben kerül sor Szentendrén.

1895-ben született Kunhegyesen. Rippl-Rónai József tanítványa volt a Haris-közi Szabadiskolán, Budapesten, később Balló Ede korrigálta munkáit a Mintarajztanodában és Pór Bertalan stúdiumait is figyelemmel kísérte. Így ötvözte rajzi tehetsége kiegyenlítéseivel a müncheni, nagybányai és párizsi hagyományokat. Emellett a természet ragadta meg képzeletét Kunhegyesen, Nagybányán, Párizsban, Szentendrén: virágok, lepkék és kertje is, az általa gondozott sok kaktusszal.

Az Ilosvai Varga-kép mindig könnyednek tűnik. Az valójában, még akkor is, ha mindez rejtett összpontosítás, mély megfigyelések élménye alapján teremtődik. Rezdül az emberi problémákra, feljegyzi a 30-as évek munkanélkülijeit, a kőhordó embereket, a három napszámost, az öregasszonyban testesülő nyomort. Ezen műveiben színei a barna árnyalatokra korlátozódnak.

Ilosvai Varga István munkássága a szentendrei festészet egyik meghatározó fejezete, amit ecsetjével megérintett, abból művészet lett. Színekkel társalgott falusi utcákkal, Pismánnyal, virágokat öntöző lánnyal, s kellő fokozás után mindig látomás lett a látványból, mű az élményből.

Kútnyomó.

Szentendre lett választott és kizárólagos terepe – de jelentősek korábbi teljesítményei is. 1926-ban a „Tűzvész", 1936-ban a „Koldusok", stoppoló nők. Portréi jellegzetesek szüleiről, modelljeiről, kertben festő Kmetty Jánosról és önmagáról.

Emberségének, művészetének üzenete, hogy színessé varázsolni életünket nemcsak lehetőségünk, hanem kötelességünk is.

Losonci Miklós

Versenyben husz

Hétfőn ünnepélyes megnyitó – nyilvánossága elő

Immár 14. alkalommal rendezik meg a veszprémi tévétalálkozót a jövő héten, változatlanul szerény jelleggel. Előkészületei rendben haladnak a Dimitrov művelődési központban, amely a gazdag eseménysorozat jó részének otthont ad ismét.

Itt a színházteremben június 25-én, hétfőn délután 3 órakor Gyuricza László, megyénk tanácsának elnöke és dr. Kornidesz Mihály, a Magyar Televízió elnöke nyitja meg a szemlét ünnepélyesen. Utána nyomban megkezdődik a versenyprogramok vetítése, mégpedig az ország nyilvánossága előtt. Hétfőn – rendkívüli adásnapon – az 1., keddtől péntekig a 2. csatornán sugározza a tévé a veszprémi minősítésre benevezett műveket.

Az utóbbi években bemutatott alkotások közül huszonkettő szerepel a szemlén, fele drámai és fele zenés műfajú. (Hogy melyik mikor kerül újfent képernyőre, lapunkban most a heti, majd a napi műsorkínálatban is közöljük.)

VESZPRÉMI TALÁLKOZÓ TÉVÉ

A díjkiosztó ünnepséget június 30-án, szombaton este 9-től élő, egyenes adásban közvetítik a Dimitrovból.

Hagyományosan ősbemutatókat is tartanak a szemle idején. Most Radványi Ervin, Szobotka Tibor, Galgóczi Erzsébet, Asperján György, Békés Pál, Mezei András és Örkény István műveiből készült tévéjátékot láthatnak itt először a nézők. (A vetítések helyét és időpontját később közöljük.) Ismét bemutatja néhány újdonságát a Fiatal Művészek Stúdiója, valamint a szegedi és a pécsi körzeti stúdió.

SZEMBESÍTÉS ELŐTT

VÉLEMÉNYTÖREDÉKEK

Alkotók számára aligha lehet közömbös műveik fogadtatása. Akik a televíziónak dolgoznak, a legnagyobb nyilvánosság előtt méretnek meg. Filmjeik nyilván jó minősítéssel kerültek be az idei veszprémi szemlére is.

Kik igazolhatnák ezt meggyőzőbben, mint a nézők? Ha szívesen látják-hallják most megint azokat a múlt években sugárzott zenés és drámai játékokat, amelyek élményére emlékeznek.

Hogyan értékelik majd ezeket a különböző szakemberekből verbuvált zsűrik? A létrehozóikat és a közönséget bizonyára egyaránt érdekli.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 31.
Telefon: 337-748, 340-726
Ilosvai Varga István festőművészek (1895-1978)
NÓGRÁD
1984 JÚN 2

1021

Szentendre képköltője

Ilosvai Varga István emlékkiállítása

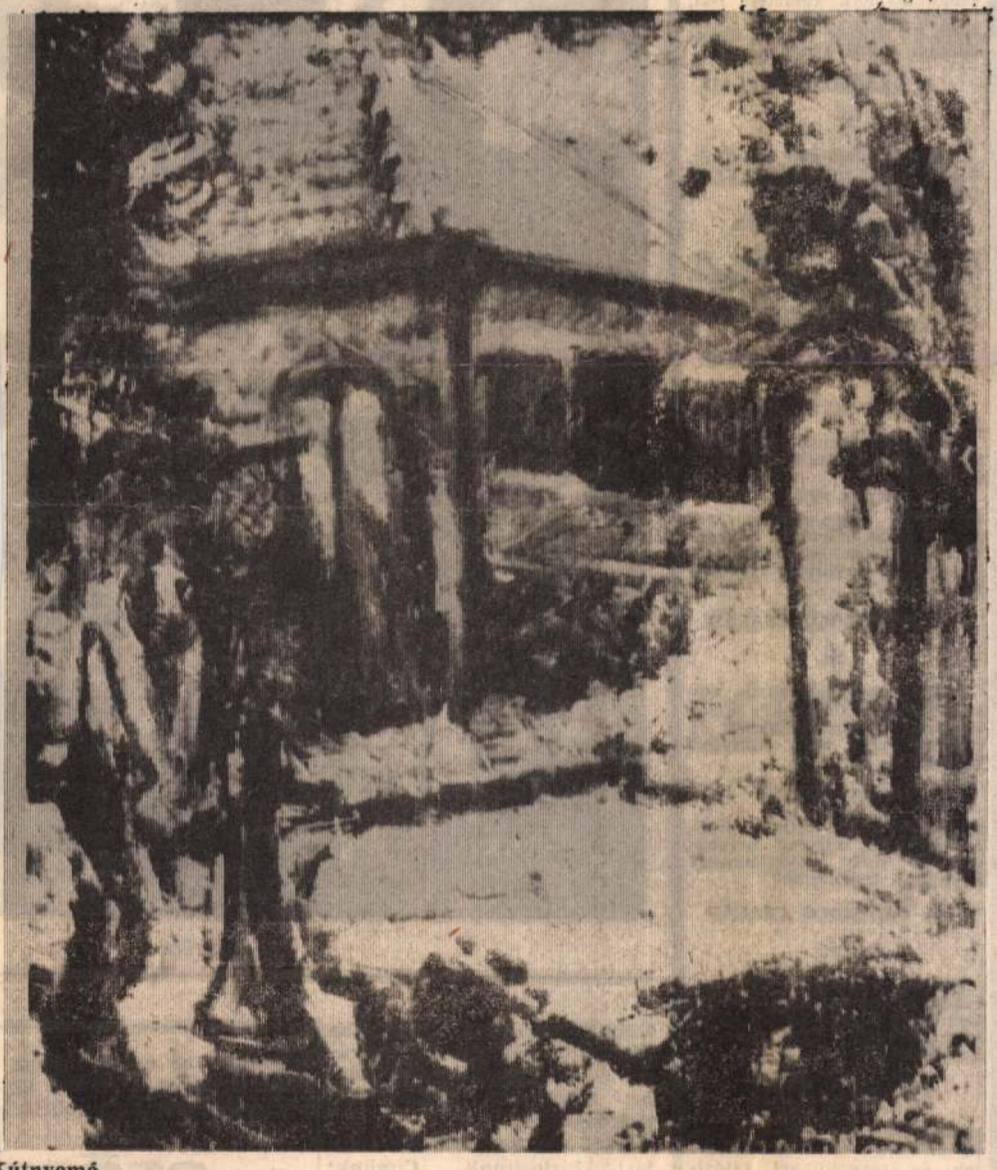

Kútnyomó

Ilosvai Varga István négy évtizedes munkássagával Szentendre képköltője volt, aki a nagybányai örökséget is forrásnak használta ugyanúgy, mint a konstruktív európai eszményeket. Mindez művészetének harmonizált egysége. A művész hagyatékának első teljes bemutatására e hetekben kerül sor Szentendrén.

1895-ben született Kunhegyesen. Rippl-Rónai József tanítványa volt a Haris-közi Szabadiskolán, Budapesten, később Balló Ede korrigálta munkáit a Mintarajztanodában és Pór Bertalan studiumait is figyelemmel kísérte. Így ötvözte rajzi tehetsége kiegyenlítéseivel a müncheni, nagybányai és párizsi hagyományokat. Emellett a természet ragadta meg képzeletét Kunhegyesen, Nagybányán, Párizsban, Szentendrén: virágok, lepkék és kertje is, az általa gondozott sok kaktusszal.

Az Ilosvai Varga-kép mindig könnyednek tűnik. Az valójában, még akkor is, ha mindez rejtett összpontosítás, mély megfigyelések élménye alapján teremtődik. Rezdül az emberi problémákra, feljegyzi a 30-as évek munkanélkülijeit, a kőhordó embereket, a három napszámost, az öregasszonyban testülő nyomort. Ezen műveiben színei a barna árnyalatokra korlátozódnak.

Ilosvai Varga István munkássága a szentendrei festészet egyik meghatározó fejezete, amit ecsetjével megérintett, abból művészet lett. Színekkel társalgott falusi utcákkal, Pismánnyal, virágokat öntöző lánnyal, a kellő fokozás után mindig látomás lett a látványból, mű az élményből.

Szentendre lett választott és kizárólagos terepe —, de jelentősek korábbi teljesítményei is. 1926-ban a „Tűzvész", 1936-ban a „Koldusok", stoppoló nők. Portréi jellegzetesek szüleiről, modelljeiről, kertben festő Kmetty Jánosról és önmagáról.

Emberségének, művészetének üzenete, hogy színessé varázsolni életünket nemcsak lehetőségünk, hanem kötelességünk is.

Losonci Miklós

GYÁSZJELENTÉS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama,

ÖZV. JANUSCH LAJOSNÉ

(gépmester néni) 83 éves korában elhunyt. Temetése 1984. június 24-én, vasárnap délelőtt, 10 órakor lesz a nagybátonyi falusi temetőben.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

*

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a nagyon szeretett gyermek és testvér,

PATAKFALVI GÉZA

főesperes, ny. plébános elhunyt. Temetése 1984. június 26-án, kedden délelőtt 10.30 órakor lesz a salgótarján—zagyvaróna temetőben.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett halottunk,

KÉRI ELEK

temetésén megjelentek, sírjára virágot helyeztek és részvétnyilvánításukkal mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

*

Ezúton mondunk hálás köszönetet a rokonoknak, ismerősöknek, szomszédoknak és mindazoknak, akik szeretett halottunk,

VASAS BÉLÁNÉ

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, és mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

*

Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazoknak a rokonoknak, szomszédoknak és ismerősöknek, akik szeretett halottunk,

BALOGH JÓZSEFNÉ
szül.: Godó Anna

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek és részvétükkel fájdalmunkban osztoztak.

GYÁSZOLÓ CSALÁD

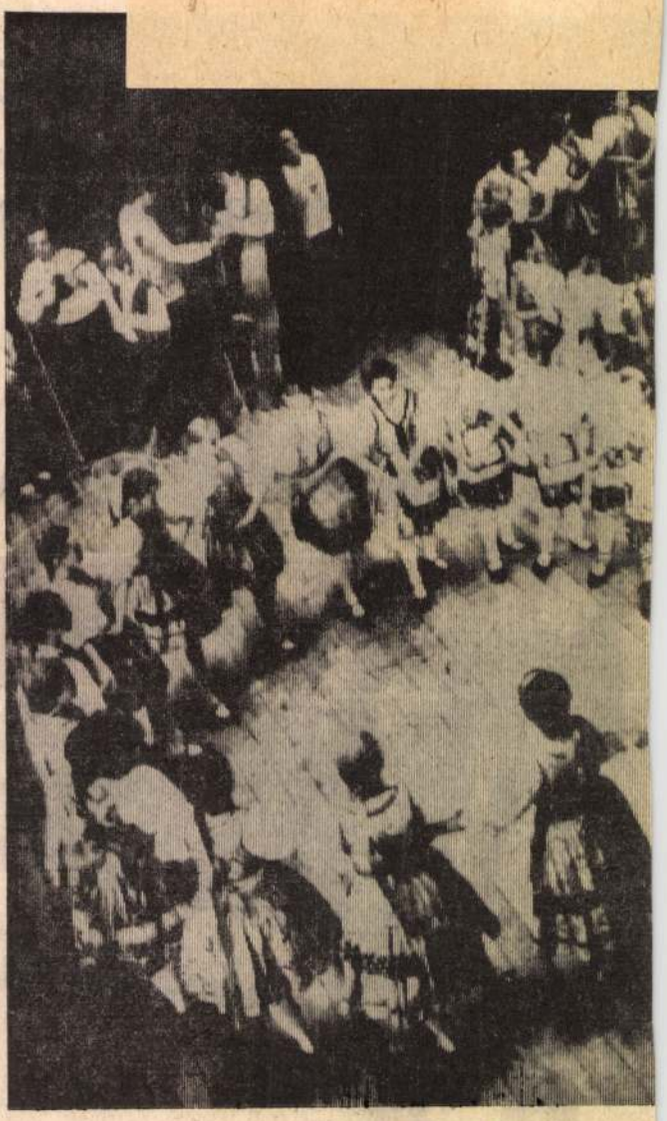

Táncbokréta

ÁRAMSZÜNET

Értesítjük t. fogyasztóinkat, hogy feszültségmentes hálózat és berendezéseinek karbantartása miatt az alábbi időpontokban és helyeken lesznek kikapcsolások.

Az érintett területen kérjük fogyasztóink türelmét.

Június 26., 27., 28., 29-én (6—17 óráig) Somoskőújfalu, Deák F. út, Zója út, Erkel út, Rákóczi út, Ady E. út, Angyal P. út.

A felsorolt községek közigazgatási területeit érinti a feszültségmentesítés, beleértve tsz-eket, állami gazdaságokat és egyéb üzemeket,

Számítástechnikai szakmába szervező, programozó, operátor és adatrögzítő munkakörbe felveszünk érettségizett dolgozókat.

Vidéki női dolgozóknak szállást biztosítunk. Címünk: Budapest IV., Dózsa Gy. u. 14. Irányítószám: 1041. Telefon: 693-111/263. Budaprint Pamutnyomóipari Vállalat.

REKLÁMÁRON! —
Utazási ajánlat!

Moszkva — 4 nap
1984. augusztus 6—9-ig
Utazás: repülővel
Teljes ellátás +
szállodai elhelyezés
programok
Részvételi díj: 3000 Ft

Leningrád — 4 nap
1984. augusztus 10—13-ig
Utazás: repülővel
Teljes ellátás +
szállodai elhelyezés
programok

Keresünk az egész ország
dolgozni szerető, önálló mu
szakembereket az alábbi sza

csősz
lakato
minősi
hegesz

Megfelelő szakmai tudás, ráte
tén lehetőség van külföldön v

Várjuk jelentkezését az alább
illetve személyesen:

Mátraaljai Állami Gazdaság „M

Pásztó, Nagymező út 3. 3
Telefon: 50.
Telex: 22-9133.
Ügyintéző: Tódor Sándor

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Ilosvai Varga István,
festőművész (1895-1978)

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

1984 JUN 30

Szentendre képköltője

1021

Ilosvai Varga István emlékkiállítása

Ilosvai Varga István négy évtizedes munkásságával Szentendre képköltője volt, aki a nagybányai örökséget is forrásnak használta ugyanúgy, mint a konstruktív európai eszményeket. Mindez művészetének harmonizált egysége. A művész hagyatékának első teljes bemutatására e hetekben kerül sor Szentendrén.

1895-ben született Kunhegyesen, Rippl-Rónai József tanítványa volt a Haris-közi Szabadiskolán, Budapesten, később Balló Ede korrigálta munkáit a Mintarajztanodában és Pór Bertalan stúdiumait is figyelemmel kísérte. Így ötvözte rajzi tehetsége kiegyenlítéseivel a müncheni, nagybányai és párizsi hagyományokat. Emellett a természet ragadta meg képzeletét Kunhegyesen, Nagybányán, Párizsban, Szentendrén: virágok, lepkék és kertje is, az általa gondozott sok kaktusszal.

Az Ilosvai Varga-kép mindig könnyednek tűnik. Az valójában, még akkor is, ha mindez rejtett összpontosítás, mély megfigyelések élménye alapján teremtődik. Rezdül az emberi problémákra, feljegyzi a 30-as évek munkanélkülijeit, a kőhordó embereket, a három napszámost, az öregasszonyban testesülő nyomort. Ezen műveiben színei a barna árnyalatokra korlátozódnak.

Ilosvai Varga István munkássága a szentendrei festészet egyik meghatározó fejezete, amit ecsetjével megérintett, abból művészet lett. Színekkel társalgott falusi utcákkal, Pismánnyal, virágokat öntöző lánnyal, s kellő fokozás után mindig látomás lett a látványból, mű az élményből.

Szentendre lett választott és kizárólagos terepe —, de jelentősek korábbi teljesítményei is. 1926-ban a „Tűzvész", 1936-ban a „Koldusok", stoppoló nők. Portréi jellegzetesek szüleiről, modelljeiről, a kertben festő Kmetty Jánosról és önmagáról.

Emberségének, művészetének üzenete, hogy színessé varázsolni életünket nemcsak lehetőségünk, hanem kötelességünk is.

LOSONCI MIKLÓS

Kútnyomó

Önarckép

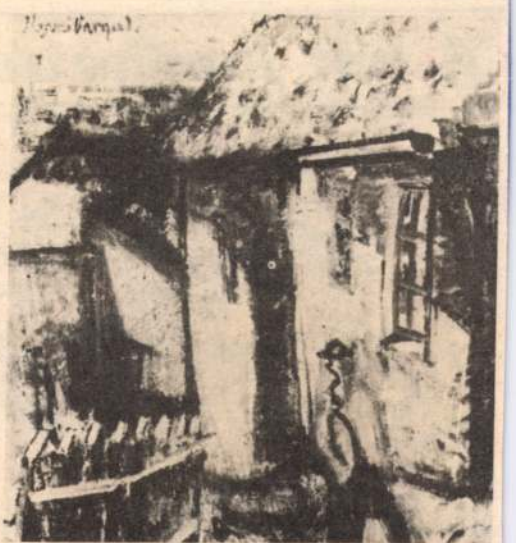

Szürkés falak

Ha a látóhatáron idegen bukkan fel, a libák olyan gágogást csapnak, hogy a rendészek azonnal összeszaladnak —, legmélyebb álmukból is felébrednek. Az előttük szolgált kutyákat hol lecsendesítették a rablók ajándékai, hol pedig simán beengedték „ismerőseiket" — a tolvajokat, akik jó előre barátságot kötöttek velük. Ezzel szemben a libák nem pocsátkoznak kompromisszumokba!

Olasz magántévék

1977-ben szűnt meg Itáliában az állam tévémonopóliuma. Azóta 600 magántévé-állomás alakult. A RAI, az állami tévé elveszítette nézőinek a felét. A magántévék a hirdetésből élnek és — főleg amerikai műsorokat sugároznak.

Emlékmű... a burgonyának

A világon állatoknak, felfedezéseknek, találmányoknak, nevezetes napoknak állított sok különös emlékmű van. Az NSZK-ban, a Harz-hegységben éppenséggel a burgonyának emeltek emlékművet. A hatalmas gránittömbön felirat: „1748-ban itt ültették el nálunk az első burgonyát."

Gyászzenét sugárzó szobamérleg

Egy párizsi cég zenélő szobamérleget dobott a piacra. Ha a mérlegre álló személy súlya meghaladja a 100 kilót, a mérlegből Chopin Gyászindulójának szomorú melódiái csendülnek fel.

Vámol... Ró...

Az „évsz... kőlap, am... dósok má... fedeztek a törökországi Ephesosban. Dr. Dieter Knibbe egyetemi docensnek (Osztrák Régészeti Intézet, Bécs) azonban csak most sikerült kibetűznie a nehezen olvasható ógörög szöveget a kőlapon, amely a római birodalom vám- és kereskedelmi törvényeit tartalmazza.

„Nero császár i. sz. 62-ben állíttatta föl a követ — az általános érvényű vámirányelveknek a vámkezelést kellett meggyorsítaniuk" — közli Knibbe. A kőlapon felsorolták azoknak a bérlőtársaságoknak a jogait, amelyek Róma bizonyos részesedése mellett behajtották a vámokat a provinciákban, valamint az egyes árucsoportokra vonatkozó vámtarifákat. Átlagosan 2,5 százalék vámot kellett leróni, rabszolgákért minden esetre 1—2 dénáriust. A vámeltitkolást szigarúan büntették; akit ezen rajtakaptak, annak a kétszeres vámtételt kellett lerónia, és ha nem tudta megfizetni, az áru az államé lett. Vámmentes csak az „úti elemózsia" volt és az átutazók javai. Ez igen hasonlít a mai rendezéshez.

„Ez a kőlap (a mérete 3,12x1,31 méter) rendkívül fontos dokumentuma az antik közigazgatási és jogtörténetnek — hangsúlyozta Knibbe. — Az itt felsorolt törvények ugyanis részben az egész római birodalomban érvényesek voltak. Ilyen vámtáblák valószínűleg voltak a római birodalom más nagyvárosaiban is, eddig azonban csak az ephesosi táblát találtuk meg."

VÍZSZINTES: 1. ... mozdulattal előhúz. 7. Angol főnemesek. 13. Belépőjegy. 14. *Első regénye, mely a századforduló fővárosának megörökítése. Kétszer is megfilmesítették.* 16. Hiánytalan. 17. A gallium vegyjele. 18. Tompa, mély hangot ad, mint a harang. 19. ..., Sad (Újvidék.) 20. *1934-ben írt regénye, melyben apjának állít emléket.* 24. Életben maradás. 25. Fővárosa: Bagdad. 26. Az érzelmi költészet. 27. Madridi napilap. 29. Ciprusi autójelzés. 30. Dirigálni kezd! 31. Az erőd hangzói. 33. Menni készül! 34. A süllő kifejlett példánya. 36. Olasz város, tenger névadója. 38. Orvosság és gém is van ilyen. 40. A kereskedők partnerei. 41. Némely kártyajátékban egy parti. 42. Gyökerestől kitép. 43. ...

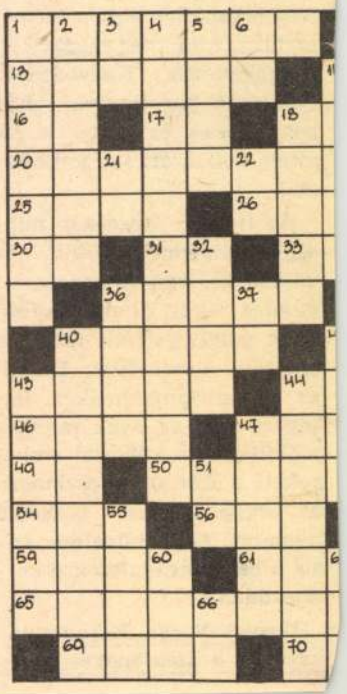

A hét karikatúrája

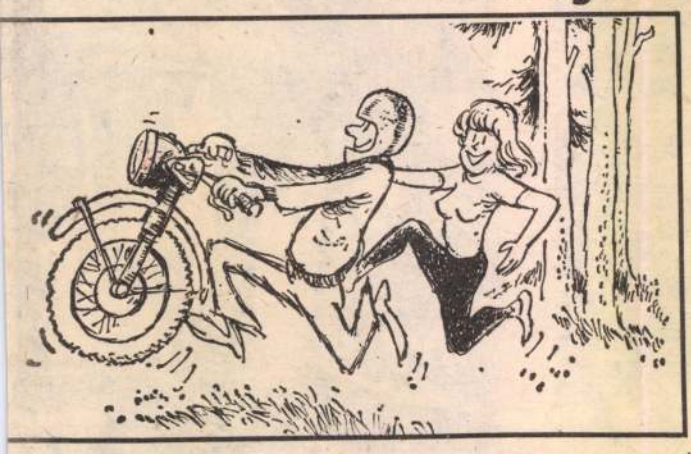

— Ránk aztán nem mondhatják, hogy pocsékoljuk a benzint és nem sportolunk szabad időnkben!

MAHIR MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Ilosvai Varga István festőművész (1895–1978).

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1984 JUL 2 0

1021

1984. JÚLIUS 21.

Jövőre lenne 90 éves

Ilosvai Varga István jubileuma

A szentendrei emlékkiállítását már közelgő jubileuma jegyében rendezték meg, jövőre lenne 90 éves. 1895-ben született Kunhegyesen. Első kiállítása évfordulójától is csupán néhány hónap választ el bennünket. 1920. januárjában rendezték meg első tárlatát Jászberényben, a Novotka-féle könyvkereskedésben. 1924-ben a kunhegyesiek csodálhatták a táj varázsában festett képeit, a vásznán megjelenő nehéz testű, kétkezi embereket, majd egy évvel később — a párizsi élményekkel gazdagodva — Karcagon állított ki.

Önarckép

Építkezők, — előtérben a művész özvegye

(Felvételünk a Csepeli Művek Munkásotthonában 1983. február 16-án megnyílt emlékkiállításon készült.)

A virágok, a lepkék szín- hogy művészete a Duna-

Böröndi Lajos:

Két vers

Ébredés

Kinyílt az égbolt
mint a rózsa
kibomlott kék a
lobogója

olyan mintha
nagy virág volna
érintésre
összecsukódna

Beteljesülés

ahogy a madár a ten

és ahogy fölágaskodik
a tenger

Kalász László:

Behúnyom

pillantásomat:
már este lesz
mind az égi csillagokat
gyújtom: fényesebben szeress!
a tejút szétfoszlik az égen
ha rugdalod
s leheleted a Mindenségben
fölgerjeszt minden csillagot
de hol a Nap?
hogy rácsodálna
izzásodra
míg meztelen
sorsommal
– tán nem is sokára –
elégek szíveden.

Ilosvai Varga István, festő-művész (1895-1978).

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP • 1984. JÚLIUS 21. SZOMBAT

1021

Szentendre képköltője

Kútnyomó

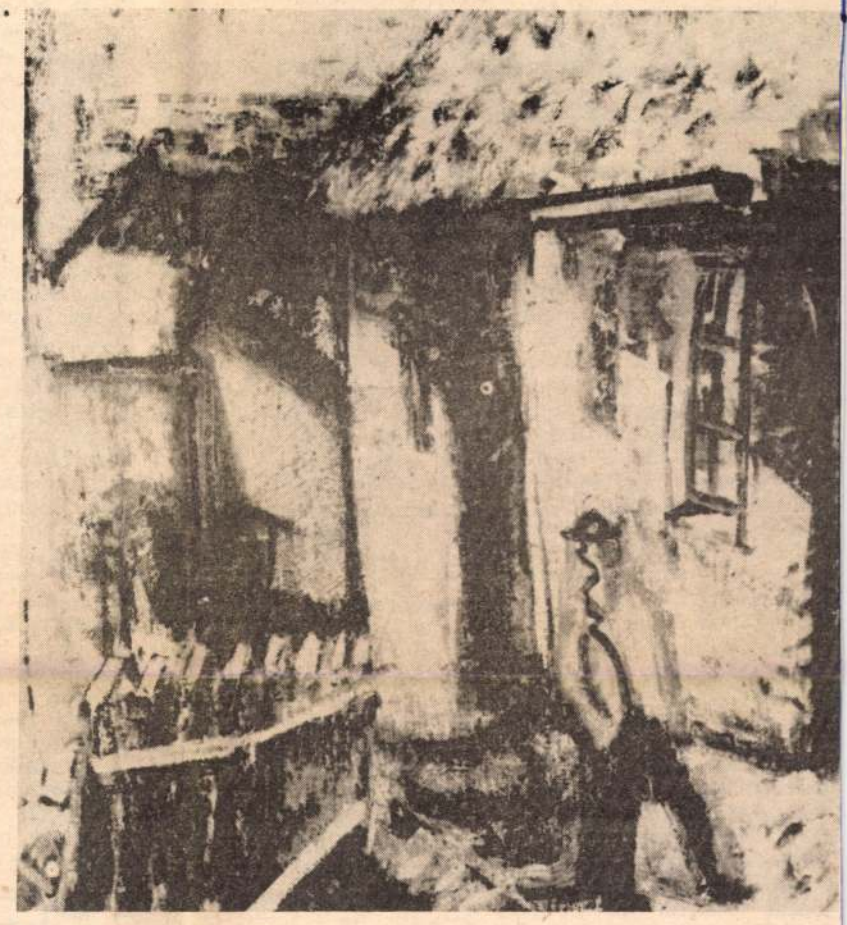

Szürkés falak

Ilosvai Varga István emlékkiállítása

Önarckép

Ilosvai Varga István négy évtizedes munkásságával Szentendre képköltője volt, aki a nagybányai örökséget is forrásnak használta ugyanúgy, mint a konstruktív európai eszményeket. Mindez művészetének harmonizált egysége. A művész hagyatékának első teljes bemutatására e hetekben kerül sor Szentendrén.

1895-ben született Kunhegyesen, Rippl-Rónai József tanítványa volt a Harisközi Szabadiskolán, Budapesten, később Balló Ede korrigálta munkáit a Mintarajztanodában és Pór Bertalan studiumait is figyelemmel kísérte. Így ötvözte rajzi tehetsége kiegyenlítéseivel a müncheni, nagybányai és párizsi hagyományokat. Emellett a természet ragadta meg képzeletét Kunhegyesen, Nagybányán, Párizsban, Szentendrén: virágok, lepkék és kertje is, az általa gondozott sok kaktusszal.

Az Ilosvai Varga-kép mindig könnyednek tűnik. Az valójában még akkor is, ha mindez rejtett összpontosítás, mély megfigyelések élménye alapján teremtődik. Rezdül az emberi problémákra, feljegyzi a 30-as évek munkanélkülijeit, a kőhordó embereket, a három napszámost, az öregasszonyban testesülő nyomort. Ezen műveiben színei a barna árnyalatokra korlátozódnak.

Ilosvai Varga István munkássága a szentendrei festészet egyik meghatározó fejezete, amit ecsetjével megérintett, abból művészet lett. Színekkel társalgott falusi utcákkal, Pismánnyal, virágokat öntöző lánnyal, s kellő fokozás után mindig látomás lett a látványból, mű az élményből.

Szentendre lett választott és kizárólagos terepe —, de jelentősek korábbi teljesítményei is. 1926-ban a „Tűzvész", 1936-ban a „Koldusok", stoppoló nők. Portréi jellegzetesek szüleiről, modelljeiről, kertben festő Kmetty Jánosról és önmagáról.

Emberségének, művészetének üzenete, hogy színessé varázsolni életünket nemcsak lehetőségünk, hanem kötelességünk is.

Losonci Miklós

MINDENFÉLE

egy bélyeg örökíti meg, amely a világ térképe felett gyakorlatozó műrepülőgépet ábrázol. A levegőben gyakorlatozni nem könnyű, de egyenetlen terepen egy hintót irányítani is nehéz. A fogathajtás titkaiba avat be az a címlet, amely a Szilvásváradon tartandó világbajnokságot hirdeti. Szeptemberre is jut egyes bélyeg. Ez a hó első felében ad hírt a szocialista országok postaminisztereinek tanácskozásáról. Az egyesek között előreláthatólag jövő hónap végén blokkon és hétértékű sorozaton a budapesti Duna-part szállodái tündökölnek. A blokkon a műemléki környezetbe illeszkedő Hilton szálló látképében gyönyörködhetünk, ahogyan a pesti parton sétáló a Várhegyen levő épület körvonalait látja. Büszkén szemlélhetjük az alig néhány éve épült hoteleket (az újak legöregebbje a Duna-Intercontinental is csak 10 éves), de a befejező címletet joggal díszítik a Gellért Szálló patinás épületének körvonalai.

Hírek, újdonságok

Új-Zélandban ifjúsági táborokat tartanak fenn az évente megjelenő Egészség (Health) sorozatok felárából. Kezdetben kedves gyermekek arca szerzett örömet a vásárlóknak, újabban más kedvelt témák szerepelnek. 1982 óta háziállatok képe tarkítja az albumokat, az idén lovak világából kapunk három címletet. A gyerekeknek oly sok vidám percet szerző póni, a versenyló és az igásló látható az új sorozaton.

Számos ország emlékezik meg bélyeggel az olimpiáról. Közülük kitűnik a francia posta kiadványa a sport hihetetlen lendületét tükröző rajzával. A bélyegkép kis területén egymás mellett és felett az atlétika minden ágának sportolói mozognak, célra törnek. Franciaországban is gond a közterületek tisztán tartása. Párizs városa szemléletes bélyegzők használatával hívja fel a közönséget nagyobb gondosságra.

Itt említjük meg, hogy júliusban a Magyar Posta is használ különleges bélyegzőket. A vasutasnapot Dunakeszin 6-án, Miskolcon 8-án köszöntötték alkalmi pecséttel. A Budapest—Tata közötti vasútvonal centenáriumát 15-én örökítik meg. Debrecenben a nemzetközi kórusverseny 9—15. között, Nyírbátorban a zenei napok 15—28. között kapnak bélyegzőt. A filatelistákról sem feledkezik meg a posta, a Kőszegen tartandó ifjúsági vetélkedőről 16-án ad hírt bélyegző.

Július 6-án Kecel újratelepítésének 250. évfordulójáról benyomott bélyegű levelezőlappal emlékezett meg a posta. Az 1 forint névértékű benyomott bélyeg szőlőfürtöt és meggyszemeket ábrázol. Bal oldalt helyi népviseletbe öltözött család látható a levelezőlapon.

A Magyar Posta az Állatkert-sorozat kengurut ábrázoló címletének újbóli bemutatásával köszöntötte a Melbourne-ban tartandó AUSIPEX világkiállítást. Ebből az alkalomból Jersey hatértékű sorozaton idézi fel a sziget lakóinak ausztrál kapcsolatait. A. Gilfillan festőművész a távoli földrészt választotta második hazájának, alkotásaiból ad válogatást a sorozat.

Kanada postája az ország nemzeti ünnepét 12 darab bélyeget magába foglaló kisívvel köszönti. A bélyegképek az egyes tartományok szépségét idézik fel festmények alapján.

S. T.

Barkács

Szabadtéri tálalóeszközök

lyezett kb. 35—40 cm-es lécre szegeljünk sűrűn egymás mellé 25 cm-es lécdarabokat. Az így kialakított lapra 2—2 felülről beütött szeggel erősítsünk négy darab, 4x4 cm-es fahasáb lábat.

A megsült hús, kolbász, burgonya, stb. egy lábakon álló deszkán (3) tálalható. A lábas deszka egy 30x25 cm-es falapból és a lap négy sarkára alulról felszegelt négy fahasábból áll. A deszka felületét ne lakkozzuk vagy fessük, esetleg alufólia darabot terítsünk rá, ha sülthúst vagy kolbászdarabokat helyezünk el rajta.

A sütés, főzés nélkül fogyasztható felvágottak, kolbászfélék, szalámi stb. egy fatörzs-szeletből készült, és egy „fogassal" ellátott állványon (4) tálalható. Egy kb. 20 cm átmérőjű fatörzs-szeletbe marjunk vagy faragjunk 2 cm-nyi átmérőjű mélyedést. Abba üssünk egy 25 cm-es, a lyukba illő vastagságú farudat. A rúd felső végébe fúrjunk 4 db, egymásra merőleges irányú fél centiméter átmérőjű lyukat. A lyukakba ragasszunk rövid keményfa csapokat, vagy ragasztás nélkül, szorosan illesztve négy csaprúd darabkát. A négy „fogasra" akaszthatjuk majd a páros kolbászt, szalámit, esetleg a zsinegen függő szalonnadarabot.

Evőeszközöket, szalvétát, szívószálat stb. helyezhetünk a kerti asztalra egy négyrekeszes tartóba (5). Ugyanúgy készül, mint a zöldséggyümölcs kínáló, csak az oldalfalak magasabbak, belsejét pedig két válaszlap négy részre osztja. A fenéklap és a válaszlapok azonos vastagságú (kb. 8 mm-es) falemezből készülhetnek. Az alacsonyabb válaszlap fele magasságáig fűrészeljünk bevágást. Hosszát mérjük meg, és egy ugyanilyen méretűt alakítsunk ki a magasabb válaszlapon is. Az egész tartó felemelhető és szállítható lesz a válaszlapba vágott nyílásnál fogva. A kéz számára fűrészeljünk ki a falapból egy 10x3 cm-es részt. A válaszlapokat szegekkel kapcsoljuk az oldalakhoz, majd 2—2 facsavarral a fenéklaphoz is.

A tálalóeszközöket ne fessük be, s a felületeket ne is lakkozzuk. Szebb a természetes színű fanyag, melyet — ha szükséges — mosogatószerrel, kefével tisztíthatunk.

S. B.

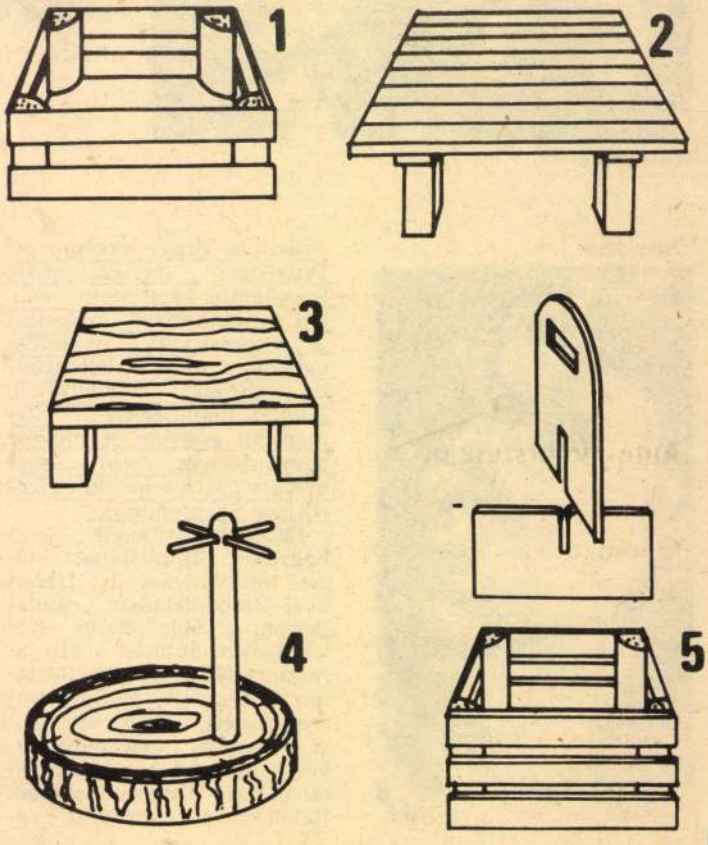

Ilosvai Varga István festőművész

▲ Ilosvai Varga István festőművész emlékkiállítása és emléktáblájának leleplezése csütörtökön lesz kunhegyesi szülőházán.

Népszabadság, 1986. X. 8

Ilosvai Varga István

Népszava
1985. X. 1.

A festő és a kisváros

Ilosvai Varga István emlékezete*

Szentendre művelődéstörténete is azt tanúsítja, hogy hazánk múltja és jelene számos alkalmat szolgáltat a művészet értékeinek, maradandó teljesítményeinek felidézésére. A főváros tőszomszédságában ez az ősi településből fejlődött intellektuális atmoszférájú városka, Pest megye egyik szellemi központja gazdag kulturális élményeket kínál honpolgárainak, külországiaknak egyaránt, s főleg azért, mert ezek az élmények *rendkívül sokrétűek*, szerteágazóak, az ismeretek gyarapítására, nemes műélvezet befogadására, a szabadidő hasznos eltöltésére kiválóan alkalmasak. Szabadtéri színpad, skanzen, kirakodóvásár, népünnepély, műemléki séta, emlékmúzeumok, kiállítások sokasága olyan színes programmá áll össze, hogy az önművelés, az ismeretszerzés igen sok lehetőségét biztosítja.

Mindezt azért kell elmondani *Ilosvai Varga Istvánra* emlékezve, mert ő is a sokoldalúság, a differenciáltság, az értelmi és érzelmi árnyaltság jelenlétét jelképezi a szentendrei képzőművészetben. Voltak, vannak ugyan elméletírók, sematikusan fogalmazó publicisták, akik „szentendrei művészet" címén valamiféle képletbe zárható esztétikai normáról értekeznek, ám a városhoz kapcsolható művészegyéniségek életművének a vizsgálata épp a különbözőségek, az izgalmas eltérések, a minőségi fokozatnak tekinthető egyedi jellegzetességek változatait mutatja. Ilosvai Varga István szentendreisége az ő személyéhez kötött, olyan, amilyenné tehetségének, hajlamainak, iskolázottságának sajátságai meghatározták, így is része a helyi szellemiség kifejezésének, s ugyanakkor alkalmas a couleur locale ismérveinek általánosítására. A művészettörténelem két pólusról eredezteti a szentendrei hagyományt, egyrészt a művésztelep alapítóinak nagybányai indíttatásából, másrészt a konstruktivizmus Szentendrén otthonra talált hazai meghonosítóinak hatásából. Ilosvai Varga István ezt a kettős forrást *egyesítette* műveiben.

Századunk magyar festészetében a fejlődés — egyebek mellett — két hangsúlyozottabb irányban bontakozott ki a nagybányaiak, majd a Nyolcak fellépése nyomán. Az egyiket a szabadban való festés hatására az oldottabb, lágyabb megoldások követték, a másik szerkezetesebb felfogást képviselt. Volt idő, mikor ennek a két módszernek az alkalmazói és felesküdt kritikusai szemben álltak egymással. Persze, sok olyan festőnk működött az elmúlt két—három emberöltő folyamán, akit nem ragadott magával a pártoskodás, a csoportosdi indulata, azok is valamiként az impresszionizmus továbbélésének és a konstruktivizmus előretörésének a vonzáskörébe kerültek, s így ez a fajta polarizálódás sokáig tapasztalható volt, bizonyos mértékig még ma is megfigyelhető művészeink termésében.

A szentendreiek idősebb nemzedékéből többen viszont *célravezető utat* választottak, amikor a szóródó fények által bensőségessé érlelt festőiséget megőrizték a határozottabb képépítés közben is; az ő dolgaikban megfér egymással a finom hangulatok költészete a lüktető ritmussal, a vallomásos légkörfestés a mértanias kompozícióval. *Ebben a vonatkozásban Ilosvai Varga István a kezdeményezők közé tartozott, s elképzeléseinek megvalósulása közben Szentendrén nem is maradt egyedül. Paizs-Goebel Jenő, Deli Antal, Modok Mária, Rozgonyi László, Gráber Margit, Miháltz Pál, Kántor Andor, Göllner Miklós, Jakuba János* is hasonló módon kereste a művészi kibontakozás lehetőségeit. Ilosvai Varga István piktúrája meggyőző megnyilatkozása ennek a szerkezetesen megjelenő festőiségnek; erős vonalak jelzik a kompozíció vázát, ugyanakkor könnyed tónusok, levegős színek töltik meg a képfelület egészét.

Ez a piktúra tulajdonképpen amolyan szíves tisztelgés Szentendre szépségei, varázslatai előtt, a városka lelkületének vizuális megjelenítése, a megejtő környezet ihlető részleteinek találó érzékeltetése. Ami ezeken a festményeken látható, talán nem is azonosítható a régi városmag egyetlen szögletével sem, *mégis benne van mindaz az emlék, benyomás, ami a lakósok és a vendégek elméjében feledhetetlen nyomot hagy.* A zsúfoltan épített házacskák között feszengő palánkok összeszűkítik a távlatokat, a szeszélyesen egymásra torlódó tetők az ábra középpontjára irányítják a tekintetet, az arányok merész módosításával hangsúlyozott sűrítés ellenére a kép mégis tűnékenyen, mozgalmasan idézi az eredeti helyzetet, a lejegyzett cselekményt.

A művészettörténet-tudomány nagyjai azt tanítják, hogy a pleinair és a konstrukció találkozása segítette az *expresszív* festői stílus kialakulását, az erős kifejezések, szenvedélyek, drámák mellett a nosztalgiák, őszinte vallomások, biztató reménynyek festészetének megteremtését. *A kilencven esztendeje Kunhegyesen született Ilosvai Varga István ekként lett az otthonának választott Szentendre avatott krónikása, a kedves város hivatott megörökítője.*

Pogány Ö. Gábor

* Születésének 90. évfordulóján meghitt ünnepségen emlékeztek meg a Magyar Népköztársaság érdemes művészének tanulságos munkásságáról, a helyi közéletre gyakorolt hatásáról.

lesztése érdekében. Ilyen nemzetközi környezetvédelmi tanácskozást először 1978-ban *Várnában*, majd 1984-ben *Moszkvában* rendeztek.

A budapesti konzultáció első napján a MEDOSZ székházában *Pozsgay Imre*, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának főtitkára tájékoztatta a résztvevőket a népfront általános tevékenységéről, a belpolitikai életben elfoglalt helyéről, a mozgalom előtt álló feladatokról, különös figyelmet fordítva a természet- és környezetvédelem *időszerű kérdéseire*, főként az állam és a társadalom ilyen irányú együttműködésére, valamint a szemléletformálás fontosságára.

A tanácskozás résztvevői a következő napokban megtekintik az ország természeti értékeit, s együttműködési egyezményt írnak alá.

Program készül a laká

— Ha a vízhálózat kiépítése a jelenlegi ütemben folytatódik, számításaim szerint *tizennyolc évre van szükség, mire az egész ország lakossága egészséges ivóvízhez jut* — ezt a meghökkentő bejelentést *Tulok András* Veszprém megyei képviselő tette az Országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottságának hétfői ülésén a Parlamentben, ahol az Igazságügyi Minisztérium, a Népköztársaság Ügyészsége, a Legfelsőbb Bíróság, valamint a tanácsok múlt évi gazdálkodása szerepelt napirenden.

Ezek a témák — amelyek tárgyalásánál jelen volt *Sarlós István*, az Országgyűlés elnöke és *Papp Lajos* államtitkár, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának elnöke is — csak első pillantásra az említett testületek „magánügyei". Bizonyság rá, hogy mind az előterjesztéseket szóban kiegészítők, mind pedig a hozzászólók gazdasági és társadalmi életünk égető kérdéseire irányították a figyelmet; a legtöbben *szenvedélyes szavakkal*.

Kun László igazságügyi miniszterhelyettes az igazságügyi szervezet helyzetéről, működéséről beszélt, majd *dr. Lévai Tibor*, a legfőbb ügyész helyettese a Legfőbb Ügyészség munkáját elemezve rámutatott, hogy az utóbbi néhány évben különösen *a vagyon elleni és az erőszakos bűncselekmények száma, s a fiatal elkövetők aránya nőtt meg.* Rámutatott: fokozottabb ellenőrzésre van szükség *a munka nélkül szerzett jövedelmekkel* kapcsolatban; s ma még a megelőzés területén *több a szó, mint a konkrét cselekvés.*

A *tanácsok* [illegible] kodását *Békés* ügyminiszter-h[illegible] mezte. Megáll[illegible] a tanácsok tav[illegible] költségvetés 2[illegible] gazdálkodtak, pük növekedés[illegible] alapellátásban, oktatásban és ügyben sikerü[illegible] színvonalat n[illegible] egy sor terül[illegible] fenntartási, fe[illegible] kák is elmarad[illegible] volt a pénz a [illegible] *lemaradások* p[illegible] tanácsok mobi[illegible] talékai is kin[illegible] emelte, hogy a [illegible] sokat *a társa[illegible] 12,7 milliárdda[illegible]*

Ezután került sor a *vitára*, amelyben *Ladányi József* Borsod megyei képviselő elmondta: mindenki tudja, hogy a tanácsi gazdálkodásban a feladatokat rangsorolni kell, csakhogy Miskolcon már *120 milliós elmaradás* halmozódott fel.

Ladányi József ezután olyan húsbavágó kérdéseket érintett, mint a megye *348 községének nehezen javuló ellátása*, az egyre drágáló szolgáltatások, s a lakáshelyzet feszítő gondjai: Miskolcon 11 ezren, a megyében pedig 16 ezren várnak új otthonra. A legégetőbb azonban a megyeszékhely *tömegközlekedésének* megoldása.

Dr. Kőrös Gáspár Bács-Kiskun megyei képviselő, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának vezető titkára javasolta: *a bizottság jelezze a kormánynak*, hogy az igazságügyi apparátus helyzete súlyos: *sok jogvégzett fiatal az alacsony fizetések miatt elhagyja a pályát.*

javasolta, hogy *az ivóvízprogramot emeljék kormányzati szintre.*

Fekete Károly, a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese felhívta a figyelmet a közalkalmazottak anyagi helyzetére, amely *a káderutánpótlást veszélyezteti.*

Válaszában Békesi László hangsúlyozta:

— Az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium, az Országos Tervhivatal és a Pénzügyminisztérium *még az idén konkrét programot dolgoz ki a lakások árainak és költségeinek lehetséges csökkentésére.* Ami pedig az egészséges ivóvízet illeti: *az a hetedik ötéves terv végére mindenhová eljut az országban.* A tanácsok programjában ugyanis *kiemelt* szerep jut e témának, a *lakások* és a *középiskolai tantermek* építése mellett.

V. Zs.

ILOSVAI VARGA ISTVÁN EMLÉKTÁRLATA

Ráckeve, Árpád Múzeum

A felújított múzeum e kiállítással nyitotta meg kapuját. Utalva Szentendre és Ráckeve kapcsolatára; a hazai szerbek e két központját már Arany János is együtt említi *Népdalában.* Ráckevén született Modok Mária is, és az itteni görögkeleti templomot — sok magyar festő mellett Mihálty Pál is megörökíti képén.

Ilosvai Varga István kellemes és méltóságteljes színáramlatai itt

unalmasan előadva, miért is kellett nekem megnéznem? Ami a dolog sci-fi részét illeti, az a felületi mázza csupán egy ezerszer lefutott, sematikus bűnügyi történetnek, jóformán csak díszlettervezői feladat itt a "sci-fi"-ség. Olyasféle díszletet eszkábáltak össze, amelyre ráfogható, hogy ez a Jupiter harmadik holdja. Ott játszódik ugyanis a sztori. Csak legyen elég cifra és ijesztő, máris ráfogható, utóvégre egyikünk sem járt még a Jupiter harmadik holdján, nem tudjuk ellenőrizni. Hogy aztán maga a cselekmény — Jupiter ide, hold oda, úrbázis emide, titániumbányászat amoda — miért olyan keservesen lassúsággal vánszorgó, mintha nem is a jövő századot, hanem az ókort akarná felidézni, s az egész miért olyan antik és vontatott, azért a forgatókönyv-

Ilosvai Varga István, festőművész (1895–1978).
Salamon Nándor: Műgyűjtemény – Kispesten. Látogatóban Klemár Éznő otthonában.

6 6. Ilosvai Varga István: Lila utca, vegyes technika, 22 × 27 cm, 1944

Műrécsnet, 1984. 10., 40-old.

élesztő, újraálmodó, jelképpé nemesedő kopár időőrzőket. Rögtön a fő művek egyike következik e helyi sorban, az *Asszony kakassal* (1948), ez a megkapóan őszinte valóságszelet. Mellette pedig feltűnik az ugyancsak irányjelzőnek felfogható *Konstruktív táj* (1948) című pasztell. E három képen együtt van a Miháltz-festészet minden értéke: az elmélyültség, intuíció, tudatosság, műgond, tartalmi gazdagság, színeken-formákon áttűző emberség és hit. A folytatás mégis a gazdagodás, a kiteljesedés ígéretével teli. Számos változatban jelenik meg az „ezerarcú és -jelentésű" napraforgómotivum (*Csendélet szárnyas napraforgóval*, 1966), látómezőnkbe húz a balsejtelmeket hirdető *Fekete madár* (1966). Az élettől alig kímélt festő mesteri önarcképek sorozatával dokumentálta sorsa fordulását. A világos szerkezetű *Foltok tükörrel* (1968) mély vonalakkal szabdalt arcán nehéz idők nyomai fedezhetők fel. A sík meghóditásának, a lágy geometria alkalmazásának példája a drámai jelentést végletekig fokozó, később új változatban is megfestett *Vörös fal* (1968). Méltó párdarabját *Németh Lajos* fedezte fel egy kollektív kiállításon s említette kritikájában ekképpen: „...meglepetés Mihálty Pál tojásolajtempera sorozata, különösen az ő halk szavú, lírai fetészetében újszerűen ható, tragikus hangú *Rekviem*" (Kritika, 1968/6. sz.). Egész munkássága Szentendre jegyében született, de vannak kifejezetten vallomás értékű, a városhoz kötődő kompozíciói, amelyek általános jellegük mellett kiemelten egyedi vonásokról tanúskodnak. Az *Alkonyat Szentendrén, Az új művésztelepről* (1973) vagy a *Ház piros éggel* (1973) e gyűjteményben tárgyias hűségben a kis város levegőjét, szellemét sugározza. Miként a hallgatag ablakok (*Ablak este*, 1972), ives záródású, vörös márványkapuk (*Csukott kapu*, 1972), omladozó vagy a bontás sorsára

5

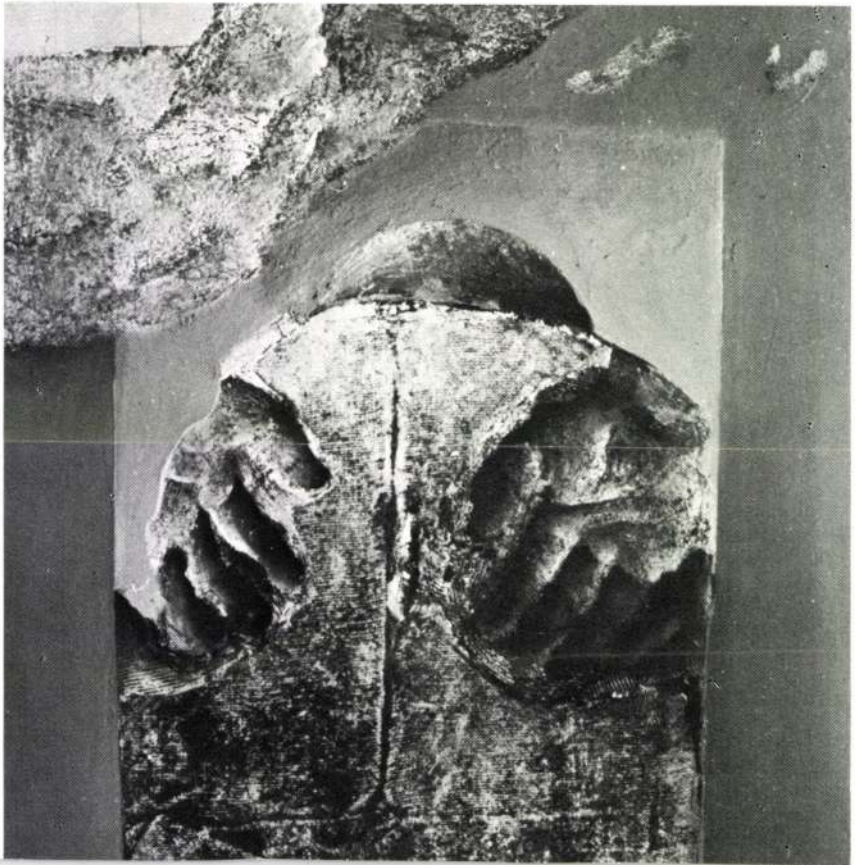

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG (HEVES)

Ilosvai Varga István,
festőművész (1895–1978).

ELŐDÉS · NÉPÚJSÁG, 1984. szeptember 21., péntek

1021

Szentendre képköltője

Ilosvai Varga István emlékkiállítása

Ilosvai Varga István négy évtizedes munkásságával *Szentendre képköltője volt*, aki a nagybányai örökséget is forrásnak használta ugyanúgy, mint a konstruktív európai eszményeket. Mindez művészetének harmonizált egysége. A művész hagyatékának első teljes bemutatására e hetekben kerül sor Szentendrén.

1895-ben született Kunhegyesen, *Ripp-Rónai József* tanítványa volt a Haris-közi Szabadiskolán, Budapesten, később *Balló Ede* korrigálta munkáit a Mintarajztanodában, és *Pór Bertalan* stúdiumait is figyelemmel kísérte. Így ötvözte rajzi tehetsége kiegyenlítéseivel a müncheni, nagybányai és párizsi hagyományokat. Emellett a természet ragadta meg képzeletét Kunhegyesen, Nagybányán, Párizsban, Szentendrén: virágok, lepkék és kertje is, az általa gondozott sok kaktusszal.

Az *Ilosvai Varga-kép mindig könnyednek tűnik*. Az valójában, még akkor is, ha mindez rejtett összpontosítás, mély megfigyelések élménye alapján teremtődik. Rezdül az emberi problémákra, feljegyzi a 30-as évek munkanélkülijeit, a Kőhordó embereket, a három napszámost, az öregasszonyban testesülő nyomort. Ezen műveiben színei a barna árnyalatokra korlátozódnak.

Ilosvai Varga István munkássága a szentendrei festészet egyik meghatározó fejezete, amit ecsetjével megérintett, abból művészet lett. Színekkel társalgott falusi utcákkal, virágokat öntöző lánnyal, s kellő fokozás után mindig látomás lett a látványból, mű az élményből.

Kútnyomó

Szentendre lett választott és kizárólagos terepe —, de jelentősek korábbi teljesítményei is. 1926-ban a *„Tűzvész"*, 1936-ban a *„Kolduskok"*, stoppoló nők. Portréi jellegzetesek szüleiről, modelljeiről, kertben festő *Kmetty Jánosról* és önmagáról.

Emberségének, művészetének üzenete, hogy színessé varázsolni életünket nemcsak lehetőségünk, hanem kötelességünk is.

Losonci Miklós

Önarckép

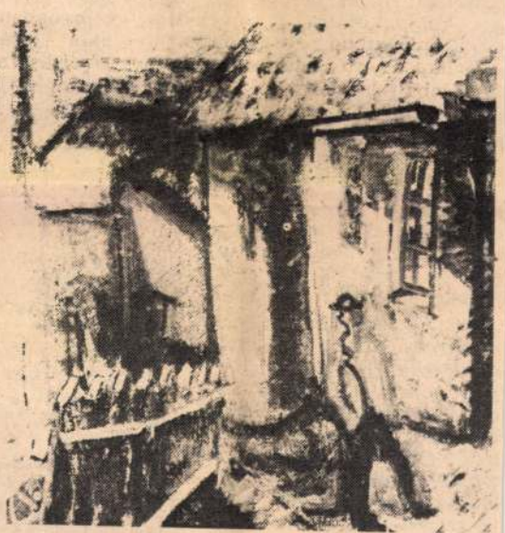

Szürkés falak

NÉPÚJSÁG, 1984. szeptember 21., p

Kétszázezres tartalék

Azt mondják az Állami Bér és Munkaügyi Hivatalban, hogy az egyes területeken jellemző munkaerőhiány már oly mértékű, hogy az úgynevezett célzott bérintézkedések sem segítenek. Való igaz, hogy a vállalati munkaerőgazdálkodás változatlan vezérmotívuma: *ember és ember, minél többet, mert nem tudni, hogy a ma hasznavehetetlen emberekre holnap nem lesz-e szükség?*

Igaz, a legújabb munkaügyi elemzések szerint valamelyes erősödött a nagyipar létszámmegtartó képessége: *az év végéig a tervezettnél kisebb mértékű létszámcsökkenés várható az iparban és az építőiparban*, de az általános létszámhiány miatti sirámok aligha csendesülnek majd. A munkaerő iránti éhség csillapíthatatlan, s ennek csak részben oka az alkalmazott beruházáspolitika.

A másik ok, hogy a vállalatok bizalmatlanok minden olyan intézkedés állandóságával szemben, amely a racionálisabb munkaerő-gazdálkodás feltételrendszerét szolgálja.

A munkaerőmozgást változatlanul a spontaneitás jellemzi: a munkavállalói kezdeményezés helyébe csak elvétve lép a munkáltatói kezdeményezés, vagyis ritka eset, hogy a vállalatok közötti létszámátcsoportosítás — jogilag biztosított — módszerét választják a munkáltatók. Aligha kényelmességből. Ismétlem: bizalmatlanságból, hisz az elmúlt években annyi egymásnak ellentmondó szabályozáshoz voltak kénytelenek alkalmazkodni.

Nem élnek a munkaerő-kölcsönzés lehetőségeivel sem, mert mit lehessen tudni, az általuk ideiglenesen kölcsönadott emberük visszatér-e majd az eredeti munkahelyére?

Semmi jele annak, hogy a hiányzó munkaerő pótlása érdekében különös figyelemmel kísérnék a belső létszámtartalékok felszabadítását és hasznosítási lehetőségeit; a veszteségidők csökkentését, illetve a munkaszervezés javítását. Vagyis *semmi jele a munkaerő-gazdálkodás intenzív módszereinek* (miért is lenne, ha egyszer a vállalatok és mert általánosítható tapasztalat, hogy a *vgmk-k munkája többnyire jól szervezett, s teljesítményeik — a főműszakhoz viszonyítva — magasabbak.* Szembeötlő ez azért is, mert a vgmk-tagok jórészt az alaptevékenységgel azonos munkát végeznek, tehát maguk bizonyítják a főmunkaidőben végzett munka szervezetlenségét. Ám egyre jellemzőbb, hogy a vgmk-mozgalom kiterjesztésével a vállalatok olyan létszámhiányt is csökkentenek, amely a legegyszerűbb szervezési intézkedésekkel is enyhíthető lenne. Ilyen körülmények között pedig a vgm-k egyébként jól szervezett és valóban hatékony munkájának eredménye végül is elveszhet az általános vállalati szervezetlenségben. S ami még ennél is aggasztóbb: a munkaidőalapot lényegében extenzív módon bővítő vgmk-vállalkozás elodázhatja — s ki tudja meddig — a munkaerő racionális foglalkoztatásával kapcsolatos tennivalók elvégzését.

Hadd ismételjem: mindez nem a vgm-ek létének és működésének megkérdőjelezése, inkább csak annak felvillantása, hogy a vállalati gazdasági munkaközösségek összes előnyei és erényei aligha fedhetik el a vállalati gazdálkodás — jelesül a munkaerő-gazdálkodás — megannyi gondját, baját.

De miért a munkaerő-gazdálkodási csődtömeg? Miért, hogy el kell ismerni — hivatalos dokumentumban! — hogy ha az évközi munkateljesítmények elérnék az általában jellemző novemberi, decemberi átlagot, *akkor az ipar tavaly 200 ezerrel kevesebb emberrel is elboldogult volna?* Miért nem mondhattak le erről a kétszázezres munkavállalói seregről? Mert semmi nem kényszeríti őket erre, s kényszer híján ugyan miért lenne ez gazdálkodói érdek? A munkaerő olcsó, sokkal olcsóbb, mint a gépi technika. (*Nem véletlen, hogy közönséges anyagmozgatással még mindig több mint 700 ezren foglalkoznak.*) A létszámcsökkentésből származó bérmegtakarítás felhasználásának lehetősége sem késztette a vállalatokat

PANNONVIN

Cégkeresztelő Pécsett

Új cégnevet vett fel a Pécs székhelyű borgazdasági kombinát: *Pannonvin* lett a neve. Az új névvel a hazai és külföldi fogyasztók számára *egyaránt azt akarják jelezni, hogy a Dunántúlon — az ősi Pannóniában — termelt borokról van szó. A Pannonvin tehát minőségi márkanév is, híres történelmi borvidékeink termékeinek védjegye.* Korábban Villány—Mecsekalji Borgazdasági Kombinát volt a vállalat neve; hosszú, nehézkes, külföldi számára szinte kiejthetetlen és leírhatatlan volt. S ráadásul nem is a valóságot fejezte ki, hiszen a kombinát nemcsak a villányi és a mecseki szőlők borait vásárolja, forgalmazza, hanem az egész Dél-Dunántúlét, azaz Baranya, Somogy, Tolna és Zala borait is.

A névváltozás összefügg azzal, hogy a *pécsi kombinát erőteljes piackutatásba kezdett külföldön, aminek eredményeként újabb és újabb országokban sikerült megvetnie a lábát.* A legújabb piac: az Egyesült Államok, ahova vörös bort szállít. Ez az első tengerentúli szállítása a pécsi vállalatnak. A hamarosan megnyíló müncheni élelmiszeripari kiállításon is már a Pannonvin néven szerepelnek a Dél-Dunántúlról származó borok.

A Pannonvin termékei jelenleg hét országba jutnak el, s a jelek szerint az eddigi legnagyobb exportját bonyolítja le az idén a vállalat. Összesen 40 ezer hektoliter palackos és 30 ezer hektoliter hordós bort, valamint 7 millió palack pezsgőt szállít külföldre az év folyamán. A pezsgőexport például az elmúlt három év alatt kereken megháromszorozódott.

Látogatóban Nyugat

Legend

Franciaország szívéhez, F
dék szomszédságában van
jei a szőlőművelésnek kedv
ten-nyomon néhai nagy c

A Pest megyei Múzeumok Igazgatósága
tisztelettel meghívja Önt

Ilosvai Varga István

festőművész
emlékkiállítására

Megnyitja: FRANK JÁNOS

művészettörténész

1984 május 4. péntek, du. 5 óra

Szentendrei Képtár

Marx ter 2–5

A Pest megyei Múzeumok Igazgatósága

meghívja Önt

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

festőművész

kiállításának megnyitására

Megnyitja:

MUCSI ANDRÁS

művészettörténész

1978. július 9-én 11 órakor

a szentendrei művésztelepi galériában

Megkésett emlékezés – megkésett sorok

Ilosvai Varga István

1

A Szentendrei Régi Művésztelep hatvan éve, 1928–1988 című jubileális kiállítás egyben tisztelgés volt azon művészek előtt is, akik az elmúlt évtizedben, az emlékezetben a perifériára sodródtak, s félárnyékban voltak. A kiállítás anyagának gondos válogatása, átgondolt felépítése sajnos semmilyen jelentős nyilvánosságot nem kapott. Sokak hibájából úgy is zárta be kapuit. (Kivétel a *Művészet* 1989/8. számában készült kétnyelvű, bő terjedelmű publikáció.) Pedig mérföldkő volt, hiszen visszatekintés és összegzés, ezen túlmenően rápillanthattunk arra a nyomtávra, amely a közeli jövő szentendrei művészetének arculatát meghatározza.

Néhány művésznek elégtételt szolgáltatott a bemutató, ismét felfedezhettük őket. Közéjük tartozott *Ilosvai Varga István* is. 1985. augusztus 31-én lett volna kilencvenéves. Annak idején szerettünk volna erről megemlékezni. Jelen cikk írójának akkori, évfordulós méltató sorait két favorit hetilapunk is visszautasította: „nem időszerű Ilosvai Vargáról közölni". Sőt másutt a cikk elfogadása után érveltek a nem közlés azonos okáról.

A bemutatott szép számú vászon hitelesen igazolta, amit eddig is tudtunk: művészete érvényes marad jelen időnkben is. Talán még több lett, mint helyi érték, a poszt-impresszionizmus markáns vonalába tartozó fontos láncszem. Hagyatéka nemcsak képzőművészetünket, hanem természettudományos értékeinket is gazdagította. A *Linné Károly*tól tanult rendszerező pontosságot és tárgyismeretet azonos szinten oldotta ecsetjével festészetté. Rangos kaktusz-, lepke- és madártojás-gyűjteményének elemei – formái, kisugárzásuk – nemcsak elvontan épültek bele képeibe, hanem egyben azok biztos formaforrásai is. Csak tisztelhetjük azt a hajdani jogász fiatalembert, aki *Ripp-Rónai* stúdiumai és Párizs pezsgése után, vérbeli festőként is minden dilettantizmustól mentes zoológus és botanikus tudott maradni.

Festői indulása szülőfalujához, Kunhegyeshez kötődött. Élményben, színekben – majd sok év múltán – csak Szentendre nyújtott számára hasonlót. Párizs nem jelölt ki új utat a művésznek. Visszatért Kunhegyesre, de a *Kunhegyesi utcá*ba mégis belopta *Van Gogh* izgatott, expresszív vonalritmusát. Mint természetelvű festő, ő is várakozással készült Nagybányára. Csalódás érte. A Kunság színpompája után itt mindent szürkének és színtelennek érzékelt. Ideálja ennek ellenére *Ferenczy Károly* maradt.

A már neves festőt átjárta

1 Ilosvai Varga István: Tónusos önarckép, olaj, papír, 35 × 30 cm, 1955
2 Ilosvai Varga István: Lila kerítés, olaj, karton, 60 × 64 cm, 1956
3 Ilosvai Varga István: Kútnyomó, olaj, vászon, 64 × 50 cm, 1955
4 Ilosvai Varga István: Gül Baba köz Szentendrén, olaj, karton, 95 × 60 cm, 1959
(fotók Mester Tibor)

2

3

Művészet, 1990.2.
ILOSVAI VARGA István

szabad kérdésének kutatása volt. A kísérlet az egyik néző váratlan belépésével (az akcióba) végződött: bedugta fejét a másik hurokba, mire Budaj a sajátját kiszabadította, s otthagyta őt egyedül...

A magyar *Bíró József* akciójában (Happy dada) is felbukkantak body art-elemek (a nézőkkel való közvetlen kapcsolat tapintás útján). Szándékosan utalva tettei látszólagos értelmetlenségére, azok játékosságával, felszabadultságával a dadaizmus örökösekéntjelentkezett, aktuális politikai színezettel, akárcsak *Bukta Imre,* aki elektromos fűrésszel három HAZA szócskát tartalmazó táblát fűrészelt ketté, jelképes szójátékot alakítva ki.

A testművészet ismert eszközeit használta fel *Kovács István* (12 kg lisztből tésztát gyúrt, majd meghempergett benne), a jugoszláviai *Slavko Matkovič* és a teoretikusként is jelentős *Szombathy Bálint* (Matkovič fejét átlátszó ragasztószalaggal deformálta).

Az előadások szüneteit kísérleti videófilmek és folyóiratok töltötték ki, többek között a *Bizottság* zenekar, *Szirtes János* és *fe Lugossy László* filmjei. Ez utóbbi páros „élőben" is szerepelt. Magas bárszékeken ülve, nyújtott lábukon befőttesüvegekkel balanszírozva, vállra csöpögő forró presszókávéval, késpengét fenve, pattanásig feszült helyzetben előadott jelenetük lényege valószínűleg a magyar ember tűrőképessége határának kutatása volt.

A Pozsonyban élő *Rónai Péter* performance-a – a nála ritka pozitív hozzáállással, közvetlen kapcsolatkeresésével ragadta meg a résztvevőket. („Köszönöm, hogy életük 12 percét velem töltötték" – szövegű nyomtatott cédulákat osztogatott.) A kommunikáció lehetőségeit kereste a magyar *Várszegi Tibor–Bíró Eszter–Dóra Attila*-trió is, az emberi- és zenei hangok végtelen árnyalatainak (folyadékkal töltött szaxofon bugyborékoló hangja) eszközével.

A fesztiválon szemmel láthatólag túlsúlyban volt a body art-tendencia, de az experimentális költészet többfajta megnyilvánulásával is találkozhattunk. *Székely Ákos* audiovizuális, vetítéses tárgymozgatással összekapcsolt versekkel, *Németh István* akusztikus költészettel *(Egy mássalhangzó átalakulásai)* mutatkozott be.

A továbbiakból hadd említsük még talán *Nagy Zoltán* zsebrádiókkal, tükörrel, ébresztőórával ellátott environmentjét, mely tartalmával a cseh P. Štembera egy 1979-ből való darabjára emlékeztetett, mint ahogy *Kelényi* akciója a kiváló pozsonyi konceptualista, *Peter Bartoš* galambkísérleteit juttatta eszünkbe. Mindez bizonyítja, hogy nem ártana a kölcsönös megismerés, informáltság egymás dolgairól...

A pozsonyi Balvan tánceggyüttes kiforrott pantomim-előadást mutatott be, mely jelképesen az emberi viselkedésmódok néhány típusát idézte fel, a korunkban sajnos egyre aktuálisabb kafkai légkört elvenítve fel. Az együttes (és Bíró J.) részt vett a prágai M. Kozelka rögtönzött happeningjében is...

A pozsonyi Balvan táncegyüttes pantomim-előadása (fotók Tóth Lehel)

A Studió Erté és támogatói dicséretére szolgáljon, hogy a kisebb-nagyobb szervezői hibák akadályok ellenére már másodszor meg tudtak szervezni egy ilyen, sokoldalú felkészültséget megkívánó nemzetközi művésztalálkozót, s azt videón dokumentálták is. A Szlovákiában hosszú évekig elfojtott művészi kísérletezés jóvoltukból talán visszaadja e néhai fontos kulturális központ (*Kassák* szülőhelye) korábbi jelentőségét. A csoport pillanatnyilag jelentékeny szervezői és anyagi gondokkal küzd, s széles körű támogatásra lenne szüksége.

Archleb Gály Tamara

Szentendre jellegzetes szabad szelleme, s igazi szentendrei művésszé vált. E „biblikus, megbecsülésre méltó szent hely" – ahogy egyik kortársa nevezte a varázslatos városkát – az 1930-as évektől adott számára végleges otthont. Noha sohasem élt a művésztelepen, piktúrája ez időtől ugyanúgy helyi fogantatású, mint például *Paizs-Goebel Jenőé*, *Czóbel Béláé* vagy *Gráber Margité*.

Ilosvai Varga István munkái nem akarnak felrázni, tartalmuk sem harsogó, hivalkodó. Nyugalmas, elmélkedő légkörűek azok a művek is, amelyek társadalmi ihletésűek. Művészete érzékeny szeizmográfja volt a 30-as évek szociális telítettségű levegőjének. Festői alkata szemlélődő, beleérző lírával oldotta meg vállalt feladatát. Az 1930-tól keltezett szegényemberei – tárgyilagosságukkal együtt – éppúgy részei a szentendrei környezetnek, mint a *Sikátor*, a *Régi kapu*. Színei itt visszafogottak, tartózkodóak. *Mednyánszky*t érezte lelki rokonának.

4

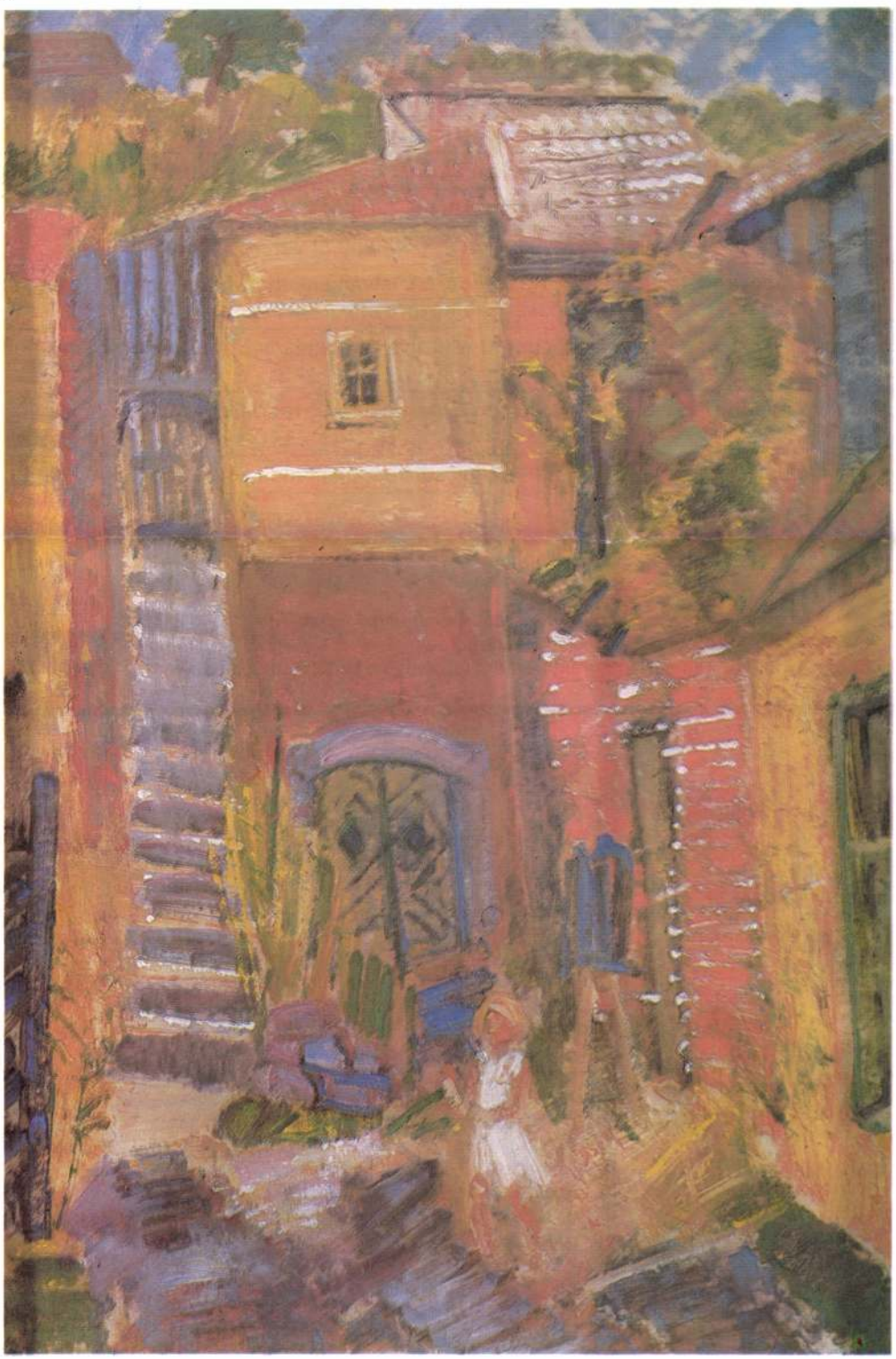

1940 után palettája kiszínesedett. Tobzódó piros, sárga, zöld színek lobbantak fel vásznain, szélsőségek nélkül (*Tónusos önarckép*), megtartva a képszerűség-festőiség-szerkesztettség hármas egységét. Újabb képein az emberalakok elvesztették központi szerepüket, egyéni, hangsúlyozott jegyeiket; csak alkatrészei az ábrázolt világnak, Szentendre számtalan zegzugának. Kellékei, színfoltjai.

Hétköznapi motívumokat, a külvilág keltette élményeket emelte a költészet közegébe. Nem festett látomásokat, nem oldotta fel csak színné a látványt a kolorista festő. Az emberi érzékelés ésszerű rendje műveiben egy pillanatra sem veszített egyensúlyából. Festészet, természettudomány, líra, zene és humor integrálódtak maradandó anyaggá életművében. Hagyatékának jelentős hányadát képezi a kortársaktól, kollégákról, barátokról készült eleven szellemű, lényegre tapintó karikatúrasorozata.

Ady istenes versei, bűnbánó őszintesége mélységeket tárt fel előtte csakúgy, mint *Johann Sebastian Bach* kontrapunktikája. Nem volt elátkozott festő. A tisztaságot, szépséget, rendet művelte és hagyta ránk. Életműve mértéket jelent. A természetet tudós igénnyel kutató, azt átérző tehetségével ábrázoló Ilosvai Varga Istvánt minden időben – dátumtól függetlenül – tisztelet és megbecsülés illeti. Erről soha nem késhetünk le.

Benedek Katalin

CONTENTS

CONTRIBUTION	*János Porcsalmy*	**1**	Recomendation for the revival of compulsony education in art history
PANORAMA		**2**	
STUDY	*Katalin Sz. Kürti*	**6**	Historical retrospection in planning a monument in Debrecen
COMPETITION FOR A MONUMENT OF 1956		**12**	Results ◄
GYÖRGY JOVÁNOVICS	*Gábor Andrási*	**20**	Turner's ice-cream ◄
JENŐ BARCSAY	*Csaba Sík*	**24**	Visiting
CZARIST TREASURY	*Éva Békési*	**28**	Masterpieces from the czarist treasury ◄
ISTVÁN KULINYI		**36**	Paraph ◄
EXHIBITION	*Gábor Dénes*	**38**	Night movie (András Végh)
	Magdolna Supka	**42**	Full-blooded colorist (László Tenk)
	István Szűcs	**46**	Gallery in Zirc
	János Cs. Tóth	**48**	Stormy corner exhibitions
WORKSHOP	*Imre Nagy*	**51**	Mythical stag (Painting of János Szirtes)
	Gábor Rideg	**53**	State founder St. István and the white horse (Panneau of József Szentgyörgyi)
ART TRADE	*Imre Karácsondi*	**56**	It started with five horseheads... (Interview with Rudolf Haynal)
WINDOW ON THE WORLD	*Tamara Archleb Gály*	**60**	Slovakian experiment in experimenting
DOCUMENT	*Katalin Benedek*	**62**	Late reminiscence – belated lines (István Ilosvai Varga)

◄ —with a triangle we mark the articles published also in full English translation.

Review of the Association of the Hungarian Artists of Fine and Applied Arts
Editor-in-Chief: Gábor Rideg
Distributor outside Hungary: "Kultúra" Hungarian Foreign Trading Company. H–1389 Budapest, Pf. 149.

Számunk szerzői:

Porcsalmy János nyugalmazott tanár

N. Mészáros Júlia művészettörténész, Xantus János Múzeum, Győr

Pálosi Judit művészettörténész, Képzőművészeti Főiskola

Losonci Miklós művészeti író

Sz. Kürti Katalin művészettörténész, Déri Múzeum, Debrecen

Andrási Gábor művészettörténész, Óbudai Művelődési Ház

Sík Csaba művészeti író, Holnap Kiadó

Békési Éva művészettörténész, Iparművészeti Múzeum

Dénes Gábor filmrendező, Movi

Supka Magdolna művészettörténész

Szűcs István tanár, művészeti vezető, Zirci Galéria

Cs. Tóth János igazgató, Tevan Kiadó

Nagy Imre művészettörténész, Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely

Karácsondi Imre költő

A. Gály Tamara művészettörténész, Pozsony

Benedek Katalin művészettörténész, Magyar Nemzeti Galéria

Hologramkészítő tanfolyam

Gábor Dénes születésének 90. évfordulója alkalmából rendezendő megemlékezéssorozat keretében a Budapesti Műszaki Egyetemen a holland Qué Sera Sera holográfiás cég elnöke, Lex B. Coblijn 4 napos hologramkészítő tanfolyamot tart 1990. június 6–9 közt. A tanfolyam célja, hogy művészek és más érdeklődők elsajátíthassák a legjobb hatásfokú hologramok, a dikromátos zselatinhologramok készítésének technikáját, beleértve magának a hologramot rögzítő lemeznek a házi elkészítését is. A tanfolyam résztvevői az általuk készített hologramokat megtarthatják.

A tanfolyam részvételi díja előreláthatólag 7 000 Ft.
Jelentkezési határidő: 1990. április 30.
Részletes felvilágosítást ad:
Greguss Edit konferenciaszervező,
Budapesti Műszaki Egyetem,
1521 Budapest, telefon: 185-2218

Ilosvai Varga István, festőművész (1895–1978).
Tóth Antal: Festmények képtár nélkül: A Szentendrei Régi Művésztelep hatvan éve. (1926–1988).

Ilosvai Varga István: Fekete kép/*Black picture*, olaj, farost, 37 × 42 cm, 1960

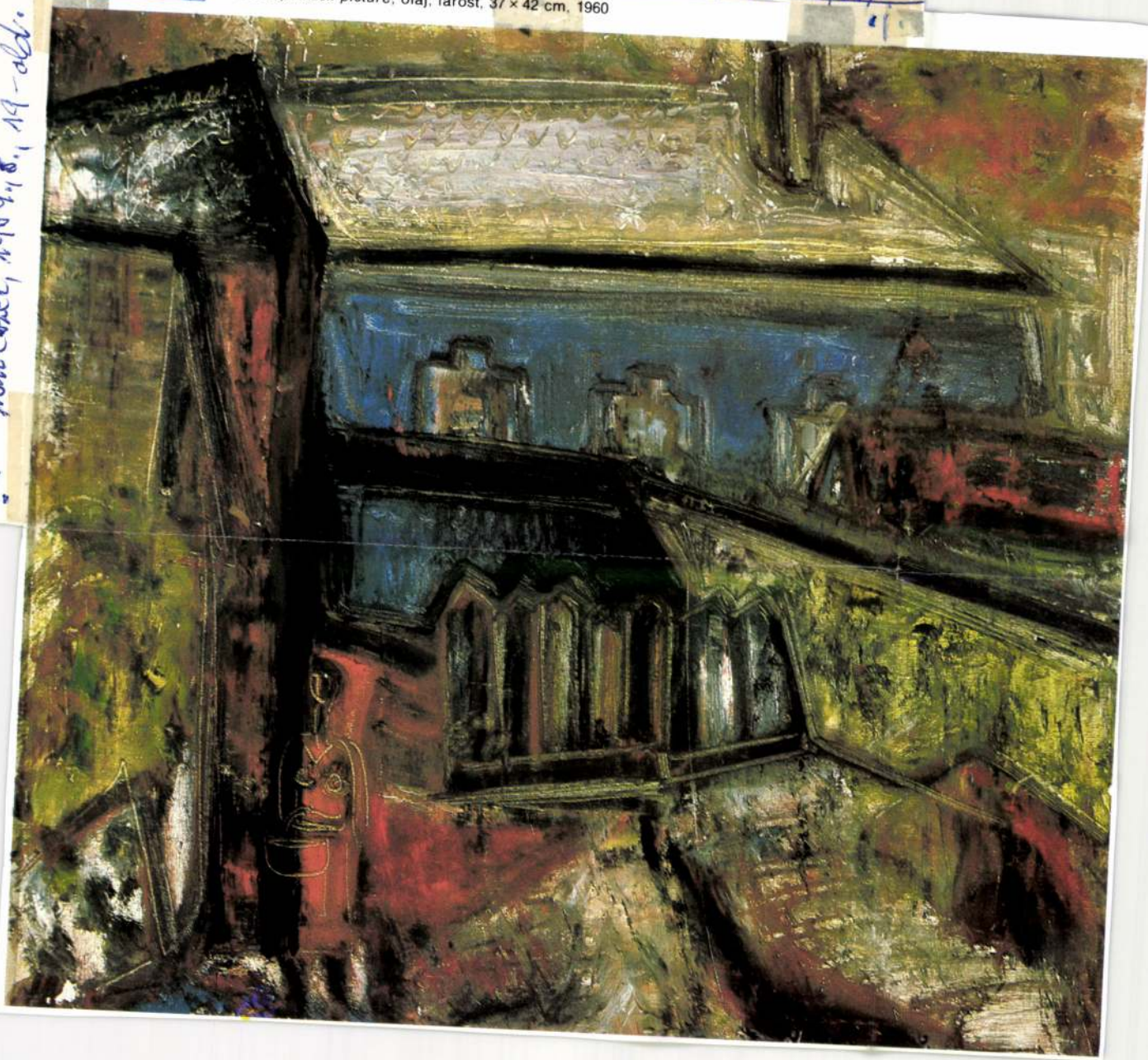

Művészet, 1989. 8., 19-old.

Korniss Dezső: Szerb temető/S

valamit abból a mentali
nyaiak sajátja volt, s a Du
közvetlen közelében alap
teremt festészetében, a v
látvány formaelemzésével
lizálásával, letisztításával
transzponálásban. A lege
mítva a látás gyönyörűs
hatalmát dicséri; a haza
modernség klasszikus tar
lent, szélsőségektől ment
vívmányaival.

Általánosítva szólunk a telepről, nem pedig egyénenként tagjairól, ugyanis a szentendrei régi művésztelep egyik legfőbb értékét, legvonzóbb sajátosságát abban látjuk, hogy tagjai készek voltak a közös munkára, aminek eredményeképpen munkásságuk szellemiségében időről időre nivellálódás figyelhető meg, egymáshoz közelálló szemlélet- és interpretálási mód alakult ki a művek és életművek sokrétűsége mellett, a legnagyobb egyéniségek lassú kiemelkedésével párhuzamosan és az esetenkénti tévutak ellenére. Ilyen nivellálódási pontnak tekintjük a harmincas években a Római Iskolát, és mellette összefoglaló névvel nem illethetően azt a helyi fejlemények szempontjából jelentősebb kört, melyet *Paizs-Goebel Jenő, Barcsay Jenő, Ilosvai Varga István*, távolabbról *Czóbel Béla*, az évtizedek második felétől *Rozgonyi, Kmetty János, Kántor Andor, Deli Antal* neve fémjelez. Az ő művészetük képviseli és alapozza meg a város és környéke festői felfedezésének nagy kalandjában megszülető lokális jellemzőkkel bíró szentendrei festészet, amely helyi vonásai miatt nemhogy elvesztette volna kapcsolatát a magyar

serve a nivellation in the spirit of their activity from time to time: modes of outlook and interpretation have come close to each other despite the manysidedness of works and ouevres, parallel with the slow rising of outstanding personalities, and despite a few individual wrong tacks. The Roman school in the 1930s is such a point of nivellation and a group of artists whom we can not label but whose work is important from the viewpoint of local developments such as *Jenő Paizs-Goebel, Jenő Barcsay, István Ilosvai Varga*, then *Béla Czóbel*, from the second half of the decade *Rozgonyi, János Kmetty, Deli*. Their art represents and establishes the painting of Szentendre with its local characteristics born in the great adventure of the painterly discovery of the town and its environs: this art, despite its local marks, did not lose touch with the universal development of Hungarian painting art, on the contrary, by the end of the 1930s and in the 40s it climbed to the top ranks of Hungarian painting, indeed, it *was* Hungarian painting.

In the years directly after 1945 the artist colony's performance was of the highest quality: its achievements can be

A Pest megyei Múzeumok Igazgatósága

meghívja Önt

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

festőművész

kiállításának megnyitására

Megnyitja:

MUCSI ANDRÁS

művészettörténész

1978. július 9-én 11 órakor

a szentendrei művésztelepi galériában

A SZENTENDREI FERENCZY MÚZEUM
tisztelettel meghívja Önt

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

emlékkiállításának megnyitójára

1993. november 4-én, csütörtökön 17 órára
a SZENTENDREI KÉPTÁRBA.
/Szentendre, Fő tér/

Megnyitóbeszédet mond:
NÉMETH GÁBOR
Szentendre város polgármestere

A kiállítás megtekinthető december 5-ig
hétfő kivételével naponta 10-től 16 óráig.

MEGHÍVÓ

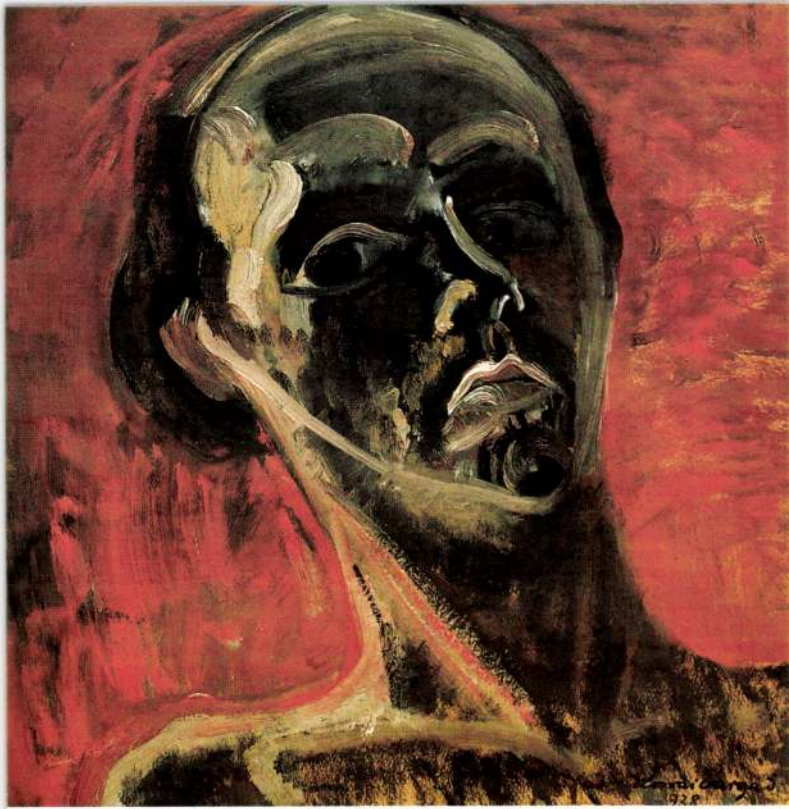

Ilosvai Varga Gyűjtemény. Szentendre

ILOSVAI VARGA ISTVÁN (1895–1978)
Önarckép piros háttérrel.
Self-Portrait with Red Background. 1938

Fotó: Gajzágó

A SZENTENDREI FERENCZY MÚZEUM
tisztelettel meghívja Önt

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

emlékkiállításának megnyitójára

1993. november 4-én, csütörtökön 17 órára
a SZENTENDREI KÉPTÁRBA.
/Szentendre, Fő tér/

Megnyitóbeszédet mond:
NÉMETH GÁBOR
Szentendre város polgármestere

A kiállítás megtekinthető december 5-ig
hétfő kivételével naponta 10-től 16 óráig.

MECHÍVÓ

ILOSVAI VARGA István

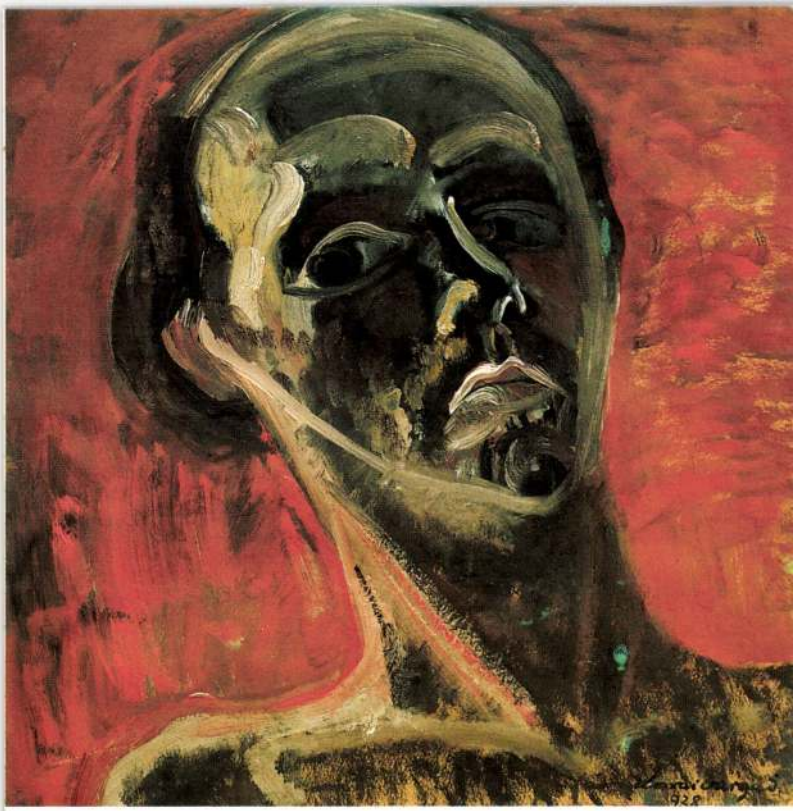

Ilosvai Varga Gyűjtemény. Szentendre

ILOSVAI VARGA ISTVÁN (1895–1978)
Önarckép piros háttérrel.
Self-Portrait with Red Background. 1938

Fotó: Gajzágó

ILOSVAI VARGA ISTVÁN EMLÉKKIÁLLÍTÁSA

a Szentendrei Képtárban

1993. november 4. - december 5.

Ilosvai Varga István /1895-1978/ igazi festői énje Szentendrén való letelepedése után bontakozott ki. Itt talált rá a városképben adott, s a festői látásmódjában igényelt poétikus, ugyanakkor szerkesztett térkonstrukcióra. Szentendrén tájképeinek kizárólagos témájává válik a kisvárosi utca, tér, zug, házfalak és az emberek együttese. Tájképein, portréin, elsősorban önarcképein, valamint csendéletein mindvégig a szerkesztett rend és a kolorit egyensúlyát kutatja.

A kunhegyesi születésű festőművész Balló Ede növendékeként végez a budapesti Képzőművészeti Főiskolán 1922-ben. Előtte Kernstok Károly szabadiskoláját látogatja és művészi példaképei között olyan mesterek szerepelnek mint Rippl-Rónai József, Ferenczy Károly és Mednyánszky László. Ellátogat Párizsba és Nagybányára. 1932-től nyaranta a Szentendrei Művésztelep vendége és három év múlva letelepszik a kisvárosban. A Szentendrén megerősödő posztimpresszionista törekvéseknek egyik jellegzetes képviselőjévé válik. Több művészeti társaság, így a Paál László Társaság, az UME és a KUT tagja.

A szentendrei Ferenczy Múzeum ezzel a kiállítással emlékezik a tizenöt éve elhunyt festőművészre. A jelen kiállítás egyben alkalom arra, hogy válogatást nyújtson a Ferenczy Múzeum különösen gazdag Ilosvai Varga gyűjteményéből.

Bodonyi Emőke

a kiállítás rendezője

ILOSVAI VARGA István

MOSVAI VARGA
ISTVÁN

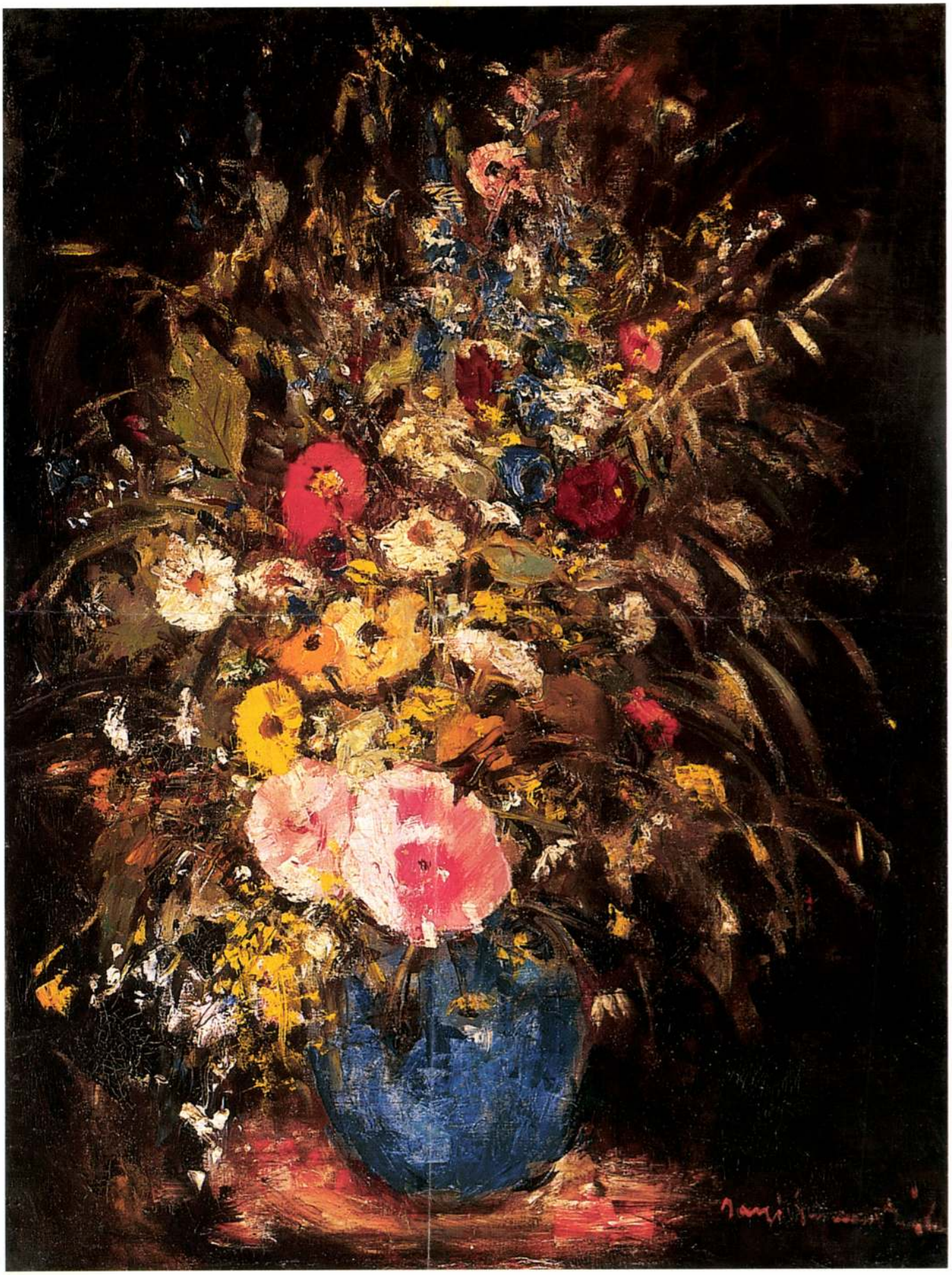

30 • ILOSVAI VARGA ISTVÁN (1895–1978)

Fürdőzők a parton, 1917–1927 között

70 × 81 cm
Olaj, vászon
J. hátoldalán
Kikiáltási ár: 400 000 Ft

IRODALOM:
KAMPIS ANTAL: Ilosvai Varga István, A művészet kiskönyvtára 120, Corvina Kiadó, Bp. 1978
ILOSVAI VARGA ISTVÁN EMLÉKEZETE, Ilosvai Varga Istvánné magánkiadása, Szentendre, 1994

Az Ilosvai-életműben eddig ismeretlen, feltehetően „korai" olajfestmény megdöbbentő erejével és a festő munkásságán belül páratlan festői sajátosságaival vonja magára a figyelmet. Első látásra szembeötlő Cézanne sajátos, a tömbszerű formákat egy kompozícióba fókuszáló kompozíciójával, a Fürdőzőkkel való hasonlóság, ezen túl pedig a francia Fauves-ok, a Nabis csoport, a kubizmus és az expresszionizmus ismerete.

Az idehaza Rippl Rónai szabadiskolájában, majd Balló Edénél és Pór Bertalannál tanult festő, túlnyomó részt olajképeket festett. A Tanácsköztársaság alatt hallgatta Pór Bertalant a fiatal festő. Párizsban azután többnyire alakokat rajzolt, s leginkább a körvonal érdekelte. Hazatérve Budapestre azonban, 1927 körül a Nagybányát folytató Szinyei Társaság tagjaként egyértelmű lelkesedéssel fordult a tájképfestés felé.

Mindezek tudatában az igen vastagon festett olajkép keletkezésének időpontja feltételezhetően Párizs és a körvonal iránti érdeklődés idejére tehető.

Festményünk különleges és egyedülálló az életműben: kiválóságai közt sorolhatjuk a bár kissé zömök, látszólag ügyetlen, törülköző, arcukat eltakaró, vagy épp arc nélküli három női aktot, amelyek kubisztikus felépítésük mellett, kékes-zöldes-sárgás kontúrjaikkal fátyolos hatást keltenek, visszatükrözve a – lila, kék törzsű, sárga-zöld lombú – fákat és a vízfelszín koloritját. Ahol az égbolt a fák lombjával vagy a víztükör a domboldallal (tehát kék a zölddel); a női alakok hol a vízzel (kék a feketével és sárgával), hol a sötét parti fűvel (zöld-kék-sárga lila) érintkeznek és határosak; ott Ilosvai masszív aurát konstruál az alakok körvonalára, az égboltra és a víztükörre, s – ha magyar kortársat említünk – Vaszary női sziluettjeivel összevetve Ilosvai fürdőzőit; megfigyelhető a hasonlóság (kék körvonalak, a nő és a hegy; a nő és a fű kapcsolata), de az ellenkező hatás is.

Míg – a szintén francia hatásra alkotó – Vaszary fűben akt-alakja (10. aukció, 89. tétel) dinamizmusát könnyed, heves mozdulatainak, diagonális pozíciójának, valamint a környezet tiszta kontrasztok ellentétére épülő, fénnyel teli és vertikális színfoltjainak köszönheti; úgy Ilosvai nőalakjai egyiptomi profiljukkal, vaskos statikusságukkal masszív tömeget képezve, szinte mozdulatlanul merevednek a kompozícióba, s körvonalaik a környezet függvényében, reflexként sejlenek fel. A festmény feszültsége az ívben háromszöget alkotó fatörzsekből és a partvonal diagonalitásából adódik; a lombok, testek, színek és árnyékok tömegéből, valamint a kubisztikus háromszög-kompozícióból.

Az avangárd szellemben született kép Ilosvai életművének egyedi és kiemelkedő darabja

B. Zs.

30

31

32

31 • IVÁNYI GRÜNWALD BÉLA
(1867–1940)

Kacsaúsztató

75 × 96 cm
Olaj, falemez
J. j. l.: Iványi Grünwald Béla
Kikiáltási ár: 250 000 Ft

32 • IVÁNYI GRÜNWALD BÉLA
(1867–1940)

Sárgaruhás menyecske

65,5 × 38,5 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: Grünwald Béla
Kikiáltási ár: 160 000 Ft

33 • IVÁNYI GRÜNWALD BÉLA
(1867–1940)

Állomáson

60 × 80 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: Iványi Grünwald Béla
Kikiáltási ár: 600 000 Ft

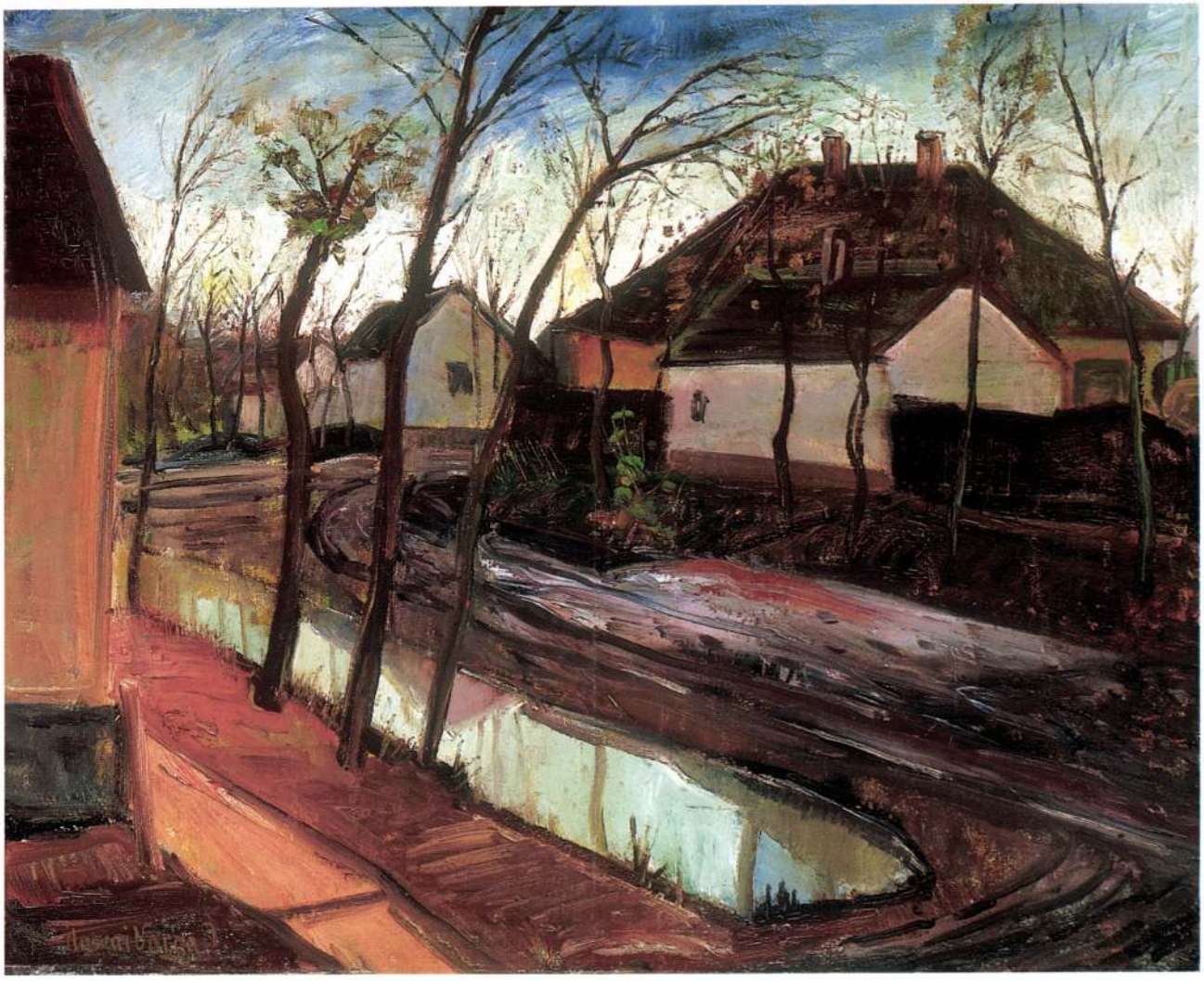

93

93 • ILOSVAI VARGA ISTVÁN (1895–1978)

Eső után

60 × 76 cm
Olaj, vászon
J. b. l.: Ilosvai Varga I.
Kikiáltási ár: 180 000 Ft

95

95 • RAFAEL VIKTOR (1900–1981)

Táncolók

68 × 99 cm
Olaj, vászon

96 • MOLNÁR C. PÁL (1894–1981)

Olasz táj ciprusokkal

50 × 59 cm
ost
CP
si ár: 280 000 Ft

75

75 • ILOSVAI VARGA ISTVÁN
(1895–1978)

Szentendrei utca

70 × 60 cm
Olaj, vászon
Jelezve jobbra lent: Ilosvai Varga I.
Hátoldalán Képcsarnok raglapja
Kikiáltási ár: 250 000 Ft

77

77 • JÁNOSA LAJOS (1902– ?)

Feketekalapos hölgy hermelinnel, vörös háttér előtt

80 × 70 cm
Olaj, vászon
Jelezve jobbra lent: Jánosa L. 935
Kikiáltási ár: 120 000 Ft

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

A kiállítás a

Szentendre Művészetéért Alapítvány -
Ilosvai Varga István Díjalap
Pest megyei Múzeumok Igazgatósága
Magyar Nemzeti Galéria Baráti Köre
Körmendi Galéria Budapest

szervezésében és támogatásával jött létre.

A Magyar Nemzeti Galéria Baráti Köre
emlékülést tart
1995. szeptember 20-án 15^{30}-kor
Budapest V. Deák F. u. 15 - ben.

Előadók:

Benedek Katalin művészettörténész
Chikán Bálint művészettörténész
Bakallár József festőművész

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

Az MHB IMMO ART GALÉRIA és a
KÖRMENDI GALÉRIA BUDAPEST
meghívja Önt az

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

festőművész születésének 100. évfordulójára
rendezett kiállításra

Megnyitó:

1995. szeptember 20-án 17^{h} - 19^{h} között

A kiállítást megnyitja:

Dr. Bereczky Lóránd
a Magyar Nemzeti Galéria Főigazgatója

A kiállítást rendezi:

Bodonyi Emőke művészettörténész
Chikán Bálint művészettörténész

A kiállítás megtekinthető:

1995. szeptember 20-tól október 4-ig
Budapest V. Deák F. u. 15.

MÚZEUMI SÉTÁK

BUDAPEST

Iparművészeti Múzeum
Mai francia formatervezők
„Les nouveaux ornemanistes"
XI. 5-1994.I.5.

A kiállítás a legfontosabb francia iparművészeti cégek tárgyai segítségével asztali edényeket és az ünnepi teríték más kellékeit, valamint világítótesteket és lakberendezési dísztárgyakat, pl. vázákat, gyertyatartókat mutat be, megismertetve a közönséget a francia tervezők munkáival.

A színvonalas kivitelezés, amely sokszor egy anyagtípusra specializálódik, legyen az üveg, kristályüveg, ezüstözött fém, öntött aluminium, porcelán, sőt gipsz, a francia „életművészet" hírnevét öregbíti. Alkotóink tehetsége, amely különösen az iparművészet terén nyilvánult meg, lehetővé teszi az évszázados hagyományok folytatását.

A Közép-Európában először bemutatott tárgyak nagy sikert arattak Pozsonyban, Prágában és Bécsben. A cseh fővárosban naponta átlagosan 300 látogató nézte meg a kiállítást. A kulturális rendezvényen túl ez a kiállítás gazdasági figyelemfelkeltés is, melynek elsődleges célja, hogy újra közel hozza ezeket az országokat a francia művészek alkotásaihoz, és hogy gazdasági kapcsolatokat teremtsenek vagy elmélyítsék a már létező kapcsolatokat, mint Bécs esetében.

Az installációt Párizsban tervezte meg Eric Gizard. Mindegyik cég termékei egy-egy világító, függőleges, polcos állványon kapnak helyet. A Véronique Bigo festőművész által festett zászló mutatja be a cégeket, egyik kiállított tárgyuk ábrázolásával.

A kiállítás biztosa Brice d'Antras, aki két éve rendezte az „Imaginárius bútorok" című kiállítást Berlinben, Prágában, Bécsben és Budapesten.
A kiállítás anyagi támogatói a GIL (Groupement Interprofessionnel du Luminaire) és a PIL (Promotion des Industries du Luminaire).

A kiállítás megvalósításában közreműködöttt az AFAA (Association Francaise d'Action Artistique), a Francia Külügyminisztérium, az utaztatást a Pozsonyi Francia Intézet bonyolította le, együttműködve a Prágai, a Bécsi és a Budapesti Francia Intézettel, valamint a bécsi Francia Nagykövetség gazdasági kapcsolatokért felelős hivatalával.

1993 decemberének első hetében a kiállításhoz kapcsolódó vitadélután lesz az Iparművészeti Múzeumban, a formatervezés legismertebb magyar szakemberei részvételével.

Hosvai Vanya Istvánné

Museum. Hírlevél 1993/2

kat és létesít alapítványokat. Ludwig gyűjteményeiben is megtalálhatjuk a legkülönbözőbb korszakokat és kultúrákat, középkori elefántcsont-faragványokat és orosz avantgárdot, görög vázákat és pop art-ot, columbiai aranyat és egyesült államokbeli, valamint európai kortárs művészetet. Picasso is belevonta életművébe valamennyi ország kultúrájának és művészettörténetének évezredeit. Ludwigot különösen magával ragadta, ahogy Picasso visszanyúlt a régi mesterekhez és hagyományokhoz. Picasso életétől elválaszthatatlanok a látogatások a Pradoba - melynek rövid ideig igazgatója is volt -, a Louvre-ba és más párizsi múzeumokba. Életműve kiválóan szemlélteti, hogyan keletkezik az új a mélyen megértett hagyományból...
(Evelyn Weiss - Picasso és Ludwig)

PEST MEGYE

Szentendrei Képtár, Szentendre
Ilosvai Varga István emlékkiállítás
XI.4-XII.5.

Ilosvai Varga István (1895-1978) igazi festői énje Szentendrén való letelepedése után bontakozott ki. Itt talált rá a városképben adott, s a festői látásmódjában igényelt poétikus, ugyanakkor szerkesztett térkonstrukcióra. Szentendrén tájképeinek kizárólagos témájává válik a kisvárosik utca, a tér, a zug, a házfalak, és az emberek együttese. Tájképein, portréin, elsősorban önarcképein, valamint csendéletein mindvégig a szerkesztett rend és a kolorit egyensúlyát kutatja.

A kunhegyesi születésű festőművész Balló Ede növendékeként végez a budapesti Képzőművészeti Főiskolán 1922-ben. Kernstok Károly szabadiskoláját látogatja és művészi példaképei között olyan mesterek szerepelnek mint Rippl-Rónai József, Ferenczy Károly és Mednyánszky László. Ellátogat Párizsba és Nagybányára. 1932-től nyaranta a Szentendrei Művésztelep vendége és három év múlva letelepszik a kisvárosban. A Szentendrén megerősödő posztimpresszionista törekvések egyik jellegzetes képviselőjévé válik. Több művészeti társaság, így a Paál László Társaság, az UME és a KUT tagja.

A szentendrei Ferenczy Múzeum ezzel a kiállítással emlékezik a tizenöt éve elhunyt festőművészre. A kiállítás egyben alkalom arra, hogy válogatást nyújtson a Ferenczy Múzeum különösen gazdag Ilosvai Varga gyűjteményéből.

Bodonyi Emőke

Ilosvai Varga István

A LÉLEK CSENDJE

Ilosvai Varga István kiállítása,
1975. augusztus 8-án, az Ernst Múzeumban.

A 80 esztendős Ilosvai Varga Istvánt köszöntjük élete művét bemutató tárlatán. Annyira festő, képei annyira önmagukkal azonosak, hogy nehéz a szavak hálójába fogni őket.

Figyeljük talán először azt, ami a kiállításról hiányzik, hogy annál jobban tudjuk értékelni azt, amit látunk. Hiányoznak a nagy terek, a hősi gesztusok, hiányzik a kuliszszahasogató pátosz, helyette csendes utak, csendes emberek, kertek, szobabelsők otthoni hangulata fogad. Nos, ebből a színe-fonákja szemléletből mindjárt meg is értjük, miért is jó itt lennünk ezen a kiállításon. A lélek csendje fogad, még akkor is, ha az adott felületeket izgalom tölti ki. Ez az izgalom nem a nagy tettek gerjedelme, hanem az önmagával való számvetés termékeny aggodalma.

Ilosvai Varga képei éppen akkorák, amekkora méret a témához való: nem kívánnak nagyobb méretet, jól elférnek szerény keretükben. Ez is harmónia érzését kelti az emberben: nem azt érzi, hogy a kereten túl kívánkozó erők börtöne a keret, hanem azt, hogy „a mi kis városunk" nyugalmán belül kell megbékélten élnie.

A méretnek és a mondanivalónak ez a hibátlan illesz-

Lyka Gyula: Művészetről, művészekről
Bp. Magvető. 1978.

míg versek éledtek benne, Egry teremtett olyan festői eszközt, amely a valóság fény alkotta voltát tárja elénk. Márpedig Takáts Gyula költészetében – emberségében – éppen ilyenfajta fénysóvárgás él: „bágyadt őszi fény, melytől a hegy zamatja forr, pezseg borókás oldalon".

Egry tanítvány? Nem. Csak felhasználta Egry páratlan szépségű festői eszközét ahhoz, hogy hétköznapjainkat kozmikus terekben láttassa. Takáts Gyulának, mint festőnek is rangja van gazdag szellemi életünkben, s ez egyúttal azt is jelenti, hogy rangja van mindannyiunkban. Nem hideg fény ez, hanem simogató és baráti.

*

Ki akartam lúgozni e beszámolóból a barátságot, s íme végül mégis odajutottam. Ám most már nem kettőnk barátságáról van szó, hanem a táj és a mindenség barátságáról, amelyet Takáts Gyula képeinek „belső hang"-ja ajándékoz nekünk, s minden „jóakaratú ember"-nek. Erre figyeljenek, ezt vigyék magukkal erről a maradandó emlékű kiállításról.

kedése kevés festő tulajdona, de Ilosvai Varga egyik legnagyobb erénye.

Nyilván nem véletlen, hogy a festés mellett életének másik nagy szenvedélye a világszép kaktuszokkal való foglalatosság volt. Aki egyszer is belenézett egy-egy ilyen kiviruló növényi felületbe, felismerhette, hogy a formák „bőrének" különleges, önmagában is szép izgalma van. Nos, valami hasonlót látunk Ilosvai Varga képeinek felületén. Ezek a felületek nem falak, fák, tárgyak másolt másai, hanem szikrázón, önmagukban is szép festői alkotások.

Igaz: félig hunyt szemmel nézve, a látvány hibátlan képpé áll össze festményein, s valóban nincsen egyetlen képe sem, amelyen a felületek villózása önmagáért való lenne, s mégis: „a szépség lúdbőrözése" adja képeinek különös világát.

Ha gondolatban megkíséreljük, hogy „belépjünk" valamelyik képének terébe, s abban éljünk: mélyre ható élményben lesz részünk. Tárgyak helyett színek közé jutunk, tapintható terek helyett álomvilágba, s végül magunk is színekké, hangulatokká foszlunk szét.

Engedjék meg, hogy néhány mondat erejéig idézhessem egyik neki írt levelem néhány sorát: „Bámulom képességedet, hogy a látott világban fedezed fel a láthatatlant, a csak megérezhetőt. Hiszen a dolgok közömbösek velünk szemben, azt sem tudják, hogy vagyunk. Ugyan egy ház vagy szoba, netán kút mit törődik velünk, avagy a virágos rét nekünk nyílik-e, vagy egy üres udvar miattunk szomorkodik-e? De mi mindezt beleérezzük a dolgokba úgy, mint ahogy népünk is mindig a természethez

fordul, mint önmagához – »hulljatok levelek, rejtsetek el engem«, »kemény kősziklának könnyebb meghasadni, mint két édes szívnek egymástól megválni«. Voltaképpen képtelenek vagyunk elviselni a körülöttünk levő világnak velünk szemben való közömbösségét, s – belevetítjük magunkat. Színkáprázataink villognak benne, szomorúságunk borong felette: otthont teremtünk magunknak benne, nem közönyöst, hanem melengetőt, hívogatót. Nos, e káprázat nagy mestere vagy Te, amikor ecsetvonásaid nyomán kusza színkavarodás kél vásznaidon, s elénk varázsolódik környezetünk, de most már velünk telítetten. Nagyon irigyellek ezért a képességedért, amivel magadnak s nekünk sok gyönyörűséget szereztél." Eddig a levélrészlet, s most hadd intézzem szavaimat ismét Önökhöz, a szépséget sóvárgókhoz, az ünneplőkhöz.

Mondják: Szentendre ihlette piktúráját. Nem szójáték, ha megfordítjuk ezt a tételt, s azt mondjuk, ő ihlette Szentendrét, hogy olyan legyen, amilyennek látni szeretné. Nem lélektelen házfalak, tetők és kapuívek geometriai játéka bontakozik ki képein, hanem a lélek csendjében szunnyadó színvilág bontogatja szirmait.

Most 80 éves, és szívből, a fiatalabb barát melegségével köszöntjük őt életművének szépséges tárlatán. Önarcképei figyelnek minket, s mi irigyeljük őt, hogy megtalálta, s minden képén újra- s újraalkotta azt a varázslatot, ami környezetünket a lélek csendjébe ágyazza.

Ilsvai - Varga 1948

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZET UJABB IRÁNYAI

Rendezte: KÁLLAI ERNŐ

79/D

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1948. január 3 — 18.

1948

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZET UJABB IRÁNYAI

Rendezte: KÁLLAI ERNŐ

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1948. január 3 — 18.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

TÁRSELNÖK

PRESZLY ELEMÉR

ALELNÖKÖK

CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR

IGAZGATÓ

HUBAY C. ANDOR

FŐTITKÁR

LEHEL BELA

TITKÁR

KANIZSAI NAGY ANTAL

Ez a kiállítás a magyar képzőművészet újabb szellemi és formai áramlatairól és ezeknek az áramlatoknak java eredményeiről igyekszik összefoglalóan számot adni. E stílusfejlemények igen különböző irányuak, de abban valamennyien megegyeznek, hogy festői és szobrászati képzeteik a vizuális érzékleten, az u. n. természetelvű ábrázoláson többé-kevésbé túlszárnyaló eszmei távlatokból fakadnak. Színek és formák fojtottan ízzó, lüktető eleven erejében, hevesen és nyugtalanul csapongó, sodró lendületében az expresszionizmus érzelmileg hangsúlyozott kifejező célzatára ismerünk; másutt a lélek mélyvilágából fölsejlő révület szürrealista igézete ejti hatalmába képzeletünket. A teret és formát bensőségesen egybeöltő, zárt kép és szoborfogalmazásban a kubizmus alapvetően új szerkezeti tanulságai érvényesülnek. Szobrokat látunk, melyekről a tömörség és a nyugalom ősi módon bontatlan és mozdulatlan szelleme sugárzik. Az ellenkező végleten pedig olyan plasztikai műveket, amelyekben a forma csak arra való, hogy a térileg kibontakozó, ritmikus mozgásnak szárnyat adjon. Ezekben a plasztikai művekben és a festmények jelentős számában tárgyi képzeletektől független mértani vagy szerves idomzatú u. n. absztrakt formákkal találkozunk. Figyelemreméltó, hogy az absztrakcióra irányuló hajlam többé vagy kevésbé határozottan olyan képekben és szobrokban is gyakran megnyilvánul, amelyek egyébként nem mondanak le a tárgyi ábrázolásról.

Expresszionizmus és szürrealizmus, kubizmus és absztrakció: ezekkel a fogalmakkal jellemezhetjük a kiállított képek és szobrok formavilágát. A kiállítás tehát a posztimpresszionizmusra következő újabb stílusfejleményeket foglalja össze. Mégis megkülönböztetett helyet juttat három olyan idősebb mesterünknek, aki a posztimpresszionizmus szellemében nevelődött és érlelődött naggyá. Czóbel Béláról, Egry Józsefről és Márffy Ödönről van szó. Azért kértem fel őket, hogy vegyenek részt a kiállításon, mert munkásságukból az újabb irányú, fiatalabb festőnemzedékek sok lényeges ösztönzést, tovább fejleszthető szellemi és formai indítékot merítettek. Műveik révén nyilvánvaló az a szerves folyamatosság, mely a magyar festészet friss hajtásait a közvetlen elődökhöz, ezek által

pedig a korábbi előzményekhez fűzi. Igaz örömünkre szolgál, hogy Czóbelt, Egryt, Márffyt a fiatalabb kortársak körében üdvözölhetjük, annál is inkább, mivel ezek a mesterek idős korukra is megőrizték képeikben a lélek szárnyaló lendületét, a látás fiatalos közvetlenségét és elevenségét.

Nyilván ez az oka annak, hogy biztosak és erősek lévén abban, amit maguk alkotnak, nem kívánnak holmi megcsontosodott esztétikai dogmák nevében gátat vetni az újabb nemzedékek és irányok törekvéseinek, még ha azok a posztimpresszionizmustól merőben idegen festői és plasztikai világtájak felé vezetnek is. A fiatalabb művészkortársak osztatlan nagyrabecsüléssel és szeretettel vannak e nagy mesterek iránt, akik féltékenykedés és roszmájúság nélkül, a föltétlen szellemi türelem és szabadelvűség nemes elve szerint tartják tiszteletben az utánuk következők célzatait és eredményeit. Márffy, Czóbel, Egry művészete és a művészeti közéletben tanúsított magatartása fényesen igazolja, hogy a hagyománytisztelet nem egyértelmű a meddő multbamerevedéssel és a jelen, a jövő elől való csökönyös elzárkózással. A hagyomány és az újat teremtés szálai szétfejthethetetlenül egybeszövődnek abban az örökké eleven, örökké befejezetlen folyamatban, melynek művészet a neve. Nem sokra megyünk, akár tradicionalista, akár modernista elfogultsággal szemléljük a művészetet.

Szobrászaink idősebb nemzedékű mesterei közül elsősorban Vedres Márk és Bokros Birman Dezső azok, akik máig is töretlen erejű művészetükkel nem egy tekintetben világítanak az újabb plasztikai fejlemények elébe. Mint az előbb említett festők, ők is távol tartják magukat attól a visszatetsző perlekedéstől, melyet némely újkonzervatív kórifeusok folytatnak a modern művészet ellen. Hacsak egy-egy reprezentatív mű alakjában is, de mindenkép fontos helyük van ezen a kiállításon.

A kiállítás anyagát műteremről műteremre, gyüjteményről gyüjteményre járva, magam válogattam, olyan művészek munkáiból, akik ma is élnek és dolgoznak. Lehetőleg ujabb keletű, eddig még ki nem állított képeket és szobrokat gyüjtöttem össze. Ebből az elvből csak ott engedtem, ahol technikai akadályoknál fogva nem juthattam új művekhez. Jónéhány olyan festőt és szobrászt kellett mellőznöm, akit minőségileg nagyrabecsülök, de aki művészetének szellemével és formavilágával már nem illett volna a kiállítás stiluskeretébe. Nem akartam ezt a keretet túlságosan szűkre szabni, de attól is óvakodtam, hogy túlságosan tág legyen. El akartam kerülni azt az összemosódó, kocsonyás, tarka egyvelegszerűséget, mely jóformán minden nagyobb művészlétszámú budapesti kiállításnak kellemetlen sajátja szokott lenni. Inkább azon voltam, hogy az egybehangzó és elkülönülő vonásokat világosan csoportosító, hatá-

rozottan tagoló kiállítást rendezzek. Hogy persze ezt a szándékomat mennyire sikerült megvalósí tanom, annak megitélése már nem én rám tartozik.

Nem hagyhatom szó nélkül, hogy a kiállításon egybefoglalt, modern művészeti irányokat, főleg a szürrealizmust, és az absztrakt művészetet a szélsőbaloldali sajtó részéről állandóan milyen becsmérlő támadások érik. Ezek a művészetpolitikai jelszavakon nyargaló kritikák számos esetben olyan kitünő festők és szobrászok demokratikus, szociális érzületét vonják kétségbe, akik a munkáspártok meggyőződéses, tevékeny tagjai. Lelki elferdülést, embertelenséget, népelleneségét emlegetnek azzal a művészettel szemben, melyet politikailag és világnézetileg homlokegyenest ellenkező szempontból ugyan, de szószerint is pontosan ezekben a bűnökben már a nácik és nyilasok is elmarasztaltak. A faji gondolat gőzétől elhomályosult szemek zsidómételyt és kulturbolsevizmust láttak az absztrakt és szürrealista művészetben, melyet dokrinér marxista ideológusok viszont mint monopólkapitalista mételyt és fasizmust kárhozatatnak.

Nehéz annak ilyen művészeti rövidlátásra, vagy semmitlátásra való abszurd vádaskodással vitába szállania, aki az absztrakt és szürrealista művészetben egészen érthető, természetes és emberi módon szépet és igazat lát és aki tisztában van azzal, hogy ezt a művészetet mennyi mélyreható szellemi és formai összefüggés köti korunk egyébb modern művészeti áramlataihoz. Aki ezt a kiállítást csak valamennyire is elfogulatlanul és behatóan szemléli, annak lehetetlen észre nem vennie, hogy ebben a modern művészetben — légyen az akár absztrakt, akár nem absztrakt, — mennyi életbevágóan igaz, új meglátás, mennyi szépség és harmónia nyilvánul. És lehetetlen meg nem éreznie, hogy ilyen lényeges művészeti értékek csak a szabadság légkörében sarjadhatnak. Ebből a kiállításból az esztétikai dogmák, politikai jelszavak fölött szárnyaló emberi és szellemi szabadság éltető, tiszta levegője árad. Ezért is láttam helyénvalónak, hogy a kiállításnak, mely a negyvennyolcas szabadságeszmét ünneplő centenárium küszübén nyílik meg, ezt a címet adjam: 1948.

Kállai Ernő

NAGYTEREM

FARAGÓ PÁL

1. *Olajfestmény I.*		4500.—
2. *Olajfestmény II.*		4500.—
3. *Olajfestmény III.*		6000.—

VILT TIBOR

4. *Négy kisbronz*, (1938, 1942, 1945, 1946),	darabja	2500.—

BARCSAY JENŐ

5. *Tájkép, olaj*	4000.—
6. *Fehér fények, olaj*	4000.—
7. *Csendélet, olaj*	4500.—

CZÓBEL BÉLA

8. *Csendélet, olaj*	mgt.
9. *Olvasó nő, olaj*	mgt.
10. *Kék csendélet, olaj*	mgt.
11. *Lány piros ruhában, olaj*	mgt.
12. *Szőke lány, olaj*	mgt.

BOKROS-BIRMANN DEZSŐ

13. *Fiú portré, márvány*	mgt.

EGRY JÓZSEF

14. *Balatoni alkony, olaj-pasztell*	mgt.
15. *Delelő (1926), olaj-pasztell*	mgt.

KERÉNYI JENŐ

16. *Akt, bronz*	2500.—

EGRY JÓZSEF

17. *Szőlőhegyen, olaj-pasztell* — mgt.

KERÉNYI JENŐ

18. *Akt, bronz* — 2500.—

EGRY JÓZSEF

19. *Mélyút (1926), olaj-pasztell* — mgt.
20. *Napbanéző, olaj-pasztell* — mgt.

VEDRES MÁRK

21. *Tüskehúzó, bronz* — eladó

MÁRFFY ÖDÖN

22. *Arcoi öböl, olaj* — 6000.—
23. *Tremezzo, olaj* — 3500.—
24. *Csendélet, olaj* — 5000.—
25. *Virágok, olaj* — 3500 —
26. *Tó partján, olaj* — 6000.—

GADÁNYI JENŐ

27. *Tűnődő, olaj* — 3000.—
28. *Nyár, olaj* — 3000. –

V. SCHAÁR ERZSÉBET

29. *Öt kis plasztika 1947-ből* — darabja 2000.—

FARAGÓ PÁL

30. *Olajfestmény* — mgt.

GADÁNYI JENŐ

31. *Kert, olaj* — 4000.—

FARAGÓ PÁL

32. *Városrészlet, olaj* — 4500.—

BORSOS MIKLÓS

33. *Márványtorzó* — eladó

JOBB I. TEREM

HINCZ GYULA

34. *Versekből I., olaj* — eladó
35 *Versekből II., olaj* — eladó
36. *Versekből III., olaj* — eladó
37. *Versekből IV., olaj* — eladó

ROZSDA ENDRE

38. *Kompozició, olaj* — 5000,—

BARTA LAJOS

39. *Kompozició, gipsz* — 2000.– + fémöntés

ROZSDA ENDRE

40. *Kompozició, olaj* — 3500.—
41. *Kompozició, olaj* — 4000.—

BARTA LAJOS

42. *Kompozició, gipsz* — 2000 — + fémöntés

SCHALK LÁSZLÓ

43. *Cirkusz, tempera* — 1000.—
44. *Jelenet, tempera* — 1000 —

JAKOVITS JÓZSEF

45. *Bagolyból lett, terrakotta* — 3000.—

BÁN BÉLA

46. *Tér, olaj* — 2000.—

ANNA MARGIT

47. *Fej, olaj* — 800.—
48. *Kakas, olaj* — 1000.—
49. *Fej, olaj* — 800.—

BÁN BÉLA

50. *Tér-alakulat, olaj* — 2000.—

BÁLINT ENDRE

51. *Fekete kancsó, olaj* 1600.—
52 *Csendélet, olaj* 2500.—
53. *Lámpás kép, olaj* 1500.—

BARTA ENDRE

54. *Kompozició, gipsz* 2000.— + fémöntés

JOBB II. TEREM

SCHALK LÁSZLÓ

55. *Fej, tempera* 1000.—

MARTINSZKY JÁNOS

56. *Kép IV.* eladó
57. *Kép V.* eladó

LOSSONCZY IBOLYA

58. *Kompozició II., gipsz* eladó
59. *Kompozició I., gipsz* eladó

MARTINSZKY JÁNOS

60. *Kép III., olaj* eladó
61. *Kép I., olaj* eladó

LOSSONCZY TAMÁS

62. *Olajkép* eladó
63. *Olajkép* mgt.
64. *Olajkép* eladó
65. *Olajkép* (A befolyó vételár a görög szabadság-harcosok megsegitését szogálja.) 1500.—

GYARMATHY TIHAMÉR

66. *Kompozició, olaj-tempera* 2000.—

ZEMPLÉNYI MAGDA

67. *Olajkompozició* 2000.—

ZEMPLÉNYI MAGDA

68. *Olajkompozició* 3000.—
69. *Olajkompozició* 3000.—

MEGYERI BARNABÁS

70. *Csavarodó* eladó

MAROSÁN GYULA

71. *Olajkompozició* 2000.—
72. *Kompozició* 2000.—
73. *Olajkompozició* 2000.—

GYARMATHY TIHAMÉR

74. *Kompozició, olaj* 2000.—

KORNISS DEZSŐ

75. *Isten tehénkéi, olaj* eladó
76. *Ringó, olaj* eladó
77. *Lendülő, olaj* eladó
78. *Kántálók, olaj* eladó

JAKOVITS JÓZSEF

79. *Kompozició, agyag* bronzban 2500.—
80. *Kompozició, agyag* bronzban 2500.—

VAJDA JULIA

81. *Kompozició, olaj* 1500.—
82. *Kompozició, olaj* 1500.—

SCHALK LÁSZLÓ

83. *Kompozició, tempera* 1000.—

MEGYERI BARNABÁS

84. *Lengő* eladó

BAL I. TEREM

DOMANOVSZKY ENDRE

85. *Csendélet, olaj* 3000.—
86. *Nő kannával, olaj* 3000.—
87 *Csendélet, olaj* mgt.

MIHÁLTZ PÁL

88. *Csendélet, vizfestmény* 2000.—

FÓNYI GÉZA

89. *Csendélet, pasztell* 1200.—

MIHÁLTZ PÁL

90. *Tájkép, pasztell* 1500.—

FÓNYI GÉZA

91. *Csendélet, pasztell* 400.—

MIHÁLTZ PÁL

92. *Napraforgók, pasztell* 1500.—

TAR ISTVÁN

93. *Fekvő akt, bronz* 1800.—

DELI ANTAL

96. *Kocsiut, pasztell* 600.—
97. *Ház, pasztell* 600.—

SCHUBERT ERNŐ

100. *Kert, pasztell* 2500.—

SZÁNTÓ PIROSKA

101. *Kiszáradt fenyő, pasztell* 2500.—
102 *Fenyőfa, almafa, domb, pasztell* 1000.—
103. *Fogyó hold, pasztell* 2500.—

SCHUBERT ERNŐ

104. *Tájkép, pasztell* 2000.—

VASZKÓ ERZSÉBET

105. *Tájkép, pasztell* 1500.—
106. *Tájkép, pasztell* 1500.—

FÖLDES LENKE

107. *Női alak* 5000.—
108. *Női alak* 5000.—

BAL II. TEREM

DELI ANTAL

109. *Híd, pasztell* 600.—

KELEMEN EMIL

110. *Gyümölcs, olaj* eladó

SZANDAY SÁNDOR

111. *Hárfázó, bronz* 2000.—
112. *Akt bőgővel, bronz* 2000.—

KÜHNER ILZE

113. *Ülő figura, terrakotta* 1500.—

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

114. *Utca, olaj* 1500.—
115. *Vöröscsészés csendélet, olaj* 1500.—
116. *Rózsaszín harmonia, olaj* 1500.—

KELEMEN EMIL

117. *Csüggedők, olaj* — eladó
118. *Legenda, olas* — eladó

ROMÁN GYÖRGY

119. *Járvány, olaj* — 2000.—

DELI B. RÓZSI

120. *Tavasz, olaj* — 3000.—
121. *Nyári délután, olaj* — 3000.—

BENE GÉZA

122. *Vörös hold, olaj* — 1500.—

ROMÁN GYÖRGY

123. *A vigalmak háza, olaj* — 2000.—

BENE GÉZA

124. *Távoli város, olaj* — 1500.—
125. *Növényzet, tus és viz* — 500.—

SZŐLLŐSI ENDRE

126. *Terrakotta, relief* — eladó
127. *Terrakotta, relief* — eladó
128. *Terrakotta, relief* — eladó

DELI ANTAL

129. *Kerti asztal, pasztell* — 600.—

F. k.: Kanizsai Nagy Antal Haás Pál nyomda, Bpest VI., Vasvári Pál-u. 8. Tel.: 22-63-75

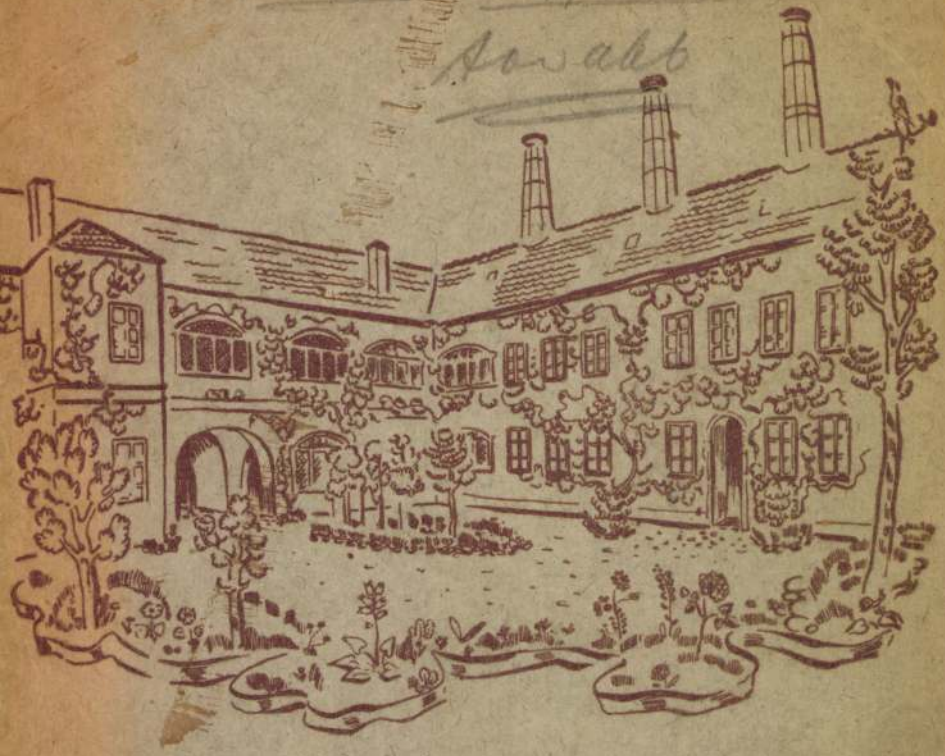

Herendi porcellán

örökbecsű!

F. k.: Kanizsai Nagy Antal Hatos Pál nyomda, Budapest VI., Vasvári Pál-u. 8. Tel.: 22-63-75

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK
SZABADSZERVEZETE
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 69

MÁSODIK SZABAD NEMZETI KIÁLLÍTÁSA

A FŐVÁROSI KÉPTÁRBAN (KÁROLYI PALOTA)

NYITVA: 1947 MÁRCIUS 16-TÓL ÁPRILIS 7-IG
NAPONTA 10 ÉS 4 ÓRA KÖZÖTT,
ÜNNEPNAP DÉLUTÁN 2 ÓRÁIG

Tárlatvezetések a Fővárosi Népművelési Központ rendezésében:

április 5-én d. u. 4 órakor Rabinovszky Máriusz vezetésével
„ 6-án d. e. 11 „ Pogány Ö. Gábor „
„ 7-én d. e. 11 „ Fekete Béla „

Ezenkívül több tárlatvezetés üzemek és diákoknak.

Lépjen be a KÉPZŐMŰVÉSZET BARÁTAINAK KÖRÉBE!
Művészi juttatásokban részesül!

A Kör tagjai kiállításainkat ingyen látogathatják.
Felvilágosítás és tagsági jegyek kiadása: VI. kerület, Andrássy-út 69. — Telefon: 42-87-00.

A Szabad Művészet képzőművészeti folyóirat.
Megjelenik minden hó első napjaiban.
A lapot a Képzőművészet Barátainak Köre tagjai ingyen kapják.

Fővárosi Nyomda Rt. — Felelős v.: Duchon János.

Minél jobban megsokasodik a kiállítóhelyiségeink száma, minél több alkalma nyílik alkotó művészeinknek, hogy önálló gyüjteményes bemutatón legfrissebb termésüket vagy — visszapillantva — életük művének fontos állomásait a közönség elé vigyék, minél gyakrabban léphetnek a nyilvánosság elé azonos szemléletű művészek kisebb homogén csoportokban — minél elevenebb és **tagoltabb** művészi életünk, annál nélkülözhetetlenebb funkciót gyakorolnak az **általános keresztmetszetet** nyújtó tárlatok. Az egyetemes jellegű kiállítások feladata kétségtelenül nem az, hogy néhány elismert nagy művészt jelentőségéhez mérten nagyszerűbb keretben érvényre juttassanak, hanem hogy a nemzet szellemi alkotó tevékenységének egyik legfontosabb szektorát, a képzőművészetet, a maga egészében vigyék át a lehető legtágabb nyilvánosság tudatába s vessék a lehető legtágabb nyilvánosság bírálata alá. Egyéni és csoportos kiállítások százai, tízszer, ötvenszer nagyobb összterjedelemmel, sem tölthetik be azt a sajátos feladatot, amely a **nemzeti** tárlatra hárul.

A „tárlat" őse a Párisban XIV. Lajos kora óta rendszeresített két-három évenként (a mult század második felében évenként) rendezett hivatalos **„Salon"**. A XVII. és a XVIII. században a Salon volt az egyetlen alkalom, amikor a képzőművész munkáját a legtágabb nyilvánosságnak hozzáférhetővé tehette. E kiállításokon dőlt el a királyi kitüntetések és a római ösztöndíjak sorsa. A zsürizést az akadémia tagjai végezték, az akadémia tagjait a király nevezte ki. Életbevágóan fontosak voltak ezek a kiállítások, ezeken múltak gyakran művészi sorsok.

A XIX. század óta minden ország fővárosában rendszeresítették a hivatalos tárlatokat, amelyeken arany- és ezüst érmeket osztogattak, nagyösszegű vásárlásokkal és megbízatásokkal, utazási díjakkal jutalmazták a művészeket. De ha a barokk akadémia autokrata szelleme korszerű volt s a Salon, a zsüri sokszor vaskalapos elvei ellenére, többet használt mint ártott a művészet ügyének, úgy a helyzet alaposan megváltozott a XIX. században. A művészet fejlődésének menete meggyorsult, az ellentét mara-

diak és haladók között, a maradiak és a haladók különböző csoportjai, áramlatai, irányai között egyre jobban kiélesedett. A hivatalos álláspontot képviselő szervek, az akadémiák és zsürik, elidegenedtek az eleven, fejlődő művészettől. S így a Salon-okon szinte csalhatatlan biztonsággal vagy a látszatnagyságokat vagy az elavultakat juttatták érvényre, a bátor újítókat kirekesztették vagy háttérbe szorították, a szerényebb, de becsületes értékeket másodsorba helyezték. A „Salon" ilymódon elvesztette értelmét, a haladó művészek külön csoportokat, „szecessziókat" alakítottak és a hivatalos kiállítások tekintélyét alaposan lejáratták.

Hogy nálunk Magyarországon is a multban mennyi igazságtalanság és keserűség forrása volt a hivatalos tárlat, az mindenki előtt ismeretes.

Az elfogulatlan megfigyelőnek el kell azonban ismernie, hogy a felszabadulás óta rendezett második **Szabad Nemzeti Kiállításunk** páratlan intézmény s így valóban alkalmas arra, hogy képzőművészeti életünk keresztmetszetét nyujtsa. A színvonal megóvása és a rendelkezésre álló hely szűkreszabott volta természetesen maga után vonta a zsürizés szükségét. A válogatás munkáját három egymástól független zsüri végezte: egy a konzervatívabb, egy a posztimpresszionisták és mérsékelt expresszionisták, egy a szélsőbb irányok képviselőiből alakult. Minden beküldő szabad választására volt bízva, melyik bizottság elé bocsátja művét. S így, ha talán előfordulhatott is, hogy egy-egy művészen sérelem esett — hisz hibátlan munkát e téren végezni lehetelen — de azt, hogy bármely csoportot vagy bármely alkotót művészi hitvallása, iránya, stílusa miatt kirekesszenek, elő nem fordulhatott.

A kiállítás ennek megfelelően a naturalizmus az absztrakcióig minden nálunk eleven irányt képvisel. Ha mégsem válthatja be maradéktalanul azt a hivatását, hogy művészi termelésünk tökéletes tükrét adja, ennek oka egyszerüen a kezdet nehézségeiben rejlik: még nem ment át a köztudatba, mennyire különb feladatot teljesít **ez** a tipusa a „hivatalos" tárlatnak, mint a régi Műcsarnok-beli tárlatok. Reméljük a nagyközönség, amelyhez a Szabad Nemzeti Kiállítás elsősorban szól, méltányolja e gyüjtemény jelentőségét és tömegesen jön el élvezni, tanulni és — bírálni.

Rabinovszky Máriusz.

ABONYI BÉLA

1. Csendélet, olajfestmény — 1.000.—

ANDRÁSSY KURTA JÁNOS

2. Fürdőző nő, márvány — 2.000.—

ANNA MARGIT

3. Hófehérke, olajfestmény — 400.—
4. Tavasz, olajfestmény — 400.—
5. Ballada, olajfestmény — 500.—

ANTAL KÁROLY

6. Kévés nő, bronzban — 1.200.—

ARATÓ JÁNOS

7. Kukoricás, vízfestmény — 300.—
8. Vonalas fény, vízfestmény — 300.—

ASZÓDI WEIL ERZSÉBET

9. Autóablók, rézkarc — 350.—
10. Aratók, rézkarc — 350.—
11. Viharban, rézkarc — 400.—

BAGOSSY GÁBOR

12. Csendélet, olajfestmény — 800.—
13. Citromok, olajfestmény — 1.000.—
14. Gabó, olajfestmény — magántulajdon

BALOG ANDRÁS

15. Mártinka, olajfestmény — magántulajdon
16. Gitta, olajfestmény — 2.000.—

BARANYÓ SÁNDOR

17. Ülő horgász, olajfestmény — 1.800.—

BARTA ERNŐ

18. Kisded imádása, olajfestmény — 5.000.—

V. BARTA ÉVA

19. Leányka muffal, olajfestmény — 1.200.—

BARTA LAJOS

20. Szobor, gipsz — 1.500.—
20a Szobor, gipsz — 1.500.—

BARTA MÁRIA

21. Szobában, olajfestmény — 2.400.—
22. Virágok, olajfestmény — 2.400.—
23. Munka közben, olajfestmény — 2.500.—

BASILIDES SÁNDOR

24. Hazafelé, olajfestmény — 1.800.—

BÁLINT ENDRE

25. Csendélet, olajfestmény — 5.000.—

BÁNÁTI SVERÁK JÓZSEF

26. Patakpart, olajfestmény — 500.—

BÁN BÉLA

27. Hulla, olajfestmény — 3.000.—

BÁND VIKTÓRIA

28. Sáros hó, olajfestmény 1.000.—
29. Leányka, olajfestmény 1.000.—
30. Vöri, olajfestmény magántulajdon

BÁNK ERNŐ

31. Iglófüredi táj, olajfestmény 3.000.—

BÁNOVSZKI MIKLÓS

32. Leányfej, olajfestmény 600.—
33. Munkácsi u., olajfestmény 800.—

BECK JUDIT

34. Bika bácsi, olajfestmény 2.000.—
35. Parasztok és kispolgárok, olajfestmény 3.000.—

BECK SCHWARC ELZA

36. Erkélyen, színes rajz 800.—

BENDÉNÉ K. FRIDERIKA

37. Házak a domboldalon, olajfestmény 800.—

BELÁNYI VIKTOR

38. Ablak előtt, olajfestmény 2.200.—

BENEDEK JENŐ

39. Zagyva, olajfestmény 2.000.—
40. Lovak, olajfestmény 2.000—

BENE GÉZA

41. Tájkép, olajfestmény 1.600.—

BERDA ERNŐ

42. Csendélet, olajfestmény 1.500.—

BERÉNY RÓBERT

43. Zebegényi fűzbokrok, olajfestmény Eladó
44. Műteremcsendélet, olajfestmény Eladó

BERNÁTH AUREL

45. Csendélet, pasztell Magántulajdon
45a Ágybanfekvő, pasztell Eladó

BÉNYI LÁSZLÓ

46. Csendélet, olajfestmény 2.500.—
47. Lugasban, olajfestmény 2.500.—

BÉLAVÁRY ALICE

48. Harmonia, olajfestmény 1.000.—
49. Vergődés, olajfestmény 800.—

BÉRES JENŐ

50. Vörös szék, pasztell 500.—

BIAI FÜGLEIN ISTVÁN

51. Kék kesztyüs portrait, olajpasztell 2.000.—

BIRÓ ÁKOS

52. Alföldi táj, olajfestmény 800.—
53. Eső után, olajfestmény 1.000.—

BIRÓ IVÁN

54. Kompozíció, bronz plakett 500.—
55. Kompozíció, bronz plakett 500.—

BIZSE JÁNOS

56. Havas udvar, olajfestmény — 600.—

BODNÁR BERTALAN

57. Megszállott, tempera — 1.000.—

BOKOR VILMOS

58. Tél Budán, olajfestmény — 2.500.—

BOLDOGFAI FARKAS SÁNDOR

59. Molnár, műkö — Magántulajdon

BOLDOGFAI HAJTOGATÓ FERENC

60. Batyuzók, olajfestmény — 2.500.—

BORBEREKI KOVÁCS ZOLTÁN

61. Önarckép, égetett agyag — 1.500.—
62. Akt, tollrajz — 400.—
62a Akt, tollrajz — 400.—

BORICS PÁL

63. Hajmosó, ruskicai márvány — 2.000.—

BÖSZIN ENDRE

64. Tiszakanyar, vízfestmény — 150.—

BRÓDYNÉ POLLATSCHEK LILLY

65. Interieur, kréta és tempera — 2.000.—
66. Műteremben, kréta és tempera — 2.000.—
67. Különböző vörösök, kréta és tempera — 800.—

CONRÁD PÁL

68. Hólapátolók, olajfestmény — 800.—

CSÁKI MARONYÁK JÓZSEF

69. Mustárpaprika, olajfestmény — 1.000.—
70. Csendélet a szabadban, olajfestmény — 800.—

CSEH LÁSZLÓ

71. Pécsi táj, olajfestmény — 800.—

CSILLAG ISTVÁN

72. dr. Herzl T. portraitja, gipsz

CSORBA GÉZA

73. Bartók, gipsz bronzban — 1.800.—

CSUCS FERENC

74. Fuvolázó, szobor — 1.500.—

CSUPOR LÁSZLÓ

75. Őszi napsütés, olajfestmény — 1.800.—

CSUROS BÉLA

76. Alkonyati szinek, olajfestmény — 1.600.—

CZÉNE BÉLA

77. Sínjavítók, tus — 200.—

CZÓBEL BÉLA:

78. Kép — Magántulajdon

DABÓCZI MIHÁLY

79. Női fej, terracotta — 900.—

DARABOS IVÁN

80. Pihenés, szobor — 1.000.—

DELI ANTAL

81. Kertészet, pasztell — 500.—
82. Kerti pad, pasztell — 500.—
83. Udvarrészlet, pasztell — 500.—

DELI B. ROZSI

84. Tavasz, olajfestmény — 2.000.—
85. Tájkép lóval, olajfestmény — 1.500.—

DÉNES IRÉN

86. Tájkép, vízfestmény — 700.—

DIENER DÉNES RUDOLF

87. Szentendrei kilátás, olajfestmény — 4.000.—
88. Csendélet, olajfestmény — 2.000.—

DINNYÉS FERENC

89. Arckép, olajfestmény — Magántulajdon

DOMBROVSZKY LÁSZLÓ

90. Csendélet, tempera — Eladó
91. Csendélet, tempera — Eladó

DONNER GERTRUD MÁRIA

92. Alvó pár, bronz — 1.200.—

DOROGI IMRE

93. Szélmalom, tempera — 2,500.—

DÖBRENTEY GÁBOR

94. Balaton partján, tempera — 700.—

DURAY TIBOR

95. Fej, olajtempera — 1.300.—

EBENHÖH ANTAL

96. Budai alagút, vízfestmény — 300.—

EMANUEL BÉLA

97. Munka, kréta — 80.—

EMŐD AURÉL

98. Parkban, olajfestmény — 2.000.—
99. Gyümölcs és bor, olajfestmény — 1.600.—

ELEKFFY JENŐ

100. Alkonyat, vízfestmény — 600.—
101. Behavazott város, vízfestmény — 600.—

EGRY JÓZSEF

102. Fények — Magántulajdon

EPPINGERNÉ WEISS MARGIT

103. Szomorú utca, olajfestmény — Magántulajdon
104. Terraszon, olajfestmény — Magántulajdon

ERDEY SÁNDOR

105. Ősz, olajfestmény — 1.400.—

ERDŐS GÉZA

106. Házak napsütésben, kréta — 500.—
107. Hazatérő vitorlások, kréta — 500.—
108. Falusi házak, kréta — 600.—

ERDÉLYI MIHÁLY

109. A hit viziója, olajfestmény — 2.000.—
110. Kompjárat a Tiszán, olajfestmény — 1.100.—

ÉLESDI ISTVÁN

111. Szolnoki Zagyva, rézkarc — 170.—
112. Szolnoki Tabán, vízfestmény — 120.—
113. Öreg koldusasszony, rézkarc — 200.—

FAITH ISTVÁN

114. Zivatar, vízfestmény — 500.—

FARKAS ESZTER

115. Olajfa februárban, pasztell — 900.—
116. Szilkabátos nő, pasztell — 900.—

FARKAS GYÖRGY

117. Lovas, olajfestmény — 1.500.—

FÁBER GABRIELLA

118. Fekvő akt, olajfestmény — 1.000.—

FENYŐ A. ENDRE

119. Halászfalu, olajfestmény — 2.000.—

FERENCZY VALÉR

120. Ligeti platánok, olajfestmény — 2.000.—
121. Ligeti platánok ősszel, olajfestmény — 2.500.—

FESZTY MASA

122. Csallóközi magyarok, olajfestmény — 600.—
123. Cirva Zsuzsika, szénrajz — 600.—

FONO LAJOS

124. Felhős táj, tempera — Magántulajdon

FÓNYI GÉZA

125. Csendélet, pasztell — 600.—

FORGÁCS HANN ERZSÉBET

126. Don Quijote, bronz — 800.—
127. Önarckép, ólom — 2.500.—
128. Szobor, ólom — 1.200.—

FURJÁN GÉZA

129. Dunai táj, olajfestmény — 700.—

FRANK FRIGYES

130. Önarckép, olajfestmény — 2.000.—
131. Csendélet, olajfestmény — 1.800.—

FRANK MAGDA

132. Kisplasztika, gipsz — 1.500.—

FREUND VERA

133. Tanulmányfej, olajfestmény — 600.—
134. Csendélet, olajfestmény — 1.200.—

FRIEDRICH GÁBOR

135. Tanácskozás, tuss — 150.—
136. Pihenő, tuss — Magántulajdon

FÜREDI RIKÁRD

137. Shakespeare, gipsz — 500.—

GADÁNYI JENŐ

138. Csendélet, vízfestmény — 1.200.—

GÁBORJÁNI SZABÓ KÁLMÁN

139. Lovak, vízfestmény — 400.—

GÁBOR JENŐ

140. Homokos hajók, olajfestmény — 1.000.—
141. Kubikos, olajfestmény — 600.—

GÁDOR ISTVÁN

142. Akt, terracotta — 500.—

GÁL ISTVÁN

143. Tájkép, olajfestmény — 1.200.—
144. Magány, olajfestmény — 2.200.—

GEBAUER ERNŐ

145. Bányarészlet, vízfestmény — 400.—

GEBHARDT BÉLA

146. Téli úton, vízfestmény — 400.—
147. Csendélet, rajz — 400.—

GERENDÁSSY GYÖRGY

148. Műteremsarok, olajtempera — 700.—

GEDŐ ILKA

149. Önarckép, toll — 100.—

GYIRÁSZI MIHÁLY

150. Este, ceruzarajz — 150.—
151. Hajléktalanok, olajfestmény — 1.000.—

GIRÓSZÁSZ MIHÁLY

151a Istók János arckép, gipsz — Eladó

GLÜCK FÉLIX

152. Fűtött szoba, pasztell — 500.—
153. Marika, pasztell — 500.—

GOMBOS LILLI

154. Balatoni halászok, olajfestmény — 3.000.—
155. Reggeli fürdés, olajfestmény — 3.000.—

GOSZTONYINÉ HENIK ILONA

156. Férfiarckép, olajfestmény — 1.200.—

GÖMÖRI RAIDL IDA

157. Kilátás, olajfestmény — 1.200.—
158. Női arckép, olajfestmény — 1.500.—

GRÁBER MARGIT

159. Műteremsarok, olajfestmény — 2.000.—
160. Öregasszony, olajfestmény — Magántulajdon

GRANDTNER JENŐ

161. dr. Kopp Jenő, gipsz
162. Éva, bronzban — 2.000.—

GYARMATHY TIHAMÉR

163. Kompozíció, olajfestmény — 2.000.—

GYELMIS LUKÁCS

164. Alvó gyermek, olajfestmény — 800.—

HUJDU VARGA ISTVÁN

165. Téli város, tempera — 800.—

HALASI HORVÁTH ISTVÁN

166. Hóolvadás, pasztell — 400.—

HALÁPYNÉ KOVÁCS JULISKA

167. Kisbaba arcmása, terracotta — 900.—

HALÁPY EDE

168. Tavasz, vízfestmény — 500.—
169. Margitsziget, vízfestmény — 500.—

HALÁSZ SZABÓ SÁNDOR

170. Horgász, olajfestmény — 500.—
171. Menekülők, olajfestmény — 600.—

HÁY KÁROLY

172. Kazlak, zsirkréta — 500.—
172a Faluvége, tempera — 600.—

HARGITTAI PÁL

173. Önarckép, szén és tus — 350.—
174. Ló és ember, vízfestmény — 500.—

HELLMANN MÁRTON

175. Mosás, olajfestmény — 1.000.—

HERMAN LIPÓT

176. Táj a Gellérthegyről, olajfestmény — 1.500.—
177. Feltámadás, olajfestmény — 1.500.—

HEINTZ HENRIK

178. Kompozíció, olajfestmény — 2.000.—

HEGEDÜS LÁSZLÓ

179. Tavaszi kép, vízfestmény — 300.—

HINCZ GYULA

180. Csend, olajfestmény — 2.000.—

HOLLÓ LÁSZLÓ

181. Öregasszony, olajfestmény — 2.000.—

HORVÁTH JÓZSEF

182. Borjak, vízfestmény — Magántulajdon

ILOSVAY VARGA ISTVÁN

183. Házak, kréta és tus — 500.—
184. Utca két nővel, olajfestmény — 800.—
195. Sárga kép, olajfestmény — 1.200.—

HRABÉCZY ERNŐ

186. Interieur, olajfestmény 1.000.—
187. Tanulmány, olajfestmény 1.000.—

ILLÉS ÁRPÁD

188. Vörös fal, olajfestmény 1.500.—

ILLÉS JÁNOS

189. Kompozició, olajfestmény 2.000.—

ISTÓK JÁNOS

190. Az érdem jutalma, terracotta 1.300.—

IVÁN SZILÁRD

191. Szobrásznő, olajfestmény 800.—

JANKAI TIBOR

192. Fiatal lány, vízfestmény 600.—

JANKÓ JÁNOS

193. Lovas, gipsz Eladó

JANKOVICS JÓZSEF

194. Kompozició, gipsz Eladó

JOBBÁGYI GÁIGER BIKLÓS

195. Méhes, olajfestmény 2.000.—
196. Csendélet, olajfestmény 2.200.—

KALLÓS EDE

197. Madách Imre, bronz Főv. tulajdona

KALOTAI OTTÓ

198. Szent Antal, hársfa 800.—

KANDÓ GYULA

199. Cifra tükör, olajfestmény 1.200.—

KAMARÁS LAJOS

200. Kislány, olajfestmény 400.—

KARSAI LILLI

201. Eredmény, fametszet 250.—
202. Váróteremben, fametszet 300.—

KASZÁS GYULA

203. Megvadult lovak, kréta 2.000.—

KASZAB JUDIT

204. M. Viola arcképe, olajfestmény Magántulajdon

KÁLMÁNFFY JÁNOS

205. Patak hiddal, vízfestmény 800.—

KÁDÁR GYÖRGY

206. Csendélet, kréta 600.—

KÁKAI SZABÓ GYÖRGY

207. Ildikó, olajfestmény Magántulajdon

KÁNTOR ANDOR

208. Puha fények, pasztell 400.—
209. Házak a dombon, pasztell 400.—

KÉGLNÉ KALMÁR ANNA

210. Nő az ablak előtt, vízfestmény — 300.—
211. Kislány, tusrajz — 200.—

KELEMEN EMIL

212. Testamentum, olajfestmény — 1.250.—

KELLE SÁNDOR

213. Pécsi tájkép, olajfestmény — 500.—

KEMÉNY ZSIGMOND

214. Csendélet, pasztell — 1.500.—

KERÉNYI JENŐ

215. Álló akt, bronz — 1.600.—
216. Lehajló nő, bronz — Magántulajdon
217. Akt, tusrajz — 500.—

KMETTY JÁNOS

218. Csendélet, olajfestmény — Magántulajdon

KOBOR ELEK

219. Fésülködő, terracotta — 800.—

KOMLÓS ISTVÁN

220. Tájkép, pasztell — 400.—

KLIENÉ RÓNA KLÁRA

221. Vitorláson, pasztell — 1.500.—

KLIE ZOLTÁN

222. Öböl, olajfestmény — 2.000.—

KLING GYÖRGY

223. Kompozició, tempera — 1.500.—

KONTRASZTY LÁSZLÓ

224. Székelyek, tempera — 1.000.—

KORNISS DEZSŐ

225. Férfifej, olajfestmény — 1.000.—

KOSA HUBA PÁL

226. Fiúfej, márvány — 2.800.—
227. Korsós nő, márvány — 2.800.—

KŐFALVY GYULA

228. Marika, terracotta — 900.—

KÖVESI ALBI

229. Táj reggel, olajfestmény — 800.—

IFJ. KOVÁCS JÁNOS

230. Orbánhegyről, olajfestmény — 1.000.—
231. Cirkusz, olajfestmény — 1.200.—

KUNT ERNŐ

232. Fehér tetők, olajfestmény — 800.—

KUNVÁRI LILLA

233. Mrs. John Haire bronz — Magántulajdon
234. Mr. John Haire bronz — Magántulajdon

KURUCZ DEZSŐ

235. Palántálók, tempera — 1.200.—

KÜHNEL SZABÓ JÓZSEF

236. Budai hangulat, vízfestmény 1.000.—

KÜHNER ILZE

237. Csendélet, olajfestmény 1.200.—

LABORCZ FERENC

238. Fürdető, bronz 800.—
239. Felszabadulás, gipsz Eladó

LAJTHA ISTVÁN

240. Kompozició, gipsz, bronzban 2.000.—
241. Akt, terracotta 1.500.—
242. Román kondás, schamott 2.000.—

LAKATOS ARTHUR

243. Gellérthegyi kert, olajfestmény 1.000.—

LEHEL MÁRIA

244. Napozó nő, pasztell 1.000.—
245. Virágcsendélet, pasztell 1.200.—

LISZKAI KOVÁCS ZOLTÁN

246. Pihenő, terracotta 1.200.—

LORBERER ANNY

247. Az elhagyott malom, olajfestmény Magántulajdon
248. Kamarazene, olajfestmény Eladó

LOSSONCZY TAMÁS

249. Kompozició 1946, olajfestmény 3.000.—

MADARASSY VALTER

250. Leánykafej, fa 2.000.—

MAGYARÁSZ IMRE

251. Óbuda, olajpasztell 600.—
252. Ut a dombok között, olajpasztell 600.—

MAMUZICH MAGDA

253. Csendélet, olajfestmény 1.500.—
254. Interieur, olajfestmény 1.500.—

MAROSÁN GYULA

255. Kompozició, olajfestmény 1.000.—
256. Kompozició, olajfestmény 1.200.—

MAROSÁN LÁSZLÓ

257. Fahordó parasztlány, gipsz, bronzban 2.500.—
258. Ádám és Éva, kovácsolt vörösréz 2.500.—

MATOLCSY ZOLTÁN

259. Gondolkodó munkásfej, szobor

MATTIÓNI ESZTER

260. Anya gyermekkel, színes kő 3.000.—
261. Őszi kert, olajfestmény 1.500.—
262. Csendélet, tempera 2.200.—

MATZON FRIGYES

263. Akt, fadombormű 1.200.—

MÁGORI VARGHA BÉLA

264. Rőzsehordók, tempera — Eladó
265. Őszi szél a Dunán, tempera — Eladó

MÁRFFY ÖDÖN

266. Csendélet, olajfestmény — 2.000.—

MEDGYESY FERENC

267. Kislányfej, gipsz, kőben — Eladó

MEDVECZKY JENŐ

268. Névnapi csokor, tempera — 1.600.—
269. Uzsonna, tempera — 2.000.—
270. Piros ruhás nő, tempera — 1.600.—

MENDE GUSZTÁV

271. Alkonyat, vízfestmény — 1.800.—

MERÉNYI RUDOLF

272. Oktogon tér, olajfestmény — 1.200.—

METYKÓ GYULA

273. Malom, olajfestmény — 600.—

MIHÁLTZ PÁL

274. Napraforgók, olajtempera — 1.500.—
275. Napfény, pasztell — 1.000.—
276. Vidéki ház, olajtempera — Magántulajdon

MIKLÓS ISTVÁN

277. Hajléktalanok, olajfestmény — 400.—

MIKUS SÁNDOR

278. Mezítlábos nő, bronz — Magántulajdon
279. Kis bronz, bronz — 1.300.—
280. Harisnyát húzó nő, bronz — Magántulajdon

MOLNÁR PIROSKA

281. Mimózák, olajtempera — 3.000.—

MORICZ SÁNDOR

282. Támaszkodó, vízfestmény — Magántulajdon

MORINYI ÖDÖN

283. Műteremben, olajfestmény — 1.500.—

MOSHAMMER GYÖRGY

284. Télen, vízfestmény — 500.—

NAGY ANTAL

285. Magános pad, vízfestmény — 600.—

D. NAGY EDIT

286. Rőzsehordó asszonyok, olajfestmény — 1.500.—

NIKELSZKY GÉZA

287. Görcsönyi táj, vízfestmény — 600.—

NÓTI ANDRÁS

288. Proletár anya, bronz — 2.000.—

NOVOTNY EMIL RÓBERT

289. Őszi udvar, olajfestmény — 1.500.—
290. Csendélet, olajfestmény — 1.500.—

OROSZ GELLÉRT

291. Októberi délután, vízfestmény 700.—

ORSZÁGH GYÖRGY

292. Önarckép, olajfestmény 800.—

ÖRDÖG LÁSZLÓ

293. Halak, vízfestmény 800.—

ÖS NAGY ISTVÁN

294. Trió, olajfestmény 500.—

PALÓC SÁNDOR

295. Téli táj, olajfestmény 800.—

PAPP GÉZA

296. Részlet Budával, olajfestmény 2.000.—

PATAKI FERENC

297. Krumpliszedők, olajfestmény 2.000.—

298. Zöldkalapos nő, olajfestmény 2.500.—

PAP GYULA

299. Visegrád, olajtempera 3.000.—

PÁL MIHÁLY

300. Fej, ólom 200.—

301. Fej, ólom 200.—

PÁNDI KISS JÁNOS

302. Fiúfej, terracotta 900.—

PÁN MÁRTA

303. Kontyos fej, bronz 1.800.—

PÁSZTOR GYÖRGY

304. Fej, pasztell 600.—

PERLROTT CSABA VILMOS

305. Barátnők, olajfestmény 4.000.—

PETRI LAJOS

306. K. I. arcmása, műkő 2.500.—

307. Vázlat az „Ujjáépítők" szoborhoz, gipsz

307a Portrait, műkő Magántulajdon

PITUK JÓZSEF

308. Csendélet, olajfestmény 2.000.—

309. Gyűlés falun, tus 400.—

310. Üres kosár, tus 400.—

PROHÁSZKA JÓZSEF

311. Igavonás, olajfestmény 2.000.—

312. Ülő akt, olajfestmény 500.—

REMSEY JENŐ

313. Parasztanya, olajfestmény 2.500.—

RÁCZ LÁSZLÓ

314. Balkon, tempera 2.200.—

REMECZ BÉLA

315. Hegyi részlet, olajfestmény 400.—

RIEDLNÉ PAPP HERMIN

316. Almák, olajfestmény — 300.—

ROMÁN GYÖRGY

317. Domboldalon, olajfestmény — 800.—

RÓNANÉ GÁBOR MARIANNE

318. A kilences, olajfestmény — 2.000.—
319. Edit, olajfestmény — 2.000.—

ROZGONYI LÁSZLÓ

320. Napsütés, pasztell — 500.—
321. Kert, pasztell — 400.—
322. Patakpart, pasztell — 500.—

ROZSA GYÖRGY

323. Csendélet, olajfestmény — 2.000.—
324. Üvegablakterv, tempera — 500.—

ROZSDA ENDRE

325. Kép, olajfestmény — 1.500.—
326. Kép, olajfestmény — 1.500.—

ROZS JÁNOS

327. Krampácsolók, tempera — 500.—
328. Hintán, olajfestmény — Eladó

RUZICSKAY GYÖRGY

329. Őszi út, pasztell — 2.000.—
330. Mozdonyvezetők, pasztell — 2.500.—

SASS ÁRPÁD

331. Árvíz, krétarajz — 500.—

SÁVOLY JULIANNA

332. Csendélet, olajfestmény — 550.—

SÁRDY BRUTUS

333. Fűzfák, olajfestmény — Magántulajdon

SÁRKÁNY LÓRÁNT

334. Tanulmányfej — 600.—
335. Őszi alkony — 600.—

SCHALK LÁSZLÓ

336. Ember és Állat, tempera — 450.—
337. Tragédiás figura, tempera — 450.—

SCHUBERT ERNŐ

338. Csendélet, olajfestmény — Magántulajdon

SEBESTÉNY FERENC

339. Birkózók I., rajz — 200.—
340. Birkózók II., rajz — 200.—

SEBŐK ERZSÉBET

341. Borika, terracotta — 1.200.—

SIK JÓZSEF

342. Táj figurával, olajfestmény — 800.—

SIKUTA GUSZTÁV

343. Leveles csendélet, olajfestmény 1.200.—
344. Tájkép házzal, olajfestmény 2.000.—

SINKÓ KÁROLY

345. Látomás, linoleum 120.—

SULYMOS RÓZSI

346. Bohóc, olajfestmény magántulajdon
347. Kisleány, vízfestmény 500.—

SOSTARICS LAJOS

348. Gellérthegy, grafika magántulajdon

SÓVÁRY JÁNOS

349. Anya, terrakotta 800.—

SZABÓ ISTVÁN

350. Szelelő asszony, vadkörtefa 400.—

SZABÓ IVÁN

351. Asszony, gipsz, kőben 3.000.—
352. Nyár, márvány 2.000.—

SZALAY LAJOS

353. Tékozló fiú, rajz magántulajdon
354. Kivégzés, rajz magántulajdon

SZANDAI SÁNDOR

355. Akt, bronz 2.000.—
356. Kassák Lajos portraitja, bronz 3.500.—

SZÁNTÓ PIROSKA

357. Fúj a szél, pasztell 1.000.—
358. Őszi holdvilág, olajfestmény 1.200.—

SZEBENYI IMRE

359. Tanulmány, márvány eladó

SZENTLÉLEKI GYULA

360. Fej, tus 400.—
361. Gátépítők, tus 500.—

SZEILERNÉ HÁMOR ILONA

362. Kaktuszok, olajfestmény 900.—
363. Halászpár, olajfestmény 900.—

SZENTESSY JÚLIA

364. Madonna, bronz 1.800.—

SZENTIVÁNYI LAJOS

364a. Csendélet, tempera 1.500.—

SZÉKELY IMRE

365. Gyermekfej, szobor
366. Férfifej, szobor

SZIGETHY ISTVÁN

367. Cserepek, olajfestmény 1.200.—
368. Gyümölcsszedők, olajfestmény 4.000.—
369. Nagymaros, olajfestmény 1.800.—

SZOBOTKA IMRE

370. Malomvölgy, olajfestmény — 2.500.—

SZOMOR LÁSZLÓ

371. Pihenő, gipsz — 250.—

S. SZŐGYI LAJOS

372. Csitri, tempera — 1.500.—

SZÖLLŐSI ENDRE

373. Fej, terracotta — 1.500.—
374. Figura, kő — 1.500.—

SZŐNYI ISTVÁN

375. Kép — magántulajdon

SZULY ANGÉLA

376. Lelátás a Dunára, olajfestmény — 1.500.—

SZÜCS PÁLMA

377. Evés közben, olajfestmény — 1.500.—

SZÜR SZABÓ JÓZSEF

378. Napozók, pasztell — 1.000.—

TAMÁSSY ILONA

379. Alkonyat, vízfestmény — 250.—
380. Ezüst színek, vízfestmény — 200.—

TAR ISTVÁN

381. Szüretelő, terracotta — 1.000.—
382. Vetkőző, terrakotta — 1.000.—
383. Síró asszony, terracotta — 1.000.—

TODOR LÁSZLÓ

384. Akt, vízfestmény — 150.—

TOROCZKAI OSZVALD

385. Falun, olajfestmény — 2.200.—

TÓTH B. LÁSZLÓ

386. Téli táj, tempera — 1.600.—

TÓTH MENYHÉRT

387. Balaton, olajfestmény — 1.000.—
388. Tájkép lóval, olajfestmény — 1.2000.—

TÖRZS ÉVA

389. Csendélet, pasztell — 700.—
390. Asszony, pasztell — 800.—

TURÁNI KOVÁCS IMRE

391. Király Géza, bronz — 3.000.—

TURY NAGY ISTVÁN

392. Marseilles, tempera — 600.—

UHRIG ZSIGMOND

393. Alagi táj, olajfestmény — 1.600.—

VAJDA JÚLIA

394. Kompozíció, olajfestmény — 2.000.—

VARGA NÁNDOR

395. Tavaszi reggel, vízfestmény 400.—

VARGA OSZKÁR

396. Fésülködő leány, bronz Főváros tulajdona

VARSÁNYI PÁL

397. Út, fametszet 200.—

398. Emlékezés 1944-re linóleum 200.—

VASS VERA

399. Csendélet, vízfestmény eladó

VÉN EMIL

400. Raguza, olajfestmény 2.000.—

VIDÉKY BRIGITTA

401. Veranda, vízfestmény 350.—

VIDOVSZKY BÉLA

402. Szoba a sárospataki várban, olajfestmény 3.000.—

VINCZE GERGELY

403. Támlásszék, olajfestmény 600.—

VINKLER LÁSZLÓ

404. Kukoricás, olajfestmény 2.000.—

VILT TIBOR

405. Másni, bronz 1.500.—

V. SCHAAR ERZSÉBET

406. [illegible] [illegible]

407. Portrait, bronz 1.000.—

VISKI BALÁZS

407a. Akt, olajfestmény 2.500.—

VISKI BALÁZSNÉ

408. Borús Balaton, vízfestmény 400.—

VOJVODA JÁNOS

408a. Munka, gipsz, kőben 1.600.—

VÖRÖS GÉZA

409. Cirkusz a Klauzál téren, pasztell eladó

CS. WAGNER JÓZSEF

410. Faluvége, pasztell 600.—

WILHELM LUJZA

411. Almás csendélet, vízfestmény 300.—

W. PINTÉR JÓZSEF

412. Újjáépítés, diófapác 300.—

ZÁDOR ISTVÁN

413. Interieur nyitott ablakkal, tempera 2.000.—

414. Felhők délelőtt a Dunán, tempera 2.000.—

415. Havas eső a Deák téren, tempera 2.000.—

ZENTAI TÓTH ISTVÁN

416. Parasztasszony, vörösmárvány 1.500.—

A KUT kiállítása

Szombaton este nyílt meg a *Nemzeti Szalón* termeiben a *Képzőművészek Uj Társaságának* (KUT) kiállítása, amely érdekes, sokoldalú és csaknem teljes beszámolót ad a magyar képzőművészet korszerű, mai stílusalakító törekvéseiről. A szokottnál is erősebb várakozás előzte meg ezt a kiállítást, főkép azért, mert a KUT-ot a legutóbbi időben feltűnő támadások érték. Míg régebben ugyanis csak a »magyar művészi hagyományok« hivatalos és félhivatalos őrizői kárhoztatták »nemzetietlen« modernségeért, újabban más oldalról ép a »modernség« nevében vetették szemére a lemaradás, más szóval a korszerűtlenség vádját. Nyilván erre az utóbbi támadásra felel a kiállítás katalógusának előszava, amelyben *Márjás* Viktor, a KUT igazgatója, többek között a következőket állapítja meg: A *KUT* tiszteli azt a művészi hitet is, amely szemben áll vele. De sohase ismerte el, hogy az *magyarabb* művészet volt, amelyik évtizedeken keresztül a *müncheni* és még rosszabb *bécsi iskolák* emlőjén akarta felnevelni nálunk a *nemzeti* jelleget. És bármily magas színvonalat jelent is ma az *új olasz iskola*, nem hiszi, hogy inkább volna *magyar* az, ami *olasz*, mint az, ami *általános európai*. De vallja — és ezt történelmi tények bizonyítják — hogy *Párizst járt művészeink emelték a magyar képzőművészetet európai nívóra* és hogy nem a *programszerűség*, hanem egyedül a *tehetség* teremthet igazi magyar művészetet. A *KUT*-ot nem lehet az *École de Paris* helyi képviseletének tekinteni, mert Párizs itt nem egy várost, iskolát vagy művészeti manírt jelent, hanem a *sok között* a legmagasabbrendű európai szellemiséget s az egy stílus helyett *több stílusnak egyenlő feltételek mellett folyó, örökös küzdelmét jelenti...*

Anélkül, hogy a KUT vitájába beleelegyednénk, tárgyilagosan el kell ismernünk, hogy a progresszív magyar művészeknek ez a most megnyílt kiállítása igen meggyőző művészeti dokumentumokkal támasztja alá és illusztrálja az idézett előszórészlet állítását. A bemutatott anyag valóban nem valami zárt program egyoldalúságához igazodik, de minden irányban szabadon igyekszik érvényre juttatni a komoly, kulturált tehetségek egyéni, friss, korszerű megnyilatkozásait. Kár, hogy néhány kitűnő művész *(Kmety, Alba-Novák, Pátzay)* ezúttal nem szerepel a népes felvonulásban, ettől eltekintve azonban a seregszemle csaknem hiánytalannak mondható. Az együttes különben sokrétűsége ellenére is bizonyos egységbe hangolódik. Vezető szólamát körülbelül azok a művészek adják meg, akik érezhetően a nagybányai tradíciók eleven értékeit fejlesztik tovább. Igy elsősorban: ~~Berény Róbert~~ (egyetlen tájképe gyönyörűen kiérzett, tiszta festőiséget reprezentál), ~~Bernáth~~ Aurél, *(Társaság* című figurálisa a tárlat egyik legszebb darabja), *Szőnyi* István (kissé eldugott *Lépcsőháza* csupa erő és *finomság*, ha talán nem is képviseli minden tekintetben festőjének igazi súlyát és jelentőségét), ~~Farkas István~~ (a *Külvárosi ucca* egy elmélyült művész legnemesebb kvalitásainak mesteri foglalata), *Márffy* Ödön (akinek *Önarcképe* s néhány remek tájképe a festői lírizmus tökéletes megnyilatkozása) és ~~Czóbel~~ Béla (két tömör, szükszavúságban is sokatmondó vászna az élmény erejével hat). ~~Egry~~ József atmoszférikus problémákat csodálatos biztonsággal megoldó, három új balatoni képe külön ékessége a kiállításnak, amelyen ezúttal meglepő erővel törnek előre a kiváló tehetségű fiatalok is. Kiváltkép a kolorista *Hincz* Gyula, az erőteljes ~~Barcsay~~ Jenő és a friss színekben duskáló *Ilosvai Varga* István. De a többiek, a régebbiek is sok új meglepetéssel szolgálnak, mint *Szobotka* Imre, *Perlrott-Csaba* Vilmos, ~~Bornemisza Géza~~, *Novotny* Emil, *Pajes-Goebel* Jenő, *Kádár* Béla, ~~Diener-Dénes~~ Rezső, ~~Bene Géza~~, ~~Bor Pál~~, *Nagy* István, ~~Dési-Huber István~~, *Vörös* Géza, *Lehel* Mária, *Patkó* Károly, *B. Pollatschek* Lili, *Modok* Mária és ~~Fényő A.~~ Endre.

A szobrászati anyag szintén igen előkelő színvonalon áll. Különösen kiválik belőle *Medgyessy* Ferenc pompás *Büsuló nője* és ~~Csorba Géza~~ monumentális *Hun ijjasa*. Utóbbi a művész legszebb alkotása, megérdemelné, hogy mint köztéri szobrot lássuk viszont a Városligeti valamelyik útfordulóján. *Vilt* Tibor, *Varga* Oszkár, ~~Gádor István~~, *Vedres* Márk, *Schaár* Erzsébet, ~~Szerepes István~~ és egy tehetséges, fiatal szobrász: *Süllyi* Károly munkái ugyancsak a kiállítás legkomolyabb értékei közül valók. Mindent egybevetve: a KUT idei bemutatkozása a művészeti évadnak nevezetes és emlékezetes eseménye. S az elfogulatlan műértőt meggyőzi arról, hogy modern művészetünk diadalmasan állja ki a próbát az európai versenyben. A kiállítás ízléses rendezése *Kmetty* János érdeme. K. A.

Szív- és idegbajosoknál, vese- és cukorbetegeknél, köszvényben és csúzban szenvedőknél az enyhe természetes **»Ferenc József«** keserűvíz kitűnően beválik, mert a beleket alaposan kitisztítja, a gyomor és a máj működését előmozditja, az emésztést és az anyagcserét pedig lényegesen megjavítja. **Az orvosok ajánlják.**

Véget ért a borsbűnügy

A londoni esküdtszék súlyosan elítélte a bors, ón és shellack három világdiktátorát

Bishirgiant, a borsbotrányból ismeretes örmény bankárt és Howeson „ónkirályt“ egy-egyévi, harmadik társukat kilenchavi fogházra ítélték

London, február.

(A Pesti Napló külön tudósítójától.)

Londonnak két örmény származású nevezetes embere van, az egyik Mr. Michael *Arlen*, a regényíró, a másik pedig Mr. Garabed *Bishirgian*, a bankár. Most az utóbbi áll az érdeklődés középpontjában.

Mint emlékezetes, a tavalyi borsbotránynak Bishirgian úr volt az egyik főszereplője. Két társával, a kitünő Howesonnal és Hardyval elhatározták, hogy a világ borskészletét kezükbe kerítik. A borsbotrány kipattanása után elhallgattak róluk a lapok, most azonban tíz napon keresztül folyt az igen bonyolult bűnper, amelynek három vádlottja a fentemlített három úr.

A főtárgyalás első napján Sir Thomas *Inskip* főügyész háromnegyed óra hosszat beszélt a borsról, a bors tonnáiról. Jellemezte az ügyben szereplő urakat. *Howesonról elmondta, hogy 19 társaság igazgatója, 12 társaság elnöke. Ilyen minőségben 35 millió fontra van befolyása.* Ezenkívül 20 másik társaság pénzügyi tanácsadója. Howesonnak a borsüzlet csak egy kis mellékügye, hiszen *ő a világ ónpiacának az ura.* Mindenki tudja, mennyire fontos az ón, mennyivel több a gazdasági jelentősége a borsénál. Azonban a bors is igen jelentős, bors révén is lehet százmilliókat keresni és veszteni és a közösséget százmilliókkal megkárosítani.

Sir Thomas azután vázolta a bors »corner« lényegét. Elmondta, miképpen tette rá kezét ez a három ember a világ borskészletére. Amikor nekiindultak kalandos vállalkozásuknak, nem volt számukra választás, *venni kellett, venni és újra venni, mert abban a pillanatban, hogy eladni kezdtek volna, szörnyű veszteségeket szenvednek.*

A világ borstermése körülbelül évi 12.000 tonna. *1935 január 1-étől szeptember 3-ig Bishirgian társasága 11.245 tonna borsot vásárolt össze.* Ugyanezt tették különben Bishirgianék a világ shellack-termésével is.

Eleinte tulajdon vállalataik és társulataik pénzével (illetve a részvényesek pénzével) vásárolták a borsot és a shellackot, amikor aztán ez sem volt elég, *fúziókkal és különböző új vállalatok teremtésével és átvételével operáltak, hogy továbbra is folytathassák a vásárlásokat.* Manipulációik lényege abban rejlett, hogy három- és hathónapos hitelkereteket kaptak az új társaságok bevonásával és úgy tervezték, hogy október közepére már teljesen egyeduralkodók lesznek borsban és shellackban. A londoni City azonban, mint ismeretes, összefogott, közbeléptek a kereskedelmi érdekképviseletek, sőt közbelépett maga az állam is és a bors és a shellack »cornert« felrobbantották. Természetesen a borsárak azonnal estek, hiszen Bishirgianék nem diktátorkodhattak többé. Következett a bukás. Sereg vállalat megbukott, *de Bishirgian és társai természetesen nem vesztették el vagyonukat, mert azt annyifelé helyezték el.*

A vádirat szerint az 51 éves Garabed Bishirgian Park Lane-i lakos, tőzsdés és bankár, mint a *James and Shakespeare Limited* igazgatója, megtévesztő részvényjegyzési felhívást adott ki és hozott forgalomba azzal a céllal, hogy magánembereket és jogi személyeket rávegyen arra, hogy társasága részvényeit vásárolják, illetve abba pénzt fektessenek. Hardyt és Howesont bűnrészességgel vádolja az ügyészség.

A vádirat szerint Bishirgianék 520.000 fontot (körülbelül 15 millió pengőt) vesztettek a két rosszul sikerült üzleten, betevőik és azok, akikkel üzleti kapcsolatban álltak, körülbelül szintén ugyanennyit vesztettek. Ha az üzletük sikerül, vagyis a shellack és a bors világdiktátorai lettek volna, a világot évente körülbelül 80 millió pengővel károsították volna meg a felhajtott árak formájában.

A vádlottak szabadlábon védekeztek. Az első tárgyalási napon felmerült a kérdés, nem kellene-e őket letartóztatni, a bíróság azonban úgy döntött, hogy az óvadék mellett továbbra is szabadlábon hagyja a vádlottakat.

A londoni City több okból nagy érdeklődéssel kísérte ezt a furcsa pert.

„Venni, vagy nem venni?“

A tárgyalás egyik főérdekessége Sir William *Jowitt* védőügyvéd egyik felszólalása volt, amelyből kiderült, hogy az ón-király miképpen veszett össze Bishirgiannal, a vásárlás kérdésén. Bishirgian őszintén meg volt győződve arról, hogy tovább kell folytatni a vásárlásokat, egészen a 20.000 tonnáig. *Arra számított, hogy nyugodtan megvásárolhatják a világ egy évi borsszükségletének a dupláját.* Egyik évben, az elsőben, már annyira befolyásolni tudták az árakat, hogy nagy veszteség nem érheti őket és a következő évi világszükségletet megint csak ők fogják kielégíteni, minthogy náluk a szállítás már lebonyolódott, míg az újonnan termelt borsot tengerentúlról kell szállítani. *Ők ab London és ab Newyork tudják az eladásokat végezni.* Howeson, az ónkirály viszont az eladás mellett döntött.

Sir William Jowitt, Howeson védőügyvédje elmondotta, hogy védence igen gazdag férfi, akinek a magánélete boldog és soha életében nem került még szembe a törvénnyel. Ifjú korában hosszú ideig Indiában dolgozott és már mint kész üzletember tért vissza Londonba, hogy a Cityben nagy szerepet játsszon. Annyi társaság igazgatója és elnöke, hogy szerény számítás szerint is 35 millió font irányításában van nagy szerepe. Közel öt év óta kezében tartja a világ ónpiacát. *Mi értelme volna, hogy ez a dúsgazdag és makulátlan reputációjú férfi máról holnapra résztvegyen egy összeesküvésben a közönség becsapására?* Ami a bors- és shellack-üzletet illeti, nem szabad elfelejteni, hogy Howeson minden figyelmét és munkaerejét az ónra koncentrálta. A bors- és shellack ügy kisebb-nagyobb részleteivel nem nagyon foglalkozott, megbízott Bishirgianban, akit kitűnő embernek ismert és annak ismer ma is; rá és harmadik társukra bízta az ügyek intézését.

A védőügyvéd fejtegetései után Howeson vallomása következett. Az ónkirály elmondotta, hogy huszonegyéves korában ment Indiába egy kötvénycég megbízásából. 1923-ban tért vissza Angliába. Bishirgiannal a következő évben ismerkedett meg és azóta tőzsdeüzleteinek legnagyobb részét Bishirgian bonyolította le. Bishirgian is segített neki, amikor megalakította az *Anglo-Oriental Mining Corporation* negyvenkilenc társulat tömörülését, amelyek mind ónnal foglalkoztak.

A bíró megkérdezte Howesontól, hogy 1934-ben voltak-e anyagi bajai. Howeson kijelentette: bizonyítani tudja, hogy ebben az évben véletlenül még nagyobb volt a jövedelme, mint a megelőző háromnégy évben. Azt is bizonyítani tudja, hogy semminemű vagyoni veszteség nem érte. Befektetéseiből sohasem csinált titkot.

— *Akkor miért ment bele ebbe a borsüzletbe?* — kérdezte a bíró. — *Kizárólag altruizmusból?*

— Nem. 1934 februárjában egy ebéden találkoztam Bishirgiannal, Hardyval és Walkerrel. Borsról beszéltek, én nem nagyon figyeltem oda, minthogy túlságosan el voltam foglalva az ónügyekkel. Azt azonban nem elleneztem, hogy a Williams Henry Társaság érdekeltséget vállaljon ebben az üzleti vállalkozásban.

A „kreativ spekuláns“

Sir Patrick Hastings, Bishirgian védőügyvédje védőbeszéde elején megfestette Bishirgian emberi portréját. Elmondotta róla, hogy tizenhároméves korában került Örményföldről Londonba szüleivel. Angol nevelést kapott, negyven éve él Angliában és huszonegyéves kora óta a londoni Cityben dolgozik, ahol figyelemreméltó karriert futott be. Bishirgian tőzsdés és magánbankár. Érdekeltségei vannak a Williams Henry Companyban és a Sumatra Companyban. *Tőzsdeüzletének jövedelmét a Cityben évek hosszú sora óta évi 20.000 fontra (500.000 pengőre) becsülik.* Hogy különböző más üzleteiből mennyi a jövedelme, az nem is tartozik ide. Fontos azonban felhívni a bíróság és az esküdtek figyelmét arra, hogy Bishirgian nem elkeseredett ember, aki valamilyen szélhámossággal próbál nagy vagyonra szert tenni, *hanem prototípusa a nagyvonalú modern üzletembernek, a »kreativ« spekulánsnak*, akinek fantáziáját csak hatalmas üzleti vállalkozások izgatják. Bishirgian nem akart semmit elhallgatni, amikor azt az ominózus üzleti felhívást közrebocsátották, amelyért most társaival együtt a vádlottak padjára került. Az ügyvéd ezután hosszabban fejtegette, hogy az ügyben szereplő egyik ügyvéd követett el egy olyan lélektani hibát, amely az ügyet botránnyá fokozta. *Ha Bishirgianék üzlete sikerült volna, akkor most mint sikeres üzletemberekről beszélne róluk mindenki.* Olyan országban, ahol szabad verseny van, nem szabad elítélni Bishirgianék működését, hiszen törvényesen jártak el, nincs törvény, amely tiltaná, hogy valaki ellenőrizzen valamilyen árucikket, vagy termést. Különben sem mutatható ki, hogy a három vádlott valamelyike személy szerint és egyesegyedül kontrollálta, illetve akarta kontrollálni a világ sellak- és borsforgalmát.

Végül Bishirgiant hallgatta ki a bíróság. Bishirgian nyugodtan, szinte szelíd hangulatban tett vallomást. Elmondotta, hogy 1934 novemberben, amikor az első veszteségek mutatkoztak, 100.000 fontot saját zsebéből fizetett ki. Kijelentette, hogy a jelentést nem tartja megtévesztőnek; tudja, hogy a bíróság véleménye szerint a jelentésbe be kellett volna venni, hogy a vállalat hors-cornerre készül. Neki nem ez a véleménye.

Az esküdtszéknek azonban más volt a véleménye: bűnösnek mondotta ki a három vádlottat, mire a bíróság Garabed Bishirgiant és Howesont 12—12 havi, Hardyt pedig 9 hónapi fogházra ítélte.

Megvételre keresem Jókai Mór 100 kötetes kiadását. Csakis kifogástalan példányban. Ajánlatokat az ár megjelölésével »Jókai 100« jeligére a kiadóba

A főváros üzempolitikai bizottsága nem engedi sürgetni a tarifák felemelését

Az üzempolitikai bizottság ezen a héten két ülést tartott, holott három ülést hívtak össze, de közbejött akadályok miatt az egyik tárgyalást el kellett halasztani. Az e hét első ülésén az Elektromos Művek dolgaival foglalkoztak és ezen végre szóbakerült *a tarifaügy is.* Határozatot nem hozhattak, mert *a bizottsági tagok a szakértők előadásához még csak hozzá sem szóltak.* Az Elektromos Művek vezetősége álláspontját *nem változtatta meg és változatlanul kéri az alapdíjas tarifa bevezetését.*

A másik ülésen a Beszkár szakértői kezdték meg előadásukat. Eddig *csak négy tette meg jelentését.* Ezek a szakértők *inkább üzemtechnikai kérdésekkel foglalkoztak és a tarifa ügye még csak szóba sem került.*

Az üzempolitikai bizottságtól függetlenül, magánbeszélgetés formájában szóbakerült az, hogy *helyes volna, ha a Beszkár mérsékelné tarifaemelési igényeit.* Azt szeretnék elérni, hogy a főpolgármester tegye magáévé azt az álláspontot, hogy *az új átszállójegy ára 30 fillér legyen, a szakaszjegy ára 16 fillér, a kisszakaszjegy ára pedig 7 fillér, illetve 3 kisszakaszjegy ára 20 fillér.* Az önkormányzat szervei abba semmiesetre sem fognak belenyugodni, hogy a tarifák így megdráguljanak.

Egyesek szerették volna, ha az üzempolitikai bizottság elősegítette volna ennek a kérésnek teljesítését, de *Zsitvay* Tibor, mint a bizottság elnöke, kijelentette, hogy *a bizottság csak a Beszkár ügyeinek alapos tanulmányozása után fogja véleményét az illetékesekkel közölni.* A főpolgármester április 15-ig elhalasztotta a döntést a tarifák ügyében.

Miért állt el Anglia a Szuezi csatorna elzárásától?

London, február 22.

(A Pesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

McSwain a képviselőház hadügyi bizottságának elnöke beszédében a földközitengeri bonyodalmakkal indokolta a légi haderő fejlesztésének szükségét. Az angol haderő — mondotta McSwain — úgy tett mintha el akarná zárni a Szuezi csatornát, de amidőn az olasz kormány értésére adta Angliának, hogy *125 olasz repülő ajánlotta fel életét, hogy irtózatos erejű robbanóanyagokkal megrakott repülőgépekkel zuhannak az angol hajókra, a földközitengeri haderő minden irányban elszéledt.* Miért ne áldozná százhuszonöt, vagy akár ezer repülő életét, hogy megmentsék hazájukat, vagy a naponként feláldozandó tízezer gyalogos életét.

Kitűzték az első keresztet a szegedi egyetemen

Szeged, február 22.

Az egyetemi tanács pénteki határozata értelmében szombaton az egyetem I. számú jogi termében *Ditrói* Gábor rektor és *Thury* Sándor Kornél jogi dékán *kitűzte a keresztet.* Thury dékán köszöntötte a rektort, ismertette az egyetemi ifjak keresztmozgalmát. Hangsúlyozta, hogy a kereszt *nem tekintheto kizárólag egy vallás jelvényének, hanem az egyetemes keresztény kultúra jelképének.*

Ezután Ditrói rektor ismertette az egyetemi tanács határozatát, majd kijelentette, hogy amikor most a szent jelképet kitüzik, kívánja, hogy ezzel *az a krisztusi béke, szeretet, megértés és emelkedett gondolkodás teljesebbé váljék, amelyet a tanári kar is mindig terjesztett.* Hangoztatta, hogy ezzel nem változik az egyetem állami jellege: *a kereszt kitűzése nem jelent felekezeti megmozdulást.*

Oxford megjelenése a heidelbergi egyetem jubileumán — nem kívánatos

Oxford, február 22.

(United Press.) Hír szerint illetékes helyről közölték az oxfordi egyetemmel, hogy *nem tartják kívánatosnak* az oxfordi egyetem képviseletének megjelenését a heidelbergi egyetem 500 éves fennállásának ünnepségén, mert az egyetemi küldöttség jelenlétével *a jelenleg Németországban uralkodó viszonyokat hallgatólagosan helyeselné.* Hasonló értesítést fog kapni a *cambridgei* egyetem is. A birminghami egyetem köztudomásúlag már *visszautasította* a heidelbergi egyetem meghívását.

Husvéti tengeri utazás

RHODOSBA

TRIESTBŐL VELENCE ÉS **ATHÉN** ÉRINTÉSÉVEL

CALITEA LUXUSHAJÓVAL

ÁPRILIS 10-TŐL 23-IG

I. o. 525.– pengő **II. o. 414.– pengő**

KÖLTŐPÉNZ 500.– LIRÁIG IGÉNYELHETŐ A NEMZETI BANKNÁL AZ OLASZ TURISZTIKAI KLÍRING KERETÉBEN.

FELVILÁGOSÍTÁST AD ÉS PROSPEKUST KÜLD:

Lloyd Triestino

VII., THÖKÖLY ÚT 2 BUDAPEST IV., VÁCI UCCA 4

IBUSz Központi Menetjegyirodája

BUDAPEST, VIGADÓ TÉR ÉS ÖSSZES FIÓKJAI

Fehér áruk!

FEHÉR ÜNNEPI DISZBEN HÓFEHÉR GALAMBOK TÖMEGE ÜDVÖZLI ÁRUHÁZUNK LÁTOGATÓIT

2 darab sarmöz müselyem melltartó ..... 1.—

3 darab csipkés előnyomott tálcakendő ..... 1.—

4 darab azsúros férfi vagy batiszt női zsebkendő ..... 1.—

5 darab női batisztzsebkendő, kis hibával 1.—

6 darab férfi vagy női zsebkendő ..... 1.—

6 darab borotva- vagy borbélykendő ..... 1.—

3 darab szegett flaneli portörlő 60×68 ... 1.—

6 darab vizespohár vagy 3 darab porcellán lapos éttányér ..... 1.—

Porcellánáruk kis hibával!

Vászonáruk pamutból

Ágyneműdamaszt 80 cm széles ..... m 1.58
Lepedőgyolcs 8/4-es, erős minőség ..... m 1.38
Paplanlepedővászon 10/4-es, kiváló minőség ... m 2.48
Kispárnahuzat 38×48 ..... —.78
Nagypárnahuzat 80×100-as 2.20, 70×80-as 1.90
Kész paplanlepedő 130×180-as 5.80, 120×170-es 4.80
Himzett paplanlepedő mosva, 130×180-as 7.80
Kész szegett lepedő 4.20, 3.20
Kész dunyhahuzat ismert jó minőségünk 6.80
Himzett ágykészlet színes és fehér hímzéssel
1 paplanlepedő ..... 2 nagypárna ..... 1 kispárna ..... 19.—
Szintartó kanavász ..... Angin tolltoknak ..... Zefir férfiingre ..... m —.68
Háziszőttes konyharuha 70 cm —.68, 60 cm —.48, 50 cm ..... —.26
Len konyharuha 50×50 ..... —.68
Kockás étkezőszalvéta 60 cm —.58, 50 cm ..... —.48
Háziszőttes törülköző ..... —.58

Függöny

Grenadin stórfüggöny fehér v. ekrü, hímezve és csipkézve 9.80, 7.80
Grenadin stórfüggöny fehér v. ekrü, kezifilé betéttel, dúsan fodrozva és csipkézve 12.80, 10.80
3-részes szárnyas függöny fehér v. ekrü grenadinból, dúsan hímezve és fodrozva, 2 szárny, 1 drapéria 18.50, 14.50
Dupla ágyteritő cérnagrenadinból, hímezve, csipkézve és a közepén kézifilé motívval 28.80, 19.80, 17.80
Csipkefüggöny vitrázs ..... —.88
Függöny csipkeszövet 140—150 cm széles ..... m 1.48
„Indanthren" függönygrenadin divatszínek és minták, 150 cm széles ... m 3.90
Függönyetamin 90 cm széles ..... m —.58

Külön ajánlat
Magyar perzsa
kézzel csomózott gyapjúszőnyeg minden méretben, négyzetméterenként 28.50

Női fehérnemű

Színes kombiné sürüszálú trikóműselyemből 1.95
Sarmöz kombiné hímzéssel, finom műselyemből 3.95
Ing és nadrágkészlet finom kötött műselyemből ... 2.95
Mosott sifóning vállpántos, hímezve és azsúr. 1.98
Színes hálóing műselyem rátétes mint. 3.28, 2.48
Melltartó színes toálból ..... —.88
Trikó táncnadrág műselyemből ..... 1.—
Sarmöz női nadrág tompafényű, kis hibával 1.58
Gyermek sarmöznadrág minden nagyság, kis hibával —.88
Fodros, vállas kötény színes festőből 2.25, 1.50, —.85
Fehér munkaköpeny rayéköpperből, női v. férfi... 3.88

Kézimunka, rövidáru

Rojtos konyhaszekrénytakaró 1.20
Rojtos abrosz előnyomott 2.48
Ülőketakaró előnyomott ..... —.68
Klöpliscsipke métere 08-tól
Tüll és valansecsipke ..... —.36

Férfifehérnemű

6 db kemény v. félkem. gallér díszdobozban ..... 3.—
Rayéköpper alsónadrág gombos, hosszú 2.75, rövid 1.75
Kiváló sifónhálóing 4 különböző fazónban 3.45
Puplin v. puplinetting színes, 2 gallérral v. fehér ... 4.50
„Eolin" műselyeming sima és mintás, 2 külön vagy rávarrott gallérral, kis szövőhibás 6.90
Puplin pizsamaöltöny kék színben 7.90
3 db férfizsebkendő színes batisztból ..... 2.—

Törülköző, asztalnemű

Pamut damaszttörülköző 1.38, —.98
Frottirtörülköző 1.38, —.98, —.78
Fürdőlepedő 150/180 9.80, 120/150 ..... 5.80
Étkezőkészlet 6 személyes ... 9.80, 7.80, 5.80
Himzett zsúrkészlet 4 személyes 3.90
Háziszőttes abrosz 6 rojtos szalvétával 1.95
Duplaszövésü kertiabrosz 2.48
Kockás étkezőabrosz 6 személyes 2.45

Takarítókészlet

1 szemétlapát ..... 1 kéziseprő ..... 1 nádporló ..... 1 tollporló ..... 1.—

Kefekészlet

1 sárkefe ..... 1 fénykefe ..... 1 ruhakefe ..... 1 bekenőkefe ..... 1.—

12 drb. porcellán gyermekbögre v. mokkás csésze v. 6 darab csésze ... 1.—

1 darab porcellán adagtál vagy teáskanna ..... —.88

1 süteménytál ..... —.66
1 bordástál 1.55
1 levestál 2.55
5 kg-os mérleg 3.48
Dió-őrlő 2.28

Ia korállpiros zománcedény tazék vagy lábas
szavatolt hibamentes

½ l	1 l	1½ l	2 l
—.42	—.65	—.80	—.98
2½ l	3 l	4 l	5 l
1.10	1.25	1.45	1.75

Porcellánáruk kis hibával!

Postán utánvéttel szállítunk, a portó felszámítása mellett. Kívánságra árjegyzéket küldünk.

MAGYAR DIVATCSARNOK Rákóczi út 72-74

Ilosvai Varga István

3.

Tamás-Galéria: Ilosvai Varga István

Rendkívül tehetséges, sokat igérő művész, *Ilosvai Varga* István képeit és grafikáit mutatja be a *Tamás-Galéria* új kiállítása. Ilosvai Varga nem egészen fiata ember, többször szerepelt egy-egy munkájával különböző tárlatokon s már akkor is komoly figyelmet keltett. Első gyüjtemenyes kiállítása most jelentékenyen felfokozza felőle táplált jó véleményünket. Egyéni formanyelve talán még nem teljesen kialakult, de nagyvonalú, zárt egységbe kötött tájképei, arcképei és figurálisai lépten-nyomon olyan erős kvalitásokat árulnak el, amelyek határozottan jelzik egy uj érték kibontakozását. Különösen szép a *Pipás önarckép*, a *Zsákucca*, a *Hazafelé*, a *Munkálkodó asszonyok*, a *Kőhordók* és a *Dunai kilátás*. Rajzai markánsan leegyszerűsítettek s époly tömörek, mint kifejezők. —io.

Pesti Napló

1937. jan. 10.

A KÜLFÖLD ÉPÍTŐ MŰVÉ
ARÁNYAIVAL ÉS
PUBLIKÁCIÓIVAL
TAGADHATATLANUL KÁRO
MŰVÉSZEINK ÉRZIK AZT A
EBBŐL SZÁRMAZIK, DE N
GONDOLATAIKAT EGYMÁ
SÉGGEL KÖZÖLJÉK, NEM L
LAP, MELY KIZÁRÓLAG AZ
SZOLGÁLJA. E CZÉLT TÜZ
„A HÁZ" ALAPJAIT LEFEK
FONTOS HIVATÁS ÁLL EL
SEGÍTÉSÉBEN MINDEN KA

Ilosvai Varga István festő

Ujság. 1936. jan. 13

— **Ilosvai Varga István festményei.** *(Tamás-Galéria.)* Varga István eddig csak elvétve volt látható egy-egy képével, vagy rajzával különböző kiállitásokon. Első gyüjteményes kiállitásán főként mint festő mutatkozik be. Tájakat fest, kisvárosi, meg falusi utcákat, bennök házakat és embereket. Szineit annyira sötétbe ágyazza, hogy szinvoltuk szinte elvész benne s elvész a valeur is, amely arra való volna, hogy a különböző sikokba helyezett tárgyakat megfelelő perspektivába állitsa: egymással távolsági viszonyba szerkessze. Kavargó lélek kifejeződése ez a müvészet: meg kell várnunk kitisztulását. Hogy elkövetkezik, arra biztató jelek vannak. A müvész egyik pipás önarcképe (a 22-es számu) mindenképpen érthetően beszélő festmény, kifejezőképesség érzik benne, a jellemzés tehetsége. Még biztatóbbak a müvész rajzai. A „Körtefa", a „Kis köz" cimü egyéni módon, tehát érdekesen ábrázolt valóság. Erre kell törekednie a müvésznek festményein is. Azokon a szin ma még nem teljesiti azt a feladatát, hogy határozottabbá és érthetőbbé tegye festőjük mondanivalóját. *(c. a.)* 1936. jan. 13.

Egyvédek megrágalmazásáért egyévi fog

gunknak a városban és közvetlen környékén immár szinte megoldhatatlanná váló elhelyezkedését megkönnyítse és egyanakkor diákszociális célt is szolgáljon. Hálás köszönet illeti ezért a kezdeményezőt, az ügy minden lelkes szószólóját és a város nemes polgárságát. A prodékán úr beszámolójában már megemlékezett erről az örvendetes tényről, de csak egyet nem emelt ki, hogy t. i. a siker javarészt éppen az ő fáradságot nem ismerő munkájának és sürgetésének köszönhető. Fogadja ezért karunk őszinte háláját.

A biztató kezdet ellenére is tovább kell folytatnunk a kari építkezésekre és a tudományos alapfelszerelés kiegészítésére irányuló törekvéseinket. Ezt írja elő felelősségtudatunk, és ebbe ne lásson senki elégedetlenséget, sem nagyralátást. Hiszen a megindult építkezésekkel együtt jelenlegi férőhelyünk még mindig közel 25%-kal kisebb, mint volt menekülésünk előtt Selmecbányán. Éppen ezért erről a helyről újból kérem felettes hatóságunk megértését a jövőre nézve is.

Ilosvai Varga István

Pesti Hirlap

1937. jan. 10.

Ilosvai Varga István

A *Tamás Galéria* uj kiállitásának festője, *Ilosvai Varga István*, pontosan az ellenkező végletet képviseli: kizárólagosan *egyéniségre* törekszik, a probléma néha fontosabb a festőiségnél, a kifejezés küzdelmessége pedig a külső hatásnál. Mint a most fejlődő „szentendrei kolónia" legtöbb festője, Ilosvai Varga is erősen aszkétikus hajlamu művész, akit minden jelenség csak a saját szin- és formaproblémáin keresztül tud megragadni. A kubizmus és az expresszionizmus leszürt tanulságait érvényesiti egy uj természetlátásban, amelyben, persze, még több egyelőre a látás és kifejezés problémája, mint a természet. A festőiséget ilyenformán inkább az erő és mélység pótolja képein, bár szinei (különösen *Nyárfák, Erdő, Zsák utca* és *Piros ház* cimü munkáin) felszabadultabb festői értékeket mutatnak. Legjellemzőbben *Munkálkodó asszonyok* cimü képének összevont és szükszavu, de meggyőző erejü előadásmódjában fejeződik ki egyénisége, lirája pedig a *Ház és kapu* cimü, végtelenül egyszerü és igen szép kis festményén.

F. J.

Ilosvai Varga István

(Két kiállítás.)

A mai magyar festészet másik irányát követi *Ilosvai Varga* István, akinek festményeit és rajzait a *Tamás Galériában* látjuk. A szentendrei művésztelepnek ez az érdekes, erőteljes tagja tárgyilagosan igyekszik felfedezni az anyagi valóság törvényeit, az ember és a természet, az ember és a társadalom viszonyát. Különösen érdeklik a dolgozó emberek, vagy a társadalom »kültagjai«, a koldusok és csavargók. Alakjaikat rendszerint tájképekben helyezi el és a nagy távlatok, valamint a táj kemény, rideg színei meggyőzően jelképezik: hogy helyezkedtek el ezek az emberek a világban, hogy hat rájuk és milyen érzéssel válaszolnak erre a hatásra. *(B)*

Magyarország.

1937 jan. 10.

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Ilovszky Béláné Csizmadia
Irén, Gyula

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1021

Ilovszky Béláné Csizmadia Irén: Öreg kisasztal az udvarban

válnak

n

író-küldöttség tért haza az nokon kívül az ipar, s a ban- s intézetekben és szerkesztő- ászt kapni számos kérdésre. a sztrájkokkal függött ösz- ászokról az alábbiakban szá- központi Sajtószolgálatnak.

Klaus Schäfer: „elvesztették állásukat..."

jövő áprilistól a jelenlegi 40 órás munkaidőt. Hozzátartozik a képhez, hogy a negyvenórás hivatalos munkaidő többek szerint gyakorlatilag inkább 41, s eredetileg 35 óráért szálltak síkra a dolgozók.

Összességében igen ellentmondásos helyzet állt elő. Kétségtelenül bebizonyosodott a szakszervezetek ereje. S miután a dolgozói érdekek védelmére szélsőséges eszközökhöz, a sztrájkhoz kellett folyamodniuk, tetemes veszteségek is érték a társadalmat. Münchenben a világhírű IFO gazdaságkutató intézetnek már most újra értékelnie kell idei előrejelzéseit. Tavasszal 3 százalékos gazdasági növekedést jósoltak az NSZK-ban. A módosítások fél százalékkal csökkentik az arányszámot, s még nincsenek adataik a kisebb üzemekből, illetve a nyomdákból. Sok helyen a kiesett munka nagyságánál is jelentősebb a termelésnek az a lassulása, ami ilyenkor szükségszerűen bekövetkezik.

A sztrájkhelyzettel felszínre törő problémák súlyosabbak annál, hogysem ezeket egyik napról a másikra meg lehessen oldani. Az eremunkanélküli fizeti.

— Sőt, többen vannak — egészíti ki a hivatalos helyzetképet Klaus Schäfer, a Szakszervezeti Szövetség Gazdasági és Társadalomtudományi Intézetének munkatársa. — Azokat is ide kell sorolni, akik elvesztették állásukat, s még nem jelentkeztek a munkaügyi hivataloknál. A munkanélküliek és a hozzátartozóik nagy részé igen érzékeny anyagi veszteséget szenvedtek. A sztrájkok egyik célja éppen az, hogy a munkaidő csökkentésével a vállalkozók rákényszerüljenek a foglalkoztatottak számának növelésére. De a végbemenő technikai fejlődés és racionalizálás következtében ez sem hozhat teljes megbékélést.

Az intézetben dolgozó 32 szakszervezeti kutató egyike az úgynevezett holland modellt tartja elfogadhatónak a jelenlegi helyzetben, ami át

CASLON PRESS STOCKHOLM 1948

Nationalmusei utställningskatalog 145

UNGERSKA GRAFIKER OCH TECKNARE AV IDAG

NATIONALMUSEUM

April 1948

FŐVÁROSI KÉPTÁR
KIÁLLÍTÁSAI
XL.

SZÁZ MAGYAR MŰVÉSZ

BUDAPEST
1918 OKTÓBER

SZÁZ MAGYAR MŰVÉSZ

A közelmult eseményei, a háború keserű atmoszférája, majd a felszabadulást követő politikai és gazdasági átalakulás s ezzel kapcsolatosan az egyén belső világát, az ország teljes strukturáját megmozgató forradalmi erők szükségszerűen meghatározták a jelenkor képzőművészetének irányát. A kulturális problémák tisztázódása a szépmesterségek területén is megindult. Ha az alapvető kérdések megfogalmazása szerencsésen be is következett, a hitetlenkedők és fejcsóválók, akik a progresszivitás igéit a tényszerű bizonyítékok birtokában sem hajlandók vállalni, mindezideig a kétkedésnél és a meglevő eredmények tagadásánál tartanak. Ez a kiállítás bizonyságtételnek készült arra vonatkozóan, mennyiben ismerték föl mestereink a fejlődés irányát, és miképpen vállalják a harcot mindazokkal szemben, akik az egyértelmű művészetelméleti állásfoglalást, s a műveltségnek a történelmi és társadalmi helyzetbe épülő szerves összefüggéseit tagadják.

Természetesen a kép, melyet az összeállítás nyujt még korántsem egységes. Magánviseli a kibontakozást eredményező keresés, tapogatódzás, belső konfliktusok valamennyi ismertetőjegyét. Az alkotótehetség egyénisége, rugalmas, vagy nehezen mozduló művészi készsége, természetes érzékenysége, s a benne végbemenő emberi kiteljesedés aránya határozza meg az egyetemes mondanivalók kifejezésére való alkalmasságát.

A mult hatásai és emlékei természetesen erősen nyomot hagytak képzőművészetünkben. A stílusforma, a mesterségben alkalmazott eszközök és tulajdonságok örökségképpen maradtak nemzedékünkre. A haladó polgári művészet vívmányai mind a mai napig érvényesülnek festészetünkben és szobrászatunkban. Pozitívumot a képzőművészet területén is az elmult félév ideológiai fejlődés eredményezett: sikerült levágni a művészet testéről az absztrakciót. Az az állásfoglalás, melyet a Magyar Dolgozók Pártjának programnyilatkozata kulturális tekintetben képvisel, minden kétséget kizáróan megszabta a kibontakozás útját. Ma már egy szűk szektán, egy snobisztikus csakazértis rétegen kívül senkisem tartja forradalminak az absztrakciót. A fordulat éve művészeinknek is meghozta a tisztánlátás, a kényszerűen vállalt kaoszból való kimenekülés lehetőségét. A nagy belpolitikai változás következtében a realista törekvések feltételei végleg megteremtődtek, mely feltételek a valóságszemléletet szocialista magatartásnak minősítették és kiemelték az elszigetelt stílustan problematikájából. A társadalmi változással és a néppel vállalt őszinte és egyértelmű szolidarításban mutatkozik meg ez a realista jelleg. A munkaábrázolás mestereink központi problémája immár, dolgozótársaink nemzetépítő munkájának a művészet legigényesebb eszközeivel történő megörökítése foglalkoztatja tehetségeinket. A munkások és parasztok életének megfigyelése, bányák, üzemek, munkahelyek látogatása programukban az első helyet foglalja el. Ecsetjük és vésőjük nyomán szántóvető földmunkások, a termelés lendületében nyüzsgő gyártelepek, katonák, hídépítők, mesteremberek és földhözjuttatottak tanuskodnak arról, hogy festőink és szobrászaink megértették és értékelik a valóságábrázolás jelentőségét, vállalják az újjáépítést és a történelmi átalakulásba való tevőleges bekapcsolódást.

A probléma tehát ma már nem az absztrakció, hanem a formalizmus; nyolcvan esztendő izmusainak

emlékeivel kell megbirkózni legjobbjainknak. Ezek a hagyományok beleivódtak alkotásaikba ; hozományaikat könyörtelenül és kritika nélkül elvetni nem cél, mindaddig, amíg ezek pozitív gazdagodást jelenthetnek a kifejezésnek. A negatívjellegű romboló és értelmetlen formaelemzés eredményeit el kell választani a felhasználható és alkalmazható vívmányoktól. Mert amíg ezek, — mint a ritmizáció színgazdagodás és tisztulás, a kompozició tökéletesedése stb. — mind megannyi jelentős többlet feltétenül a mesterség szolgálatába állítandók, addig éppen az öncélúvá vált formaanalízis túlzásait, — mint például a jellemzés eltorzulása, deformáció, a szerkezeti újítás túlhajtásaként jelentkező stilizálás, — haladéktalanul fel kell számolni. A közvetlen cél tehát a pozitív eredmények felhasználásával, a fejlett művészi eszközök igénybevételével az egyszerűsödést, belső tisztulást és lényegreszorítkozást elérni, ami korántsem jelent elszegényesedést, vagy helytelenül értelmezett geometrizálódást.

A kívánatos és szükségszerű fejlődés együttjár a művész elvi álláspontjával, eszmei öntudatosodásával, ideológiai és bölcseleti képzettségével, foka pontosan lemérhető művészetének szociális jellegén és a közösséghez fűződő viszonylatán.

A képzőművész felelőssége mesterségével szemben többé nem önmagáért való. Munkássága annyit ér, történelmi fontossága azon mérhető le, hogy mennyiben tette magáévá az elvet, mely szerint a népért és a népnek alkot.

Mindezekből a feltételekből következik, hogy az eredmények elsősorban a monumentális műfajokban jelentkeznek. A freskó- és üvegfestészet, a mozaik és emlékműszobrászat speciális területei szolgáltatják a legszembetűnőbb bizonyítékokat. Ezért küzd nehézségekkel ez a kiállítás is, mert hiszen a rendelkezésre álló kereteken belül, — a táblaképek, grafikák és kisplasztikai alkotások bemutatásával — a fejlődést csak közvetve érzékeltetheti.

Az idősebb és középnemzedék inkább a polgári jellegű haladás szolgálatában demonstrál, míg a fiatalok a tényszerűbb, konkrétabb valóságszemléletet érvényesítik műveikben. Ez azonban a meglevő alkati különbségeken felül — nyiltan megvallhatjuk — nemcsak generációs probléma, hanem tagadhatatlanul világnézeti különbség is.

Fehér Zsuzsa dr

KÉPEK

Barcsay Jenő :

1. **Sikátor.** Olaj. Magántul.
2. **Munkásnők.** Olaj. Műv. tul.
3. **Tájkép.** Olaj. Műv. tul.
4. **Szentendrei utca.** Olaj. Műv. tul.
5. **Tájkép.** Olaj. Főv. Képt. tul.

Bartha László :

6. **Gyermekek vacsorája.** Olaj. Műv. tul.
7. **Bretagne.** Olaj. Műv. tul.
8. **Freskóvázlat.** Vízf. Műv. tul.
9. **Csendélet.** Olaj. Műv. tul.
10. **Szénégetők.** Olaj. Tomasoff József tul.

Bán Béla :

11. **Ülő nő.** Olaj. Műv. tul.

Beck Judith :

12. **Vitamincsendélet.** Olaj. Műv. tul.
13. **Szentendrei piac.** Olaj. Műv. tul.
14. **Ottó Klemperer vezényel.** Olaj. Műv. tul.

Bencze László :

15. **Könyöklő paraszt.** Olaj. Műv. tul.
16. **Önarckép.** Olaj. Műv. tul.
17. **Női portré.** Olaj. Műv. tul.

Bene Géza :

18. **Tájkép.** Olaj. Műv tul.

Benedek Jenő :

19. **Tisza.** Olaj. Műv. tul.
20. **Nő és férfi.** Vízf. Műv. tul.
21. **Hazafelé.** Vízf. Műv. tul.
22. **Lovak.** Olaj. Műv. tul.
23. **Szántás.** Olaj. Műv. tul.

Berda Jenő :

24. **Hegyibeszéd.** Olaj. Műv. tul.
25. **Pihenő munkások.** Olaj. Műv tul.

Bernáth Aurél :

26. **Erkélyen.** Olaj. Magántul.
27. **Csendélet.** Olaj. Műv. tul.
28. **Az ebéd.** Olaj. Műv. tul.
29. **Badacsony.** Olaj. Műv. tul.

Berény Róbert :

30. **Mosakodó.** Olaj. Főv. Képt. tul.
31. **Kisleány.** Olaj. Főv. Képt. tul.

Bornemissza Géza :

32. **Füzes.** Vízf. Műv. tul.
33. **Ősz.** Vízf. Műv. tul.
34. **Vízparton.** Vízf. Műv. tul.

Czóbel Béla :

35. **Sárga csendélet.** Olaj. Markovics László tul.
36. **Házak.** Olaj. Seiden Gusztáv tul.
37. **Csendélet.** Olaj. Seiden Gusztáv tul.

Csáky Maronyák József :

38. **Nyári napsütés.** Olaj. Műv. tul.
39. **Hangulat.** Olaj. Műv tul.
40. **Csendélet.** Olaj. Műv. tul.

Csók István :

41. **Támár.** Olaj. Főv. Képt. tul.

Deli Antal :

42. **Kőasztal.** Olaj. Műv. tul.
43. **Csendélet.** Pasztell. Műv. tul.
44. **Szentendrei táj.** Olaj. Műv tul.
45. **Kerti asztal.** Pasztell. Műv. tul.

Diener Dénes :

46. **Házak.** Olaj. Műv. tul.
47. **Kertészek.** Olaj. Műv. tul.

Domanovszky Endre :

48. **Kalapos nő.** Olaj. Műv. tul.
49. **Kosár.** Olaj. Műv. tul.
50. **Csendélet I.** Olaj. Műv. tul.
51. **Asztalnál.** Olaj. Műv. tul.
52. **Csendélet II.** Olaj. Műv. tul.

Duray Tibor :

53. **Fej.** Olaj. Műv. tul.
54. **Önarckép.** Olaj. Műv. tul.
55. **Búcsúzkodók.** Olaj. Műv. tul.
56. **Ostrom után.** Olaj. Műv. tul.
57. **Adrienne.** Olaj. Műv. tul.
58. **Nő lámpával.** Olaj. Műv. tul.

Egry József :

59. **Tátra.** Pasztell. Főv. Képt. tul.
60. **Hazafelé.** Pasztell. Főv. Képt. tul.

Erdős Géza :

61. **Óbudai házak.** Olaj. Műv. tul.
62. **Kedvező széllel.** Olaj. Műv. tul.

63. **Zászlók alatt.** Ceruza. Műv. tul.
64. **Siránkozók.** Ceruza. Műv. tul.
65. **Festő az ablaknál.** Olaj. Főv. Képt. tul.

Faragó Pál :

66. **Virágok.** Olaj. Főv. Képt. tul.
67. **Csendélet növel.** Olaj. Műv. tul.
68. **Emberek.** Olaj. Műv. tul.

Fenyő A. Endre :

69. **Hegyvidéki táj.** Pasztell. Műv. tul.
70. **Hegyoldal.** Pasztell. Műv. tul.
71. **Nő az ablakban.** Pasztell. Műv. tul.
72. **Halászfalu.** Olaj. Műv. tul.
73. **Tájkép tehénnel.** Olaj. Műv. tul.

Ferenczy Noémi :

74. **Virágkosár.** Gobelin. Herczog Sándor tul.
75. **Tavasz.** Gobelin. Kocsis András tul.

Fónyi Géza :

76. **Csendélet.** Olaj. Műv. tul.
77. **Csendélet.** Olaj. Műv. tul.

Frank Frigyes :

78. **Budai tájkép.** Olaj. Főv. Képt. tul

Gadányi Jenő :

79. **Kompozíció.** Olaj. Műv. tul.
80. **Műterem.** Olaj. Műv. tul.

R. Gábor Marianne :

81. **Zöldruhás nő.** Olaj. Műv. tul.

Gáborjáni Szabó Kálmán :

82. **Szüretelők.** Tempera. Műv. tul.
83. **Csendélet.** Olaj. Műv. tul.
84. **Teregetők.** Olaj. Műv. tul.
85. **Vízhordó asszony.** Olaj. Műv. tul.
86. **Tihanyi dombok.** Vízf. Műv. tul.

Gráber Margit :

87. **Csendélet.** Olaj. Műv. tul.

Göllner Miklós :

88. **Téli fények.** Tempera és szén. Műv. tul.
89. **Csendélet.** Pasztell. Műv. tul.
90. **Öreg bútorok.** Pasztell. Műv. tul.
91. **Kert napraforgóval.** Pasztell. Műv. tul.

Háy Károly László :

92. **Görbe fa.** Színes rajz. Műv. tul.
93. **Erdő télen.** Színes rajz. Műv. tul.
94. **Hóolvadás.** Színes rajz. Műv. tul.
95. **Borulás a Tiszán.** Színes rajz. Műv. tul.
96. **Téli alkonyat.** Színes rajz. Műv. tul.
97. **Zuzmarás erdő.** Színes rajz. Műv. tul.
98. **Erdőszéle.** Színes rajz. Műv. tul.

Hrabéczy Ernő :

99. **Támaszkodók.** Olaj. Műv. tul.
100. **Tanulmány egy megelégedett munkásról.** Olaj. Műv. tul.
101. **Varrónő.** Olaj. Műv. utl.

Holló László :

102. **Krumlivetők.** Olaj. Műv. tul.
103. **Csendélet.** Olaj. Műv. tul.
104. **Pihenő részesek.** Olaj. Műv. tul.
105. **Önarckép.** Olaj. Műv. tul.
106. **Tanulmányfej.** Olaj. Magántul.

Ilosvai Vargha István :

107. **Szegénynegyed.** Olaj. Műv. tul.
108. **Zöldfa kocsma.** Olaj. Műv. tul.
109. **Udvarrészlet.** Olaj. Műv. tul.

Iván Szilárd :

110. **Műteremsarok.** Olaj. Műv. tul.
111. **Téli táj.** Olaj. Műv. tul.

Kapos Nándor :

112. **Kubikosok.** Pasztell. Műv. tul.
113. **Pihenő munkások.** Pasztell. Műv. tul.
114. **Téglagyár.** Pasztell. Műv. tul.

Kazinczy János :

115. **Hídépítő.** Tempera. Műv. tul.
116. **Országút.** Szénrajz. Műv. tul.
117. **Erdei táj.** Szénrajz. Műv. tul.
118. **Munkábamenők.** Szénrajz. Műv. tul.

Kádár Béla :

119. **Lovasok.** Tempera. Műv. tul.
120. **Akt.** Tempera. Műv. tul.

Kádár György :

121. **A dorogi új brikettgyár.** Pasztell. Műv. tul.
122. **Budakeszi kőfejtő.** Pasztell. Műv. tul.

123. **Munkaközben.** Pasztell. Műv. tul.
124. **Textilgyár.** Pasztell. Műv. tul.

Kemény Zsigmond :

125. **Fekvő nő.** Tempera. Műv. tul.
126. **Házak.** Pasztell. Műv. tul.
127. **Tanulmányfej.** Pasztell. Műv. tul.
128. **Csónak.** Olaj. Műv. tul.

Klíng György :

129. **Parasztfej.** Olaj. Műv. tul.
130. **Gyárrészlet.** Pasztell és tus. Műv. tul.
131. **Lepárló.** Pasztell és tus. Műv. tul.
132. **Munkásfej.** Pasztell. Műv. tul.
133. **Útburkolók.** Tempera. Műv. tul.

Kmetty János :

134. **Napraforgós csendélet.** Olaj. Műv. tul.
135. **Csendélet.** Olaj. Műv. tul.
136. **Dunatáj.** Olaj. Magántul.

Koffán Károly :

137. **Szerszámos csendélet.** Monotypia. Műv. tul.
138. **Csendélet I.** Monotypia. Műv. tul.
139. **Csendélet II.** Monotypia. Műv. tul.
140. **Csendélet III.** Monotypia. Műv. tul.
141. **Csendélet szoborral.** Monotypia. Műv. tul.

Koszta József :

142. **Pipacsos mező.** Olaj. Beczkói-Biró hagyaték.
143. **Leányfej.** Olaj. Beczkói-Biró hagyaték.

Kurucz Dezső :

144. **Cséplés.** Tempera. Műv. tul.
145. **Kossuth Akadémia ebédlőtermének freskóterve. I., II.** Tempera Műv. tul.

Marosán Gyula :

146. **Parlamenterek kiűzése.** Olaj. Műv. tul.
147. **Bartók freskóterv.** Tempera. Műv. tul.
148. **Fasiszták áldozata.** Olaj. Műv. tul.

Mágori Vargha Béla :

149. **Pályaudvaron.** Olaj. Műv. tul.
150. **Ligetben.** Olaj. Műv. tul.

Márffy Ödön :

151. **Csendélet.** Olaj. Műv. tul.
152. **Halászok.** Olaj. Műv. tul.
153. **Tájkép.** Olaj. Műv. tul.
154. **Csendélet.** Olaj. Műv. tul.
155. **Freskóterv.** Olaj. Műv. tul.

Mihâltz Pál :

156. **Vidéki udvar.** Olaj. Műv. tul.
157. **Napraforgók.** Olaj. Műv. tul.
158. **Asszony.** Vízf. Műv. tul.
159. **Szegény ember.** Vízf. Műv. tul.
160. **Külvárosi udvar.** Olaj. Műv. tul.

Novotny Emil Róbert :

161. **Tavaszi kép.** Olaj. Műv. tul.
162. **Fák.** Olaj. Műv. tul.
163. **Csendélet.** Olaj. Műv. tul.

Oelmacher Anna :

164. **Napfény.** Olaj. Műv. tul.

Pap Gyula :

165. **Öreg paraszt.** Olaj. Műv. tul.
166. **Három fej.** Olaj. Műv. tul.
167. **Cigányasszonyok.** Olaj. Műv. tul.
168. **Hegyvidéki ember.** Olaj. Műv. tul.

Pirk János :

169. **Fekvő nő.** Vízf. Műv. tul.
170. **Ablak.** Vízf. Műv.tul.
171. **Este.** Olaj. Műv. tul.

Pituk József :

172. **Cséplés I.** Vízf. Műv. tul.
173. **Cséplés II.** Vízf. Műv. tul.

Perlott Csaba Vilmos :

174. **Virágcsendélet.** Vízf. Műv. tul.

Pór Bertalan :

175. **Bikák I.** Olaj. Műv. tul.
176. **Bikák II.** Olaj. Műv. tul.
178. **Küzdő bikák.** Olaj. Műv. tul.
179. **Bikák a viharban.** Olaj. Műv. tul.
180—184. **Bikák I., II., III., IV.** Rajz. Műv. tul.
185. **Önarckép.** Tusrajz. Műv. tul.

Redő Ferenc :

186. **Parasztember.** Tusrajz. Műv. tul.

187. **Dunántúl.** Vízf. Műv. tul.
188. **Illusztráció I.** Tusrajz. Műv. tul.
189. **Illustráció II.** Tusrajz. Műv. tul.

Román György :
190. **Agyagos dombok.** Olaj. Műv. tul.
191. **Nyári híd.** Olaj. Műv. tul.
192. **Gőzdaru a Duna partján.** Olaj. Műv. tul.

Ruzicskay György :
193. **Textilgyári gépek.** Pasztell. Műv. tul.
194. **Géperdő.** Pasztell. Műv. tul.
195. **Rohammunka.** Pasztell. Műv. tul.
196. **Ősz.** Pasztell. Műv. tul.
197. **Műhely esztergapaddal.** Pasztell. Műv. tul.

Sikuta Gusztáv :
198. **Utca.** Olaj. Magántul.
199. **Csendélet körtékkel.** Olaj. Műv. tul.
200. **Csendélet.** Olaj. Műv. tul.

Simon Béla :
201. **Gyár.** Vízf. Műv. tul.

Somogyi Árpád :
202. **Egy régi üzbég táj.** Olaj. Műv. tul.

Schubert Ernő :
203. **Anya.** Tusrajz. Magántul.
204. **Almafa.** Tusrajz. Magántul.
205. **Virágok.** Tusrajz. Magántul.
206. **Udvar.** Tusrajz. Magántul.
207. **Virágok.** Vízf. Magántul.
208. **Fák.** Vízf. Magántul.

Szabó Vladimir :
209. **Vásár.** Ceruzarajz. Műv. tul.
210. **Ebédszünet.** Ceruzarajz. Műv. tul.
211. **Fagalamb.** Ceruzarajz. Műv. tul.
212. **Tehén.** Ceruzarajz. Műv. tul.

Szántó Piroska :
213. **Barna dombok.** Pasztell. Műv. tul.
214. **Szentlászló felé.** Pasztell. Műv. tul.

Szentgyörgyi Kornél :
215. **Varrónő.** Olaj. Műv. tul.
216. **Hajnal.** Olaj. Műv. tul.

Szentiványi Lajos :
217. **Kukoricás.** Vízf. Műv. tul.
218. **Homokbánya.** Vízf. Műv. tul.
219. **Fiatal leány képmása.** Olaj. Műv. tul.

Szervánszky Jenő :
220. **Lámpás csendélet.** Olaj. Műv. tul.
221. **Akt virággal.** Olaj. Műv. tul.
222. **Erdő.** Vízf. Műv. tul.
223. **Férfi a szobában.** Olaj. Műv. tul.

Szilvássy Margit :
224. **Munkásházak Ózdon.** Tempera. Műv. tul.
225. **Virágcsendélet.** Tempera. Műv. tul.
226. **Vasgyár.** Vízf. Műv. tul.
227. **Régi városrész.** Tempera. Műv. tul.
228. **Fazekas.** Vízf. Műv. tul.
229. **Gyártelep.** Olaj. Műv. tul.
230. **Gölöncsér.** Olaj. Műv. tul.

Szobotka Imre :
231. **Mélyút.** Olaj. Műv. tul.
232. **Nyári eső.** Olaj. Műv. tul.

Tallós Ilona :
233. **Alsógöd.** Olaj. Műv. tul.

Tóth B. László :
234. **Piac.** Tempera. Műv. tul.
235. **Duna Nagymarosnál.** Tempera. Műv. tul.
236. **Szegecselők.** Tempera. Műv. tul.

Toroczkai Oszvald :
237. **Munkás és munkásnő.** Olaj. Műv. tul.
238. **Virágos csendélet.** Olaj. Műv. tul.
239. **Halász és felesége.** Olaj. Műv. tul.

Viski Balás László :
240. **Zongorázók.** Olaj. Műv. tul.
241. **Olvasó nő.** Olaj. Műv. tul.

Z. Gács György :
242. **Parasztfej.** Tusrajz. Műv. tul.
243. **Asszonyok.** Tusrajz. Műv. tul.
244. **Pópa.** Tusrajz. Műv. tul.
245. **Kucsmás.** Tusrajz. Műv. tul.
246. **Fiatal férfi.** Tusrajz. Műv. tul.

Zemplényi Magda :
247. **Kakas.** Olaj. Műv. tul.

Megjegyzés: Seiden Gusztáv és művészek tulajdonát képező műtárgyak eladók.

SZOBROK

Baksa Soós György :

1. **Partizán.** Gipsz. Műv. tul.

Beck András :

2. 18 db plakett. Bronz. Műv. tul.
3. **Iván Kovacsics.** Bronz. Műv. tul.
4. **Május.** Bronz. Műv. tul.
5. **Szájhős.** Bronz Műv. tul.
6. **Bartók Béla.** Bronz. Műv. tul.

Bokros Birmann Dezső :

7. **Fiúfej.** Bronz. Műv. tul.
8. **Dunai népek.** Bronz. Műv. tul.
9. **Sebesült.** Bronz. Műv. tul.

Borsós Miklós :

10. **Ülő akt.** Mészkő. Műv. tul.
11. **Fekvő akt.** Márvány. Műv. tul.
12. **Leányfej.** Trahit. Műv. tul.

Csorba Géza :

13. **Arany János.** Bronz. Műv. tul.
14. **Dózsa György.** Bronz. Műv. tul.

Halmágyi István :

15. **Keleti férfi fej.** Fa. Műv. tul.
16. **Nő hegedűvel.** Kő. Műv. tul.

Kemény Zsigmond :

17. **Munkásnő.** Terrakotta. Műv. tul.

Kerényi Jenő :

18. **Nyujtózkodó.** Bronz. Műv. tul.
19. **Fekvő akt.** Bronz. Műv. tul.
20. **Partizán.** Bronz. Műv. tul.

Kocsis András :

21. **Támaszkodó.** Gipsz. Műv. tul.
22. **Vető asszony.** Gipsz. Műv. tul.

Kovács Margit :

23. **Kendős leány.** Kerámia. Műv. tul.
24. **Korsó.** Kerámia. Műv. tul.
25. **Hal.** Kerámia. Műv. tul.
26. **Egy lap madárral.** Kerámia. Műv. tul.
27. **Dupla figura.** Kerámia. Műv. tul.

Kunváry Lilla :

28. **Férfifej.** Bronz. Műv. tul.
29. **Oratórium.** Bronzdomború. Műv. tul.

Madarassy Walter :

30. **Érmek.** Bronz. Műv. tul.
31. **Női arcmás.** Terrakotta. Műv. tul.
32. **Napsugár.** Bronz. Műv. tul.

Marosán László :

33. **Női akt.** Bronz. Műv. tul.
34. **Fahordó parasztasszony.** Bronz. Műv. tul.
35. **Gyászoló nő.** Műkő. Műv. tul.
36. **Fiatal leány.** Fa. Műv. tul.

Megyeri Barnabás :

37. **Korsós nő.** Bronz. Műv. tul.
38. **Szabadságharcos emlék.** Gipsz. Magántul.

Megyesi Ferenc :

39. **Álló nő.** Gipsz. Műv. tul.
40. **Női fej.** Gipsz. Műv. tul.
41. **Finn asszony.** Gipsz. Műv. tul.

Mikus Sándor :

42. **Zsákoló.** Bronz. Műv. tul.
43. **Női akt.** Bronz. Műv. tul.
44. **Terv egy köztéri szoborhoz.** Gipsz. Műv. tul.

Somogyi József :

45. **Kaszafenő.** Terrakotta. Magántul.
46. **Akt.** Gipsz. Műv. tul.
47. **Macska.** Bronz. Műv. tul.

Szabó Iván :

48. **Ifjúság.** Bronz. Műv. tul.
49. **Vak Bottyán.** Bronz. Műv. tul.
50. **Álmodozó.** Gipsz. Műv. tul.
51. **Mártha.** Bronz. Műv. tul.

Szandai Sándor :

52. **Színésznő.** Bronz. Műv. tul.
53. **Tersánszky Józsi Jenő.** Bronz. Főv. Képt. tul.

Szöllősi Endre :

54. **Birkózók.** Ólom dombormű. Műv. tul.
55. **Lenin.** Terrakotta. Műv. tul.

Tar István:

56. **Csirkés leány.** Bronz. Műv. tul.
57. **Ülő akt.** Bronz. Műv. tul.
58. **Partizán.** Gipsz. Műv. tul.
59. **Fekvő akt.** Bronz. Műv. tul.

Vedres Márk:

60. **Ülő nő.** Bronz. Főv. Képt. tul.
61. **Ülő fiú.** Bronz. Főv. Képt. tul.

Megjegyzés: A művészek tulajdonát képező műtárgyak eladók.

Felelős kiadó: dr Halmos Béla
Székesfővárosi házinyomda Budapest, IV., Közp. városháza — 114473
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

Ilosvai Varga

István

festő

lásd Varga I.

alatt is

lásd okv.

Tamás Galeria

79.4.

Komárom, Ferenc József-tkp. 15. 12
Blumenstein Hermann, szállító. Komárom, Ferenc József-rkp. 21. 1-63
Tóth Sándor, szállító üzlet, Klein Mór utóda. Komárom Klapka-tér 9 75

Kőszeg

Hafenscher István, Kőszeg. 1-16

Léva

***Mateosz*-tagok szállítmányozási irodája. Léva, *Bástya*-u. 3.** 2-37

Losonc

Gombola Pál szállító, Losonc, Horthy Miklós-tér 3. 2-35

HAÁSZ TIBOR nemzetközi szállítmányozó és butorszállító, Losonc, Vasuti-u. 33. 2-46

Marosvásárhely

Ancsel Antal szállító, Marosvásárhely, Előrvös-u. 6. 1-33

„Hungária" szállítási vállalat és keresk. ügyn. tul. Léderer Emil, Marosvásárhely, Kossuth L. u. 28. 1-27

***Nemes Nagy* Elemér, Ibusz szállítmányozási váll. képviselete Marosvásárhely Ugron Gábor-tér 14.** 3-12

Sámson Sándor utódai szállítási váll. Marosvásárhely Széchenyi-tér 60. 31

Tóth Gyula szállító, Marosvásárhely, Sörház-u. 11. T. 71

Bedenek István szállítmányozó. Nagykanizsa, Előrvös-tér 10. 5-40

Nagykőrös

Boros Sándor, MÁV szerződéses szállító. Nagykőrös, Tihanyi-u. 2. 2-08

Nagyvárad

***Adler és Nádor* utóda Nádor József szállítm. és vámolási iroda, Nagyvárad, Kossuth L.-u. 24. 18-55**

Kiss Géza László ált. szállítmányozási és kereskedelmi vállalat, Nagyvárad, Hlatky Endre-u. 23. **24-90**

„Mateosz"* kirendeltség fuvarvállaló iroda, Nagyvárad, Hlatky Endre-u. 1. *13-29 17-29

Merkur szállítási vállalat, Nagyvárad, Kapisztrán János-tér 28. 16-65

***Pollák* Albert utódai, szállítmányozási és beraktározási váll. Nagyvárad, Kossuth L.-u. 13.** 20-57

Róna Béla szállítmányozó, Nagyvárad, Kossuth L.-u. 20. 25-55

***Transport Lloyd* nemzetközi szállítmányozási r.-t. Nagyvárad, Szent László-tér 6.** 25-81

Turul szállítási vállalat, Nagyvárad, Szent László-tér 5. 12-01

UJHÁZY MIHÁLY szállítási iroda, Máv. ház-ház és Ibusz képviselet, Nagyvárad, Kossuth L.-u. 8. 21-87

Aovabb
2

~~Balogh József~~

~~Brenner László~~

~~Császár Bertalan~~

Ilosvai Varga István

Kovács Margit

Ruzicskay György

Szeier András

csop. kiáll

1928. jun.

Nemzeti Szalon

7

Filigrán VIII. 41.

Ilosvay Varga István

festő

lásd

Varga István

alatt is.

ula urnak,

ottsága titkára,

Budapest, IX., Hőgyes Endre-u. 10.

Ilosvai Varga István

1938-ban május 1–
8-ig koll. kiállítást
rendezett a debreceni
Déri Múzeumban

Évkönyv 1938. 70. l

Ilosvay Vargha István

Kul. 1895. Kunhegyes

l.

Sörvezető 301. l.

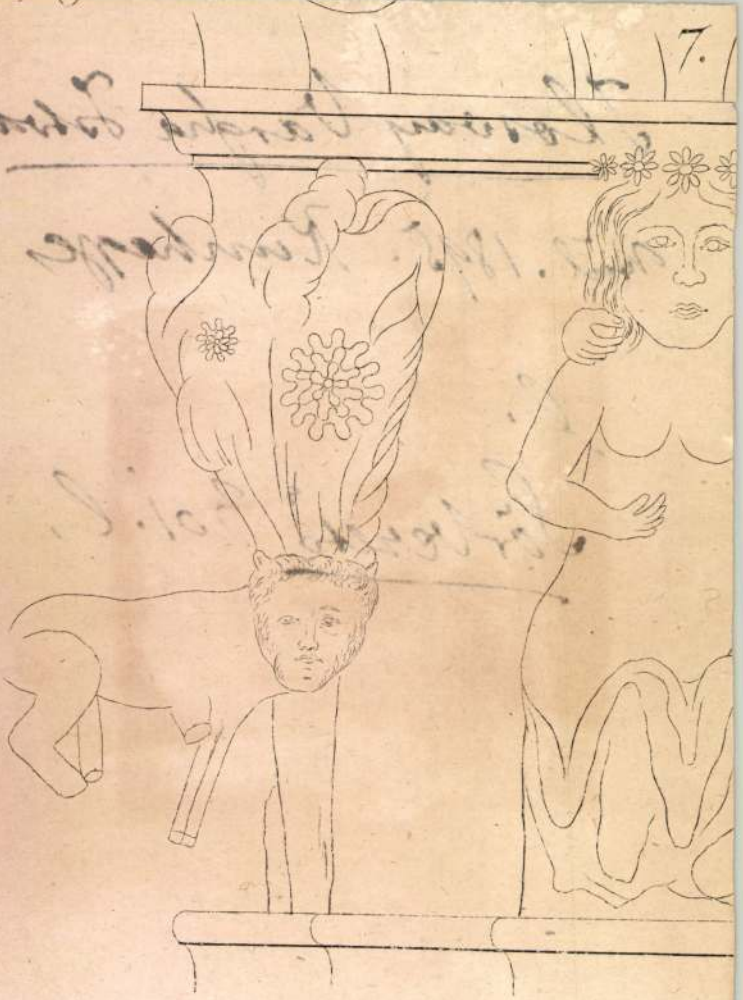

Ilosvai Varga István

l.

Szépmüvèszet

1944.139.

140.l

„EUROPA"
film-, könyv-, lap- és zeneműkiadó és
könyvkiadó r. t.
Bp., V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Klosvai Varga István

festő

koll. kiáll.

Tamás Galéria 19.-ig

1937. jan.

hosszú évek óta, mint az említett iroda ügyvezető alelnöke, a soproni bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar hallgatóinak ilyen természetű ügyeivel pedig *Solt Béla* egyetemi ny. r. tanár úr, a szóbanforgó iroda soproni bizottságának ügyvezető alelnöke foglalkozott. Mindkettőjük kiváló munkásságáért e helyt is a műegyetemi tanács legteljesebb elismerését és hálás köszönetét fejezem ki.

Ugyancsak hálás elismeréssel kell adóznunk a műegyetemi *Egészségvizsgáló Intézet* vezetéséért *dr. Frey József* főorvos úrnak, aki, mint az említett intézet vezetője, kipróbált hozzáértéssel és teljes szakszerűséggel, valamint szeretettel irányította az elmult tanévben is a szóbanforgó intézetben vele együtt működő szakorvosok áldásos munkásságát. Szakorvosainak szolgálati viszonyait a Budapesti Orvosi Kamara, mint a budapesti orvosok érdekképviselete által mintaszerűnek elismert keretszerződéssel szabályoztuk; elkészült az intézet ügyrendi és működési szabályzata is.

Ilosvai Varga István

festő

cikk

Szépművészet

1942. 151, 152. l.

kat. *Ilosvai Varga* István a pittoreszk Szentendre bensőséges hangulatainak elmélyedő tolmácsolója. Halk, de mindig harmonikus érzésű festő. Teljesen egyéni színskálával dolgozik és ezzel valami szordinós, lágy romantikát juttat kifejezésre megkapó, puritán utcaképein, tájképein. Sejtelmes rózsaszínek, meleg zöldek, beszédes kék foltok uralkodnak ezeken a lelkes szeretettel betöltött vásznakon. Csendéletei is magkapóak. Leszűrt festői tudás eredményei ezek az alkotások, nem hangoskodóak, de annál inkább megragadnak a maguk szerény, őszinte lírájával. *(MYN)*

C. A. Művészet

XXIV. kiállítása)

apest, év nélkül.

királyné emlékmü pályázat. I.-II.kö-

, 30 + 30 K, L, Budapest, 1902.

László: A szamosujvári emlékszoborü-

o, K, 8 L, Szamosujvár, 1894.

spár: Magyar fogadalmi és emléktemplo-

10 K, 15 L, Szeged, év nélkül.

spár: A budapesti Dunapartok épitőmü-

elentősége. 8 o, K, L, Budapest, 1918

spár: Budapest uj városházának elhely-

naparton. /Kny. Vállalkozók Lapja./

42 L, Budapest, 1918.

spár: Küzdelmeim és alkotásaim 1910-

2 o, 213 K, 55 L, Budapest, 1935.

spár: Nagy magyar épitőmivészek. 2 o,

L, Budapest, 1936.

spár: Isten kömivese. Egy épitész re-

o, 0 K, 120 L, Budapest, 1940. / Az

ot szerző semmisitette meg./

la: A jáki gerencsérek. 8 o, 23 K

Ilosvai Varga István

írod festő

Z

Farkas Zoltán:

Kiállítás a gróf Almásy Teleki Éva művészeti intézetben

Magyar Csillag

1944. I. 440. l.

A

ERNST-MÚZE

XX

Ilosvay Varga István

ILOSVAY VARGA ISTVÁN

94	Beszélgető asszonyok, olajf.	300.-
95	Szürke házak, olajf.	300.-
96	Sárga házak, olajf.	400.-
97	Önarckép, olajf.	300.-

Nemzeti Szalon

1937.
nov - dec

Kut

Artistikus

KÉPKERETEK

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

80. Kékruhás nő	olajf.
81. Zöld csendélet	,,
83. Szürke házak	,,

Nemzeti Szalon
1938. okt.-nov
Kut.

1938. dec.

KUT

KÉPZŐMŰVÉSZEK ÚJ TÁRSASÁGA

KIÁLLÍTÁSÁNAK

KATALOGUSA

tovább

Ilosvái Varga I.

~~Gál István~~

~~Hende Vince~~

Frank Frigges

Gáborjáni Szabó Kálmán

Gály szedő assessor of

Gál István

Gnarchép of Menekülők

Gádor István

Menekülők terrac.

Gádor Magda

Térdelő nő terrac

Hende Vince

Hrabéczy Ernő

Ilosvai Varga István

l. Alkotás Művelőház

XXXI. kiáll

1946. febr. márc

...s Bizottságának

Budapest

...el jelentem, hogy a Nagyszomb...
...kának helyreállítási munk...
...ekészültem.

Maradtam kiváló tisztelet...

...tember, 8án Nagrand Mihá...

Ilosvai Vargha Lajos

Üde tavaszi szinek c. olajfestmenyét 1938-ban megvette a Déri-Múzeum.

Évk Déri 1938. 53. l.

Ilosvai Varga
István

1954. gyűjt. kiállítása volt Szentendrén

Aradi Nóra: Kiállítás Szentendrén. Szabad Művészet

1954. 374. 375. l.

< Ilosvai Varga István >

festő

SzM. 1953. 185. l.

(F. J.: < > kiállítása).

A kiállítás a szentendrei Ferenczy Károly Muzeumban volt 1953-ban

– –

Életrajzi adat nélkül.

Mosvai Varga István

festő

l. Kállai 1948

114 – 116 sz.

PESTI NAPLÓ
MEGJELENIK REGGEL

AZ EST
MEGJELENIK DÉLBEN

MAGYARORSZÁG
MEGJELENIK ESTE

KIADÓHIVATALI ÜZLETHELYISÉG: VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 18—20
KIADÓHIVATAL ÉS SZERKESZTŐSÉG: VII., RÁKÓCZI-ÚT 54. SZÁM

62857 *szám.* Pev P 3 f 1

Előfizetési jegy ..... c. lapra

..... *úr*

Dr Szentmányi Gyula

Lagymányosi-u 16 ½ 1

ELŐFIZETÉS 193 9 VI. 1 *-tól* VI. 30 *-ig.*

Budapest, 193 ..... *hó* ..... *nap.*

5

Az előfizetési jegyet tessék megőrizni!

a kiadóhivatal megbízásából.

82949. ATHENAEUM

Ilosvai Varga István

festő

SIM. 1953. 4. Sz.

185. l. (F.J.: Y.V.Y.

kiáll.)

(Szentendrei Múzeumban)

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

275 /1913 szám

Érk.: 913 év IV. hó 18 n.

Tlosvai Varga István

Szentendre

Zentai u.6.

MKSz 1947

Ilosvai Varga István

l. Kut 1943. okt. nov.
Nemzeti Kalon

laid
=
Varga István
ilosvai
alatt is

Jegyzetek.

MOST JELENT MEG:

ERNST-MUZEUM.

I. füzet. ERNST LAJOS: Jacopo Tintoretto: Szent István Mária oltalmába ajánlja Magyarországot.

MAYER L. AUGUST: Tintoretto egy ösmeretlen magyar vonatkozásu képe.

II. füzet. Dr. LÁZÁR BÉLA: Bernhard-Strigel: II. Ulászló és családjának arcképe.

III. füzet. Külföldi mesterek magyar vonatkozásu művei.

IV. füzet. DR. FERENCZY ZOLTÁN: A Petőfi-terem.

V. füzet. ERNST LAJOS: Petőfi arcképei.

Az Ernst-Muzeum kiadása.

—◈—

AZ ERNST-MUZEUM MŰVÉSZ-KÖNYVEIBŐL

Ilosvai Varga

István

festő
szül. 1895

l.

Szabad Művészet

1948. 223. l.
többször
224. l.

mint Aquinoi szent Tamás teológiáját
ságot aligha találhatunk mint a Summ
a francia gótika kristálytiszta szer

Ellenségeink szivesen
életére, egy-egy pápa világias udvar
talában a reneszánsz az emberi szell
az ujkor emberének születése és öntu
nélkül. Hol alakult volna ki az uj f
templomok melyeknek falát és oltárké
pápaság rendeleteire diszitik ujabb
Emlegethetjük a Borgiákat, beszélhet
talán a mai távlatokból érthetetlen
törpülnek ezek a kérdések a szent Pé
kupolája, vagy Mozese, esetleg a six
Raffael stancái mellett. Az reneszán
kat mutat az Egyház müvészetpártoló,
foghatót sem egy ország, vagy király
gai együttvéve sem tdunak felmutatni

Luther és Kálvin utár
tékben használja fel a müvészetet, a
az Egyház mecenási tevékenysége.. Ró
templomainak java része a barok stil

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

498-499

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

Új Művészet
2004. január
XV. évf. 1.

19. old.

```
blk= kue
3000= 00517671
3100= Fiora, Margit
3dok= KND-Ansetzung
3ref= Fiora, Margaréte
refe= MagyFestAdat, 1988
3105= Fischer, Margit &
Fiora, Marguerite
3140= f
3162= Maler &
Graphiker
2194= Ungarn &
Frankreich
3200= Ungarn &
Frankreich
3270= 1898.09.05 /
1903.09.05
3290= Budapest
3330= 1984.04
3350= Aix-en-Provence (Bouches-d
3204= Budapest
3420= Paris &
Aix-en-Provence (Bouches-du-Rhôn
309a= Mue^BSvLex II, 1966;
MagyFestAdat, 1988;
KMML I, 1999
```

ILOSVAI Varga István

(Bán): Koranyári képek : Találatok Szentendrén.
= MN 1984. 148. június 26. 6

Szentendrei Képtár, Ilosvai Varga István
Művésztelepi Galéria, Németh József
Műhely Galéria, Szüts Miklós
Vajda Studió, Knirbai Alex, Szabey Gábor
Jovánovics György

une âme que remplit ainsi „l'infinitude" de son sentiment, toutes les nécessités les plus évidentes déchoient au rang de négligeable hasard. L'âme pure, l'intime nostalgie, marchant, solitaire pèlerin dans le réel indifférent: voilà la grande et miraculeuse vérité annoncée par la nouvelle de Charles-Lous Philippe, et ce qui la hausse presque au niveau de la tragédie.

Et puis, il n'y a pas seulement le sentiment qui nous lie à une condition sociale, comme les héros de Storm sont liés à la bourgeoisie déclinante, ou ceux de Philippe à l'éternelle pauvreté. Il y a notre affinité avec tous les vivants, qui nous frôlent ou qui entrent dans notre intimité. Il n'y a cette religieuse croyance qui nous affirme frères de tous les êtres de l'univers. Que pouvons-nous faire qui n'éveille partout des résonances? Et n'est-il évident que tous les faits du dehors éveillent en nous aussi des échos? Que tous les événements de l'univers, littéralement, se passent en nous? Nous ne le savons pas, et pourtant notre vie est déterminée par cette présence en nous de forces invisibles. Des ondulations sans nombre viennent du large heurter de leur choc ou submerger de leurs frisselis les assises où repose la vie de chancun de nous. Infinie est la quantité de hasard qui, de la sorte, nous baigne; et il faut que l'art nous le fasse savoir ou deviner. Rien n'est plus juste, je crois, que de dire avec Georg von

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

A

Ilosvai Varga István 1895-1978, emlékkiállitása 1984 május -junius, Szentendrei Képtár / [katalógust összáll. és a kiáll.rend. M.Várhelyi Vanda]. - Szentendre : Pest M. Muz.Igg 1984 [56] p. ill.

ILOSVAI VARGA István festő

Hírek: Ilosvai Varga István festőművész alkotásaiból rendezett emlékkiállítás nyílt meg a Csepel Művek Munkásotthonában.

Népszabadság 1983. II. 17.

ILOSVAI Varga István

FRANK János: Czóbel kortársunk. = Budapest, 1983/11. 25.p.

1954-ben Szentendrén közös kiállitása: Czóbelnek, Mondok Máriának, Ilosvai Varga Istvánnak és Szántó Piroskának. A kiállitást Fülep Lajos nyitotta meg. Rendezte: Frank János.

Ilovszky Béláné, naiv festő

az orosházi múzeumban jószerével először bemutatkozó alkotók – többségükben nem is egészen fiatal – nem hivatásosak, nem is akarnak azok lenni – arról legtöbbjük már időben lekésett – ők a „népi festők és fafaragók". – Ilovszky Béláné harsogó pipacsos csendélete és különösen az „Öreg kisasztal az udvarban" c. olajképe kelt és őriz emlékeket. /említve/.

Sass Ervin: Orosházi népi festők és fafaragók kiállítása.
Békés Megyei Népújság, 1984. júl. 21. 8-old.

Ilosvai Varga István festőművész

- Nyomulítva a „Czóbel Kortársunk"

c. cikkben.

Kérd.: Czóbel Bélánál

Budapest, 1983. nov.

Ikas vai Vargo István

A Galéria mecénásai

Magyar Nemzet
1886. 1. 14.

Ilosvai Varga István fotóművész (1895–1978).

Szentendrei találkozások címen a Szentendrei Képtárban látható Molnár Edit fotóművész tárlata. — E szentendrei találkozások egyrészt a teljességre törekvés jegyében érintik a szentendrei mesterek világát: Ilosvai Varga István, Barsay Jenő, Bálint Endre, Korniss Dezső, Türk János révén.

Losonci Miklós: Szentendrei találkozások.
Pest Megyei Hírlap, 1984. júl. 11.

Ilosvai Varga István festőművész

Pataki Gábor: Konzervatizmus - hagyományok nélkül
1950-es évek művészete

Művészet, 1982. március

Glosvai Varga István festőművész.

Kántor Andor és Gálffy Lola gyűjteményes kiállítása a Szentendrei Képtárban jún. végéig látható. Kántor Andornak vannak olyan alkotásai, amelyekben Derkovy, Glosvai Varga, Kmetty emlékeihez kötődik, de mindig megmarad önmagának.

Lőrinci Miklós: Oldott festőiség.
Pest Megyei Hírlap, 1982. máj. 25.

Ilosvai Varga István, festő

L: Lechner Odön

Falus Róbert: Könyvszemle

Nincsabadság. Br. 1981 aug. 18.

7

Ilosvai Varga István, festőművész

Németh Miklós 47 éves festő első kiállítása látható most a Műcsarnokban. A festéshez autodidakta módon kezdett, de eljárt szakkörbe, ahol Márfly Ödön, Szalatnyai József, Ilosvai Varga István és Tóth Menyhért is tanította.

Láttuk, hallottuk...

1981. márc. 13. Kossuth 17.30 [V Gné].

Ylovai Varga István, festőművész

A tárlat megnyitóján megtelt a terem. A megnyitót mondó Eva Badura-Triska a bécsi Museum der Modernen Kunst művészettörténésznő arra az örményére emlékezett, amelyet a nemrégiben rendezett „Nyolcak és aktivisták" c. kiállításon szereplő művek keltettek benne, méltatta azt a szerepet, amelyet Bálint Endre, Kornis Dezső, Vajda László művészete a modern magyar festészet formálódásában játszik. – A tavaly elhunyt Ylovai Varga Istvánról is beszélt, mint jellegzetesen szentendrei művészről.

P. Szabó Ernő: Szentendrei művészet Bécsben. Pest Megyei Hírlap, 1981. ápr. 8. 4. old.

Ilosvai Varga István, festőművész

Budapesten, a XX. ker.-ben a soroksáni, Duna Galérianak Bakallár József festőművész volt a létrehozója. Egy új könyvtár emeletén van a galéria, - már 5 éve működik, és lassan már 40 művész kiállítása volt itt. Köztük volt Tóth Ilenyhért, Ilosvai Varga István, Hincz Gyula tárlata. - Bakallár József festőművész több alkalommal volt Japánban, elmondja, hogy a modern magyar festők közül jól ismerik Ilosvai Varga István művészetét.

Japánból jöttem

1980. IX. 15. Petőfi 13.25 |Kel|.

Ilosvai Varga István

Csendélet piros csészével
olaj 55 x 50

IV. Debreceni Országos Nyári
Tárlat 1974.

Ilosvay Varga István festő

Részt vett a Képzőművészek Szövetsége által rendezett "Uj müvek" kiállitáson a Műcsarnokban.

c: Szürkés tal

Kortárs 1971/6 1000. old.

Hosvay varga István

nevét emliti munkásságának szentendrei vonatkozásai-
val kapcsolatban Haulisch Lenke válasza.

Haulisch Lenke "Szentendrei festészet..." c. kand.
értekezésének vitája.
NÖvtÖrt.Ért.1972.4.sz.291-293.l.

Ilosvay Varga István

neve emlitve

Művészettörténeti Értesítő 1972

138, 140, 292. old.

Ilosfai [!] Varga István

Munkája szerepelt a kiállításon.

Új szerzemények a szentendrei múzeumban; Magyar Hírlap 1970. jan. 12. 9.

Ilosvai Varga István

Munkái találhatók a jelzett gyűjteményben.

Dévényi Iván: Deák Dénes gyűjteménye; Műgyűjtő 1973/3. sz. 19. l.

Ilosvay Varga István

festőművész, a Magyar Népköztársaság
kiváló művésze kitüntetéstkapta 1974 ápr.4-én.

Magyar Hirlap 1974/91 4.old.

Slovai Varga Istvánt

Megnyílt jún. 4-én a Debreceni Képzőművészeti Galéria, ahol a művésznő alkotásai láthatók.

Hajdúsági Napló, 1974. jún. 7.

Slosvai Varga István

Pest megje és a XX. ker. között jelentős kiállítások csevéje kezdődött él. A művész életművét a soroksári Kis-Duna Galériában mutatták be.

Losonci Miklós: Tavaszi változatok a tárlatokon.
Pestmegyei Hírlap, 1974. ápr. 8.

Ilosvai Varga István

műveit 1942-ben mutatták be az V. Apócai Csere János u. 12. sz. a. „Műbarát" helyiségében.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

8051

Ihosvay Varga István
festő

Resit vett a tailalor

Dutka Mária: Séta a X. Magyar Képzőművészeti..
Nők Lapja, 1968. május - 18 szám.

Ilosvai Varga István festő

A szentendrei Szamárhegy északi oldalán lakik immár 30 éve és festi a girbe-gurba utcák emlékét idéző képeit (emlitve)

Szántho Imre: Padlásszobám.
Pesthegyei Hírlap, 1973. okt. 7.

Ilosvai Varga István
1895 –

Rippl-Rónaitól tanult,
majd Gentendiers telepedett meg

Népszava 1972 július 15
8. old.

Hosvay Varga István
festő

Méltatás

Tóth Antal: Bartl József.
Művészet, 1974. július - 27 lap.

Kossay Varga István
festőművész

1974-ben a „Kiváló Művész"
címet nyerte el Kossay Varga
István

—: 1974. évi Művészeti díjas képzőművészeink
Művészet, 1974. április – 48 oldal.

Hosszai Varga István festő

A Kis-Duna Galériában
(Szentendrei út 35.) nyílt meg
tárlata márc. 9-én.

—: Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1974. márc. 10.

Ilosvai Varga István festőművész

A Soroksári új könyvtár egyik helyiségét Galériaként a képzőművészek rendelkezésére bocsátották, a neve: Kis Duna Galéria. Az elmúlt félév folyamán a művész kiállítását itt rendezték meg.

Képes Krónika

1974. júl. 6. TV. 18.15 Ka.

. Varga István

„Utca Gyertendrén" pastell 18x20 cm

S. l. j.: Ilosvai Varga I. Kiállítási ár: 1500 ft.

BÁV 5o.Képaukció katalógus,Budapest,1979.december

Ilosvai Varga István (1895-

„Szentendrei utca" o.v. 58x72 cm

S. l. j.: Ilosvai Varga I.

Ti kiáltási ár: 8000 ft

BÁV 47.Képaukció Bp.1978.december

Ilosvai Varga István festő

ILOSVAI VARGA ISTVÁNNÉ, az 1978-ban elhunyt festőművész özvegye a magyar államnak ajándékozta férje művészi hagyatékát. A gyűjteményt, mintegy 180 alkotást, a Pest megyei múzeumok igazgatósága a későbbiekben kiállításon mutatja be Szentendrén a nagyközönségnek.

—: Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1980 febr 20.

Ilosvai Varga István

A XX. hetiletben működő
kiptárban volt a művész-
nek kiállítása.

Losonci Miklós: Kincsi Oja textiljei.
Új Tükör, 1978. augusztus 27-3 lap.

Ilosvai Varga István, Jestő

L.: Jankay T.

V. Kiss Margit: Jankay Tibor 85-88.

Új Auróra, Békéscsaba, 1978. dec. 78/3.

Ilosvai Varga István festőművész III

Részt vesz munkáival a szentendrei
Pest Megyei Tárlaton

Repr: „ülő nő fazekkal" c. festmény

cikket l. „Barcsay Jenő festőművész"
cims alatt
Losonci Miklós cikke: „Pest Megyei
Tárlat 1978" ciminel
Pest Megyei Hirlap 1978.X.15

Ilosvai Varga István

Frank János: "Előszó, élőszóval" című cikkében kiállitásokat megnyitó beszédekre emlékezik. Ezzel kapcsolatban elmondja néhány különleges élményét. Felejthetetlen számára Fülep Lajos beszéde, amikor a szentendrei Muzeumban megnyitotta Czóbel Béla-Ilosvai Varga István-Modok Mária-Szántó Piroska kiállitását. A továbbiakban beszél még László Gyula remeklő megnyitóiról és azt is kifejti, hogy miért jó, ha például művésztársak tartják a megnyitót. Hiányolja, hogy olyan ismert művészeket, mint Koffán Károly, Borsos Miklós, Vilt Tibor, csak elvétve lehet hallani. Kondor Béláról is megemlékezik, aki szintén tartott megnyitót.

Fenti cikket lásd: László Gyula nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. jan. 27. XXIII. évf. 4. sz. 12. lap.

Glosvai Varga István, festőművész

A Művészeti Alap tárlatot rendezett a Műcsarnokban, az 1978-as vásárlásokból. A művész művei szerepelnek e tárlaton, mely jan. 14.-éig látogatható.

Losonci Miklós: Pest megyei alkotók a Művészeti Alap tárlatán.

Pest Megyei Hírlap, 1979. jan. 10.

Ilosvai Varga István, festőművész

Halnap kezdődik a szentendrei nyár, amely hosszú lesz, július végéig tart majd. A múzeumok, kiállítások állandóan nyitva tartanak. – Megnyílik a művész tárlata is.

Déli Krónika.

1978. jún. 24. Kossuth, 12.00 (Kg.)

Ilosvai Varga István, festő

Az új szentendrei múzeumban kiállítás nyílt a Szentendrei Festők Társaság ötven éve történt alapításának tiszteletére. – A művész életművét képviseli e tárlaton: „Udvarrész óllal." – „Csendélet piros bögrével," – „Lila kerítés," – „Piros önarckép" c. művei. (emlitve).

h. gy.: Kiállítás egy új múzeumban.
Magyar Nemzet, 1978. febr. 26.

Ilosvai Varga István
(1895-1978)

„Kunyhóban" Kőtarajz 29x20 cm
s. l. j. Ilosvai Varga István
Kiállítási ár: 5000 ft.

BÁV 49.Képaukció Budapest,1979.szeptember

Ilosvai Varga István (1895-1978)

„Szentendrei réglet" o.v. 51x51 cm

s. l. Ilosvai Varga I.

Kiáltási ár: 12000 ft.

BÁV 48. Művészeti Képaukció Bp. 1979. május

Ilosvai Varga István

„Gendélet" o. Zarton 80x60 cm

J. l. j. Ilosvai Varga I.

Kiáltási ár: 12000 ft

BÁV 48. Művészeti Képaukció Bp. 1979. május

Ilosvai Varga István (Kunlepyes, 1895 - Bp. 1978)

„Vízhordó asszony" o.v. 60×60 cm
J.l. j.: Ilosvai Varga I. Eredeti ár: 12000 Ft.

„Szabadban" vegyes technika 34×43 cm
J.l. j. Ilosvai Varga I. Kunlepyes 926.
Eredeti ár: 2000 Ft.

BÁV 58. Képaukció Bp. 1982. szeptember

Ilosvai Varga István, festő

L. Perez János

-: Hír 20

Nejmobadság, Bp. 1981. máj. 24.

Ilosvai Varga István (1895-1978)

„Szentendrei részlet" o.v. 75x143 cm

J.f.j.: Ilosvai Varga I. 939.

Kikiáltási ár: 12000 Ft.

BÁV 50. Képaukció katalógus, Budapest, 1979. december

Glosvai Varga István, festőművész

„Szentendrei városrészlet"

(rézk.)

Népművelés, 1960. júl. 23. old.

Ilosvai Varga Istvánné

ILOSVAI VARGA ISTVÁNNÉ, az 1978-ban elhunyt festőművész özvegye a magyar államnak ajándékozta férje művészi hagyatékát. A gyűjtemény mintegy 180 alkotást foglal magába. A Pest megyei múzeumok igazgatósága a későbbiek során egy e célra Szentendrén kialakítandó kiállítóhelyen a nagyközönségnek is bemutatja az értékes hagyatékot.

Magyar Hi

Kosvai Vaya István

„Szentendrei utcán"

o. karton 51 x 40 cm s. l. j.: Kosvai Vaya!

Kikiáltási ár: 10.000 Ft

BÁV 57. Képaukció Bp. 1982. május

Kisvári Varga István
(Kunhegyes, 1895 - Bp. 1978)

„Tömösi emlékek" o. karton 45 x 50 cm
J. l. j.: Kisvári Varga I. 943.
Kiállítási ár: 8000 Ft.

—

BÁV 57. Képaukció Bp. 1982. május

Ilosvai Varga István (Kunhegyes, 1895 - Szentendre, 1978)

„Téglahordók" o.v. 58×50 cm J.l.j. Ilosvai Varga I.
Kiállítási ár: 12000 Ft.

„Szentendrei utcarészlet" o.v. 81×90 cm
J.l.b.: Ilosvai Varga I. 970. Kiállítási ár: 15000 Ft

BÁV 56.Képaukció Bp.1981.december

Ilosvai Varga István

Piros önarckép, repr.

Az újjáépített szentendrei régi művésztelep
– őszi tárlat, 1974.

Ilosvai Varga István

Fehér önarckép, 1972. olaj, 51×40 cm
Piros —"—, 1972. 59×43 cm

A újjáépített szentendrei régi művész-
telep — Őszi tárlat, 1974.

Ilosvai Varga István

Bemutatott művei:

"Gülbabaköz Szentendrén", olaj 85 x 60

"Virágos udvar", olaj, 80 x 70

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállitás,

Budapest, 1968.

Ilosvai Varga István

rongot adó szentendrei műcsp.

Csekc Károly: Dunakanyar, Budapest.

1973. 1391

251

Ilosvai Varga István, festő

Kiváló művész

— : Kiváló és érdemes művészek

5.

Népszabadság, Bp. 1974. ápr. 1.

Ilosvay Varga István, festő

Kiváló művész.

—: Ma délelőtt kiosztották a művészeti díjakat 1.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. ápr. 1.

Ilosvay Varga István festőművész

A Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze c. kitüntetést kapta, -közli a lap; "Dijak, kitüntetések - 1974" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. ápr. 6.
XVIII. évf. 14. sz. 2. lap.

Ilosvay Vaya István
(1895-)

Falusi utca olaj, vászon
70x 80,5

1925

Kiállítási ár: 3500 ft

BÁV 33. Művészeti Képaukció, árverés 1974 május 21-22

Ilosvay Varga István

A spoletói művészeti fesztivál szer-
vező bizottsága meglúvta hazánkat
egy festészeti kiállítás bemutatásá-
ra. A művész alkotása szerepelni
fog a kiállításon.

Esti Hírlap, 1972. jún. 12.

Ilosvai Varga István
festő

„Forró nyár", „Répaszedés", „Gübbaba hôz Szentendrén" művei szerepelnek a tárlaton.

Bozóky Mária: Pest megyei tárlat.
Művészet, 1972 januar - 40 oldal

Ilosvay

A szentendrei Ferenczy Károly Múzeum mostani kiállítása a múzeum 1969 évi ny szerzeményeit mutatja be igen jó válogatásban.

P. Ny szerzemények Szentendrén

Népművelés 1970/2 45 old.

Ilosvai Varga István

A Magyar Nemzeti Galériában első ízben rendezett Pest megyei tárlaton szentendre festőjének műve szerepel.

Tárlatról tárlatra.

1971. X. 31. TV. 14.20/12/K i

Ilosvai Varga István, festő

Szerepel a szolnoki művésztelepi fesztiválon.

—: Európa: Kilenc magyar festő 2.

EST/HIRLAP, Bp. 1972. jún. 12.

Losvai Varga István

műve Vallásán szerepel

Szentendrén a művésztelepi Galéria

Vallásán.

Magyar Nemzet 1972 július 8
4. old.

Ilosvay Varga István

Műve szerepel az „Állami vásárlások" Műcsarnokbeli Ziállításán – neve említve

Pestmegyei Hírlap 1972, annus 22
4. old.

Ilosvai Varga István

a szentendrei művésztelep tagja

– említve

„Képzőművészeti élet Pest megyében"

Pestmegyei Hírlap 1972 január 23

4. old

Ilosvai Varga István
Szentendrei művész „Gülbaba-köz Szentendrén" című munkájával vett részt a Nemzeti Galéria Pest megyei tárlatán

D. I. Képzőművészet

Vigilia 1971/12 855 old.

Ilosvai Varga István

rajz

Látóhatár 1970/7-8 719,721,725.old.

Ilosvay Varga István 1.

a szentendrei müvészcsoport egyik fontos egyénisége ez év nyarán tölti be életének hetvenötödik esztendejét.1895. aug.31.-én született a Jász-Nagykun-Szolnok megyei Kunhegyesen:édesapja jogász volt.Ilosvai Varga Kunhegyesen és Jászberényben töltötte gyermek és diákéveit-a jászberényi gimnáziumban érettségizett.A középiskola befejezése után a budapesti Haris-közi müvészeti szabadiskolába iratkozott be,Pippl-Ronai lett a mestere.

Dévény Iván:Ilosvai Varga István
Látóhatár 1970/7-8 719.old.

Rippl néhány izben gellérthegyi-Kelenhegyi uti-
műtermében is felkereste.A Haris-közi szabad-
iskolából 1917-ben a budapesti Képzőművészeti
Főiskolára került-itt a nagy technikai tudásu
Balló Ede volt a tanára.Főiskolai studiumait-
amelyeket katonai szolgálata miatt kénytelen volt
félbeszakitani-1923-ban fejezte be.

Dévény Iván:Ilosvai Varga István
Látóhatár 1970/7-8 719.old.

1924 őszén-tanulmányainak folytatása céljából-
Párizsba utazott;nyolc hónapig maradt kint.Ugyan-
abban a kis szállodában lakott,amelyben a kiváló
magyar avantgardista festő Tihanyi Lajos,akivel
sürün volt együtt,s aki egy rajzával és a nagybeteg
Adyt ábrázoló litográfiájának egy példányával
meg is ajándékozta.Ilosvai legnagyobb párizsi
élménye az1924 végén nyilt Van Gogh tárlat volt.
Dévényi Iván:Ilosvai Varga István
Látchatár 197o/7-8 719.old.

Ilosvai Varga Párizsban esténként az Académie Colarossiera járt, aktrajzolásra, krokizásra. Egyszer-egyszer Henri Matisse és Foujita is megjelent itt, ők is papirral, rajztollal, szénruddal jöttek, s a többiekkel együtt rajzolták a pódiumon ülő vagy álló modellt. Ilosvai Párizsból hazaérkezve Kunhegyesre tér vissza, 1927-ben Pestre költözik. 1929-ben és 1931-ben a nyarat Nagybányán tölti.

Dévényi Iván: Ilosvai Varga István

Látóhatár 1970/7-8 719.old.

Nagybányán mindössze néhány képe született,a táj-amely egy emberöltővel korábban Ferenczy Károlyt,Péti Istvánt,Iványi-Grünwald Bélát,Thorma Jánost nagyszerü müvek alkotására ihlette -őt nem igézte meg.A harmincas évek elején Vörös Géza hivta fel a figyelmét Szentendrére,mint olyan helyre,amely motivumgazdagságával valóságos paradicsom egy festő számára.

Dévényi Iván:Ilosvai Varga

Látóhatár 1970/7-8 719.old.

Ilosvai Vörös Géza tanácsára vicinálisra ült, hogy körülnézzen a városban és környékén. Szentendre varázsos hangulata nyomban rabul ejtette őt, kibérelt egy kis szentendrei lakást, s azóta/1934/ megszakitás nélkül itt él és dolgozik. A festők városában rövidesen baráti körre is szert tesz- elsősorban Tornyai Jánossal, Paizs-Goebel Jenővel, Mészáros László szobrásszal, Deli Antallal, Modok Máriával, Barcsay Jenővel került meleg, benséséges kapcsolatba.

Dévényi Iván: Ilosvai Varga István
Látóhatár 1970/7-8 719.old.

Ilosvai Varga István 7.

1934-ben a progresszív törekvésü fiatal festőkből alakult UMÉ-nek/Uj Müvészek Egyesülete/,a Vesztróczy Manó elnöklete alatt müködő Paál László Társaságnak és a KUT-nak/Képzőművészek Uj Társasága/ lesz a tagja.A KUT-hoz való tartozására ma is büszke,hiszen a korszak legértékesebb szobrászai és festőit/Medgyessy Ferenc,Egry József,Derkovits Gyula,Czóbel Béla, Perlrott Csaba Vilmos,Kmetty János,Barcsay Jenő Bene Géza/ fogta össze ez a tömörülést.
Dévényi Iván:Ilosvai Varga István
Látóhatár 1970/7-8 720.old.

A felszabadulás után egy ideig a Szentendrei Festők Társaságának volt a titkára/a Társaság élén-mint elnök-Czóbel állott/1953 és 1959 között szabad iskolát vezetett Csepelen/több fiatal festőnk-pl. Bart József, Bakallár József-tanitómestere tiszteli Ilosvai Vargában/, a 6o-as években turistaként tett a Szovjetunióban, tulajdonosa lett a Munka Érdemrend ezüst fokozatának, majd 1968-ban a "Magyar Népköztársaság érdemes művésze"cimmel is kitüntette a kormányzat.

Dévényi Iván: Ilosvai Varga Iatván
Látóhatár 1976/7-8 72o.old.

Ilosvai napjai-fél évszázada-a festői tevékenység tölti ki;ha leteszi az ecsetet,bélyeg és kaktuszgyüjteményével foglalatoskodik.

De nemcsak a kaktuszfajták százainak tudósa: a magyar lirai költészetnek is szerelmese,ritka és értékes verseskönyvek gyüjtője.Barátság füzte József Attilához,Berda Józsefhez.

Dévényi Iván:Ilosvai Varga István
Látóhatár 1970/7-8 720.old.

Ilosvai Varga István 1o.

Korai-1972 előtti- képeiről csupán megsárgult fényképfelvételek maradtak fenn;a fotók azt tanusitják,hogy a müvészt már pályája kezdetén sem elégitette ki a pepecselő akadémikus előadásmód,de nem tudta őt tartósan lekötni az atmoszférikus jelenségek érzékeltetésében kimerülő impresszionizmus sem.A századforduló és századelő francia festészetével való 1924/25-ös találkozás és a magyar festők munkái Ilosvai Vargát már korán a konstruktiv törekvések irányába terelték.

Dévényi Iván:Ilosvai Varga István
Látóhatár 197o/7-8 72o,721.old.

A Franciaországból való hazatérése utáni hónapokban festett "Almaszüret"-et/1925/,majd a nagybányai képeket/"Városrészlet a református templommal"1920;"Fák a Zazar patak partján"1931; "Nagybányai malom"1931/ feszes szerkezet,élénk, üde,friss kolorit,az "École de Paris",a "Nyolcak" az aktivisták müvészi elveinek,formai vivmányainak tanulmányozása,hasznositása jellemzi.

Dévényi Iván:Ilosvai Varga István
Látóhatár 1970/7-8 721.old.

Ilosvai Varga István 12.

Első önálló budapesti kiállitása 1928-ban nyilt meg a Nemzeti Szalonban; ezt jászberényi, kunhegyesi, karcagi tárlatok követték, majd 1936 elején egy ujabb fővárosi kiállitás, Tamás Henrik-a modern áramlatokkal rokonszehvező, tekintélyes mükereskedő-galériájában.

Dévényi Iván: Ilosvai Varga István
Látóhatár 1970/7-8 721.old.

A bemutatott képekre Kárpáti Aurél is felfigyelt; a Pesti Napló 1937.jan.lo.-i számában "rendkivül tehetséges,sokat igérő müvésznek" nevezi Ilosvait,akinek mind a festményei,mind a rajzai"erős kvalitásokat árulnak el".A kiállitáson egyébként/az önporték,tájképek,csendéletek mellett/ szép számmal kaptak helyet olyan képek is amelyek a dolgozó embert ábrázolják.

Dévényi Iván:Ilosvai Varga István
Láttóhatár 1970/7-8 721.old.

Budapest-i kiállitásán olyan képeket is bemutatott amelyek a dolgozó kisembert, proletárt,az ipari munkás életét,sorsát ábrázolta/"Munkálkodó asszonyok," "Kóhordók",a Festészetünk a két világháboru között cimü Lyka-könyvben is tárgyalt"Sikátor"/.A müvész kapcsolatba kerül a Kassák-körrel is:A Munka 1937 jan.-i számának cimlapján egy tollrajza van.

Dévényi Iván:Ilosvai Varga István

Látóhatár 1970/7-8 721.old.

Ilosvai Varga István

1938 tavaszán a debreceni Déri Frigyes Muzeum látja vendégül Ilosvai Varga István munkáit. A Debrecen cimü lap 1938. május 1-i számában megjelent cikk szerint a kiállitás-látogatóra mély benyomást gyakorol a falakon függő festmények "Káprázatos szin-mágiája". A kiállitáson negyven alkotásával jelentkezett.

Déványi Iván: Ilosvai Varga István
Látóhatár 1970/7-8 721.old.

1942 tavaszán Medgyessy Ferenc szobraiból, rajzaiból, gobelinjeiből és Ilosvai Varga olajfestményeiből nyilik kiállitás, a "Mübarát" helyiségében. A Film, Szinház, Irodalom cimü képeslap 1942. évi 18. számában Csemiczky Tihamér foglalkozik a két müvész közös tárlatával. A Nemzeti Ujság 1942. május 1-i számában Radocsay Dénes müvészettörténész ismerteti a Medgyessy-Ilosvai Varga kiállitást.

Dévényi Iván: Ilosvai Varga István
Látóhatár 1970/7-8 722.old.

A felszabadulás utáni esztendőkben tovább érik és terebélyesedik a mester életmüve.1947-ben részt vesz a stockholmi grafikai kiállitáson, majd 1948 májusában a Fővárosi Népmüvelési Központ Rákoczi uti helyiségében nyilik meg munkáinak retrospektiv tárlata,amelyen a régebbi képek mellett/"Öregasszony"1936,"Beszélő asszonyok"1937,"Szegénynegyed" 1939/ uj képekkel is jelentkezik.

Dévényi Iván:Ilosvai Varga István
Látóhatár 1970/7-8 722.old.

1948 májusában a Fővárodi Népmüvelési Központ Rákoczi uti helyiségében uj képekkel is jelentkezik/"Likás harmónia"1946,"Sárga kép"1946, "Utcai munkással"1947 stb/A katalogus előszavában Kampis Antal rajzolt portrét a müvészről: "Ilosvai rajztudása,tér és felületkompoziciója ,festői technikája fölényesen biztos.Nem absztrakt festő;az objektiv valóság képét soha el nem utasitja..."

Dévényi Iván:Ilosvai Varga István
Látóhatár 1970/7-8 722.old.

A Magyar Nemzet 1948 május 5-i számában Gogolák Lajos elemzi Ilosvai Varga István tárlatának anyagát. Cikkében kitér Ilosvai Varga önportréinak sorozatára is.
A negyvenes és ötvenes évek fordulóján Ilosvai is "formalista","Dekadens" művésznek minősült, s igy munkái-önálló kiállitás formájában-pár esztendeig nem kerülhettek bemutatásra.

Dévényi Iván: Ilosvai Varga István
Látóhatár 1970/7-8 722.old.

Ilosvai Varga István 2o.

1953-ban, majd 1954-ben kisebb Ilosvai Varga-tárlatok nyiltak a szentendrei Ferenczy Károly Muzeumban. Az 1954-es kiállitáson rész vett még a Czobel-házaspár és Szántó Piroska is, megnyitó beszédet Fülep Lajos egyetemi tanár, müvészet-filozófus mondotta.

Dévényi Iván: Ilosvai Varga István

Látóhatár 1970/7-8 723.old.

1958 tavaszán az Ernst Muzeum rendezett terjedelmes Ilosvai Varga-tárlatot. A Müterem cimü folyóirat 1958.évi 6. számában az idős müvészeti iró:Dömötör István az ábrázolás érzékletességét,életteljességét,a szinek artisztikumát jelöli meg Ilosvai Varga István piktuájának uralkodó jegyeiként.

Dévényi Iván:Ilosvai Varga István
Látóhatár 1970/7-8 723.old.

Ilosvai Varga István 22.

Az 1958-as kiállitás sikere,kedvező visszhangja/az anyagot 1958 szeptemberében a hódmezővásárhelyi Tornyai János Muzeum termeiben is bemutatták/ösztönzően hatott a müvészre;a következő -1959-es - esztendő bővelkedik uj,kimagasló értékü Ilosvai Varga müvekben./Kis templomköz, Lány a kapuban fiukkal,Esőcsatorna,Piros postaláda, Zsuzsánna kaktusszal,Gülbaba-köz Szentendrén, Csendélet piros asztalon.

Dévényi Iván:Ilosvai Varga István

Látóhatár 1970/7-8 723.old.

1959-es szentendrei kiállitáson mutatta be 1958-ban készitett müveit/Kis templomköz,Lány a kapúban fiukkal,Esőcsatorna,Piros postaláda,Zsuzsánna kaktusszal,Gülbaba-köz Szentendrén,Csendélet piros asztalon/.Cseh Miklós esztéta katalógus-előszava találó megállapitást tartalmaz a müvész"mindig megujulni képes egyéniségéről","uj élményeket ,uj mondanivalókat kereső,veszteglést,elszürkülést nem ismerő alkotókedvéről".

Dévényi Iván:Ilosvai Varga István

Látóhatár 1970/7-8 724.old.

Ilosvai Varga István 24.

Az 1959-es szentendrei kiállitás után nyolc esztendeig váratott magára az ujabb Ilosvai-Varga-tárlat, bár a festő mühelyében lankadatlan munka folyt ezekben az években is. Az 1967-es -Frank János által rendezett- budapesti kiállitáson/Ernst Muzeum/ azután teljes számban felsorakoztak a 60-as évek elején és közepén született alkotások.

Dévényi Iván: Ilosvai Varga István
Látóhatár 1970/7-8 724.old.

Az 1967-ben az Ernst Muzeumban megrendezett kiállitásán szerepeltek azok az alkotásai melyek a 6o-as évek elején és közepén születtek igy pl.Napernyős nő az utcán/196o/,a Hervadt virágok /1962 /,a Narancsok és kaktusz/1962/,a Dolgozó kőmüves/1963/,a Nyár/1964/ és még vagy hetven további mü-a mester munkásságának valamennyi periódusából.A tárlat néhány festményével 1968 májusában a külföldi müvészbarátok is megismerkedhettek.

Dévényi Iván:Ilosvai Varga István

Látóhatár 197o/7-8 724.old.

Ilosvai Varga István

1968 májusában az esseni Folwang muzeum"Ungarische Kunst der Gegenwart"cimü kiállitáson bemutatták Ilosvai Varga néhány alkotását amely az 1967-es kiállitásán már bemutatott.Az 1967-es Nagymező utcai tárlat képes katalógusának oldalain,majd Modern magyar müvészet cimü monográfiájában/Corvina kiadó 1968/ Németh Lajos jelölte ki Ilosvai Varga müvészettörténeti helyét.

Dévényi Iván:Ilosvai Varga István
Látóhatár 1970/7-8 724.old.

Németh Lajos szerint a szentendrei festészet egyik-igen lényeges-ágának/Czobel mellett/ Ilosvai Varga a reprezentánsa,a"legerőteljesebb képviselője".Ilosvai Varga pikturája a jelenkori magyar képzőművészet élvonalába emeli,s őt legjobb mai festőink-a Frank Frigyesek,Czóbelek,Kmettyk-egyenrangu társává teszi.

Dévényi Iván:Ilosvai Varga István
Látóhatár 1970/7-8 724.old.

Ilosvai Varga

a szentendrei nyári tárlaton képei szerepelnek.

Láttuk, hallottuk.

1971. VII 23. Kossuth 21.03 /6/ K.J.

ILOSVAI VARGA ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
179./.-ILOSVAI VARGA ISTVÁN,- Csendélet kék edénnyel olaj, vászon,-50+ 60 cm.-Ltsz.68.562.-Ä 308.old.

KOMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtar története, Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs. 1971.

ILOSVAI VARGA ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
180./.-ILOSVAI VARGA ISTVÁN,- Utcarészlet, /1942/,- olaj, vászon, -60+61 cm. -Ltsz.68.563.- 308.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs. 1971.

Ilosvai Varga István festőművész:

1947-ben alakult a csepeli képzőművészeti szabad iskola. Az évek során a változó nevű, de alapjaiban változatlan kör vezetésében működött a művész.

-N-: A képzőművészkör jubileumi kiállításán.
Csepel, 1972. dec. 29.

Hosvay Varga István

-nak a Munka c- folyóiratban 1933-34-ben publikált
műveit említi

Csaplár Ferenc: A Munka-kör képzőművészeti tevékenysége
Művtört. Ért. 1972. 2. sz. 124-132. l.

138. l.

Slosvay Varga István
festő

Slosvay Varg arcűvészete tett
Bakalár József re hatást.

Losonci Miklós: A Kis-Duna festője...
Művészet, 1974. július - 31 lap.

Ilosvai Varga István (1895-1978)

„András kiskőt" o.v. 70x60 cm

s. l. j.: Ilosvai Varga I.

kiállítási ár: 12000 ft

BÁV 54.Képaukció Bp.1981.május

Ilosvai Varga István (1895-1978)

„Nagybányai táj" o.v. 55,5 x 67 cm
J. l. j.: Ilosvai Varga I. 929.

Kikiáltási ár: 14000 Ft.

BÁV 53.Képaukció Bp.1980.december

Ilosvai Varga István, festő

L.: Könyi István.

Kiklai Júlia: Első pesti.... 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. jul. 28.

Ilosvai Varga István, festő

L.: Fajó János

— : Kiállítások augusztusban. 1.

EST I HIRLAP, Bp. 1975. júl. 24

Ilosvai Varga István
(1895-)

Virágcsokor vázában Olaj, vászon 60x50
Jelezve lent jobbra Ilosvai Varga I.
940

Kikiáltási ár: 6000 Ft.

BÁV 36. Művészeti Képaukció Katalógus 1975 május

Ilosvai Varga István festő

A Kisduna Galériában tavaly mutatták be a Szentendrén élő művész festményeit.

Lasonci Miklós: Közös ügy: a Kisduna Galéria

Pestmegyei Hírlap, 1975. febr. 12.

Ilosvai Varga István, festő

L.: fajó János

—: A hét végi ....

9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. aug. 9.

Ilosvai Varga István (festő)

80. születésnapja alkalmával a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntették ki.

Népszava, 1975. aug. 30. 103. esf. 203 m. 4 p.

Kosvay Varga István

Kiállitáson vett részt a szentendrei művésztelep alkotóinak rendezett tárlaton a művésztelep galériájában.

Dévényi Iván ismertetése.

Vigilia 74/12. 855. o.

Ilosvai Varga István
festő

Miltitkás

Sz.Kürti Katalin: Képzőművészeti Galéria Debrecenben.
Művészet, 1974.október - 20.oldal.

Ylosvai Varga István
festő

Ylosvai Varga István festészete
posztimpresszionista irányza-
-tot képvisel.

SzóKürti Katalin: Képzőművészeti Galéria Debrecenben.
Művészetm 1974.október - 20.oldal.

Ilosvai Varga István
festő

A festészeti anyagkiemelhedő darabjai közé tartoznak a művész alkotásai.

Sz.Kürti Katalin: Képzőművészeti Galéria Debrecenben.
Művészet, 1974.október -20. oldal.

Ilosvai Varga István

Ez érben jött létre a debreceni Tóth Árpád gimnázium képzőművészeti Galériája. Az iskolamúzeum a mai magyar festészet és szobrászat rangos műveit tartalmazza, – a művész alkatását is.

Losonci Miklós: Iskolagalériák. Magyarország, 1974. szept. 1.

Ilosvai Varga István (festő)

Az Ernst Múzeumban 1975. aug. 8-án megnyílt kiállításán 80 táblaképet mutat be.

Népszava, 1975. aug. 9. 103. erf. 186 sz. 10 p.

Ilosvay Varga István (festő)

Az Ernst-Múzeumban 1975. aug - szept. kiállítása volt

Népszava, 1975. szept. 3. 103. erf. 206 sz. 5p.

Ilosvai Varga István (festő)

Az Ernst Múzeumban 1975. aug. 8-án kiállítása nyílik.

Népszava, 1975. júl. 24. 103. évf. 172 sz. 8 p.

Ilosvay Varga István

kiállitott az ujjáépitett szentendrei régi művésztelep első éveiből cimmel rendezett tárlaton Szentendrén.

Magyar Hirlap 1974 371/6
Láncz:Kiállitásról kiállitásra

ILOSVAI Varga István

159

Oltványi 1991

apcsolatba került, de erre
attal nem rendelkezünk.
tően - Ybl Ervin feltéte-
udai Rósa-villát /XII. Bu-
pület azonban - megalapo-
Hild József oeuvre-jébe
A XII. Budakeszi ut 36/b,
b/ 4.sz. 252. - Ybl Ervin
pzza mesterünkkel a budai
bbi Luczenbacher sirkápol-
is tévesnek bizonyult. Az
879/ épitette, a másik
1.jegyzetben idézett első
bbi irodalom/.

Ilosvai Varga István festőművész

Az Ernst Múzeumban aug. 8.-án nyílik meg a festőművész 80. születésnapját köszöntő – tárlata.

Dalgozók Lapja (Komárom), 1975. júl. 24.

Ilosvai Varga István festő

Szentendrén, a régi művésztelep tagjainak képein látni, ki, mehjik művész hogyan látta, érezte meg a helynek jellemét. Képén Szentendre egymásra építettsége érvényesül. (emlitve).

Művészeti magazin

1945. VI. 11. 21.30 TV /11/ -Vné-

Ilosvay Varga István festőművész, kiváló művész.

Az Elnöki Tanács 80. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozatát adományozta a művésznek.

Népszabadság, 1975. aug. 30.

Ilosvai Varga István, jegyző

L.: Barcsay J.

Rózsa Gy.: Művének ... 7.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1976. máj. 29.

Ilosvai Varga István

A művész munkai jellegzetesen szentendrei festői munkát képviselnek.

Tasnádi Attila: Kortárs szentendrei művészet.

Népszava, 1976. május 28 – 5 oldal.

Ilosvay Varga István, festő

Omszkban rendeznek ápr. 4.-én nyíló tárlatot megjénk képzőművészeinek alkotásaiból, melyen szerepelni fog a művész műve is, szentendrei utcarészlet-e. (emlétre)

Losonci Miklós: Pest megyei alkotások Omszkban.

Pest Megyei Hírlap, 1976. jan. 25.

Glasfvai Varga István Festő

Pest megjelen élő képzőművészek műveit mutatják be Omszkba. A tárlatot hazánk felszabadulásának 31. évfordulóján nyitják meg, melyen szerepel a művész alkotása.

Napló.

1976. márc, 20.

Ilosvai Varga István

„Kereheshit"
(repro)

Tóth Áron: Somogyi József a megújult...
Tükör, 1976. ápr. 6 – 16 oldal.

Ilosvai Varga István

Szerény művész Ilosvai Varga István, aki visszavonultságban él.

Tólvás tárom. Somogyi József a megújult.
Tükör, 1976. április 6. – 16 oldal.

Ilosvai Varga István

Ernst Múzeum

Ilosvai Varga István festőművész kiállítása

Augusztus 31-én lesz Ilosvai Varga István 80 éves. E jubileumot köszönti mostani, retrospektív tárlata. Ötven esztendő gazdag alkotói tevékenységének legjelesebb művei szerepelnek a mostani kiállításon. A korai expresszív stílust a konstruktív képszerkesztés, lírai festőiség, gazdag kolorizmus követi. 1935 óta él Szentendrén. „Második szülőhelyemmé vált. Itt bontakoztam ki, itt alakult ki a stílusom amiben nagy része volt e kedves kis lírai hangulatú s egyben erősen konstruktív városkának" – vallotta majd húsz évvel ezelőtt a művész Szentendréről. Az itteni táj, a város, a házak és a kertek világa mai napig inspirálói Ilosvai Varga művészetének. A képeken gyakran megjelenik egy-egy figura is, jelezvén, hogy ennek a szentendrei világnak atmoszféráját, sajátos hangját az itt élő emberek adják meg. Szép összefoglalását adják egy-egy festői korszakának a kiállításon szereplő önarcképek is.

— Kiállítási naptár

Művészet 1975. aug. - 45 oldal.

Ilosvai Varga István

„Öregember a kapuban" (1937)

„Utca hirdetőoszloppal" (1963)

„Téglahozdó" (1964) c. művei

Klamár Ernő Kispesten élő gépészmérnök gyűjteményében

Műgyűjtő 1975/2

40. old.

Ilosvai Varga István

Házak kőkordó emberekkel
rlpr.

Ilosvai Varga István festőművész
Miállítása, 1975. aug.
Ernst Múz, Bp.

Tlosvai Varga István

Sikátor rlpr.

Tlosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Tlosvai Varga István

Első önarckép rep.

Tlosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Öregasszony repr.

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Utca Kékszakás lánnyal
55 x 50

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Kútnyomó 64 x 50

Bükkösport 61 x 65

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Házak és emberek

Piros önarckép 58 x 44

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Fehér kép 60×50

Fehér önarckép 50×40

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Pest.

Ilosvai Varga István

Polgozó Kőműves 70×60

Rózsaszín falak 70×60

Ilosvai Varga István festőművész
Kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Napraforgós csendélet 70×60
Zöld kapu 41×41

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Lépcsős utca 70×60

Kis ház nagy ház 70×60

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Tgy.

Ilosvai Varga István

Téglalovadó 70×65

Kalapos önarckép 50×43

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Tgy.

Ilosvai Varga István

Narancsok és kaktusz
65 x 55
Sirálos falak 70 x 65

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Bp.

Ilosvai Varga István

Fekete kép, 39×44
Zsuzsánna kartusszal 85×60

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Mur., Bp.

Ilosvai Varga István

Várakozó 76x52

Utca csikos rukás nővel
65x60

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Mur., Bp.

Ilosvai Varga István

Torró nyár repr.

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Bp.

Ilosvai Varga István

Piros csendélet repr.

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Bp.

Ilosvai Varga István

Alkm repr.

Ilosvai Varga István festőművész
Kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Bp.

Tlosvai Varga István

Udvarérdet rep.

Tlosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Bp.

Ilosvai Varga István

Es dőséle sihóval repr.

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Bp.

Ilosvai Varga István

Utca kőrágóval rep.

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Bp.

Ilosvai Varga István

Befejezetlen önarckép 53x46,5

Őszi fény 50x50

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Bp.

Ilosvai Varga István

Piros házak 60x50

Gülbaba köz Szentendén 85x60

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Bp.

Ilosvai Varga István

Gyöngyházderengés 50×50
Lépasudó 60×50

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Bp.

Ilosvai Varga István

Gyertyatartós csendélet 50×60

Virágos udvar 80×70

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Bp.

Ilosvai Varga István

Piros szendélet 65x62
Kettős szendélet 90x75

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Bp.

Ilosvai Varga István

Tömör önarckép 35×30
Lila keresés 60×64

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Bp.

Ilosvai Varga István

Forró nyár 60x75
Napsutorgó kék háttérrel 72x50

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. 1975. Bp.

Ilosvai Varga István

Piros káprázat 50 x 55

Verőfény 50 x 55

Ilosvai Varga István festőművész kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. 1975. Bp.

Ilosvai Varga István

Ház és ember 73 x 35

Alku 62 x 60

Ilosvai Varga István festőművész kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. 1975. Bp.

Ilosvai Varga István

Konstruktív kép 60×50

Könyöklő nő 90×79

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Bp.

Ilosvai Varga István

Lila kép 45x50

Sárga ház és piros tető 56x42

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Bp.

Ilosvai Varga István

Zöldfa csokra 62×65.
Csendélet kompozíció 30×38

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1375. aug.
Ernst Múz. Bp.

Ilosvai Varga István

Kék sínek 50x45

Eső 37x46

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Bp.

Ilosvai Varga István

Napszámosok 55x34
Képterv 30x31

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz. Bp.

Ilosvai Varga István

Csendéket vörös csészével 55x50
Rózsaszín Lép 48x38

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múzi. Bp.

Ilosvai Varga István

Szakállas önarckép piros
háttérrel 35x44
Lilás harmónia 50x55

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múr, Bp.

Ilosvai Varga István

Szünke házak beszélgetőkkel
Szakállos önarckép 28x26

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz, Bp.

Ilosvai Varga István

Barna, sárga kép 31x31
Sárga Enarckép 28x22

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz, Bp.

Ilosvai Varga István

Kék sold csendélet 45x50
Bajuszos önarckép 65x51

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Udvarrészlet 61×65

Vénik a kapu előtt 62×62

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Fák között 62×62

Háztetők munkásokkal 65×60

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Konstruktív önarckép 30×21

Önarckép 62×37,5

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Eső után 64x50

Udvarrészlet óllal 65x63

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Rab Ráby háza 70 x 80
Kép a feleségemről 80 x 70

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Fehér ház	60x64
Régi kapu	80x90

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Piros változatok 65x61
Erdőszéle csikóval 80x70

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Utca rózsaszín ruhás nővel
65 x 70

Rab Ráby tér 75 x 90

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Ciniák 60×50

Kapuberakácsoló 62×62

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Kompozíció 75×50
Házak munkás emberrel 65×62

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Fehér falak
Fényőfák 70×55

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Zöld csendélet 50 x 45

Paradicsomos csendélet 52 x 65

Ilosvai Varga István festőművész
Kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Szüskés szinek 79 x 60

Emberpár 38 x 15

Ilosvai Varga István festőművész
Riálhtása, 1975. aug.
Ernst Mihr., Bp.

Ilosvai Varga István

Szegény emberek	71 x 33
Emlékeim	62 x 65

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Tűzfalak 62×65

Önarckép piros kalappal 52×52

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Munkálkodó asszonyok 59x75
Garegák 50x65

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Zöld hírek 45x50
Házak kőkerdő emberekkel 61x65

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Piros falak cipekedőkkel 65x61
kék ösvardép 51x45

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Szentendrei részlet nagy fákkal
80x70
Öreg asszony 49 x 17,3

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Patakpart nyárfákkal 50x70
Három napszámos 45x50

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Sárga emeletes ház 65,5 x 64
Önarckép csellel, pipával 50 x 45

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Munkából hazafelé 50×45
Sikátor 50×60

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Első önarcképem	90 × 86
Önarckép ecsettel	68 × 55

Ilosvai Varga István festőművész
kiállítása, 1975. aug.
Ernst Múz., Bp.

Ilosvai Varga István

Munkálkodó asszonyok
repr.:

Ilosvai Varga István festőművész
Miállítása, 1975. aug.
Ernst Múz, Bp.

Ilosvai Varga István

Zöld birsele repr.

Ilosvai Varga István festőművész
Miállítása, 1975. aug.
Ernst Múz, Bp.

Ilosvai Varga István

Bakallár József mestere volt
a művész

Losonu Miklós: Minden hely világközpont,
Nénszava, 1976. április 10. – 7 oldal.

Hosszú Varga István

Méltatás.

Losonczi Miklós: Minden kelő világközpont.
Népszava, 1976. április 10 – 7. oldal.

Tlosvsi Varga István

Szentendrén dolgozott

Uj Irás 1976/1o/123

Szántó Piroska

Ilosvai Varga István, festőművész

Bakallár József a múlt évben másodszor mutatkozott be Tokióban műveivel, – amikor önzetlen buzgalommal festészetünk jóhírét keltette azzal, hogy 12 alkotónk képeiről albumot adott ki Tokióban, szövegével kísérve a műveket. Ez egyúttal meghívást jelent a Japán Szépművészeti Szalériába. – a művész is köztük van.

Lasonci Miklós: Minden hely világközpont.

Népszava, 1976. ápr. 10.

Ilosvai Varga István

a XX. ker.-i Szabó Ervin Könyvtárban, a könyvtár keretei között megalakult a Kisduna alkotó Csoport, melynek kiállítása, most nyílt meg. A művész alkotása szerepel a kiállításon.

Lasonci Miklós: Kiállítátermekből.

Pest Megyei Hírlap, 1976. szept. 16.

Ilosvai Varga István

A szentendrei Festők Társasága a főiskola morális és a város anyagi támogatását élvezi, vonzásköre alakul, megfordulnak itt a Képzőművészeti Főiskola tanárai és tanítványai, – köztük a művész is.

Bodri Ferenc: A szentendrei festészet története és stílusának vizsgálata, 1945-ig.
Haulisch Lenke könyve.

Tolna Megyei Népújság, 1976. febr. 22.

Ilosvai Varga István festőművész

a közeljövőben Pest megye művészek alkotásaiból nyílik kiállítás a Szovjetunióbeli testvérmegyében, az omszki területen. A szentendreicket többek között a művész festményei képviselik.

Reggeli krónika III.

1976. I. 24. Kossuth 7.00 Gué

Ilosvai Varga István

Frank János: „Alapélményem Czóbel" c. cikkében a szentendrei Czóbel Muzeum avatásával kapcsolatban megemlit egy -1954-ben rendezett- csoportos kiállitást, amelyen Czóbel Béla, Modok Mária, Ilosvai Varga István és Szántó Piroska vett részt.
A fenti c. beszámolót l.: Czóbel Béla nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. aug. 23.
XIX. évf. 34. sz. 13. lap.

Ilosvai Varga István

Czóbel Béla, Kmetty János, Bálint Endre, Barcsay Jenő, Domanovszky Endre, Benedek Péter, Ilosvai Varga István, Mattioni Eszter, Molnár C. Pál, Istokovits Kálmán, Boldizsár István, Bortnyik Sándor, Keserü Ilona, Kondor Béla, Deim Pál, Schaár Erzsébet, Mednyánszky László, Szőnyi István, Victor Vasarely művészek alkotásai szerepeltek az aukció kiállitásokon.
A müvek értékelését ismertető részletes beszámolót, -Vadas József cikkét- lásd: Munkácsy Mihály nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. szept. 2o.
XIX. évf. 38. sz. 13. lap.

Tolnai Vanga István, festő

L: Simon Béla

Dévényi Iván:Háry Éva:Simon Béla 161-162.o.

Jelenkor, Pécs 1977.febr. 2/xx.

Ilosvai Varga István, festő

A Nemzeti Galériában néhány hónappal ezelőtt megrendezték a Szentendrei művészet, 1976. c. kiállítást. — A szentendrei hagyományt képviseli Mihaltz, Ilosvai Varga és mások is.

P. Szűcs Julianna: A Szentendre-védjegy. Kritika, Budapest, 1976. 10. 7. old.

Ilosvai Varga István, festő

L: Gerzson Pál

Láncz S. Képzőmův. Krónika 705-710

Jelenkor, Pécs 1976. júl-aug. XIX/7-8.

Ilosvai Varga István

Nemes-Lampérth József, Ámos Imre, Ferenczy Károly, Rippl-Rónai, Ferenczy Noémi, Kelety Gusztáv, Hollósy Simon, Glatz Oszkár, Vaszary János, Koszta József, Anna Margit, Korniss Dezső, Kernstok Károly, Spányi Béla, Csók István, Gulácsy Lajos, Munkácsy Mihály, Derkovits Gyula művészek alkotásait mutatták be az utóbbi aukció-kiállításokon, melyről Vadas József ir: "Mecénás-e a mügyüjtő?" cimmel, s ismerteti az ott szereplő müvek értékelését.
A résztvevő müvek alkotóinak neve a 2.sz. cédulán folytatva.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. szept. 2o.
XIX. évf. 38. sz. 13. lap.

Ilosvai Varga István, festőművész

A szentendrei festészet két ikercsillaga Ilosvai Varga István és Miháltz Pál művészete, melyet a rokonszemlélet kifejező öröme és alapossága jelent.

Losonci Miklós: Megújult alkotóerő.
Pest Megyei Hírlap, 1978. márc. 21.

Hosvai Varga István

A régi Munkácsy utca, of.

Szentendrei művészek

Ilosvai Varga István
festő

A szentendrei művésztelep emlékkiállításán a múlt évi-
szedekben készült munkái kerültek
bemutatásra.

Tóth Antal: A szentendrei régi művésztelep...
MŰVÉSZET, 1972. szeptember- - 26. oldal

Glosoai Varga István
festő

A spoletoi IV Nemzetközi Festészeti Fesztiválon nyert vett

.-. Magyar müvészek kiállitásai külföldön.
MÜVÉSZET, 1972.szeptember - 46.oldal

Ilosvai-Varga István
festő

Ilosvai-Varga magyarnyai népei a Nyolcak stilustörekvéseiben állanak leghözelebb. Szentendrén ugyan ezt folytatja részben, részben olyan emberfigurát alkotva, amely szociális tartalmak hordozója.

Tóth Antal: Ilosvai-Varga Istvánnál.
Müvészet, 1973.január - 33.oldal

Ilosvai-Varga István
festő

Ilosvai-Varga 1935-től tagja a KUT-nak, ez a kapcsolat erősítette benne, hogy a társadalmi valósággal érintő kérdésekkel foglalkozzék.

Tóth Antal: Ilosvai-Varga Istvánnál.
Művészet, 1973.január - 33.oldal

Ilosvai-Varga István

festő-

Ilosvai-Varga a szentendrei
városkép ~~terei~~ ábrázolásban paratlan gar-
dagságot mutatott ki, így kulcs
hely illeti meg a szentendrei festészet
ben.

Tóth Antal: Ilosvai-Varga Istvánnál.

Müvészet, 1973.január - 33.oldal

Ilosvai-Varga István
festő

Ilosvai-Varga művészetében a hagyomány és a konstruktivizmus stíluselemei egyéni módon ötvöződnek. Színeselben tiszta, őszinte.

Tóth Antal: Ilosvai-Varga Istvánnál.
Művészet, 1973. január - 33. oldal

Ilosvai - Varga István
festő

1916-ból való Ilosvai-Varga első
képe. 1917-ben felvételezett a főisko-
lára, a katonaság engedelyével.
1922-ben végezte az u.n. nyári vagy
pranmadik szemeszlet.

Tóth Antal: Ilosvai -Varga Istvánnál.

MÜVÉSZET, 1973.január - 33.oldal

Ilosvai-Varga István

festő

1922-ben visszament szülőfalujába Kunheggyesre a művész. Sokat dolgozott és ennek eredményeként két év alatt 3 kiállítást csinált mindig új anyagból

Tóth Antal: Ilosvai -Varga Istvánnál.

MŰVÉSZET, 1973.január - 33.oldal

Ilosvai-Varga István
festő

Ilosvai-Varga 1922-ben kiesült mű-
vei alacsony horizontú alföldi tájakat
ábrázolnak, bonagló fákkal, megsüp-
pedt házakkal, cipelkedő figurákkal.

Tóth Antal: Ilosvai-Varga Istvánnal.
Művészet, 1973.január - 33.oldal

Ilosvai-Varga István
festő

1924-ben Párizsba ment Ilosvai-Varga, az Académie Colarossiba járt. Sokat rajzolt itt, főleg aktokat.

Tóth Antal: Ilosvai-Varga Istvánnal.
Művészet, 1973.január - 33.oldal

Ilosvai-Varga István

festő

1926 decemberében Ilosvai-Varga felköltözött Pestre. 1927-ben állított ki először, majd 2 évre rá kollektív kiállításon vett részt a Nemzeti Szalon-ban.

Tóth Antal: Ilosvai-Varga Istvánnal.
Művészet, 1973. január - 33. oldal

Ilosvai-Varga István
festő

1929-ben Vogybányára ment, majd
1931-ben nyár a odalátogatott a mú-
vész.

Tóth Antal: Ilosvai-Varga Istvánnal.
Művészet, 1973.január - 33.oldal

Klosvai-Varga István

festő

1932-ben Szentendrére ment ki Klosvai-Varga Vörös Géza ajánlatára. Itt érezte Klosvai Varga Szentendre lírai hangulatát, itt is telepedett le.

Tóth Antal: Klosvai-Varga Istvánnal.
Művészet, 1973.január - 33.oldal

Ilosvay Varga István
festő-

„Szürke hár beszélgetőkkel"
„Szentendrei részlet"
„Utca csékósmhás nővel"
} repro

Tóth Antal: Ilosvai-Varga Istvánnal.
Művészet, 1973. január - 33 oldal.

Ilosvay-Varga István
festő

"Utca"
"Környéki mű vázával"
"Utca három napszámossal"
"Sárga-barna önarckép"

vers

Tóth Antal: Ilósvai-Varga Istvánnál.
Művészet, 1973. január - 33. oldal

Ilosvai-Varga István
festő

Ilosvai-Varga az utóbbi időben
alig festett új képet, látása meg-
romlott. Most még is 3 önarcképet
és egy tájat festett le.

Tóth Antal: Ilosvai-Varga Istvánnál.
Művészet, 1973.január - 33.oldal

Ilosvai-Varga István
festő

Ilosvai-Varga István 1938-ban
Szentendrén, a Tenta utcában tele-
pedett le. Lakása képeiből gazdag
anyaggal bővelhedik.

Tóth Antal: Ilosvai-Varga Istvánnál.
Müvészet, 1973.január - 33.oldal

Ilosvai-Varga István
festő

Ilosvai-Varga szülei kívánságára
érettségi után joghallgató lett. A jogász-
hodással párhuzamosan az iparrajz-
iskolába járt esti alakrajzra.

Tóth Antal: Ilosvai-Varga Istvánnál.
Művészet, 1973.január - 33.oldal

Ilosvai - Varga István
festő

Ilosvai - Varga 1915-ben katona lett. 1916-1917-ben a Sacris kocsi szabadiskolát látogatta, Rippl Rónai korrigálta műveit.

Tóth Antal: Ilosvai-Varga Istvánnál.
Művészet, 1973.január - 33.oldal

Ylonai Varga [ ], festő

szerepel a kötetben.

Bodri Ferenc: Képzőművészeti Kronikon
----- Pictura Hungarica 548-553

JELENKCR, Pécs, 1972. június XV/6.

Ilosvai Varga István, festő

Tamás Henriknek, a pécsi Tamás Galéria volt tulajdonosának 102 darabból álló gyüjteménye/36 művész/, 1959-ben került a Pécsi Modern Magyar Képtár tulajdonába. Ilosvai egy művel szerepel. 223.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219l.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Hosvay Vargo István

Említve

Horányi Basmo: Szentenbe egyik ablakából
Somogyi Néplap, 1970. sep. 23.

MDK

Ilosvai Varga Istvan

Napraforgók kék hattérrel.Olajf. 70x50

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 16.l.

Ilosvay Varga István, festő MDH

A művésztelepen (Szentendre) élő idős mester.

Fencsik Flóra: Napraforgók a mázaskö-czögben 6

ESTI HIRLAP Bu. 1963. máj. 6.

01

Ilosvai Varga István festő M.D.K.

Művei a szentendrei Művész eszpresszóban

Sz. E.:Képtárlaton az eszpresszóban
Kert megye Hírlap 1963. június 12. 1.1.

MDK

Ilosvai Varga Istvan

Kereszthegy. 1931.
o.,v. 45x50 cm.

Nagybanyai zöld táj. 1931.
o.,v. 50x45 cm.

Magyar Nemzeti Galéria.Nagybanyai Festők.
Budapest 1962. Kat. 32.1.

MDK

Ilosvai Varga István

Malomköz Nagybányán 1931.
o.,v. 50x45 cm.

Magyar Nemzeti Galéria. Nagybányai Festők.
Budapest 1962. Kat. 32.1.

szövarch 20.-220.lap

Ilosvai Varga István.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:
A Képzőmüvészeti egyesületek története,kézirat.

Ilosvai Varga István.

A Paál László Társaság tagja.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek tröténete,kézirat.

Ilosvai Varga István.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1928-ban

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Ilosvai Varga István.

A Tamás Galériában kiállitották müveit 1935-be

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Ilosvai Varga István.

Az Ernst muzeom kiállitotta müveit 1944-be

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Ilosvai Varga István

Tüzfalak között

Házak kőhordó emberrel

Mutányi-Kovács E.:Kiáll. Szentendre festészetéről.
Népszabadság 1963. nov. 19.

Ilosvay Varga István

Szentendre állandó lakosa.
Témáit innen meríti. Két utca-
képével vezetjel a szentendrei művének
kiállítása

Körner Éva: A szentendrei
művének kiállítása (cikk)
Jelenkor 1964 II. 165. oldal

Ilosvai Varga István festő M.D.K.

Több művet ajándékozott a Galériának.

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1960-1961-es évben 159.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. kp. 1963.

Ilosvai Varga István, festő

MDh

Tűzfalak között, Házak kőhordó emberrel erőteljes festmények.

Murányi Kovács Endre: Kiállítás Lentendre festészetéről

S.l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. nov. 19.

Ylosvai Varga István, festő

Okt. 16-án a jászberényi Lehel Múzeumban megnyitották a festőművész negyedik jászsági egyéni kiállítását, amely 30 esztendő gyümölcsének termését tartalmazza.

— Hír

10.l

Népújság, Gy. 1960. okt. 18. [Vidéki]

Glosnai Varga István
festő

M.D.K.

Méltatás.

1960

Bordácsné H. Lenke: Szentendrei élő képzőművészet kiállítása

Művészet, 1960. december. — 32 l.

M.D.V.

Ilosvai Varga István
festő

A jászberényi muzeumban
vendérte gyűjteményes kiállítását

– 41 l.
Művészet, 1961. január. – 1 szám.

K.D.K.

ILOSVAI VARGA István festő

Kiállítása Jászberényben

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 245. sz. 7. l.

247. sz. 7. l.

okt. 16. okt. 19.

M.D.K.

Ilosvai Varga István

Festőmüvész a sztendrei müvész kolonia tagja kiállitotta müveit.

havas:Négy képkiállitásról.

Népszava 1958. ápr.20. 4.old. 93.szám.

Horvai Varga István

festő

M.D.K.

Méltatás

Székely Zoltán: Arató János.
Művészet, 1961. július – 42 l.

Ilosvai Varga István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1958 APR 9

Két kiállítás nyílik a héten. Csütörtökön 12-kor az Ernst-múzeumban Ilosvai Varga István festőművész kiállítását Kampis Antal nyitja meg, szombaton délben pedig a Lenin körúti Derkovits-teremben Varga Nándor Lajos grafikusművész kiállítása nyílik.

#

Mihály Blaha Lujzája, de Csillag Ilona Hegedüs Gyulája sem mindig találja meg a művészhez s művéhez méltó ige-

M-P-K

ILOSVAI VARGA István festő

Részvétel a kiállitáson

Dutka Mária: Első séta a IX. Magyar Képzőművészeti kiállitáson

Magyar Nemzet 1962. április 30. 9.l.

ILOSVAI VARGA János

Dutka Mária: Első séta a IX. Magyar Képzőművészeti k

MDK

Ilosvay Varga István

szerepelt a kiállitáson. 1)

---: Megnyilt a IV. Pest megyei képzőművészeti kiállitás.

PESTMEGYEI HIRLAP. 1958. dec. 23.

1) a szentendrei Ferenczy Károly Muzeumban.

Hosvai Varga István

festő

MDK

I.

Az 1938 ban rendezett Finnországi

kiállitáson résztvett

Vettes György: A magyar kép rőművészeti népfront ....

Művészet, 1962. február. — 111.

MDK.

Ilosvai Varga István festő

"Napraforgók kék háttérrel " /olaj/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955.16.1.

M. D. A.

ILOSVAI VARGA István festő

~~25~~ A szentendrei művésztelep festő-
je. 25 művét ajándékozta a
M. Nemzeti Galériának

Magyar Nemzet 1961. máj. 14. 9. l.

Hossvay Varga István

M.D.K.

A csepeli szabad iskolában tanár.

Herbach Tsuzsa:
~~M.T.~~: Csepeli hépek
Művészet, 1961. junius. — 42l

M.D.K.

ILOSVAI VARGA János festő

„Eső után"

„Utca női alakkal"

Sárvári Márta: Szentendrei festők kiállítása

Magyar Nemzet 1961 aug. 30. 4. e

le .D. U.

ILOSVAI VARGA

A „Szentendrei kulturális napok" keretében rendezett kiállításon szerepel

Magyar Nemzet 1961. aug. 5. 7. o.

M.D.K.

Ylosoai Vanga István
festő

A szentendrei muzeumban
van képe.

Nádor Ilona – Földes Anna: Budapesttől 21 kilométerre.
[illegible]pja, 1962 junius 9 – 11 lap

MDK

Illsovai-Varga István

festőművész kiállitása a szentendrei Ferenczi Károly muzeumban.

Esti Hirlap 233 sz. 1959. okt. 4 2 old.

Illosvai Varga István MDK

A miskolci V. Országos Képzőművészeti kiállitáson alkotása szerepel.

Esti Hirlap 259 sz. 1958 nov. 4 2 old.

MDK

Ilosvai Varga István
festő

műve a kiállitásou

H.L. Pest megyei képző művészek kiállitása

Népszava, 89 evf 296 sz. 1961. dec 15. 8 l.

Ilosvai Varga István

MDK

"Munkálkodó asszonyok"

Réz Lajos: Igény: a mai magyar valóság ábrázolása. Gondolatok tárlatok nézése közben.

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP, 1958. okt. 12. 4. lap.

MDK

Illosvai Varga István

szentendrei festő kiállitása az Ernst muzeumban.

/modern konstruktiv/

mélt.

Esti Hirlap 95 sz. 1958. ápr. 24 2 old.

Ylosvai Varga István, festő MDK

Szerepel a Nemzeti Galéria tárlatain.

Rókás Sándor: Új szerzemények 1960-61
7. l.

NÉPSZABADSÁG, Gy. 1962. ápr. 8.

Ob

M.D.K.

Ilosvai Varga István

festő

Az „Utca mai alakkal", „Liliás harmonia" c. képei

Láncz Sándor: Képzőművészeti körünkben

Élet és Jodalom, 1961, szept 16 – 10 l.

M.D.N

H.DK

Hosocai Vanga Istocin
festő

I

Harom képével vesz részt a hi allitáson

B. Haulisch Lenke: Szentendrei művészek hi allitása 1961.
Művészet, 1961. november — 43 l.

H.P.V

M.DK.

ILOSVAI VARGA István

utca lihákkal

az Egressy -klub kiállitásán

S.M.9 A Pest megyei képzőmüvészek kiállitása

Magyar Nemzet 1961. december 14. 4.1.

S.P.K

ILOSVAI VARGA István festő

Részvétel a kiállitáson

Dutka Mária: Szentendrei művészek kiállitása

Magyar Nemzet 1962. május 31. 4.l.

Ilosvai Varga

Kerepesi a mentendrei

emkerem 1960-as kiállítása

Vigilia, 1961, 2 n., 12 old.

Ilosvai Varga István
festő

M.D.K

A Dunakanyart ábrázoló képeit
mutatták be a kiállításon.

— : Dunakanyar a képzőművészetben.
Művészet, 1962. december — 45 lap

Ilosvai Varga István festő M.D.K.

A Pest megyei képzőművészeti studió tagja

Prukner Pál: Hol tart megyék művészeti élete

Pest megyei Hirlap 1962. szeptember 23. 4.l.

Ilosvai Varga István festő

M.N.K.

Szentendrén dolgozik

Alberti Mihály: Tornyai -emlékkiállitás Szentendrén

Pest megyei Hirlap 1962. október 9. 5.l.

M. D. K.

ILOSVAI VARGA István festő

(1895-)

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-1945

Bh. 1962, 452.

Ilosvai Varga István
festő

M.D.K.

A Pest megyei művészek kiállításán
részt vett.

h-h. Pest megyei művészek kiállítása.
Művészet, 1962. április — 41 l.

Ilosvai Varga István

Szentendre, of.

Napsütés, of.

Napraforgók, of.

Szentendrei festők 3. kiáll. Ferenczy Muz. 1953. aug.

MDK

Ilosvay Varga István,festő

Magyar Nemzet.1954.szept.18.

MDK

Ilosvai Varga István, festö

Zöldfa kocsma. Olaj.

Ház pirosruhás lánnyal. "

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat.lo.1.

Glossary Varga István

Piros falak; Kékrukásnő i.

Kérekkel (eml.)
Szerepel az alábbi tárlaton

Psuknes Pál: Szentendre. Pest
megyei tárlat, 1969

Pestmegyei tirlap 1969 V. 11

Ilosvai Varga István
festő -

M.D.K

A Szentendrei festészet hiabalitásában
részevan -

Podaky Dénes: Mihálk Pál
Művészet, 1969. április - 22 lap.

Glósvai Varga

Szerepel a Szentendrei Festők Társasága kiánításán

D. 1.: Jubileumi tárlat Szentendrén

Vigilia 1968 XI.

mak

Ilosvai Varga István

műve a kiállításon

Szij Béla: A Magy. Nem. Galéria kiállítása Nyírbátorban

Alföld. 1962. 1. 12 84. l

Ilosvai Varga István
fiskó

A művész rendkívül járlas a botanikában, a zoológiában, Helyrétekre és hangulatokra is utal a művész.

Pogány Ö.Gábor: ~~Ol~~ Ilosvai Varga István....
Müvészet,1971.január - 32.lap

Ilosfvai Varga István

Ustvarrészlet állal, 1942.

Fény-árnyékos önarckép, 1959.

A régi művésztelep

Emlékkiállítás, 1972. Szentendre

Ilosvai Varga István, festő

L: Deli Antal

P. Lucs J: Szentendre – ... 7.

Nagyszabad: ág Bp. 1978 júl. 21.

Ilosvai Varga István

Fekvő akt, tus, papír

Szentendrei részlet o. v. (1935)

Dévényi Iván műgyűjteményének kiállítása a győri múzeumi képtárban 1977.

Losonci Varga István, festőművész

Megnyílt a Hatvani Galériában az első portrékiállítás, melyen a Pest megyében élő művész műve szerepel.

Losonci Miklós: Arcok és orrok.

Pest Megyei Hírlap, 1977. nov. 22.

Hlavai Varga István, festőművész.

Négy fiatal festőművész összefogásával alakult még 50 évvel ezelőtt a szentendrei művésztelep. Rövidesen csatlakozott Hlavai Varga István, Mihálka Tál és többen mások.

Déli Krónika.

1978. I. 28. 12.00 N.

Slosvai Varga István, festőművész

A szentendrei művészet 50 évét bemutató retrospektív kiállítás megnyílt az új Szentendrei Képtárban. — A művész művei is szerepelnek a tárlaton. „Piros önarckép" c. (említve)

Losonczi Miklós: Öt évtized tárlata. Pest Megyei Hírlap, 1948. jan. 29.

Ilosvai Varga István, festő

Ilosvai Varga István munkásságával ismertet meg bennünket *Kampis Antal*. Világosan mutatja meg a Szentendréhez csatlakozott művész festői sajátságait és értékeit, s kivált a gyöngyházfényű finomságok méltatásában lelkes. — A csak belülről megvilágító módszernek velejárója bizonyos elfogultság is. Ezt nem a szerző hibájául rójuk fel, inkább csak jelezzük, hogy a sorozat elbágyadásának veszélyére figyelmeztet az értékelések némi egyoldalúsága.

Fabus Róbert: Könyszemle

7.

Népszabadság, Bp. 1978. máj. 3.

Ilosvai Varga István, festő

a XX. ker.-i Kis-Duna Galéria évekkel ezelőtt alakult. azóta az erzsébeti, soroksári közönség láthatta itt, Somogyi József, Ilosvai Varga István és több művészek műveit.

Láttuk, hallottuk...

1977. VIII. 21. 10.33 Petőfi

Ilosvay Varga István (1895-

„Rab Réby kéza" o.v. 70x60 cm

J.l.b.: Ilosvai Varga I.

Kiáltási ár: 6000 ft

BÁV 45.Képaukció Budapest,1978.május

Ilosvay Varga István festőművész

Szentendre lett az otthona a konstruktivista törekvések. Itt bontakozott ki Barcsay, Czóbel, Ilosvay Varga, Miháltz, Vajda, Ámos művészete.

Losonci Miklós: Aknay János törekvéseiről.
Részletek Losonci Miklós írásából.

Naplt (Veszprém), 1977. dec. 10.

Ilosvai Varga István, festő

L.:Kassák Lajos

Vas István:Szentendre 15-28.

Látóhatár,Budapest,1977.május

Ilosvai Varga István, festő

L: Ék sándor

– A hamincéves csepeli

Népszabadság, Bp. 1977 szept. 8. 9.

Tornai Varga István, festő

L:Bencze László

Rózsa Gyula:Képzőművészetünk szép kezdetei 7.

Népszabadság Bp. 1977 nov. 16.

Ilosvai Varga István, festő

MDK

Szentendrei kiállítása 1971. jan. 31-ig

marad nyitva.

— : Közlemények 6.

ESTI HIRLAP, Br. 1970. dec. 5.

MDK

Ylosnai Varga István „festő"

Szentendrei kiállításának
nyitvatartását meghosszabbították.

—: Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 16.

Ilosvary Varga István

1. Sikátor olaj 56×51
2. Sarga kór, piretető -"-
3. Munkanélküli olaj 70×100
4. Gulbaba kör szentesítés -"- 87×60

Magyar Művészet 1945–1969
Műcsarnok

Ilosvai Varga István

„Sikátor" c. műve emlitve

„A szentendrei művésztelep jubileumi Ziáll.

Magyar Nemzet 1968 szept. 24

Ilosvai Varga István

műveivel kapcsolatosan nem beszélhetünk kimondott Szentendre-i stílusról.

Németh Lajos: Forty years of painting at Szentendre. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1969. 33. 1921.

Ilosvai Varga István

a nyarat Szentendrén töltötte.

Németh Lajos: Forty years of painting at Szentendre. The New Hung. Quarterly, Budapest, 1969. 33. p.

1911.

Ilosvai Varga István, festő

MDK

Történet újra kezdett életéről.

Szeberény i Zehel: Írók, festők, egyebek

6-7. l.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 11.

Ilosvai Varga István,

Vajda Lajos, Paizs Goebel Jenő, Czimra György, Ámos Imre, Ferenczy Károly, Barcsay Jenő, Czóbel Béla, Göllner Miklós, Deim Pál és Balogh László művének alkotásait kiállították a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban, a szentendrei napok keretében, a művésztelep fennállásának 40. évfordulója alkalmából. (Összesen 30 hajdan és most itt lakó művész 80 alkotása szerepel).

Kulturális kórnika

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 16. C. l.

Ilosvai Varga István

festőművészt a Magyar Népköztársaság érdemes művésze címmel tüntették ki szombaton a Művelődésügyi Minisztériumban.

Uj Zivóló és érdemes művészek
(Kultúra-Művészet)

Magyar Hírlap, 1968 augusztus 18. 9. l.

Ilosvai – Varga István

1. Napfényben repr. olaj, 50×55

Szentendrei festők társlata

Ferenczy Károly Múzeum

Ilosvai – Varga István

1. Fatörzses lila kép olaj, 57×50
2. Napfényben olaj, 50×55
3. Szakállas önarckép olaj 30×26

Szentendrei festők tárlata

Ferenczy Károly Múzeum

Glosvai Varga

Kerepel a szentendrei múzeum
táslatán

Miklós Pál: Szentendrei művészet

Kritika 1969 XII. n. 15 old.

Ilosvai Varga István

festőművész kiállitása. Bp, Ernst Múzeum. Kat. Németh Lajos. - Ism. Horváth György, Magyar Nemzet, 1967. okt.2o. - Remsey Iván, Művészet, 1967.8.évf.12.sz. 44-45. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. /Művtört.Ért. 197o.1.sz. 68-1o7. l./

91. l.

MDK

Ilosvai Varga István, festő

Kentendrén nyílt meg kiállítása.

– : o Ilosvai Varga István ... 12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. okt. 19.

Ilosvai Varga István

Frank János: Ilosvai Varga Istvánnál. - Élet és Irodalom, 1967. aug. 12.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l.

8o.1.

Horvay Vargo-István

Festményekkel szerepel az alábbi hárlatos szentendrén

N.N.: A Ferenczy Károly Múzeum új szerzeményei

Pestmegyei Hirlap 1970 I. 10

Ilosvay Varga István

Szerepel az árvízkárosultakért rendezett távlatos szentendrén

H. Gy: A szentendrei művészek az árvízkárosultakért

Magyar Nemzet 1970 VII. 26 11 old.

MDK

Mosnai Varga István, festő

Kiállítása nyílt meg
Szentendrén.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 20.

Glosvay Varga István

szerepel az alábbi távlaton

Rózsa Gyula: A magyar művészet
1945-1969 kiállításról

Nyomabadság 1969 X. 8

Ilosvai Varga István

nem tartozott a művésztelephez, de gyakran dolgozott szentendrén.

A szentendrei festészet negyven éve. (Németh Lajos)
(Kultura-Művészet)

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 15. 9. l.

Ilosvai Varga István

is szerepel a Pestmegyei képzőművészek kiállításán, a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban. (49 művész 81 alkotása látható),

A Pestmegyei képzőművészek kiállítása (A nap híre)

Magyar Hírlap, 1968 november 25. 8. l.

Ilosvai Varga István

Szerepel a Szentendrei festők
tárlatán a Debreceni Déri
Múzeumban

N.N.: Kulturális Krónika

Hajdú Bihari Napló 1969 VI. 29.

Ilosvai Varga István

Gyöngyházdekengés c. képe (eml.) szerepel az alábbi tárlaton

Tóth Béla: A szentendrei művésztelep kiállítása Debrecenben

Hajdu Bihari Napló 1969 VIII. 8.

Glosvay Varga István

Ablakban, és tűzke falak.. műve (eml.)

szerepel az alábbi.. távlatok

Prukner Pál: Szentendre. Megyei képzőművészek távlata

Pest megyei Hírlap 1968 XII.1

Glossai Vanga István
festő

M.D.K.

Kiállított munkai az 1940-es
években keletkeztek.

Kraulisch Lenke: Szentendrei festők kiállítása.
Művészet, 1968. január - 38 lap.

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA A SZENTENDREI FERENCZY MÚZEUMBAN.

BOJÁR IVÁN: KIÁLLITÁSRÓL KIÁLLITÁSRA.

MAGYAR HIRLAP, 1970. NOV. 3.

~~A077~~

MDK

Ilosvai Varga István

Rózsaszin kép, o.

Konstruktiv kép, o.

Szentendrei festőművészek nyári tárl.
Ferenczy Károly Muz. 1966.

Ilosvai Varga István
festő

M.D.K.

„Szakállas önarchép"
(repro)

D. Fehér Zsuzsa: Uj magyar festészet
Művészet, 1968. május – 40 lap

Ilosvai Varga István festő M.D.K.

Művei a kiállitáson

Szentendre, olaj

Prukner Pál: Pest megyei képzőművészek tárlata

Gondolatok a váci kiállitásról

Pest megyei Hirlap 1964. junius 17. 3. 1.

MDK

Ilosvay Varga ~~Miklós~~ István

Dutka M.: Első séta a IX. magyar képzőm. kiállitáson.
Magyar Nemzet 1962. ápr. 30.

Ilosvai Varga István festő M.D.K.

Részt vett a kiállításon

Házcsoport

/g.i./ Szentendre festészete

Magyar Nemzet 1963. október 30. 4.1.

mdk

Ilosvai-Varga István

művei a „Szentendrei festészet" című kiállításon.

(m. d.) Szentendrei Csipkerózsikák.
Népszava, 1963, okt 20.

4. l.

Ilosvai Varga János festő M.D.K.

Képei a szentendrei Müvész Eszpresszó állandó kép-kiállitásán.

Utca két nővel c. festmény

Sz.E.:Képlap az étlap

Pest megei Hirlap 1963 julius 12. 3.1.

Ilosvai Varga István

MDK

szerepel a máj. 1-én Szentendrén megnyiló kiállitáson.

—: Megyei képzőművészek kiállitása. Pestmegyei Hirlap. 1963 ápr. 23.

Slossai Vanga István
festő

M.D.K

Az 1930-as évek folyamán került
Szentendrére.

Stanlisch Lenke: Harmincöt éves a szentendrei művésztelep
Művészet, 1963. október – 17 lap.

MEGHÍVÓ

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

KAMPIS ANTAL

1958. április 3-án, csütörtökön déli 12 órakor

ERNST MÚZEUM, BUDAPEST, VI, NAGYMEZŐ-UTCA 8

Fk. Luzsicza Lajos 2017 m Minőségi-ny. Fv. Draschitz R.

142.44
287.—
429.50

~~142.44~~
~~70~~
~~143.14~~

Ilosvai Varga István festő M.P.K.

Egy Duna-menti kisváros kanyargó utcái, kis házai, udvarai téméi.

Kampis Antal: A képzőművészetek története 751.
A Kultura Világa Bp. 1963.

Ilosvai Vanga István M.D.K.

festő

A szentendrei stílus
művelője.

Pataky Dénes: Barcsay Jenő
Művészet, 1964. július – 31 lap

~~ónyi Géza~~
~~Illner Miklós~~
~~aber Margit~~
~~ints Henrik~~

K

Ilosvai Varga István
Kmetty János
Korniss Dezső
Mihálfi Pál
Papp Goebel Jenő
Perlrott Csaba Vilmos
Pirk János
Szántó Imre
Szösz Jenő

13

Artner T: A tilendrei
Művésztelep jub. kiáll.-a.
SzN. 1956 aug. 21.

MDK

Ilosvai Varga István, festöm.

28. ~~XXXXXXX~~. Szakálas önarckép. Olf.
62. Sikátor. "
64. Verőfény. "

v. Ernst Múz.-A Szocdem. Párt Képzőmüv.-nek Társasága és meghivott müvészek kiáll.-a. 1965. okt. 15.-28. Kat.

Hosvay Varga István

Emlétre

H. Gy. A szentendrei művészek az árvízkárosultakért
Magyar Nemzet, Bp. 1970. júl. 26. 11. l.

ILONAI VARGA

A 20-AS ÉVEKBEN TŰNT FEL

DÉVÉNYI I.: RAFAEL GYÖRGY.

MŰVÉSZET, 1970. SZEPT.

Ilosvai-Varga
festő

Méltatás

Deveny Irán: Rafael Györö
Münchet, 1970. September - 22 kep

Hosvay Varga István

szerepel a megyei Képzőművészek

Szalatán, Szentendrén

Pestmegyei Hírlap 1968 december 1 –

9. old.

Hosvai Varga István

„Ablakban"

„Szürke falak" c. képei emlitve

a megyei képzőművészek szentendrei tárlatán

Pest megyei Hírlap 1968 december 1

9. old

Ilosvai Varga István

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-743, 340-726

MAGYAR NEMZET

1970 DEC 2

Ilosvai Varga István festőművész kiállítását a szentendrei Ferenczy Múzeumban január 31-ig meghosszabbították.

MDK

Ylosvai Varga István, [ ]

Kiállítása nyílt meg
Nyíregyházán.

— :Hír

Népszabadság, Dr. 1971. febr. 6.

Glosvai Varga István

„Csendélet piros bőgrével"
c. olajfestménye nagyon a
szentendrei Ferenczy Károly
Múzeum új nagyszerűségeinek
kiállításán (említve)

Meghívó

Ilosvai Varga István, festő

A Műgyűjtő új száma ad ismertetést róla.

— : Füst Milán hagyatéka

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. jül. 27.

Gloway Varga Istvánt

a Műcsarnokban rendezett állami Vándorkiállítások kiállításán művei szerepelnek.

Losonci Miklós: Vándorkiállítások.

Pest Megyei Hírlap, 1942. jan. 22.

Mosvai Varga István

képei szerepelnek a "Pest megyei tárlaton" a Nemzeti Galériában

Pestmegyei Hirlap 19 71 szeptember 30

4.old.

Ilosvai Varga István

A Magyar Népköztársaság érdemes művésze. 1895-ös budapesti születésű, tanulmányait Párizsban végezte. Szentendrei táj- és városképeket, csendéleteket, önarcképeket festett. Munkái Márffy Ödönével rokonok.

D. J. : Ilosvai Varga I.; Művészet, 1971. 2. sz. 48. l.

Ilosvai Varga István

Egy szentendrei utcarészletének és egy aktjának repróját közli a lap, címmegnevezés nélkül.

Műgyűjtő, 1971. 2. sz. 48. l.

Ilosvai Varga István

A szerző a rávonatkozó vélemények közül Németh Lajosét, B. Gupka Magdolnáét és Kanyis Antalét idézi.

D.J.: Ilosvai Varga István; Műgyűjtő, 1971.2.sz. 48.l.

Ilosvai Varga István

Művei közül a szerző az alábbiakat ensdi ki: Sikátor; Zsuzsánna kaktusszal; Töld birsek; Fotelben ülő női akt; Önarchép ecsettel, pipával; Citromok, Kánikula.

D.J.: Ilosvai Varga István; Műgyűjtő, 1971. 2. sz. 48. l.

Hosvay Varga István

Képei szerepelnek a Pest megyei tárlaton a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1971 október 6
5.old.

Mosvai Vaya István

neve emlitve

"3o festő - 3 szobrász.A szentendreiek kiállitása"

Pestmegyei Hirlap 1971 julius 2o

4.old.

Ilosvai Varga István

Szentendrén él és alkot, ha ma már nem is a telepen, de mint tiszteletbeli teleptag.

Selmeczi Toth János: Bemutatjuk a Szentendrei Művésztelepet.

Népművelés 1968/10 39 old.

Ilosvay-Varga István

érdemes művész otthonában. Szentendrén jel.

(fotó)

Selmeczi Toth János: Meg egyszer Szentendrén

Népművelés 1968/11 35 old.

Ilosvai Varga István, festő

Szerepel a Pest megyei tárlaton. (IV. Galéria.)

Rózsa Gyula: Budapest a megyeszékhely 7.

Népszabadság, Bp. 1971. okt. 8.

Ilosvai Varga István

A kiállitáson szereplő posztimpresszionisták egyik legjelesebbje.

Dévényi Iván: Jubiláris kiállitás Szentendrén; Képzőművészeti Almanach 2; Corvina 197o, 9.l.

Ilosvai Varga István

Több mint három évtizede Szentendrén él. Retrospektív kiállítása volt az Ernst Múzeumban (1967. x. 7 – xi. 5.). Témái a szentendrei utcák, kának, udvarok-emberekkel festett csendéleteket is, egy adott korszakát expressív erejű emberábrázolás jellemzi. Formai világa az atmosferikus nagybányai és a konstruktív szentendrei iskola eredményeiből született.

Kiállítási napló 1967-68; Képzőmű. Almanach 1, Corvina 1969, 64. l

Ilosvai Varga István, festő

1968-ban az Érdemes Művész kitüntetést kapta.

Képzőművész Almanach 1, Corvina 1969, 74. l.

Ilosvai-Varga István

Szines reprodukció egész táblán:

43. sz. „Sikátor", olaj, 51 x 56 cm. Nemzeti Galéria.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica I.

A mai magyar táblafestészet, Budapest, 1971

Ilosvai-Varga István

Színes reprodukció, egész táblán:
41. p. „Gül Baba-köz Szentendrén, olaj,
84 x 59 cm. Műcelődésügyi miniszterium.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica. I. A
mai magyar táblafestépet, Budapest, 1971.

Ilosvai-Varga István

Kunhegyesen született 1895-ben. Tanulmányai: Képzőművészeti Főiskola, Párizs. Tárlatai: Bp. 1937, Debrecen 1968, Bp. 1942, 48, 1958. Hódmezővásárhely 1959 stb.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica I.

A mai magyar táblafestészet, Bpest, 1971.

Ilosvai Varga István

1

Zöla ismeli cikk a 8. oldalon

„Mitterem, hétterben nyomó Zaktursek"

Pestmegyei Hírlap 1971 június 27

2

Ilosvai Varga István

Rippl Rónai József tanítványa volt

Pestmegyei Hírlap 1971 junius 27

8. old.

MDK

Ihosvai Varga István

Szakállas önarckép

Művészet 1968 máj.p.4o.

MDK

Ilosvai Varga István

Kiállitási kritika

Élet és irodalom 1968 ápr.2o.

Ilosvai Varga István, festő

MDK

Az Érdemes művész
címet kapta.

— : Művészek kiküntetése 6

Népszabadság, Bp. 1968 aug. 18.

ILOSVAY VARGA ISTVÁN /

Az 1968-as tirennegyedik mezei tárlaton (Szentendre) Ablakban és Szűrke falak c. képeit állította ki

Pest Mezei Húlap, 1968. dec. 1.

/9

ILOSVAY VARGA ISTVÁN

munkássága elismeréseként 2000 Ft-ot kapott az 1968 novemberében rendezett rendezhei képzőművészeti kiállításon

Jubileumi

Pest Megyei Hírlap, 1968. nov. 26.

/2

Ilosvai Varga István

Népszabadság 1958. márc. 28.

XVI. évf. 74 n.

— **Ilosvai Varga István** szentendrei festőművész gyűjteményes kiállítása április 3-án déli 12 órakor nyílik az Ernst Múzeumban. — A kiállítást Kampis Antal műtörténész nyitja meg.

Ilosvai Varga István, [festő m] Mok

A szentendrén élő művészek kiállításán szerepel. Szentendrei lírája megragadja a szemlélőt.

P. I.: Jegyzetek kiállításokról

R. l

Népszabadság, Bp. 1960. szept. 24.

MDK

Ilosvai Varga István
Cserepes kapu,
Rózsaszin kép,
Piros csendélet, of.

7o művész kiáll. Ernst Muz, 1957. dec.

Ilosvai Varga István festő M.D.K.

tájképfestő

Kamyris, hag. műv. Bp. 1960 538

Ilosvai-Varga István, festő M Dk

A szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban kiállítása nyílt meg.

-: Hír

Népszabadság, bp. 1959. okt. 3 10.1

M. D. K.

IMEG József építész

Szügy (Nógrád m.) Volt vármegye-
háza, 1772 előtt

Magyar építészlt. Bh. 1954. 75. l.

Ilosvai Varga István

MDK

Régi házak, olf.

Csendélet, olf.

Ferenczy Károly Muz. 1964-szept.okt.
Szentendrei festőművészei őszi tárlata

Ilosvai Varga István

Müvei szerepeltek a szentendrei őszi tárlaton 1967.

Vigilia 1967 XI 779.l.

Ilosvai Varga István

MDK

Csendélet, repr.

Mus.

Ferenczy Károly 1964. szept-okt.
Szentendrei festőművészek őszi tárlata

Ilosvai Varga István

MDK

Házak kőhordó emberrel, 1936. olf.

Tüzfalak között 1934 k. olf.

Ferenczy Károly Muz.1963.okt.Szentendrei festészet

Ilosvai Varga István MDK

Tüzfalak közt, repr.

Ferenczy Károly Muz.1963.Szentendrei festészet

Ilosvai Varga István

Utcán játszó gyerekek, o.

X. Nagy. Képzőművv. kiáll. Műcs. 1965.

MDK.

Ilosvai Varga István

Kiállitási hir

Müvészet 1967 okt.p.47.

Horvai Varga István

Szerepel a neutendrei festők
kiáhításán a visegrádi
Salamon toronyban

Nagyarva 1967 VIII 18 2 d

Ilosvai Varga István MDK
festőművész

kiállitásá Hódmezővásárhelyen
1958 szept.

Müterem 1958 Ióévf. 10. sz. 44.o.

MDK

Ilosvai Varga István,
gyüjt. 1958.

Hayts G: Képzm.-i kiáll. Vigilia, 1958, jul.
446 l.

MDK

Ilosvai Varga István

Dömötör I: I.V.I. Müterem, 1958. jun. 6.sz.
képpel

Ilosvai Varga István MDK
festő

"Kékzubbonyos önarckép" 1933
"Csendélet pirosban tartva."
"Lilás harmónia"
"Sárga ház és piros tető"
"Rózsaszin kép"
"Fehér napfény"

"Virágos kert" repr. 33.o.

Dömötör István: Ilosvai Varga István.
Müterem 1958. I. évf. 6. sz. 33.o.

MDK

Ilosvai Varga István
Udvarrészlet, olaj
Kék-zöld csendélet, olaj

Szentendrei Müv.telep jub. kiáll. 1926-56.
13 1.

Ilosvai Varga István

MDK

"Piros csendélet"

Heitler László: A Magyar Nemzeti Galéria uj szerzeményeinek kiállítása Pápán.
NAPLÓ/Veszprém/. 1962. szept. 21.

Ilosvai Varga István

MDK

Szerepelt a tárlaton

"Szentendre"

Prukner Pál: Pest megyei képzőművészek tárlata.
Gondolatok a váci kiállításról.
PESTMEGYEI HIRLAP 1964 jun 17.

MDK

Ilosvai Varga István

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 nov.

M.D.V.

Ilosvay Varga István
festő

Resit vett a tárlatban.

Dutka Mária: Séta a XI. Magyar Képzőművészeti..
Nők Lapja, 1968. május 4 - 16 lap.

Ilosvai Varga István

A visegrádi Salamon- toronyban 1967 juliusában megrendezték a szentendrei festők kis tárlatát, amelyen a müvész alkotása is szerepelt:

"Karosszékben ülő női akt"

Vigilia 1967. IX. 635.1.

Slovai Varga István
festő

M.D.V.
1

10 éve volt az utolsó tárlata
az Ernst Museumban, Rózidesen
ujabb gyüjteményes kiállítása
nyitik meg ugyanott.

Frank János: Slovai Varga Istvánnál.
Élet és Irodalom, 1967. aug. 12 - 8 lap.

Ilosvai Varga István
festő

M.D.K.

1942-ben volt kiállítása a
Mübarátban Medgyessyvel.
1944 március 19 én lett volna
tárlata, de a politikai eseme-
nyek meggátolták.

Frank János: Ilosvai Varga Istvánnál.
Élet és Irodalom, 1967. aug. 12 - 8 lap

Ilosvai Varga István MDK

Munka nélkül, olf.

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

MDK

Ilosvai-Varga István

Fehér fények, o.

Téli Tárlat 1964 Székesfehérvár

lye: .....

M.D.Y

Ilosvai Varga István
festő

A Főiskolan Balló növendéke volt. A művész az Alföldről származik, kiállításokat és rendezett ott.

Frank János: Ilosvai Varga Istvánnál
Élet és Irodalom, 1967. aug. 12 – 8 lap.

Ilosvai Varga István
festő

M.D.V.

A „Napszámosok", a „Munkálkodó asszonyok" cimű képein tipikus alföldi emberelet abrázol.

Frank János: Ilosvai Varga Istvánnál.
Élet és Irodalom, 1967. aug. 12 - 8 lap.

Slovai Varga István
festő

M.D.C.

Nem régen a Kossuth Klubban
velített képes előadást tartott
a kaktusz-gyűjteményéről.

Frank János: Slovai Varga Istvánnál.
Élet és Irodalom, 1967. aug. 12 - 8 lap.

Ilosvai Varga István
festő

M.D.Y

Szentendrei festő, aki az egész
évet Szentendrén töltő. 33 éve
költözött Szentendrére. Két nyarat
33 év előtt Nagybányára töltött.

Frank János: Ilosvai Varga Istvánnál
Élet és Irodalom, 1967. aug. 12 – 8 legs

Hosvai - Varga István

Részt vett a Szentendrei Muzeumban megrendezett helyi művészek őszi tárlatán 1965-ben.

Vigilia 1965. XII.sz 761.l.

MDK.

Ilosvai Varga István

Kiállitási hir

Népszava 1967 juli.18.

Hossai Vanga Istvánt
festő

M.D.L.

A szentendrei művésztelep
tagja

Perehárykároly: A szép kapuk városa
Művészet, 1967. december – 8 kap.

MDK

Ilosvai Varga István

Kiállitási hir

Látóhatár 1968 2.p.167.

Ilosvai Varga István

Paál László Társaság tagja. 1923. alakult és májusban rendezte első kiállitását a Nemzeti Szalonban.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965.
310.1.

MDK

Ilosvai V$_2$rga István

Kiállitási hir

Müvészet 1967 dec.p.47

MDK

Ilosvai Varga István

Remsey Iván irása

Müvészet 1967 dec.p.44-45

M.D.K.

Ilosvai Varga István
festő

Az idős mester nem rég
töltötte be 70 ik életévét.

Remsey Iván: Ilosvai Varga István
Művészet, 1967. december - 43 kep.

M.D.V.

Ilosvai Varga Selván
festő

A művész Szentendrén él, műrubba is a kisvárosi el. Városképek nagy sokaságát festette. — „Udvar" (repro)

Remsey Iván: Ilosvai Varga Selván
Művészet, 1967. december - 44 lap

Leonai Varga László
festő

M.T.D.

Festményeivel vett részt a
tárlaton.

Mellós Pál: A VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Élet és Irodalom, 1968. ápr. 20 - 7 lap.

Ilosvai Varga István

festő

M.D.V.

Az Ernst Mercenbau rott kiállítása.

Kiállítások: 1967 november-december

Műveszet, 1967 december - 47 lap

Ilosvai Varga István

A neutendrei művésznek nőré testvérek.
A 30-as évek elejéről ismerik „Sirály"
c. zépét. Ő is jött Párisba.

Lyka Károly. Testénetünk a két
világháború között. Bp. 1956.

18.

Slosfai Vargha Selván
festő

M.D.K.

Részt vett a tárlatok.

Péter Imre: A monumentalizmus bizöltében.
Művészet, 1966. január ~ 10 lap.

MDK.

Ilosvai Varga István

Kiállitási meghivó

Szentendre 1967 juli.16.

MDK.

Hosvai Varga István

Kiállítási megbízó

Szentendre 1967 jún.16.

Ilosvai Varga István, festő

MDK

Szerepel a Műcsarnokban.

Rózsa Gyula: Öt esztendő kritikátlan története 7.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 8.

40

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Ilosvai Varga István festő

Megemlítve.

Rózsa Gyula: Változó szentendrei festészet 7.

Népszabadság, Bp. 1969. szept. 24.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Slosvay Varga István

A szentendrei Múzeumban 49. alkotóművész 80 mű az élet, a munka, az ember szerelete, a realizmustól a konstruktivizmusig. Legreprezentativebb: Ablakban, Szürke falon.

Pestmegyei Hírlap 1968. dec. 1. 9. o. Prukner Pál: Megyei Művészek Tárlata Szentendrén

ILOSVAI VARGA ISTVÁN /

festő művész, 1968. aug. 20-án, a szocialista kultúra fejlesztése terén elért eredményei elismeréséül a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze címet kapta.

Pest Megyei Hírlap 1968. aug. 18. /4

MDK.

Ilosvai Varga István

Kiállitási hir

Köznevelés 1967 aug.25.

Ilosvai Varga István MDK

~~Ilosvai Varga István~~ Utcán játszó gyerekek, olf.

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ilosvai Varga István MDK

Őszi nap, olf.

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ilosvai Varga István, festő

MDK

Okt. 7-én nyílik meg gyűjteménye kiállítása az Ernst Múzeumban.

— : Kis híradó

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. okt. 6.

Glosrai Varga István, festő

MDK

Tárlata nyílik az Ernst Múzeumban.

– : Hír

6

ESTI HIRLAP, Bp., 1967. okt. 5.

M.D.Y

Ilosvai Varga István
festő

Az Ernst Mureinban volt
kiállítása.

— : Kiállítások
Művészet, 1967. október - 48 lap.

Ilosvai Varga István
festő

A szentendrei Ferencz Károly Múzeumban az 1969 évi szerzemények kiállításán szerepeltek művei.

— · —

Művészet, 1970. március – 30 lap.

Mosfai Varga István

Szerepel a Szentendrei Múzeum új szerzeményeinek kiállításán

N. N.: Szentendre vasárnap

Pesti Napló Hirlap 1970 I. 13

MDK

Ilosvai Varga István

Cserepes kapu, of.

Rózsaszin kép, of.

Piros csendélet, of.

7o művész kiáll. Ernst Múz. 1957.dec.

készült egész sor érm

Pomayrac, Pierre P

M.D.K

Szatvai Varga István

festő

A szentendrei expresszóban is
vannak képei.

Bajor Nagy Ernő: Szentendre
Élet és Irodalom, 1964. febr. 29 – 12 kép

md/2

Ilosvai Varga István festőművész

5 éve vezeti a képzőművészeti kört

/: A csepeli Vas és Fémmű képzőművészeti
körének kiállítása
Népművelés, 1957. 2. sz (oktober) 37. l

Thorvay Varga István
festő

M.D.K.

Piros csendélet" c. képe van a
" tárlaton.

Művészet, 1963. augusztus - 39 lap

Ilosvai Varga István

Kiállít Szentendrén

Kiállítási kalauz
Szocialista művészetért 1970. nov.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Ilosvai Varga István

NÉPSZABADSÁG

Budapest

1970 DEC 6

ják a százszemélyes gyermek-intézményt.

— *ILOSVAI VARGA ISTVÁN festőművész kiállítását a szentendrei Czóbel Béla Múzeumban meghosszabbították 1971. január 31-ig.*

— **Vezetés közben rosszul lett** szombaton a Váci úton egy 33-as villamos vezetője. A szerelvény

Ilosvai Varga István

1845–49 között Kántor Andor többek között az ő társaságában alakította ki konstrukciós nílóját.

Tóth Antal: Kántor Andor; Művészet, 1970. 4. sz. 34. l.

Ilosvai Varga István
festő

/1895/ Szentendrén elhagyott.

A magyarország műv. tört. I. 527.
Corvina 1971.

Hosvay Vaya István

„Piros falak"
„Kékruhás nő" c. Zapai

szerepelnek a Pestmegyei Tárlatos, Szentendrén

Pestmegyei Hírlap 1969 május 11
9. old

slosvai Varga István

- tárlatán a Narancsok és kaktusz; Fotelban ülő női akt, Kánikula c. képek

D.I.: Képzőművészet
Vigília, 1970. dec. 848. l.

Ilosvai Varga István festő

- Szentendrén működik. Kiállítása a Ferenczy Károly Múzeumban. Aug. 31-én volt 75 éves. Németh Lajos írt róla a „Modern magyar művészet" c. könyvben.

D. I.: Képzőművészet
Vigília, 1970. dec. 848. l.

Hosvár Vaya István

Műveivel szerepelt a Pest megyei Képzőművészet tárlatán a szentendrei múzeumban – említve

Képzőművészet

Vigilia 1969 április
273. old.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

Budapest

1971 FEB 6

— KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS nyílt pénteken a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház galériájában Ilosvay Varga István alkotásaiból. A Nemzeti Galéria, a szentendrei Ferenczy Múzeum, valamint a művész tulajdonában levő művekből negyvenet mutatnak be a tárlaton.

— VÍZRE BOCSÁTOTTÁK azt az első óceánjáró szuper halászhajót,

nak erélyes ellensége. Az értelmi-
ség mint a nép megváltója? A
szakadékot az akkori értelmiség
és a nép között sokan észrevet-
ték, de drámában talán senki sem

Ilosvai Varga István

neve emlétve

Képzőművészet

Vigilia 1969 augusztus
562. old.

Ilosvai Varga István

neve emlitve

Képzőművészet

Vigilia 1970 februári
127. old.

Hosvai Vaya István

szerepel a szentendrei

festők jubileumi kiállításán

Képzőművészet

Vigilia 1968 november

778. old.

Hosvai Varga István

műve szerepel az árvíz-
Zárosultak javára rendezett Viállításon,
Szentendrén.

Képrőművészet

Vigilia 1970 szeptember
630. old.

Ilosvay Varga István

neve emlitve

„25 éve szabad Gentendre"

a cikk a 9. oldalon

Pestmegyei Hirlap 1969 december 21

Ilosvai Varga István, festő
- 1970-es kiállítási katalógus előszavát B. Supka Magdolna írta. Ír róla Kampis Antal is.

D. I.: Képzőművészet
Vigília, 1970. dec. 848. l.

Glosvay Vargha István festő

A nyíregyházi Mórcz Zsigmond

Szinházban

Szálmitása nyílt

Szocialista Kultúráért 1971 III.

Ilosvai Varga István
festő

„Szikátor" (repro)

Pogány Ó. Gábor: Ilosvai Varga István . . .
Művészet, 1971. január – 32 lap

Ilosvai Varga István
festő

A művész 35 esztendeje él Szent-
endrén, a városka műveszeti
presztizsének megalapozói közé
tartozik.

Pogány Ö.Gábor: ~~Ei~~ Ilosvai Varga István....
Művészet,1971.január - 32.lap

Ilosvai Varga István
festő

A képszerűség, festőiség, szerkezetesség békésen él egymás mellett él festményeiben.

Pogány Ö.Gábor: ~~Ei~~ Ilosvai Varga István....
Művészet, 1971.január - 32.lap

Hosvai Varga István

szerepel a „Ferencsy Károly"
Múzeum „Művészportrék" c. előadás-
sorozatában, Szentendrén

Pestmegyei Hírlap 1970 november 24
16. old.

Ilosvai Varga István
festő

/1895/
Lévai posztimpresszionizmus képviselője

Magyar műv. tört. 9. 44.
Képzőműv. kiad. 1971

Ilosvay Varga István, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjteménynek 1960-ban megnyilt, bővitett kiállitásán szereplő müvek jegyzéke:

ILOSVAY VARGA ISTVÁN: "Szentendre". Vászon, olaj. 47+43 cm
Jelzés, jobbra lent: Ilosvay Varga. I. 935. Ltsz: 59.113.
186. old

SARKADINÉ, HÁRS ÉVA: A Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjtemény 181. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1961. Pécs, 1962

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Bajuszos önarckép

Szakállas "

Sárga kép

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Lilás harmónia

Szinkompozició

Napszámosok

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Csendélet vörös csészével

Konstrukció

Rózsaszin kép

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Mus. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő olaj:

Csendélet-kompozició

Zöldfa kocsma

Sárga ház és piros tető

Ilosvai Varga i. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő **olaj:**

Konstruktiv kép

Alku

Fatörzses lila kép

Ilosvai Varga i. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő olaj:

Verőfény

Kánikula

Pirosruhás nő

Ilosvai Varga i. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő olaj:

Napraforgó kék háttérrel

Lila kerítés

Fehér fények

Ilosvai Varga i. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MNK

Ilosvai Varga István festő olaj:

Utca munkásokkal

Piros csendélet

Virágos udvar

Ilosvai Varga i. kiáll. Ernst Múz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő olaj:

Gyöngyházderengés

Utca libákkal

Piros szinek az utcán

Ilosvai Varga i. kiáll. Ernst Mus. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Répaszedés

Cipekedő

Szinharmónia

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

Ilosvai - ~~Varga~~ Varga István

onlopos tagja a h.-i
tárasajtos.

Selmeczi Tóth János, Bemutatjuk
a nemlendrei Müvemtelepet. Népmüve-
lés, 1968, OZT. 38, 39.

Ilosvai Varga István /Cserepes kapu, Rózsaszin kép, Piros csendélet, of./

Iván Szilárd /Tájkép, Csók I. arck., Balatoni táj, Virágcsendélet of./

Jakuba János /Öregasszony, Itatás, Falurészlet, Bocik az udvaron of./

Jobbágyi Gaiger Miklós/ Fekvő akt piros drapériával, Place Dauphine, Zsennyei alkotóház, Tájkép az Orlay-utcából, of

Kántor Andor /Eső után, A Preobrazsenszka-templom kapuja, Sztendrei rév, Visegrádi Dunakanyar, Kilátás Nagymarosról, of./

Konok Tamás /Fehér Galamb vendéglő, Vidéki cukrászda, of., Vidéki cirkusz, paszt./

Kurucz D. István /Téli vásár, Bivalyok, Faluvége, M. hadifoglyok a polgárháboruban, Beszélgetők, temp./

70 müvész kiállitása. Ernst Muz. 1957. dec.

11/Pg

Hosvai-Varga István

sént vett a szentendrei József Attila művelődési házban a szentendrei művének kiállításán kiállított műveik értékét (kb. 70,000 Ft-t) a vietnámi nép megsegítésére ajánlottak fel.

Horányi Sándor: Szentendrei képzőművének kiállítása Vietnámért
Pestmegyei Hírlap (Szentendre) 1966 dec. 14.

Hosvai Vargalstván

Pestmegyében élő és alkotó művén, aki hiányzik a XII. megyei képzőművészeti tárlatról

Pruckner Pál: Gondolatok a megye képzőművészeti életéről
Pestmegyei Hírlap, 1966. nevt. 4. 8. o

Hosvai-Varga István

neutendrei művén. Művén nerepelnek a Terency ~~III~~
Károlyi Múzeum. 2 év nerzeményéből rendezett kiállításán.

Horányi Sándor: Megnyílt a Kamera kiállítások
új otthona

Pestmegyei Hírlap (Neutendre) 1967. ápr. 12.

Slosvai-Varga István

szerepel a szentendrei városi tanácsházán rendezett tárlatban.

P.A: Kép tartalmaz kiállítás - a szentendrei kulturális napok keretében

Pest megyei Hírlap, 1967. szept. 20. 4. o.

Alosvai Varga István

nentendrei festő, rént ven Vácon a Pest megyei képzőművének kiállításán

Dr. Losonczy Miklós: Pest megyei képzőművészeti kiállítás
Pest megyei Hírlap, 1967. nov. 19. 8. o.

Hoovai Varga István

Herepelt a neulendrei
kiöl, -ou,

Élet és Irod. 1968 sept. 28.
Pernecz Ty Gerá., a neulendrei
lüvészet.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Gül Baba köz Szentendrén

Piros korlát

Iskolából hazafelé

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Csendélet meggyel

Őszi fény

Napernyős nő az utcán

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

Ilosvay-Varga István

~~[illegible]~~. Érdemes művén.

Szentendrén él

Sehmeczi Tóth János: Nép egyszerű

Szentendrén

Nagymivelés 1968 XI. n. 35 old.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Várakozó

Szentendre lirája

Hervadt virágok

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Mus. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Utca csikos ruhás nővel

Narancsok és kaktusz

Dolgozó kőműves

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Mus. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Nyár

Lépcsős sikátor

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Szürkés falak

Csendélet piros asztalon

Szines házak

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Múz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

repr., olaj:

Csendélet kompozició /cimlapon/

Sikátor

Önarckép ecsettel, pipával

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK.

Ilosvai Varga István

Kiállitási hiradás

Pestmegyei Hirlap 1966 szept.4.

MTK.

Ilosvai Varga István

Kiállítási hirdetés

Postmegyei Hirlap 1956 szept. 4.

MDK

Ilosvai Varga István

Utca, of.

Fehér napfény, of.

Dunakanyar a képzőművészetben. Szentendre-Esztergom-Tata. 1962.

MIK.

Ilosvai Varga István

Szentendrei riportban emlitve

Zalai Hirlap 1966 okt.21.

MDK

Ilosvai Varga István

Őszi nap, of.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mücs. 1962. 14.1.

M.D.K.

Ilosvai Varga István, festő

nevét a Szentendrei Művésztelep tagjai között említi Aradi Nóra.

ÉLET és TUDOMÁNY, Bp. 1964. XIX évf. jan. 17. 3. sz.
124. old.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Fehér csendélet

Eső után

Önarckép

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Fehér csendélet

Ecsó után

Csarcképp

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

A Rab Rábi háza

Ligetben

Kép a feleségemről

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Piros változatok

Erdőszéle csikóval

Régi kapu

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Mű kanélküli

Emberpár

Ciniák

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

Ilosvai Varga István MDK

Zöldfa kocsma, olf.

Ház pirosruhás lánnyal, olf.

Mücsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Ilosvai Varga István

Gyöngyházderengés, olf.

Műcsarnok 1960 VIII. Képzőművészeti Kiállítás.

Ilosvay Varga István

A nemtenskei gestöl közölt említve

Prunkner Pál: Huszonöt éve nalos!
Szentenske

Pestmegyei Hirlap, Bp. 1969. sz. 21. 9. C.

Ilosfai Varga István

Szerepel az alábbi távlatban

N.N.: Ly szekszemények
a szentendrei muzeumban

Magyar Hírek 1970 I. 12

Ilosvai Varga István

Szentendrén, a városban dolgozott.

Nemeth Lajos, Modern magyar festmény, Genève, 1968

105.l.

Ilosvai Varga István

A franciás-magyar posztimpressionista formaproblémák Szentendre sugallta megoldásának Czóbel mellett a legerőteljesebb képviselője. Kolonityasdag piktúrájában szerencsésen találkozott össze a szerkesztő, kompozíciós szándék és a vázlatos festőiség.

Nemeth Lajos, Modern magyar münnél, Corvina 1968 105.l.

Ilosvai Varga István

1935-ben festi a Házak, kókorló emberek c. képét.

Németh Lajos: Modern magyar művészet
Corvina 1968

Hosvay Vanga István

Említve

Prukner Pál: Pest megyei tanulat '70.

Pestmegyei Hírlap, Bp. 1970. ápr. 24.

4. l.

M.D.K

Ilosvay Varga Szloár
festő

A Munka Érdemrend ezüst
fokozatával tüntettik ki.

— : —

Művészet, 1966. május - 6 lap

Ilosvai Varga István
festő

M.D.K

Csorba Tiborral régi barátság-
ban vannak. – Csorba műte-
remlátogatást vezetett Vargánál

Csorba Tibor: Adalék a „Szentendrei művészet"...
Művészet, 1966. junius – 12 lap

Thorai Varga
festő

M.D.V.

A szentendrei művésztelep
alapítói közül való

B. Supka Magdolna: A szentendrei művésztelep kiállítása.
Művészet, 1962. augusztus — 44 lap

Ilosvai Varga István

Munka nélkül, of.

[illegible]. Magyar forradalmi művészet. [illegible]. 1957.

MDK

Ilosvai Varga István

Piros csendélet, repr.

7o művész kiáll. Ernst Muz. 1957. dec.

MDK.

Ilosvai Varga István

Nyilvános felköszöntéséről

Pestmegyei Hirlap 1965 szept.21.

MDK.

Ilosvay Varga István

Kiállitási kritika

Pestmegyei Hirlap 1965 okt.7.

Hosvai Varga István

festő

H.D.K.

Művéből van a Nemzeti Galériában is

Bertalan Vilmos: A Magyar Nemzeti Galéria új szerzeményei

Művészet, 1962. augusztus – 44 kep

MDK

Ilosvai Varga István

A régi Munkáscy utca, o.

Erdőszéle csikóval, o.

Házak kőhordó emberrel, o.

Szürke szinek, o.

Szentendrén élő képzőm. kiáll. Ferenczy Múz.
1960. IX.

MDK

Ilosvai Varga István

Házak kőhordó emberrel, festm. repr. cimlapon

Szentendrén élő képzőm. kiáll. Ferenczy Muz. 1960.IX.

MDK

Ilosvai Varga István

Kereszthegy, o.

Nagybányai zöld táj, o.

Malomköz Nagybányán, o.

Nagybányai festők. Nemz. Gal. 1962. jun.

Hosvay-Varga István

Szürke falak
Csendélet

Fekete-fehér repr.

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang, Essen, 1968.

20.0.

Ilosvay - Varga István

festő
Született 1895-ben
Rippl-Rónai józsefnél kezdte tanulmányait, majd a
Képzőművészeti Főiskolán fejezte be.
1924/25-ben Párizsban élt.
1926-ban lett tagja Budapestre
1935-ben Szentendrén telepedett le.
1928-ban részt vett a Nemzeti Szalon kollektív tárlatán
1958-ban és 1967-ben önálló kiállítása volt
Budapesten.

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang,
Essen, 1968.
11.o.

Slovay - Varga István

Kiállított művei

Szűk utcácska, 1962, olaj, 65×65cm
Szűrte falak, 1963, -"- 70×65cm
Csendélet, 1949, -"- 65×55cm

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang, Essen, 1968.
11.o.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Ház és kapu

Piros falak

Zöld birsek

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Múz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Házak kőhordó emberrel

Kapubejárat

Utca sárga éggel

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Piros hátterü önarckép

Szegény ember

Stoppoló nő

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

Ilosvai Varga I. XIII.ll. Ernst Mus. 1957.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Udvarrészlet

Nénik a kapu előtt

Kék-zöld csendélet

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Piros hátterü önarckép

Szegény emberek

Stoppoló nő

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

repr., olaj:

Zöld birsek

Emberpár

Házak kőhordó emberrel

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

repr., olaj:

Gül Baba köz Szentendrén

Udvarrészlet

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Sárga emeletes ház

Önarckép ecsettel, pipával

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Patakpart nyárfákkal

Sikátor

Öregasszony

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

Ilosvai Varga István

kiállitott festményei:

Gerepes kapu, olaj, 80x70 cm.
Rózsaszín kép, -"-, 50x45 cm.
Piros gerdélet, -"-, 61x65 cm.

70 művész kiállitása Bp. 1957. Bp. 1957. 16 lev.

3. lev.

Horvai Varga István

a szentendrei őszi tárlaton.

Horváth György: A szentendrei festők őszi tárlata.

Magyar Nemzet, 1967. X. 10. 4. o.

Nagybai Varga István

Udvarrészlet olaj
Kék-zöld csendélet olaj

A Szentendrei Művésztelep jubileumi kiállítása 1926–1956 Katalógus: Lyka Károly

Ilosvai Varga István

kiállított festményei:

Zöldfa kocsma, olaj, 63×67 cm.

Ház piroszukás lánnyal, olaj, 50×60 cm.

Tavaszi tárlat. A Mücsarnok kiállitása. 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

10. l.

Slosvai Varga István
festő

M.D.K.

Méltatás.

Pernecsky Géza: A szentendrei művészet.
Élet és Irodalom, 1968. szept. 28 – 8 lap.

Ilosvai Varga István, festő

MDK

Szerepel.

– : Megnyílt a neutendrei festők kiállítása 8

Népszabadság, Bp. 1968. szept. 17.

M.D.K.

Ilosvay Varga István festö

Gül baba köz Szent endrén,

Várakozé c.

művét a Művelödésügyi Minisztérium megvásárolta 1967.

Művelödésügyi Minisztérium vásárlásai 1967. 2.1.

Ilosvay Varga István festö M.D.K.

Csendélet meggyel c.

művét a Művelödésügyi Minisztérium megvásárolta 1967.

Művelödésügyi Minisztérium vásárlásai 1967. 2.l.

MDK

Ilosvai Varga István

Illusztrációi a Visegrádtól Szentendréig c.
kiadványban

Kisalföld 1968 juli.14.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1968 AUG 18

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Ilosvai Varga István

1021

Kitüntetések

A kormány a szocialista kultúra fejlesztése terén elért eredmények elismeréséül Olty Magda Kossuth-díjas színművésznőnek, a Nemzeti Színház tagjának a Magyar Népköztársaság kiváló művésze kitüntető címet; Tőrök Erzsébet Kossuth-díjas énekművésznek, az Országos Filharmónia szólistájának, Ilosvai Varga István festőművésznek, Novotny Emil Róbert festőművésznek a Magyar Népköztársaság érdemes művésze kitüntető címet adományozta, a kitüntetéseket szombaton a Művelődésügyi Minisztériumban nyújtották át. (MTI)

rábban! *A r*
rűségi verse
és az ifjúság
ez esetben té
rint vett — i
van.

Kevesebb s
szent kézilab
női szakoszt
bajnokságon

szeres hírközleseket kaptunk róluk. A régi női csapat azonban szétesett. Az újak keveset hallatnak magukról, de érdemes az ő tevékenységüket is figyelnünk. A férfi

m mell: 1. Baksa 1:37.8. 100 m pillangó: 1. Tóth A. 1:34.1. 100 m hát: 1. Csongrádi Zs. (Cs) 1:34.4.

Ilosvai Varga István

festő m. munkáiból gyűjteményes kiállítás nyílt X. 7-én az Ernst Múzeumban.

Magyar Hírek, 1967. X. 8. 12. o. Hanó

Hosvai Varga István

festőművész kiállítása okt. 7-én
nyílik az Ernst Múzeumban.
Bev: dr. Kampis Antal.

Magyar Nemzet, 1967. X. 5. 4. o. Napló

Horvai Varga István

az Ernst Múzeumban.

Horváth György: Körséta öt kiállításon.

Magyar Nemzet, 1967. X. 20. 4. o.

Ilosvai Varga István

Piros csendélet. (repr.)

7o művész kiállitása, Bp. 1957. Bp. 1957. 16 lev.

13. lev. E

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Ház és kapu

Piros falak

Zöld birsek

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Házak kőhordó emberrel

Kapubejárat

Utca sárga éggel

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

Ilosvay Varga István

festőművén

felnőbadulásunk 21. évf. alkalmából a Munka Erdemrend ezüst fokozatát kapta.

30 éve él hentendén

Ilosvay Varga István

Pestmegyei Hírlap (hentendre) 1966. máj. 7. 4. o.

Ilosvai Varga I. I, festő MDK

A „szentendrei művészet" körébe tartozik,

bár Nagybányához közelebb áll

Miklós Pál: Szentendrei művészet 15-17. old.

KRITIKA, BP. 1969. december VII/12.

MDK

Ilosvai Varga István

Gyöngyházderengés, of.

VIII. M. Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 196o. ápr.

MDK

Ilosvai Varga István

Szakállas önarckép, of.

Zöld táj, of.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG

1960. 17 l.

M.D.K.

Ilosvai Varga István, festő

nevét említi:

Artner Tivadar, A szentendrei művésztelep jubiláris kiállítása

Szabad Nép, 1956, aug. 21.

MDK.

Ilosfai Vargha István

Kiállitási kritika

Müvészet 1966 jan.

Ilosvai Varga István
Munka nélkül, olaj

M.Forradalmi Művészet kiáll. 1957. Mics.

Ilosvai Varga István

Szentendre, olaj
Napsütés, olaj
Napraforgók, olaj

Szentendrei festők III. kiáll. Szentendrei Ferenczy Károly Muz. 1953. aug. 1.

MDK

Ilosvai Varga István

/g.i./: Szentendre festészete. Magyar Nemzet 1963. okt. 30. 4.l.

ilosvai Varga István

Kékruhás nő, olaj
Zöld csendélet, "
Szürke házak, "

KUT kiáll. N.Szal. 1938. okt. 1.

MDK

Ilosvai Varga István, festőm.

Udvarrészlet, of.

Kék-zöld csendélet, of.

Szentendrei Müvésztelep jub.kiáll. 1926-56.
Ferenczy K.Muz. Mücs. kiáll.

13 l.

Glasvai Varga István festő

Szentendre tágai i festi.
Kiállítása volt

Vigilia, 1958. VII. n., 446 old

Ilosvai Varga István

25 éve Szentendrén él. 50 művéből kiállítása nyílt Szentendrén.
Tavaly az Ernst Museum ban is volt kiállítása.

Vigilia, 1959, XI. n., 691 old.

Ilosva i Va rga István festő M.D.K.

Pest megy ében alkotó müvész , az ezévi megyei ki-
állitáson nem szerepelt

Prukner Pál: Kiállitás- szépséghibákkal

Pest m gy ei H irla p 1964. november 6. 3.l.

Glosvai Varga István

Szerepelt a „Kentendrei festészet" c. kiállításon

Vigilia, 1959. VIII. n., 501 old.

Ilosvai Varga István festőm.

Szerepel a kiállitáson

Nonlogi: A szentendrei művészteleg jubiláris kiállitása

Nagyszava 1956 okt. 3. 84 évf. 233 n. 6 l.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Piros változatok

Erdőszéle csikóval

Régi kapu

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Sárga emeletes ház

Önarckép ecsettel, pipával

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Patakpart nyárfákkal

Sikátor

Öregasszony

Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István festő

olaj:

Munkanélküli

Emberpár

Ciniák
Ilosvai Varga I. kiáll. Ernst Muz. 1967.

Ilcavat Varga I. Kiáll. Szmet Mun. 1967.

MDK

Ilosvai Varga István

Gülbaba köz Szentendrén, o.

Virágos udvar, o.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

Hosvai Varga István

Zöldfa Kocsma, olaj, 63 x 67 cm
Hár pirosruhás lánnyal, olaj, 50 x 60 cm

Budapest Műcsarnok Kiállítása 1957.
Kat. szerk. Kisdéjiné Kisimi Irén.

10.

M.D.K.

Ilosvai Varga István, festő

A természetelvü irány egyik képviselője. 538.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa, III. köt. A képzőművészetek, a zene, a színház és a film. Minerva. 1960. Bpest

Ilosvai Varga István, festő M.D.K.

(1895 —)

az expressionizmustól átvált a hangulatos természetszemlélétre. Előszeretettel festi lakóhelye, Szentendre, hanyargós utcait, idillikus házait, árnyas udvarait. Gyöngyházszerű lazuros szinein vibráló elevenség és gardagon árnyalt kolorit tör keresztül, néha cröteljesen megvont körvonalakkal, képein a dekorativ rend lép előtérbe, és jelzi a művész sajátos, sokoldalu lényét.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

334. old.

Ilosvai Varga István MDK

Napraforgók kék háttérrel, olf.

Mücsarnok 1955 ~~XIX~~ XI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ilosvai Varga István MDK

Piros szinek az utcán, olf.

Utca cipekedővel, olf.

Műcsarnok 1959. VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.K.

Thoroczkay Gabriella, festő

nevét említi:

Körner Éva: Hozzászólás a "Szentendrei művészet" fogalom kérdéséhez

Művészettörténeti Értesitő, 1965, XIV.évf. 3.sz.

227. old.

Ilosvai Varga István, festő M.D.K.

„Kárász kőhordó emberrel"
c. képét közli:

Haulisch Lenke: A szentendrei művésztelep fogalmának tisztázásához

Művészettörténeti Értesítő, 1965.XIV.évf. 3.sz. 220. old.

Hosszai-Varga István

1. Fatörzses lila kép olaj 57×50
2. Napfényben olaj 50×57

Szentendrei Festők Társasága
Ferenczy Károly Múzeum

Ilosfai-Varga István

Szakállos önarckép
olaj 30x26

Szentendrei Festők Tárlata
Ferenczy Károly Múzeum

MDK

Ilosvai Varga, festöm.

képr erőteljes, de vigasztalan elmázolásu.

A XVI. terem a korszerü irányokat tulhaladt festés modor néhány példányát mutatje be.

Kende Béla: A Mücsarnok tavaszi tárlata. 194o.
Müvészet. 194o. 33. sz. 45. l.

MDK

Ilosvay Varga István

"Rózsaszin harmónia", olajfestm.

Magyar művészhetek reprezentativ képzőművészeti kiállitasa v.Ernst Múzeum.

Katalógus 1947 jan.4-26-ig. 7.o.

MDK

Ilosvai Varga István

·rp-:"A magyar müvészetért" kiállitása. Magyar-
:szág 1940. dec. 14. 6.l.

MDK

Ilosvay Varga Istvan

"Rózsaszin harmónia", olajfestm.

Magyar művészhetek Reprezentativ Képzóm.
Kiáll. 1947.Jan. Ernst Múzeum.Kat. 7.1.

MDK

Ilosvai Varga István

Palánkok, of.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec. 9. l.

MDK

Ilosvai Varga István

Hegyoldal, of.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec. 26.1.

MDK

Ilosvai Varga István

Szürke ház, of.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec. 19. 1.

MDK

Ilosvai Varga István

Patakmeder, of.

Magy. Művészetért kiáll. r. Mics. 1940. febr.

11. 1.

MDK

Ilosvay Varga István, festö

60.. Lila harmonia. Olf.

61. Csendélet. "

Nemz. Szalon.-Kilencven müvész kiállitása. 1948.jun. 12-27. Kat.

MDK

Ilosvai Varga István

Dudvás udvar

Tavaszi Tárlat 1940. ápr.-máj. lo.l.
Mücs.

MDK

Ilosvai Varga István

Fabódé kuttal.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 21.l.
Mücs.

Ilosvai Varga István

Pásztó mutrel.

Tavaszi Tarlat. 1940. évi.-mű. 21.1.

MDK

Ilosvai Varga István

Almacsendélet

Tavaszi Tárlat. 1940 ápr.-máj. 1o.l.
Mücs.

MDK

Ilosvai Varga István

Kertben, of.

Képzőművészetünk a felszab. óta. Szív Képtár 50

kiáll. 1947. okt. 8 l.

MDK

Ilosvay Varga István, festö

Házak.	Kréta és tus.
Utca két növel.	Olf.
Sárga kép.	"

Föv.Kpt.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr. 6. Kat. 11.1.

Ilosvai Varga István

MDK

Sikátor, olf.
Ucca hiddal, olf.
Hazafelé, olf.

Nemzeti Szalon 1936. febr._márc. 8.
KUT kiállitás.

MDK

Ilosvai-Varga István, festőm.

145. Önarckép. Olf.

179. Tóparti séta. "

v. Ernst Múz.- A Szocdem.Párt Képzőm.-nek Társaság és meghívott művészek kiáll.-a. 1945.okt.13.-28
28. Kat.

Ujegyvai Varga István,festőm. MDK

"Kid" c.művével szerepel.

/K.1./: Jubilál a Tamás Galéria./10 év.100.kiáll./
Pesti Napló.1938.okt.9. 18.1.

Ilosvai Varga István

Almát hámozó kislány, olaj

Szentendrei Művésztelep kiáll. 1951. okt.

Dad /Komárom/

R.k.plébániaház földszintes,
szobákkal. Fellner Jakab mü

/Révhelyi Elemér, 1951 — Komá

MDK

Ilosvai Varga István

Csendélet vörös almákkal, olaj

Délutáni verőfény, olaj

Szentendrei Művésztelep kiáll. 1951. okt.

Dad (Komárom)

Ref.templom homlokzat előtti to
nyér, Komárom, 1653. Kis se
ötvöstől, XVIII. század. Épült
és 1895-ben, utóbb Mikos Nándor

/Kováts J.István: Magyar Reform
- Szabó Erzsébet, 1951/

MDK

Ilosvay-Varga

F.A.E: A dolgozó nő és anya. Szabad Nép, 1948. nov. 27. 6 l.

Kocs (Komárom)

Ref.templom ~~egyetlen, hegyessi~~
(1868) ~~Kom.~~ - Aranyozott kehely
Ónkancsó, 1724 és 1865. Teritő

(Kovács J. István: Magyar reperm
472 l)

MDK

Ilosvai-Varga István

Dobay J: A szentendrei Művésztelep kiáll.
Sz.M. 1953, 24o l.

ti vaskos tornyán alul három lőrésablak,
kel tagolva, órás párkánnyal és hagyma
ny a templom terétől el van falazva.
arnok. A szentély támpilléres és a nyolc-
Boltozata a XVII. században beomlott.
~~elt templom~~ fallal kerített, a két ke-
eresztelő tál, gotikus, XV. sz. Réz-
694. Terítők, 166o. Harang MDCC... A
t, bencés apátsági templom, majd török
zadban megújították. Mellette öt fara-
igurális római kőtöredék.

. é. n. 1907, 710 l, rége 99 l — Karnis Gyr-

MDK

Ilosvai Varga István

Csendélet

Csernátony 3s: Szentendrei Művtelep kiáll.
Kis Ujs. 1951, okt. 16. 4 l.

ván kis körablak és félkörös felső
tányok, gúlasisak. Kapu felett vörös-
1806-ból. A homlokzaton lapos fal-
hajó, egyeneszáródású szentély. Fő-
eret oszt, XIX. sz. eleje, renoválva
vány keresztkút, XIX. sz. eleje.
n.

. Bp. é.n. 1908, 29 l - Tombor Ilona,

Ilosvai Varga István M.D.K.

jestő

Szegény nyjed. Olaj hüv. tul.
Zöldfa kocsma. " " "
Udvarrészlet " " "

Szár magyar művén. kiállitás Kat.
Bp. 1948, 8

Thomas Hodgkin Histoire
Paris

M. D. K.

Hodgkin Thomas. Prof. Histoire.
Hodgkin Thomas. " "
Hodgkin Thomas " "

Paris Hodgkin Histoire
Hodgkin Thomas, Professeur

MDK

Ilosvai Varga István

Képzőművészet. Ujság 1938. jan. 1.

Ilosvai Vargha István

Öreg fák, olajfestmény

A Magyar Képzőművészet
I. Kiáll. Katalógus 1946 júli

MDK

Ilosvai Vargha Istvan

Öreg fák, olajf.

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7.-Jul.28.-ig.
9.lap

MDK

Ilosvai Varga István, festöm.

müveivel szerepel a kiállitók között.

Az uj müvészek egyesületének kiáll. -a a Nemz.Szal.-ban
Uj Magyarság. 1942.ápr.11.

MDK

Ilosvai Vargha István

Öreg fák, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Muz.
1946. jul. 9 l.

MDK

Ilosvai-Varga István

Sárga ház, kőhordó emberrel

M.grafika loo éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.
13 l.

MDK

Ilosvai Varga István

Önarckép, of.

Utca lóval, of.

Szentendrei festők 2.kiáll. Ferenczy K. Muz.
1952. okt.

MDK

Ilosvai Varga István fest m.

K.A: KUT kiáll. Pesti Napló, 1936. febr.23. 12 l.

MDK

Ilosvai Varga István

Beszélgető asszonyok, of.

Szürke házak, of.

KUT N.Szal. 1937. nov. 11 l.

MDK

Ilosvai Varga István

Sárga házak, of.

Önarckép, of.

KUT N.Szal. 1937. nov. 11 l.

MDK

Ilosvai Varga István

Kékruhás nő, of.

Zöld csendélet, "

KUT; N.Szal, 1938. okt.

MDK

Ilosvai Varga István

Szürke házak, of.

KUT; N.Szal, 1938. okt.

MDK

Ilosvai Varga István

Utca kuthuzó emberrel, of.

Szépmiv. Muz. uj szerzemények. 1946.

MDK

Ilosvai Vargha István, festö.

Szegénynegyed.	Olajfestm.
Zöldfa kocsma.	"
Udvarrészlet.	"

Száz magyar müvész. - Föv.Képtár kiállitásai.XL.
Budapest.1948.okt. Kat. 8.1.

Rómay Mária

Ilosvai Varga István: Napsütés, of.

Zachariás foto

SZABAD MÜVÉSZET

1948.jun.6.sz. 223.l.

/Vargha B.: Ki állitások/

MDK

ilosvai Varga István, festö

/A Paál László Társaság tagja. /

Utcarészlet.
Háztetök.

KMTáre. Téli tárl. 1930. febr.-márc. Gyüjt. kiáll. Bp.Mücsarnok. Kat. 21.l.

MDK

Ilosvai Varga István

Utca, of.
Vöröscsészés csendélet, of.
Rózsaszin harmónia, of.

Magy. Képzőmüv. ujabb irányai. N. Szal. 1948. jan. 15 l.

MDK

Ilosvay-Varga István festő

d.m: A hét képzőművészete. Világ, 1948.máj.9. 6 l.

MDK

Ilosvai Varga István

Kállai E: Wo stehen unsere jungen Künstler?
Pester Lloyd, 1940. dec. 25. 22 l.

MDK

Ilosvai Varga István, festö
szül. 1891

108.sz. Gouache.

Stockholmi grafikai kiáll. 1948. April
Nemzeti Muzeum/Stockholm/. Katal. 19.1.

MDK

Stockholmi grafikai kiáll. 1948. April.
Nemzeti Muzeum/Stockholm/ Katal.

Ilosvai Varga István

hasepel a KVT jubiláris
kiállításán a Nemzeti Kalonban

Cijság 1937 XI. 20

Ilosvai Varga István

Kezepel a KVT jubiláris
kiállításán a Nemzeti Szalonban

Pesti Napló 1937 XI 21

MDK

Ilosvai Varga István

Sikátor, of.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek társ. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Muz. 1945. okt.

MDK

Ilosvai Varga István

Verőfény, of.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek társ. és meghív. művészek kiáll. Ernst Muz. 1945. okt.

M.D.K.

Ilosvai Varga István

"Csendélet margarétával" c. képének repr.-
ját bemutatja a lap gróf Almásy-Teleki Éva
Művészeti Intézete kiállitásáról.

A hét kiállitásai c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. márc 23-29.
VII. évf. 13. sz.

Kosvai Vargha István

Szerepelt a Műcsarnok Téli tárlatán.

N. U. 1939. XII. 17.

Ilosvai Varga István MDK

Fabódi kuttal

Mücsarnok 194o Tavaszi tárlat

MCK

Ilosvai Varga István MDK

Almacsendélet

Dudvás udvar

Mücsarnok 1940 Tavaszi tárlat

Ilosvai Varga István

Eml. a szentendrei festőkről szóló tanulmányban.

Pester Lloyd 1942. szept. 6.

Unter Malern in Szentendre. Kállai Ernő

MDK

ilosvai Varga István

Fatörzsek, of.

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944.jun. Mücs.

M.D.K.

Ilosvai Varga István

"Komoly művészi tartalommal biró művei"-ről beszél Berend Ilona: "Kiállitások" c. beszámolójában a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitásról.

Szinház, Bp. 1948. juni. 22-28. IV. évf. 26. sz.

M.D.K.

Ilosvai Varga István

"Tiz esztendő munkásságát magába foglaló képanyagot mutat be a Népmüvelési Központ kiállitási helyiségeiben. A szentendrei mester... Szentendre napsütését, borongásait, romantikus utcainak házainak hangulatát...a lélekhez szóló festői látásán keresztül érzékelhetjük" irja a kritikus Berend Ilona: "Kiállitások" c. beszámolójában.

"Láttuk Hallottuk Olvastuk" c. rovat
Szinház, Bp. 1948. május 11-17. IV. évf.
2o. sz.

Illosvay Varga István

Szerepel a KUT jubiláris kiállításán a Nemzeti Szalonban

Nemzeti Ujság 1937 XI. 21.

M.D.K.

Ilosvai Varga István

"A parkban dolgozik" cimmel hozza a lap a müv sz fényképét munka közben "Vidám élet a szentendrei müvésztelepen" c. riport keretében.

Szinház, Bp.1947.juli.22-28.III.évf.3o.sz.
/A lap tévesen juli.29-aug.4-et dátumozott./

MDK

Ilosvai Varga István

360.-Ft vásárlási előlegben részesült

9o művész kiáll. N.Szal. 1948. jun.

c MDK

Ilosvai Varga István

Lila harmonia, of.

Csendélet, of.

9o müvész kiáll. N.Szal. 1948.jun.

Ilosvai Varga István MDK

Szürke ház

Mücsarnok 1939 dec-1940 január

ilosvai Varga István MDK

Fatörzsek, olf.

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Ilosvai Varga István

Alkotásaival szerepel a Tamás Galéria "magyar akvarellek" cimű kiállitásán.

Pest,1942.X.16.

Ilosvai Varga István

Szerepel a K.U.T. Kiállításon a Nemzeti Színházban

P. N. 936. 11. 73

ilosvai Varga István

herepelt a K.U.T. Kiallí
tásán a Neumeli halnkor
Kiemeli vázosrépeit

B. H. 936 III 23

Tlasvai Varga István

szerepel a K.V.T kiállításán
a Nemzeti Galériában.
Kiemelik feltűnő tehetségét

M. O. 936. II. 23

Ilosvay-Varga

Szempel a K. Ü. T. Tiszti-
lásán a Nemzeti Szalonban

N. Ü. 936 11. 22

Ilosvai Varga István

Szerepel a K.V.T. Ziállitáson a Nemzeti Szalonban.

P. H. 936 11. 25

Ilosvai Varga István

MDK

Palánkok

Micsamok 1939 dec.-1940 január

M.D.K.

Ilosvai Varga István

"Régi kapu" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap a "Mübarát" helyiségeiben rendezett kiállitásról.

Csemiczy: „Nemzeti Szalon - Mübarát" c. Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. május 1-7. V. évf. 18. sz.

Ilosvai Varga István

A Tamás Galériában rendezett "Magyar akvarellek" c. kiállitáson szerepel, emlitve Ülő nő-je.

esti M.O.1942.X.12.

ilosvai Varga István MDK

Fehér harmónia, olf.

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c.kiáll.

Ilosvai Varga István.

"Kékruhás nő" olajf.
"Zöld csendélet" olajf.
"Szürke házak" olajf.

Képzőművészek Uj Társasága/kiállitás, Nemzeti Szalón 1938 október 3o-november 13./ katalógusból.

MDK

Ilosvay Varga István

T.D. cikke. Esti Ujság, 1942. máj. 8.

	Szód		
	régebbi forma	változás időpontja	ujabb forma
Főkötő	furmicskával piros, kék ? Volentics		

Ilosvai Vargha István

Szegénynegyed, olaj
Zöldfa kocsma, "
Udvarrészlet, "

Főv. Képtár XL. kiáll. 1948. okt. 8 l.

ilosvai Varga István MDK

Ezüst szinek, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

ilosvai Varga István

Barna csendélet, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

Ilosvai-Vargha István

Önarckép, of.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek társ. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Mus. 1945. ckt.

MDK

Ilosvai Varga István

Tóparti séta, of.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek társ. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Muz. 1945. okt.

Dobos Ilona
1966. szept.

Barlangba menekültek a
nősült meg

MNK

ilosvai Varga István

Szakálas önarckép, of.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek társ. és megh. művészek kiáll. Ernst Múz. 1945. okt.

MDK

ilosvai Varga István, xxxxxxx festő

Meleg délelőtt
Ligetben
Erdőszéle
Szentendre
Utca lóval

Varga István képei és Medgyessy Ferenc szobrai.
Magyarország, 1942. máj. 8. 4.l.

MDK

ilosvai Varga István, ~~szobrász~~ festő

Régi kapu
Piros változatok
Kánikula
Magyar csendélet
Romantikus részlet

Varga István képei és Medgyessy Ferenc szobrai.
Magyarország, 1942. máj. 8. 4.l.

MDK

Ilosvai Varga István, ~~xxxxxxx~~ festő

Háztetők és munkások
Rózsaszinruhás nő
Piactér
Barkácsoló
Kutnál

Varga István képei és Medgyessy Ferenc szobrai. Magyarország, 1947. máj. 8. 4.l.

ilosvai Varga István
festő

MDK

Kapu-barkácsoló
Kék szinek
Háztetők és munkások
Piros csendélet
Szentendre

A Műcsarát kiáll. Pest, 1942. máj.7. 4.l.

ilosvai Varga István
festő

MDK

Régi kapu
Romantikus részlet
Meleg délelőtt
Liget
Kánikula

A Mübarát kiáll. Pest, 1942. máj.7. 4.l.

Ilosvai Varga István

Sárga kép, olaj
Kapu, olaj

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 12 1.

MDK

Ilosvai Varga István
Sikátor, olaj

Szoc.dem. párt képzőművészeinek társ. Ernst Muz.
kiáll. 1945. okt. 4 1.

MDK

Ilosvai Varga István

Szakállas önarckép, olaj

Szoc.dem.párt képzőművészeinek társ. Ernst Muz.
kiáll. 1945. okt. 3 l.

MDK

Ilosvai-Vargha István
Önarckép, olaj

Szoc.dem.párt képzőművészeinek társ. Ernst Múz. kiáll.
1945, okt. 7 l.

[illegible]

Ilosvai Varga István
Tóparti séta, olaj

[illegible] párt képaláírásainak tára. Ernst Múz. kiáll. 1945. okt. 8 l.

MDK

Ilosvai Varga István

havas: Négy képkiállitásról. Népszava.1958.ápr.2o.
4 l.

ilosvai Varga István

Szürke házak, olaj
Napsütés, "
Csendélet, piros bögrével, olaj

Ötven művész kiáll. N.Szal. 1947. jun.
2, 6. i.

Ilosvai Varga István
Kutnál, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 1941. nov.

Ilosvai Varga István

Szentendre, olaj
Napsütés, "
Napraforgók, "

Szentendrei festők III. kiáll. Ferenczy Károly Muz.
1953. aug. 1 l.

MDK

ilosvai Varga István

Csendélet, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 1943. okt. 7 l.

MDK

Ilosvai Varga István
Verőfény, olaj

Szoc.dem. párt képzőművészeinek társ. Ernst Múz. kiáll. 1945. okt. 4 l.

ilosvai Varga István
Városrészlet, olaj
Fehér csendélet, olaj
Tájkép sárga fával, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 1942. nov.

ilosvai Varga István

Kék csendélet, olaj
Piros harmónia, "
Háztetők és munkások, olaj
Paraszt csendélet, "

KUT kiáll. N.Szal. 194o. nov.

MDK

Ilosvai Varga István, Kunhegyes, 1895, aug.31

Fatörzsek, olaj
Csendélet margarétával, olaj
Kisváros, olaj
Fenyves táj, "
Kapuoszlopok,"
Tájképvázlat,"

Almásy-Teleki Int. /Ernst Muz/ kiáll. 1944, márc.

4 l.

MDK

Ilosvai Varga István, Kunhegyes, 1895, aug.31

Csendélet, olaj
Sárga fa, olaj
Fehér változatok, olaj
Nő virággal, olaj
Birs csendélet, olaj
Könyöklő nő, olaj
Önarckép, olaj

Almásy-Teleki Int. /Ernst Muz/ kiáll. 1944, márc.

4 **1.**

MDK

Ilosvai Varga István, Kunhegyes, 1895, aug.3

Konstruktív táj, olaj
Tájkép sárga szinben, olaj
Kék-zöld csednélet, olaj
Lirai hangulat, olaj
Ezüstös szinü csendélet, olaj
Udvarrészlet, olaj

Almásy-Teleki Int. /Ernst Muz/ kiáll. 1944, márc.

4 **1.**

MDK

Ilosvai-Varga István

Oelmacher A: Kiállitás. Szabadság, 1948. máj.13.

MDK

Ilosvai Varga István

Aradi N: Kiáll. Szentendrén. Sz.M. 1954. 374-75 l.

MDK

Ilosvay Varga

d: Paál László Társ. kiáll. Kis Ujság, 1950 /?/
jan. 12. 5 l.

MDK

Ilosvai Varga István

f.j: Csoportkiállitás gr.Almássy-Teleki Évánál.
Pesti Hirlap 1944. márc. 22. 7 l.

MDK

Ilosvai Varga István

rp: Csoportkiállitás. Pest, 1944. márc. 31. 7 l.

MDK

Ilosvai Varga István

dr. Fekete Lajos: Képek, szobrok két tárlaton.
Református Élet, 1944. márc. 25. 8 l.

MDK

Ilosvai Varga István festőművész

Deli Antal festőműv. Szentendre feldiszitési terveit ajánlotta fel . . . Kis Ujság 1949. nov. 17.

MDK

Ilosvai Varga István festőművész

MKP uj müvész-tagjai. Szabad Nép 1947. aug. 24. 11 l.

MDK

Ilosvai Varga István, festőmüv.

Ferenczy Károly Muz. Szentendre, kiáll. 1954.
szept.

MEGHÍVÓ

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT

tisztelettel meghívja

ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÓHELYISÉGÉBEN

(VII. ker., Rákóczi-út 30., félemelet)

1948. évi május hó 5-én, szerdán délután 5 órakor

Ilosvai Varga István **festőművész**

gyüjteményes kiállításának megnyitására

☼

*A kiállítás megtekinthető május 19-ig, naponta 10 órától 5 óráig, vasárnap 9 órától 2 óráig * Belépés díjtalan*

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS POLGÁRMESTERE
FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT

Felek fogadása minden köznapon délelőtt 9—2-ig, pénteken délután 5-ig, IV., Szép-u. 5. Távbeszélő: 387—129 Postatakarékpénztári csekkszámla: 47000

Szabó Erzsébet

úrnőnek — úrnak

BUDAPEST

IX. Hőgyes Endre u. 1o.

szám

Hivatalból közszolgálati ügyben

Díjátalányozva

Felelős kiadó: dr Faludi János — Budapest székesfőváros házinyomdája — 109284 — Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

MDK

Ilosvai Varga István

Farkas Zoltán: Kiállitások. Magyar Csillag
1944. IV.1. IV. évf. 7.sz. 44o l.
Almássy Teleki Éva intézetében.